Den uforbederlige bibliotekar

Niels Jensen

Hver 8. Dag

Udkom 1896-1928.

Fortsættelse af: Hver 14. dag. (1894-96) = 1.-2. Aargang

Skønlitterære bidrag indekseret på Dansk Forfatterleksikon:

https://danskforfatterleksikon.dk/1850p/p71363.htm

Udarbejdet 2024 af Niels Jensen

Hver 8. Dag

Udkom 1896-1928.

Fortsættelse af: Hver 14. dag. (1894-96) = 1.-2. Aargang

Skønlitterære bidrag indekseret på Dansk Forfatterleksikon:

https://danskforfatterleksikon.dk/1850p/p71363.htm

Udarbejdet 2024 af Niels Jensen

HVER 8. DAG

ILLUSTRERET UGESKRIFT

REDIGERET AF

AL. SCHUMACHER

— JANUAR—MARTS 1897 —

KJØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOGHANDEL

— REITZELSKE AFDELING —

1897

P. PETERSENS BOGTRYKKERI (EGMONT H. PETERSEN)

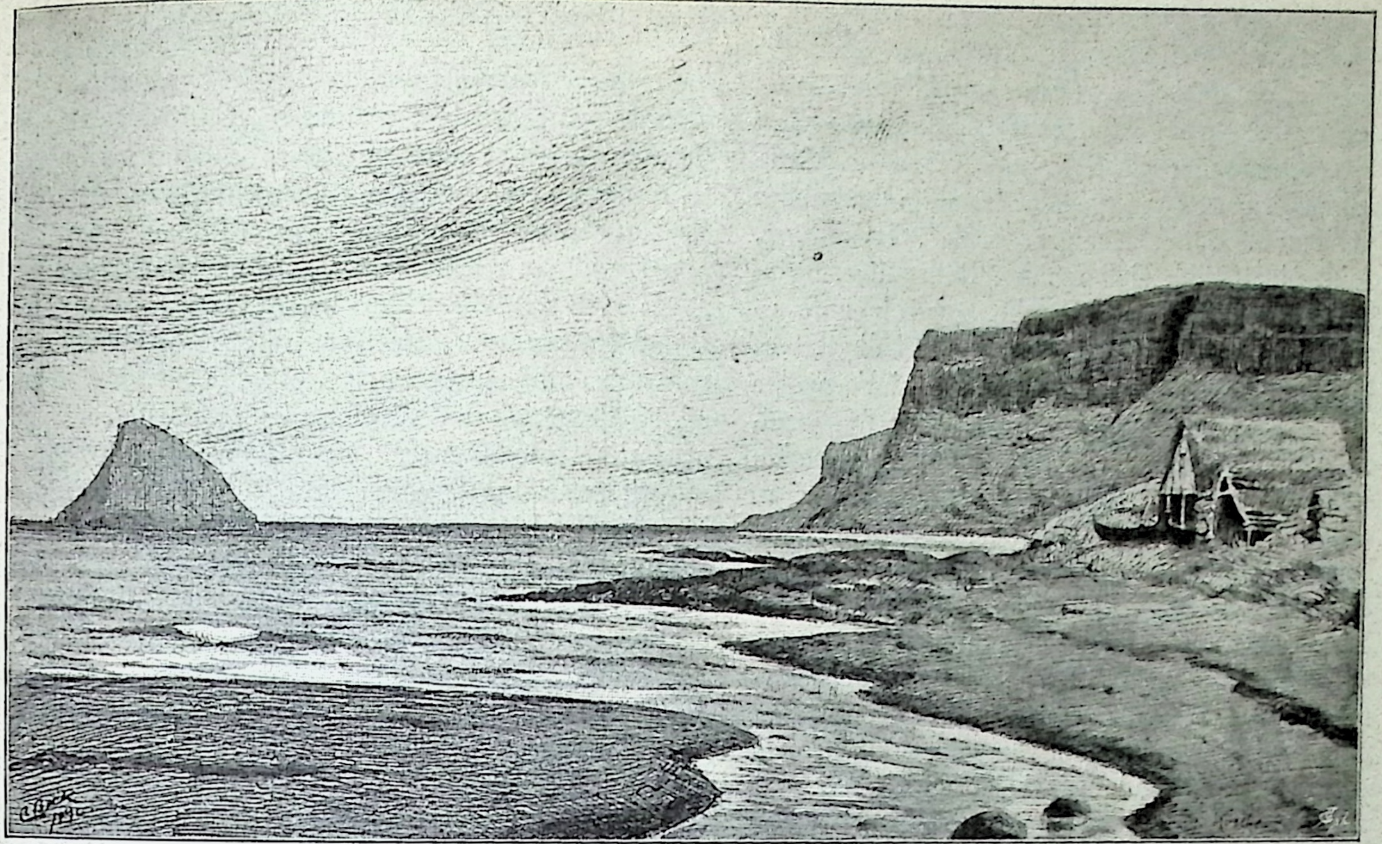
INDHOLD

C. Beck:

KLIPPER VED SOLNEDGANG; ØSTNÆS, ØSTERØ

Trefarvetryk — P. Petersens Bogtrykkeri

FRA KVABBE, SUDERØ; UDSIGT TIL LILLE DIMON

Fra Færøerne

Af Provst V. U. HAMMERSHAIMB — Illustrationer af C. BECK

Naar man nærmer sig Færøerne, seer man i klart Veir Fjeldtoppene dukke op af Havet i en Afstand af omtrent 15 Mil fra Øerne; nærmer man sig mere mod dem, omgives Skibet, man seiler paa, af flyvende og svømmende Fugle (Lunder, Lomvier, Alker o. Lign.); derpaa søger Øiet Baadene, som ligge paa Fiskefangst hist og her en tre—fire Mil tilhavs; længer inde paa de store Fiskebanker, hvor den store Torsk i Marts og April søger hen at kaste sine Rogn, samles da i den Tid en stor Mængde Baade og Skibe; endelig træffer man Baadene mere enkeltvis paa Medene, hvor det gjelder om at have klart Veir for at kunne se de Fjeldtoppe, Fjorde, Næs o. Lign., som skulle give Fiskerne Anvisning til at „lægge Méd", hvor de kunne spænde deres med Kroge besatte Langlinier eller sænke deres Fiskesnøre tilbunds og drage dem op igjen, hver Gang de mærke Bid paa Krogen. Under Seiladsen ind imod Øerne seer man ogsaa undertiden Hvaler, som sprøite Vandstraaler op i Luften, naar de komme op fra Dybet for at trække Veiret. De store Hvaler holde vel især af Silden og faae sig nok en god Mundfuld, naar de fra Dybet med aabent Gab komme op, hvor Silden gaaer i Stimer; Grindehvalen elsker især Blæksprutten, hvis Hornkjæber man almindelig finder efter Drabet i Grindehvalens ellers tomme Mave; Sagnet i Kongespeilet, at Hvaler leve „af Taage og det som ovenfra Luften kommer til dem", er ogsaa kjendt paa Færøerne.

Styrer man nu midt ind paa Øgruppen imod Sydspidsen af Strömø eller Nolsø, for at komme til Thorshavn, har man i klart Veir en storartet Udsigt baade til Styrbord og Bagbord, idet Øerne vise sig for Beskueren liggende i en stor Halvcirkel med deres Fjeldtoppe og Tinder, deres lodrette Forbjerge, hvor Søfuglene have deres Stade, deilig grønne Fjeldsider, hvor Faar og Kør gaa og græsse. Alt som man nærmer sig, aabne sig Bugter og Fjorde med deres frodige opdyrkede Marker ved Bygder og Gaarde, hvor Røgen minder om, at her bo Folk, skjøndt Husene i disse Bygder ikke ere meget fremtrædende, idet deres med Grønsvær dækkede Tage ikke let i Afstand skjelne sig fra de omgivende grønne Marker; kommer man nærmere, vise de tjærede Huse sig med den hvide Grund og de malede Vinduer tydelig.

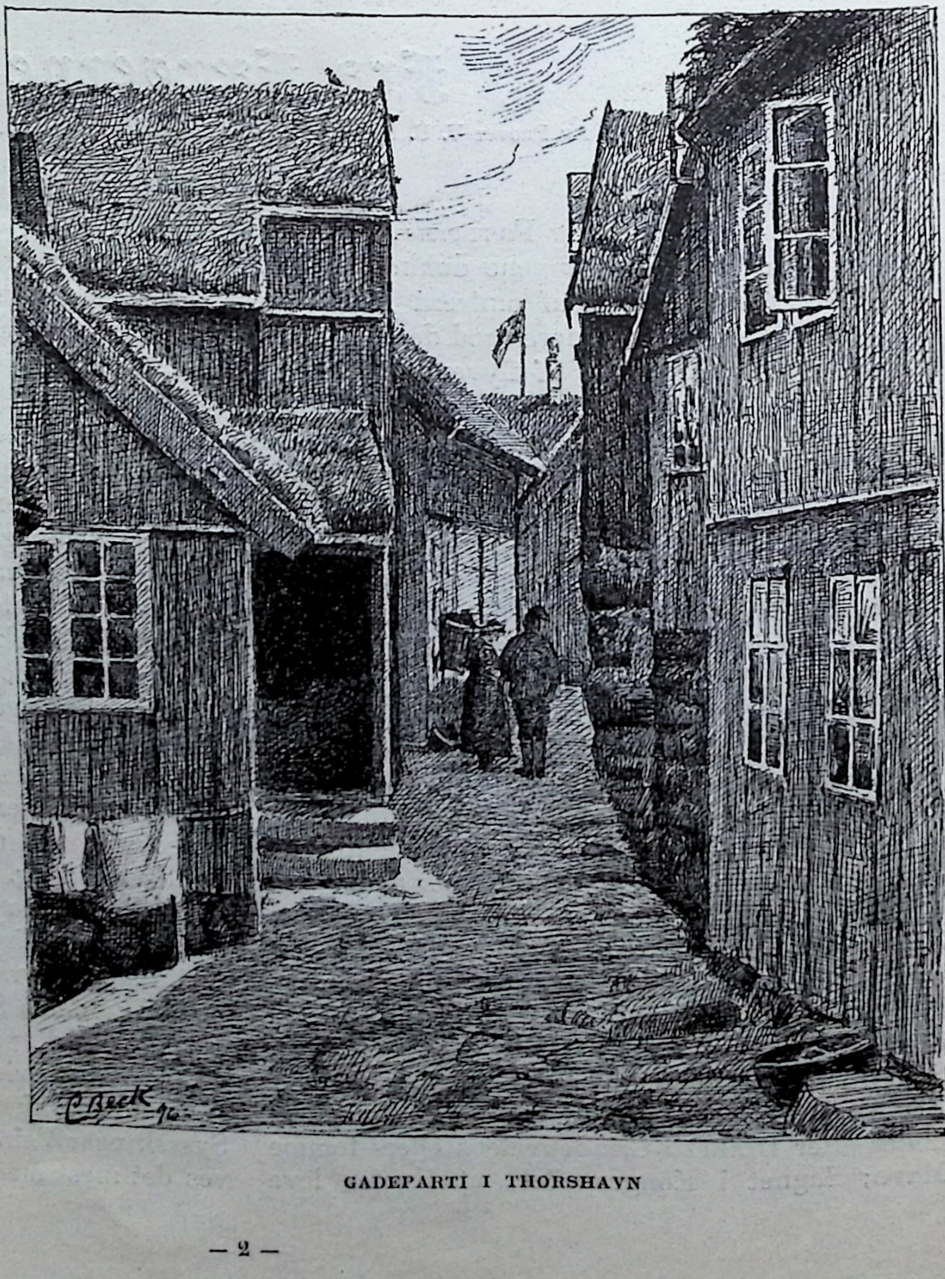
Naar man nu har fulgt foranstaaende Beskrivelse af Indseilingen til Øerne, vil man let kunne slutte sig til, hvor Beboerne søge deres Erhverv og hvilke deres Sysler ere i det daglige Liv paa Hav og Land, paa Fjeld og i Bygd. *Fiskeriet* staaer naturligvis som Hovederhvervet og den vigtigste Beskjæftigelse og Mændenes daglige Syssel, naar Veiret tillader det; om Vinteren drives det mest med store Baade, til hvilke der hø-

rer en fast Besætning af 8 Mænd, som almindelig efter gammel Skik vælge sig en Formand; — der haves ogsaa Timandefa'r og Sexmandefa'r som Vinterbaade til Havroning, men om Sommeren bruges kun de smaa Baade til fire eller tre Mand. Torsk, Langer, Kuller, Hvidlinger, Seid, Murt, Sild, Helleflynder, Rødspetter, og af Ferskvandsfisk Ørred, Foreller og Aal er de almindelig forekommende Fiskearter. Udbyttet af Fangsten, efter at mulige Udgifter til Fornyelse af Langlinien saavel som Tienden er fraregnet, deles lige imellem Mændene, saaledes at Baaden ogsaa faaer en Mandspart, dersom den eies af en enkelt Mand; have alle Mændene Baaden i Fællesskab, som ofte nu er Tilfældet, idet de gamle til visse Gaarde hørende Baadsrettigheder (eller om man vil: Forpligtelser) ikke hævdes længer, dele de lige mellem sig. For den uformuende og fattige Del af Befolkningen har Fiskeriet her ganske andre heldige og gunstige Vilkaar end dem, som Shetlænderne arbeide under, trykkede af Herremænd og Jorddrotter, som vel skaffe Baade og Fiskeredskaber til Leierne paa deres Eiendomme, men som derfor ogsaa betinge sig Hovedudbyttet af deres Fiskeri.

Fra Fiskeriet paa Havet maa vi se hen til *Fjeldet* og til *Faareavlen* som den næstvigtigste Indtægtskilde for Beboerne. Faaret giver dem Føde af sit paa de fleste Græsgange velsmagende Kjød, Klæder af den bløde Uld, Sko og Skindklæder af Skindet, ligesom ogsaa Uldtilvirkningen har bidraget sit til Udkommet hos den Fattige, der har faaet tilveiet Uld til tre Trøier, af hvilke hans Løn var en Trøie, medens Eiermanden fik de to af dem. Der er ved denne Husflid indvundet betydelige Beløb, som for største Delen ere komne den Uformuende tilgode; i Aaret 1849 udførtes saaledes 97,870 Stkr. Trøier og 14,092 Par Strømper, hvoraf Trediedelen altsaa beregnes som Indtægt for Arbeidet, de to Trediedele for den raa Uld; — det var en god Hjælp for den Trængende, og det er beklageligt, at denne Indtægtskilde synes at ville falde bort, da Priserne paa denne Industrigren ere faldne saa meget, at man vil nødes til at søge andre Tilvirkningsmaader for at opnaae bedre Priser for Ulden; — Skade, dersom den skulde sælges i raa uforarbeidet Tilstand!

Hvaler færdes ofte omkring og imellem Øerne; men det er kun sjelden, Beboerne faae nogen af de store Bardehvaler; en saadan blev dog for en 30 Aar siden dreven paa Land i Vestmanhavn, to kom nogle Aar senere i Vaag paa Norderøerne og bleve dræbte; i 1858 løb 13 Spækhuggere paa Land paa Nordstrømø, nogle ved Kollefjord, nogle ved Hvalvig. Ellers er det mest i død Tilstand en saadan stor Hval kommer drivende, som man undertiden kan faae noget Spæk flenset af, medens Kjødet almindelig er fordærvet og uspiseligt. De Hvaler, som Færingerne savne meget, naar et Aar gaaer hen, uden at de fanges i større Flokke og paa forskjellige Steder paa Øerne, er *Grindehvalen;* — de gaa i Flokke paa flere Hundrede, ja der har ogsaa været 1000 og derover, som ere fangede paa engang.

Der er to Arter af Grindehvaler; den ene Art lang (indtil 24 Fod) og smal med høi og spids Rygfinne, den anden Art kortere og tykkere med en bagtil indhulet og ved Roden bred Rygfinne. Begge Arter kaldes Grind, og naar det skal oplyses, hvilken Art der er fanget, betegner man dem efter Rygfinnen og siger: dem med det

GADEPARTI I THORSHAVN

brede eller dem med det smalle Horn. — Disse Hvaler ere af største Værdi for Beboerne; de store Masser af Kjød afgive rigelig Føde i fersk, tørret og saltet Tilstand, saa at man i gode Grindeaar kan i Husene have et Maaltid deraf daglig, der afgiver sund og nærende Føde, som man ikke bliver kjed af. Af Spækket bliver Noget grønsaltet, Noget saltet og tørret eller røget og bruges som Sul til den tørre Fisk; det Øvrige bliver smeltet til Tran, hvormed Røgstuen oplyses de lange Vinteraftener; — det Overflødige af Tranen bliver leveret til Kjøbmanden som Handelsvare. Der er flere Ting paa Hvalen, som anvendes: den opblæste tørre Mave til Tranbeholder, eller den beredes som Læder til Sko; der skjæres Remme af Finnerne, som befæstes ved Aaretoldene at stikke Aaren ind i; de ere meget stærke og varige. De største af Grindehvalerne kunne være ca. 10 Alen lange og give en 3—4 Tdr. Tran; i Gjennemsnit regner man dog kun 1—2 Tdr. paa hver Hval af Flokken. — I Traps Topografi, Anhanget om Færøerne, S. 537, findes en Meddelelse om de i heldige Aar fangede Hvaler, og i Bergsøes den danske Stats Statistik, 4. B., S. 493, findes anført, hvad der af Grindehvaler er kommet til Øerne i hvert Aar fra 1827—50, hvilket i Gjennemsnit giver 1326 Hvaler aarlig. I den senere Tid har det været mere sparsomt med Grindefangsten; dette kan vel tildels hidrøre fra, at man nu ogsaa fanger Grind paa Shetlandsøerne og Orknøerne.

En anden Hval, som hyppig fanges, er *Døglinger*, dog mest paa Suderøen, hvor der aarlig drives flere ind. De ere korte (30—50 Fod), men meget tykke. Der knytter sig et Sagn til denne Hval, og Folketroen tillægger Døglingen kun eet Øie, ligesom Odin og (rimeligvis efter ham) enhver enøiet Person kaldes *Døglingur*. Efter det nævnte Sagn river Mikinesboen det ene Øie ud af Trolden, som han kæmper med, som mulig i en ældre Tradition af Sagnet har været den af Kvæderne velbekjendte enøiede Kæmpe og Døgling over alle Døglinger, Odin, der i den senere Tids Opfattelse oftere fremstilles som en Trold. Det er denne Trold, som i Sagnet giver Mikinesboen Hvalen, og rimeligt, at den heraf har faaet det Odin tillagte Attribut efter Sagnet kun at have et Øie, og som enøiet efter Folketroen har faaet det besynderlige Navn *Døglingur*.

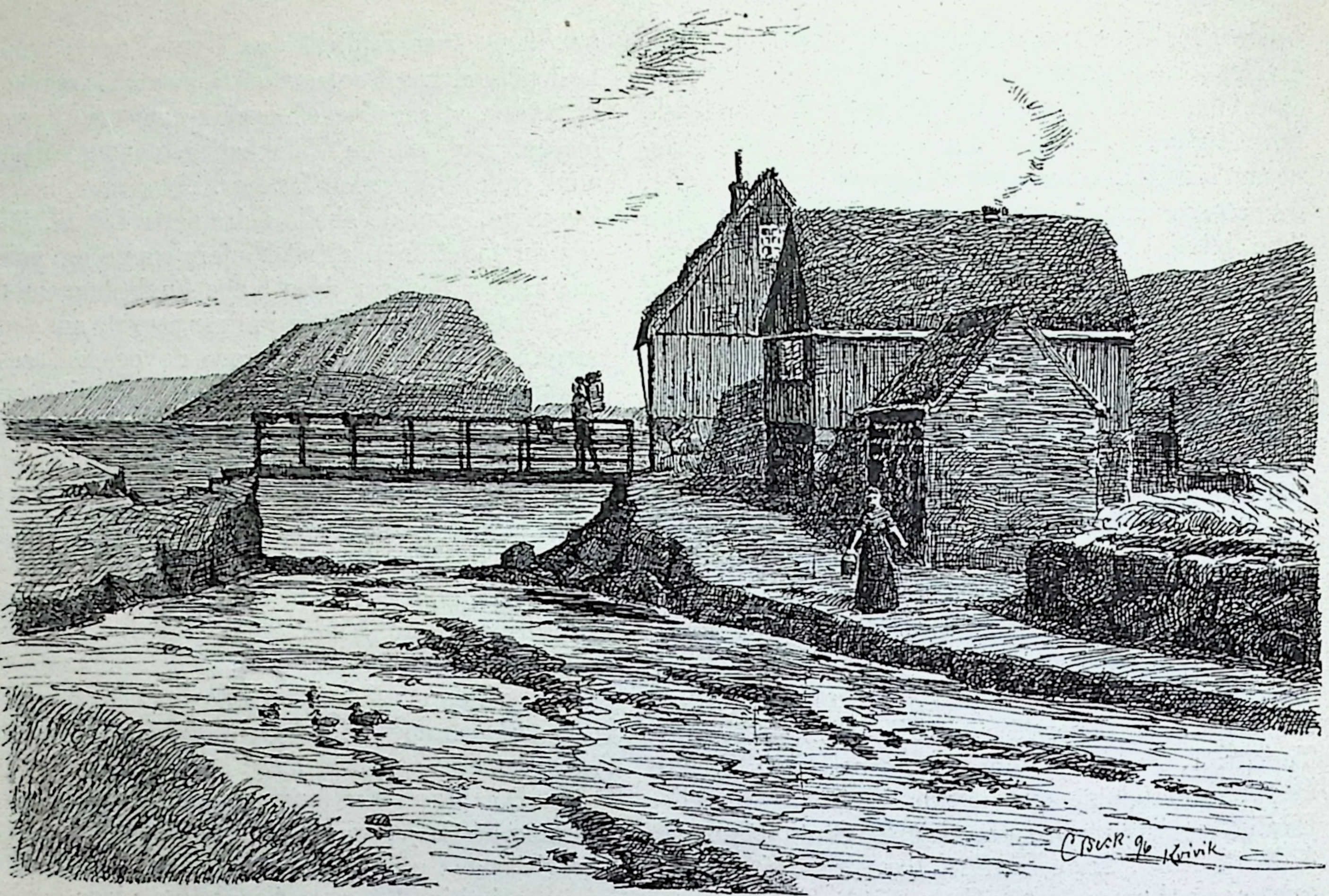
Skjøndt Havet er den Kilde, hvor Færingen søger sin Hovednæring, er dog det ud mod Havet staaende steile *Fuglebjerg* med sine utallige Skarer af Søfugle ikke af ringe Vigtighed, idet man ved Fuglefangsten fra dette faaer godt Forraad til Vinterkost af de nedsaltede Fugle og ved Salg af Fjeren som Handelsvare kan indvinde Penge.

Naar derfor den Tid om Sommeren indtræder, da Fuglen i Bjerget har udruget sine Æg, og derfra flyver ned paa Havet for at fange Fisk (et Slags smaa Sild) til sine Unger, da begynde Længslerne hos Fuglemændene, og da især hos de yngre, at røre sig efter at komme til Fuglebjerget med alle de Tillokkelser, denne farlige, men yndede Idræt har for dem. Den svære, lange Bjergline, som de skulle betro deres Liv til, bliver nu taget frem af sit Vintergjemme og nøie undersøgt; den sex Alen lange Fuglestang med sit Net til at fange Fugle i bliver prøvet, om den er i Orden, og de Unge prøve da ogsaa deres Færdighed i at svinge den og i Nettet gribe en Vante eller Andet, som bliver kastet op i Luften, en Færdighed, som de skulle udøve i Bjerget ved i Nettet at fange Fuglen i Flugten.

De Fugle, som fanges, er Lomvien og Alken; hvilke kaldes *Storfugle;* de lægge deres Æg paa den bare Klippe i de Hylder, som almindelig ved Forvittring af de bløde Sten- eller Lerlag gaa tvers igjennem Bjerget. Rotteren og Malmukken søge at vinde Herredømmet i nogle af Fuglebjergene og fortrænge Storfuglen fra sin hævdede Plads, — dog ogsaa af disse Fugle drager man Nytte. Den Fugl, der fanges mest af er *Lundi* (Mormon arctius), Søpapegøien; den har en anden Levevis end Storfuglen, lader sig ikke nøie med en saa primitiv, luftig og haard Rugeplads som Lomvien og Alken, men vil have Tag over Hovedet og opsøger sig derfor en Bolig i Urderne ved Foden af Fuglebjerget eller i Udbygninger af Jord og Græstørv oppe i Bjergets Side, hvor den da graver sig en Gang ind under Grønsværen og ved Enden af denne Gang laver sig en Bolig og lægger sit Æg; thi den saavelsom Storfuglen lægger kun eet Æg.

Fuglefangsten drives enten ved *Fygling,* eller *Fleyging,* eller *Omanfleyg,* og Fangst af *Hellufugl* fra Baad under Fuglebjergene.

Ved *Fygling* opsøger man Fuglen paa dens Rugeplads paa Bjerghylden, hvor den sidder kjærlig hos sin Unge. Fuglemanden maa da oven fra Bjergets skarpe Kant lade sig i Linen fire ned til en Hylde, hvor han kan tage Ophold, undertiden i et Par Uger; eller ogsaa, hvor der ikke er god Nedfart ovenfra, hjælpes To og To ad, den Ene med Stang, den Anden med Reb neden fra at klattre op paa utrolige Steder for at komme til Fuglens Opholdssteder; — paa de løst fra Bjerget staaende *Drangar, Stakkar* og *Stapar,* hvor Fuglen ogsaa bygger, kan i Regelen kun den sidste farlige Maade anvendes. Naar Manden i Linen ovenfra fires ned i Bjerget, har han en Snor for ved Ryk i den at give Mændene, som give ud af Linen, Stoppesignal, hvorpaa han løser Linen af sig og befæster den i Bjærget, og gaaer da paa Fangst ved at lægge Nettet over Fuglene, hvor de sidde; — langs ad disse Hylder, der ofte indsnevres og blive saa smalle, at der daarlig nok er Plads til at sætte Foden, er ikke sjelden mangt et voveligt Skridt gjort, som ikke burde været gjort, over det svimlende Dyb

FRA KVIVIK, STRØMØ

paa flere hundrede Fod, som man der har under sig.

Naar han opsøger Lunden paa dens Rugeplads, gaa altid to og to Mænd sammen med Reb imellem sig, da Græsset ved Guanoen er frodigt, men meget glat. Lunden fanges ved at grave Jorden ovenfra, hvor Fuglen ligger, eller stikke en Pind med Krog paa gjennem Gangen ind i Hulen, og saa trække den arrige Fugl frem, som bider i Pinden og ikke slipper den før Fuglefængeren faaer fat i den og dreier Halsen om paa den; denne Fangst kaldes *at draga Lunda*, Det er her, de fleste Ulykkestilfælde indtræffe, da disse af Lunderne underminerede Græstørvsudbygninger let hist og her ved Mandens Vægt kan rives løs og styrte i Afgrunden tillige med Mændene, som træde paa en saadan upaalidelig Plet uden at ane nogen Fare, da den som alt det Øvrige er bevoxet med det tætte og lange Græs. — Til dem, som ligge i Bjerget for at *fygla*, blive Baade sendte daglig, naar det for Søgang er muligt, for at tage imod Fangsten, som da i Bundter fra Fangestederne bliver kastet ned i Søen. Naar dette ikke lader sig gjøre, blive Fuglene i Linen heisede op over Bjergkanten og baarne til Hus, hvor der da bliver Travlhed med at plukke og tilberede de Tusinder af Fugle, som i gode Aar kan fanges.

Ved *Fleyging* søger Fuglemanden et Sted i Bjerget, hvor han kan sidde om Dagen med sin Fuglestang og svinge den, naar Fuglene flyve forbi, og fange dem i Nettet. Man lader sig godt nøie med en Plads der, om den end er meget indskrænket og umagelig at sidde paa, naar den blot er heldig beliggende, saa at Fuglene sværme der forbi. Saadanne Pladser, til hvilke man kommer enten ovenfra ved at fires ned i Line, eller nedenfra ved at entre op ved Hjælp af Liner, som flere Steder, især paa de i Havet staaende *Drangar* og *Stakkar*, ere anbragte der i Fleietiden, eller til hvilke man kan gaa fra Fjeldet og Marken igjennem Afsatser i Bjerget saavelsom ad Strandkanten til Urderne, ere meget værdifulde paa gode Fuglepladser; de ere Herligheder, som tilhører Jorddrotten, og naar der er flere Lodseiere i en Havepart eller Fællig, dele de disse Fleiepladser imellem sig; naar de ikke selv eller deres Huskarle kunne gaa paa Fuglefangst, lade de Andre, som ingen Adkomst have til Fuglebjerget, faae deres Ret til Sædet imod en vis Del af Fangsten. Da Fuglene her fanges i Flugten, vælger man til denne Fangst Dage, naar det blæser noget, og Vinden ligger langs med Bjerget, thi da flyver Fuglen mest og kommer nærmest, saa Fuglemanden kan naae den med sit Net. En rask og øvet Mand, der har stærke Arme til at svinge den lange Fleiestang, kan paa en Dag fange flere hundrede, ja med gunstig Vind en tusind Lunder, hvilket dog hører til Sjeldenhederne.

En tredie Maade at fange Fugle paa er *Omanfleyg*, hvor man søger at skræmme de Fugle,

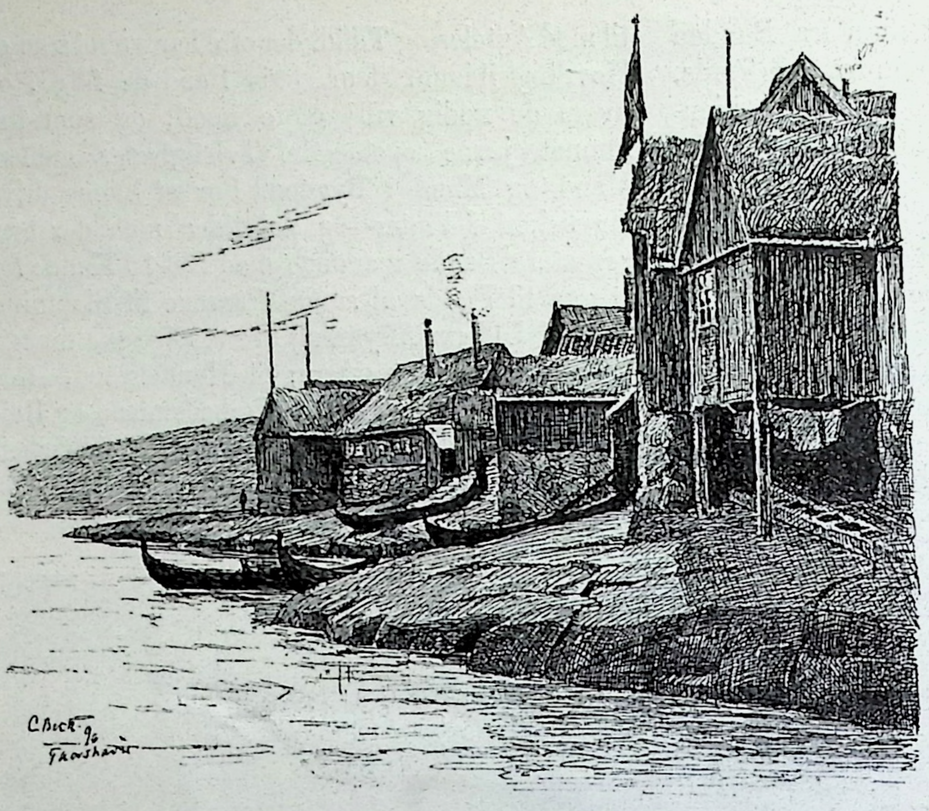
som sidde lavt i Bjerget, idet man fra Baaden gjør Larm; Fuglen vil da søge Søen fra den Plads, hvor den sidder; men Mændene fra Baaden kjender dens Flugt og kunne fra Høiden, hvorfra Fuglene flyve, beregne, hvor de ville dale ned for at dykke under i Søen, og saa komme de istedetfor ned i Nettet. Det er et pudsigt Syn, naar man roer langs med Fuglebjerget for at „taka Hellufugl“, d. v. s. fange de Fugle, som sidde paa de store Stene i Strandkanten, enten ved at lægge Nettet over dem, naar man for Brændingen i Søen kan komme nær nok, eller man blot opskræmmer dem ved at føre Stangen med Nettet henimod dem, da at se den ene efter den anden dumpe ned i Nettet, stikke Hovedet ned igjennem Maskerne for at komme i sit Element, men blive siddende indviklet i Nettet og i Fuglemandens Vold.

Vi gaa nu over til Færingens mere fredelige Sysler i og ved Bygderne og omtale først *Kvægavl og Kornavl*, som hører med til Livet der paa Øerne.

Hvor de i Almindelighed høie Kyster paa Øerne sænke sig og danne lave Strandbredder, og især hvor der fremkommer Bugter og Fjorde, have Bygderne dannet sig for Landingsstedets Skyld; thi uagtet Færingen har meget til sit daglige Behov af den opdyrkede Mark og af sine Køer, har han dog ikke tilstrækkeligt deraf til sit Underhold. — Havet kan han ikke undvære, Enhver, endogsaa Storbonden, er Fisker, og derfor ligge alle Bygder ved Havet. Forholdene der paa Øerne føre det med sig, at der dannes Bygdelag. Vel siger et færøsk Ordsprog: „Ingen paaskjønner det enlige, afsondrede Opholdssted, som det fortjener“, og deri synes at ligge en misbilligende Dom over Samlivet i Bygder og Fremhævelse af dets mulige Skyggesider og Ulemper, Men det viser sig dog, at Fordelene ved dette Samliv langt overveie Mislighederne, især naar der, som det ofte har været Tilfældet, findes en fremragende Hædersmand, som de andre Bygdemænd kunne se op til med Agtelse og Tillid, der ofte har været som en Høvding iblandt dem, hvis Raad de følge, og hvem de nødig ville gjøre imod, og som har kunnet jevne opstaaede Tvistigheder mellem Mand og Mand i Bygden. For at kunne drive Havfiskeri i Vinter- og Vaartiden maa der bruges store Baade mandede med 8—10 Mand; for at gaa til Fjelds at samle Faarene til Slagtning eller til Uldens Afrykning kræves lige saa mange Folk og ofte mange flere; til Handelssted, efter Læge, tilskyds med Præst, Embedsmænd og Reisende ligeledes; til Indbjergning af Høet ligeledes. Og dette Fællesskab har sin store Betydning for

KVANHAUGE, SUDERØ

FRA THORSHAVN

deles Del i Uld og Slagt af Faarene, som græsse der, efter hans Andel i Fællesskabet, og endelig hans Del af de Herligheder, som høre til Jorden, f. Ex. Fuglebjerge, Skorer, til Græsgang for Stude eller Faar, Jorddrotsret til Hval, som driver op eller fanges paa Eiendommen, Tang paa Strandbredden m. M. — Der var en saa udstrakt Udstykning før af alt Odelsgodset, at det nærmede sig til Forholdet i Dalarne i Sverige, saaledes som C. Säve i sin ypperlige Afhandling „Några upplysningar om Dalmålet och Dallmogens Folklynne“ skriver, at en „Dalkvinde med Lethed kan rumme hele Aarets Høhøst af en eller flere slige Besiddelser i sit — Forklæde!“ Dette er nu paa Færøerne ad Lovgivningens Vei standset, idet Jordegods ved Arv nu ikke deles i mindre Lodder end to Gylden. Paa Statens Fæstegods finder ingen Deling af de saakaldte Kongsgaarde Sted; de gaa fra Fader i Reglen over til den ældste Søn.

(Fortsættes.)

Samlivet; der udvexles Tanker og Følelser under Samarbeidet, snart i Alvor og snart i Spøg, og Arbeidet selv lettes derved; alt dette har en oplivende, dannende Indflydelse paa det selskabelige Samliv, og den gjensidige Hjælpsomhed, som Alle trænge til og til Gjengjeld altid ere redebonne til at udvise, knytter et indbyrdes Baand af Hengivenhed og Deltagelse mellem Bygdemænd, der kan være velsignet og dyrebart, naar Bygden besjæles af en god Aand. I den fælles Dansestue i Bygden, hvor Alle mødes, udjevnes ofte opstaaede Uenigheder, latterliggjøres i deres „Taatter“ (Smædeviser) Naragtigheder og nye Moder som i *Fruntatátt*, og i slige lette, men ofte vittige og bidende Døgnviser revses Dumheder, Keitethed, urigtige Handlinger og Forsyndelser i Bygdelaget; — disse Taatter ere derfor ikke uden Betydning som Advarsel mod alle Slags Udskeielser, thi Alle ere bange for at bære sig saaledes ad, at der skal kunne „*yrkjast tátt*“ (digtes nidvise) om dem.

Ved Bygderne ligger *Bøen*, d. v. s. den opdyrkede Mark (*Tun* kaldes kun den Plads, som er mellem Husene, i Modsætning til Bøen, ligesom i Norge). Bøen er fra gammel Tid matrikuleret; *Mørk*, *Gyllin* og *Skinn* ere Betegnelserne for Inddelingen, idet der til een Mark høre 16 Gylden og til hver Gylden 20 Skinn. Naar man kjøber en Mark, Gylden eller Skinn af Jordegods, anvises den kjøbte Eiendom i den matrikulerede Bø, og Kjøberen kan altsaa behandle og dyrke dette som sit eget; dermed følger Rettighed til Græsning i „Hagen“ eller Overdrevet ɔ: det Uopdyrkede udenfor paa Fjeld og i Dal, og da for saa mange Køer i denne udelte Fælleshage, som han af sin Eiendom i Bøen kan vinterfodre med Hø; frem-

Olympia

ROMAN I FEM BØGER

AF

R. E. FRANCILLON

(12. Fortsættelse.)

Lord Calmont havde ingen Forretninger, Pligter, Adspredelser, Venner eller Bekjendte, der drog ham bort fra Olympias Side. Han var ikke engang misfornøiet med, at hans Rekonvalescens forhindrede ham i at foretage Udflugter udenfor *quinta'*ens umiddelbare Omraade. Fra Morgen til Aften vexlede han ikke et Ord med nogen Anden end hende. Og alligevel, saa mærkeligt det lyder, blev han aldrig kjed af hendes Selskab.

Hun var ikke begavet, hun havde hverken Følelser, Tanker, Anskuelser eller Ideer fælles med ham. Hvis hun ikke havde været saa blendende skjøn i hans Øine, maatte han snart have bemærket, at hendes Følelser, Tanker, Anskuelser og Ideer ikke lode sig opdage, mindre paa Grund af deres Dybde end paa Grund af deres Fraværelse. Men hendes Øine vare fulde af Kløgt og Aand — og han var ikke gammel nok til at have opdaget, at mange Menneskers Kløgt og Aand er indskrænket til deres Øine. Hendes Stemme stod i Samklang

med hendes Ansigt; og han huskede ikke paa, at den mest fængslende Stemme, Stemmen af hende, som Pan elskede, tilhørte en Nymfe uden saa meget Legeme som et Hjerte — Echo, der ikke havde en eneste Tanke eller Følelse, som tilhørte hende selv. Saaledes ere de Kvinder, som begeistre den Kjærlighed, der strax sætter hen over alle Fornuftens Skranker, Kvinder, der ere elskede uden Fornuft, fordi de ere elskede uden en fornuftig Grund. Vore Venner og Tilbedte tabe ikke i Interesse før vi kjende dem, og han kunde ikke faae Følelsen af at kjende hende, saalænge hendes Øines og Stemmes Trylleri forhindrede ham i at opdage, hvor lidt der var at kjende hos hende. Naar hun misforstod ham, skyldtes det naturligvis hans mangelfulde Spansk, naar hun var taus, var det naturligvis fordi hun tænkte og følte desto mere, naar hun sagde, hvad der hos Andre vilde synes dumt — en smuk Stemme siger aldrig noget Dumt.

Han var ikke vant til at anstille Selvbetragtninger. Han brød sig ikke om at sige sig selv, at han ogsaa i sit nye Liv var noget mere end slet og ret John Francis, som var forelsket i en Kjøbmands Datter, eller at hans Roman maatte have en Slags Slutning. Han tænkte ikke paa Andet end sit nuværende Paradis; og uden at nære Tvivl om dets Virkelighed undgik han dog at klæde den i Ord, som nødvendigvis maatte føre til alle Slags Ubehageligheder — Forklaringer, Breve til og fra Hjemmet, en mulig Skilsmisse for en Tid, der vilde synes ham en Evighed — ialtfald til en Forandring. Lad det gaa som det gaaer, om ikke for bestandigt, saa dog saalænge man har Lov til at drømme slige sjeldne Drømme.

Men hvor dyb Søvnen end er, kommer der dog et Øieblik, da man maa vaagne af Drømmen.

Det var virkelig en Drøm — en Idyl — et Stykke Poesi, som havde fundet Vei til et Liv, som af Naturen var skrevet i ærlig, jevn Prosa. Det var ingen almindelig Kjærlighedshistorie. Den indeholdt intet af de Elementer, der lade Kapitlet om den første Forelskelse brede sig i hele Livets Bog og forhindre det fra at staa som et Bjerg i et fladt Land. Saalænge Lord Calmont levede, stode hans Oplevelser i Arkadien alene og kastede deres Skygge over alle de følgende Aar. Ingen Hverdagsbegivenhed gjorde Skaar i Lyksaligheden. Der var hverken Skinsyge eller Uenighed, hverken Afbrydelser eller Modstand; selve Tiden stod stille, og den sunde Fornufts Hvisken blev ikke alene ikke hørt, men den var stum. Medens han var i sin Ungdom og paa en Tid, da unge Mennesker vare virkeligt unge, var han dumpet ned i et Hjørne af Guldalderen. Intet Under derfor, at han, bevidst eller ubevidst, var en fuldstændig Slave af en Lidenskab, som prægede det nye Liv og ikke kunde udslukkes, saalænge han selv drog Aande.

Han havde ikke taget nogen endelig Beslutning om at løse den fortryllende Haves Trolddom, da hans Hjerte mod Slutningen af en lang, slappende Eftermiddag smeltede i halvt udtalte Ord, som ikke lade sig udtrykke, før det skrevne Sprog bliver istand til at gjengive Blik, Stemmer og Toner. Han vidste ikke, hvad han selv sagde, men at hun ialtfald vilde forstaa ham. Han nærede ikke Skygge af Tvivl om det Svar, der maatte komme. Han dristede sig til at gribe hendes Haand, hans Øine og Øren afventede det Aandedrag, der skulde være Forløber for de imødesete Ord — da —

„Godaften, Mr. John!“ sagde Don Pedros Stemme tør og rolig, tæt ved hans Skulder.

At han, som hidtil havde holdt sig saa behageligt tilbage, indtil man næsten havde glemt at han existerede, skulde have ventet til et saadant Øieblik for at minde om sin Tilværelse, var neppe Meningen. Det imødesete Ord blev ikke udtalt, Lord Calmont vendte sig om, og et Blik fra hendes Fader sendte Senoritaen ind i Huset. Don Pedros simple „Godaften“ havde ført Idyllen tilende.

„Det er silde for en ung Pige at være ude, Mr. John“, vedblev Don Pedro i samme Tone, „Aftenluften er ikke god her. Men den vil ikke gjøre Dem eller mig Noget. Jeg er bange for, at jeg har været en uopmærksom Vært, Mr. John — men Forretninger er Forretninger: det behøver jeg ikke at fortælle en Englænder. Jeg har imidlertid en Timestid tilovers. Lad os tale sammen.“

Lord Calmont var noget mere end blot ærgerlig — og Don Pedro havde aldrig før gjort nogen Bemærkning om, at hans Datter sad ude om Aftenen. Men der var ikke Andet for end at tænde en Cigar og finde sig i Skjæbnen.

„De er saa taus, Mr. John“, sagde Don Pedro efter en Pause og i en mere livlig Tone. „De gjætter maaske, hvad jeg vil tale med Dem om. Jeg er Fader, Mr. John, skjøndt De maaske ikke husker paa det; og uagtet jeg ikke er en Spion, er en Faders Øine aabne; jeg har hørt det Hele. Og heldigvis i rette Tid.“

„De mener, at jeg elsker Olympia“, svarede han kort. „Det er sandt.“

„Og, Mr. John“, vedblev den Anden alvorlig, „sømmer det sig for en Gentleman, at benytte sig af en gammel Mands og en ung Piges Taknemmelighed tit at sætte hende Fluer i Hovedet — til — kortsagt, at bedrage mig —“

„Jeg troede, det var en given Sag, Don Sanchez. Hvordan kan jeg eller nogen anden Mand undlade at elske Olympia? Hvor kan jeg Andet end fortælle hende det? Er man Herre over sine Ord, naar —“

„Vel er man det, Mr. John. Hvis De elskede hende paa den rette Maade, vilde De være kommen til mig.“

„Hvad — inden jeg er sikker paa hendes Følelser? Saadan bærer man sig ikke ad hos os. Men hvis jeg har gjort noget Urigtigt, saa tilgiv mig. Nu kommer jeg til Dem."

„Ja, Mr. John, nu da jeg er kommen til Dem."

„Hvad har det at sige? Jeg vilde være kommen til Dem om en Timestid, haaber jeg, for at anholde om Olympia."

„Som Deres Hustru?"

„Som min Hustru. De kan trygt give mig hende —"

„Saa sagte, saa sagte, Mr. John. Hun er mig ligesaa kjær, som hun er Dem. Maaske endnu kjærere. Men det taler vi ikke om. Spørgsmaalet er blot, hvad kjender jeg til Dem? De er falden ned fra Skyerne. Det er sandt, at jeg holder af Dem som af en Søn, men en Søn er ikke en Svigersøn. Jeg taler ikke om Formue — ikke om Familie: hvad er Rigdom og Ære Andet end Tant overfor Gud og en ærlig Mand? Men De er Englænder, og, som Kjætter —"

„Er det Deres eneste Indvending?"

„Ja, naar jeg endelig skal sige det, saa er det den eneste."

Lord Calmont greb hans Haand. „Don Sanchez — De gjør mig til det lykkeligste Menneske i hele Verden! Jeg giver Dem mit Ord paa, at Alt, hvad jeg higer efter, er at gjøre Olympia til min Hustru — til at gjøre hende ligesaa lykkelig som De kan gjøre mig, hvis De vil. Hvad angaaer Forskjellen i Troesbekjendelse, har det ikke Noget at sige — hun skal beholde sin Religion, og naar jeg holder fast ved min egen, viser det, at jeg ved at være tro i een Retning, vil være det i alle."

„De er en brav Mand, Mr. John; nu optræder De som en Gentleman."

„De samtykker altsaa?"

Der kom et mildere Udtryk i Don Pedros Ansigt, smilende rakte han Haanden ud.

„Ah, Mr. John, Mr. John! Jeg er bange for, at jeg ikke handler som en forsigtig Mand. Men, jeg vil ikke, at mit Barns Hjerte skal briste, naar I Begge holde af hinanden. Gud velsigne Dem, min kjære Søn."

„Men — Deres Samtykke er ikke hendes — vil hun —?"

„Bah! Det veed De bedre end jeg. Gaa nu og siig, hvad De før vilde sige. Eller bliv — det er maaske bedst, at jeg først taler med hende og sender hende til Dem. Uden mit Samtykke vilde hun anse det for sin Pligt at sige Nei."

„Hvorledes kan jeg takke Dem? De er mere end ædelmodig — De samtykker strax, uden at spørge —"

„Der er Intet at spørge om mellem Mænd som os, Mr. John. Jeg er Menneskekjender. Jeg kunde sige Nei til en Grande, men Dem byder jeg Velkommen, skjøndt jeg ikke kjender mere end Deres Navn. Og, uagtet jeg ikke er saa rig, som Folk troer —"

„Jeg forlanger ingen Medgift, Don Pedro. Tilgiv, at jeg har skuffet Dem i een Henseende."

„Skuffet mig? De?"

„Mit Navn er ikke John, og Francis er ikke mit Efternavn, men mit Fornavn. Jeg er Overbringer af dette Brev til Dem fra Bristol. Jeg har ikke afleveret det, da jeg vilde benytte mig af min Ven, Zambiens, Introduktion paa min egen Vis."

Øieblikket for Prinsen til at vise sig i hele sin Herlighed var kommet. Don Sanchez havde virkelig handlet i den Troskyldighed, der betegnede ham som den Ene blandt en hel Million, der fortjente en rig Belønning. Han læste Brevet og leverede det tillige med et dybt Buk.

„De er altsaa denne store engelske Lord?"

„Jeg er Lord Calmont — min Fader er Jarl, eller Greve, som De sagtens vilde kalde det, af Wendale."

Don Pedro drog et dybt Suk og trak Skuldrene helt op til Ørene.

„Saa, Mr. — saa, Mylord Calmont, maa jeg, hvor Ondt det end gjør mig for min stakkels Olympia, give Afkald paa Æren af en saadan Forbindelse. Ja, absolut give Afkald. Deres ophøiede Fader, Mylord Calmont, er en stor Adelsmand. Ingen skal sige, at Pedro Sanchez har besnæret hans Søn." Han vendte Ansigtet bort for at dølge et lille Glimt af et Smil.

„Hvem Pokker vil sige det — naar De ikke engang kjendte mit Navn —"

„Hvem der vil sige det, spørger De om? Jeg be'er Dem, hvad troer De Greven, Deres Fader, vil svare? Vil han sige ‚Ja' eller ‚Nei'? Jeg er glad over, at De har sagt mig det nu, særdeles glad, uagtet mit stakkels Barn — sønderknust —"

Lord Calmont gjorde en utaalmodig Bevægelse og kastede sin Cigar ud i Floden. Han var gaaet altfor vidt til at lade sig skræmme af en ny Hindring nu, af hvad Art den end maatte være, og han kunde ikke taale Ordet „sønderknust".

„Don Sanchez", sagde han resolut, „min Fader kan sætte sig imod det i Begyndelsen, men jeg er min egen Herre — min Lykke er min egen. Naar han seer min Hustru, vil han billige mit Valg — hvem vilde ikke det ved at se hende og lære hende at kjende? Jeg vil strax skrive til min Fader og fortælle ham Alt."

„Og naar han siger Nei?"

„Han siger ikke Nei. Men hvis han gjør det, saa har jeg givet Dem mit Ord, og Olympia er Den, der af Alle staaer mig nærmest i Verden."

„De er virkelig en ædel ung Mand! Men — sæt, at Deres Fader gjør Dem arveløs? Hvad vil De saa gjøre?"

„Det er umuligt. Hvis De spørger en engelsk

Jurist, vil han sige Dem, at min Stilling ikke kan blive forandret paa nogen Maade. Jeg kjender ikke det spanske Udtryk for 'Arvefølge', men jeg kan sige Dem, og de Herrer Corbet eller Hvemsomhelst De kjender i England kan sige Dem det Samme, at jeg ikke kan miste Noget. Desuden vilde min Fader aldrig tænke paa at skille Godserne fra Titlen, selv om han havde Magt dertil."

Don Pedro smilede atter.

„Ah! De er saaledes sikker paa, at et Giftermaal med min Datter ikke kan skade Dem paa nogen Maade?"

„Aldeles ikke. Det er umuligt."

„Greven, Deres ophøiede Fader, har aldeles ingen Myndighed over Dem?"

„Aldeles ikke. Og skjøndt jeg ikke vilde krænke ham —"

„Det er en Selvfølge. Jeg er jo ogsaa Fader. Men skal jeg give Dem et Raad, som om De allerede var min egen Søn? — Nuvel, saa vilde jeg sige, bring Alt i Orden — gift Dem først og skriv saa bagefter. Selv om De ikke har Magten, er Folk istand til at lægge Hindringer iveien, og det er altid ubehageligt. Og vi maa være paa vor Post. Jeg gjør det til en Betingelse for mit Samtykke, at Alt maa være overstaaet, inden man kan beskylde os for, at vi veed, hvem De er. Ikke engang Olympia maa kjende Deres virkelige Navn, inden Vielsen er forbi. Det er min Betingelse, min Villie. Vi maa være ligesaa hævede over enhver Mistanke, som vi virkelig fortjener det. Hvor lang Tid vil det tage for et Brev at komme Deres ophøiede Fader ihænde? Hvor lang Tid, inden De modtager hans Svar? Saa skal De sende et nyt Brev. Saa skal De vente paa hans Ultimatum! Guderne maa vide, hvor længe det vilde vare, inden Alt kom i Orden. Og hvad Nytte er det til, naar der kun kan blive een Ende paa det, naar Alt er sagt og gjort?"

Skjøndt denne Indskydelse stred imod Lord Calmonts naturlige Oprigtighed, var den dog altfor overensstemmende med hans lønlige Tilbøielighed. Don Pedro havde ikke med Urette gjort sig til af at være en Menneskekjender. Lord Wendales Søn vidste, hvordan hans Faders Svar vilde falde ud, og han hverken vilde eller kunde give Afkald paa Olympia nu, om saa hundrede Fædre satte sig imod det. Og hvordan kunde han imødese det uendelige Perspektiv af uundgaaelige Opsættelser, som Don Pedro havde oprullet for ham? De Baand, som bandt ham til hans Liv i England, var blevne fuldstændigt løsnede, og det Bedste vilde ialtfald være at tage Tyren ved Hornene. Det blev altsaa stiltiende besluttet, at han ikke skulde skrive et Ord hjem, inden han kunde melde, at Lord og Lady Calmont vare paa Veien fra Buenos Aires til Beckfield.

„Og De er aldeles sikker paa", sagde Don Pedro tilsidst, „De er aldeles sikker paa, at naar De først er gift, er Alt i Orden — at min Datter ikke vil bringe Dem i nogen Forlegenhed?"

„Hvis jeg blot var ligesaa sikker paa hendes Samtykke, paa hendes Kjærlighed som paa, at hun ikke kan bringe mig Andet end alt Godt og Lykkeligt i denne Verden!"

„Det skal vi snart faae paa det Rene", sagde Don Pedro.

Idyllen var endt, og Lord Calmont var en forlovet Mand. Men hvad gjorde det, at en drømt Idyl var endt, naar en mere straalende Virkelighed var udsprungen deraf? Fra det Øieblik, da Don Pedro førte Olympia ved Haanden hen til Lord Calmont og formelt overgav hende til ham som hans vordende Hustru, indtraadte der en Forandring i hendes Optræden overfor ham. Hun begyndte at leve, og han følte, at han var Aarsagen dertil. Det arkadiske Liv fløi paa lette Vinger henimod Bryllupsdagen, uden en Skygge, under hvilken Eftertanke eller Tvivl kunde finde Plads til at sidde og ruge. Hans Forlovede blev dobbelt indtagende — hun talte ikke meget, men hendes Øine, Øren, Hænder, Ord, hendes Væsen var desto mere veltalende. Han troede at kjende hende ud og ind. Kun een Yttring kunde han ikke forstaa, og den kom ikke fra hende.

En Dag — det var i Begyndelsen af deres Forlovelse — havde han opfordret hende til at synge, og hun havde bedt sig undskyldt. Han vilde naturligvis ikke have lagt Vægt derpaa, men Don Pedro, som nu var lidt for meget sammen med dem, gik hen og hviskede „Santa Fe!" til hende. Lord Calmont lagde neppe Mærke til denne Bagatel eller tænkte paa at sætte det i Forbindelse med den Omstændighed, at hun ikke siden vægrede sig ved at synge.

Endelig oprandt den Dag, da Lord Calmont og Olympia Sanchez skulde vies i Stilhed i et lille Kapel ikke langt fra *quinta*'en.

Brudgommen stod allerede foran Alteret og ventede utaalmodigt, med lidt af den Nervøsitet, som griber de fleste Mænd om Morgenen paa deres Bryllupsdag. Det var Høidepunktet af en Drøm. Præsten holdt en stille Messe, saa at hans punktlige Nærværelse var sikker, og Bruden skulde indfinde sig om en lille halv Time. Der var ikke noget Mærkeligt i, at hun kom fem Minuter for sent, eller ti eller selv femten. Tyve Minuter kunde godt gaa med til Paaklædningen — tredive vare næsten for meget. Men da der var gaaet tre Kvarter begyndte han at tænke paa, hvad der muligvis kunde være skeet.

Inden Timen endnu var forløben, kom Brudens Fader farende ind i Kapellet, alene.

I Øieblikket kunde Brudgommen knap kjende den stilfærdige præstelignende Don Pedro igjen. Den afskedigede engelske Kontorist havde dog

engang seet ham i et Raseri, som enten var virkelig eller paataget. Men denne Gang var hans Raseri absolut ægte. Selve Stedet kunde ikke afholde en saa ivrig Kjætterhader fra at udslynge en Ladning Eder, og hans prægtige Øine vare i Fyr og Flamme.

„Hun er væk“, var Alt, hvad Lord Calmont kunde forstaa.

Og hun var væk — paa selve sin Bryllupsdag, uden at efterlade Spor, Ord eller Tegn. Ingen kunde kaste Lys over Sagen — ikke engang gamle Dolores, der vidste Besked med saa meget. De søgte overalt, forhørte dem paa hele Egnen; men Ingen kunde give dem den ringeste Oplysning.

At hun var løbet bort med en Elsker, var det Sidste, der kunde falde hendes intetanende Brudgom ind. Der var ingen Grund til at tænke sig den blotte Mulighed af en Medbeiler, og selv om saa var, havde det været ligefrem Helligbrøde at tvivle paa Troskaben hos hende, hvem han elskede med en saa inderlig og blind Hengivenhed. Det var en Mistanke af hel anden Art, der greb ham. Landet var fuldt af Oprørere og alleslags Eventyrere, hvad han selv havde erfaret. Hvad var mere sandsynligt, i Betragtning af Don Pedros almindelig bekjendte Rigdom, end at hans Datter var blevet bortført for at opnaae Løsepenge? Den mærkelige Ligegyldighed hos de faa Mennesker, som boede i Nærheden af *quinta*'en, bestyrkede hans Mistanke. Kun Don Pedro bandte og regerede.

Sent paa Aftenen fandt et Rygte Vei til *quinta*'en. Det hed sig, at en lukket Vogn, hvori der sad en Dame, om Formiddagen havde passeret et Sted, der laa en Par Mil vesterpaa. Don Pedro var taget til Byen for at sætte sig i Forbindelse med den sendrægtige Retfærdighed. Men aldrig saasnart havde Lord Calmont hørt denne Nyhed, før han sadlede den bedste Hest, han kunde finde, efterlod et Brev til Don Pedro, og jog afsted, alene, i den opgivne Retning.

Han forlod *quinta*'en i Gallop — og fra dette Øieblik af hørte man ikke mere til Lord Wendales Arving. Og saaledes gik det til, at Arthur, Maleren Forsyths *alias* Falskneren Francis' Patron, blev tiende Jarl af Wendale.

ANDEN BOG

Askepot

Første Kapitel

Uagtet det syntes saa i Lord Calmonts Arkadien, har Tiden ellers ikke for Skik at staa stille. Hverken Julie, eller Caroline, eller Marian Pender, eller Gerald Westwood, Johns Søn, eller Olympia Westwood, Charleys Datter, vare dømte til evig Barndom, eller saa elskede af Guderne, at de skulde dø unge. Den forsvundne Lord Calmonts Idyl, skjøndt tilhørende Tiden før alle disse unge Mennesker vare fødte, har gjort samme Tjeneste som de Ord, der kjendes fra Skuespil i fem Akter — „Her er et Mellemrum af ti Aar.“

Saadanne vilkaarlige Pauser ere mindre uvirkelige, end de lade til. Der er den Eiendommelighed ved ti Aar, at naar man seer tilbage paa dem, synes de at være kortere end et. Tyve Aar synes endnu kortere, og maaske synes hundrede Aar for dem, der ere istand til at bære saa stor en Byrde, kortere end een Dag. Det er Timer og Minuter, der ere lange, og ialtfald var nogle af Olympias Timer en hel Menneskealder for hende. Og dog var ti Aar af dem saa godt som Intet. Ved Slutningen af dem var hun ligesaa ung, om ikke yngre, end da hun var en lille gammel Kvinde, der havde begyndt Livet fra den gale Ende. Fra en lille gammel Kvinde var hun voxet op til en ung Pige.

Vi maa imidlertid endnu engang gjøre en Pause, inden vi atter møder den unge Pige, som havde tilbragt henved halvfemsindstyvetusind Timer i The Laurels i Gressford St. Mary siden den skjæbnesvangre Dag, da Gerald ikke var druknet i Dammen i Lyke-Skov. Skuepladsen er overfyldt og maa ryddes: og der er Andre end hende, der har Roller i Stykket.

Nøiagtigt ti Aar efter Eventyret ved Dammen, ankom Hans Majestæts Skib *Lapwing* til Spithead, efter et langt Togt i det stille Hav. Besætningen var bleven afmønstret, og nogle af de yngre Officierer havde feiret deres Ankomst til de hjemlige Farvande ved en Souper i Land, og Souperen var løbet prægtigt af. Det var lys Dag, da to unge Mænd forlode Kroen og gik nedad Gaden, sikkre nok, men Arm i Arm, som om hver af dem fandt fire Ben bedre end to: som om et Par Tobenede vare blevne forvandlede til en eneste Firbenet under Indflydelse af Venskab og Vin.

Den Største af de To var en kjøn ung Mand paa en eller toogtyve Aar. Den Mindre og Yngre havde et rundt, rødmusset Ansigt, brede Skuldre, tykt krøllet brunt Haar og Øine, som vare næsten blaa.

„Naa, Westwood“, sagde den Første, „hvad vil Du nu tage Dig for? Hvis det var tidligere eller senere og jeg kjendte Kursen — naa, kan Du ikke staa paa Benene, gamle Mand? Du er halvfuld, Westwood, det er, hvad Du er.“

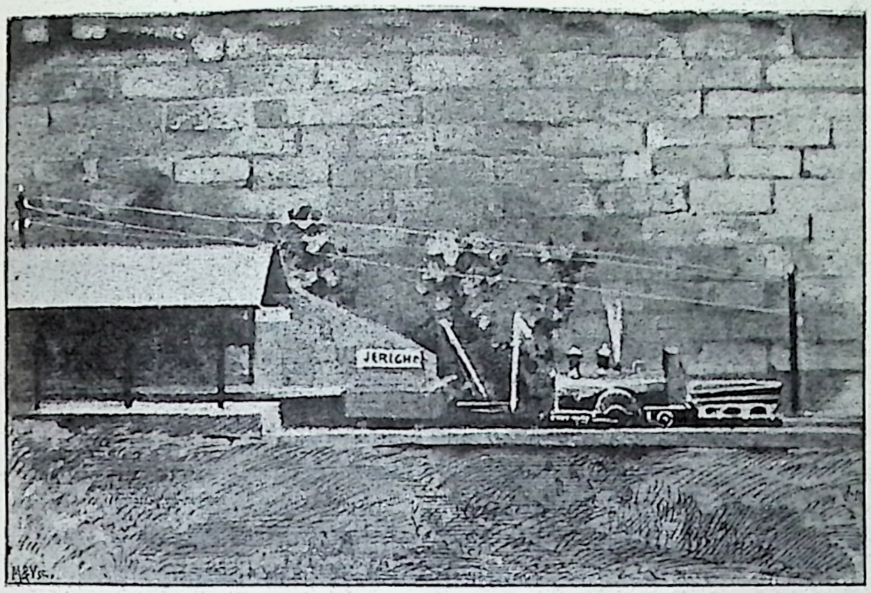
„Og Du er den anden Halvdel, Tom Harris, og lidt til. Veed Du, hvad jeg vil — jeg vil lægge mig.“

„Lægge Dig? Hvad gaaer der af Dig? Hvad er Klokken? Over fem — og Deligencen gaaer Klokken sex. Der bliver ikke megen Tid til at sove i.“

(Fortsættes).

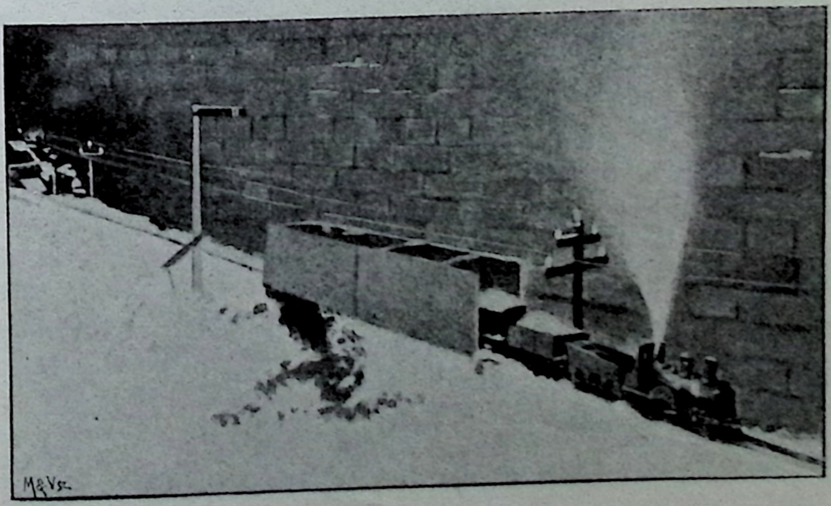
Chicago=Jericho=Banen

EFTER „THE STRAND MAGAZINE" VED ELLIS

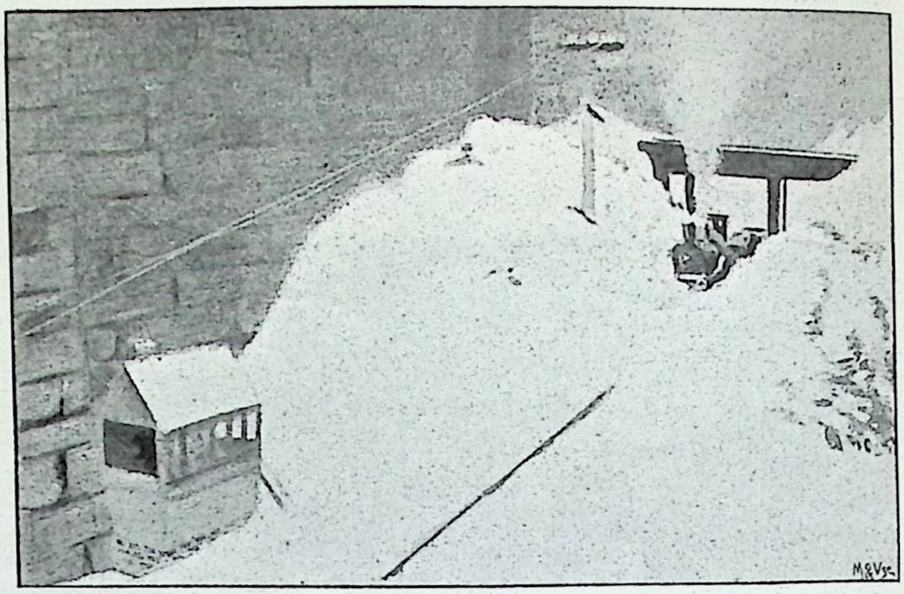
NR. 1

Af alle forunderlige Jernbaner er sikkert den, som en engelsk Præst, *Harry Lancelot Warneford* fra Windsor, har anlagt i sin Have, den mærkeligste. Hans Talent som Amatør-Ingenieur er ligesaa bekjendt som hans musikalske Evner; han er nemlig tillige en meget dygtig Komponist. Fotografier af dette enestaaende Anlæg vil findes reproducerede i denne Artikel, og man vil deraf kunde gjøre sig et Begreb om hvor fuldendt denne Miniaturjernbane er, hvor man tilmed finder alle de samme sindrige Konstruktioner og Sikkerhedsforanstaltninger som paa Verdens største Jernbanelinier. Alt, hvad der vedrører denne Linie, er mærkværdigt. Den bærer det storslaaede Navn: „Jericho og Chicago Bane" og paa Togplanen staaer bemærket, „at kun første og fjerde Klasses Passagerer medtages." Hele Linien er nøiagtig hundrede Fod lang, og der er tre Stationer — Jericho, Crewe og Chicago. Sporvidden er $2^5/_8$ Tomme bred. I nogle faa Ord vil vi her give Læseren en Ide om den Nøiagtighed i de tekniske Detailler, der charakterisere dette lille Anlæg. Det første Billede forestiller Jericho Station, som, tiltrods for sit orientalske Navn, er prydet med smaa bitte Avertissementer af ægte engelsk, for ikke at sige hovedstadsagtig Art. Denne Station er omtrent to Fod sex Tommer lang, og paa den ene Side staaer en stor Løftestang, der sætter Signalerne igang paa hele Linien. Paa denne fuldendte Station findes Ventesale og andre Bekvemmeligheder for Passagererne. Imellem Stødpuderne kan man se Knappen af en elektrisk Klokke, som idet den bliver berørt af det lille, smukke Lokomotiv, automatisk forkynder et Togs Ankomst. Hele Linien er bygget paa en høitliggende Opdæmning. Først blev den anlagt i lige Linie med Jorden, men Mr. Warneford opdagede, at Dele af Linien blev ødelagt af Vandpytter, som samlede sig i Havegangene og fik Svellerne til at raadne. Den nuværende Opdæmning er kunstfærdigt konstrueret af Jordlag og Aske, som sikkrer et tilstrækkeligt Afløb. Mr. Warneford fortæller os, at der ikke er brugt et eneste Søm ved Forarbeidelsen af Jernbanelinien. At han er saa ualmindelig dygtig, skyldes vistnok den Kjendsgjerning, at han stammer fra en Familie, hvori flere af de mandlige Medlemmer har været Ingenieurer. Langs hele Linien findes Milepæle, nøiagtig ti Fod fra hinanden, ja, her findes Alt, lige til de mindste Detailler. Selv en Normalprofil mangler ikke — en bekjendt Ting ved Jernbanelinier, skjøndt Folk i Almindelighed ikke aner, hvad Nytte den er til. En saadan bestaaer af et halvrundt Stykke Jern, ophængt paa en Tverpind. Naar nu Godsvognene er fyldte med Varer, lader man dem kjøre ind under dette overskaarne Tøndebaand, hvis Høide nøiagtigt svarer til Tunnelens Høide paa den bestemte Linie. Dersom de opstablede Varer berøre Profilen et eller andet Sted, maa Lasten gjøres lavere, saa man seer, at fandtes der ingen Normal-

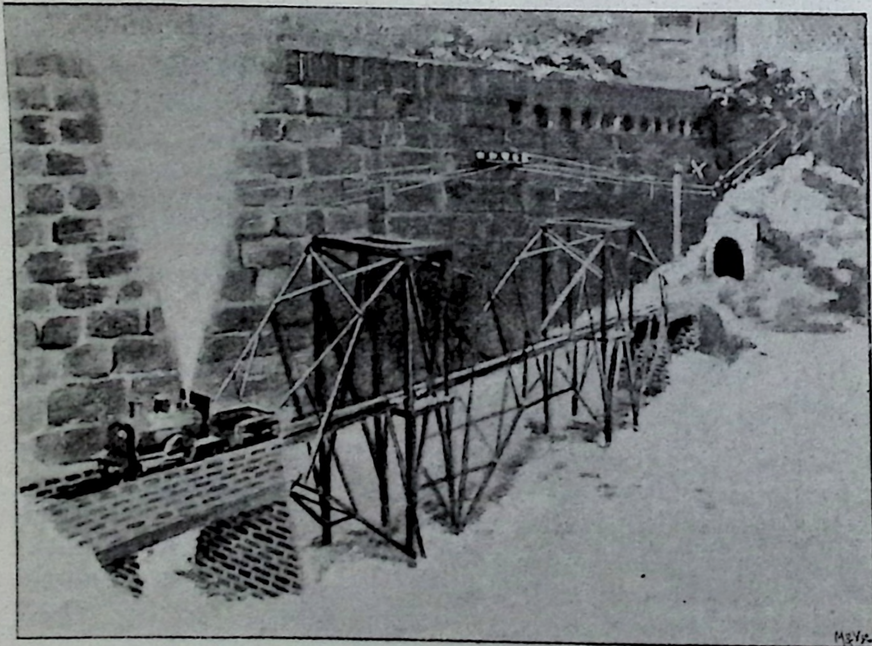
NR. 2

profil kunde Godsvognene blive overlæssede, saa at de ikke kunde komme gjennem Tunnelen og paa den Maade blive en Kilde til adskillige Farer. Paa Jericho-Chicago-Banen er der selvfølgelig nydelig konstruerede Kraner til Behandling af den tunge Last, og et særligt indrettet elektrisk Batteri ligger skjult bagved Jericho Station. Signalerne ere Vidundere af Opfindsomhed, de ere gjort vægtige med Bly, hvoraf der paa hele Linien er brugt en syv eller otte Pund. Omtrent femten Fod fra Jericho findes en smukt konstrueret rørformet Jernbro, fire Fod lang, som Mr. Warneford igrunden havde lavet til en Isenkræmmer i Windsor. Denne Bro findes paa det næste Billede og særlig interessant er det at se, hvorledes Dampen slaaer imod Hovedbjælkerne, som findes ovenover, idet det tappre lille Lokomotiv hastig ruller gjennem Broen. Dette Lokomotiv er en hel lille Roman, og det skyldes nok igrunden det, at den hele Jernbane blev lavet. Det lille Legetøislokomotiv, som omtrent veier fjorten Pund, naar det er fyldt med Vand og rede til Afgang, blev foræret Mr. Warneford for tre Aar siden af en Ven, og den muntre Præst satte det strax i Bevægelse for at more sine to Børn, af hvilke den Yngste — lille Miss Dorothy — blev udnævnt til at beklæde den ansvarsfulde Post som Stationsforstander. „Lokomotivet kunde ikke løbe paa Tæppet", sagde Mr. Warneford, „fordi der ikke kom det rette Tryk paa Hjulene, men da jeg saa tog Tæppet bort og lagde Træskinner paa Gulvet, løb det udmærket. Derpaa anlagde jeg

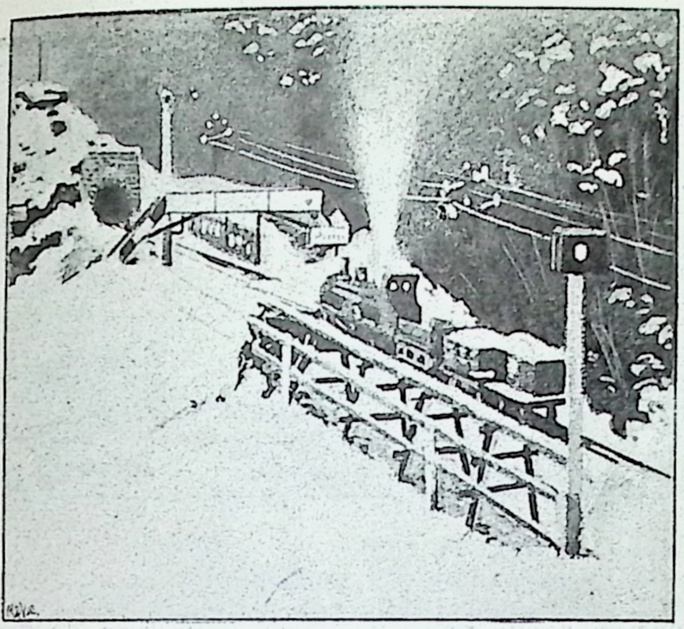

Nr. 4

Jernbanen ude i Haven med en Længde af tresindstyve Fod, og saa har Jericho-Chicago-Linien lidt efter lidt, som Tilfældet er med de mere ærgjerrige Jernbanelinier, udvidet sig, indtil den naaede sin nuværende Størrelse. Den vilde ganske bestemt vedblive at voxe, hvis det ikke var for de to fire Fod høie Mure, der angiver vor Haves Grænser." Omtrent treogtyve Fod fra Udgangsstedet er en udmærket udstyret Signalhytte, som indeholder sex Løftestænger. Signalpasseren er ikke tilstede lige i Øieblikket", forklarede Mr. Warneford spøgefuldt, „der bliver repareret paa ham — han gjennemgaaer selv en Operation, forstaaer De!" Han talte om sin lille Søn. Udenfor Signalhytten er reist smaa hvide Stænger, paa hvilke er malede de fornødne skraa Tegn, som imidlertid ikke er synlige paa Billedet. Den næste Ting, man kommer til paa denne ualmindelige Jernbanelinie, er et dybt Indhug, som sees paa den næste Illustration. Da dette Billede blev taget, var Sneen føget ned i Indhugget, og Mr. Warneford greb da strax Leiligheden og lod sin lille utrættelige Maskine løbe igjennem en Snebunke, der var adskillige Fod tyk. Til at udføre denne maleriske Bedrift blev en sindrigt konstrueret Sneplov benyttet. Man bedes lægge Mærke til, at der over Indhugget findes den sædvanlige Bro, som benyttes af de usynlige Beboer paa begge Sider af Linien. Efter Indhugget kommer den store Modillon-Bro, til hvis Konstruktion Mr. Warneford tog den vidt berømte Forth Bridge til Mønster. Denne kjønne lille Modelbro er tolv Fod fem Tommer lang, indbefattet Løbegravene. Vi naae nu Midten af Banen, hvor den uundgaaelige

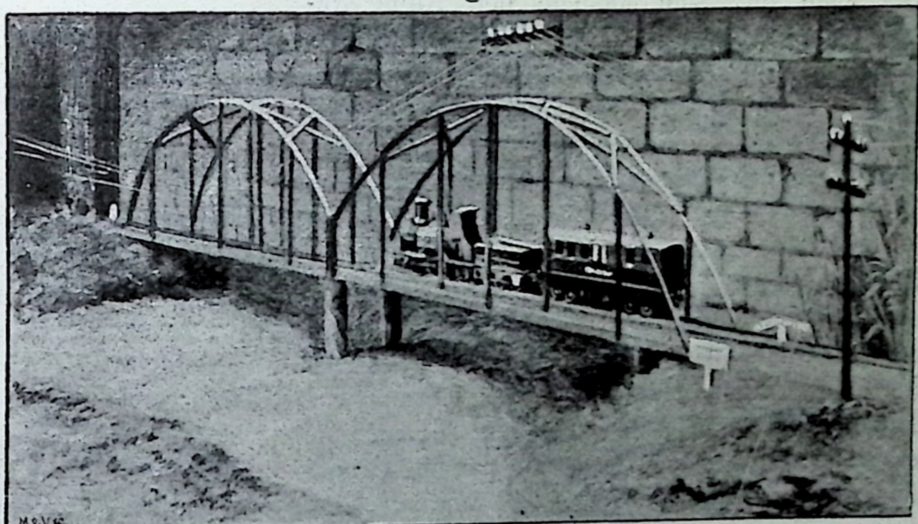

Nr. 3

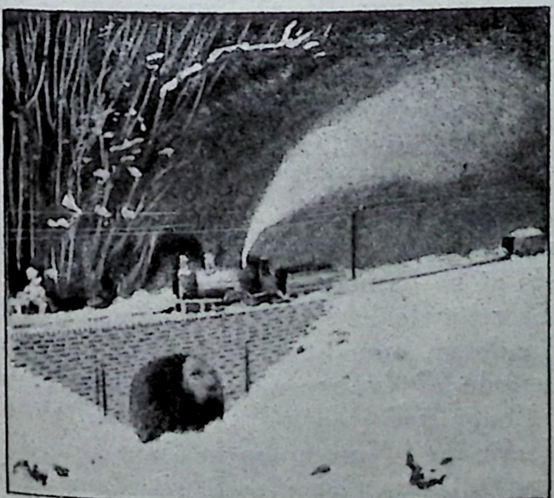
Nr. 5

Tunnel findes. Over Tunnelen er en hel Masse Jord og Mursten, som om Sommeren er fuldstændig bedækket med straalende Nasturtier, og vi maa her bemærke, at hele Strækningen langs Banen frembyder et livligt Skue af alle Slags Blomster den største Del af Aaret. Lige før man træder ind i Tunnelen findes en stor trykt Kundgjørelse til Togføreren om „at sagtne Farten“, og her findes tillige en lille Hytte til Taage-Signalmanden — en virkelig Triumf paa Mekanismens Omraade. Ud af den lille Hyttes ene Side (hele Hytten er løftet i Veiret paa Hængsler) er en kort Staalarm strakt frem, og denne giver Lokomotivet et Skub, idet det farer forbi. Samtidig virker en tung Jernhammer, og idet den falder ned exploderer en Knaldhætte og en lille Ladning Krudt. I samme Øieblik stikker en lille, gammeldags Signalmand med blaat Halstørklæde og et lidt forstyrret Udseende, Hovedet ud ad Vinduet, holdende et stivt hvidt Flag i Haanden. Det er interessant at lægge Mærke til den særegne dæmpede Lyd, som høres, idet Toget passerer gjennem Tunelen, paa hvis modsatte Side findes en anden Kundgjørelse om „at der skal fløites“. Lige ved er Crewe Station. Lidt herfra fører Sporet over en Ravine paa en smukt lavet amerikansk Bro, som hviler paa Træbukke; den er fem Fod sex Tommer lang. Skjøndt Jericho-Chicago-Linien er enestaaende i saa mange Retninger, kan den dog ikke sige sig helt fri for Ulykkestilfælde. En Dag afgik Lokomotivet fra Jericho, og Alt gik godt til det naaede Tunnelen. Mr. Warnefords lille Søn styrede Toget, saa det er bedst, vi lader ham berette denne spændende Hændelse: „Det var en taaget Dag, men

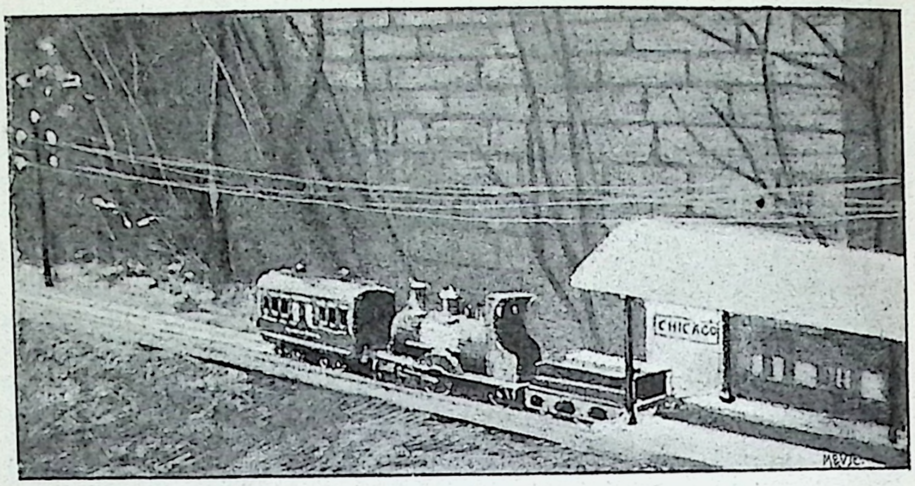

Nr. 7

Taagesignalerne ved Crewe havde virket med Held. Vi kjørte ind i Tunnelen med meget stærk Fart, og da vi omtrent var kommet halvveis igjennem, hoppede Godsvognene af Sporet. Jeg maa forklare, at Maskinen ved denne Leilighed skubbede og ikke trak sin Fragt. I samme Nu, Godsvognene gik af Skinnerne, blev de ødelagte, da det kraftige Lokomotiv bogstavelig talt banede sig Vei gjennem dem. Lidt efter kom Toget ud paa den anden Side og blev da standset.“ Hovedlinien blev dog gjort klar paa ganske kort Tid. Den næste Bro paa denne forunderlige Bane sees paa Billede Nr. 6. Denne Bro er to Fod sex Tommer lang. Foruden denne findes ogsaa en anden Bro — en dobbelt Hængebro, en Kopi af en over Themsen paa Great Western Banen lige udenfor Windsor og ved denne Bro findes den sædvanlige Advarsel til uforsigtige Fodgængere: „Pas paa Togene.“

Nr. 6

Nr. 8

Denne Advarsel er langt nødvendigere end letsindige Mennesker ane, da man har oplevet, at uagtsomme Tilskuere har traadt paa et af de gjennemgaaende Iltog. Maskinen er en Kopi af et af de mægtige Lokomotiver, som Great Northern Jernbane bruger. Alm. Koge-Sprit bliver heldt i Kul-Kærren og filtreres ned i Lampebeholderen under Kjedlen. Da vi spurgte Mr. Warneford, hvilken Rekord han havde sat, svarede han, at et Tog engang kjørte fra Chicago til Jericho paa ti Sekunder — sikkert en forunderlig Forestilling at overvære! Ved en Leilighed, da en Del Mennesker vare tilstede og Mr. Warneford, som er Banens Overinspecteur, et Øieblik fik sin Opmærksomhed afledet fra sine Pligter, skete det Uheld, at der blev frembragt for megen Damp paa Maskinen, og at den foer afsted med ligefrem vanvittig Fart! Det saae ud, som kastede den Alting tilside, sin egen Kul-Kærre indbefattet, som den hvirvlede ned ad Skraaningen. Kul-Kærrens Hjul blev samlet op i forskjellige Dele af Haven; selve Maskinen var løbet af Sporet nær ved Chicago Station, men saa havde den ogsaa løbet hele Liniens Længde paa sex Sekunder. Det er let forstaaeligt, at Mr. Warneford dvæler ved den forbausende Mængde Detailler, som der er gjort Brug af paa hans Lilleput-Jernbane. Signalerne er for Exempel ikke blot korrekte paa alle Maader og til at bevæge ved Hjælp af Løftestænger og Metaltraad, men de er rigtig gravede ned og han tjærede Grundfladen for at forhindre Træet i at raadne. „Dengang vi opgav den lavt anlagte Jernbanelinie og begyndte Anlæggelsen af denne, vi nu har“, bemærkede Hovedingenieuren, „var det nødvendigt for mig idetmindste at have een Jernbanearbeider, og jeg fik en af mine unge Elever til at overtage Pladsen. Han er sex Fod høi, saa det vil vist more Dem at høre, at han maatte benytte en Dukketrillebør, medens han arbeidede. Naturligvis er denne lillebitte Jernbanes Ry spredt viden om, og der kommer mange Folk for at se den, deriblandt Mr. Warnefords egne Elever, som den tjener til at give en særdeles nyttig Time i Anskuelsesundervisning. Blandt Passagererne eller snarere Tilskuerne har været Prins Alexander og Prinsesse Eva af Battenberg, som en Dag kom fra Windsor Slot for at se Jernbanen og beære Mr. og Mrs. Warneford med et langt Besøg. Børnene var naturligvis henrykte og gjentog Besøget snart efter. Naar man seer paa Billederne og ikke veed bedre, vilde man sikkert tro, at de er Fremstillinger af en rigtig Jernbane, tagne i en betydelig Afstand og saa maa vi huske paa, at Muren, som paa de fleste af disse Billeder sees i Baggrunden, kun er fire Fod og sex Tommer høi.

Et Offer

Af HANS P. LUNDE

Ensomt ude mellem Skov og Mose, ude bag ved Alting, boede Gamle-Jens med sin firsindstyveaarige sengeliggende Moder, hvem han i samfulde 12 Aar trolig havde pleiet og aldrig var borte fra mer end høist en Time ad Gangen, naar han i Ny og Næ gik til nærmeste Alfarvei for at sende Bud med Fragtmanden efter lidt Varer eller for at modtage disse.

I mange Aar, lige indtil hans Moder blev aflægs, havde Jens hørt til de farende Folk. Hvert Aar, fra tidlig paa Foraaret til langt ud paa Efteraaret, havde han gjennemstreifet det halve Fyen, falbydende sine Solhatte, Rokkebreve, Trælysestager, Lyseholdere, Profitter m. M. En Lyseholder var en lang Staaltraad, hvis ene Ende med en Krog var til at hænge paa et Søm i Bjælken, medens den Anden var spiralformet til Lyseholder; — en Profit derimod kun en lille Trætap, paa hvis ene Ende fandtes en Blikplade med smaa Staalstifter. Naar Profitten var sat paa Lyseknægten, kunde selv de mindste Stumper Lys brænde helt op uden at gaa tilspilde.

Nu var den Gamle omtrent glemt, og Ingen ventede at se ham igjen drage af med Tversækken. Selv havde han dog ikke opgivet at tænke paa Handelen, men hver Vinter flittig forfærdiget en Mængde af ovennævnte Ting tilsalg. Og da hans Moder var død og begraven, fyldte Jens sine Poser med Varer, laasede sin Dør, lod Geden gaa frit paa Græs med sit Lam og fortrøstede sig til, at hans lille Hønseflok fandt vel nok Føden i Skov og Mose en Uges Tid — længer

mente han ikke, Reisen vilde vare, før han atter skulde hjem og fylde Poserne.

Freidig som i fordums Dage marcherede Jens over Markerne med sin Tversæk paa Nakken og et Knippe lange Lyseholdere hængt oven paa Sækken. Denne faldt ham noget tungere end forhen, men Jens mente, det lettede snart, naar først han fik begyndt at handle; ja, det maatte jo ikke kunne staa længe paa at slippe denne Dragtfuld, nu han ikke havde været ude saa længe. De gamle Ben havde mistet noget af deres Kraft og Spænstighed, kunde han nok mærke. Ikke desmindre skridtede Jens rask ud af Glæde over at være kommen paa fri Fod efter saa lang Tids Indespærren. Thi sandt at sige havde det ofte trykket gamle Jens saadan at være tøiret Aar ud og Aar ind med al den Vandrelyst, der sad ham i Blodet. At hans lange Udebliven maatte have fremkaldt allehaande Gisninger her og der, var en af hans stadigste Tanker. Folk kunde nok aldrig vide, hvor i Verden *han* blev af, — troede nok, han var død for længe siden; ha, ha! Men nu skulde han da vise dem, at han var levende! — Han gad ellers nok vide, hvad Konen i Grøngaarden vilde sige; sidst han var ude, bestilte hun en Solhat, som han lovede, hun skulde faa næste Gang. Men nu skulde hun have En for slet intet, fordi det havde varet saa længe. Den villeste af alle de Solhatte, han havde med, skulde hun faae, ja mænd skulde hun det!

Natten havde givet Rimfrost. Nu skinnede Solen og gjorde Veien sølet. Poserne veiede mere og mere til; han blev løsere i Knæerne og svært hed i Kasketten. Men gamle Jens var i et Humeur, der passede til den gyldne Foraarsdag med dens Lærkesang og dens mange luende Blomstersole i Veiens lysegrønne Bræmmer.

Efter en tre Timers Gang naaede han en Gaard, hvor han falbød sine Varer, men her mødte Jens Krænkelser. Pigerne lo ad hans blomstermalede Solhatte og gjorde Løier med dem. Konen viste ham, at de nu brugte baade store og smaa Lamper; det var langt pænere og billigere end Lys, forklarede hun. Jens rystede paa Hovedet ad al det moderne Kram. Naa, det blev de saamænd nok kjede af. Han pakkede sine Sager ind og gik i det bedste Haab mod andre Steder, men blev sørgelig skuffet. Ikke engang et Rokkebrev var der Aftræk paa; Rokken var stillet paa Loftet, det kunde ikke mere som før lønne sig at spinde eller lave Tøi.

Den gamle begyndte at tabe Modet og styrede imod Grøngaarden; det kunde snart være godt med en Mundfuld Brød, eller maaske det var ved Middagstid, saa blev Jens jo altid bedt til Bordet med. Gamle Karen Grøngaard var en betænksom Kone, og naar hun nu saae, at han havde tænkt paa hende gjennem alle de Aar og medbragt den kjønneste Solhat til hende — jo, jo!

Jens smilede ved de lyse Billeder, der legede for hans indre Syn, og forstærkede sin Gang.

Gamle Jens traadte saa rask over Gaardens Stenbro, som det lod sig gjøre. En ung Kone modtog ham i Dagligstuen, og paa sin Spørgen fik han at vide, at „Gamle-Mor“ var død for to Aar siden. Den unge Kone var gift med Sønnen. Jens faldt tungt ned paa Bænken for Bordenden. Konen skænkede ham en Snaps Brændevin og bød ham drikke en Gang af Kruset, men handle skulde de ikke; der var ikke Brug for Noget. Han kunde ikke bekvemme sig til at bede om et Stykke Mad, det havde han aldrig før havt nødig. Nei, han vilde se efter Hjemmet allerede i denne Aften. Veiret var desuden saa barsk: nu mod Aften faldt der Hagl og Regnbyger, saa han var næsten gjennemblødt; og hvor skulde han heller bede om Herberg for Natten, om Ingen bød ham det.

Jens kom forbi en Kro, men hvad nytted det at gaa derind, naar han ikke havde en Øre i Pungen; han pleiede ikke at tage Penge med, naar han gik ud paa Handelen.

Langsomt stred han sig i Mørkningen ud ad Landeveien, tappert strittede han med sine tynde trætte Ben. Lyseholderne klimrede, Solhattene knirkede, og Trætøiet raslede i Tversækken. Den ganske Dag havde han gaaet og gaaet. Nu stræbte han efter at naae hjem, inden det blev mørk Nat.

Landeveien skar gjennem Skoven, slyngede sig blank af Væde mellem mørke, stille Granmure, glitrende i den sidste Rest Dagslys.

En lang, fin Klokkelyd klingrede ud af Mørket og bragte Jens til pludselig at standse og se tilbage: Hvad kunde det være?

Noget mørkt med et Ildøie forpaa sig kom surrende og susende ud midt ad Landeveien. Med alle Pulse bankende af Rædsel stirrede Jens paa dette Syn, der føg forbi ham og hastig forsvandt i Mørket.

Den overtroiske Jens mente, det var den Slemme i egen Person eller et Spøgelse, og slog Kors for sig, idet han rullede ned i Grøften. Der blev han en lang Stund liggende, udmattet og lammet af Skræk, halvt bevidstløs.

Da han kom nogenlunde til sig selv, var han kold over hele Kroppen og følte sig saa tung i alle Lemmer, som laa der et Bjerg paa ham. Et Forsøg paa at komme op mislykkedes; han syntes, det var ham heelt umuligt at komme i Gang igjen. Hvilens Sødme fængslede ham til Stedet, skjøndt Kuldegys rystede hans Legeme.

En veifarende Mand fik stillet ham paa Benene og spurgte, om han var syg.

„Nei, ikke saadan, jeg fryser kun. Men jeg har seet den Slemme, Du.“

„Det er s'gu da Løgn vel.“

„Er det Løgn, saa er al Del Løgn. Jeg kan da Gud ske Lov nok se endnu.

Og stønnende og halvt hviskende gav han nu en Forklaring om sit Syn. Dette lignede foroven et Menneske, men havde kun et Øie, og det var gloende!

Strax kunde hans Ledsager ikke forstaa bedre, end han talte i Vildelse, men snart blev Sagen ham klar.

„Det har ikke været andet som en Bicycle-Rytter, Du har seet, Mand."

„En Bes -- — Hvad siger Du, det har været?"

„En Bicycle-Mand. Har Du aldrig set saadan En?"

Gamle Jens virrede med Hovedet.

„Et Spøgelse mener Du?"

„Nei! Sgu et rigtigt Menneske paa en af disse tohjulede Tingester, vi kalder Bicycler."

„Hm. Nei, det har været noget Andet, Du; ellers kunde han ikke ha' kommen saa rask af Sted — der er vist ingen Hest, der kunde ha' fulgt ham. Og saa det *Øie!*"

„Jo! Men det har nu *lige*godt været saadan en, som *jeg* siger."

Og Manden lo, saa det klukkede, hvorover Gamle Jens blev vred og vilde ikke snakke mer om den Ting.

Den fremmede, der skulde et godt Stykke af samme Vei som Jens, tilbød at bære Tversækken, da han saa, hvor simpel han var. Det hjalp den Gamle saa meget, at han, om end sent, vandt hjem. Men den Tur blev hans Helsot: et Par Uger efter satte Døden Punktum for Gamle Jens' Liv.

Kun faa Dødsboer har bragt sine Ransagere saa megen Forbauselse som Jens's. Oppe paa Loftet fandtes store Dynger af Rokkebreve og Solhatte foruden et Utal af Trælysestager, Profitter, Lyseholdere, Vindepinde osv. — Alt hvad han i Løbet af de 12 Vintre havde forfærdiget. Der var nok til en Auktion — men hvor var Kjøberne?

Et vittigt Hoved, der var til Stede ved Eftersynet af Boet, sagde med et Blik paa den Gamles efterladte Varer:

„Ja, det var nu et Held for Jens, at han døde, for saa vidt som *jeg* kan observere, saa har han mere arbeidet for de døde end for de levende!"

Hun: „Du elsker en Anden, Jack!"

Han: „Hvor kan Du sige det, min Skat? Jeg har jo kysset Dig fem Gange i de sidste to Minuter."

Hun: „Der seer vi det! Hvis Du virkelig elskede mig, vilde Du ikke tælle saa nøie."

Berømte Navne

I Berlins Veiviser, som udkom for nogle Dage siden, træffer man berømte Navne paa næsten hver Side. Deres Bærere har dog fordetmeste grebet til Beskjæftigelser, som kun lidet svare til Familietraditionen. Saaledes udgiver Cæsar en Børs-Correspondence, Augustus er Postkonductør, Marcus er bleven Gjørtler. Af de øvrige „Romere" fungerer Coccejus som Overkellner, Claudius som Masseur, Cassius er Bogbinder, Valerius Træskomager. Kun Cicero har valgt en Stilling, der svarer til hans store Forfædre, idet han er Kansler ved det italienske Gesandtskab. Vi finde ogsaa Navne paa Helte fra Historien og Sagnet. En Wilhelm Tell er Dekorateur, en Roland Sæbekoger, en Tannhäuser Gaardskarl. Siegfrid beskjæftiger sig med private Studier, den barske Hagen er en fredelig Ovnsætter. Wittekind er Bankdirecteur, Richard Løvehjerte Chemiker. Frankrigs første Familier ere repræsenterede i Berlin, en Capet er Snedker, en Valois Assuranceagent, en Guise foretrækker istedetfor Rænker at smede Hestesko. Af Tydsklands historiske Personligheder forestaaer M. Luther Restaurationen „Zur Wartburg", Wallenstein besørger Vexelforretninger, en Ziethen er Commissionær i Mel, Pappenheimerne ere Hypothekagenter, Blücher er bleven Postexpedient, Scharnhorst Skræder. Af Filosoferne finde vi Plato som Politibetjent, Schopenhauer som herskabelig Portier. Schleiermacher handler med Symaskiner, Leibnitz med *Gummi arabicum en gros* og en Kant har et Fæstekontor for Kvinder. Det tydske Parnas er repræsenteret af en Bagermester Goethe, af Glarmesteren Friederich Schiller og Brandmanden Seume, Vognlakereren Hebbel, Exekutoren Heinrich Heine, Bøssemageren Fritz Reuter og Reservelieutnant Gleim. Men en Hutten har dog fjernet sig længst fra Forfædrenes Baner, han kan kun citere sin store Ahnes: „Jeg har vovet det" ved sine — Ligtorneoperationer.

Misforstaaet

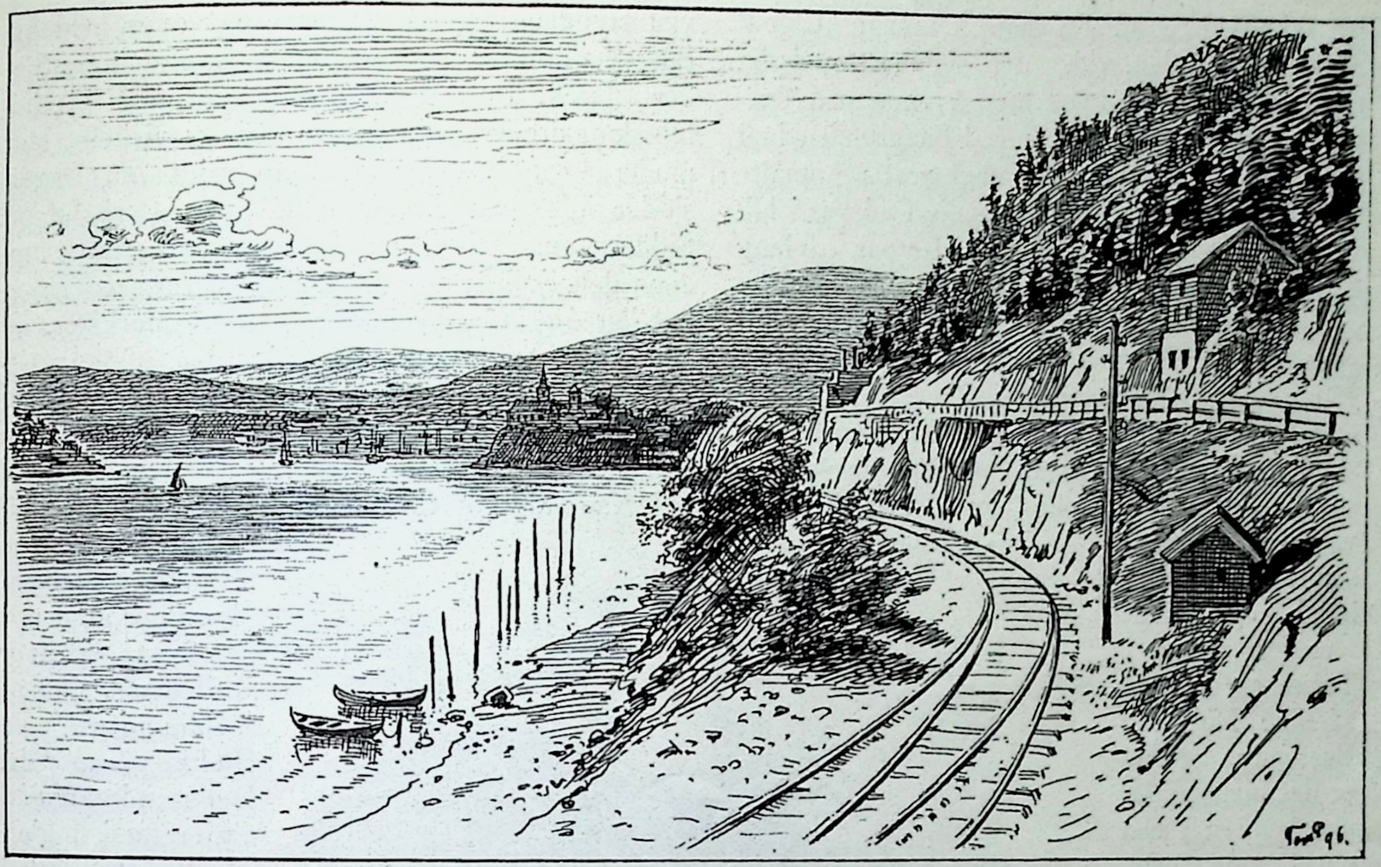
Landmanden: „. . . og det, Cousine, er kunstig Gjødning!"

Cousinen (fra Byen): „Gud! forfalsker man nu ogsaa det?"

Smittet

„Du, Søren, din Kone er bleven saa løierlig."

Søren: „Ja, seer Du, Peter, siden vi havde Landliggere herude i Sommer vil hun ogsaa partu have Nerver."

CHRISTIANIA — SEET FRA BÆKKELAGET

Reisebilleder

Christiania

Kommer den Reisende til Christiania ad Banelinien sydfra, har han naturligvis den Forestilling, at han fra Kupévinduet skulde faae mange Udsigter ud over Christianiafjord. Han vil i denne Henseende blive noget skuffet. Det er kun et Par Steder, at Banelinien berører Kysten. Det første Sted er ved Frederikshald, kort efter at have overskredet den norsk-svenske Grænse. Terrainet om Frederikshald er noget stærkt kuperet. En snever og mørk Fjord skyder sig ind mellem runde Fjelde. Skibe og et Utal af Tømmerstabler og op bagved Byen Fæstningen „Frederikshald", dette tidligere Bolværk mod Svenskens Magt, hvor Carl den 12te maatte lade Livet. Alt ialt et noget mørkt og dystert, men vistnok charakteristisk Billede af en lille norsk Fjordby. Det næste Sted man berører Kysten er ved Moss. Landskabet her har en hel anden Charakter. Fjorden aabner sig bred og smilende med Udsigt mod en fjern Kyst. Fra nu af faaer man ikke Fjorden at se, før man er lige udenfor Christiania. Turen er ellers smuk og afvexlende med Mark og Skov. Et Sted kjører man langs store Engpartier fulde af gule Iris. Overalt sees de morsomme norske Bøndergaarde med deres isolerede Bygninger og deres Stabure paa Pæle med det lille Klokkespir paa Taget.

Ved Ljan faaer man endelig atter Kysten isigte. Høit oppe fra seer man ud over Fjorden med dens Mængde Smaaøer.

Man begynder at speide efter Byen, men først et Par Stationer længere fremme ved Bækkelaget lader den lidt af sig tilsyne. Det er ikke Meget, men det, den viser, er egnet til at pirre Nysgjerrigheden.

Bagved det fremspringende Ekeberg skyder en Odde frem, paa sin Top bærende et Kastel med lave Taarne og Spir. I Disen bagved anes lige en stor By, og Horizonten grænses af Høider, der herfra se helt imponerende ud. Toget bøier rundt om Ekeberg, bestandig ned ad Bakken, gjennem Oslo og er saa i Christiania. Det første Indtryk er ikke videre storstadsmæssigt. Man træder ud paa et ret stort, firkantet Torv, Jernbanetorvet, der, skjøndt det var større, paa mig gjorde et lignende Indtryk, som Hauserplads i Kjøbenhavn. Der holdt et Par Drocher, men ellers var der intet Liv eller Færdsel paa Pladsen.

Efter at have fundet et Hotel, gaaer jeg ud for at gjøre mig bekjendt med Byen. Jeg finder da, at der i det ene Hjørne af Jernbanetorvet udmunder en Gade, der hedder Carl Johansgade. Herregud, tænker jeg, er det den berømte Carl Johan, som jeg har hørt saameget om. Den seer saamænd ikke meget fin ud. Til at begynde med er den snever og mørk, og Færdsel er der hel-

ler ikke videre af. Er man kommen et godt Stykke op ad den, vider den sig dog temmelig ud og ender i en lang og bred Avenue med Træplantninger paa den ene Side. I Baggrunden høit tilveirs ligger Slottet, ikke uligt vort afbrændte Christiansborg Slot. Noget egenlig Gadeparti bliver der dog ikke ud af det, da der paa en lang Strækning kun findes Husrække paa den ene Side.

Ved Storthingsbygningen dreier jeg ned tilvenstre mod Havnen, paa min Jagt efter det gamle Kastel, der saae saa godt ud paa Afstand. Det ligger høit tilveirs paa en Klippeodde, der skyder ud midt i Havnen. I architektonisk Henseende frembyder Akerhus, som det hedder, ikke videre af Interesse, som det ligger malerisk og smukt mellem grønne Træer og omgivet af sine Mure og Bastioner, og saa er det maaske det eneste Sted i den ellers moderne By, hvor Tanken kan søge tilbage i Tiderne. Her residerede Hs. Majestæts Statholdere, blandt Andre Ulrik Frederik Gyldenløve og hans Gemalinde Marie Grubbe. Mod Landsiden er der en stor bred Plads, hvorfra en Bro fører over en bred, tør Grav op til Fæstningen. I denne Grav morede en hel Del unge Mennesker sig med at kaste med nogle diskuslignende Skiver. Jeg antog det for et Slags Spil i Lighed med Kegler eller saadan Noget og spurgte derfor en Soldat, der stod og saae paa, om hvad det Spil hed.

„Neida, Neida", sagde han, „det er bare Styrkeprøve det."

Spydkastning og Kapløbning dreves ogsaa dernede af nogle andre Hold.

Rundt om Akerhus mod Stranden paa den gamle træbeplantede Vold, der nu benyttes til Promenade, er der smukt, især en stille Aften. Man seer herfra vidt omkring udover Fjorden over mod Hovedøen og de andre fjernere Øer. En Skildvagt i norske Gardes Uniform drysser fredelig frem og tilbage. Han synes ikke at have Andet der at gjøre end at holde sin beskjermende Haand over de mer eller mindre forlovede Par, der her sværmer paa alle Bænke. Der er noget vist Hyggeligt og Smaaborgerligt over hele Arrangementet her, som forøvrigt mange andre Steder i Byen. Det eneste Sted, hvor man et Øieblik kan drømme sig hensat til en virkelig stor moderne Stad, er, naar man midt om Dagen sidder inde paa Grands Cafe paa Carl Johan. Sidder man derinde i det store, svale Rum, medens den livlige, sommerklædte Strøm ustandseligt iler forbi derude under de store Markiser, og smaa fixe Sporvogne ideligt vimse afsted med Træernes lyse Løv til Baggrund, da kan man med lidt god Villie godt tro sig hensat til en stor Hovedstads Boulevarder.

DET ÆLDSTE HUS I CHRISTIANIA

I Nærheden af Carl Johan ligger Nationalgalleriet. Gjennem en Skulpturafdeling kommer man op paa første Sal, hvor Billederne findes ophængte i en Række store Sale. Det norske Maleri gjør med nogle Undtagelser ikke noget overvældende Indtryk. De gamle Malere, som f. Ex. Tidemann kjeder med deres altfor tykt understregede Folkelivsbilleder. En overordentlig velgjørende Kontrast til Tidemanns Fortællinger dannes af nogle Billeder af Werenskjold, navnlig hans Bondebegravelse. Her er ingen store Fagter eller Graad og Tænders Gnidsel, men det gaaer ganske stilfærdigt og troværdigt til altsammen.

Et Par store Billeder af Christian Krogh gjør ogsaa en god Virkning her. Det Ene er det bekjendte Billede, hvor de to Sømænd om Aftenen træde ind i Stuen til Konen og melde Mandens Død. Især den ældste af Sømændene er udmærket fremstillet. Det andet Billede hedder „Kampen for Tilværelsen". Det fremstiller en Del fattige Koner og Børn, der trænge sig sammen en tidlig Vintermorgen udenfor en Boutiksdør, hvor der uddeles Mad til dem. Deres Puffen og Støden sig frem — Børnene blive naturligvis puffede bagved — er udmærket skildret og bredt og kraftigt malet.

Et af de Billeder, der forøvrigt morede mig mest paa Samlingen, var et lille Portrait af den norske Landskabsmaler Dahl, der virkede i den

første Halvdel af Aarhundredet og nok boede en Tidlang i Dresden. Det er et fordringsløst lille Billede, der hænger i et af de mindre Værelser, mellem en Mængde smaa Landskabsstudier af Maleren selv. Der er noget høist Pudsigt over Manden, som han sidder der og kneiser med de store Briller paa Næsen og den lille røde Fløielskalot med Guldbroderier, den han aabenbart selv er meget henrykt over, medens han paa Billedet foran sig nok saa net har arrangeret et Gaustafjeld tilvenstre og et enligt Birketræ tilhøire. Som en mærkelig Pendant hænger i samme Værelse Krøyers store „Musik i Atelieret“, der, som bekjendt, havnede her i Norge. Foruden dette Billede findes her en lille Samling af danske Billeder, der paa en god Maade repræsentere vor moderne Malerkunst.

Her er Anchers blinde Mand, et Par Billeder af Skovgaard, „Bethesda Dam“, en „Eleonora Christine“ af Zahrtmann og et Billede af Viggo Pedersen. Men de Billeder af dansk Malerkunst, der her paa Samlingen gjøre den bedste Virkning, forekommer mig dog at være to smaa danske Landskabsbilleder af Vilhelm Kyhn. De staa saa fine og nydelige, og der er taget saa velgjørende ligefremt paa Tingene.

Det er netop det, jeg finder, der virker frastødende ved en Del af de moderne norske Billeder her paa Samlingen, at man har en Følelse af, at de gode Folk ligesom har lidt vanskeligt ved at være naturlige. De veed sommetider ikke, hvor mærkelige de vil være for at komme til at dokumentere deres Aandrighed.

VOR FRUE KIRKE I CHRISTIANIA

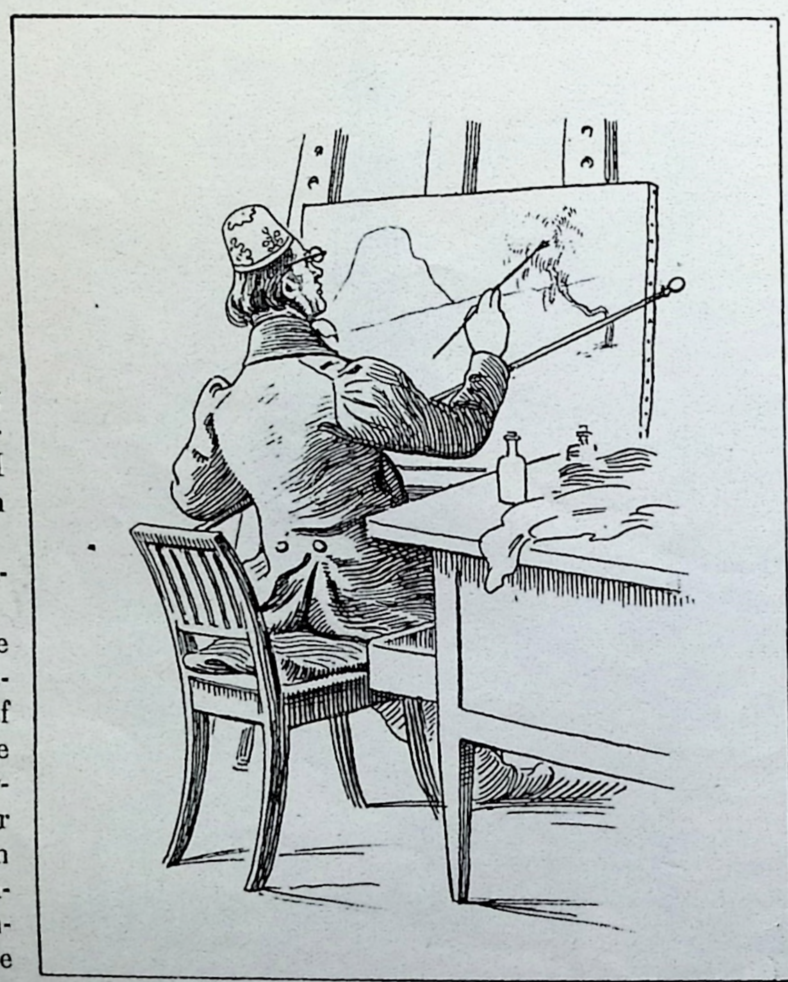
Naar jeg nu skal vende tilbage til Byen selv og gjøre lidt Rede for det Indtryk, den gjør, da har det især slaaet mig, hvor lidt der er i den af Architektur, der gaaer lidt tilbage i Tiden. Ganske vist er Christiania ikke nogen gammel By, den blev jo først anlagt af Christian den Fjerde, men den har jo dog altsaa nogle Aarhundreder paa Bagen, og det nogle Aarhundreder, hvori der byggedes smukt og anseeligt. Det, at der findes saa utrolig lidt Architektur, der gaaer længere tilbage end til første Del af dette Aarhundrede eller maaske ikke engang saa langt, gjør vistnok sit til, at Byens Gader gjennemgaaende har et vist nøgternt, fadt Udseende. Thi noget af Det, der lægger den største Charme over en By, er dog sikkert Tilstedeværelsen af saadanne „Milepæle“, om jeg saa tør sige, for Menneskenes Færd. Man sammenligne f. Ex. vort eget Kjøbenhavn. De ældste Bygninger, vi har, gaa vist ikke længere tilbage i Tiden end Christianias Anlæggelsesdato, men hvormeget har vi dog ikke alligevel fra forskjellige Tider. Først alt Christian den Fjerdes Byggeri, Partiet om Børsen, hele Christianshavn, Nyhavn, Palæerne paa Kongens Nytorv, Amalienborg, Frederiks Hospital og mange andre smukke Huse. Men i hele Christiania har jeg foruden Akershus Fæstning kun fundet et Par Huse, som man kunde se ikke var byggede i dette Aarhundrede.

Det ene er det nuværende Garnisonssygehus — et Hus med ganske kjønne Gavle, der skal være det ældste Hus i Christiania. Det andet er Vor Frelsers Kirke, hvis smukke slanke Spir

gjør en høist velgjørende Virkning for Enden af de mest befærdede Gader — Grændsen og Store Gaden. Navnlig den Sidste er et af de livligste Strøg i Byen, og her er langt mere virkeligt Liv og Færdsel end paa Carl Johan, hvor det kun er livligt til visse Tider paa Dagen.

Den sidste Dag, jeg opholdt mig i Byen, førte min heldige Stjerne mig hen til et Sted, jeg nødig vilde have undværet at se. Jeg drev om paa Maa og Faa, vilde egentlig hen og tage Afsked med Frelsers Kirke, da jeg ved at gaa rundt om den kom om paa et stort Torv, hvor der i Formiddagssolskinnet rørte sig et bevæget Liv. Det var Byens Blomstertorv — en god malerisk Plads. Midt paa Torvet, i flere Rækker, hvide Lærredstelte, store Paraplyer og Blomstervogne. Paa Bordene et Mylr af Potteplanter og afskaarne Blomster, hvoriblandt særlig hvide Aakander og hvide Margueriter syntes at være i Mode. I de smalle Passager en Sværm af Kjøbere, mest Damer og Smaapiger.

Midt i alt dette glade og lyse Liv hæver sig en Statue af Christian den Fjerde i sit bekjendte Elverhøiskostume. Han seer svært „norsk“ ud, som han staaer der og anlægger Byen i den engang dertil fastslaaede Positur. Høire Fod frem, venstre Haand i Siden og fremstrakt høire Haand pegende nedad. Han seer ud, som om han lige havde dreiet sin Moustache godt opad, og derpaa paa godt Norsk sagde: „Her ska' Fa'en hakke ligge en Stad.“ Baggrunden i Billedet dannes af Frelsers Kirke med sit svære røde Taarn og sit Tag af sorte, glaserede Tagsten, der spiller og blinker i Solen. Med dette glade og smilende sidste Billede fra Byen, skal jeg da tage Afsked med den.

PORTRÆT AF LANDSKABSMALER DAHL

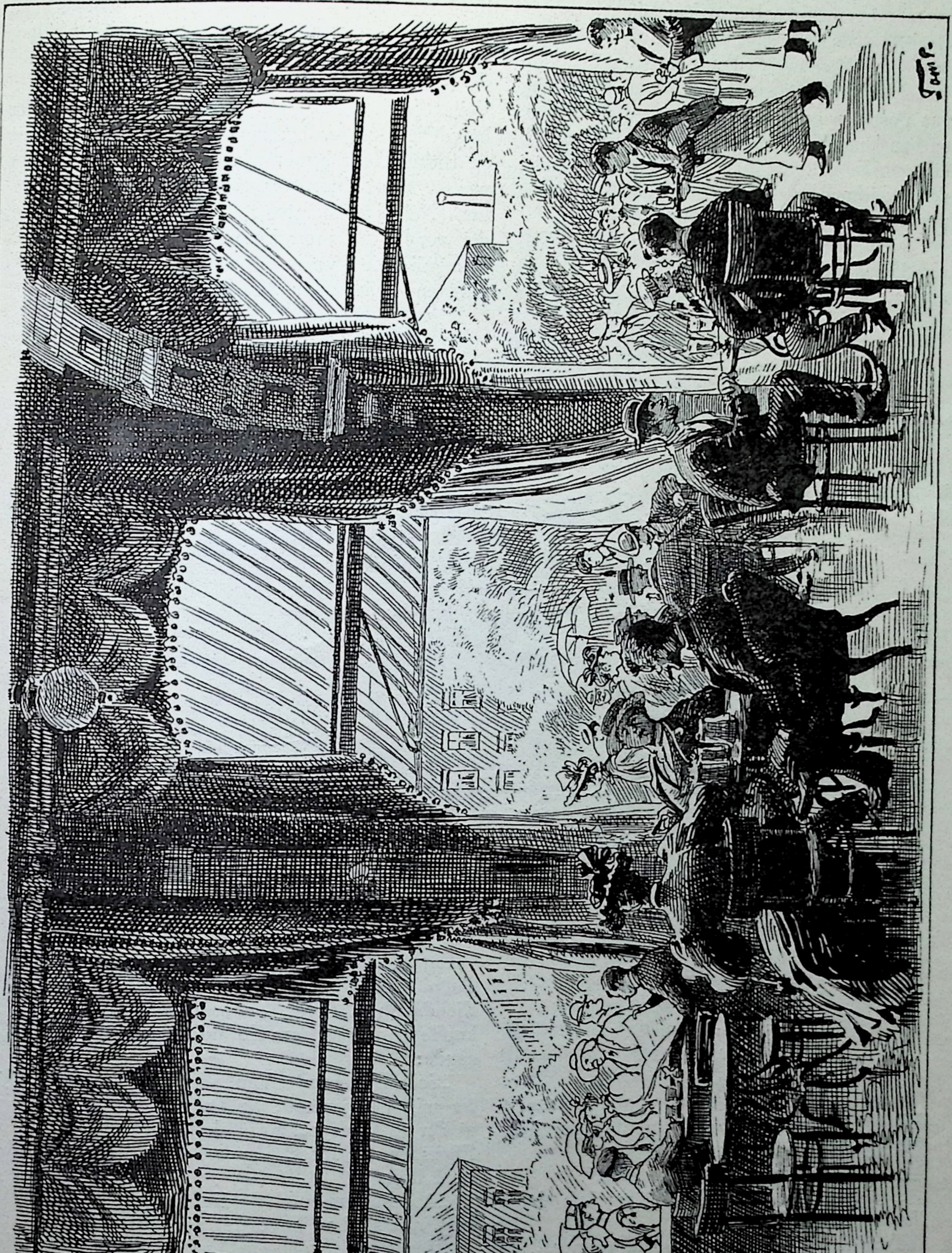
Den svarede ikke i Et og Alt til mine Forventninger, navnlig havde jeg tænkt mig, at Fjeldnaturen vilde spille mere med i Byens Fysiognomi. Jeg erindrer fra Reiser sydfra, hvor morsomt og charakterfuldt en saadan Bjergkontur kan virke, naar den skærer sig op over en Bygade. Noget saadant havde jeg ventet her, men det findes ikke. Fjeldene er for lave og ligge for langt fra Byen dertil. Man skal op paa Høiden ved Slottet for at faae Noget af den at se. Nede ved Vor Frelsers Kirke er der ogsaa et Sted, hvor jeg var saa heldig at se Ekeberget kige lidt ind over Tagene, men det er som sagt Sjeldenheder.

Fra Christiania en lille Tur op gjennem Landet til Søen Mjøsen gjennem et smukt men noget ensformigt Landskab. Det Interessanteste ved Turen var et lille Besøg, jeg tilfældig kom til at aflægge ved en af de mange smaa Exercerpladser, der findes spredt om i Landet.

Den laae oppe ved den nordlige Ende af Mjøsen, hvor Gudbrandsdalen løber sammen. Da jeg kom ind paa Pladsen, var Øvelserne i fuld Gang. Det var mest forberedende Øvelser og March rundt paa Pladsen. De brave Gudbrandsdøler og Hedemarkinger trampede rundt, saa det „durede“. Hvad der forbausede mig noget, var, at der midt i Øvelserne blev foranstaltet Lege for Mandskabet ligesom for Smaadrenge, der er paa Skovtur.

Forøvrigt indledes Gymnastiken med at der blev kommanderet tre Gange Hurra. Denne Hurraraaben og saa „Duringen“ hørtes senere med Mellemrum rundt omkring fra, hvorved man blev underrettet om, at der paa andre Punkter, skjulte af Træplantninger, fandtes Tropper i Virksomhed.

Senere kom jeg til at omtale denne Hurraraaben for en af de Indfødte, der lod til posere lidt som Stadssatyricus. „Ja“, forklarede han, „Svensken raaber fire Gange Hurra og derefter Gud bevare Kongen, men det vil Nordmanden ikke, han giver kun tre og dermed Punktum.“ Det med Svensken er jo Noget, der ideligt spilles paa. Da jeg senere oppe ved Hovedvagten tegnede Vagten paa Post, en skikkelig men noget enfoldig udseende Gudbrandsdøl, der just ikke havde de allernyeste Uniformsstykker paa, og navnlig udmærkede sig ved nogle høist mærkværdige Knæer, samlede en Del Mandskab sig om os for at se paa, og der haglede da ned med Bemærkninger som: Der skal Du se en stram Soldat. Naar Du kommer ud i Verden og Svensken faaer Dig at

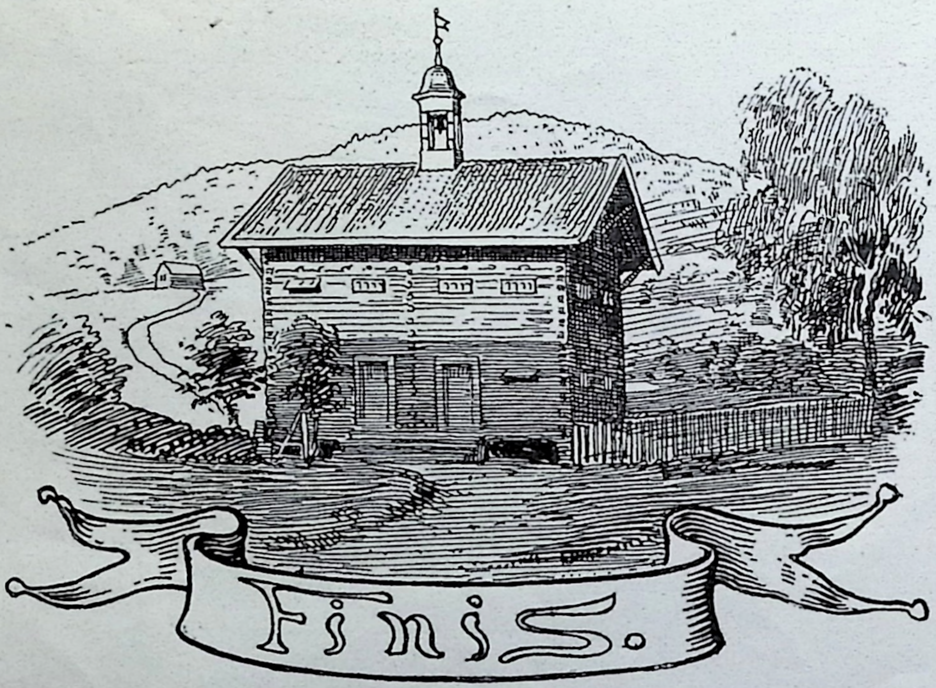

CHRISTIANIA — „GRAND“

se, da faaer han Respekt for os. Paa en egen venlig godsnakkende Maade gik det Hele her, hvilket dannede en snurrig Kontrast til Pikkelhuerne, hvormed en Del af Mandskabet var beklædt. Havde det været nede hos de ægte uforfalskede Pikkelhuer Syd paa, at jeg havde anmodet en Vagtpost om at staa lidt Model for mig paa Posten, var jeg vel strax bleven skudt ned, og han komplimenteret af Keiseren, men her gik det ganske naturligt til. Der var ikke Noget i det, tvertimod, det var en Adspredelse mere paa den kjedelige Vagt.

Efter denne lille Udflugt vendte jeg atter Næsen hjemad mod Danmark, og er godt tilfreds med at komme hjem igjen. Naturligvis er der smukt deroppe, men paa den Del af Østlandet, hvor jeg var, fandt jeg ikke Fjeldnaturen saa dominerende, at den kunde gjøre Landskabet rigtig interessant. For Exempel Landskabet oppe ved Mjøsen, der jo er saa berømt for sin Skjønhed. Disse lange, skovklædte Aase virkede ikke stort anderledes paa mig end Landskabet ved Veile Fjord, skjøndt jeg jo vidste, at Høiden var betydeligt større. Og saa de evindelige Graner og Birke. Hvor byder det danske Landskab dog paa et langt rigere og mere afvexlende Vegetation. Nei, jeg formoder, at den Side af Norge, der vender ud mod Søen hele Kysten op, maa være ulige interessantere end Østlandet, og den kan man maaske faae se en anden Gang.

Tom Petersen.

Olympia

ROMAN I FEM BØGER

AF

R. E. FRANCILLON

(13. Fortsættelse.)

Jeg er heldigere end Du. Jeg har hele sex Timer for mig."

„Hvad, tager Du ikke med?"

„Du glemmer, gamle Ven, at jeg kun skal i Nærheden af Melmouth."

Tom Harris tog sin Arm ud af Vennens, lænede sig op til en Butiksdør og saae alvorligt og bedrøvet paa sin Kammerat.

„Gerald Westwood — vil Du virkelig fortælle mig, at Du er vendt tilbage til de hjemlige Strande efter tre Aars Fraværelse, og ikke tager op til Byen?"

Gerald skammede sig, som unge Mænd i hans Tid pleiede, naar Kammerater, der havde et større Kjendskab til Livet, bebreidede dem Noget, der kunde lægges ud som Enfoldighed. Men han lo og sagde:

„Seer Du, gamle Ven, jeg har Folk, som venter mig derhjemme, og Du vil give mig Ret i, at der er Hensyn, man skylder sine Nærmeste. Ellers er der Intet, jeg hellere vilde, end følge med Dig."

„Aa, Pokker med de Nærmeste. Tag Du med mig, saa skal vi have det gemytligt."

„Jeg havde voldsom Lyst! Men — seer Du, jeg har skrevet —"

„Aa, jeg vil se Dig hængt. Hør, Westwood, jeg bliver rigtig gal paa Dig, hvis Du ikke tager med. Jeg har ogsaa Familie, og al den Slags; men Du bilder Dig da ikke ind, at jeg lader dem vide Dag og Time, naar jeg kommer? Du tager

med, og vi gaaer et eller andet Sted hen — der er Steder nok — og faaer os en glad Aften, og saa lodser jeg Dig ind i Diligencen til Melmouth og tager selv hjem som en god Dreng. Klokken er nu halv sex — Du har en halv Time til at betænke Dig i. Naa saa kom da, vær en god lille Dreng for en Gangs Skyld, kom saa, kom saa da —."

Gerald længtes virkelig efter at se sine Forældre og Søstre og sin eneste Cousine, som han ikke havde seet i tre Aar; og han vidste, at de ogsaa længtes efter at se ham. Efter tre Aars Fraværelse kommer man tilbage som en Helt, selv om man ikke har udført en eneste Heltebedrift, og han havde medbragt nogle Foræringer udenlands fra, som brændte Huller i Bunden af hans Kuffert i deres Begjærlighed efter at blive pakkede ud og afleverede. „*Cari luoghi, vi ravviso*" lød skjønnere end den noget tykke Røst hos en saa strunk Fyr som Tom Harris. Men det er en Sang, man føler sig lidt skamfuld over, indtil de *Cari Luoghi* ikke længer findes, og hvor tyk Toms Stemme end var, lød den altid som en Sirenes i Gerald Westwoods Øren. Efter tre samfulde Aar, hvad betød saa en eneste Dags Fraværelse mere eller mindre? Han skammede sig ikke alene over sine Familiefølelser, men han følte sig virkelig fristet ved Tanken om en Aften i London sammen med sin Ledsager, Filosof og Ven. Han sagde derfor: „Jeg tager med."

Reisen, begyndt i den friske Morgenluft, blæste hans Hjemve bort, og han havde en mærkelig og dog behagelig Følelse af at gjøre noget meget Forkert, da Diligencen førte ham længere og længere bort fra Gressford St. Marys Længde- og Breddegrad. Disciplinens Lænker faldt af ham, Led for Led, og han følte sig pludselig som en Verdensmand. Skulde han, en Officier i Hans Majestæts Flaade, som havde tjent sit Fædreland siden han var Dreng — skulde han hænge i sin Moders Skjørter? Nei aldrig, og Jubelen vilde blive desto større, naar han opsatte sin Hjemkomst. Han ønskede, at han ikke havde skrevet Brevet, som bebudede hans punktlige Ankomst til den Sorte Prins til et vist Klokkeslet, men det var der nu ikke Noget at gjøre ved.

Tom Harris gjorde sin Pligt paa Veien. Souperen, efterfulgt af Morgenluften havde sat ham i brillant Humør, og han lod ikke nogen Leilighed til at vedligeholde det gaa tabt. Han sad paa Bukken, og omtrent den halve Vei tilbød han lystigt Kusken at tage Tømmerne. Han var en godmodig Fyr, og langtfra at blive fortrydelig over, at man ikke modtog hans Tilbud, søgte han at oplive sine Reisekammerater med en Sang. Resten af Veien faldt han i en tung Søvn, hvoraf de ved Reisens Ende nær aldrig havde faaet ham vækket. Han kunde dog opgive dem Navnet paa det Hotel, hvor han ønskede at tage ind, og, da de kom dertil, forklare, at hans blege Ansigt ikke havde Noget at sige og at han følte sig overmaade vel.

Det gjorde han maaske ogsaa, men ikke destomindre hændtes det, at han en halv Time efter laa i sin Seng og snorkede. Hvis Gerald vilde gaa ud og se sig om, maatte han gjøre det alene.

En yderligere Grund til at han var taget med, havde han ikke tilstaaet for Tom Harris — han havde aldrig før gjort selv et nok saa flygtigt Bekjendtskab med Livet i London. Han var næsten tilmode ligesom den forsvundne Lord Calmont havde været, da han landede i Buenos Aïres. Men hvor mandig Situationen end var, følte han sig dog lidt hjælpeløs. Han vidste ingen Besked i Byen og kjendte ikke engang Navnene paa Theatrene. Det var desuden en ubehagelig Aften, taaget og raa, og han var ligeved at fortryde, at han ikke var taget lige hjem. At sidde en taaget Aften paa et snavset Hotel, uden et Menneske at tale med eller vide hvad man skal tage sig for, det aabner ikke Udsigt til megen Gemytlighed.

Imidlertid, Noget maatte der gjøres. Med en saa dreven Mine, som hans barnlige Ansigt kunde antage, spurgte han Opvarteren, paa en overlegen Maade, om hvor han skulde gaa hen. Ikke fordi han brød sig særlig om det, naturligvis, men man maa da forslaa Tiden med Noget, inden man gaaer iseng. Opvarteren, som var en af den autormatiske Slags, opramsede en Liste over alle Theatrene og stak ham saa en Avis i Haanden.

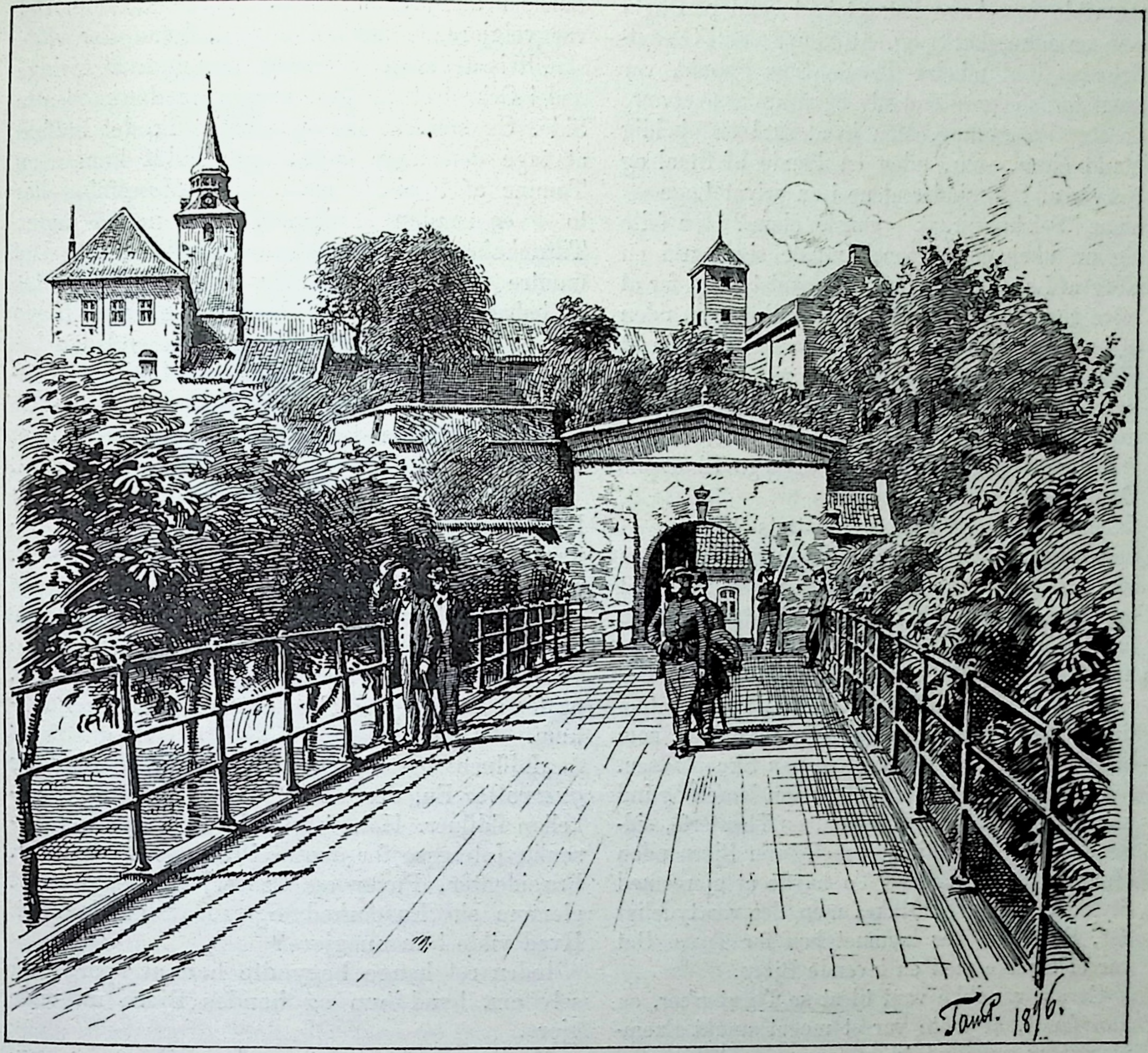
Hvis Opvarterens Ramse havde lydt som Chinesisk, var Theatrenes Avertissementer som en Børsliste for En, der ikke kunde skjelne mellem den nordlige og den sydlige Side af Floden, Titlen paa en Farce og en Tragedie, eller Navnet paa en Stjerne og en Fjælebodskunstner. Og hvem skjøtter om at gaa alene i Theatret? I sit stille Sind var han mere end halvt tilbøielig til at sætte sig en Timestid ind i Rygeværelset og saa gaa iseng; men hvad var han saa overhovedet taget til London for, og det vilde se saa fjollet ud overfor Opvarterne og Stuepigerne.

Han læste Listen en halv Snes Gange, forkastede det ene Sted efter det andet og var ude af Stand til at tage en Beslutning. Han havde en Anelse om, at Tom Harris vilde have fort ham løierlige Steder hen, men han havde ikke noget Kort over Byen og maatte lade sig nøie med at gaa henad den slagne Landevei.

„Ved Jupiter," tænkte han stolt, midt i sin Raadvildhed, „hvad vilde Moder sige, hvis hun saae sin Søn i dette Øieblik — hendes Haar vilde reise sig!" Mrs. Westwood havde nemlig en sand Rædsel for Theatre, baade af moralske og økonomiske Grunde. Men alligevel, hvis hun virkelig havde seet sin Søn sidde i den lange og

CHRISTIANIA – BLOMSTERTORVET

CHRISTIANIA — AKERSHUS

øde Café og stirre paa Avertissementerne og kunde have læst i hans Hjerte, vilde hun være bleven næsten forsonet med denne Adspredelse — hun vilde have indseet, at det virkelig var en meget tarvelig Fornøielse.

Og nu var det blevet aldeles nødvendigt, at han endelig bestemte sig, hvis han overhovedet vilde gaa nogetsteds hen. Han gjorde et saa omhyggeligt Toilette som muligt, sendte Bud efter en Droske, og raabte saa høit, at alle Omstaaende hørte, at Gerald Westwood vilde i Theatret:

„Til Phønix!“

Der lod til at være en lang Vei til Phønix. Gerald var ubekjendt med Londons Geografi men blev overrasket over, at det Sted, hans Valg var faldet paa, laa saa langt borte fra hvad Tom Harris havde kaldt det theatralske Centrum. Endelig standsede Drosken i en snever og smudsig Gade, udenfor en mørk og lurvet Indgang. Omgivelserne og selve Stedet saae saa lidet lovende ud, at han fik en Anelse om, at han vist havde taget feil; men det gik ikke an at lade Droskekusken mærke det. Han betalte mere end det Dobbelte af den almindelige Taxt og gik ind i Vestibulen, hvor et flagrende Lys betegnede Billetkontoret.

Det var sent, og Forestillingen var allerede begyndt, men det var ham en vis Trøst at høre, at der var fuldt Hus. Han havde altsaa alligevel ikke taget feil. Da der ikke var Plads andre Steder, tog han en privat Loge, hvad han under disse Omstændigheder mente at burde gjøre, og blev med en Ærbødighed, som om han havde været en Prins, fulgt op til en Loge, der var anbragt paa selve Scenen. Han kjøbte et Program, saae sig om, og opdagede, til sin Forbauselse, at han var den eneste af Tilskuerne i hele Huset som var i Selskabsdragt. Ikke alene det, men det saare lidet aristokratiske Publikum gjorde den samme Opdagelse, og flere hundrede Øienpar bleve rettede mod ham. Selv Skuespillerne gjorde en Pause, og Musikanterne vendte sig om.

Havde han blot været i Følge med Tom Har-

ris, vilde han have betragtet et saadant Uheld som en udmærket Spøg. At dumpe ned i Gemytligheden i et mindre Theater som Phønix, var langt fornøieligere end stiv og stram at overvære en stor Forestilling. Men hvad skal en uheldig Mand gjøre, som, uden en Pande af Staal og Nerver af Bly, sidder alene i en privat Loge — alene i Selskabsdragt — ganske alene? Han følte sig nu ubehagelig grøn, flyttede sig hen i en Krog af Logen, hvor han var mindst udsat for at blive seet, og fordybede sig i sit Program, uden at lægge Mærke til at Skuespillerne begyndte at tilsidesætte deres Stampublikum ved at spille for ham. De skjønnede nok, at han maatte være en ung Adelsmand med Smag for en høiere Kunst end den, der fandtes indenfor det ægte Skuespils Omraade.

Skuespillet — i Phønix-Theatrets Forstand — var sandelig ikke ægte i nogen Henseende. Han var kommen for sent til at finde ud af, hvad det handlede om. Publikum lod til at føle en megen lunken Interesse for Forestillingen, man talte, knækkede Nødder, lo, og gjorde Løier. Da Gerald endelig var bleven lidt fortrolig med Situationen, hørte han pludselig en kort Applaus, som henledte hans Opmærksomhed paa Skuepladsen.

Orkesteret begyndte en langsom March og ind kom, lige henne ved Rampen, en Theaterfe, siddende paa en vældig, pjusket, brun Bjørn uden Mundkurv. Hvad disse To havde at gjøre med Stykket, vidste han ikke, men det var tydeligt det, Publikum var kommet hen for at se. Det var et Stykke med en levende Bjørn.

Gerald var ikke vant til at se Theaterfeer, og han fandt, at dette var et meget smukt Exemplar. Hun saae ud til at være paa Alder med ham, og han havde endnu ikke lært at mistro sine egne Øine. Hun var straalende smuk, med guldbrune Lokker; og han tænkte ikke et eneste Øieblik paa Carmin, Pudder og Sminke. Han tog hende, som hun saae ud, og tænkte: „Ved Jupiter, jeg har alligevel været heldig — her vil blive Noget at fortælle Tom Harris, naar jeg kommer tilbage til Covent Garden.“

Hvad enten det feagtige Ansigt og Væsen skyldtes Kunsten eller ikke, var det dog ikke meget sandsynligt, at en virkelig Fe, vilde hoppe ned fra Ryggen af Bjørnen paa Scenen, gjøre en nydelig Kompliment og kysse paa Fingeren ad Tilskuerne, som smilede til hende og klappede i Hænderne. Der var aabenbart en sympathetisk Forbindelse mellem Feen og hendes Venner, som smittede, og Gerald klappede ogsaa. Han haabede næsten, da han var saa nær ved hende, at hun vilde tage særlig Notits af hans Bifald, men det var ikke Tilfældet: efter det første Øieblik havde hun ikke Tanke for Andet end Bjørnen.

Det var et vældigt Bæst — saa vældigt, at dens Optræden maa have gjort det mest populaire af alle theatralske Virkninger paa Publikum, Følelsen af Fare for En eller Andens Skind. Det var velgjørende at tænke paa, hvad der vilde ske, hvis det store, vilde Dyr fik isinde at springe ned i Orkestret og komme op paa den modsatte Side. Og sæt, at han pludselig fik det Indfald at tage den unge Pige, som holdt ham i en Tømme af Papirblomster, i en Mundfuld eller to — en saadan Mulighed, uden nogen anden Tiltrækning, maatte drage Publikum til. Det muntre Kammeratskab, hvormed hun syntes at behandle sin bistre Kunstfælle, var Tegn paa et Mod, der ikke var mindre end den berømte Dyretæmmers, som pleiede at stikke Hovedet ind i Løvens Gab, indtil han endelig satte Kronen paa sine Beundreres Nydelse ved at stikke det ind blot en eneste Gang for meget.

Gerald saae nu med større Interesse paa sit Program, og blev underrettet om, at han saae Ildfluen og hendes vidunderlige Bjørn Oscar, som, under Ledelse af Monsieur Joseph Drouzil, havde bereist hele Europa og havt den Ære at forevise deres forbausende Præstationer for Czaren, Paven, Sultanen, de Forenede Staters Præsident, og for sextende Gang for Phønixtheatrets Publikum.

„Ildfluen“ — det var et tiltalende *nom de guerre* for En, der, som Gerald, havde seet virkelige Ildfluer. Han følte allerede en Slags personlig Interesse for denne Protégée af Sultaner, Præsidenter, Paver og Czarer, og begyndte at glemme sin Ensomhed og sin Selskabsdragt. Hvad vilde hun nu gjøre?

Inden ret længe begyndte han at spørge sig selv om, hvad hun og hendes Bjørn nu vilde gjøre.

Musiken vexlede tidt, og hver Gang den vexlede, gjorde Ildfluen og Oscar noget Nyt. Menuetter, Gavotter, Valse, dobbelte og tredobbelte Kolbøtter, Kunststykker, som parodierede menneskelige Akrobaters, for Oscars Vedkommende; Spring, Omfavnelser, og Pirouetter helt rundt om, under og over ham for Ildfluens Vedkommende, fulgte hurtigt efter hverandre. Undertiden syntes hun at forsvinde, ialtfald i hans Pels, om ikke i hans Bug; et Øieblik efter dukkede hun frem, ligesom en fangen Sjæl fra en Dyreham, hvortil en hævngjerrig Hex eller ubuden Fe har fængslet den.

Det var en mærkelig Ballet — barsk og vild, men ikke uden en vis Ynde, og Gerald var endnu ikke saa meget Verdensmand, at han ikke stirrede paa den som en Skoledreng. Tilsidst, efter et stort Tableau, faldt Tæppet. Publikum vilde have dem frem, og Bifaldet stilnede ikke af, før den unge Pige viste sig, førende Oscar i Triumf ved Blomstertømmen. En oppe i Galleriet kastede en Kage til Oscar. Han tog den forsigtigt op med Tænderne og gav den til Ildfluen, ligesom en Tenor overrækker en Bouket, som er bleven kastet til Primadonnaen. Han vilde

ikke modtage Noget uden af hendes Haand.

I næste Akt blev Skuespillet saa indviklet, at Gerald ikke gjorde Forsøg paa at hitte Rede i det. Han ventede paa Ildfluen, som ikke optraadte strax. Men et stærkt Reb, anbragt i en vis Høide over Scenen, syntes at love noget ganske Særligt.

Nu forvandledes Scenen til Noget, som skulde forestille et storartet Landskab, og Ildfluen kom ind alene. Det forestillede, at hun havde mistet sin tro Bjørn, og at Fjenderne og Skurkene havde Overtaget. Det var pinligt indlysende, at en *Deus ex machina* var nødvendig, for at bringe Alt i Orden igjen. Men Forfatteren vidste hvad han gjorde, og *Guden* steg ned, bogstaveligt i en Maskine, som om *Ursa Major* i egen Person kom ned fra Skyerne.

Ligesom Guldfluen, ved Hjælp af sindrigt anbragte Reb, dalede Oscar langsomt ned. Der maatte foregaa noget meget Spændende, at dømme efter Publikums aandeløse Opmærksomhed.

Virkelig! Hvad Præsidenter, Czarer, Paver og Sultaner havde beundret, skulde det ikke forundes Gerald Westwood at se. Oscar var ikke dalet mange Fod ned fra Loftet, da han pludselig kom ned en Alen eller to med en upassende Hastighed, standsede med et Ryk og hang og svingede sidelængs i Luften.

Det var tydeligt, at Noget var gaaet galt, og der hørtes lidt Hyssen fra Galleriet, blandet med Latter, som steg, da Bjørnen begyndte at sprælle og fægte med Labberne. Han vilde gjøre sig fri af de Reb, som holdt ham, og hans heftige Bevægelser bevirkede, at han endelig kun holdtes oppe af et eneste Reb, der saae ud som om det hvert Øieblik kunde briste og lade ham falde med et Brag ned paa Scenen. Han begyndte naturligvis at svinge og sprælle mere og mere.

Folk lo, men det var ikke til at le ad. Hvert Øieblik kunde det ene Reb briste eller selve Loftet styrte ned, og i saa Fald vilde det ogsaa komme til at gaa ud over Andre end Bjørnen, idet Skuespillerne vare stimlede sammen paa Scenen. Ildfluen saae op, stum af Skræk, og slog Hænderne sammen.

„Oh, Mon Dieu!“ raabte hun tilsidst, „frels Oscar — han vil blive dræbt!“

„Ah! Ou! Tonnerre de tous les cochons!“ udbrød en sortskjægget, rødnæset Mand, som foer frem fra Koulisserne. „Hvad er der at gjøre? Maskinen er gaaet itu? *Tonnerre* — en Stige — *vite* — i en Fart, den længste! Den maa han gaa ned ad.“

Den uventede Episode begyndte at blive effektfuld. Tilskuernes Hyssen og Latter tabte sig i opmærksom Taushed, som blev dybere, da to Tømrere kom med en Stige — den længste de kunde finde. De reiste den op; den berørte lige Forlabberne paa Bjørnen, som rasende slog ud efter den og hylede.

„Hvad Nytte er det til, I dernede?“ raabte en Stemme fra Galleriet. „Hvordan kan han komme ned ad den, naar han er bundet til Rebet der?“

Franskmanden slog sig med Næven for Panden. *„C'est vrai, c'est vrai,* jeg ulykkelige Menneske! Og han vilde gaa ned ad Stigen saa let, hvis han var fri.“

„Saa maa En gaa op ad Stigen og skjære Rebet over,“ raabte den samme Stemme fra Galleriet.

„Ah, En maa skjære Rebet over. Men han har Tænder og Kløer, *mes amis,* han er rasende, og naar han er rasende —“

„Men han vil blive dræbt“, sagde Ildfluen. „Hold godt fast Allesammen, og giv mig en Kniv, i en Fart — jeg gaaer op.“

Franskmanden gav hende mekanisk Kniven — hun løb foran. Men en af Skuespillerne greb hende i Armen.

„Lad det være“, sagde han. „Mr. Joseph bryder sig maaske ikke om at sætte Deres Liv paa Spil for at redde Dyret, men vi vil hellere miste Dyret end Dem“.

„Men han vil blive dræbt!“ var Alt, hvad hun kunde svare, og hun smuttede behændigt fra ham, skjøndt han holdt hende fast. „Hold nu fast Allesammen!“ raabte hun til dem, der holdt Stigen, og løb op ad den.

Men inden hun var kommen en halv Snes Trin op, var der En foran hende.

Gerald havde oppe i sin Prosceniumsloge hørt og følt hele hendes Angst for Bjørnen — ikke en Skuespillerindes Bekymring for sin Eiendom, men en Vens for en Ven. Og den Fare hun nu løb, var fuld saa stor, som den Bjørnen svævede i. Franskmanden havde sagt sandt, da han talte om Oscars Tænder og Labber — det stakkels Dyr var fortumlet af Skræk og sikkert farlig selv for sine bedste Venner. Aldrig saasnart havde Ildfluen sat Foden paa det nederste Trin af Stigen, før Gerald var nede fra Logen, smed sin uheldige sorte Kjole, anbragte sin oplukkede Lommekniv mellem Tænderne, klattrede i Hænderne op ad Undersiden af Stigen, og da han paa denne Maade var kommen forbi Ildfluen, svang han sig om paa Forsiden foran hende. Imidlertid var en Tømrer, som var mere snarraadig end de Andre, gaaet op paa Loftet og havde fastgjort den øverste Ende af Stigen til et itubrudt Hjul, saa at Stigen nu stod sikker nok, baade foroven og forneden.

I det næste Øieblik havde Gerald naaet den fægtende og sprællende Bjørn.

„Skjær blot Rebet over — skjær blot Rebet over!“ hørte han den unge Pige raabe nedenunder sig, „han skal nok selv sørge for at komme ned. Oscar, Oscar, mit eget lille Pus —“

Han standsede ikke for at bemærke, hvordan hun kun tænkte paa den Fare Bjørnen var i. Han

CHRISTIANIA — PAA AKERSHUS' VOLD

mærkede pludselig et heftigt Slag i Ansigtet, saa han var ligeved at styrte ned fra Stigen, men han standsede ikke engang for at tænke over det: han greb fat i Rebet, som den snarraadige Tømrer havde slynget om det Øverste af Stigen, klyngede sig til det med den ene Haand og Arm, medens han stod paa det øverste Trin af Stigen i en svimlende Høide over Scenen, og saa skar han Rebet over, som holdt Bjørnen. Med et vredt Brøl fik Oscar Fodfæste paa Stigen, og efter at have gjenvundet sin filosofiske Ro, klattrede han ned i Armene paa Ildfluen, som kastede sig over ham og kyssede hans Labber, Øine, Ører og Snude.

Saa steg Gerald selv ned under en Bifaldsstorm; men først da han stod nede paa Scenen, opdagede han, at Labben af Den, hvis Liv han havde reddet med Fare for sit eget, havde flænget hans Kind og mærket hans Ansigt med et gabende og blødende Saar.

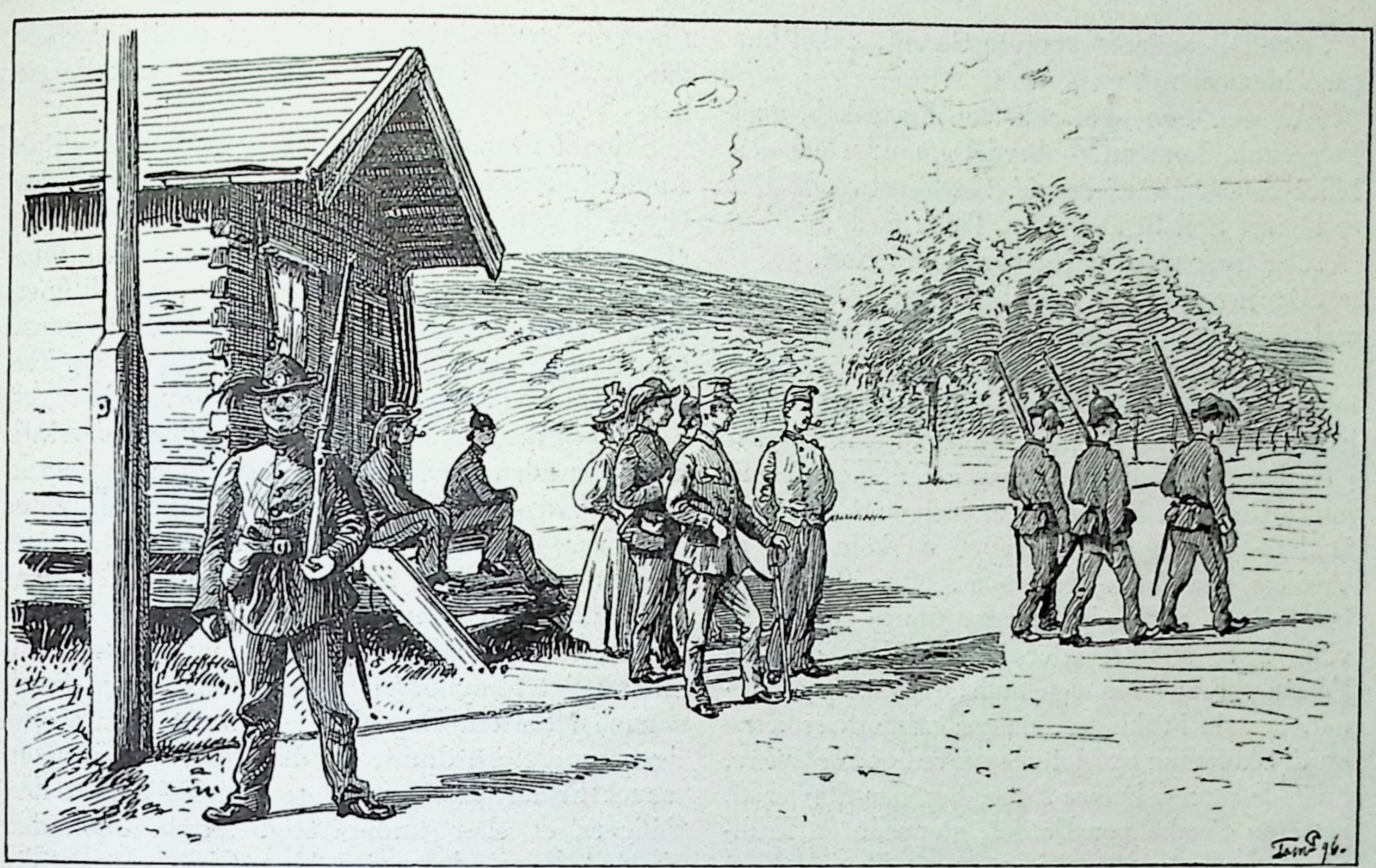
Ildfluen havde omfavnet Oscar, Franskmanden slyngede Armene om Gerald og trykkede ham ømt til sit Bryst. Han følte sig pludselig hensat til et Sted, hvor Atmosfæren var sammensat af Hvidløg, daarlig Tobak, Brændevin og gammel Ost. Publikum lo og klappede igjen; men da Maskineriet var itu og den sidste Scene ødelagt, var det umuligt at gjentage den. En af Personalet gik hen til Rampen og gjorde en Undskyldning, men der behøvedes ingen. Publikum havde været Tilskuer ved en virkelig istedetfor en indbildt Fare, og Ildfluen og hendes vidunderlige Bjørn var blevne mere berømte end før.

Men hvis Mrs. Westwoods Haar vilde have reist sig før, hvad vilde det saa have gjort nu? Hun vilde have seet sin Søn, ikke foran men bagved det Tæppe, som ialtfald dengang antoges at skille den hæderlige fra den uhæderlige Verden — som Helt paa en mindre Scene og i Selskab med en dansende ung Pige og en dansende Bjørn.

Slaget af Oscars Lab kunde let have dræbt ham, og det havde gjort ham ilde tilpas. Der var naturligvis foregaaet langt Mere, inden Huset var tømmet, end han havde seet og hørt. Efterat hans Fod berørte Scenen og han havde fundet sig i Franskmandens Arme, vidste han kun, at man havde anbragt ham i en Stol og at han havde drukket et halvt Glas Brændevin. Da han lidt efter kom til sig selv, opfangede han et Glimt af Ildfluen, som med et bekymret Aasyn beskjæftigede sig med hans Saar. Maaske lod han sin Svaghed vare lidt længere, end det var absolut nødvendigt — det er ikke hver Dag man bliver pleiet af Feer. Men det blev en helt anden Sag, da en Barber fra Nabolaget indtog hendes Plads og forbandt hans Kind med meget menneskelige Hænder, og saa fandt han det paatide at tage tilbage til sit Hotel.

„Jeg er saa glad over, at jeg har kunnet være til nogen Nytte", sagde han forlegen til Feen, idet han sørgmodig tænkte paa, hvor lidet talende hans forbundne Ansigt maatte tage sig ud i hendes klare blaa Øine. „Nu maa jeg vel sige Godnat."

Hun var ifærd med at klappe sin barske Ven

CHRISTIANIA — NORSK MILITÆR

men sendte ham et lyst, taknemmeligt Blik og sagde ivrigt:

„Aa, det var saa smukt gjort af Dem, Herre!“ Der var en fortryllende Klang i hendes Ord. „Jeg vilde have dræbt mig selv paa Stedet, hvis min Oscar var kommet Noget til.“

Han var næsten tilbøielig til at blive skinsyg paa Bjørnen. Hvordan kunde en smuk ung Pige ødsle Kjærtegn paa saadan et Dyr som den? Nu da han saae hende nærved, med Sminke og Pudder paa hendes Ansigt, burde han være løst fra Fortryllelsen; men det var ikke Tilfældet. Maaske han ovenikjøbet med Harme vilde have tilbagevist Tanken om, at hun var sminket; og hendes melodiske Stemme afgjorde det Hele. Han var snarere stolt af at tale med en virkelig Skuespillerinde i hendes Paaklædningsværelse bag Kulisserne. Han ønskede, at Tom Harris og hans Søster og Cousine — men dog ikke hans Moder — saae ham nu, saa længe de kun saae hans uskadte Profil.

„Saa, Godnat“, sagde han, idet han pludselig kom i Tanker om, at han var i Skjorteærmer, og tog i en Fart Frakken paa.

„*Mais*“, udbrød Franskmanden, „hvorfor vil De gaa, min brave unge Ven? Jeg er Joseph Drouzil — Miss Ildflue er min Datter — Mr. Oscar er min Bjørn. De er min Ven. Hvorfor vil De gaa? Gaa med hen, hvor jeg boer, og ryg en Cigar.“

Gerald rødmede og saae paa Ildfluen. Han oplevede virkelig et Eventyr — Tom Harris skulde blot vide det. Han var dog glad over, at Tom ikke var gaaet med hen i Phønix: Tom vilde have snakket Fanden et Øre af og stillet ham, Gerald, i Skygge. At han, der var fuldstændig ubekjendt selv med Livets slagne Landevei, saadan pludselig skulde være dumpet ned paa en Stige, der førte ind til den mest skjulte Krog bag Kulisserne — han havde virkelig Lykken med sig. Og nu, som før sagt, saae han paa Ildfluen.

„Med Fornøielse, Mr. Drouzil“, sagde han strax. I sin nye Bekjendts alt Andet en værdige Ydre fandt han maaske en yderligere Tiltrækning, Noget, der hørte med til det eiendommelige Liv, han var kommen for at se. „Mit Navn er Westwood, af Hans Majestæts Flaade.“

„Naa, saa De er en Søgut; det var derfor, De klattrede saa brillant? — Miséricorde“, sagde han til Ildfluen, „hører Du — denne brave, unge Mand vil gaa hjem med os og pille et Ben. Du kan følges med *Monsieur le Genéral.*“

Han forlod Theatret med sin unge Ven, og var snart indfiltret i et Net af Gader og Gaardspladser. Franskmanden hørte aabenbart ikke til de meget Talende, og Gerald vidste ikke, hvad han skulde tale om.

„Men hvor er Miss Drouzil“, bemærkede han. „Gaaer hun ikke ogsaa hjem?“

„Aa, den Lille, Miséricorde? Hun er inde i Staldene, for at se om Oscar har det godt — det er hans Gemak, hvor han sover og spiser. Hun kommer bagefter.“

De gik nu over en Bro, efter at have forladt de Gyder, de hidtil havde gjennemkrydset.

„Hvad behager?“ spurgte Gerald, „skal hun gaae hjem alene?“

„Aa nei, hun skal nok faae Følgeskab, godt Følgeskab. Kom nu — bryd Dem ikke om den Lille. Holder De af *écarté*, Mr. Westwood? Det er et rart Spil til at forslaa Tiden med“.

„Jeg troer nok, at jeg har Held i Kort.“

„Og jeg er meget uheldig — men det er et rart Spil, rigtig et rart Spil. Nu er vi der.“

De havde igjen betraadt en Baggyde, af et endnu mindre indbydende Udseende end den, hvori Phønix laa. Monsieur Drouzil stak Nøglen i en Dør, lukkede op, traadte ind, og Gerald fulgte bagefter. Forstuen var bælgmørk, men de famlede sig op ad en Trappe og kom ind i et Værelse paa første Sal, som, efter at der var tændt Lys, viste sig at være større, end man vilde have antaget efter Husets Ydre og dets Forstue. Franskmanden stillede Lyset paa Bordet, tog sin Frakke af, smøgede Skjorteærmerne op til Skulderen og blottede derved et Par svære, haarede og muskuløse Arme, tog sine Støvler af, satte en Flaske paa Bordet, stoppede en Kridtpibe, tog selv Plads i en lurvet Lænestol og sagde forekommende:

„Nu kan vi have det saa hyggeligt, *mon ami!* Lad som De var hjemme.“

Den unge Sømand begyndte igjen at nære Tvivl om, hvorvidt Hovedstadslivet gjennemgaaende var saa fornøieligt, som han havde forestillet sig det. Naar han havde undtaget Monsieur Drouzils Indbydelse til at gaa med hjem og ryge en Cigar, havde han dog ikke gjort det blot for at nyde Behageligheden af en *tête-à-tête* med Monsieur Drouzil. Hvis Ildfluen ikke kom tilstede, skjøndt han var forlegen overfor hende, tænkte han blot paa, hvor hurtig han kunde faae sin Cigar røget ud. Imidlertid satte han sig paa en Stol med itubrukken Ryg og saae sig om i Værelset.

Det var simpelt, skjøndt det saa mindre lurvet ud end dets Beboer. Bohavet var meget tarveligt, og Alt var i en Tilstand af Uorden, som om Oscar, skjøndt han spiste og sov i Staldene, havde den Vane engang imellem at falde ind her til The og te sig som en Bjørn. Tæppet var kun Tæppe i irsk Forstand, da det var lutter Huller, og Resten var skjult under et tykt Lag af Snavs og Tobaksaske. Rigtignok var det klare Gardin, som var hængt op for den nederste Halvdel af hvert Vindue, hvidt og rent, og en Kanariefugl, der sov med Hovedet under Vingen, boede i et Bur, der hørte hjemme i elegantere Omgivelser. Men det var ikke saa behageligt, hvor interessant det end kunde være, at opdage de mangfoldige Gjenstande, som laa strøede overalt — gamle Sminkekrukker, itusiaaede Krus, Klædningsstykker, Seler, tomme og halvt tømte Flasker, Kridtpiber, og selv Vaskeutensilier, der, til Trods for at Joseph Drouzils Ydre syntes at bevise det Modsatte, tydede paa, at Nogen dog engang imellem vaskede sig her.

Skjøndt Franskmand var Monsieur Drouzil alt Andet end fornøielig at være sammen med, og Gerald begyndte at gabe — Klokken var henad et, og han havde ikke været iseng den foregaaende Nat — da Døren gik op, og Ildfluen kom løbende ind, fulgt af den, som skulde passe paa hende. Han vidste ikke hvem, men han havde ikke været glad, hvis han havde hørt, at den unge Pige skulde gaae gjennem den Labyrinth af Gyder uden en Ledsager. Det var ham dog en vis Tilfredsstillelse at se, at hendes Kavaler ikke var nogen ung Mand. Tvertimod, hans skaldede Isse, graa Skjæg og Fyldighed betegnede ham som gammel nok til at være hendes Fader, hvis hun ikke allerede havde været tilstrækkeligt forsynet med en saadan i den tvivlsomme Monsieur Drouzils Person. Det var virkelig besynderligt, dumt, og dog havde Gerald en taaget Erindring eller rettere Følelse af, at han tidligere et eller andet Sted havde seet den skaldede Isse, de matte blaa Øine, den stolte Holdning og selv de lurvede Klæder og sorte Negle paa Ildfluens Ledsager.

Ildfluen nikkede venligt til Gerald og tog Hat og Shavl af, uden at bryde sig videre om, hvor det kom til at ligge. Hendes Ledsager trinede ind i Værelset og stillede sig op foran Kaminen.

„Godaften“, sagde han. „Miss Miséricorde var saa venlig at bede mig gaa med indenfor paa Veien til mit Kvarter. Hun var ligeved at gjøre mig gal med sin Bjørn. Aha! Der er min unge Helt i egen Person! Stolt af at gjøre Deres Bekjendtskab, Herre; jeg kan fortælle Dem mangen en god Bjørnehistorie, hvis De har Smag for den Slags. Sære Kreaturer, de Bjørne; jeg har skudt Bunker af dem, og Tigere med, og alt muligt andet Vildt, siden jeg ikke var større end som saa. Naa saa De er en af Kongens Officierer? Saa er jeg endnu stoltere af at gjøre Deres Bekjendtskab, Herre. Jeg er selv Militær — af Landetaten, som de kalder det — men en Vaabenbroder er en Vaabenbroder hele Verden over, enten han har en rød eller blaa Frakke eller hvad Flag han saa slaaes under — det er Et og det Samme for mig. Med Forlov, Joe, vil jeg gjøre mig det mageligt.“

Imidlertid var Ildfluen atter forsvunden. Men hun kom hurtigt igjen, vimsede frem og tilbage og satte koldt Kjød og Ost paa Bordet. Medens Gerald hørte paa den Fremmede, som forekom ham bekjendt, fulgte han hende med Øinene; og nu, da hun havde taget Sminke og Flitterstads af, vilde selv den skarpeste Kritiker have indrømmet, at hun virkelig var en ung og smuk Pige. Baade hendes friske Ansigt, hendes klare Øine, hendes livlige Smil, hendes fine Skikkelse og guldbrune Haar var uforfalsket Natur. Nu da

der var Andre, som kunde besørge Konversationen, lod hendes Fader sig nøie med at drikke og ryge i Taushed.

Et forsigtigt Hoved, selv om de Skuldre, der bære det, vare saa unge som Geralds, vilde have indseet, at det nuværende Selskab hørte til dem, man gjør klogt i at trække sig tilbage fra itide. Det var ikke engang lovligt. Og maaske vilde ogsaa Gerald have følt sig opfordret til Forsigtighed, hvis ikke den unge Pige havde været og udbredt et Skjær af Hygge over dette alt Andet end hyggelige Sted. Han vilde sværge paa, at der ikke var Noget at sige paa hende, og hvorfor skulde han, en Officier i Flaaden, nære Frygt for en fransk Gjøgler, hvis fremtrædende Egenskab syntes at være taus Dumhed, og for en irsk Gentleman, der var saa aaben og ligefrem, som man kan forlange. Han havde aldrig seet dem før og vilde aldrig faae dem at se mere, og hvad Gavn var det til at have været ovre paa den anden Side af Verden og tilbage igjen, naar han ikke kunde tage Vare paa sig selv i sit eget Land?

(Fortsættes.)

Daarligt Bytte

»Seer De, det har man ud af det, naar man er altfor godmodig!« fortalte Kancelliraad Herzig, da man fra alle Sider bebreidede ham, at han den foregaaende Aften ikke var mødt i Klubben. »Jeg er paa Veien herhen, da jeg møder en gammel Ven, Justitsraad Winther.«

»Vil De have en Logeplads i det kgl. Theater?«

Det kom mig lidt uventet, og jeg vidste ikke, hvad jeg skulde svare.

»Det behøver jeg da ikke at spørge saadan en Pebersvend og Dagdriver om«, vedblev han. »Der er Billetten — god Fornøielse — jeg maa afsted. Farvel!« Og væk var han.

Der stod jeg nu med Billetten i Haanden og spekulerede. Det var ikke saa galt at komme i Theatret, men der var Fødselsdag henne i Klubben, og jeg havde lovet at komme.

Men det gjorde mig ogsaa ondt for den rare Billet. Først at løbe Byen rundt, faae fat i en Ven og forære ham den; det var forsent. Saa fik jeg da i min Godmodighed den forfløine Ide, at give den til en Fremmed. Min Vei førte mig forbi Theatret. Jeg stiller mig altsaa op i Vestibulen og seer paa Folk.

Der kommer en gammel Herre i en luvslidt Frakke.

»Vil De have en Logeplads?« spørger jeg ham. »Jeg kan desværre ikke benytte den selv.«

»Meget elskværdigt af Dem!« siger han. Tusind Tak. Jeg har Billet til andet Parket — vil De ikke tage den istedet? Maaske De kan glæde En eller Anden med den!«

»Ja, hvorfor ikke?« siger jeg, tager Billetten og venter.

Nu strømmede Folk til fra alle Sider.

Saa opdager jeg en Student, der med sine lange Arme baner sig Vei gjennem Mængden. Det er Manden, tænker jeg. Han er af pæn Familie, men han sidder neppe i andet Parket.

»Hør, Høistærede, vil De have en Billet til andet Parket? Jeg skal andetsteds hen, men vil ikke gjerne lade Billetten ubenyttet.«

»De skal rigtig have Tak, hvis De vil være saa god! Jeg har rigtignok af en Ven faaet en Billet til anden Etage, men jeg har saa tidt ønsket at sidde i Parkettet, hvor man er saa nærved de smukke Balletdamer. Der, tag min Billet istedet, De kan maaske glæde En eller Anden med den!« Og væk var han.

Din Galfrans, tænker jeg ved mig selv. Altsaa bare for Balletdamernes Skyld! Det skulde jeg have vidst! Jeg vilde allerede gaa. Men en Billet til anden Etage er da heller ikke til at foragte. Mangen En vilde være glad for den! Jeg venter altsaa.

»Hvor mon han skal hen?« spurgte jeg uvilkaarlig mig selv, da mit Blik faldt paa en lang, mager Person med Kunstnerhaar og Bulehat. — »Vil De have en Plads i anden Etage?«

»Jeg har ingen Penge«, brummer han og seer med store Øine paa mig.

»Der er ikke Tale om Penge. Jeg vil forære Dem Billetten, da jeg maa afsted.«

»Det er en anden Sag!« siger han. »Men her har jeg en Fribillet til Galleriets Pladsloge. Hvad skal jeg saa gjøre med den? Jeg tager naturligvis med Glæde mod Deres Billet, det er en Selvfølge. Men tag De saa min Billet, De kan jo give den til en Anden!«

Der stod jeg igjen. Nu blev det mig lidt for broget. — Se nu at blive af med Billetten, og saa afsted hen til Klubben.

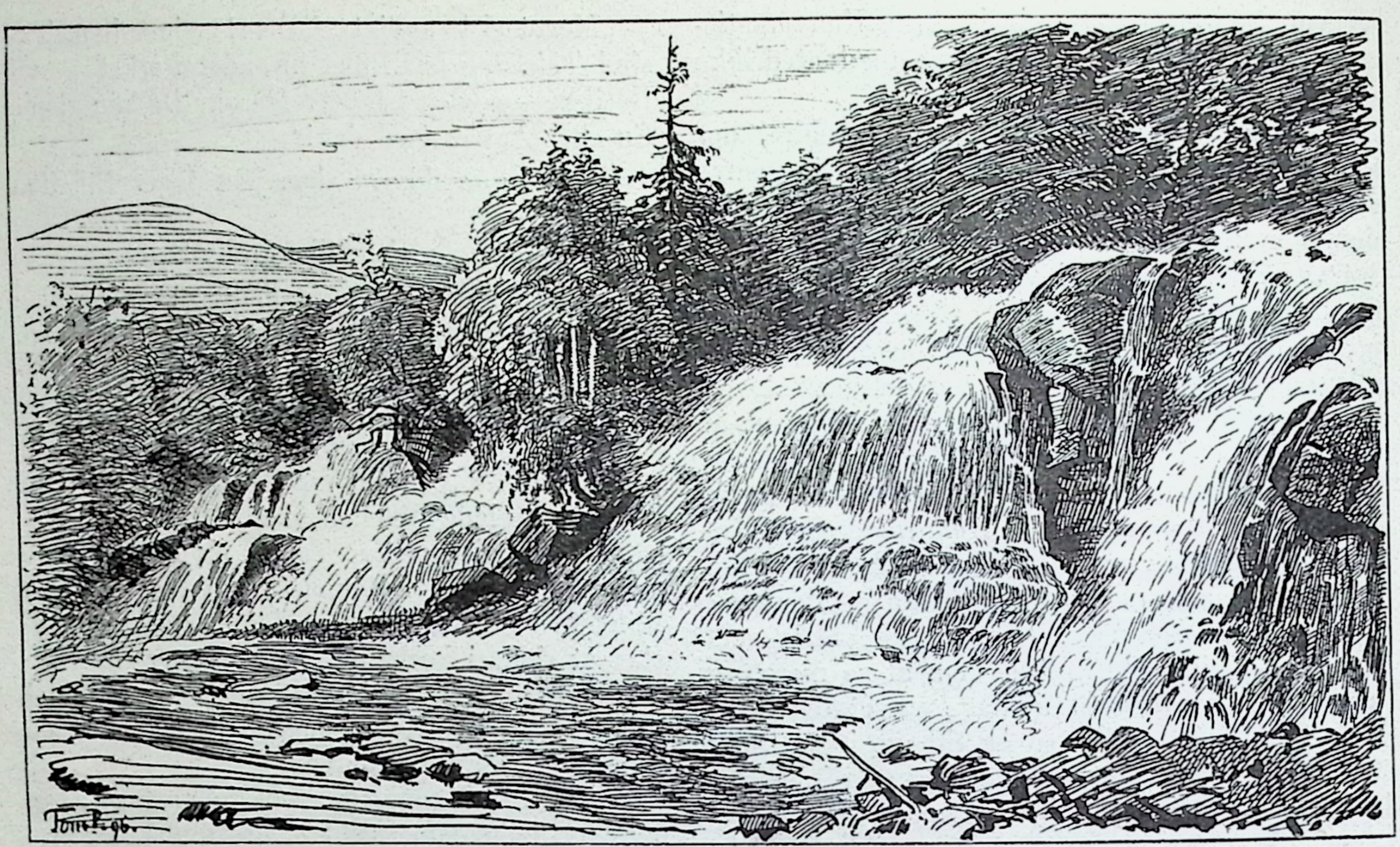
Saa kommer der en sød lille Pige og spørger: »Undskyld, hvor gaaer jeg hen til Galleriet?«

»Her tilhøire, lille Frøken! Men maa jeg spørge, hvor har De Plads?«

Jeg skal sidde paa fjerde Række i en Sideloge. Fader vil ikke offre saa meget paa Theatret!«

Glad over endelig at være forløst, tilbød jeg hende min Billet til Pladslogen i Galleriet, og hun takkede mig mange Gange.

»Men nu maa De til Gjengjeld tage min Billet, maaske kan De glæde En med den«, sagde hun troskyldigt. »Hvor jeg glæder mig til Forestillingen idag! De maa nemlig vide, at jeg endnu aldrig har hørt Ramaturi!«

CHRISTIANIA — FOSSEFALD

„Hvad behager?“ spørger jeg, „den guddommelige, enestaaende Ramaturi synger idag? Og det faaer jeg først nu at vide!“

Og seer De, mine Herrer, jeg er engang taget til Dresden ene og alene for at høre Ramaturi. Skulde jeg nu lade den gunstige Leilighed undslippe mig? Hvorfor har jeg da ikke før seet paa Plakaten! Og ganske rigtigt — overalt paa Væggene læste jeg nu med store Bogstaver: Ramaturi som Gjæst.

Jeg skynder mig hen til Billetkontoret — Alt udsolgt! men — jeg slog mig for Panden — jeg havde jo en Billet i Haanden. Jeg farer op i Galleriet. Min Plads var henne i en Krog, hvor jeg kunde se en lille Smule. Men sikken en Hede! Og jeg kunde have siddet saa mageligt.

Mit første Blik faldt paa Balkonlogen. Der sad ganske rigtigt den gamle Herre, og bredte sig paa min Plads. Min Student saae med en overlegen Mine op paa de stakkels Mennesker i de øvre Regioner. Og nu opdagede jeg ogsaa i anden Etage den lange Kunstner, der nysgjerrig stak Hovedet frem paa første Række. Fra Galleriets Pladsloge nikkede min lille Frøken til mig — hun lod til forlængst at have opdaget mig — som om hun vilde sige: Naar man faaer Billetten foræret, kan man sagtens gaa i Theatret!

Se, saadan gik det mig igaar“, endte den stakkels Kancelliraad. „Nu kan De le ad mig — men jeg fik alligevel Ramaturi at høre!“

H. Bl.

Smaavers

Giv Fattig af en aaben Haand
— og helst et venligt Ord, —
saa falder et af dine Baand,
som tynger Dig mod Jord.

Tro ei, at Livet er saa svært;
naar blot Du Villie har
til ret at faae det Gode lært,
saa ligger Veien klar.

Husk Kjærlighedens store Bud:
„Elsk Næsten som Dig selv!“
Det Budskab jubles daglig ud,
fra Ukrudtplantens spæde Skud
til Himlens Stjernehvælv.

Bed kun din Bøn, hvor helst Du vil,
foruden Præst og Degn.
Vorherre lytter nok dertil
og sender Naadens Tegn.

Christian Olson.

HR. BECH OG FRU GULDBRANDSEN SOM FRANTS OG SVANILDA I „COPPELIA“

Coppelia

BALLETTEN „Coppelia“ naaede paa sin Verdensvandring ogsaa til Opførelse hos os tredie Juledag. Den var med sandt Julehumeur sat paa Programmet som anden Ret efter Operaen „Ragnhild“ som den Lattersalve, hvori dennes dystre Alvor skulde bortskylles; og det fuldtalligt mødte Publikum modtog den paa det Elskværdigste uden at lade sig desorientere eller i al Fald uden at lade sig genere af sin manglende Forstaaelse eller sine Tvivl eller lade dem gaa ud over Stykket. Da man hen i anden Akt mærkede, at det skulde være Lystighed, og at der ikke var noget Videre at blive betænkelig over, gav man Munterheden Tøilen og lo af et godt Hjerte ad de burleske Indfald, paa samme Tid som man lod sig henrive til den oprigtigste Beundring for Fru Guldbrandsens fortræffelige Spil. Og i Sandhed Publikum maa nok beundre

denne sin Yndlings snefriske Jomfruelighed og sommerfugleagtige Gratie, der alene formaaede at bringe denne burleske Dansespøg i Havn.

Thi Texten rummer ikke nogen dybere Poesi eller Symbolik — neppe en Gang synderlig Mening. Den er henlagt til Ungarn, formodentlig som en Slags Fantasiens og Eventyrets Guldland, og foregaaer dels paa Torvet i Landsbyen, dels i Mekanikeren og Sortekunstneren Coppelius' Hus. Dette Hus maa nok siges at være et Vidunder for en lille ungarsk Landsby ved sin Rigdom paa mekaniske Opfindelser og Apparater. Blandt Andet indeholder det en virkelig beundringsværdig Samling Automater, som imidlertid er bleven ubekjendt i Landsbyen, da Ingen faaer Adgang til Coppelius' Hus.

Stykket begynder nu med en lille Rivning imellem den deilige Svanilda (Fru Guldbrandsen) og hendes Elsker, den brune, mørklokkede Frants (Hr. Bech). Svanilda nærer Mistanke om, at hendes Frants (der i den danske Text lidt udansk er betegnet som hendes Brudgom) har ladet sig bedaare af Coppelius' Datter, den lige saa mystiske som skjønne Coppelia, der aldrig nogensinde har vist sig udenfor sin Faders Hus, men som altid sees siddende oppe bagved Vinduet i første Etage læsende i en Bog. Ved Dans og Pantomime søger Svanilda forgjæves at vække sin formentlige Rivalindes Opmærksomhed, at aflokke hende et Blik eller et Nik; men denne sidder stadig saa stiv som en udstoppet Papegøie. Da kommer Frants, Svanilda løber ind i sit Hus og smækker Døren i efter sig og negter i et Anfald af Kaadhed og den bekjendte *ira amantium* at have Noget med Frants at gjøre. Til Gjengjeld søger Frants virkelig Trøst hos den skjønne Coppelia, og — mærkeligt nok — for en Gangs Skyld afryster hun virkeligt sin Følesløshed. Hun dreier Hovedet imod ham, lader Bogen synke ned i Skjødet, reiser sig og besvarer med den anden Haand hans Hilsen, hvorpaa hun — sætter sig ned igjen. Svanilda, der har bemærket dette Samspil mellem de To, bliver naturligvis ikke derved blidere stemt og beslutter i sit stille Sind, at Frants skal undgjelde derfor. Hun styrkes yderligere i denne Beslutning, da det viser sig, at Frants er døv for Sangen i det brudte Ax, som hun holder hen til hans Øre, skjøndt de Andre paastaa at kunne høre den, og det er ganske vist, at den skal kunne høres af Enhver, der er sin Kjæreste tro. Imidlertid kommer Coppelius, der ikke er nogen Automat, skjøndt han lever mellem lutter saadanne, ned paa Gaden, eller rettere Torvet, for at trække en Mundfuld frisk Luft og bliver her hvirvlet om i en ordentlig Runddans af de unge Karle. Under denne Spas taber han sin Dørnøgle — en forsvarlig Tingest — og da han siden ilde medhandlet har fjernet sig, bliver den fundet af de unge Piger, blandt hvilke Svanilda, der nu ikke kan modstaa Fristelsen til at tilfredsstille deres Nysgjerrighed ved at kige indenfor i det mystiske Hus.

Anden Akt begynder da med at de unge Piger meget forskræmt trænge ind i Mystikens Værksted og forfærdes ved Synet af de mægtige Automater, der udgjøre dets tause Befolkning. Efterhaanden som de blive bekjendte med disses rent passive Charakter fatte de dog mere Mod og begynde ordentligt at rumstere omkring derinde. Svanilda vover sig hen til Vinduet og trækker Gardinet fra. Da kommer — vupti — ingen ringere end Coppelia rullende ind i Stuen, siddende paa sit Fodstykke med Bogen i Haanden, og da hun standser sin glidende Cirkelbevægelse, bliver hun siddende der paa sin Stol saa ubevægelig som nogensinde. De unge Piger nærme sig hende med Svanilda i Spidsen og søge at indlede et nærmere Bekjendtskab; men blive sørgeligt skuffede. Coppelia svarer ikke en Stavelse, fortrækker ikke en Mine — hun er en Automat! Nu begynder der at blive Humeur, de unge Piger rumstere ordentligt omkring; det varer ikke længe, før de opdage, at Automaterne er i Besiddelse af visse musikalske Egenskaber, som fremkaldes ved at dreie paa et Haandtag. Pjerrot begynder at slaa paa Tromme, den lille Amor løfter truende sin Bue, Danserinden dreier sig i afmaalte Takter, selv Troldmanden begynder at nikke. Da, som Lystigheden er paa sit Høieste, kommer Hr. Coppelius hjem. De unge Piger echappere, kun Svanilda er ubemærket smuttet ind bag Gardinet til den skjønne Coppelia og gjemmer sig der.

Neppe er Coppelius bleven ene og har faaet sine Automater stillet i Ro, før Frants, der ogsaa er paa Eventyr, kommer hoppende ind gjennem Vinduet. Den Gamle holder sig skjult, indtil det Øieblik, da Frants staaer i Begreb med at titte ind bag Gardinet til Coppelia, da griber han ham i Kraven; istedenfor at smide ham paa Porten, hører han imidlertid paa hans Forklaring om hans Følelser for Coppelia — der kaldes for Coppelius' Datter. Han anstiller sig venlig, byder Frants at drikke, men blander i Virkeligheden en Sovedrik i Vinen, saa at Frants, efter at have drukket den, næsten øieblikkelig falder i en dyb Søvn. Nu har Coppelius den ønskeligste Leilighed til at experimentere med ham, han er et lydigt Object for hans Hensigter. Han trækker Gardinet tilside og ind farer Stolen med Coppelia paa, dog ikke længer den rigtige Coppelia, men Svanilda, der har iført sig hendes Klæder og er gaaet ind i hendes Rolle. Coppelius, der ikke har Blik for individuelle Charakterer, og som desuden er opfyldt af sin monomane Experimenterelyst, bemærker dog ikke Forbytningen; men giver sig til at experimentere, idet han ved magnetiske Strygninger og Besværgelser søger at overføre Livet fra Frants til Dukken. Og det lyk-

kes virkeligt. Dukken faaer Liv, den reiser sig, lader Bogen falde, stiger ned fra sit Fodstykke og bevæger sig i halvt mekaniske og høitidelige Pas frem paa Gulvet. Den dreier Hovedet til Høire og Venstre, op og ned, efterhaanden vinder dens Holdning i Liv og Frihed, og den tillader sig endogsaa adskillig ret uærbødig Spøg med sin Mester, der mere og mere henrives til en ganske uvidenskabelig Beundring, som endog kulminerer i en Kjærlighedserklæring. Det er denne Scene, Balletten er skreven paa. Hvis *den* ikke „tager“ Publikum, da er den hele Opførelse forfeilet. Men det var netop her, at Fru Guldbrandsen udfoldede hele sit Skyts. Hendes Spil her var virkelig udmærket. Den gradvise Overgang fra Statue til Menneske, Øinenes stive, glasagtige Stirren, Bevægelsernes Dukkeagtighed, Alt var gjennemført med beundringsværdig Sikkerhed og Opfattelse, indtil hun endelig i et Anfald af overstrømmende Kaadhed griber et Sværd, hvormed hun bearbeider Hr. Coppelius' Automater og tilsidst fører truende imod den sovende Frants, hvilket dog forhindres af Coppelius, som nu imidlertid selv bliver forfulgt af den rasende Dansende, indtil det endelig lykkes ham at afvæbne hende. Hun danser ham nu baade en Manola og en Gigue, saa Syn og Sans er nærved at forgaa ham; men, da han vil gribe hende, smutter hun fra ham og hopper op paa det Bord, som Frants sidder ved. Da Coppelius — uvist hvorfor — forlader Værelset et Øieblik, lykkes det hende at faae Frants vækket, og Alt bliver i en Haandevending godt mellem de To, der nu sætter alle Automaterne i Virksomhed og danser Coppelius en Fandango, saa han tilsidst ganske overvældet synker om midt mellem sine Automater. Det forstaaer sig selv, at Stykket da udmunder i en lykkelig Forening af de Elskende og en Slutningsgallop.

Denne Text, der oprindelig nedstammer fra den fantastiske Hoffmann, er til Ballettens Brug omsyet af en Operette. Den har i 25 Aar med Bifald været opført paa den store Opera i Paris, hvor Mlle Mauri de sidste 16 Aar har udført Svanildas Parti og gjort stor Lykke deri. Naar en Ballet har saa mange Aar paa Ryggen, bør den billigvis være fri for Kritik. Man indskrænker sig til at notere, at Coppelias Opførelse hos os gjør vor Ballet og Balletmester den største Ære. De feiende Danse udføres med Liv og Præcision og føie sig til en straalende Ramme om Fru Guldbrandsens mesterlige Udførelse af Ballettens eneste Hovedrolle.

A. I.

Miss Rose

EN CIRKUSSKIZZE AF HARALD HARBOE

DET stod at læse i begge den lille Bys Organer, og det kundgjordes ydermere under Trommeslag af den offentlige Udraaber, at Cirkus Ellivan om otte Dage vilde begynde sine Forestillinger paa Havnepladsen. Byen var ikke forvænt med Forlystelser, og Cirkus Ellivan var anseet som en af de bedste Beriderselskaber, der bereiste Landet, saa det var ikke helt uberettiget, naar Direkteuren ventede sig et godt pekuniært Udbytte af Opholdet i den jydske Kjøbstad. Hvad der navnlig satte Glans om Cirkus Ellivans Navn, var Direkteurens Datter, en flot Skolerytterske ved Navn Rose, — Miss Rose Ellivan. Hun var skabt som Rytterske bør være det, naar de ønske at tage sig ud tilhest; høi slank Skikkelse, rank og elegant Holdning og et regelmæssig smukt, noget alvorligt — undertiden lidt for alvorligt — Ansigt. Dertil kom, at hun var en Mester i sin Kunst. Stille og rolig, uden at en Mine fortrak sig i hendes Ansigt, og uden at nogen Bevægelse af Hænder eller Fod var synlig, førte hun sin brune Fuldblodshest „Arrogant“ ganske efter sin Villie. Hun lod den versere og traversere, trave Volter, slaa an i høire Galop for pludselig at changere tilvenstre, hun lod den danse let og elegant i Takt til Musiken, lod den knæle ned paa Forbenene, medens hun med to Fingre førte Ridehatten lidt ud til Siden og hilste Publikum med et Smil — et Smil saa yndefuldt og ladylike, at mangen Dame blandt Tilskuerne misundte hende det — og i næste Sekund foer hun Manégen rundt i vild Carrière. Miss Roses Ry var slaaet fast, og det løb forud for hendes Ankomst fra By til By.

Cirkus Ellivans Ophold i Kjøbstaden blev en Succès. Forestilling efter Forestilling fyldtes Teltet til sidste Plads, og Parkettets Rækker talte Byens bedste Kredse. At Byens Herrebestand og navnlig de unge Officierer mødte op for at beundre den elegante Rytterske, var rimeligt, men ogsaa Damerne valfartede flittigt til Havnepladsens Cirkustelt for at se, hvad det var, der var saa deiligt ved den Beriderske.

For Miss Rose var det den ligegyldigste Sag, om Publikum var lille eller stort, ringe eller fint, om Bifaldet var bragende eller blandet, — hun nød blot det at ride sin kjære „Arrogant“, ride den her i den nyrevne Manége, medens Alt var saa tyst og stille og Alles Blikke rettede paa hende. At hun blev beundret vidste hun og tog som en Selvfølge, men Aften efter Aften var hun uforanderlig den Samme. Hun smilede kun to Gange hver Aften. Naar hun midt i Numret lod „Arrogant“ knæle og hilste paa Publikum, og naar hun blev klappet frem. Der skulde klappes

længe, før hun kom, men naar hun saa kom, satte hun fra Staldgangen i Spring midt ind paa Manégen, parerede „Arrogant“, lod den strække alle fire Ben stivt ud, hilste med Hatten — og smilede! Kun een Gang lod hun sig kalde frem, og det nyttede ikke, at Tilskuerne klappede og trampede aldrig saa meget, — hun kom kun den ene Gang, og saa hilste hun blot. Vilde man se hende mere, maatte man komme igjen.

Og Folk kom igjen, og de nøiedes ikke med Aftenforestillingerne. Ogsaa Prøverne om Formiddagen havde deres faste og talrige Publikum. Medens Direkteuren i Formiddagsdress, med høi Cylinder dresserede Selskabets yngste Medlemmer, og Jockeyer og Jonglører holdt deres Færdigheder vedlige, konverserede en lille Stab af særlig Begunstigede Miss Rose. Hun saae ud om Formiddagen som om Aftenen, kun lidt blegere. Intet Sminkelag skæmmede nogensinde hendes hvide Teint, men om Aftenen, naar Lysene straalede og hun for Manégen rundt paa Ryggen af „Arrogant“, farvedes hendes Kinder af en let fin Rødme, og der kom Glans i hendes blaa Øine. Der blev gjort megen Kur til Miss Rose, og hun tog derimod — for Cirkus' Skyld — men følte ingen Fornøielse derved. Om de unge Gentlemen vare aldrig saa vittige, aldrig saa elskværdige, om de unge Lieutenanters Bouketter vare aldrig saa pragtfulde, — Miss Rose lo eller smilede ikke. Hun var høflig og korrekt i sit Væsen, talte behændigt og let om Alt, hvad der faldt for, men kun naar man roste „Arrogant“, og hun kunde se, at Rosen var ægte ment, gik der et Glimt af Glæde over hendes Ansigt. Da straalede hendes Øine, og hun fortalte med synlig Liv om dens Godhed, om dens Dygtighed og Stolthed og om dens Stædighed mod nogen anden Rytter end hende selv.

Men de unge Herrer kunde jo — hvor gjerne de end vilde — ikke blive ved med at tale om „Arrogant“, og det var derfor forstaaeligt, naar Miss Rose fik Ord for at være en Smule kjedelig.

„Underligt Pigebarn“, sagde en Officier i Klubben efter Forestillingen, „det er jo min Salighed ikke muligt at slaa et Smil af den Træpind.“

„Men flot er hun, — forbausende flot“, sagde en Anden uden at blive modsagt, og næste Aften sade Alle igjen paa det rødklædte Brædt i Cirkusteltet.

Dog, Miss Rose var ikke nogen Træpind. Cirkus Ellivan brød Teltet ned og drog afsted for at høste Guld og Hæder i den næste By. Paa Banegaarden var mødt en Skare af Miss Roses Beundrere for at tage Afsked! Mange vare Bouketterne, som lagdes ind i hendes Kupé, og megen Morskab har det muligvis siden hen i Livet forskaffet den unge Dame paa de vedheftede Visitkort at læse Navnene paa sine mange Tilbedere. Afgangssignalet lød, Toget satte sig i Bevægelse, og Miss Rose lænede sig ud af Vognvinduet og sendte et Smil ud over Mængden, et Smil, som var henvendt til Alle, og hvoraf Enhver kunde indkassere for sin egen Part saa meget, han lystede, — og saa rullede hun bort.

En Ugestid senere indeholdt de lokale Aviser Notitser om, at den feterede Beriderske Miss Rose Ellivan pludselig havde taget Afsked med Manégelivet, idet hun havde skjænket en ung velstaaende Kjøbmand i Nabokjøbstaden sin Haand. Brylluppet skulde staa om en Maaned.

Aaret efter bekjendtgjordes det atter i de stedlige Blade og ved den offentlige Udraaber, at Cirkus Ellivan agtede at gjæste Staden, men man forholdt sig ret kjølig overfor Nyheden. Trækplastret var borte, og selv om de reklameagtige Telegrammer, som den nidkjære Direkteur sendte forud for sin Ankomst, meldte om udsolgt Hus og mange Triumfer for Selskabets nye Skolerytterske, Fräulein Pauline, kunde det dog ikke sætte Sindene i Bevægelse. Der var kun een Skolerytterske, hvis Navn havde Klang i den lille Garnisonsby, og hun sad nu i Nabobyen som agtværdig Kjøbmandsfrue og læste Telegrammer om sin Efterfølgers Duelighed.

Imidlertid er en Beriderforestilling jo altid en Adspredelse i en lille, stille Provinsby, og det var slet ikke noget helt ringe Publikum, som den første Aften havde givet Møde for at overvære Cirkus Ellivans Præstationer. Kort efter Forestillingens Begyndelse, just som Selskabets mandlige Kapacitet udførte det fra alle Cirkusforestillinger saa kjendte og kjedsommelige Nummer med at skifte Klædedragt paa Hesteryggen, blev der paa een Gang Røre paa Tilskuerpladsen. Alles Øine og Kikkerten rettedes mod Indgangen, hvor et fordringsløst Par netop afleverede Kontramærkerne til den bukkende og skrabende Kontrolleur, som med mange forekommende Gestus anviste dem Plads paa Parkettets første Række. Det var „Miss Rose“ og hendes Mand. Ingen brød sig mere om den matrosklædte Rytter, de støiende Klowner eller den trikotklædte Dame med de dresserede Hunde. Al Interesse koncentrerede sig om den fordum saa feirede Rytterske, hvis Længsel efter de gamle Kammerater havde ført hende herned og faaet hende til at tage Plads paa Tilskuerbænken. Hun var smukkere end nogensinde før. Den sorte Dragt var som støbt om hendes ranke Figur, Hatten — noget i Façon som en Ridehat — sad koket paa det blonde Hoved, og om hendes Mund laa det mest fortryllende Smil. — Der var ingen Tvivl, hun var lykkelig, og Kjøbmanden, som sad saa stilfærdig og beskeden ved hendes Side, maatte altsaa bedre end alle flotte Kurmagere have forstaaet at tale til den

smukke Beriderskes Hjerte. Visselig, Miss Rose var ingen Træpind!

Med et saae man hende reise sig op. Smilet forsvandt og gav Plads for et Udtryk af spændt Forventning. „Arrogant“ førtes ind, og i Manégen neiede en ung Brunette — Fräulein Pauline — dybt for Publikum. Let og gratieust blev hun hjulpen tilhest og skridtede Manégen rundt, hilsende og smilende til alle Sider. „Arrogant“ lod sig tilsyneladende villig ride baade i Skridt og i Trav, men da Fräulein Pauline vilde have den til at traversere fra den ene Side af Barrièren til den anden netop udfor det Sted, hvorfra „Miss Rose“ i dybeste Spænding betragtede sin kjære „Arrogant“, gjorde den sig pludselig udtilbens og negtede at forrette Tjeneste. Fräulein Pauline klemte den med Sporen, men „Arrogant“ gik imod, og da den forbittrede Rytterske lod nogle kraftige Piskeslag falde paa Hestens Bagpart, reiste den sig med et Sæt høit i Veiret, sprang en 5—6 Alen frem og satte afsted Manégen rundt i vildeste Karriere. Med Assistance af det tililende Staldpersonale fik Fräulein Pauline endelig det halvvilde Dyr taget op, Numret afbrødes, og badet i Sved førtes „Arrogant“ ud hastig fulgt af Miss Rose.

Klownerne larmede strax op for at forjage det uheldige Indtryk, som det pinlige Optrin havde havt paa Publikum, og Forestillingen fortsattes, dog uden at vække synderlig Interesse. Det sidste Nummer — en net Kvadrilleridning af Herrer og Damer — reddede noget af Forestillingens Ære, og Folk beredte sig allerede til at forlade Teltet, da Musiken pludselig faldt i med en Fanfare. I det Samme hørtes en lydelig Hestevrinsken. Det var „Arrogant“, som bærende paa Miss Rose i fuldt Kostume, sprang midt ind paa Arenaen, som den havde gjort saa mange Gange før.

„Arrogant“ parerede bestemt og strakte alle fire Ben stivt ud, Miss Rose førte Hatten lidt ud til Siden af Hovedet, gjorde en gratieus, næsten umærkelig Bøining med Overkroppen, — smilede — og Bifaldet bragede løs. Med opspilede Næseboer og under hyppig Vrinsken udførte „Arrogant“ under sin gamle Rytterskes Tøileføring alle sine Kunster, og da Miss Rose til Slutning lod den knæle ned paa Forbenene for et Minut efter at springe afsted i susende Galop, brød det begeistrede Publikum ud i Hurraraab.

Det var den sidste Gang, Miss Rose optraadte i Manégen, og det var en Afsked, som var hende værdig. Større Triumf end paa denne Aften havde hun ikke feiret sin hele Beridertid.

Men fra næste Dag tildeltes Fräulein Pauline en ny Hest til Skoleridning.

Fra Færøerne

Af Provst V. U. HAMMERSHAIMB

(1. Forts. og Slutn.)

Paa Bøen dyrkedes der Byg (undertiden ogsaa Havre), Kartofler og Roer; Kornet er kun smaat paa de fleste Steder og bliver mange Aar ikke fuld modent, men der er dog en god Hjælp i Husholdningen af det, saa vel som af Kartoflerne og Roerne, der almindelig lykkes vel, skjønt Kartoffelsygen ogsaa der har indfundet sig og ofte gjør megen Skade. Om der vel kan være delte Meninger om, hvorvidt Agerdyrkningens Udbytte i det Hele lønner Møien og Omkostningerne, hvad selve Kornavlingen angaaer, er denne dog meget vigtig for Græsset, som voxer frodigt op, hvor Korn har været dyrket. Der er vel nok de Steder paa Øerne, hvor der i gunstige Aar uagtet den ufuldkomne gamle Maade for Agerdyrkningen dog skal kunne høstes en 16—20 Fold Byg, men andre uheldig beliggende Steder nøies man med en 6—7 Fold. Der er i de sidste 20 Aar skeet stor Fremgang med Agerdyrkningen, meget af den omliggende Udmark er indhegnet og dyrket, og man seer nu overalt Nydyrkning. Steder, som der hørte Mod til at tænke paa at faae ryddede til Agerdyrkning, ere dog med stor Møie og Besvær satte i saadan Stand, at der kan avles ikke saa lidt derpaa. Her staaer en Mand og rydder Smaasten og Grus af et Stykke Land, hvor der ingen Muldjord er at se, kun en lille Tot af Mosegræs hist og her viser sig; Manden fylder Gruset og Stenene i sin Løb og bærer det bort paa Ryggen ved sit i Løben anbragte Baand, som anbringes over Panden, for anden Steds fra, hvor der er dybere Jordsmon, at bære Jord at fylde i det ryddede Stykke. Man spørger ham, hvad dette skal nytte til, og han svarer: „se denne Indhegning her ved Siden af, hvoraf min Granne ikke blot kan faae lidt Korn, Kartofler og Roer til Hjælp i sin Husholdning, men ogsaa et halvt Kofoder Hø, saa at han hver anden Dag kan faa Mælk til sit Hus, og dog var dette Stykke Jord ikke stort bedre at rydde og sætte i Stand end det, jeg arbeider paa, — skulde det da ikke lønne Møien og det strenge Arbeide, naar et saa stort Gode kan opnaaes derved!“ Usigeligt mere Arbeide med Opdyrkning af den øde Mark og Besvær med Bjergning af Aarets Høst end i andre Lande finder Øboerne her sig i med Taalmodighed; men naar Frosten ofte kommer sent om Foraaret og lægger sig over de tilsaaede Kornagre og ødelægger de unge Spirer, som ere komne frem, og naar Sommeren er kold, og Kornet kun langsomt groer og ikke er tjenligt til at skære før ved Mikkelsdag og undertiden endnu senere, og der saa kommer Sne og Storme over Agrene, og Faarene fra Fjeld og Udmark trænge ind over

Gjerder og Hegn, nedtrampe og fortære Axene, hvilket ikke sjelden er Tilfælde, da sukker han vel over den mislykkede Høst, hvor han havde ventet sig Udbytte af det Arbeide, som nu blev forgjæves, men trøster sig med, at Gud er mægtig og har andre Veie at hjælpe ham og dem, han skal forsørge, igjennem trange Tider; — har det været sparsomt med Fiskeriet af den store Torsk, som giver Penge i Lommen, har der dog i saadanne Aar i Almindelighed været rigeligere med mindre Fiskearter; Seid og Murt komme ofte om Vinteren ind i store Stimer og fylde Bugter og Fjorde, og fanges da med Vaad, og dette har da afgivet Føde, mens Leveren giver Beboerne Tran at levere i Handelen, hvorved de ogsaa have faaet lidt at kjøbe Varer for.

Naar vi dernæst skulle skildre *Bygden* og Livet i den, skal her mindes om, hvad forhen er berørt, at alle Bygder ligge ved Søen, hvor der haves et mere eller mindre bekvemt Landingssted, at Bygdemændene kunne drage deres Baade paa Land ind i Baadehuse — ofte ad meget steil og lang Vei, for at Baadene kunne staa sikkre mod Brændingen. Ved Bygden er næsten altid en Elv eller Bæk; disse kunne ofte ved Tøbrud om Vinteren svulme op og gjøre stor Skade, saa man flere Steder har maattet flytte Husene eller værge dem ved store Stensætninger som Isbrydere (f. Ex. ved Gjøen i Kollefjordsdal). Ogsaa er der andre Hensyn at tage ved Anlæg af Bygder; der kan være Fare for Fjeldskred og Sneskred, naar Bygden ligger nærunder Fjeldet, og dette er saaledes dannet, at Snedriver samle sig paa den fremspringende Hammer ovenfor; Bygden Blankskaale blev saaledes for c. 100 Aar siden begravet af en Snelavin; der har Ingen boet siden, da de, som eiede Jordegodset der, have anlagt Bygden Sydredal paa den østlige Side af Kalsøen; af samme Grund har en større Bonde i Vaagsbygd paa Bordø maattet flytte sydligst til Gerdar. For en Snes Aar siden blev Bygden Tjørnevig næsten ødelagt ved Jordskred, og naar Vinden er Nord-Nordost, er man i Hvannasund paa Vidoy i stor Ængstelse, da denne Vind der ofte fører stærk Regn med sig, som har havt skadelige Jordskred tilfølge.

Naar en fremmed Reisende kommer i det almindelige Befordringsmiddel paa Færøerne, Baaden, til en Bygd, og Landingsstedet er besværligt at komme op paa eller farligt paa Grund af Brænding, bliver han som oftest behagelig overrasket ved at se en eller flere kraftige Karle, lette paa Foden, komme løbende ned til Stranden for at hjælpe ved Landstigningen. Enhver kjender jo bedst sin egen Bygds Landingsplads, og derfor gjør man klogest i at følge de Vink og de Ordrer, som den kyndige Bygdemand giver det ikke her hjemmehørende Baadsmandskab, angaaende hvor og i hvilket Øieblik Baaden skal skydes ind mod Klippen for at faae Folk og Gods fra den op paa Landet. At blive uventet modtagen med saadan venlig Forekommenhed paa et ubekjendt Sted af Folk, som ofte maa lade Brændingen overskylle sig til Beltestedet for med Fanglinen at have Magt over Baaden, men som i deres Uldsko eller paa Hosesokker paa den glatte Klippe sikkert sørge for at faae Passagereren i god Behold paa Land, at høre dette trøstende og opmuntrende Tilraab: „vær ikke bange, vi skal nok passe paa“, naar de store Braadsøer komme brølende og vælte sig hen over Stedet, hvor der skal landes, dette er saa beroligende for Den, som ikke er vant til at færdes i Brænding; og naar saa Manden med det sikkre Øie, den støtte Gang og den kraftige Arm faaer fat i Den, som skal bjerges paa Land, overgiver man sig tillidsfuldt til ham, om end ofte med bankende Hjerte i den farlige Situation, til man faaer fast Grund at staa paa.

Saa beder den Fremmede i Almindelighed om at blive ført hen til det Hus, hvor Præsten paa sine Omreiser har sit Logis, da han veed, at han der faaer et efter Forholdene behageligt Værelse og en god Seng. „Skarpseende er den Fremmedes Øie“, siger Ordsproget, og paa Vandringen igjennem Bygden er der da vel nok Et og Andet, han ikke er vant til at se, der som skarpe Kanter falder ham i Øiet. Han seer nu paa sin Ledsager, der gaaer foran, og har Leilighed til at tage ham i Øiesyn, føler sig tiltalt af den mandige Skikkelse med den klædelige lette Hue paa Hovedet, den korte Vadmelskofte, Knæbenklæderne, der vise de veldannede Ben, og med lette Skindsko paa Fødderne. — Der kommer fremmed Mand til Bys, og saa vil jo Alle vide, hvem han er, og ud af Husene komme Bygdens Beboere, eller titte ud af Vinduerne for i Forbigaaende at se et Glimt af ham. Og er saa Gjæsten kommen til Ro i sit Logis, faaer han Besøg til den sildige Aften, og med den Videbegjærlighed, som er stærkt fremtrædende der paa Øerne, bliver han udspurgt om Mangt og Meget i fremmede Lande, hvor han har været; sligt har Interesse for den isolerede Øboer at faae Oplysning om.

Færingerne er et gjæstfrit Folkefærd; det har været gammel Skik, at naar Tusmørket begyndte og „stakkala stjørna“ (Venus) om Vinteren kunde sees, lod man ikke „Stavkarlen“ eller Vandringsmanden forlade Ens Hus; det har ogsaa hændt, at en Stakkel, som intet Hjem havde, og som er bleven standset paa sin Betlervei hos en eller anden Bonde, har faaet Ophold der for sin øvrige Levetid. Siden den offenlige Fattigforsørgelse ved Lov er indført paa Øerne, har den før saa storartede Gogjørenhed og Gavmildhed tabt sig meget, da den ofte forholdsvis store Kommuneskat for Mange er trykkende — det rette Forhold mellem Giveren og Modtageren af Almissen er forrykket; nu kan der af den Trængende kræves Hjælp, naar Nød er, og der er ingen enkelt Mand

som forhen, hvem han kan udtale sin Tak til og vise sin Taknemlighed i Hengivenhed og Paaskjønnelse. Forøvrigt er ogsaa den udstrakte hjertelige Gjæstfrihed mod Reisende, som mange Fremmede have givet Færingerne godt Lov for, i Tilbagegang; Glæden over at se Fremmede i Bondens Hjem er betydelig svækket, da det nu ikke længer er saa sjeldent at se Turister deroppe, og iblandt dem Nogle, som ere fordringsfulde overfor deres gjæstfri Værter, hvad der støder Færingerne, som altid have budt af det Bedste og søgt at gjøre det saa behageligt som muligt for deres Gjæst, forhen uden at ville tage Betaling for Opholdet.

Naar en Færing kommer ind i en Andens Hus, er hans Indtrædelse ledsaget af en Hilsen: *„gódan morgun, gódan dag, gott kvøld"*, efter de forskjellige Tider paa Dagen, Mødet finder Sted, eller: *„Guds fridur inni!"*, og der svares altid igjen: *„Gud signi!"* Og naar han forlader Huset, lyder Afskedshilsenen oftest: *„Jesus komi her aftur!"* og der svares da: *„hann fylgi tær!"* — *„Far væl!"* besvares med samme Ønske, eller med et: *„gódir vegir liggi fyri tær, Gud gevi tær blidan byr og gódan sjógv!"* Det har været Skik og er det endnu i de fleste Bygder, at Hilsenen bliver ledsaget af de gamle Christnes Broderkys. Naar der kommer en Fremmed, man vil hædre, kysser man flere Steder paa sin egen høire Haand, inden man rækker den frem til Haandslag. Børn tiltale deres Forældre (undtagen hist og her søndenfjords) med „De" *(tær, tygum)*, og den samme Tiltale bruges mellem Folk, som ikke staa i nøiere Slægtskabs- og Venskabsforhold. Man ynder meget i sin Hilsen og Tiltale at føie et maaske noget smægtende Henvendelsesord til den Tiltalte, som: *vælsignadur, gódin, søtin* (du velsignede, gode, søde) o. lign.

I det Hele holder Færingen ikke af, at der *befales* ham Noget; han vil helst anmodes venligt om det, man ønsker, han skal gjøre, og overlade det til hans frie Villie; men da kan man ogsaa være sikker paa, at han bøier sig og føier sig efter det udtalte Ønske; i modsat Fald kan han let blive stædig og sige: *„eg troysti mær ikki"* (jeg seer mig ikke istand til det), hvilket anføres som Undskyldningsgrund til at skulke sig fra det. Forøvrigt er Forholdet mellem Husbondefolket og Tyendet i Almindelighed godt, og paa mange Gaarde seer man ikke sjelden udlevede Oldinge og gamle Piger, som have tjent der hele deres Tid og med Hengivenhed og Troskab røgtet deres Gjerning; de omfattede Alt, hvad Bondens var, som var det deres eget. — Meget er paa Færøerne Kvindearbeide, som det anden Steds tilfalder Mændene og Karlene at gjøre, hvilket vel har sin Grund deri, at Mændene hele Dagen er ude paa Arbeide eller Fiskeri, og Natten ofte maa tages i Brug. Om Vinteren maa Karlene sørge for at trække Hø af Stakken til Kvæget, inden de tage paa Fiskeri, med mindre Bonden eller en anden ældre usødyglig Mandsperson er hjemme; men alt det øvrige Arbeide med Kvægets Fodring, Malkning og Rensning af Stalden er Pigernes Gjerning, og naar Mændene da komme hjem fra Fiskeri, maa Kvinderne være behjælpelige med Opskjæring af Fisken og ofte ogsaa med at bære den op til Hus og vaske den. Foruden det daglige Husstel med Madlavning, Rengjøring o. lign. er Pigernes Gjerning at strikke og væve, hvorimod Mændene vinde Ulden paa deres Skotrokke, Hamp og Hestehaar paa Hampsnælder, Uldbaand paa den almindelige *snælda* (Haandtén); de ere flinke til at lave Husgeraad af Træ, som *sneis* (Redskab til at røre Mel paa Vælling), *tiril* (piske Flødeskum), Sleve, Skeer o. lign., skjæfte Knive, lave Slidrer o. lign., anbringe Udskjæringer paa deres Fjeldstave og Æsker *(kistlar)*. Kvinderne flette brede Lidser til Skotvinger ved et Slags Fingervæv, hvor en holder de fem Lykker paa sine Fingre og flytter dem skiftevis fra Fingrene paa den ene Haand til den anden Haand, medens en anden Person gjør Slagbommens Tjeneste paa Væven og slaaer Væyningen med en Finger paa den høire Haand fast til Lidsen, som holdes i den anden Haand; dette kaldes at *bregda tveingir*. Mændene bruge altid hvide Tvinger til deres graa eller brune eller blaa Strømper; Kvinderne bruge den mørkeblaa eller røde til deres sorte Strømper. De væve ogsaa smukke stribede Strømpebaand med flere Farver og *skúgvingar* eller Fryndser paa Enderne, som da stikke frem under Knæet paa Mændenes korte Benklæder. — Til Farvestoffer har man vidst at hjælpe sig selv med det, Naturen der frembød af Lavarter og Planter. Lammeskind bruges til Sko og Skindlæder, Trøie og Benklæder; de garves af Roden af Tormentilplanten, som voxer overalt, hvis Rod bliver knust og yderligere tilberedt; Skindet faaer derved en smuk gul Farve, holder sig fra at raadne og bliver stærkere at slide paa; det Samme gjøres ogsaa ved Kohuderne, der ligeledes bruges til Sko, især til Fjeldgang og Reiser. — Maaltiderne ere: *morgunmatur* c. Kl. 9 med forudgaaende *ábit*, naar man meget tidlig skal til Arbeide ude, ved Tørvarbeide og lignende; *dögurdi* el. *dagverdur* Kl. 3: Tørfisk; *nátturdi*, som nydes silde om Aftenen, naar man gaaer i Seng, er Hovedmaaltidet. *Mannsverdur* ɔ: det Kvantum Kjødmad, som tildeles Mænd, er et Stykke Kjød af de 20 Dele, hvori en Lammekrop deles, eller en Lomvie, 2 Alker, 3 Lunder; Pigens *verdur* er mindre, saaledes kun to Lunder, $1/2$ Stykke Kjød. Man elsker Kjød og har med Hensyn til Nydelsen af fersk Kjød inddelt Aaret i Kalvetiden (fra Nyaar til Foraar), Fugletiden, Lammetiden og den egenlige Slagtetid om Efteraaret. —

Folkeforlystelser har man ikke mange af, ja, der er kun een Hovedforlystelse, som opliver Alle, Unge og Gamle, og det er den gamle færøske Nationaldans. Vel er Kortspil kommet derop, som Mange have Glæde af at fordrive en og anden Time med, naar Dansen ikke holdes, og der spilles Grev Jas, Styrvolt og lign., ligesom Skakspil — Brikker af eget Fabrikat, ofte smukt udskaarne — ogsaa findes mange Steder i Bygderne, og bliver ikke sjelden spillet med Dygtighed. — Herhen hører ogsaa en Tankeleg med at afvikle to med Baand forenede Stykker Træ med tre Huller i, som Baandene ere stukne igjennem paa en bestemt Maade, uden at løse nogen Knude. Dette Redskab har det betegnende Navn: *dagdvølja*. Et andet lignende Tankespil er *fimla*, som ved Navnet hentyder til, at man maa være *fimur* ɔ: opfindsom for at kunne føre to runde Skiver med Hul igjennem en liden Aabning i Træet. — Boldspil øves paa Marken med stor Iver, Brydekampe, hvor der prøves Kræfter og tages kvikke Tag for at søge at fælde hinanden; gymnastiske Øvelser i Reb, legemlige Færdigheder, som at bøie Ryggen bagover, til man kan kysse Døren, og mangfoldige andre Øvelser, hvor Tilskuerne naturligvis gotte sig over Den, som kommer galt fra det.

Den færøske Danses Glæde bestaaer væsenlig deri, at den ledsages af Sang, Kvæder, Kjæmpeviser og Folkesange, som foresynges af En eller Flere, medens Omkvædet ved Slutningen af hvert Vers istemmes af Alle. Indholdet af Folkesangen følges af alle de Dansende med spændt Interesse, og naar der er noget særligt Tiltalende eller Gribende i det, præger det sig i de Dansendes Miner og Bevægelser; — naar Slagets Tummel skildres, knuger man hinandens Hænder, naar Seiren er vunden, springes der i jublende Hop. Dansen selv bestaaer kun i, at man holder hinanden i Hænderne og danner en Rundkreds, og naar Flere slutte sig til den, saa brydes Ringen og en Rundkreds dannes inden i den, og er de Dansendes Antal stort og Stuens Rum tillader det, opstaaer en ny Kreds inden i den igjen og saa fremdeles, men dog selvfølgelig i een uafbrudt Kjæde, saa at Enhver, der deltager i Dansen, maa følge alle disse Svingninger i Kjæden og er snart i den yderste Kreds og snart inde i Midten. De Dansende komme derved til at passere forhi hverandre med Ansigterne vendte imod hverandre og mødes to Gange i hver hele Omgang. Sangens Melodier ere affattede i $^6/_8$ Takt og ledsages af en meget takfast, ensformig Stampen med Fødderne. Den almindelige Maade, hvorpaa Dansen trædes, er det saakaldte *stígingarstev*. Dette bestaaer deri, at de Dansende bevæge sig i jevn Fremadskriden til Venstre, saa at hver hel Takt i Melodien ledsages af sex Trin med Fødderne: 1. Venstre Fod gjør et Skridt fremad (til Siden), 2. Høire Fod gjør et Skridt henimod det Sted, hvor venstre Fod staaer, 3. Venstre Fod gjør igjen et Skridt fremad, 4. Høire Fod træder tæt hen til venstre. 5. Høire Fod træder til Siden eller et Skridt tilbage, 6. Venstre Fod træder hen til høire Fod, og saa begyndes og fortsættes uafbrudt den samme Rækkefølge af Trin til Melodiens Takt; er det en alvorlig Vise, som synges i langsomt Tempo, gaaer Dansen langsommere og adstadigt.

En anden Art af Dansen er *trokingarstev* (af „*troka*", stimle sammen, presses i Folkestimmel), hvor man som sædvanlig holder hinanden i Hænderne i en uafbrudt Rundkreds, men staaer stille eller gaar lidt tilbage med de sædvanlige Trin, mens Verset af Visen bliver sunget, og saa gaaer fremad stadig med samme Trin, naar Omkvædet synges. Hertil bruges især Viser, som gaa hurtigt og livligt. Denne Maade er bortfalden Nordenfjords, men paa Suderø, og da især i de sydligste Bygder, har jeg oftere deltaget i den. I det Hele taget forstaaer man der at lægge et ganske andet Udtryk i Dansen end Nordenfjords, hvor det mest er en ensformig Stampen med Fødderne, man lægger Vægt paa. En tredie Slags, hvor der ligeledes bruges Kvæder og Viser, der gaa let og hurtig som Trokingar-Stevet, er *bandadansur*. Man staaer der i to Rækker i 1—2 Alens Afstand fra hinanden, Mændene paa den ene Side og Kvinderne paa den anden, og holder et Baand imellem sig. Medens Visen kvædes, staaer man paa samme Sted og gjør de almindelige taktfaste Trin med Fødderne; men naar Omkvædet istemmes, løftes Hænderne, som holde Baandene, i Veiret, og fra den Ende af Rækkerne, som Ansigterne vende imod, bøier man sig parvis under de hævede Baand, indtil man er kommen Rækken ud, og vender sig da om og hæver paany Baandene i Veiret over dem, som man da møder; der standses ved den Plads, hvorfra hvert Par gik ud, hvorefter der begyndes forfra igjen paa samme Maade, intil Kvædet eller Visen er endt; — dette er en meget livlig, men noget trættende Dans.

Foruden Dansen er der mange forskjellige Julelege, af hvilke nogle ledsages af Sange, som særlig høre til dem; nogle af dem ere vel specielt færøske, andre ere komne anden Steds fra.

Til Forlystelserne maa ogsaa henføres Folkemødet i Thorshavn Olafs Dag den 29 Juli (Olavs søku), hvor Folk fra alle Øerne komme sammen. Hellig Olaf har været Færøernes Skytspatron, og derfor har denne Dag fra gammel Tid været feiret med Gudstjeneste i Kirken. Lagtingets Aabning, Præstemode (Synode) eller Kapitel, hvor Landfogeden paa Stiftlensmandens Vegne præsiderede og deltog i Forhandlingerne af de fordelagtige geistlige Sager. Der fældtes Dom i retslige Sager, ligesom der „ellers indbyrdes consuleris, hvad som kan være til Menighedens bedste". En Episode paa denne Dag, som var til stor Fryd

for Børnene i Thorshavn, var Opbrændingen af Rovfuglenæbene paa en flad Sten udenfor Byen; Sysselmændenes Haandlangere, Kaldsmændene fra samtlige Sysler, kom med de i Aarets Løb udryddede Rovfugles Næb, som Lovene tilpligtede hver Mandsperson mellem 16 og 50 Aar at afgive til Sysselmændene eller at svare 4 Skilling i „Neftoll“ (Næbafgift), dersom Nogen manglede Næb at fremlægge. — Det var en morsom „*Autodafé*“ at være Vidne til, naar Rovfuglenæbene blev overgivne til Baalet.

En anden Sammenkomst med Dans og Forlystelser Jóansökunótt (Sct. Hansnat) ved Varmekilde under Nordregöte-eidet; der komme Folk langveis fra for at deltage i Dansen paa den flade udstrakte Helle. Mindre Sammenkomster ligeledes med Dans finder Sted 2den Pinsedag paa Fjeldtoppe, som f. Ex. Stödlatind paa Østerø mellem Solmundefjord og Gøte, hvor Beboerne fra de nærmeste Bygder samles.

Akademisk Skytteforening

LIDT OM SKYTTELIVET

„Akademisk Skytteforening“ stiftedes 1861; men først fra 1866 fremtræder den som militairt organiseret Korps. Indtræden i Korpset med 1 Aars Tjenestepligt er en nødvendig Betingelse for at kunne være ordinairt Medlem af Foreningen og nyde dens øvrige Goder. Pligt til yderligere Tjeneste paatages derefter frivillig for 1/2 Aar ad Gangen. — Mange Vanskeligheder og kritiske Perioder har Korpset maattet kæmpe sig igjennem, før det er naaet frem til dets nuværende Tilstand af et fast organiseret og regelmæssig virkende Korps, indenfor hvilket det fornøielige og eiendommelige Liv udfolder sig, som det er disse Liniers Hensigt at give en Antydning af.

Paa Rosenborg Exercerplads begynder den unge Rekrut først i Oktober sin militaire Løbebane, rolig og besindig, med Etmarch og lignende militaire Begyndelsesgrunde. Sin Artium har han taget med stærkere eller svagere Glans og har i et Par Sommerferiemaaneder tilfulde følt sig som en vældig Herre i Aandernes Rige. Men ak, hvad „saadan en Herre“ veier paa en militair Vægtskaal, skal drastiske Førere snart faae ham til nærmere at overveie. Kan hans slumrende Selvkritik ikke her vækkes, da vækkes den aldrig. Som Regel lykkes det dog. Det er de Færreste, der i Længden kan staa for Førerens gjentagne Forsikkringer om, at de har en Reisning som et Par Underbuxer, uden omsider at komme til Erkjendelse af den relative Sandhed i hans Ord og til Følelsen af, at en ret Ryg og en rummelig Brystkasse ogsaa er Værdier, der gjelder lige saa meget i Livet som hele Cicero og et godt Stykke af Homer. Rekruttens militaire Ærgjerrighed vaagner. og snart har han kun Haan tilovers for den sølle Kammerat, for hvem Morgensøvnen er Livsnydelsen i høieste Potens. Han føler Morgenluftens styrkende Indflydelse og føler Stolthed over i sin lette Uniform at kunne tage mod Efteraarets Slud eller den begyndende Vinters Kulde uden at kny. Skulde det hænde, at en forsinket Delingsfører civil og slukøret vover sig ned paa Pladsen ved Øvelsens Slutning, omhyggelig indsvøbt i Regnkappe eller Pels, da vækkes endog Rekruttens militaire Indignation, og da kan han udtale saa indisciplinaire Ønsker som at se vedkommende Delingsfører i fuld Uniform til Hest, med Galocher og Paraply. Han har hurtig faaet et ganske godt Tag paa Øvelserne og er bleven saa stærkt smittet af det uopslidelige Skyttehumeur, at han let kommer over den — ganske vist — ensformige Rekrutskole. Og naar han saa endelig midt i December præsenteres for Chefen, hører hans rosende Udtalelser og derefter deltager i „Rekrutturen“ til Constantia under vaiende Fane og klingende Spil, føler han sig som den fuldt færdige Soldat, og Kamplysten blusser i ham.

„Dog, Kæmper, kryds ei Klinger mer,
men Bægre, fyldt til Randen.“

Thi Rekrutgildet venter. Og skulde der endnu være nogen Rekrut, der ikke er forsonet med Skyttelivet, da vil han her faae Bod for alle Savn. Kantate, Recitativer, Sange og Taler, alvorlige og uimodstaaelig morsomme vexler i broget Blanding, og her er frit Slag til den Fører eller Anden, som i Efteraarets Løb paa den ene eller anden Maade har gjort sig uheldig bemærket. Fra Taler og Sange fyger det ham om Ørene med drillende Hentydninger i hasarderede Brandere og Vitser. Men han morer sig selv derover; thi han forstaar den harmløse Mening dermed. Fra dette Gilde gaaer Rekrutten — nei, om Forladelse, Skytten; thi han er nu „virkelig Skytte“ — hjem opfyldt af Taknemmelighed mod Skytteforeningen og med Forsikkringen om, at han til Februar, naar Øvelserne gjenoptages, ikke skal savnes i Rækkerne. Det har han nu for

Resten heller ikke Lov til. Men han vil i hvert Fald ikke fortryde, at han er mødt igjen midt i Vinterens Hjerte; thi ikke alene begynder nu de morsomme Søndagsfelttjenester, men ogsaa de daglige Øvelser faar mere Fart og Liv, bliver mere komplicerede og afvexlende, navnlig naar de ved 1ste April forlægges til Fælleden, paa hvis vidtstrakte Flade der da udfoldes etsaa kraftigt og muntert Friluftsliv i de friske Foraarsmorgener, at selv den Trægeste rives med og gladelig følger sine kaade og dødsforagtende Kammerater paa deres March ud i „Holger Danskes Briller“, naar Delingsføreren i Befippelse over den Næse, Lieutenanten giver ham, glemmer at kommandere „omkring“. — Henad Foraaret kommer der Køer paa Fælleden. Deres Færden derude gaaer naturligvis ikke sporløst hen over Sletten; thi „Noget falder der jo altid af“. I Foraarsmorgenens flatterende Lys ses Fælledens friske Grønsværstæppe isprengt med allerkjæreste mørkebrune Pletter. Men da kan Ens Tro paa, at der endnu gives Hæderlighed i Verden, faae et alvorligt Grundskud, naar en afholdt Kammerat efter at have kastet sig ned i Skyttekjæden atter reiser sig og gribes i at have „stjaalet af *Kassen*“; thi „Noget hænger der jo altid ved“. — Dog, Ens Skepsis varer kun til næste Søndag, naar der stilles til Udrykning til Felttjeneste. Etsteds i Byens Udkant stiller det „lette Infanteri“. Snart gungrer Landeveien af Fodslagene. Efterveerne fra Lørdagaftenens mulige Udskeielser, Tømmermændene, viger som skumle Gjenfærd for Skyttehumørets friske Morgenbrise, og til yderligere Sikkerhed rammer lystige Gaa-paa-Sange en tyk Pæl igjennem dem. Smaabekymringer flyer; Alt ligger i et lysere Skjær:

INGENIEUR, CAND. POLYT. H. H. SCHOU

„Vor Træthed vi glemme, er Veien end lang;
vi løfte vor Stemme til jublende Sang;
de blegeste Kinder faae friskest Kulør,
og ældgamle Kvinder bli'r herlige Møer.“

OBERSTLIEUTENANT GØRTZ
R. AF D. DM.

CAPITAIN BERTHELSEN

Øvelsesterrainet naaes, Øvelsen begynder. Bag Bondegaarden ligger Feltvagten, og medens Vedetterne speidende iagttager hver Gjenstand, hver Bevægelse i det foranliggende Terrain, eller kamplystne Patrouiller længere ude høres i heftige Smaafægtninger, kan Tiden i Feltvagten forkortes ved, at en ældre Fører med Veteranens hele Seighed fortæller de Unge om sine Oplevelser den Gang, han „selv var en ringe Menig“, om alle de Strabadser og muntre Episoder eller pikante Eventyr, han har oplevet, eller smukke Exempler paa patriotisk Offervillighed som f. Ex. den Gang, da Delingsfører J. efter Udrykningen opdager, at nogle af hans Folk har glemt at medtage det „Fjenden“ betegnende hvide Armbind, og derfor resolut flænger sin Skjorte og afhjælper Savnet. — Til Gevær! — Fjenden er gaaet over til Angreb; Vedetkjæden viger, Feltvagten føres over Hals og Hoved ud, og i Løb gaaer det over Marker og Moser, Grøfter og Gjerder. Plaf! Plaf! I en Hængemose sidder En fast og maa modtage en Kammerats hjælpende Haand; en Anden faaer Støvlen trukken af Foden i den bløde Pløiemark. Paa'en igjen! Ingen kjær' Mor'! Enkeltmandsskydning og skrattende Salver flænger pietetsløst Søndagsfreden, og over Markerne svæver de graalige Krudtrøgskyer; og se nu! Ude paa Fløien indvikles de mordlystne Kamphaner i vildt Haandgemæng! — Holdt! Samling! — Øvelsen er standset i det effektfuldeste Øieblik. Fjender rækker saa kammeratlig hinanden Haanden og drøfter sagkyndig Chancer og Resultater. Derpaa i sluttet Kolonne mod Kroen, helst dog mod en vis Kro med en vis Marie, alle gjæve Skytters sødt vinkende Valkyrie, der nu efter endt Fægtning paatager sig en Yduns taknemmelige Rolle og læsker Kæmpernes tørre Gane med sin skummende Carlsbergmost. Et uforlignelig velsmagende Maaltid af medbragt Smørrebrød sættes til Livs, og den Tid, der bliver tilovers, før man igjen træder an, udfyldes med alle de kaade Løier, en letsindig Ungdom til Kromandens Fortvivlelse kan udpønse. Saa rettes Marchen atter tilbage mod Byen; der trædes af, og da er det ikke udelukket, at en troskyldig Kammerat kan vandre mødig hjem gjennem Byens Gader med en paa Frakkeskjøderne fastheftet Plakat, som er nedtagen fra Kroens Væg, og hvorpaa læses et Ord, et eneste — *Oxefilét*.

Men endnu har Skytten ikke oplevet sine bedste Timer. Han har endnu ikke været paa Natmanøvre. Natmanøvrerne pleier at øve en særlig Tiltrækning paa Skytterne, og de kan da ogsaa ofte have en egen dyster Poesi over sig. Navnlig de første Natmanøvrer, man som ung Skytte deltager i, pleier at efterlade et vist høitideligt Indtryk i det unge sværmeriske Sind. Rundtom En er Stilhed; fra Landsbyens Huse glimter Lys; nu og da afbrydes Stilheden af en Hunds Glammen, maaske af en Vogns Rumlen, ellers kun af Vedetternes og Patrouillernes truende: „Hvem der!“ Naar en fjendtlig Patrouille eller en uskyldig „Civilist“ støder paa dem. Man seer borte i Mørket et skarpt Glimt og hører kort derefter Knaldet af et Skud, skudt paa Maa og Faa af en nerveus Vedet eller dødende en fordristig Fjende. Naar saaledes Stilheden hviler rundtom, og Heleller Halvmørket udvisker Konturerne, har Fantasien sin rette Arbeidstid og lader den af Øieblikkets Dysterhed grebne Skytte se en arg Fjende i enhver Gjerdestav eller Skjervebunke. De besynderligste og morsomste Feiltagelser hører da ogsaa til — undskyld — Dagens Orden paa en Natmanøvre. Jeg erindrer saaledes følgende Tildragelse: En Snigpatrouille paa 3 Mand er sendt ud; den skimter pludselig foran sig en Gjenstand, som den mener kun at kunne tyde som en enlig fjendtlig Post. Lydløst snigende og blodtørstige omringer de 3 Gjenstanden og tiltordner den et: „Hvem der! Feltraab!“ Men „Vedkommende“ er taus som den Grav, den staaer i; thi „Posten“ — ak — er en Vandpost! — Det er naturligvis ikke altid saa uheldigt som i dette Tilfælde, at den, i hvis Blod man vil læske sig, kun byder paa Vand. Som f. Ex. da min gamle Kammerat T. med eet Slag vilde skabe sig Heltery. Paa en lille Høi seer han „Noget“, som maa være en Fjende. Her er Laurbær at vinde. Paa alle Fire kryber han over en pløiet Ager, stormer med Ild i Øiet opad Høien og overfalder — et uskyldigt Faar! Da han var oprigtig nok til at fortælle sine Kammerater om sin mislykkede Attaque, lønnedes Oprigtigheden med en ondskabsfuld Brander om, at Faaret var blevet lam ved den Buk, han der begik. — Saaledes gaaer det, naar Uerfarne vil optræde paa egen Haand. Men at en altfor slavisk Adlyden af Instruxen paa den anden Side ogsaa kan have uheldsvangre Følger, derom kan min Ven K. vidne. K. er samvittighedsfuld og kan intet Øieblik glemme Instruxens Ord om i Mørke altid at „skyde høit“. Dette glemmer han da heller ikke, naar han, liggende i en dyb Grøft, pludselig seer en fjendtlig Patrouille liste forbi paa Veien ovenfor. „Høit an! Fyr!“ — Og talrige som Sandet ved Havets Bred sidder Krudtkornene i den fjendtlige Patrouillieførers kjødrigeste Legemsdel. At her var en kjærkommen „Skive“ for Kammeraters Vittigheder, bemærkes kun for Fuldstændighedens Skyld.

Det er imidlertid paa „store Ture“, Skyttelivet — med en traditionel Vending — sætter sine skjønneste Blomster. „Store-Tur“ afholdes hvert Aar sidst i Mai og danner Slutstenen paa Øvelsesaaret. For 2 Dage rystes Bystøvet af Vandstøvlerne, og ud drager vi til en eller anden smuk Egn, fjernt fra Byen. Her har vi da paa et Tidsrum af kun 30 Timer samlet alle de Momenter, der ellers til forskjellige Tider danner Grundlaget for det rette fri Skytteliv: Store Felttjenester, Natmanøvre, Frokosthvil og Punche-

PAA ROSENBORG EXERCERPLADS — VED PRÆSENTATIONEN 1896

sold. Naar saa dertil kommer, at vi paa denne Tur i Reglen ledsages af mangen arret Veteran fra Korpsets grønne Ungdom, som medfører en krydret Luftning fra den Tids Skytteliv, vil man kunne forstaa, at der her dannes en Atmosfære, som enhver ægte Skyttenæse — tillad mig — slikker sig om Munden efter. — Pladshensyn hindrer en nærmere Beskrivelse; kun her en enkelt Episode: Vi var i Esrom; Middagen var indtagen efter en anstrengende Formiddag, og ude i Krohaven leirer en Del Befalingsmænd sig om et forsømt Blomsterbed for at nyde Kaffen og til talrige Skytters og „Publikummeres“ Fornøielse at afsynge og tildels improvisere nogle lystige Viser under Ledelse af Korpsets prøvede Ven, Komponist B., der var taget med pr. Cycle, civil og i lysebrune Trikotbenklæder. Med al den Fynd, et velnæret Korpus giver, indtager han sit Sæde midt i Blomsterbedet for fra dette centrale Sted med Autoritet at lede Sangen. Men Enden blev ikke Begyndelsen lig. Snart mærkes det, at han sidder — ikke just paa Gløder — men paa en Bunke saare saftige Blomsterløg. At *den* Skinke ikke kom til at mangle Løgsauce, var et Faktum, der konstateredes under himmelhøi Jubel. —

Til Slutning et Par Ord om de Mænd, hvis Billeder medfølger. — Oberstlieutenant Gørtz tiltraadte som Capitain 1891 Posten som Korpsets Chef. Faa Ord, fast Villie, udpræget Retfærdighedssans og overlegen militær Dygtighed var Egenskaber, vi hurtig lærte at kjende hos vor Chef. Men vi blev heller ikke skuffede i vor Forventning om i ham at finde en elskværdig Kammerat i den Forstand og indtil den Grænse, som en Chef kan være det. Med stor Beklagelse var det, vi nylig saae ham nødsaget til paa Grund af sin Forfremmelse til Oberstlieutnant og deraf følgende Forflyttelse at frasige sig Chefsposten. — Vor ny Chef, Capitain Berthelsen, skal vi nu først til at lære at kjende; men hans store Anseelse i Hæren i Forbindelse med den Omstændighed, at Oberstlieutenant Gørtz selv har udpeget Kapteinen som sin Eftermand, er Korpset tilstrækkelig Borgen for, at det under ham vil gaa en smuk Fremtid imøde, Fortiden lig. — Ingenieur H. H. Schou er Foreningens Formand. En nobel Personlighed, et godt Hoved og et uovertræffeligt kammeratligt Lune er Egenskaber, der har skaffet ham en misundelsesværdig Popularitet.

289.

AKADEMISK SKYTTEFORENING — VED KAFFEN

Olympia

ROMAN I FEM BØGER

AF

R. E. FRANCILLON

(14. Fortsættelse.)

Men han maatte ikke glemme sin Pligt som Verdensmand. Hvis han blot sad og saae paa hende, kunde hun let tro, at han var forlegen.

„Jeg haaber, Miss Drouzil“, sagde han, „at Oscar har det godt?“

„Rigtig godt, det kjære, lille Pus! Han var saa forfærdelig angst, men nu har han spist godt, og da jeg gik, sov han som et Barn. Aa, Herre, De veed ikke, hvilken kjær, klog og god Engel, De har frelst.“

„Men han slaaer lidt haardt. Er De aldrig bange for ham?“

„Naturligvis er han sky overfor Fremmede, stakkels Fyr, men han mener ikke Noget med det; det er bare hans Væsen. Han slog mig en Gang, men han blev saa bedrøvet, og Taarerne kom ham i Øinene og løb ned ad hans stakkels Snude: han fik ogsaa mig til at græde, ikke fordi jeg var bleven slaaet, men blot fordi han var saa bedrøvet over det. Han vilde bede Dem om Forladelse, hvis han blot vidste, hvordan han skulde bære sig ad; jeg forsikkrer Dem, Herre, Oscar er en virkelig Gentleman. Men kom nu, Maden staaer paa Bordet. Monsieur Sullivan, vil De skjære Kjødet itu, medens jeg henter Øllet?“

Familiens Ven trak sin Stol hen til Bordet og tog fat om den kolde Skank med venstre Haand istedetfor Gaffel, medens han skar tykke Skiver af med Kniven, som han holdt i den anden. Hans naturlige Forskærergaffel var ikke saa ren, at den kryddrede Tilskuerens Appetit, men Enhver veed jo, at Gafler bleve opfundne senere end Fingre, og en Fremmed havde ikke Ret til at besvære sig derover. Geralds Opmærksomhed var desuden bleven henledt paa noget Andet, som havde givet Anledning til en ny Tankeforbindelse mellem ham og den Nyankomne.

„Deres Navn er Sullivan?“ spurgte han, idet han tog Plads hos Ildfluen. „Har De været i China, eller i —“

„I China! om jeg har? Masser og Masser af Gange. Jeg gad nok vide, hvor Denis Sullivan til Sullivan Castle ikke har været. Hvis De var en gammel Soldat, havde vi nok truffet hinanden, hvis det er det De mener, i Venezuela, eller Ostindien, eller Spanien, eller Paraguay eller hvor man ellers var oppe at slaaes. Men maaske jeg kunde huske Dem, naar De sagde mig Deres Navn. Der er mange Flere, der kjender den gamle Major, end den gamle Major kjender.“

„Mit Navn er Westwood.“

„Westwood, siger De — Westwood! Pokker heller! Ok, det er jo saa klart, som om De havde et Jordbær til Modersmærke paa begge Arme! Hvad — saa er De jo den lille Dreng, hvis Liv jeg reddede engang for mange Aar siden? Saa har De sikkert ikke glemt den gamle Soldat? Sønnen af min gamle Vaabenbroder, Capitain Westwood, til The Laurels, Gressford! Kom i mine Arme, min Gut, og lad mig omfavne Dem! Ok, De ligner jo ogsaa Capitainen som to Dalere! Og nu har De været hjemme og seet til Fader og Moder — og hvad var det nu, hun hed — den lille Tøs? Kan De huske, dengang De red paa mit Knæ, en lille Knegt med krøllet Haar, og hørte paa den gamle Majors Historier? Alt staaer vel til derhjemme, og de har det godt, baade Fader og Moder og — og — den lille Tøs? Mintro, nu er hun en stor Pige, ligesom De er bleven en stor Karl?“

Gerald trykkede hans Haand varmt. „Vel kan jeg huske Dem“, sagde han. „Jeg var saa sikker paa, at jeg havde seet Dem før. Hvor pudsigt at træffe paa En, der kjender en saadan Ravnekrog som Gressford, og har kjendt mig for saa mange Aar siden — da jeg var Dreng! Jeg tager hjem imorgen.“

„Saa kan De fortælle min Ven Capitainen, at Majoren endnu er spillevende — maaske der er Et eller Andet han kunde ønske at faae Besked om. Ikke saa rig som Krøsus, kan De sige til ham, men der er endnu lidt Humør i ham. Ok, min unge Ven, Folk er nogle utaknemmelige Asener; her sidder jeg, Major Dionysius Sullivan til Sullivan Castle i Grevskabet Sligo og spiser en Bid koldt Kjød, og jeg burde være Feltmarschal, men det er Verdens Gang; jeg er nu en gammel Soldat, og koldt Bedekjød kan være ligesaa godt som Kramsfugle, og jeg har smagt begge Dele. Jeg har i mine Dage spist alt muligt, ligefra Beccafico til en Skive — Laarkjød vil jeg kalde det, eftersom det blev skaaret ud af et Laar, skjøndt hvad Slags Laar det var, vil jeg ikke sige her i Miss Miséricordes Nærværelse, men De kan nok tænke det, naar jeg siger, at vi vare ude i en aaben Baad og havde ikke andet Spiseligt end det vi var fødte med. Det var et Held for mig, at jeg var den seigeste gamle Soldat af Flokken, ellers havde jeg ikke siddet her nu og gnavet Ben. Men jeg er bange for, at jeg opholder Dem. Aha, Joe, naa saa De kiger efter Konger og Dronninger.“

Den tause Franskmand lod Enden af sin Tommelfinger glide over Hjørnerne af et Spil snavsede Kort.

„Jeg maa passe Tiden“, sagde han alvorligt. „Monsieur her holder af et Slag écarté.“

Naturligvis kunde Gerald spille écarté. Det er virkelig det Eneste, som ethvert Menneske kan gjøre bedre end nogetsomhelst Andet i Verden. Det vilde have været uhøfligt at sige Nei til et Parti eller to, og hvorfor skulde han sige Nei,

naar det var i Selskab med hans Faders Ven — for ikke at tale om Ildfluen?

Ildfluen eller Miséricorde Drouzil lod til at være vant til at være sent oppe: hun satte sig paa den modsatte Side af Bordet og begyndte at sy flittigt. Monsieur Drouzil tog Plads overfor sin Makker, blandede Kortene og gav, Majoren satte sig lige bagved Gerald for at se paa hans Spil og maaske for at staa Sønnen af sin gamle Ven Capitainen bi med sine Raad og Erfaringer.

Majoren holdt saaledes Øie med Geralds Kort, Gerald delte sin Opmærksomhed mellem Spillet og den unge Pige, Monsieur Drouzil havde ogsaa sin Opmærksomhed delt mellem to Ting paa engang: sine egne Kort og Major Sullivans vandblaa Øine.

ANDET KAPITEL

Stakkels Mrs. Westwood! En Moder behøver ikke at være en meget livlig eller medfølende Natur overfor Verden i Almindelighed for med Længsel og Bekymring at imødese sin eneste Søns Hjemkomst efter tre lange Aars Fraværelse. Hun havde hele Dagen løbet op og ned ad Trappen, henvendende skarpe Ord til Alle og Enhver, som om hun skammede sig over sin Glæde, og slagtende sin bedste Fedekalv for den Søn, som ikke var nogen forloren. Drengen vilde sikkert have fortrudt at have lyttet til Tom Harris' Sirenerøst, dersom han havde kunnet udmale sig den Skuffelse, han beredte den stakkels Husmoder i The Laurels. Men kunde han vel forestille sig, at hun tyve Gange paa den lange Dag læste det sidste Brev fra sin kjære heltemodige Søn, hvori han forsikkrede hende om, at han vilde være hjemme ligesaa sikkert som Melmouth Diligencen passerede den Sorte Prins i Gressford?

Hun var selv, sammen med Julia, Caroline og Marian, gaaet ned til den Sorte Prins for at møde Diligencen — og den bragte hende ikke engang et Bud fra Gerald. Det Festmaaltid, hun havde arrangeret, var nu spildt paa hendes Mand og Døttre, som sade tause om Bordet, medens hun grundede over hundrede skrækkelige Muligheder. Saa maatte *Lapwing* være gaaet under i Havnen — saa var det brændt — saa var Gerald bleven skudt i et Mytteri — saa var Baaden, der førte ham iland, kæntret — saa havde han faaet Koldfeber.

Den næste Dag gik hun om i Huset ligesom en Martyr, og vilde ikke fæste Lid til, at Gerald, fordi han ikke var kommen igaar, muligvis kunde komme idag. Men hun forsømte ikke en eneste af sine Pligter, og om Eftermiddagen gik hun med Marian hen til Skolen.

Det var medens hun var borte, at en ung Pige, som spaserede alene i Krattet, udbrød høit ved sig selv:

„Det er skammeligt!"

Major Sullivan havde havt Ret i sin Formodning om, at den lille Pige ikke var en lille Pige længer. Hun, som var voxet op i fri Luft, var bleven til en ung Kvinde, høiere end Flertallet af unge Piger, med et sundt og kraftigt Ydre, der vidnede fordelagtigt om Luften i Gressford St. Mary. Hendes Hudfarve og Øine vare mørke; hendes Træk næsten kjække, men symmetrisk formede, og hendes Holdning rank, fri og freidig. Men der var intet Ukvindeligt eller blot Ubarnligt over hende — hun var blot mindre beslægtet med Celia end med Rosalinda. Ingen vilde kalde hende nydelig — saa svagt et Ord vilde have lydt som en Fornærmelse mod hendes Dronninge-Ydre; men smuk vilde hun være bleven kaldt af de Fleste, og majestætisk skjøn af Alle, som ikke ere bange for at beundre, hvad Naturen skjænker Verden i et af sine store og rige Luner. Man har i Almindelighed liden Sympathi for Heltinder, som ikke lade sig nøie med, lig beskedne Violer, at blomstre i Skyggen, at udvikle sig langsomt og uventet stjæle sig ind i Hjerterne: den kongelige Skjønhed er bleven ensbetydende med Haardhed og med Villie og Magt til at lede Sjæle vild. Den fyldige, rige Rose fra Damaskus er bleven stødt fra Tronen, og dog er dens Liv ikke uden Duft, og den blev engang anseet for Blomsternes Dronning. Hvordan Olympias Natur end maa vise sig at være, lad hende saa ikke strax blive fordømt, fordi hun hverken ligner Viol eller Lilie, men en kongelig Rose. Hvad enten hun viser sig at være god eller slet, klog eller enfoldig, saa er dette Fortællingen om *Olympia*, hvis Fod vi herefter maa følge gjennem Solskin, Taage og Regn, saa vidt det maa behage Skjæbnen, hvem den mest stædige Historiefortæller maa bøie sig for, naar hans Børn først ere begyndte at handle og tænke selv og bevæge sig uafhængigt af hans Ønske og Villie.

For Øieblikket er det gjennem Regn, eller ialtfald under Trykket deraf, at dømme efter Skyen paa hendes Pande. Alligevel var det neppe naturligt, at en stærk og sund ung Pige skulde se slet saa mørk, for ikke at sige ærgerlig ud, fordi en Fætter, som hun ikke havde seet i flere Aar, havde udsat sin Ankomst en Dag. Det kunde ikke være et Tilfælde af mere end Cousine-Kjærlighed, thi i saafald maatte en Tilbøielighed for en Dreng, der næsten kunde betragtes som en yngre Broder til hende, være begyndt, da han var i den lidet tiltrækkende Alder af femten Aar, og hun tre, fire Aar ældre — hvilket havde været dumt. Hun var sikkert for gammel til at ærgre sig længere, fordi hun havde en varm, brun Teint og mørke, straalende Øine. Hvis hun selv kunde have seet dem, vilde hun snarere have følt sig stolt end skamfuld, da hun udbrød:

„Det er skammeligt! — aa, Onkel John!"

En Omdreining af Stuen havde pludselig bragt hende Ansigt til Ansigt med Capitainen.

„Hvad er skammeligt, min Kjære?“ spurgte Capitain Westwood, som ikke havde forandret sig i de forløbne ti Aar. „Hvad er skammeligt?“

„Aa, ikke Noget. Ikke Noget man burde bryde sig om, men det gjør jeg alligevel.“

Capitainen fløitede svagt. „Det skal Du saamænd ikke bryde Dig om, Kjære. Det bliver nok godt i Enden.“

Hun smilede pludseligt, næsten straalende. „Du veed jo ikke, hvad det er, Onkel John! Jo — men jeg bryder mig ikke om Noget, der bliver godt i Enden — maaske om en hundrede Aar, naar Ingen har Glæde af det. Jeg vil have det klaret med det Samme.“

Capitainen, der elskede Husfred over Alt, følte sig lettet ved hendes Smil. Han hadede Blæseveir, og det var sandelig haardt for ham saa tidt at opleve, hvad der behagede ham saa lidt. Han slog sin Niece paa Skulderen, saae sig omkring og i Retning af Huset, for at overbevise sig om, at Ingen havde seet hans Kjærtegn. „Hvad er der saa iveien? Er der Noget, jeg kan gjøre?“

„Nei. Tante Car'line har afgjort det.“

„Hm! Din Tante Caroline! Saa er det nok rigtigt, og Du maa ikke sige, at det er skammeligt, det maa Du virkelig ikke. Du maa rette Dig efter, hvad din Tante siger; det veed Du nok.“

„Jeg veed, at jeg maa, Onkel John, og det er netop det, jeg kalder skammeligt. Der er Ingen, der kan sige, at jeg ikke adlyder Enhver, saasnart man blot seer paa mig — ja, Enhver, ogsaa Dig, saafremt Du udtalte et Ønske for mig. Jeg skal være hjemme paa Torsdag?“

(Fortsættes).

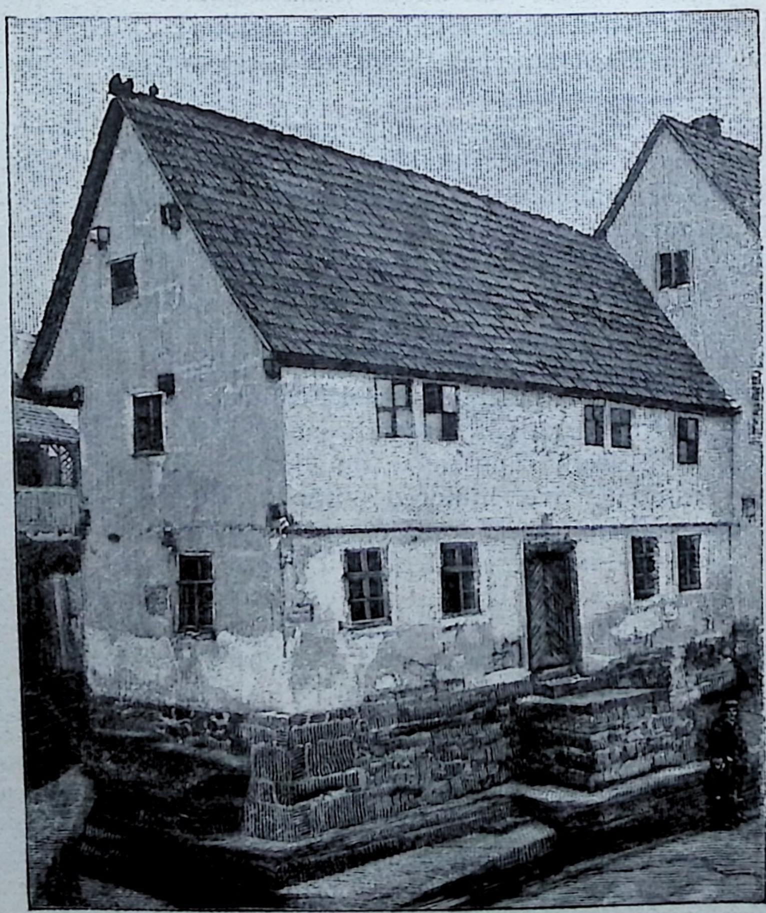
Dr. Fausts Fødested i Roda

Alle kjender til den store Sortekunstner fra Reformationstiden, hvis Navn Goethe har brugt til sin store Tragedie. To Byer strides om den Ære at have Dr. Fausts Fødehjem, nemlig Roda i Thüringen og Knittlingen i Würtemberg. Det medfølgende Billede er Huset i Roda, som stammer fra det 15de Aarhundrede, men i architektonisk Henseende ikke er videre mærkeligt. I sin Tid vilde Amerikanerne kjøbe det for at bryde det ned og stille det op paa Chicagoudstillingen; den Gang afsloges Tilbudet, men nu skal det være solgt for 100 Mark, for at bruges paa en thüringsk Udstilling i Leipzig til næste Aar. Som Bevis paa Husets Ægthed anføres en Passus i den ældste Faustbog fra 1557, nemlig: „Faustus ist eines Bauwern Sohn gewest /zu Rod (Roda) bey Weinmar bürtig/.“

Her skal tilføies et Par Linier om den historiske Person, der førte Navnet Faust. Han levede i den første Halvdel af det 16de Aarhundrede, man kan følge hans Spor fra 1507 til 1530. Hans formodede Fødesteder ere omtalte, siden hen studerede han Magi ved Universitetet i Krakau. Et Brev fra Abbed Trithemius i Sponheim omtaler Fausts Ophold 1506 og 1507 i flere Byer, blandt andre Kreuznach, hvor han sluttede et nøie Venskab med Franz von Sickingen. 1513 var Faust i Erfurt, 1539 omtales han sidste Gang og skal i 1540 være død i Breisgau meget gammel.

Berlinerprofessoren Dr. Scherer siger om Faust; „Han var en stor Charlatan, der allevegne vakte Opsigt og selv blandt Lærde nød megen Anseelse. Han kaldte sig „Filosofernes Filosof“ eller „den anden Magnus“ og gav sig ud for Astrolog og Læge. Han paastod at kunne besværge Døde og spaa af Haanden, af Luft, Ild og Vand. Rundt om troede man paa ham og berettede om hans vidunderlige Gjerninger, og heraf opstod efterhaanden „Faustsagnet“.

Dette er behandlet ofte. Først 1587 i Bogen „Historia von Dr. Johann Fausten“, siden baade paa Fransk, Engelsk og Tydsk lige ned til Goethe.

DR. FAUSTS HUS I RODA

V. Poulsen Fot.

CSÁRDÁS. SCENE AF BALLETTEN „COPPELIA“

ESPLANADEN I BOMBAY

Fra Bombay

Fra Bombay komme sørgelige Efterretninger. Pesten raser særligt i de af de Indfødte beboede Kvarterer. Tusinder af Mennesker ere allerede døde, og daglig komme Hundreder til. Europæerne, Mohamedanerne, de rige Parsere forlade i hele Skarer Byen.

Den, der kjender de Indfødtes Kvarter i Bombay med dets gamle, forfaldne Bygninger, dets krogede Gader, dets Sækgyder uden Lys og næsten uden Luft, Den, der har havt Leilighed til at lære den derværende Befolknings Skikke at kjende, kan ikke undre sig over hine Efterretninger. Af Selvsyn kan jeg meddele Følgende:

Kjører man henad den brede, tildels af smukke Træer omgivne Vei, som forbinder den europæiske, henholdsvis engelske Del af Bombay med Villa-Forstaden „Malabar-Hill“, saa kommer man, kort efter at have passeret Fenchurchstreet Stationen af Bombay-Baroda-Jernbanen, til en henved hundrede Meter lang, gammel Mur. Denne i og for sig korte Strækning er uhyggelig; de forbiilende Heste maa holdes godt i Tømme, ofte vil de ikke af Stedet, fordetmeste fare de afsted prustende og med spidsede Øren. Om Dagen stige Røgskyer op over den uhyggeligt udseende Mur, om Natten en Regn af Gnister op i Mørket. Ofte, især om Aftenen, høres Sørgemusik og Veklager bagved Muren. Passerer man Porten, som hele Dagen men ogsaa om Natten er beleiret af tause Hinduer, saa kommer man, efter at have forevist den vagthavende Sepoy (indfødt engelsk Soldat) sit Adgangskort, som udstedes af Politiet men ikke er let at opnaae, ind i en langagtig Gaard. Der staa og sidde, tause og ubevægelige, Hinduer, hvis altid alvorlige Ansigter, have et endnu mere alvorligt Udtryk end ellers.

Ofte lyder Hulken og Klagesang ud fra den dystre Skare, medens der i Baggrunden af Gaarden høres klagende Musik. Her er den hvide Besøger ikke velkommen. Ofte gjør han klogt i at afkorte sit Besøg og hastigt drage videre.

De bagved den gamle, allerede forfaldne Mur forsamlede Hinduer ere Sørgende, og de antændte Brændestabler i Gaarden foran dem ere de Altre, paa hvilke de brænde deres Døde. Alt efter den Kaste, som den Afdøde har tilhørt, alt efter de Efterladtes Formue, anvendes almindeligt eller kostbart Træ, undertiden Sandeltræ. Liget ligger paa selve Brændestablen, og ofte rager et nøgent Ben eller en Arm frem deraf. Det gjør et uhyggeligt Indtryk, naar halvt forbrændte Legemsdele, som ere faldne ned fra Baalet, atter kastes eller stødes ind i det eller i de glødende Emmer. Er den Afdødes jordiske Hylster endelig blevet til Aske, bliver denne opsamlet og kastet i det nære Hav.

Men der gives et Sted ved Bombay, som er endnu mere uhyggeligt.

Det er imod Aften. Alle skynde sig bort fra

de stængede Boliger og Forretningslokaler i den støvede By; den tyngende Hede er ophørt. Solen sænker sig rødgylden og sender sine sidste Straaler ud over Bombay. En frisk Brise kommer ind fra Søen og Alle aande lettere. Den europæiske Storstad slumrer ind, den hjemlige vaagner derimod til Liv.

Europæerne skynde sig ud paa Landet, ud til Villa-Forstæderne, i de lette to- og firhjulede „Garrys“, paa de raske, sædvanlig smaa Heste. Lokaltogene ere overfyldte, og de, som for enhver Pris ville skaffe sig Bevægelse, ile tilfods ud fra Byen, medens de, som maa blive i Byen, spille Polo, Fodbold, Lawn-tennis o. s. v. paa *the grounds* og forberede sig i deres Ansigts Sved til Aftensmaden.

Hinduen, træt af sit Dagværk i den brændende Sol, trækker sig tilbage til sin Familie, til sine Børn. Mohamedaneren vandrer værdigt og med bøiet Hoved hen til Moskeen. Parseren med sin czakolignende Hovedbedækning staaer paa det vaade Sand ved Havbredden og tilbeder den mægtige Sol, som forsvinder i Horizonten.

De sidste Solstraaler streife nu Bombay og belyse „Malabar-Hill“, en Bakke, ca. fem eller sex engelske Mil fra det europæiske Bombay, hvor de rige Beboere af det civiliserede Kvarter have deres Villaer. Ved Randen af Bakken, ind imod Byen, hæve sig de fem *„Towers of silence“*, Taushedens Taarne, endnu i nogle Minuter belyste af Solens Straaler. Omkring dem kredse Gribbe, hvis gjennemtrængende Skrig forstyrre den indslumrende Naturs Fred. Her begrave Parserne deres Døde eller rettere offre dem til Naturens ødelæggende Kræfter.

Udvendigt forsynede med lodrette Mure ere disse foroven aabne Taarne i det Indre byggede amphitheatralsk; Stenrækkerne, som hæve sig trinvis op til Randen af Taarnet, ere inddelte i langagtige Hvilepladser, og i disse anbringes Parserligene. Børnene i de nederste Rækker, de Voxne, alt efter deres Alder og Størrelse, i de øverste Rækker; de blive lagte der og overladte til Naturens Kræfter. I hvert Taarn bo nogle Opsynsmænd, som i hele deres Levetid ikke paa noget Vilkaar maa forlade Stedet — for ikke at blive urene; alle andre menneskelige, levende Væsener maa kun nærme sig Taarnene i ca. tyve Meters Afstand, Ligene overgives til Taarnvægterne, som saa udsætte dem i de aabne Taarne.

Medens de Efterladte, klagende og bøiede af Sorg, forlade Taushedens Taarne, opstaaer der en forfærdelig Kamp i Luften og i selve Taarnets Amphitheater. Hundreder af Gribbe og Ravne kaste sig over deres Bytte. De gyselige Skrig af de indbyrdes kæmpende Rovfugle i Luften overdøve de Sørgendes Hulken og Klage nedenfor; endnu forinden de have forladt den smukke Have, som omgiver Taarnene, kan de se de befjedrede Gravere flyve henover deres Hoveder, sidde paa Randen af Taarnene eller i Træerne med Stykker af deres uforglemmelige, elskede Afdøde.

Towers of silence! Hvor tidt har jeg ikke opholdt mig der! Hvor tidt har jeg ikke vandret i den stille Have eller lænet op til Muren omkring den ladet Blikket streife ud over det eventyrlige, rige Bombay og det uendelige Hav!

Rundtom mig den alvorligt smukke Have med sin tropiske Vegetation; over mig „Taushedens Taarne“. Paa Taarnene, paa Træerne store, mørke Fugle, som speide henimod Byen . . , Overalt Fred, en velgjørende Fred. Pludselig en heftig Støi i Luften, i Haven, paa Taarnene — de befjedrede Speidere have opdaget et Ligtog, som nærmer sig Taarnene.

Fritz Robert.

Indfald og Udfald

Hvis Du er tom og uelskværdig
Og ikke fri for Harm og Had,
Saa tag og gjør en Anden glad,
Og dermed er din Sygdom færdig.

Rygtet, det er en vinget Fugl,
Boltrer sig bedst i Stimlen,
Lægger saa der sit Æg i Skjul
Rundt i Menneskevrimlen;
— men aldrig naaer den til Himlen!

Efter Storværket følger der altid en Pause:
De henrevne Mennesker vise sig tause.

Et Ord er en Blomst, som kan fryde smukt,
Men som ikke just Livet fremmer;
Exemplet, det er en moden Frugt,
Som Kjærner til nye gjemmer.

Ifald Du er lærd, men aldrig bereder
Vidskab for dem, der i Vanrøgt maa fryse,
Saa ligner Du Trosken, der selv nok kan lyse,
Men aldrig sit Lys til Siderne breder.

Nic. Bøgh.

Et Jubilæum

ILLUSTRATIONER AF ALFRED SCHMIDT

For vor Tids Mennesker er der tre Stadier paa Livets Vei, som uafviseligt indtræde: man fødes, døer og holder Jubilæum i Mellemtiden. Dette Sidste skyldes den almeenmenneskelige Trang til nu og da at staa stille og med Tilfredshed skue tilbage paa det Gode, man i Tidens Løb har gjort. Og denne Trang deler Skjæbne med alle andre Dyder, der angribes af Folk, der ikke selv eier dem. Ligesaa overlegent man kritiserer de Jubilæer, man ikke er med til, ligesaa velvilligt forholder man sig til dem, man deltager i, særligt da Ens egne. Desuden er Jubilæet et af de faa Øieblikke i Livet, hvor man ret faaer Øinene op for en Medborgers Fortjenester og Leilighed til aabenlyst at anerkjende den. Hvor tidt har ikke en brav Mand slidt og slæbt i Aaringer, uden at en Mors Sjæl opdagede, hvad Godt han udrettede? Og saa netop paa 25-aars Dagen blev man seende og anerkjendende i et saadant Maal, at Nutidens Borger maa siges først egentlig at tilhøre Samfundet og det gode Selskab fra det Øieblik af, han under Sang og megen Klang har holdt sin Jubelmiddag. Først saae Mandens Venner og Bekjendte, hvad han var for en stor Mand, saa saae Staten det og tilsidst endog han selv.

Det er i Tillid til disse Overveielser, at vi indenfor en — efter Redaktionens Opgivende — ingenlunde ringe Læsekreds, men ellers i al Tarvelighed driste os til at byde paa et lille Jubilæum. Mine Herrer og Damer (som man vil se, kommer Herrerne for en Gangs Skyld i første Række), det er „den høie, sorte Hat“ det gjelder, „Silkehatten“. Den er bleven 100 Aar gammel i 1896! At Jubilaren er populær hos Alle, er et Faktum, Festarrangøren gaaer ud fra. At Herrerne have det mest intime Bekjendtskab med den, er jo givet; men ikke sandt, ogsaa Damerne skjænke den ofte en venlig Tanke og et kjærligt Blik. Altsaa, til Jubilarens Fødsel!

Det gaar med Silkehatten som med saa meget af Det, der har været epokegjørende i Historien. Oprindelsen taber sig i Tidernes Mørke. Ingen veed, hvor Homér blev født, hvor Dampkraften for første Gang anvendtes, eller hvor Silkehattens Vugge stod. Alt Stort har havt en Barndom, en famlende Udviklingstid, hvor Lyderne naturmæssigt var større end Dyderne. Derfor kaste Guderne naadigt Glemselens Slør over det Spirende og Vordende, for at profane Røster ikke senere skulle hæve sig og med bedsk Misundelse pege Fingre ad det Store: „Ja, ikke sandt, det er herligt og stort, bare det dog ikke havde denne — hm — Fortid!“

Tre Lande strides om at være Silkehattens Moderjord: Frankrig, Italien og England. 1760 blev der lavet Silkehatte i Firenze, omtrent samtidigt ogsaa i Paris. Spørgsmaalet bliver end mere indviklet, naar man betænker, at den almindelige „høie Hat“ i de særeste Former har existeret allerede i Renaissancetiden. Maaske længe før; man veed kun saa meget, at den ikke hørte til de Krydderier, der indførtes fra det nys opdagede Amerika.

Seer man hen til Silkehattens Udvortes, tyder det elegant soignerede Stof nærmest paa fransk Extraktion, men til Gjengjeld henviser dens sarte Konstitution den langt snarere til Italiens fagre Klima. Her maa menneskelig Kløgt give tabt; nok er det, fra 1760 til 1795 førte Hatten en meget ambulant Tilværelse, indtil den — ligesom Luther lidt tidligere — var saa lykkelig at blive taget op af en rar gammel Dame, hos hvem den sidenhen har fundet et varigt Tilflugtssted. Den ældre Dame var Moden, den franske Mode, der i 1795 knæsatte den Underligste af alle maskuline Hovedbedækninger.

Jubilarens Liv i de forløbne hundrede Aar:

I 1796 optræder den som Led i Dragten „Incroyable“, denne høist fantastiske Reaktion mod Revolutionsaarenes puritanske Klæder. Hatten er temmelig høi med en stærkt svaiet Pul, Skyggen bred og buet, Stoffet det fine Kastor, som gik af Brug i Midten af dette Aarhundrede. Under Empiretiden dukker Silkehatten kun momentvis frem, — egentlig *klassiske* er dens Former vel heller ikke, — men *1814* træffer vi den i England med en meget høi, sukkertoppet Pul, og fra dette Aar paraderer den i hver ny Modejournal. Heldigvis blev det dog ikke det tunge England, der for Tiden ellers behersker Herremoderne, men det smagfulde Frankrig, der bestemte dens Form.

1845 er Dimensionerne om-

trent som en velvoxen Mælkespands. Det er aabenbart Spanden paa den unge Velhavers Hoved, der har gjort ham Haaret kruset. *1857* kommer vi til „Kanonen“ (le tromblon), som Pariserne kaldte den. Den blev det 2det Keiserdømmes Kjendetegn paa en Galanthomme og gav Anledning til et af de mange Pariserudtryk for „at gaa paa Sjov“. Rundt om i Europa kom den høie Hat nu til Ære og Værdighed; Napoleon den Tredie kreerede den i Promenadetiden, Diplomaterne og de engelske Politikere gjorde den til en integrerende Del af Politiken.

Efter *1871* er Silkehatten vanskelig at følge i sin Væxt. Hvert Fjerdingaar har den lykkelige Besidder af „Cylinderen“ maattet ty til Hattemageren, saa hastigt vexler Pul og Skygge, Høide, Bredde og Længde. Som den i *1845* var Udtrykket for det selvsikkre, om-sig-bredende Bourgeoisie og i *1857* for Cæsarismens pretentieuse Elegance, saaledes er Nutidens Silkehat et levende Billede paa det nerveuse og flygtige Fin-du-siècle, der griber idag og kaster imorgen.

❦

Som det er Skik og Brug ved Jubilæer, vil ogsaa vi dvæle et Øieblik ved Hædersgjæstens udmærkede Charakter og Værdi, hans Moral og Sædvaner, stadigt med Hensyn til den høie Position han indtager i Samfundet.

Vi vil desuden fremføre en Del Kritik over ham, hvad der jo ellers ikke altid fremkommer ved Jubilæer, Begravelser eller lignende Mindefester, men kun for desto skarpere at kunne pointere hans Fortræffelighed.

I gamle Dage fordredes der til at være en Gentleman, at man var af god Familie, havde en god Opdragelse og en passende Viden. Vor Tid er nøisommere og mere praktisk: man skal blot have en høi Hat! Tag din Cylinder paa, og, naar Du iøvrigt lukker din Mund, faaer Du Adgang til de pæneste Familier med Middagsmad og Dans, saavelsom til de Steder med Aftensmad og Dans, hvor Familierne ikke komme. Ja, hvad Mere er, Du hilses ærbødigt af dem, der ellers ignorere Dig komplet. Du veed nok, det er dette Ordsprog med Hunden og Haarene! Vov blot, ikke at eie en høi Hat! Er Du For-

retningsmand, Du faaer ingen Kredit, er Du Officier, Du kommer ikke i Livgarden. Men under en saadan Hat kan Alle gaa, Arbeidsmand og Adelig, Velopdragen og Tølper, Lærd og Uvidende. Kort og godt: Cylinderen er selve Manden!

Begrundet paa sit nære Forhold til Manden, har Silkehatten suggestivt antaget Mandens Sædvaner. Som den noble Mand viser den sig først sent oven Senge, fra Hjemmet til det stilfuldtpraktiske „Kontor“. Saa i en bedre Café eller Klub. Fra 2—4 promenerer den sin Elegance — dens fornemste Dyd er dens Blankhed — paa Strøget, hvor den blinkende til sine Aandsfrænfrænder, halvt ubevidst, halvt modvilligt indsuger Skjæret fra Kvindernes kjælne Dueøine. Ogsaa ved Aftenstid optræder den som Dydens Speil. Paa Varietéerne og i Tivoli er den Noblessens nødvendige Skjelnemærke fra Galleriets Lurvethed. I Theatret, hvor den høieste Kunst altid fremføres, sees den beklageligt nok aldrig. Formodentlig fordi den har opgivet al Konkurrence med Damernes elskværdige Vinterhaver. I en mere senil Alder offrer den maaske — *faute de mieux* — nogle Timer her og der paa Reformpolitik, Godseiervelfærd eller lignende Gemytlighed. Dog, den danske Rigsdag har ikke mange høie Hatte!

Cylinderen har adopteret den mandlige Humeursyge — ikke sandt, kjære Læserinde, denne Syge er et mandligt Prærogativ! At den er glad, naar det gaaer lige ud ad Landeveien, men irriteres ved skarpe Hjørner og alle Slags Mure, det forstaaer man; men yderst vanskelig er den overfor Veiret. Gnaven i Graaveir og arrig som en druknet Mus i Regnveir. Naar det stormer, gaaer den nu helt ud af sit gode Skind. Har De aldrig midt i Vindens Sus havt en Fornemmelse, som om Haarene reiste sig paa Hovedet? Og naar De kom hjem, saa fik De Syn for Sagn. Dog gaaer det efter Uveiret med Hatten som med Manden: den bliver god igjen, naar en blød og nænsom Haand stryger hen over den. I det Hele taget er den svag overfor Kvinderne; de forgude den nemlig som Mandighedens Mærke, og det er jo en farlig Følelse at staa for.

En slem Konkurrent overfor den almindelige Beundring har Cylinderen i Nakkeskilningen. De To ligger altid i Spektakel med hinanden, den Ene trykker, den Anden fedter den Anden; men i Modsætning til den meste anden Strid, dreier det sig dog her om virkelige Hovedspørgsmaal. Vi var forleden Vidne til et lille Ordskifte mellem Cylinderen og Skilningen hos en Premierlieutenant:

Cylinderen: „De er skjæv, min Gode!"

Skilningen: „De sidder paa Snur, De har nok drukket formeget Regnvand!"

Cyl.: „De er smurt med Otto Mønsteds!"

Skiln.: De er Fortsættelsen af et tomt Rum. — De er kjøbt, men jeg er egenhændigt lavet af vor velædle og velbyrdige Herre."

Cyl.: „Han tænker da ogsaa paa at give mig Nakkeskilning. Det vilde klæde mig, jeg har langt flere Haar end De. Og saa sidder De paa Kommiser og Opvartere, det gjør jeg aldrig."

Skiln.: „De er et Svin, De bruger aldrig Vand!"

Her appellerede Cylinderen til sin Herre; men Premierlieutenanten gik og gloede ud i Luften; han havde ingen Ting at skulle have sagt.

Lær, unge Mand, af Cylinderen, hvem I skal omgaaes. Den seer først og fremmest paa Penge og Penges Folk: den Rige, der altid bruger og laaner, Levemanden, der gjør det Samme. Dernæst ynder den Alle, der vil frem og forsøger det efter bedste Trappe. Skuespillere kommer den en enkelt Gang sammen med for Reklamens Skyld. En Skuespiller kan godt spille Rolle paa Rolle, man lægger først Mærke til ham, den Dag han anskaffer sig en kurieus Cylinder. Genier betragter den høie Hat selvfølgeligt som gale Folk og holder dem i klog Afstand. Har De mon nogensinde seet en genial Mand med høi Hat? Idioter kan den derimod nok forsone sig med, bare deres Hoved ikke er altfor trekantet. Videnskabsmandens mugne Reolduft og Kunstnerens Malproperhed foragter og skyer den; de Arbeidende taler vi slet ikke om. En Smede- eller Kulnæve til en Silkehat! *Fi donc!*

Har man nu seet og hørt alle de Fordele, en høi Hat byder, forstaaer man, at der føles Trang til en saadan. Meget fornemme Personer faaer den paa Hovedet allerede ved deres Konfirmation, Andre vente til de faae en Principal, som de kan — faae til at betale den. Atter Andre anskaffer den først, naar de gjøre en rigtig god Forretning. Herunder regnet saavel Bryllup som en kjær Slægtnings Død.

Og saa til Slut! Har disse Linier ikke havt anden Virkning paa Læserne, har de dog havt denne: Hver Den, som ingen Silkehat haver, han gaaer hen og kjøber en saadan.

C. Arctander.

Olympia

ROMAN I FEM BØGER

AF

R. E. FRANCILLON

(15. Fortsættelse.)

„Paa Torsdag? Hvordan det? Vi skal jo Allesammen til Bal paa Beckfield, desværre. Jeg vilde ønske, at vi skulde blive hjemme."

„Jo, hvad Tante Car'line mener med Allesammen — hun og Julia og Carry og Molly og Du, og jeg antager Gerald, hvis han kommer hjem — det er Allesammen."

„Sniksnak, Olympia. Naturligvis skal Du med."

„Naturligvis skal jeg ikke", sagde hun. „Medmindre jeg leier en Gig i den Sorte Prins og tager gamle Peter Pigot med som min Cavaler. Det vilde nok blive Løier, hvad — men jeg er bange for, at det ikke kunde lade sig gjøre. Nei — Tante Car'line har sagt det, og hendes Fader har bestemt været en Meder og hendes Moder en Perser."

„Sniksnak, Kjære. Hendes Fader var en hæderlig Advokat i Taunton. Men nu har Du igjen været oppe at skjændes med din Tante."

„Du mener, at min Tante har været oppe at skjændes med mig, Onkel John. Overfor hende er jeg saa blid som et Lam. Jeg svarer hende aldrig et Ord: aldrig. Jeg har svoret, at jeg ikke vilde, og jeg gjør det ikke. Jeg troer nok, at det af og til tirrer hende lidt — det vilde ialtfald tirre mig." Hun begyndte at gaa hurtigere og at tale mere livligt. „Men hun er arrig, fordi Gerald igaar ikke kom hjem til Middag som en god lille Dreng, skjøndt jeg er overbevist om, at han har det godt, stakkels Fyr — jeg har lært ham at falde paa Benene, maa Du vide — han har bare sovet over sig, og Deligencen er kjørt fra ham. Jeg sagde det ogsaa til Tante Car'line, og hun sagde, at jeg havde ikke mere Følelse end en Sten, og at naar Gerald kommer tilbage fra Havets Bund eller hvor hun troer han er henne, saa vil der ikke være Plads i Vognen, og at det vilde tage sig latterligt ud at se hende seile ind i Salen paa Beckfield med fire Pigebørn under sine Vinger. At tænke sig Tante Car'line seilende — nei, det er altfor komisk! derfor sagde jeg blot — "

„Min Kjære, jeg troede, at Du aldrig svarede din Tante Caroline igjen. Og Du maa ikke tale uærbødigt; jeg vil ikke have det, mit Barn.“

„Om Forladelse, Onkel John. Det var ikke min Mening at være uærbødig, det forsikkrer jeg for. Tanken om Tante Car'line seilende var blot saa pudsig.“

„Men Du maa have taget feil, Olympia; det maa Du virkelig. Du har jo en Kjole, Du kan tage paa?“

„Kjole har jeg jo nok, men ikke til at tage paa Bal med. Men det vilde være saa let for Molly at laane mig en af sine Kjoler, og skjøndt hun er et Hoved mindre og har en Taille som en Tromle, saa er der Tid nok til at faae det arrangeret.“

„Ingen Kjole! ingen Plads i Vognen! Sniksnak. Jeg vil have det — jeg bruger min Myndighed. Der maa være Plads, og en Kjole skal Du faae. Du, Olympia, vil jo være den Smukkeste af dem Alle. Hvilket Indfald at lade Dig blive hjemme.“

Det er meget muligt, at Moderen til Julia, Caroline og Marian ogsaa har tænkt paa Følgerne af at være *Chaperone* for En, der høist sandsynligt vilde overstraale hendes eget Contingent til Ballet. Det var en stor Begivenhed, ikke indskrænket til det umiddelbare Nabolag, men udstrakt til hele Grevskabet. Den store Jarl af Wendale, endnu ung og stadig ugift, kom meget sjeldent til Beckfield, og naar han gjorde det, var det en hel Begivenhed. Intet Under derfor, at en ung Dame, hvis Aand havde unddraget sig den tæmmende Virkning af Opdragelsen i The Laurels, fandt det skammeligt, at hun skulde blive hjemme fra et saadant Bal, der tilmed var hendes første Bal.

Capitain Westwood var tilbøielig til at mene det Samme. Det er vel sandt, at hele Sognet, som Peter Pigot havde fortalt Major Sullivan, kaldte ham en Tøffelhelt, men dette sidste Tyranni fra hans bedre Halvdels Side overfor En, han havde taget i Forsvar saavidt, han turde, var et for stærkt Stykke, og Herren i sit eget Hus tog en modig Beslutning.

„Bryd Dig ikke om det, Kjære“, sagde han. „Din Tante er en fornuftig Kone. Du skal med paa Ballet.“

Neppe havde Ordene forladt hans Læber, før de To, der netop forlode Krattet sammen, stødte lige paa Mrs. Westwood og Marian, som vare paa Hjemveien fra Skolen.

„Hvad er det, John?“ spurgte hun skarpt. „Hvad er det med Ballet? Nogle Mennesker have saa lidt Følelse i Livet, at de tale om at gaa paa Bal, naar De ikke veed, hvad der er hændt deres eneste Sønner.“

Gerald kommer nok, min Kjære“, sagde Capitainen muntert. „Vi veed, at Skibet er i Havn, og en Søgut i Land, veed Du nok, min Kjære —“

„Men jeg veed Ingenting. Gerald er ikke en Søgut i Land. Dersom Du troer, at han søger simple Adspredelser eller simpelt Selskab, saa kan jeg fortælle Dig, at det gjør han ikke. Er der Noget, jeg hader, saa er det Beskyldninger. Du mindes maaske, hvor lidt Du brød Dig om det, dengang Olympia nær havde druknet ham i Lyke-Skov; men mine Ord slog til, skjøndt det nu er Aar siden.“

„Men nu er han ikke i mit farlige Selskab, Tante Car'line“, sagde Olympia, som aldrig svarede igjen og var saa from som et Lam. „Og jeg vilde have meget daarlige Tanker om en ung Mand, som ikke morede sig engang imellem. Det vilde jeg ogsaa gjøre, hvis jeg var Mand.“

„Det er der vist ingen Tvivl om, Miss. Sligt ligger i Blodet — det troer jeg saa gjerne. Der er ingen Tvivl om, at et Hjem som vort er kjedeligt for Dig. Jeg er overbevist om, at Enhver vilde blive glad over at se min Søn blive bragt hjem blødende paa en Baare, Alle undtagen mig og Pigebørnene.“

„Naa, naa, min Kjære“, sagde Capitainen afværgende. „Du veed nok: naar Enden er god, er Alting godt, som de pleiede at sige i Skolen. Der er en lille Gnist af stakkels Charley — din stakkels Fader, Olympia — i Gerald, han holder af lidt Løier, og det er jo ingen Skade til, hvad Carry?“

„John!“ udbrød Mrs. Westwood.

„Naa ja, min Kjære!“

„John! Naar jeg Dag og Nat takker Vorherre paa mine Knæ, fordi Gerald ikke er en Westwood mere end jeg er det — og Du *vover* at sige, at han er det udtrykte Billede af din Døgenigt af en Broder, som lod sig tage til simpel Soldat og løb sin Vei!“

„Tante Car'line, Du taler om min Fader“, sagde Olympia med et truende Blik i sine store, sorte Øine.

„Jeg veed, at han er din Fader, Miss, men jeg veed, hvad jeg mener, det siger jeg. Og derfor, er der Noget, jeg hader mere end en skinbarlig Løgn, saa er det at sige, hvad man ikke mener.“

„Hvorfor er Du saa pirrelig, Olympia?“ spurgte Marian, en ganske kjøn ung Pige, der lignede sin Moder, da denne var den kjønne unge Pige, der bedaarede Alderman Pender. „Mama er bedrøvet nok, og nu vil Du gjøre hende mere bedrøvet.“

„Jeg vil ikke høre min Fader blive krænket“, udbrød Olympia ivrigt. „Nei, ikke af Nogen — det er min Mening. Det er lumpent og uretfærdigt og stygt at tale Ondt om Folk, naar de er døde, selv om de ikke er de Helgener, som Ingen af os er. Siig hvad Du vil om mig, Tante Car'line, men lad min Fader i Fred.“

„Tal om Dig selv, Miss, naar der er Tale om, hvem der er en Helgen. Der er Ingen, der siger, at Du ikke er Mr. Charles Westwoods Barn —

det er saamænd tydeligt nok. Du har aldrig ladet mig have en eneste Dags Fred, siden din Onkel John tvang mig til —"

„Tys, tys; naa, naa, kjære Caroline", afbrød Capitainen hende i Angst og Kvide. „Hun mener ikke, hvad hun siger, kjære Olympia — Du skal ikke bryde Dig om det — hun er saa god imod Dig — naa, Caroline, min Kjære — vær nu ikke vred paa Barnet — hun mener det godt, minsæl gjør hun saa, og jeg skulde ikke have talt om stakkels Charley. Det er et ømt Sted hos Dig, min Kjære, et Satans ømt Sted. Saa, se nu at forliges; bed din Tante om Forladelse, saa faaer Du nok Lov til at tage med paa Ballet. Jeg bliver hjemme, saa er der Plads nok i Vognen, og det er jo nok, naar En af os to Gamle passer paa de Unge. Og hvad en Kjole angaaer —"

„Nei, John", sagde Mrs. Westwood. „Efter de Fornærmelser, din Niece har anseet det for passende at udsende, faaer hun ingen Kjole og ingen Tilladelse af mig. Jeg kan tilgive, John, men jeg kan ikke glemme, og hvad mere er, jeg gjorde det ikke, selv om jeg vilde."

„Der seer Du, Olympia", sagde Capitainen med et Suk, „der er ikke Noget at stille op. Jeg har gjort Brug af min Myndighed, og al den Slags, men, naturligvis, Du har fornærmet din Tante — det er følgelig en anden Sag. Men, kjære Pige, hvis Du nu bad hende om Forladelse, saa maaske —"

„Jeg kan ikke bede hende om Forladelse, Onkel John", sagde den fromme og føielige Olympia. „Jeg har ikke gjort Noget, jeg skulde bede hende om Forladelse for. Hvad vilde Tante Car'line have sagt, hvis Marian hørte Nogen fornærme hendes Fader og stod som en Statue? Hvad Ballet angaaer, skal jeg ikke med og vil heller ikke. Men min Fader var Soldat, saa meget veed jeg, og derfor maa han have været en modig Mand, og en modig Mand kan ikke være en daarlig Person, det er jeg sikker paa, og Ingen skal kalde ham det, saalænge jeg er ilive."

Hun var hed, men Mrs. Westwood var kold, og mellem Is og Ild er det ikke Ilden, der faaer det sidste Ord.

„Din Onkel synes bestemt paa, at jeg ikke skal faae et Ord indført", sagde Mrs. Westwood, „men det er jeg vant til. Jeg er sikker paa, at da jeg var en ung Pige, fløi jeg ikke i Flint, naar mine Forældre og fornuftige Folk mente, at jeg ikke skulde gaa paa et tosset Bal. Naar jeg før har ment, at Du var gammel nok til at tænke paa Baller, saa gjør jeg det ikke længer. Jeg vilde skamme mig over at gjøre saadan Staahei for et Bal! Fornærmet din Fader — et sort Faar, en Dagdriver, som din Onkel er helt tosset over. Du skulde være taknemmelig, fordi Du er bleven opdragen i et ordentlig Hjem og frelst fra alle Nederdrægtigheder og Simpelheder. Og derfor at tale om din Fader og min stakkels uskyldige Dreng — der aldrig har gjort mig et Øieblikks Sorg, siden han blev født — der er ligesaa sat og god som om han var en Smith eller en Pender, og han er en Smith paa min Side, Gud være lovet, og halvt en Pender ved Giftermaal — og saa fornærme mig ved at tale om dine dumme Baller — skjøndt saa vidt jeg veed — Ah!"

Det gav et Sæt i hende — der stod hendes pletfri Gerald endelig, efter de tre lange Aar og denne endnu længere Dag, med sit krøllede Haar som i gamle Dage, men med røde og opsvulmede Øine — med Skrammer i Panden — med et vældigt, sort Plaster paa sin venstre Kind — Alt i Alt med et Ydre, der var saa lidet sømmeligt for en uskyldig Søn.

TREDIE KAPITEL

Et saadant Møde var neppe forudseet som Erstatning for alle de lange Aars Fraværelse. Mrs. Westwood havde naturligvis ventet at se den lille Søkadet fra for tre Aar siden og ikke denne unge Mand, der saae saa lidet tiltalende ud. Gerald havde for sit Vedkommende heller ikke ventet at dumpe fra Deligencen midt ned i en Familietvist.

Hans Moder kastede sig om Halsen paa ham, men han var altfor ængstelig for sit Plaster og for omhyggelig for at vende den høire Side af sit Ansigt til, saa at hans Omfavnelse just ikke røbede megen sønlig Følelse. Saa trykkede Faderen hans Haand med særlig Hjertelighed, ligesom for at overbevise ham om, at de, trods Skinnet, Allesammen vare saa glade og fornøiede, og hans Søstre bøde ham Velkommen, saa godt det sorte Plaster tillod det. Og saa mødte hans Øine hende, han, da de havde været Børn sammen, havde havt mest kjær af dem Alle, og i hvem han egentlig havde ventet at finde et Barn endnu.

Ja — det maatte være hans Cousine Olympia, hans gamle Ulykkesfugl — hvem skulde det ellers være? Og dog undrede det ham ikke, at hun var mere kold og langsom i at byde ham Velkommen end de Andre. Tvertimod, det vilde have sat ham i Forlegenhed, om ikke krænket hans Værdighed som Mand, at blive omfavnet af denne høie og statelige unge Dame, som om han var en Dreng endnu. Ikke fordi hun var forlegen — hun var blot ikke i Humør. Men han kunde jo heller ikke vide, hvilken ubehagelig Husfælle hun var bleven, medens han var borte.

Imidlertid maatte Tvisten, selv om den ikke var bilagt, nu foreløbigt hvile, og Gerald maatte bydes Velkommen.

„Min kjære, kjære Dreng!" udbrød Mrs. Westwood, da hun havde overbevist sig om, at det

virkelig var ham. „Men hvorfor — hvorfor kom Du ikke igaar? Og, store Gud, hvad har Du gjort ved dit Ansigt? Jeg vidste, der var noget Galt paafærde, skjøndt de Allesammen gjorde Nar ad mig. Hvor uheldigt ogsaa, nu da vi skal til Jarlens Bal!"

„Aa, det har ikke Noget at sige, Moder — det er blot en lille Skramme, det faaer man saa tidt ude paa Søen. Og jeg kunde ikke komme før — Forretninger — men hvad er det med Ballet? Hvis det er værd at komme med til, skal jeg nok klare den, det behøver Du ikke at være bange for."

„Saa er Du da ikke gaaet under i Havnen?" spurgte Olympia alvorlig. „Eller brændt ombord paa *Lapwing*? Eller kæntret i en Baad? Eller skudt i et Mytteri? Eller —?

Det var ikke pænt at spøge med Mrs. Westwoods naturlige Ængstelse. Hendes Tante svarede ikke, men lagde sit Svar hen paa en allerede fyldt Hylde i sin Hukommelse for at tages frem i et passende Øieblik.

De sad nu inde i Huset, og Gerald sad mellem Julia og Caroline. Han kjendte ikke Tyendet, da The Laurels ikke var et Sted, hvor Tyendet blev længe. Men Stuen var den samme som i gamle Dage, Uhret, og Stolene med det Westwoodske Vaabenmærke, og Dørmaatten — kortsagt, han var atter hjemme; og, hvad der ikke var mindre behageligt, det var Middagstid.

Han var ingen Prydelse for Bordet eller, siddende ligeoverfor Olympia, videre glad over det forskrammede og plasterdækkede Ansigt, der i hans Moders og hans Søstres Øine gav ham Udseendet af en saaret Kriger. Mrs. Westwood var tilmed glad over, at han ikke var kommen hjem helt uskadt; hans saarede Kind gjorde ikke alene hendes Frygt berettiget men lovede hende den moderlige Glæde at pleie hans Saar og Skrammer. Hvad der end kunde siges paa hende, saa var hun en god Moder.

Hans Afstikker vilde saaledes i Øieblikket ikke havt videre Følger, hvis Capitainen ikke havde gjort sig til af sin udmærkede og pedantiske Hukommelse.

„Der er en Ting, jeg ikke kan forstaa, min Dreng", sagde han pludselig til Gerald, *apropos* en høist interessant Historie fra Livet ombord, hvortil Olympia var lutter Øren, medens hun lod optaget af Jordbærrene. „Hvordan kunde Du komme hertil paa den Tid, eftersom Deligencen fra Melmouth først skulde komme to Timer senere? Du maa være kommen med Diligencen oppefra — og hvordan kunde det gaa til?"

Gerald blev forlegen, han var ikke forberedt paa en eneste lille Løgn.

„Du er kommen med Deligencen fra London", vedblev Capitainen; „og det har forbauset mig, lige siden Du kom."

„Det kan jeg sandelig ikke svare paa", sagde Gerald. „Maaske de har forandret Tid?"

„Nei, nei, Du maa være kommen ad en sær Omvei fra Porthmouth, naar Du kunde komme til Gressford med Deligencen oppefra."

„Jeg kom vist ogsaa ad en Omvei, men ligemeget, her er jeg."

„Men jeg kan slet ikke hitte ud af det. Deligencen nedefra, seer Du, som gaaer gjennem Melmouth —"

„John", sagde Mrs. Westwood. „Hvorfor vil Du plage den stakkels Dreng med Deligencer? Jeg kan selv aldrig finde ud af, hvilken der er nedefra og hvilken der er oppefra, og saa kan der ikke være megen Forskjel imellem dem. Det er ikke Andet end Haarkløveri. Gerald husker ikke, hvilken Deligence, han kom hjem med, og hvis han kom hurtigere med den forkerte Deligence, bryder jeg mig virkelig ikke om en saadan Bagatel. Kjære Gerald, bryd Dig ikke om din Fader. Han troer, at han veed saa god Besked med Deligencer, men jeg er bange, blot han kjører Ponyvognen; den tabte en Sko forleden Dag."

Gerald var glad over at kunde fortsætte sin afbrudte Historie og lod sin Fader regne ud, med Blyant og Papir, ved hvilken mulig Combination af Router og Tider man kunde komme fra een Kant med en Deligence, som kom fra en anden. Men inden han igjen begyndte paa sin Historie, maatte han kaste et Blik over paa Olympia, paa hvis Ansigt han til sin Bestyrtelse havde opdaget et mærkeligt Smil.

„Jeg har det!" udbrød endelig Capitainen. „Her er Knuden, Gerald. Du maa have — ja — saadan er det — Du maa have taget fra — det er ogsaa forbistret, jeg havde det saa tydeligt for et Øieblik siden — nei, jeg seer — Du maa have — seer Du, Deligencen nedefra —"

„Naa, naar Du saa har fundet ud af det", sagde Mrs. Westwood, „saa seer Du, at det alligevel var rigtigt. Gerald maa kjende mere til at reise end Du, naar han lige har været Jorden rundt, og ovenikjøbet paa et Skib, som er mere vanskeligt end dine engelske Deligencer, som kjører lige henad den slagne Landevei."

„Det er netop Sagen, min Kjære", begyndte Capitainen at forklare. „Det er netop, fordi Enhver kan forstaa dem, at det burde være saa tydeligt. Og skjøndt jeg lige havde det, saa vil jeg lade mig hænge —"

„John! bare Du vilde lade være med at bande saadan. Jeg er vis paa, at Gerald ikke har bandet en eneste Gang, siden han kom hjem, og Sømænd har Lov til at bande."

„Ja, ja, Moder", sagde Gerald hastigt, „her er jeg. Jeg har naturligvis gjort en Masse Dumheder. Vent et Øieblik — jeg vil blot gaa og pakke en Kuffert ud, jeg skal strax være her igjen, om I bare vil blive siddende."

„John, blot Du ikke vilde plage den stakkels

Dreng saadan", begyndte hans Moder, saasnart han havde forladt Værelset. „Og ligesom han er kommen hjem. Er han ikke bleven smuk? Er han ikke voxet op til en nydelig ung Mand? Du skulde være stolt af ham og saa sidder Du og plager ham med Ting, som Du ikke selv kan forstaa, hvordan skulde han saa?"

„Han er virkelig kommen til at se godt ud", sagde Carry.

„Bare han var kommen i sin Uniform", sagde Julia. „Vi maa sørge for, at han tager den paa."

„Han har forandret sig fuldstændigt", sagde Marian. „Jeg vilde ikke have kjendt ham, naar det ikke havde været for hans Hage. Hans Næse er helt forandret."

„Det vilde jeg heller ikke", sagde Olympia. „Det er mærkeligt, saa et stort Plaster kan forandre et Menneske: det er ikke, fordi jeg synes det er en Prydelse, men maaske tager jeg feil."

En Stædighedens Dæmon havde aabenbart grebet hende. Hun fandt ham smuk, tiltrods for Plasteret, men hun kunde ikke for aldrig det have sluttet sig til et Chor af Beundring, anført af hendes Tante.

Mrs. Westwood føiede et nyt Bidrag til Samlingen paa Erindringshylden og i Øieblikket behagede det hende ikke at vise, at hun havde hørt Noget. Gerald var kommen tilbage med Hænderne fulde.

„Der", sagde han og lagde sin Ladning paa Bordet. „Jeg var ikke stærk i at skrive, veed I nok, men jeg har ikke glemt Jer, medens jeg var borte. Det er til Dig, Moder — ægte chinesisk Arbeide, og virkelig meget sjeldent."

Hvad havde den unge Mand dog tænkt paa ved at tage et Bæger og en Kugle af Elfenben med hjem til sin Moder?

„Nei dog! Ægte chinesisk! Jeg har altid vidst, at Du havde et varmt Hjerte, min kjære Dreng."

„Og her, Carry — her er en Vifte til Dig; den kommer just tilpas til Ballet. Og her er en Magen til til Julia, og en anden til Molly — og her er Noget til Dig, Fader — en Kasse ægte Havannaer — en Ven af mig, Tom Harris, har hjulpet mig med at faae dem, og de maa være gode, for han er Kjender."

„Og hvad er det, kjære Gerald?" spurgte Mrs. Westwood, da det første Udbrud af Tak og Beundring var stilnet af.

„Det" var en Pakke, net ombunden med Seglgarn, udgjørende det største Stykke af Ladningen.

„Aa, det?" sagde han hastigt, „det er bare Noget, jeg har kjøbt til Olympia." Det havde været hans Agt at uddele dette ligesom Resten, uden Ophævelser, men hendes uventede stolte Ydre og tilbageholdne Væsen havde allerede gjort ham næsten bange for hende.

„Ah, til Olympia", sagde Mrs. Westwood, ligegyldig, glad over at han ikke havde sat hende i Rang med hans Søstre ved at give hende en fjerde Elfenbens Vifte.

„Til mig?" spurgte Olympia med mere Varme i sin Stemme. „Aa, lad mig se det!"

„Jeg haaber, at Du vil synes om det", sagde Gerald tvivlraadig. „Se, jeg troede ikke, Du var en ung Pige, der brød sig om Vifter."

„Du troede sagtens, at en Ridepisk, eller en Fløite, eller en Sprøite, eller et Pusterør, eller en Farvelade var Noget, der passede bedre for mig?" spurgte hun, vant til at høre, at hun ikke var som andre unge Piger. „Og det var ret af

HOLLANDSK BONDEKONE — AF JAMES A. SINCLAIR

Dig, hvad skulde jeg med en Vifte, jeg, som ikke maa komme paa Bal? Hvad er det saa, Gerald? Jeg haaber, det er en Fløite, fordi det er saa langt. Den, Du gav mig, inden Du reiste, er gaaet itu."

„Giv mig Pakken", sagde Mrs. Westwood, der begyndte at blive ubehagelig nysgjerrig.

Men Gerald gav ikke sin Moder den. Han rakte den til Olympia.

Det var ikke en slet saa mandlig Gave, som hun havde foregivet at vente. Men hun blev ikke skuffet. Ud af Pakken tog hun et Stykke prægtigt indisk Tøi, hvoraf man kunde sy den skjønneste Baldragt i Verden.

„Hvor det er smukt!" udbrød hun henrykt. „Og det er virkelig til mig. Er Du vis paa, at Du ikke ogsaa har bragt Græskarret og Glasskoene med?"

„Gerald", sagde Mrs. Westwood med en alvorlig Mine, efter at hun omhyggelig havde følt paa Tøiet. „Gerald, hvad har Du givet for det?"

„Er det ikke godt, Moder? Det er ligemeget, hvad jeg gav — det var forresten ikke meget, og jeg antog nok, at jeg ikke gjorde noget Forkert, da jeg hørte, at en Ven af mig, Tom Harris, som er kjendt med alt Muligt, vilde tage noget af den Slags med hjem til En af sine kvindelige Slægtninge, og det er Magen til det. Jeg haaber, at jeg ikke er bleven narret?"

„Gerald — jeg vil vide, hvad Du har givet."

„Aa, bryd Dig ikke om det, Moder", sagde han og saae paa Olympia, som med Glædestaarer i sine Øine, undersøgte Tøiet. Mrs. Westwood havde et haanlig Udtryk.

„Det er meget dumt af Gerald. Hvad Nytte kan Du have af det? Naar kan Du bære det? Ikke hjemme — eller ude paa de vaade Marker, hvor Du fordetmeste er. Jeg synes, Du gjorde bedre i at bytte med Marian. Hun *trænger* til en ny Kjole, stakkels Pige, og hvis Du ønsker Noget, kan hun give Dig sin gamle Vifte, nu da hun har faaet en bedre. Ikke just fordi Du har Brug for en Vifte, men Bytte er ikke Tyveri, som min kjære afdøde Fader pleiede at sige, det stod i Loven."

„Snak, Moder", afbrød Gerald hende. „Jeg er vis paa, at det vil klæde Olympia storartet, og hun kan have det paa til Ballet."

„Hun skal ikke med", sagde Mrs. Westwood bistert.

„Skal hun ikke med?"

„Nei", sagde Olympia rolig. „Jeg skal ikke med. Du skulde have ventet, til Tante Car'line og de Andre var tagne afsted, og saa kommet med Græskarret og Glasskoene og det Andet. Du har Ret, Tante Car'line; det er ikke Noget for mig. Du skulde hellere have givet mig Fløiten, Gerald, eller en brun Voxdugssmæk. Værsgo, Molly, Du kan tage Kjolen og beholde begge dine Vifter; og hvis Du, Gerald, vil give mig en Erindring, kan Du nede i Landsbyen kjøbe en Fløite til mig; jeg vil sætte ligesaa megen Pris paa den, og vi blive Allesammen fornøiede."

„Saa vil jeg netop ikke gjøre det", sagde han bestemt. „Moder, hvorfor skal Olympia ikke med til Ballet?" Han begyndte at ane, at der var Ugler i Mosen, og tænkte paa de blussende Kinder og funklende Øine, han ved sin Hjemkomst havde seet nede paa Veien.

„Det maa Du spørge din Fader om, Gerald."

„Mig?" udbrød Capitainen. „Naa, seer Du, min Dreng, Olympia har ikke opført sig ganske pænt overfor din Moder, og der er kommet en Kurre paa Traaden imellem dem, skjøndt Feilen var min, det tilstaaer jeg, over min stakkels Broder Charley, saa da der ikke var Plads i Vognen, eller din Moder mente, der ikke var, hvad der betyder det Samme, og da hun ingen Kjole havde, saa —"

„John! hvor Du dog kan vende op og ned paa Alting. Du veed, hvor jeg hader det. Du vilde sige, at Olympia fornærmede mig op i mine aabne Øine og beskyldte mig i en Strøm af Ord for at være alt Muligt, som en ung Pige ikke skulde tænke, langt mindre sige. Jeg kan ikke forhindre Dig i at sidde roligt og tage alle Menneskers Parti imod mig; men jeg betaler Afgiften af dette Hus, og skjøndt dit Navn staaer i Kontrakten, har jeg altid forstaaet, at Huse tilhørte de Folk, der betalte for dem; og derfor, hvis Folk ikke skulde have Lov til at have en Mening i deres eget Hus, saa gad jeg nok vide hvor ellers. Og jeg gad nok vide, hvordan en Vogn kan rumme Flere, end den er lavet til; og Olympia er ikke saa let, at Hesten vilde trække bedre, fordi hun var med, og er der Nogen, der maa give efter, saa er det hende, i Betragtning af hendes Stilling. Du vil da ikke have, at jeg skal lade et af Pigebørnene blive hjemme, og at sidde og faae vore Kjoler krøllede, er aldeles umuligt, det troede jeg selv en Mand burde vide."

Gerald begyndte at se meget alvorlig ud.

„Saa, Moder", sagde han; „lad os nu ikke faae noget Skjænderi idag."

„Skjænderi, Gerald! Hvad skal det sige? Det kunde aldrig falde *mig* ind."

„Naa godt, lad os blive fri for hvad I saa kalder det, den første Dag jeg er hjemme. Vi tager afsted Allesammen. Plads er Noget, der kan skaffes. Jeg gad nok høre Nogen reise saadan en Vanskelighed ombord paa *Lapwing;* og iaften er jeg Capitain her, veed I det. Du og Pigebørnene og Fader kan kjøre i Vognen, og jeg faaer en Gig hos Peter Pigot og kjører Olympia derover. Og hvad Kjole angaaer, er der Ingenting iveien. Jeg er glad over at have taget en med; og Molly har nok et Dusin i sit Klædeskab ovenpaa."

„Gerald, min kjære Dreng! Er Du tosset!

Hvordan kan Du kjøre alene med Olympia! Det vilde være høist upassende, og jeg tillader det ikke. Og at se Olympia komme seilende ind paa Beckfield i saadan en Kjole. Hvilket Indfald; saadan et Barn som hun!"

„Jeg forsikkrer Dig, Gerald", sagde Olympia, „Tante Car'line har fuldkommen Ret. Selv Molly er meget tykkere og ældre end jeg. Hun er fem Fod og to Tommer høi, og jeg maaler kun fem Fod fem og en kvart."

„Jeg hader Spot", sagde Mrs. Westwood.

„Saa", sagde Gerald med et skuffet Udtryk, „tager jeg et af de andre Pigebørn, og Olympia kan tage med Jer."

„Aa, Gerald! tag mig med!" udbrød Julia, Carry og Marian.

„Nei — Ingen af Jer", sagde Mrs. Westwood. „John gid Du vilde sige et Ord. Efter Alt, hvad der er passeret, kan Olympia ikke tage med."

„Undskyld, min Kjære", sagde Capitainen. „Jeg var ved at klare disse forbistrede Deligencer. Naar Du siger det, min Kjære, kan hun naturligvis ikke tage med; det er umuligt — aldeles umuligt. Jeg sagde det til Olympia fra først af — gjorde jeg ikke, Olympia? Du skal nok komme med en anden Gang, det skal Du."

Mrs. Westwood smilede triumferende, medens Olympia spilede Øinene op over denne Svigten Kulør. „Og nu", sagde den Første til Marian, „er der ikke Noget iveien for at lade Kjolen sy til Dig, da Olympia ikke kan gaa med den, og den vilde kun blive gjemt i et Klædeskab og spist af Møl —"

„Ja, Molly", sagde Olympia med et Forsøg paa at se ligegyldig ud, „tag Du Tøiet, værsaaartig. Gerald vilde strax have givet Dig det, hvis han havde vidst — vilde Du ikke, Gerald?"

„Nei, sandelig om jeg vilde", sagde han krænket over hvad han betragtede som Ligegyldighed for sin Gave. „Men Du kan jo gjøre med dit Eget, hvad Du vil."

Mrs. Westwood smilede atter. Intet vilde glæde hende mere end at se Uenighedens Eg voxe op mellem Gerald og Olympia af det Agern, hun havde saaet. Men uheldigvis saae han hen paa sin Cousine, idet han talte, og skjøndt hun ikke sagde Noget, visnede Agernet i Jordskorpen.

„Og jeg haaber, at I Allesammen vil more Jer paa Ballet", sagde han. „Olympia, hvordan skal vi to Forladte more os, medens de er borte?"

„Gerald!" udbrød Mrs. Westwood, „hvad i Herrens Navn mener Du?"

„Ikke Andet, end at hvis Olympia ikke tager med, tager jeg heller ikke med. Det er det Hele."

Ikke alene sagde han det, som om han mente det, men Mrs. Westwood følte, at han mente det, hvad der betød endnu mere. Det vilde neppe være for meget at sige, at hun i dette Øieblik virkelig hadede Olympia. At hun ikke havde meget livlige Øine og meget stærke Følelser følger ingenlunde deraf, at hun saae ud som en Istap. Det var bittert at blive budt Stangen i sit eget Hus af sin egen Søn, just som han var kommen hjem efter tre Aars Fraværelse, og det for en ung Piges Skyld, hvem hun taalte hovedsagelig som Slibesten for sin Tunge, og som en Modstander, der var hendes Tunge værdig. Det var endnu mere bittert at maatte give efter, selv om hun ikke var misfornøiet med at træffe sin Overmand i sin egen Søn. Hun vilde have foragtet Gerald lidt, hvis han havde handlet som sin magelige Fader, over hvem en Seir slet ikke var nogen Seir. Hun havde fundet en ny Verden at beseire. Men for Øieblikket maatte hun bøie sig og lade Gerald faae sin Villie. Thi hun besad i rigt Maal den mærkelige Egenskab, som Nogle kalde Takt og Andre Forslagenhed.

Hun ikke alene gav efter men søgte at gjøre det paa en smuk Maade, og det lykkedes hende næsten.

„Du har et godt Hjerte, kjære Gerald", sagde hun, skjøndt i en Tone, der syntes at antyde, at et godt Hjerte er det Samme som en blød Hjerne. „Hvis Du kjendte alle Omstændigheder, vilde Du se Sagen paa en anden Maade, men" — og hun kastede et flygtigt Blik paa Olympia — „men maaske er det bedst ikke at give nogen Forklaring. Alt til rette Tid og paa rette Sted, som din første Fader pleiede at sige, og det gjorde ham til en rig Mand. Han pleiede at kalde det sin gyldne Regel, og han hadede Opsættelse, han sagde, at det var at stjæle Tiden. — Godt, en af Jer Pigebørn maa derfor blive hjemme, for at Olympia kan komme paa Bal, dersom Gerald fastholder det, skjøndt det ikke er meget broderligt. Maaske vil han sige, hvem det skal være."

„Aa, Mama."

„Aa, Snak om en Ting, Moder. Molly, Du kan kjøre med i Pigots Gig, naar Olympia ikke maa — skjøndt jeg vil lade mig hænge, om jeg kan indse hvorfor. -- Og det kan vel ikke tage et Aar for en Dameskræderinde at sy en Kjole. Og dermed Basta."

„Nei, Gerald", sagde hans Moder bestemt. „Naar jeg giver efter i een Ting, maa Du gjøre det i en anden. Jeg har sat mig for, at Du skal følge med mig og Pigebørnene."

„Behold Du Kjolen", yttrede Olympia pludselig. „Og Gerald, Du følger med Tante Car'line. Molly kjører i Peters Gig, og jeg skal finde en Cavaler til hende."

Hun løb ud ad Stuen og op paa Geralds Værelse, hvor hans Kuffert var bleven pakket ud og hans Tøi lagt paa Stolene.

„Nu skal jeg overraske Tante Car'line!" sagde hun til sig selv; og derpaa, saa hurtigt, hun kunde -- og som hun i gamle Dage havde gjort de hundrede Gange til Morskab for Gerald og sig selv --- iførte hun sig den samme Selskabsdragt, Gerald havde havt paa i Phønix Aftenen forud. Han var lille for sit Kjøn og hun høi for

sit, den passede, som om den var syet til hende.

„Se saa — det vil overraske Tante Car'line, om Noget vil. Skjøndt, jeg vilde ønske, at det virkelig var mine egne Klæder."

Saa ilede hun ind paa sit eget Værelse, for at hefte Haaret op og beundre sig fra Top til Taa; derefter vendte hun tilbage til Spisestuen. Det syntes en løierlig Maade at overraske Tante Caroline paa, men Lysten til at gjøre Uglspilstreger var faret i hende og maatte give sig Luft.

„Se saa, Molly", sagde hun, „her er din Cavaler! Tager jeg mig ud? Jeg vil blive Ballets Løve og ikke Du, Gerald, med dit store Plaster under Øiet. — Hvad synes Du om din ny Neveu, Onkel John?"

„Ved Jupiter! Brilliant — første Klasses — Du kunde blive Sergeant ved Grenadererne! Carry, min Kjære —"

Gerald klappede i Hænderne. Den høie unge Dame var alligevel hans gamle Olympia.

Men Mrs. Westwood spilede sine Øine op i mørk Rædsel, og skjøndt Olympia havde troet hende ude af Stand til at seile, seilede hun ud af Stuen.

Capitainen forstod hendes tause, opadvendte Blik; og han sænkede sit eget. At se en ung Pige i Mandsklæder havde virkelig svaret til hans egne meget fornuftige Begreber om Vid og Lune, men det var ikke første Gang at han havde moret sig til urette Tid og saaledes forsyndet sig imod den afdøde Alderman Penders gyldne Regel. „Gaa nu med jeres Moder, Pigebørn", sagde han hastigt, „Olympia og jer Allesammen. Jeg vil tale lidt med Gerald; og Olympia, min Kjære, hvis jeg var i dit Sted, vilde jeg tage de Klæder af igjen. Du veed nok, at din Tante har gammeldags Anskuelser."

NESSUNA

„Og holder ikke af Indgreb paa sine Enemærker", bemærkede Olympia ærbart med nedslagne Øine. „Ligemeget, Onkel John — jeg skal være en artig Pige i hele fem Minuter, hvis jeg kan."

Gerald reiste sig for at lukke Døren op for de unge Piger. Efter tre Aars Fraværelse er man opmærksom, ialtfald for en Dag eller to, selv overfor Søstre, som ere blevne halvt fremmede. De tre Frøkener Pender gik ud først, og Olympia fulgte bagefter. Men hun blev staaende et Øieblik i Døren, medens de Andre gik over i Dagligstuen, og, medens hendes Fætter endnu holdt Haanden paa Dørgrebet, slyngede hun begge sine Arme om Halsen paa ham: „Aa, Gerald, Gerald!" udbrød hun hviskende og kyssede ham varmt. „Hvor jeg er glad over, at Du er her igjen — nu bryder jeg mig ikke om Noget!"

Inden han kunde svare, var hun oppe ad Trappen — hun tog tre Trin ad Gangen.

(Fortsættes.)

Kommandantens Kepi

AF VICOMTE RICHARD (O'MONROY)

M. var Lieutenant ved 30te Dragonregiment, da Krigen udbrød. Han var ikke udgaaet fra Krigsskolerne, men skyldte Haandens Kraft sin Rang, og, naar jeg siger Haandens Kraft, menes dermed, at han mange Aar igjennem som Uges-Underofficier havde været Skotøisuddeler. Ellers var han en meget flink Soldat, men havde ikke megen Opdragelse og gjentog gjerne, at vore Forfædre havde været i Berlin uden at være studerede Folk, og han var som mange Mennesker i Frankrig overbevist om, at Modet alene var nok, og at en god Officier kun behøvede lystigt at vende sig

„Fra Kjærlighed, fra Kjærlighed til Kamp."

Lad os ærligt tilstaa det for ham, thi selv vilde han ikke: i Juli Maaned 70 var han fyldt de 47 Aar; Mundskjæget var blevet graat og Haarene paa hans Hoved vare borte, med Undtagelse af en mindre Krone, som endnu kunde tage sig ud under Kepien, især da han havde fundet paa at sætte den tilstrækkeligt frem for at skjule Tonsuren.

Han var bleven ved Depotet i Angoulême, selvfølgelig meget mod sin Villie. Omsider havde Obersten sagt til ham: „Min Gode, lad de Unge blot reise. Jeg har Dem nødig og Deres Erfaring, naar jeg skal indøve de nye Rekrutter. De skal staa for Krigskjøkkenet her, og vi, vi vil gaa løs paa det som paa selve Fjenden."

Han administrerede saa dette Kjøkken efter Underofficierers gamle Recepter. Han havde frem for Alt tre, fire Krafteder, som havde den Virkning komplet at fortumle de nys udskrevne Rekrutter; det kaldte han for at „kvikke dem op". I September, just som han var i Færd med at kvikke op, lavede man en 6te Eskadron ud af hvert Kavalleriregiment, og den uventede Begi-

venhed gjorde ham til Sekond-Capitain. Aa, de to Epauletter! men han var heller ikke altfor gammel dertil. Som Lieutenant begyndte han at blive lidt vel moden, men som Capitain fik han pludseligt et til Embedet svarende Udseende, og — mærkværdigt nok — han blev forfængelig.

Han, der hidtil uden Undseelse havde vist sit skaldede Hoved mellem Kammeraternes sorte Lokker, holdt det nu for en Æressag at se ud som en ung Capitain. Han farvede sit Haar og Skjæg og lod sig sy en elegant grøn Pels, bræmmet med Astrakan, og med ungarske Snore paa Ærmerne, ganske utrolig elegant. Selv paa Ryggen havde han en Bunke Snore og Arabesker, som ikke vare aldeles reglementerede; men allerede dengang var Reglementet mindre strengt, og desuden fyldte — hvad der jo var det vigtigste — en Kepi med tre Tresser ikke lidet, faldt meget i Øinene og skjulte saaledes end mere Tonsuren.

Efter Metz' Kapitulation, da man maatte omordne Befalingsmændene, blev han sendt som kommanderende Capitain til 30te Forstærkningseskadron for at danne dets Hovedbestanddel. Grundet paa denne Omvæltning blev M. da i Løbet af otte Dage Eskadronschef. Denne Gang tvivlede han ikke længere paa Noget og følte sig paa Lykkens Vinger. Fra subaltern Officier var han i Løbet af tre Maaneder, uden Rænker, uden Anstrengelser, uden Heltedaad, blot ved Omstændighedernes Magt bleven en overordnet Officier. Det var en vidunderlig Drøm, saa skjøn, at han frygtede for at vaagne; men i den aktive Hær havde han Leilighed til at gjøre noget Stort, noget utrolig Stort, og han kunde saa ikke alene sætte sig fast i sin Stilling, men endogsaa blive Oberst — ja, hvem veed, maaske General! Og den store udpyntede Kepi viste sig for ham i hans gyldne Drømme. Han var bleven endnu yngre end nogensinde før: det fine, velpleiede Skjæg løb ud paa hver Side af Kinderne i to lyse, silkebløde Spidser, og Øiet straalede, formodentlig af Tilfredshed, men man kunde godt tro af Ungdom. Hvad angaaer Hovedhaarene, blev de færre og færre, men der var Gudskelov Ingen, der vidste det. Kommandantens værdige Kepi, dækkede sin Mand fortræffeligt, var næsten det Samme for M. som Laurbærkransen for Cæsar. Eftersom han steg i Grad, blev Leilighederne til at tage den af sjeldnere, og han havde valgt den fornuftige Udvei at hilse paa preussisk Maner ved at lægge to Fingre paa Skyggen. Han bukkede dybt og bødede ved at bøie Lænderne og sidde stramt paa, hvad hans Hilsen ellers kunde mangle.

HUNGERSNØDEN I INDIEN — SKIND OG BEN

Da han var kommen til 30te Regiment, var der i Eskadronen en Del, der gik med Huer; men han tog sig vel i Agt for selv at bære nogen, af gode Grunde jo. Da Officiererne saae, at Kommandanten ikke gik med Hue, skyndte de sig at smide deres egen væk, og de Menige fulgte snart dette Exempel, saa efter en Uges Tid bar Kommandant M.'s Dragoneskadroner som ved et Trylleslag Kepier, hvad der jo gav en større Ensartethed i Udseendet. O, det var et hjertegribende Syn at se, disse Kavalleriregimenters Uniform! Den bestod af: Husarspencere, Lansenerfrakker, Zuavtrøier, Kapper og Bluser. Buxernes Farve spillede mellem Mobilgardisternes Blaa og Infanteriets Kraprøde, og kun Faa gik med Skindbesætning. Officiererne gik alle i Sækkefrakke og med Kapper af Gedeskind, men alene Kommandanten udmærkede sig til enhver Tid ved den mest omhyggelige Paaklædning. Da han om Morgenen før Slaget ved Coulmiers blev forestillet for General Aurelles de Paladines, kunde denne ikke lade være at sige til sig selv: „Sikken ung Kommandant, det er skam en Officier med en Fremtid!"

M. hørte dette og følte, hvor hans Hjerte hoppede i Livet paa ham. Hele Dagen laa han med sine Reserve-Eskadroner bag en Jordhøi, hørte paa Slaget, der stod et Stykke borte og trampede utaalmodigt paa Stedet.

„Aa", mumlede han tilstrækkeligt høit til at man kunde forstaa ham helt, „dersom dette ikke er at gnave paa sine egne Hænder! Vide, at man slaaes, være tilstede, fuld af Kraft, ung og rask, med en god Hest under sig og tappre Folk bag, og saa ikke slaa løs, uh, Torden og Lynild!" . . .

Om Aftenen fik man at vide, at Slaget var vundet, Orléans undsat og von der Tann paa Tilbagemarch. M. — som ikke havde slaaet løs — klagede høilydt over, at man ikke forstod at udnytte Seiren. „Havde man bare ladet mig rykke ud", sagde han, „skulde jeg have tilintetgjort det Hele."

Endelig den 1ste December i Kampen ved Patay, kom Leiligheden for ham til at slaa det store Slag, som hans dunkle Anelse sagde ham,

var uundgaaelig nødvendigt for at undskylde hans mirakuleuse Avancement. En tresindstyve hvide Kyrasserer havde havt den Frækhed at gjøre Krumspring 500 Meter fra vore Folk, og det blev snart indlysende, at dette Nummer i den høiere Rideskole kun tilsigtede at dække Anbringelsen af et preussisk Batteri, som bare vilde have slaaet os ned som Korn. Admiral Jauréguiberry galopperede hen til M. og raabte: „Spild ikke et Minut, faae Folkene rask afsted og spid mig de Slyngler derovre, — men hurtigt!“

Det blæste gyseligt. M. gjorde sine Eskadroner kampfærdige og tog Sablen i Haanden. Ved Synet af denne Manøvre opgav det fjendtlige Artilleri at plante et Batteri og trak bort i skarpt Trav; de hvide Kyrasserer gjorde ogsaa omkring men kun i Skridt. Øieblikket var der.

„Giv Agt!“ brølte M. begeistret.

Dersom han havde kunnet sin Frankrigshistorie, havde han kunnet sige Fontenays berømte Ord til sine Folk: „Mine Herrer, tag Vare paa Deres Hatte, thi nu har vi den Ære at chargere!“ Uheldigvis kjendte han ikke de Ord og nøiedes med at skrige: „Eskadroner fremad! Tømmen i Høire. Galop, March!“

Og afsted gik det. Men neppe var man kommen ti Skridt, førend et Vindstød tog Kommandantens Kepi med sig og viste de forbausede Dragoner et Hoved, der var saa glat som en Billardkugle.

„Aa, min Kepi, tag min Kepi op“, skreg M. og holdt uvilkaarlig igjen paa sin Hest.

„Tag Kommandantens Kepi op“, gjentog en Del Rekrutter, der ikke var videre livlige til Mode, og altfor lykkelige ved ikke at komme ind paa Fjenden.

Der blev et Øiebliks Ophold; syv, otte Mand gjorde Holdt og satte af for at løbe efter Hovedtøiet. Officiererne, der ikke mere saae deres Kommandant, troede der var kommen Kontraordre og standsede deres Delinger. Imens forsvandt saa de hvide Kyrasserer, og da Dragonerne efter længere Tids Forvirring kom i Orden igjen, var den gunstige Leilighed spildt . . . og M. . . . havde ingen Kepi mere.

Admiralen, der havde seet Artilleriet trække bort, vilde have at vide, om Chocet var lykkedes og viste sig for den skaldede Kommandant, der stod med strittende Ører.

„Naa? Hvormange Fanger?“ spurgte han.

„Der var ingen Mulighed for at naae dem“, svarede den sølle M. . . . ganske haabløs.

„Tusind Ildsvælg“, sagde Admiralen og skar Tænder, „der kunde man dog have lavet en net Fælde“, — og han mumlede, idet han gik bort: Stadigt det Samme; der maa unge Mennesker til de raske Choc.

— — —

Jeg traf M. forleden, gammel, hvidhaaret, færdig, og da jeg søgte at gjætte Aarsagen til denne Forvandling, viste han mig ganske melankolsk sin Kepi, som kun havde tre Tresser.

Kvindelige Forbrydere

En engelsk Sagkyndig paa Fængselsvæsenets Omraade, Major Griffiths, har nylig offentliggjort sine Iagttagelser med Hensyn til Kvinder i Fængsel. Major Griffith anerkjender ikke Professor Lombrosos Theori om en særlig Forbrydertype; han mener tvertimod, at fangne Kvinder ikke ere synderlig meget forskjellige fra deres lykkeligere stillede Søstre udenfor.

Først og fremmest modsiger Major Griffith Lombrosos Paastand om, at den kvindelige Forbryder skulde være en slet Moder. Et Besøg i Børneafdelingen i et større Fængel vil snart overbevise En om Urigtigheden deraf. Tvertimod, disse Smaabørn øve en velgjørende Indflydelse paa Livet indenfor Fængslet, det er i Forholdet til dem, at den kvindelige Natur udfolder sine skjønneste Sider, og var det ikke for den uheldige Indvirkning paa Børnene selv, vilde det maaske være rigtigt at lade Mødrene beholde dem længere, hvor de ere idømte en længere Fængselsstraf. Der gives for en Fængselsinspecteur ikke noget pinligere, end naar han i Henhold til Reglementets strenge Forskrift maa berøve en Moder hendes Barn til Trods for hendes indstændige Bønner.

Fødslen af et Barn er altid en stor Begivenhed indenfor Fængslet. Barselkvinden bliver omhyggeligt og opoffrende pleiet af to af hendes Medfanger. Barnet bliver døbt af den nærmest boende Præst (ikke af Fængselspræsten) og „vores Barn“ fremvises med umaadelig Stolthed til alle Besøgende.

I Forholdet til sin Mand eller Kjæreste er den kvindelige Forbryder ikke mindre opoffrende og trofast. Hendes Troskab kan være ganske heroisk mod den brutale Tyran, der i mange Tilfælde har voldt hendes Ulykke. Hun underkaster sig heller en langvarig Fængselsstraf, end hun lader sig fravriste nogen Tilstaaelse, der kunde bringe ham i Fare. Maaske er det oprigtige Venskab, hvormed Kvinder i Fængsel omfatte hverandre, mindre udpræget kvindelig. Man har seet Exempler paa, at Fanger har faaet Bersærkergang og har ødelagt Møbler, Sengklæder og Tøi, fordi man havde skilt dem fra en Veninde og anbragt dem ved et andet Bord i Systuen. Det er ikke længe siden, at en nylig modtagen Fange overfaldt en af Opsynsmændene, fordi hun havde hørt, at han havde været paa Nakken af en Veninde af hende.

En af de haardeste Prøvelser for den kvinde-

lige Smag er Fangedragten. De forsøge Alle at pynte paa den ved alle mulige smaa Kunstgreb. Ogsaa deres nøgne Celler søge de at forskjønne ved smaa Prydelser, som de forstaa at tilvende sig til Trods for Fængselsregulativet.

Kvindelige Fanger ere bekjendte for deres Kjærlighed til Dyr. Det vrimler gjerne med Katte i Kvindefængslerne, og ofte give de Anledning til de alvorligste Skærmydsler. Naar en Kvindes Yndlingskat har forgrebet sig paa en Andens Mus, kan det faae de alvorligste Følger. Ligeledes udfoldes der en utrolig Opfindsomhed, naar det gjælder om at lokke Smaafugle hen til Cellevinduerne.

Maurus.

Hvem er Nessuna?

I Paris er der dukket en moderne Sfinx op, en Sfinx, der ganske vist ikke, som den Oidippus dræbte, fortærer sine Tilbedere med Hud og Haar; men kun nægter dem sit Hjerte og sin Haand; det er jo dog for mange unge Mennesker det Samme som en Dødsdom. Hun er smuk, Mademoiselle Nessuna, men at hun kan øve en saadan fordærvelig Indflydelse paa Hjerterne, som hun gjør, skulde næsten ikke tænkes muligt, thi der er jo dog Kvinder, der er smukkere og attraaværdigere end en Linedanserinde. Den Slags Damer, der er vante til at balancere paa den stramme Line, forstaa ogsaa ude i Livet at holde sig oppe paa Dydens yderste Grænse, og falde de endeligt, saa gjør det dog hverken fra eller til i deres Renommé. Visheden om hver Dag at se Døden i Øinene, gjør de Kvinder letlevende og letsindige; thi de maa udbytte og nyde deres forgyldte Elendighed, før den forsvinder; de vide ikke, om den næste Dag den sidste. En dydig Linedanserinde skulde synes at være en unaturlig Selvmodsigelse.

Mademoiselle Nessuna er alligevel dydig, derom er der ingen Tvivl. Da hun første Gang optraadte paa Line, jublede Tilskuerne hende imøde, saadan begeistredes de af hendes Elegance, Sikkerhed og Skjønhed. Man vidste ikke, hvorfra hun kom, og hendes Navn alene gav ikke noget Holdepunkt. Det er nemlig ikke andet end det italienske Ord for „Ingen." Hippodromets Directeur kunde heller ikke give de Nysgjerrige nogen Oplysning; thi han vidste ikke mere, end hvad Kunstnerinden selv havde sagt, da hun søgte Engagement. Da Linedanserindens Præstationer viste sig saa udmærkede ved første Prøve, og da hun var saa smuk, havde han engageret hende, fortrød det ikke siden; thi fra den Dag af skaffede „Mademoiselle" ham fuldt Hus.

Paris' unge Levemænd bestræbte sig forgjæves for at opnaae Linedanserindens Gunst, men vedbleve dog at sværme om den unge Pige, der mødte alle deres Tilnærmelser med et koldt, ubarmhjertigt Nei. Og jo mere tilbageholdende den Smukke var, desto lidenskabeligere blev hendes Tilbedere, og fire af dem foretrak i deres Fortvivlelse Døden fremfor et Liv uden hende.

Kun den unge Englænder, Lord Fettin, som har tilbragt fem Aar i Paris, har opnaaet en vis Indrømmelse af Mademoiselle Nessuna. Hun har lovet at ægte ham, hvis han kan udfinde, hvad hun hedder, og hvem hun er. Hun vilde ikke, sagde den mærkelige Linedanserinde, berøve ham ethvert Haab, for at han ikke skulde gjøre det Samme som hans bedste Venner, Marquis Heris og Felix de Uzere, der skjød sig.

Siden søger nu den unge Lord at opdage Kunstnerindens Navn: *hun* har paa hans Bøn holdt op med at danse og lever af en Aarspenge, som han uegennyttig har sikret hende. For at naae sit Maal, har han ladet hendes Billede sende omkring i hele Verden i mange hundrede Exemplarer. Til Enhver, der kan bringe ham paa Spor efter, hvem hans hemmelighedsfulde Elskede er, udlover han en stor Belønning.

Hungersnøden i Indien

Tiltrods for den store Værdi, Indien har for England, foraarsager dog denne udstrakte Besiddelses fjerne Beliggenhed, at Folk i England, som andetsteds i Europa, som Regel neppe er tilbøielige til at sætte sig ind i de Hungersnødens Rædsler, der nu formørke Landet. Vor Illustration giver en Ide om de frygtelige Lidelser, de Indfødte har maattet udstaa for at faae et saa jammerligt Udseende som denne Stakkel, der bogstavelig talt ikke er meget Andet end Skind og Ben.

De sidste Beretninger, som selvfølgelig ikke er fuldstændige, viser, at over en halv Million Mennesker nu lider Hungersnød i Indien. Fordelingen i de forskjellige Provinser er følgende: I Nord-Vest-Provinserne og Oudh 336,230, i Central-Provinserne 45,900, i Rajputaja 39,000, Bombay 36,000, Bengal 34,100, Burma 29,000, Madras 26,200, Central-Indien 7,500 og i Pungjab 6,400 Hungrende. I den sidste Tid er der falden lidt Regn i adskillige Distrikter, og der er Udsigt til mere. Forhaabentlig maa Hungersnøden derfor snart have kulmineret, saa at taalelige Tilstande paany kunne indtræde.

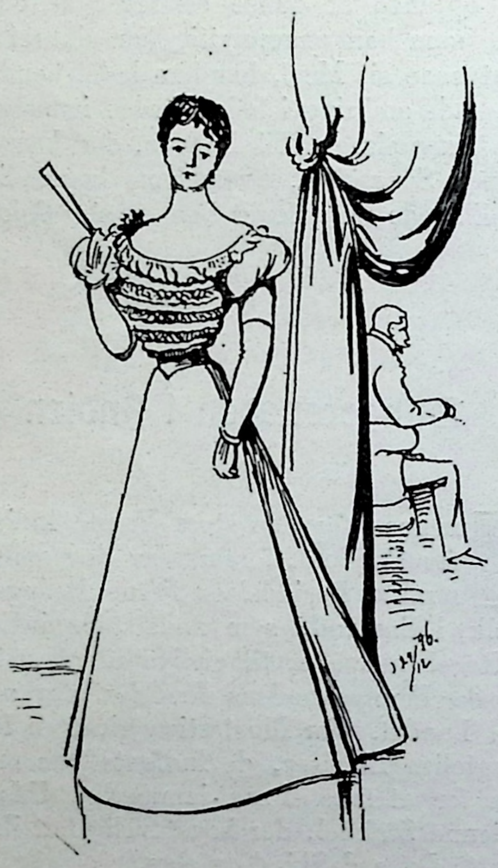
Den sammen med Hungersnøden optrædende Byldepest rummer tilligemed enkelte indtraadte Koleratilfælde den største Fare for Smitteover-

førelse til Europa, dels gjennem Suezkanalen med Skibe, som kan have pestsyge Folk ombord, og dels med Pilgrimstogene til Mekka, hvorfra Smitten nemt kan naae Tyrkiet. Der træffes derfor nu Foranstaltninger til en rationel Karantænebehandling overalt paa faretruede Steder.

Slipper Pesten alligevel ind i Europa, vil den kunne gjøre en frygtelig Høst.

I Bombay har Dødeligheden været 200 af Tusinde om Ugen. De fleste Dødsfald indtræffe dog i den af de Indfødte beboede Staddel, og kun faa Europæere er blevne angrebne.

I Europa optraadte Epidemien sidste Gang i Aaret 1878—79 i Gouvernementet *Astrakan*.

BALLETS DRONNING, „FORGLEMMIGEI“

Et Brev

Dans ud, smukke Frøken! Lad Dem vugge af Valsens sagte, glidende Rythme, eller faer gjennem Salen i en susende Galopade, eller vis Deres smalle og smaa Fødder i en *Pas de Quatre* eller den fra England indførte og nu saa moderne *Scotish*. Nei, siger De, nu er De træt og foretrækker at sætte Dem paa den lille Sofa i den dybe Vindueskarnap, hvor Lyset skinner blødt og dæmpet, hvor Viftepalmernes store Blade danner en Himmel over Deres Hoved og hvor De, naar De seer ud ad Vinduet, skimter den rigtige natsorte Himmel, besat med tusinde tindrende Stjerner og Jorden, den grimme, sorte Jord, som nu er bedækket med et hvidt Snetæppe. Og De tænker paa Deres første Kanetur, som Deres rare, gamle Onkel spenderede paa Dem. Aa, hvor De knagfrøs! Tilsidst kunde De ikke føle Deres Øreflipper, og skjøndt Fødderne var begravede i en lun Fodpose, havde De dog den Fornemmelse, at de var stukne ned i en Ballie fuld af iskoldt Vand. Saa kjørtes der tre Gange rundt om Hesten paa Kongens Nytorv, lidt ud ad Strandveien og hjem igjen, og De maatte smile og lade som om *det* var den største Nydelse, De havde havt i Livet. Den lille Tur kostede Deres rare, gamle Onkel ti Kroner og Dem en Krone extra til Vask af Lommetørklæder, thi den Forkjølelse, De paadrog Dem ved den Leilighed, var ikke af de allermindste. Deres henrivende, lille Næsetip var lidt rød, blot en lille Streg, selvfølgelig.

Er De kjed af min Snak?

Saa, nu reiser De Dem og gaaer fra mig, ind igjen til Lyset og Herligheden, og jeg sidder her og seer efter Dem. Hvor De dog er yndig i den lyseblaa Kjole! Silken falder saa blødt og smyger sig om Deres Skikkelse, og Blousen med den ene Stribe af Silke, den anden af spindelvævslignende Mellemværk, klæder allerkjæreste. Mest beundrer jeg dog Halsen, omgiven af en brusende, hvid Knipling. De havde saamænd ikke havt nødig at fæste en Bouket Forglemmigeier paa den høire Skulder og stikke en anden paa venstre Side i Deres Silkebelte. Dem er der sikkert Ingen, der glemmer. Blot De nu husker, at mig har De lovet anden Vals!

Men Død og Pine! Jeg glemmer jo helt, at en Dame har sendt mig hen paa dette Bal for at jeg skulde bruge mine Øine og beskrive Toiletterne. Enfin! Der er en kjøn Brunette i kanariefarvet Silke, besat med sorte Kniplinger og smaa, glinsende Stenkulsperler. Der er en ung Dame i lysegrønt Crepon, pyntet med Fløiel, en Schattering mørkere end Kjolen. En Fløielsstrimmel løber langs Kanten af Nederdelen, rundt Halsen paa det udskaarne Liv og det ganske korte Pufærme er forarbeidet helt af Fløiel. I Brystet bærer hun en Bouket fine, lyserøde Nelliker. Her er en ung Backfisch i Hvidt med Skærf af Chinébaand, der falde i det Guldgule, og ved Siden af hende udfolder en ung Frue al sin Ynde i sort Chiffons-Kjole med en Fjerkant rundt Udskjæringen i Halsen og en Dito om Ærmerne. Her er høie og smaa, fyldige og slanke, lyse og mørke Damer, men Prisen som Ballets Dronning bærer dog De, søde, lille Forglemmigei.

Erik.

SALVADOR CISNEROS BÉTANCOURT,

MARQUIS AF SANTA LUCIA, PRÆSIDENT FOR „REPUBLIKEN KUBA“

Opstanden paa Kuba

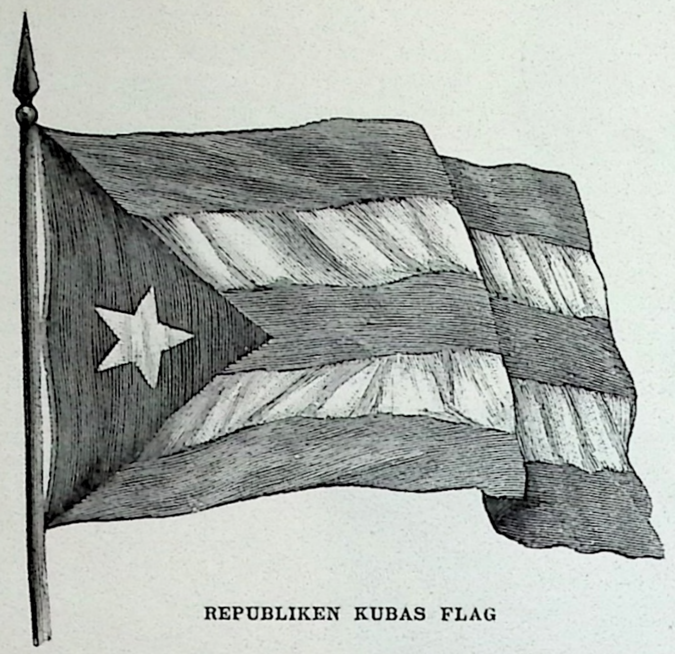
I Februar Maaned d. A. er der gaaet to Aar siden Opstanden paa Kuba udbrød. Spanien havde den Gang 15000 Mand regulære Tropper paa Øen. Insurgenternes Hær var ved Revolutionens Begyndelse forsvindende lille, thi strax greb kun 900 Mand til Vaaben. Insurgentgeneralerne *Maximo Gomez* og den for kort Tid siden faldne *Antonio Maceo* vare, da

MAXIMO GOMEZ, KUBANSK INSURGENTFØRER

ANTONIO MACEO, KUBANSK INSURGENTFØRER

REPUBLIKEN KUBAS FLAG

de landede paa den kubanske Kyst, kun ledsagede af en Haandfuld Folk. Gomez kom selvfemte, og Maceo havde 24 Mand. I Aarene 1895 og 1896 har Spanien sendt 230,000 Mand regulære Tropper fra Moderlandet til Kuba og bevæbnet 120,000 Frivillige mod Insurgenterne, altsaa er næsten 400,000 Mand traadt under Vaaben mod Insurgenterne. Dette er en Hær, som er langt større end den, hvormed Storbritannien bekæmpede den indiske Opstand i Aaret 1857.

Antallet af bevæbnede Insurgenter paa hele Øen beløber sig til omtrent 50 à 60,000, hvoraf 70 Procent er Hvide og 30 Procent Farvede. Men efter Insurgenternes Mening vilde man let kunde stille 100,000 Mand, ja endnu flere, i Marken mod Spanierne, hvis blot Kubanerne havde Vaaben nok. Tilmed mangler Oprørerne hyppigt Munition. Deres Øverstkommanderende er General Maximo Gomez, som var Krigsminister under Opstanden paa Kuba fra 1868 til 1878 og nu er 60 Aar. Han er født paa St. Domingo. En yderst dygtig Hærfører havde Oprørerne i Antonio Maceo, der faldt den 4. December forrige Aar i Slaget ved *Punta de Brava*. Spanierne havde lovet 200,000 Frs. for Maceos Hoved. Til Gjengjeld udsatte Insurgenterne en „Præmie" paa 10,000 Frs. for den spanske General Weylers Hoved.

Antonio Maceo, der var Mulat og af usædvanlig kraftig Legemsbygning, blev født den 14. Juli 1848 i Santiago de Kuba. Han deltog allerede i Opstanden fra 1868 til 1878, og i Kampen mod Spanierne havde han efterhaanden mistet sin Fader og sine fem Brødre. For Maceos Øine blev hans Moder og hans Søster i Begyndelsen af Opstanden i 1868 først pinte paa en næsten dyrisk Maade og dernæst dræbte af nogle spanske Officerer. Derfor havde han svoret Spanierne et uforsonligt Had. Han havde tilbragt sin første Ungdom som Arbeider og Kvæghyrde ude paa Landet. Senere, i 1878, flygtede han til Amerika, hvor han var saa heldig at faae en Stilling som Berider i Militairskolen i Westpoint. Her tilegnede han sig et omfattende Kjendskab til Militairvæsenet. Af andre fremragende Insurgentgeneraler kan nævnes den nuværende Krigsminister, Pole Carlos Roloff, en Galizier af Fødsel og allerede i 1868 Deltager i Kampen mod Spanierne, hvorefter han skiftevis har opholdt sig paa Antillerne og i Mellemamerika; desuden de kubanske Generaler Sanchez, Borrero og Guerra. Den fra Slaget ved Punta de Brava kjendte Insurgentgeneral Diaz synes at være mindre talentfuld end de Øvrige.

Efter Insurgenternes Mening er den nuværende Opstand udbrudt for tidligt; man var kun bleven halvveis færdig med Forberedelserne dertil. Den unge Advokat og Journalist paa Kuba, José Martin, „Sjælen i Opstanden", som han er bleven kaldt, havde i Udlandet, navnlig i Florida, Texas, Mexico, Mellemamerika, New-York og flere Steder, organiseret hemmelige Komiteer for Revolutionen. Desuden fandtes der i alle større Byer paa Kuba hemmelige revolutionære Klubber. Strax efter Oprørets Begyndelse kom José Martin fra Amerika til Kuba og faldt i Træfningen ved Dos Rios den 19. Mai 1895.

Ligesom i 1868 valgte Kubanerne ogsaa i 1895 en Regering, der stillede sig i Spidsen for *Fristaten Kuba*. En Præsident og nogle Ministre bleve valgte, og disse udnævnte nogle udenlandske Gesandter til at repræsentere Republiken i Amerika og Europa. I Løbet af kort Tid fremkom ogsaa Fristaten Kubas Frimærker, foreløbig fire Slags, til 2, 5, 10 og 25 Centavos. Republikens Præsident er den bekjendte Kubaner, *Salvador Cisneros Bétancourt*, født 1832 i Puerto Principe. Han var tidligere i lang Tid Præsident for Repræsentantkammeret paa Kuba og bar Titlen „Marquis de Santa Lucia"; han er mange Gange Millionær og offrede allerede under Opstanden 1867—78 flere Millioner. Republikens Vicepræsident er Bartolomé Masó, Krigsminister er Carlos Roloff, Finansminister Seveoro Pina, Indenrigsminister Santjago Garcia Canizares og Udenrigsminister Rafael Portuondo. Desuden hører Thomas Estrada Palma til Ministeriet. Den nydemokratiske Konstitution blev den 18. September 1895 proklameret af den konstituerende Nationalforsamling paa 20 Delegerede, som traadte sammen i Zimaguaya. Regeringens Sæde er nu ligeledes i denne By, der ligger i Provinsen Puerto Principe. Den republikanske Regering udskriver og modtager Skatter, lønner Embedsmænd, kjøber Vaaben og Munition og har allerede to officielle Organer: Dagbladene *„Boletin de la Guerra"* og *„Cubano libre"*. De øvrige Aviser paa Kuba ere: *„El Yara"*, *„Patria"*, *„El Provenir"*, *„El Pabellon Cubano"*, *„La Libertad"*, *„La Defensa"*, *„La*

Propaganda Cuba" og talrige Andre. Anerkjendt som Republik er Kuba indtil nu kun af Republiken Bolivia, i hvis Hovedstad Republiken Kubas betroede Gesandt ogsaa allerede befinder sig. I Paris, Rom, New-York, Mexiko og flere Stater boer der Repræsentanter for „Fristaten Kuba", som dog endnu ikke er anerkjendte af vedkommende Staters Regeringer.

Bortseet fra en Del meget velhavende Kubanere, der tegnede store Pengebidrag til Støtte for Oprøret, var det især Cigararbeiderne paa Øen, som stadig fra Begyndelsen gav Oprørskomiteen de fleste Pengemidler, idet de først ydede Lønnen for en af sex ugentlige Arbeidsdage, og senere Lønnen for endnu en Dag om Ugen.

Insurgenternes Hær bestaaer af Infanteri, Kavalleri og Artilleri. Desuden eier Insurgenterne nogle smaa Kystdampere, som har det Hverv at forsvare Øens sydlige Kyst og Strækningen fra Sydvestkysten og fra de østlige Punkter paa Øen henimod det amerikanske Fastland.

Den spanske Krigsflaade, der krydser ved Kuba, lader Meget tilbage at ønske; thi enten har Fartøierne daarlige og for svage Maskiner, der ofte helt negte at gjøre Tjeneste, eller ogsaa er Skibene saa store og dybtgaaende, at de slet ikke kunne løbe ind i de smaa Bugter og Havne paa Øen. Tilførselen af Vaaben, Munition og Penge fra den amerikanske Kyst kan naturligvis kun ske i al Hemmelighed, thi det amerikanske Toldvæsen konfiskerer alle Vaabensendinger, der er bestemte til Kuba. Naar de kubanske Skibe seile ud af en amerikansk Havn, angive de derfor hyppigt et eller andet Bestemmelsessted paa Mellemamerikas Kyst eller i Mexiko, hvor de selvfølgelig slet ikke agte sig hen. Paa denne Maade faaer Kubanerne mangen Forsyning af Krigskontrabande. Kubanerne overdriver derfor sikkert, naar de siger, at de væsenlig har forskaffet sig Vaaben ved at tage dem fra fangede eller faldne Spaniere. Alligevel har Spanierne lidt store Tab af Vaaben og Munition og har endogsaa et Par Gange maattet lade en fyldt Krigskasse i Stikken. Af og til har Insurgenterne ogsaa drevet Regeringsdepotets Vagt paa Flugt og sat sig i Besiddelse af meget Krigsmateriel. Og Jernbanetog, som under militair Eskorte medføre Vaaben og Munition, falde endnu stadig Insurgenterne i Hænde. I Øens østlige Del har Maximo Gomez desuden gjentagne Gange erobret spanske Forter og talrige Byer, og for kort Tid siden udbredte Insurgenternes to Dynamitkanoner stor Rædsel blandt de spanske Tropper. Den ene af disse to Kanoner er nu hos den Hærafdeling, der opererer mod Vest, og som tidligere havde Antonio Maceo til kommanderende General; den anden Kanon har Insurgentføreren Calixto Garcia, som staaer mod Nordost med omtrent 2—3000 Mand. Naar man affyrer disse to Stykker Skyts, hvis Projektiler udslynges ved sammenpresset Luft, seer man hverken Ild eller Røg, og man hører heller ikke nogensomhelst Kanontorden, men kun en svag Lyd, som naar et Stykke Træ brydes itu. Skytset bestaaer af tre svære Løb, der ligge Side om Side, og af hvilke det midterste, hvoraf Projektilet skydes ud, er omtrent 5 Meter langt. De to andre Løb er kun 4 Meter lange. Projektilets Vægt er $16^1/_2$ Kilogram, og dets ødelæggende Virkning skal være frygtelig.

Medens, som bekjendt, den spanske General Weyler lader alle fangne Insurgentofficierer skyde og endogsaa for nylig skal have truet med udenvidere at lade nedskyde enhver Bladkorrespondent, der viser sig paa Krigsskuepladsen, saa søger derimod Kubanerne at vinde de fangne spanske Soldater for Republikens Sag. De fangne Spaniere blive saa godt behandlede og pleiede i Insurgenternes Leir, at de Menige ofte gaa over til Oprørernes Rækker. Da desuden Soldaterne ved mange Regimenter i den spanske Hær ofte har Sold tilgode for flere Maaneder, medens Officiererne faae store Forskud paa deres Gage, hersker der selvfølgelig kun ringe Kampmod og Disciplin blandt de spanske Tropper, hvor Demoralisationen breder sig for hver Maaned, der gaaer, og Desertion over til Oprørerne hører til Dagens Orden.

Med Undtagelse af ganske faa Pladser er da ogsaa allerede Øens hele østlige og midterste Del i Oprørernes Hænder. Kun mod Vest holder Spanierne sig endnu fast, skjøndt afdøde Maceos Tropper her ikke lader dem nyde megen Ro.

Maceo havde skiftevis sin Leir i Rudibjergene og paa Sierra Guaniguanico. Det var hans Hensigt derfra at bryde igjennem den vestlige spanske Befæstningslinie fra Havnen Mariel paa Nordkysten til Havnen Majana paa Sydkysten, for at marchere mod Habana. Her vilde saa Gomez, som fra Øst, hvor han havde slaaet Spanierne i adskillige Slag, allerede var kommen Hovedstaden paa kun 10 Mils Afstand, forene sig med Maceo; og var dette lykkedes, havde de to Anførere i Forening sandsynligvis tilføiet Spanierne et afgjørende Nederlag. Men saa indtraf Maceos Død. Amerikanerne mener, at han blev forgivet af en spansk Spion, som opholdt sig i hans Leir; men dette er neppe rigtigt. Hans Død er et betydeligt om end ingenlunde uopretteligt Tab for Oprørerne. Dengang José Martin i Foraaret 1895 faldt i Kampen, jublede man høit i Madrid; dog indsaae Spanierne efter kun faa Maaneders Forløb, at Kubanerne forstode at hævne deres Førers Død tifold.

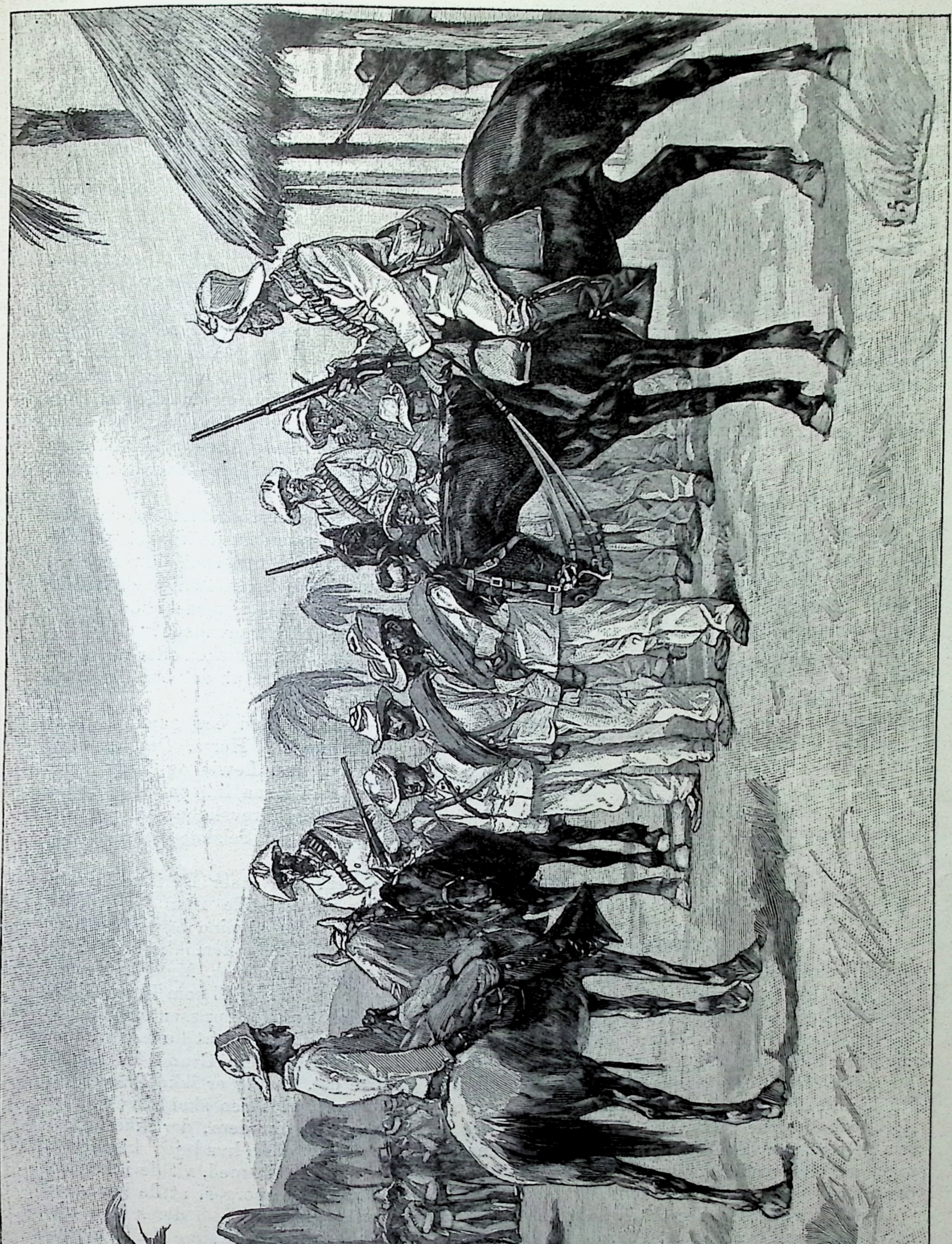

ET 5 CENTAVOS FRIMÆRKE

Kuba er nu saa godt som tabt for Spanien. Skulde virkelig den spanske Overmagt kunne kue Insurgenterne, maatte Spanien, selv efter Re-

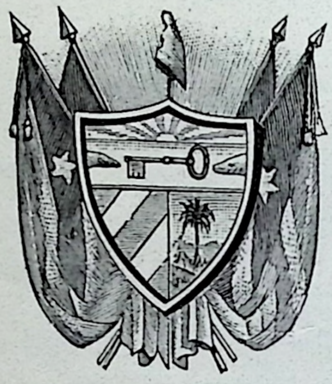

INSURGENTERNE ANGRIBE EN SPANSK CARRÉE

SPANSKE FANGER I INSURGENTERNES LEIR

volutionens Tilendebringelse, lade et Par Hundredetusinde Mand blive tilbage rundt i Landet som Vagt i to—tre Aar for at opretholde Ro paa Øen. Men dette formaaer Spanien af finansielle Grunde aldeles ikke. Og lige saasnart Spanien maatte trække Tropperne tilbage, vilde Oprøret igjen udbryde. Tilmed er Øens Skatteevne lammet, saa Spanien vilde efter endt, seirrig Krig kun kunne tage et stort Øde i Besiddelse. Den spanske Industri, hvis Export for en stor Del gik til Kuba, har nu maattet saa omtrent indstille denne lønnende Udførsel. Og dog kunde Kuba, som før Krigens Begyndelse havde 1,750,000 Indbyggere, meget godt, som Følge af sin frugtbare Natur og Jordens og Bjergenes store Skatte, ernære en Befolkning paa 8—9 Millioner; thi i Øens Indre findes der udstrakte, gode Egne, som endnu slet ikke er opdyrkede eller bebyggede.

REPUBLIKEN KUBAS VAABEN

Olympia

ROMAN I FEM BØGER

AF

R. E. FRANCILLON

(16. Fortsættelse.)

FJERDE KAPITEL

„Nu kan De gaa“, sagde Lord Wendale til sin Kammertjener. „Veed De hvad, Forsyth, jeg begynder at blive gammel. Jeg kan ikke taale Lyden af Vognhjul. Jeg føler mig fristet til at sætte mig ned og tænde en Cigar og lade mine Gjæster more sig uden mig. Jeg kjender ikke dem, og de kjender ikke mig. *Apropos*, min gode Tante, Lady Anne — der, som De veed, skal være Værtinde iaften — sagde noget meget Forunderligt til mig lige før Middag.“

„Og det var? Med al Respekt for Lady Anne, havde jeg neppe troet, at det Forunderlige laa for Hendes Naade.“

„Ikke som Regel. Hun sagde, at vi lignede hinanden, De og jeg.“

„Jeg er virkelig Lady Anne meget forbunden. Jo, der er en Lighed. Det er sandt, at Deres Herligheds Næse er græsk, medens min er af en ubeskrivelig Form; De er høi, jeg er lille; De seer godt ud, efter hvad Folk siger; jeg, hvis jeg skal dømme efter deres Taushed, gjør snarere det Modsatte. Men, saadan i det Hele taget, er der stor Lighed mellem Mand og Mand.“

„Folk seer undertiden mærkelige Ligheder. Og jeg har den Theori, at Ingen kan se en Lighed, selv for et Øieblik, uden at den virkelig er tilstede.“

„Ligheden mellem Mand og Mand — intet Andet. Det er sikkert det, Lady Anne mener. Hele Grevskabet kommer vel iaften?“

„Det haaber jeg. Er der glemt Nogen, vil det være Tilfældet med den uindbudne Fe om igjen. Saa vil jeg have skaffet mig en Fjende. Men jeg er ikke færdig med Ligheden, gamle Svend. Det er langt mere besynderligt, at Mrs. Lewis, Husholdersken, som har været i Familien lige siden Erobringen, sagde til Lady Anne, at da hun saae Dem, troede hun, at min Bedstefader var staaet op af sin Grav.“

„Man maa holde Alderen Noget tilgode. Naa saa Mrs. Lewis, der kan huske Slaget ved Hastings, sagde til Lady Anne, at hun saae en Lighed mellem mig og Deres Herligheds Bedstefader, og Lady Anne vilde gjøre det endnu bedre. — Hele Grevskabet kommer altsaa?“

„Hvorfor længes De saa meget efter at se hele Grevskabet? Jeg antager, at det ene Grevskab ligner det andet.“

„Aldeles — ganske som een gammel Herre ligner en anden gammel Herre. Det har vi et Exempel paa med Mrs. Lewis og Lady Anne. Nei — jeg bryder mig saa lidt om at gjøre Bekjendtskab med hele Grevskabet, at jeg har isinde at nyde mit eget Selskab paa mit eget Værelse.“

„Hvad behager? Det faaer De ikke Lov til. Tvertimod, jeg vil forestille Dem for Alle og Enhver — De er jo en af mine Løver, og hvad har man en Løve for, naar den ikke brøler?“

„Jeg veed, hvad De mener, Mylord. Men — dengang jeg kom til Beckfield som Deres Gjæst, var det ikke min Mening at præsentere mig paa Bal. De kan vægre Dem ved at huske, hvad jeg er, men det er desto mere Grund for mig til ikke at glemme det. Det er er ikke Enhver, der er enig med Dem i, at Veien skal gjøres lettere for en Forbryder end for dem, der ikke behøve nogen Hjælp — og efter hvad jeg kjender til Landboere og andre Folk med, vil de ikke være videre glade, naar det spørges, at de har været indbudte sammen med En, som deres Vært vidste var en forhenværende Fange fra Weyport. De vil, at jeg ikke maa føle mig saaret. Det er netop derfor, jeg foretrækker at være alene.“

„Der er ikke Tale om det“, sagde Lord Wendale. „Hvordan skulde Nogen vide det? Og hvad gjorde det ogsaa, om hele Grevskabet vidste det? Jeg vil føre Dem sammen med hvem jeg

har Lyst til — hvilket Indfald, at en Mand, som har været saa uheldig at sidde i Fængsel, skammer sig ved at træffe sammen med Folk, der har været saa heldige at undgaa Lønnen for deres Fortjenester — tosset! De *maa* vise Dem, Forsyth, medmindre De vil krænke mig — De er da vel ikke bange for, at nogen Anden skulde antage Dem for min forsvundne Onkel?"

„Nei, aldeles ikke — aldeles ikke", svarede Forsyth meget ivrigt. „Godt — naar De virkelig ønsker det, saa vil jeg vise mig frem, skjøndt jeg ikke lover, at jeg vil brøle."

„Saa afsted — jeg hører Lyden af Vognhjul. Jeg vilde ønske, at vi kunde bytte Rolle, Forsyth, De og jeg — at De var Lord Wendale, og at jeg var, hvad Naturen havde bestemt mig til — en virkelig Maler, en virkelig Musiker, en virkelig Et eller Andet — selv et virkeligt Parlamentsmedlem. Ved Jove, Forsyth, jeg havde stor Lyst til at forestille Dem som min virkelige længst forsvundne Onkel, der er staaet op af Graven, og selv blive slet og ret Arthur Calmont, der skal bane sig en Vei her i Livet."

Forsyth betragtede ham skarpt, men det var i hans sædvanlige rolige Tone, at han svarede:

„Ah, Lord Wendale, det er meget let at ønske det Umulige. Vent til De bliver prøvet."

„Paa Ære, jeg mener, hvad jeg siger. Jeg ønsker at være midt i Slaget — at maatte bane mig Vei selv — slet og ret Arthur Calmont og mindst to Levealdre mellem mig og den fordømte Titel —"

„Og fuldtop af Smaapenge til at smøre Hjulene med og den visse Udsigt til en Krone, som De kan hvile deres Hoved paa, saasnart det begynder at værke —"

„De er en Cyniker — De kjender Intet til de Byrder, jeg maa bære. Jeg vilde gladeligt kaste dem af imorgen den Dag og være uafhængig af Alt og Alle undtagen af mine egne Hænder. Gid Pokker havde den Tjener — nu er han borte igjen. Jeg gad vide, hvad han troer, jeg har ham for. Forsyth, aa, vær saa venlig at række mig mine Handsker."

Den gamle Maler trak paa Skulderen, gav sin Patron Handskerne og fulgte ham saa beskedent som vel muligt ind i Modtagelsesværelset.

Mrs. Westwood var Punktligheden selv. Det var hendes Vogn, Lord Wendale havde hørt komme. Gerald havde staaet saa bestemt paa, at enten skulde Olympia med paa Ballet eller ogsaa blev han hjemme, at hans Moder, som ikke vilde have givet efter for nogen Anden, var nødsaget til at føie ham. Ikke alene det, men det indiske Tøi, en af de mange ydre Aarsager til den endnu standende Strid, blev i sidste Øieblik syet til en Kjole til Olympia. Hendes Tante havde imidlertid ved en Række sindrige Indfald gjort sit Bedste for at Resultatet kunde blive saa lidet moderne og tiltalende som vel muligt. Men hun fik ingen Glæde deraf.

„Ved George, Olympia!" udbrød Gerald, da da hun gik nedad Trappen bagefter Søstrene i sin indiske Silke, „Du ligner Dronningen af Saba!"

Det kunde man tage for en Roes eller ikke, men Mrs. Westwood bad ham skarpt om ikke at være profan. Olympia smilede taknemmeligt til den første Compliment, hun havde modtaget, siden hun blev født.

Selskabet fra The Laurels kom næsten for tidligt til Beckfield. Capitainen havde været den eneste Hæmsko paa deres forenede Iver, men han var bleven tvungen til at undvære sin Cigar og var ogsaa færdig i god Tid. Efter at have ordnet sin Skare — sig selv, sine tre Døttre, sin Søn, sin Mand, og sin Mands Niece — for at gjøre den mest virkningsfulde Entré i Modtagelsessalen, tog hun Capitainens Arm, lod Gerald tage Carry og anbragte de tre andre Pigebørn som Baggrund. I denne Orden bleve de modtagne af Lady Anne Calmont, der optraadte som Værtinde ved denne Leilighed, og saaledes fandt Olympia sig pludselig optaget i det, hun fuldt og fast antog for sine Drømmes store Verden.

Lord Wendale fik Øie paa de Nyankomne, gik hen til dem og trykkede Capitainens Haand. Mrs. Westwood neiede overmaade dybt — hun og hendes Pigebørn lignede i Øieblikket Siv, som et Vindstød farer henover, idet de bøiede sig ned og reiste sig næsten paa engang. Olympia var lidt forsinket, som om hun havde været det mindst bøielige af Sivene; men det var ikke af Mangel paa Ærbødighed overfor Eieren af saa mange Kandelabre. Hun var næsten forbauset over, at en virkelig levende Jarl saa mærkeligt bekræftede hendes Theorier ved sin tydelige Overlegenhed over Mænd, der som Onkel John, Peter Pigot og Forpagter Holmes vare dannede af almindeligt Ler. Han var ikke alene den smukkeste Mand i Salen, men den første virkelig smukke Mand, hun havde seet i sit Liv. Hun havde neppe vovet at tro, at der fandtes saadanne Mænd udenfor Bøger — og se, Skildringen af Romanhelte var sand. Hun mærkede tillige, at hans Blik udsøgte hende af hendes Selskab · ialtfald et Øieblik; og hans Blik gjorde hende selv stolt og mere end halv forlegen.

Hvorledes kunde Lord Wendale med sin nedarvede og uddannede Sans for Form og Farve Andet end studse over den eiendommelige og ubekjendte Skjønhed, som han uden at vide af det havde indbudt til Beckfield? Men der var een Ting til, der overraskede ham. Han var altfor optaget til at skjænke Familien Westwood mere end et Øieblikś Opmærksomhed, men Olympia saae han, paa sin Vei fra den ene Gruppe til den anden, standse og tiltale en ældre Herre, som stod alene og saae i en Mappe i et Hjørne

af Salen; naturligvis kunde hun ikke høre ham sige, halvt hviskende:

„Jeg forfølges af Ligheder idag, Forsyth. Se Dem om og siig mig, om de ikke seer et Ansigt, De kjender?“

Hun saae den ældre Herre se sig om, indtil hans Blik mødte hendes.

„Ah!“ sagde han med en Overraskelse, som han strax skjulte. „Dennegang har De Ret. Hun er i Baldragt og nogle Aar ældre — men det er hende — min Dryade og ingen Anden. Der er ikke to Ansigter som det i hele Verden. Og isaafald er hun en Miss Westwood.“

„Naar jeg nu forestiller Dem, vil De nok faae Mere at vide om hende end hendes Navn. Ved Jove, De har holdt Tand for Tunge — jeg vidste ikke af, at der existerede en saadan ung Pige i hundrede Miles Omkreds fra Beckfield. At tænke sig, at hun skulde komme her sammen med Folk som Westwoods! Faae nu Noget at vide om hende, og lad mig høre det — nu kan jeg ikke blive her længere.“

Olympia var paa denne Tid sikkert anbragt i et Hjørne sammen med Frøknerne Pender under Mrs. Westwoods beskyttende Vinger. Capitainen havde truffet en Bekjendt, og Gerald stod og hængte op ad en Dør. Hans Blik var fæstet paa Olympia, hvis Blik fulgte Jarlen, medens han blev Midtpunktet i den ene Gruppe efter den anden. De tre andre unge Piger beregnede deres Chancer for at faae deres Balkort fyldte og beklagede sig over deres sørgelige Mangel paa Bekjendtskaber. Men hun havde nok til at beskjæftige sine Tanker og sin Opmærksomhed med ved blot at se sig om, og af den uvante Atmosfære af Lys og Farve virke ubevidste Romaner paa sin uerfarne Fantasies Vævestol.

Pludselig lød Musik ud fra Balsalen, som stødte op til Modtagelsesværelset. Selv en almindelig Vals, spillet paa en Lirekasse, kan give Sjælens Vinger Flugt, og i et Nu syntes alle Umuligheder at blive mulige for den unge Pige, som aldrig i sit Liv havde hørt anden Musik end Julias Klaverspil og Orgelet i Kirken, og aldrig før havde været paa Bal. At sidde omgiven af Lys og Duft og Bølger af Lyd var tilstrækkeligt, uden at tænke paa Kavalerer. Hun antog det for en Selvfølge, at alle disse Mennesker maatte tænke og føle ligesom hun, og tænkte, med mere Sympathi end Misundelse, hvilken berusende Glæde Livet maatte være for dem.

Hun var saaledes optaget af sin Regnbue-Drøm, da den ældre Herre, som hun havde seet tale med Eieren af alle disse Vidundere, kom over fra sin Mappe i Hjørnet og bragte Familien Westwood et, omend ringe Pust fra den høiere Atmosfære, hvori Værten selv bevægede sig.

„Mrs. Westwood, om jeg ikke tager feil?“ spurgte han i sin tørreste Tone. „De har sikkert forlængst glemt mig, men jeg har havt den Fornøielse at træffe Dem engang før.“

Olympia glemte aldrig et eneste af sine Eventyr. Lyden af hans Stemme mindede hende øieblikkelig om „Hvad er der iveien?“ som saa barskt havde afbrudt hendes Sjælekvide ved Dammen i Lyke-Skov. Men Mrs. Westwoods Hukommelse var ikke saa god. Den Fremmede kunde for hende godt være en Hertug, og hun antog sig sin mest smilende Mine.

„Jeg har saadan en daarlig Hukommelse for Ansigter“, begyndte hun. „Det er en Familiesvaghed. Men det glæder mig meget —“

„Naa saa De husker mig ikke? De har ikke forandret Dem — skjøndt jeg troer at se En her, der er bleven stor nok til at minde mig om, at Tiden ikke har staaet stille for mig. Kan De huske en Aften, da en lille Pige blev bragt grædende hjem?“

„Naturligvis! Det var saa venligt af Dem, at gjøre Dem saa megen Uleilighed. Dersom jeg blot havde vidst, at De opholdt Dem paa Beckfield —“

Hun var ikke glad over at huske, at hun ikke havde været videre høflig imod En, der viste sig at være en Ven af Jarlen.

„Men jeg opholdt mig ikke paa Beckfield. Jeg boede hos min gode Ven, Peter Pigot, i den Sorte Prins. Saa De er virkelig den lille Pige, Miss Westwood? De fulgte altsaa mit Raad og løb ikke bort? De seer, at jeg mindes Dem, som om det var skeet igaar, medens jeg er bange for, at De har glemt mig.“

„Det har jeg virkelig ikke“, sagde Olympia, uagtet hun for første Gang følte, hvad det vil sige at være forlegen. „Jeg oplever ikke saameget, at jeg skulde glemme det.“

„Saa maa man gratulere Dem, Miss Westwood. Lykkelig den Nation . . .“

„Men jeg holder nok af at opleve Noget! Jeg vilde ønske, at jeg kunde tilbringe hele mit Liv som nu.“

„Hvad — sidde stille i en Balsal og tale med gamle Herrer? Saa maa jeg gratulere mig selv.“

„Nei — jeg mener omgiven af mange Mennesker — det er som om man var en Person i en ny Bog — som om —“

„Man saae en Flok Faar sætte over et Gjerde?“

„Nei, De kjender ikke noget til Faar, naar De troer, at det ene virkelig ligner det andet, skjøndt det seer saadan ud.“

„Olympia!“ sagde Mrs. Westwood. „Siig ikke saadan noget Snak. Hvad kjender Du til det? Man skulde tro, at Capitain Westwood var Slagter.“

„De har fuldkommen Ret, Mrs. Westwood“, sagde Forsyth, høfligt henvendt til hende. „De vilde sige, at alle Mænd, sammenlagte, udgjøre en eneste Adam, og alle Damer en eneste Eva.

TAUSHEDENS TAARNE — SE ARTIKLEN „FRA BOMBAY“ SIDE 49

Der er ikke flere Mennesker i en Balsal end der var i Paradiset.“

Forsyth gjorde slet intet godt Indtryk paa Familien Westwood. Han havde ikke sagt meget, men havde stødt Mrs. Westwood ved at tage Notits af Olympia, og Olympia ved tilsyneladende, som hun troede, at le ad hende og behandle hende som et Barn.

„Jeg har aldrig kunnet forstaa Paradisets Glæder“, sagde hun egensindigt, idet hun tænkte paa The Laurels. „Havde jeg været Eva, vilde jeg have gjort det Samme, hun gjorde, blot for at se Noget af Verden.“

Mrs. Westwood saae forarget fra Forsyth til Olympia og tilbage igjen.

„Olympia! Hvad vil Folk tro om Dig? Du har sandelig aldrig hentet saadanne Ideer fra mig. — Ti stille og behold din dumme Ugudelighed for Dig selv.“ Forsyth smilede let, og i denne Omstændighed foretrak Mrs. Westwood at læse Uvillie og Olympia Forbauselse over hendes rædsomme Ugudelighed. Det morede hende at tænke paa, at hun baade havde forfærdet sin Tante og faaet en Anden til at forbauses over hende.

„De tænker paa et Paradis“, sagde han meget roligt, „hvorfra det udentvivl er bedst at flygte itide. Jeg tænkte paa et Paradis, der skabes af et fredeligt Liv og et roligt Sind.“

„Jeg hader et roligt og fredeligt Liv!“ sagde Debutantinden, besluttet paa at benytte sig af den gunstige Leilighed, uden at ane, at Den, hun troede at forbause og forvirre, netop havde isinde at udforske hende. „Det er pinligt at læse om, hvad Folk har udrettet, naar de havde Tilfælde dertil, og saa sammenligne sit eget Liv med deres. Det er et Held at leve midt iblandt Oprørere og Fjender. Hvad vilde Jeanne d'Arc have været, hvis hun havde levet i fredelige Tider og havt et roligt Sind?“

Forsyth smilede igjen over denne for en Balsal upassende Tale.

„Min kjære, unge Dame“, svarede han, „troer De, at Storhed ligger i at udrette store Ting tilfældigt, eller i Evnen til at udføre dem, naar Leilighed gives? Jeanne d'Arc, hvis hun er Deres Forbillede, vilde være bleven en bedre Faarehyrdinde og ingen ringere Heltinde, fordi hun havde levet i Deres fredelige Landsby.“

„Nei — hun vilde være bleven en ussel Hyrdinde. Jeg er overbevist om, at hendes var de daarligst passede Faar i hele Frankrig, inden hendes Tid kom. Hun vilde altid have længtes mod en større Verden og maaske hellere have gjort noget Galt end vogtet Faar alle sine Dage. Naar Jeanne d'Arc er min Heltinde, er Deres bestemt en Kvæker.“

„Jeg har ingen Helt, Miss Westwood, og ingen Heltinde.“

De tre Frøkener Pender havde nu Allesammen fundet Kavalerer. At Olympia endnu sad over, laa ikke i Mangel paa ubekjendte Beundrere, da saa smuk en Fremmed ikke kunde undgaa at tiltrække sig almindelig Opmærksomhed. Men hendes Tante vidste, hvordan hun skulde beskytte sine egne, ialtfald for en Time eller to. Hvordan det gaaer til, vil Chaperoner, som aldrig røbe deres Hemmeligheder, nok forstaa. Hun var en slet Diplomat, men en udmærket Taktiker.

Men Gerald saae Sagernes Stilling henne fra sin Dør, og skjøndt han ikke gjenkjendte sin Moders Haand i Sagen, vilde han ikke lade Olympia sidde over længere end nødvendigt. Han var virkelig ikke misfornøiet over at se hende i en saa forladt Tilstand som den at være tvungen til at indlade sig i Samtale med den mest uan-

seelige Mand i selve Salen; det gav ham Leilighed til at gjøre Krav paa den Skjønneste paa hele Ballet.

„Hør Olympia", sagde han, idet han kom til og uden Samvittighedsnag afbrød Conversationen, „vil Du forsøge en Vals med mig? Jeg skal nok klare den. Skal vi?"

„Gerald", begyndte Mrs. Westwood, som vidste, hvilken Indflydelse Luften i en Balsal har paa begyndende Flirt, „troer Du ikke, at det var bedre, Du engagerede en Anden? Det ligner ikke Noget at komme paa Bal og danse med sin egen Cousine."

Det var nok for Olympia, skjøndt hun vilde have foretrukket endnu en Stund at skræmme den gamle Herre med sine Helte og Heltinder. Hun kunde ikke danse, men det gjorde ikke Noget overfor Gerald, og for at drille sin Tante, vilde hun ovenikjøbet have kastet sig ind i en Lanciers. Hun reiste sig strax for at tage Geralds Arm. Forsyth betragtede hende med et nyt Smil, men det var et vemodigt; idet han saae fra den unge Mand til den unge Pige var der Noget hos Gerald, der fik ham til at mumle:

„Stakkels unge Mand!"

I det næste Øieblik vilde de To have været forsvunden mellem de Dansende, da, inden hun endnu havde taget sin Kavalers Arm, en anden ung Mand kom til og med et flygtigt Blik paa Forsyth sagde:

„Vil De gøre mig den Ære, Mrs. Westwood, hvis De ikke er engageret."

Mrs. Westwood kunde neppe tro sine Øine og Øren. Selve Jarlen kom for at engagere Olympia. Det var saa naturligt, at en opmærksom Vært ikke vilde tillade at en ung Pige sad alene under hans Tag, men det var altfor bittert efter Hjemkomsten at tænke paa, at det var Olympia, som havde danset med Jarlen. Hun maatte gjøre Noget for at forhindre denne Skandale, skjøndt Lord Wendales Ord i enhver anden Henseende vilde have været en Lov for hende.

„Det er ikke Mrs. Westwood, Mylord", sagde hun blidt, som om hun antog, at den tiltænkte Ære gjaldt Familien i dens rette Repræsentant. „Det er Capitain Westwoods Niece, som aldrig har været ude før. Hun danser ikke. Gjør du vel, Olympia?" spurgte hun med et talende Blik. „Mine egne Døttre danser udmærket, men Olympia har aldrig brudt sig om at danse."

Men Olympia tænkte: Det er virkelig ganske som Askepot!" og ved den Tanke var hun saa utaknemmelig at glemme Gudmoderfeen — sin Fætter Gerald — uden hvem hun aldrig vilde være kommet paa dette vidunderlige Bal. Det var ham, der havde givet hende den Kjole, hun bar, og nu, i denne prægtige Romanhelts Nærværelse, gled han bort fra hendes Blik, uagtet hans Haand endnu berørte hendes Arm.

„Olympia!" hviskede han.

„Ja, jeg holder meget af at danse, Tante Car'-line. Gerald, Du skal faae den næste, hvis du bryder dig om det."

Det gjorde Gerald; men det var denne Dans, han brød sig om, og ikke den næste eller den næste halve Snes. Han var naturligvis blot hendes gamle Legekammerat, som redebon burde have afstaaet hende og taget sig af en eller anden oversiddende lille Frøken; men han tog Plads hos sin Moder, der følte sig ligesaa krænket som han.

„Danser Du ikke, Gerald?" spurgte hun.

„Nei, Moder, jeg har ingen Dame, og jeg pleier ikke at tage andre Folks. Jeg siger Dig, Moder, Lord Wendale er den mest lapsede Nar, jeg nogensinde har truffet paa. Jeg gad vide, hvad I Allesammen seer i saadan et Skabilkenhoved. Han skulde blot være ombord paa *Lapwing!* Jeg gad vide, hvor lang Tid han bruger til at krølle sit Haar?"

„Tys, for Guds Skyld, Gerald! Han er en overmaade aristokratisk ung Mand, og jeg er overbevist om, at hans Haar krøller sig ganske naturligt. Men jeg skammer mig over Olympia iaften. Jeg var ligeved at synke i Jorden, da hun begyndte paa Adam og Eva. Gud maa vide, hvor hun faaer saadanne Indfald fra. Man skulde tro, at hun var kommen blot for at gjøre os Alle Skam; og Lord Wendale skulde bare vide, at hun er et Barn, vi har taget til os af Naade og Barmhjertighed. Hun er en rigtig Mandfolkekvinde, som jeg kalder det; og jeg hader den Slags."

Gerald blussede men svarede blot: „Det er bedre at være en Mandfolkekvinde end et Kvindemandfolk, som det Skabilkenhoved! Jeg hader Kvindemandfolk — de er altid Lapse og Fæhoveder."

Dersom han vidste, i hvilket Dilemma Olympias Troløshed havde bragt hende, vilde han have følt sig trøstet. Naturen er en daarlig Danselærer, og hun havde aldrig havt nogen anden. Lysten havde gjort hende dumdristig; men da hun indtog sin Plads i Kredsen sammen med sin Kavaler, følte hun sig som alt Andet end en Heltinde. Hun var tilmode, som om hun skulde staa i Gabestokken for hele Selskabet og fortrød bittert sin Ulydighed mod Tante Caroline.

Men hendes Lykke skulde heller ikke svigte hende nu. Lykken staaer den Kjække bi, men for den Dumdristige er dens Gunst ubegrænset. Lord Wendale var en udmærket Danser — saa udmærket, at han strax mærkede, om hans Dame kunde maale sig med ham. I saadanne Tilfælde havde han en Kvindes Takt og en Kunstners Haand; han lod altsaa en halv Snes Par danse ud foran dem, og derpaa sagde han:

„Holder De meget af at danse, Miss Westwood? Jeg tilstaaer, at jeg gjør det ikke — ialtfald ikke i en Flok. Hvad siger De til at gaa

lidt omkring, istedetfor at dreie sig rundt og rundt paa en lille firkantet Plet? Der er Noget, jeg gjerne vilde have, De skulde se. Veed De af, at vi har kjendt hinanden i flere Aar — at jeg i samme Øieblik, De traadte ind i Salen, gjenkjendte Dem som en gammel og kjær Veninde?"

Olympia drog et taknemmeligt Suk af Lettelse og spilede sine Øine op. „Jeg bryder mig heller ikke om at danse — i en Flok. Men hvad mener de med at vi er gamle Venner?"

„Det er min Hemmelighed! Men den skal blive aabenbaret. Kom — Ingen vil savne os for et Øieblik" — og Gerald, der havde anbragt sig paa et Sted, hvor han kunde føle sig saa ulykkelig som vel muligt ved at se Olympias Taille omslynget af den smukkeste og mest distingverede Mand i Salen, blev endogsaa berøvet denne bedrøvelige Fornøielse. De To forsvandt sammen fra Salen, som om Jarlen med Overlæg havde engageret hende, ikke til en Dans men til en Flirt.

Det var meget muligt. Lord Wendale maatte som Vært tale med saa mange Mennesker, at han ikke skulde benytte sig af den eneste Leilighed til at gjøre Bekjendtskab med den Smukkeste af alle sine Gjæster. Den Portière, gjennem hvilke han ledsagede hende, førte ind til en Afdeling af den store Malerisamling, der var Beckfields virkelige Stolthed. Der havde i mange Generationer ikke været en Calmont uden den Sans for Kunsten, som kulminerede i den nuværende Jarl.

Dette lange Galleri, som hun saae for første Gang, aabnede hende pludselig Udsigt til en helt ny Verden og fyldte hende med intet mindre end Ærefrygt. Det overgik endogsaa Ballet. Lord Wendale, som betragtede hende opmærksomt, saae hendes prægtige Øine tindre ved Synet af de talrige Kunstskatte; hvis hun havde villet glæde ham, kunde hun ikke have fundet en bedre Maade.

„Jeg kan se, at De holder af Malerier", sagde han, „selv om De ikke holder af at danse. Der er allerede en ny Overensstemmelse imellem os. Men De har vel seet mit Galleri mange Gange før?"

„Nei — aldrig."

„Aldrig? Umuligt — da De boer saa nærved! Men jeg er bange for, at det er min Feil, og den maa gjøres god igjen. Maler De?"

„Nei — slet ikke."

„Saa er De sikkert en desto bedre Kritiker. Jeg er ikke Maler, men jeg veed, hvad Andre kan gjøre eller ikke gjøre. Jeg er vis paa, at Øine som Deres, Mrs. Westwood, ere skabte saavel til at beundre som til at blive beundrede. Det maatte frem, skjøndt det har en uhyggelig Lighed med en Compliment. Jeg vilde ønske, at jeg nu kunde vise Dem mine Malerier, men Deres Moder —"

„Mrs. Westwood er min Tante." Det var et Punkt, hvori hun ikke tillod nogen Unøiagtighed.

„Saa meget desbedre," tænkte Lord Wendale. „Jeg var forbauset over, at der kunde voxe Roser paa et Skovæbletræ. Altsaa, Deres Tante maa følge Dem herover — og Deres Søstre, eller Cousiner, eller hvad de er — en Dag inden jeg reiser. Men, som sagt, der er Noget, jeg maa vise Dem nu — det maa ikke opsættes. Jeg formoder, at De af og til seer Dem i Speil? Godt, jeg vil nu bede Dem om at se i et Speil og sige mig, hvad de seer. Nei, De behøver ikke at se Dem omkring, det er lige foran Dem. Forsyth kalder det et Maleri; det er i Virkeligheden mit Tryllespeil, som viser os Fortiden; maaske De hellere vilde se Fremtiden; men Fortiden — og Nutiden er fuldkommen nok for mig."

„Jeg seer en meget smuk ung Piges Ansigt; og — hvad — det er jo min gamle Busk ude i Skoven! — og —"

„Det er Dem, der har kaldt det smukt, Mrs. Westwood. Jeg kalder det Beckfields Stolthed."

„Men hvem har malet det? Leer De ad mig?"

„Det er malet af Forsyth — den Mand, De talte med for lidt siden. Ikke alene iaften, men i mange Aar har De været Beckfields Dronning."

Hun kunde neppe tro sin egen Storhed. At hun, i The Laurels Mørke, i al den Tid havde været en stor Malers Inspiration og en stor Jarls Stolthed. — Det var umuligt, og dog var det sandt.

FEMTE KAPITEL

Alt dette lignede imidlertid altfor meget Historien om Askepot — Heltindens Ydmyghed fraregnet — til at behage Mrs. Westwood. Selv Gerald følte, at hans gamle Ulykkesfælle var fløiet op paa en høiere Gren. Olympia selv, der kom hjem i hvad hendes Tante betragtede som en krænkende hævet Stemning, knnde den Nat ikke Andet end bygge et eller to extra Slotte paa Grundlag af det vidunderlige Bal. De andre Pigebørn talte om deres Kavalerer; hun saae ned paa den Letfærdighed, der behandlede saa alvorlig en Sag som en blot Adspredelse.

Naturligvis fulgte der en ubehagelig Morgen efter. Hendes første Bal havde i Løbet af nogle faa Timer ophobet hele den Sindsbevægelse, der havde gjæret i hende, lige siden hun var kommen herover fra den anden Verdensdel. Og nu var det Hele forbi — og hendes ene Nats Liv havde mere end noget Andet gjort hende uskikket til Livet i The Laurels.

Hun havde Hovedpine, for første Gang siden Tabet af Pluto; de lod Allesammen til at være i daarligt Humør, og det var hun med. Mrs. Westwood havde Grund til det, men der var sandelig ingen Grund til, at Gerald, som ellers var saa gemytlig, skulde give den Krænkede.

Han havde villet, at hun skulde more sig paa Ballet, og hun havde moret sig — hvad kom det ham ved, hvordan hun morede sig? De var virkelig Allesammen meget ubehagelige. Der var ingen Tvivl om det, Naturen havde bestemt hende til at blive en stor Maler, maaske til — Dronning; Skjæbnen havde fordømt hende til at være Tante Carolines og Onkel Johns Niece. Hun blev ikke hjemme efter den meget sene Frokost, men listede sig ud alene for uforstyrret at kredse om sine Slotte.

Det var virkelige Luftslotte, og Beckfield var ikke iblandt dem. Hun bildte sig ikke ind, at hun var forelsket i Jarlen, men hun gjenkaldte sig hans blomstrende Complimenter og glædede sig høiligt over dem. Saa tænkte hun paa Gerald. Ikke engang tyve Aar i The Laurels kunde forhindre en voxen Pige i at læse Jalousi i en Drengs Øine. Hun havde læst den tydeligt nok, og var mere glad over denne Gave end over Silkekjolen.

(Fortsættes).

Romantisk Kjærlighed

I England har man for Øieblikket — ret betimelig — sat den romantiske Kjærlighed (hvad Poeterne kalde for Elskov) under Diskussion, og det er charakteristisk nok Kvinderne, der har aabnet Aktionen, idet en Dame, der benævner sig Uglen (forhaabentlig kun paa Grund af sin Lysskyhed) har offentliggjort en Artikel i et Kvindetidskrift, hvori hun gaaer den gamle romantiske Kjærlighed haardt paa Klingen, idet hun henviser til de romanske Lande, hvor det at gifte sig af Kjærlighed er Undtagelsen, medens det hos os under nordligere Breddegrader er bleven Reglen og betragtes som det Rigtige og ene Hæderlige.

Lad os nu høre, hvad Uglen selv siger. „Jeg indrømmer mine skjønne Læserinder“, skriver hun, „hvorvel ikke uden en vis Betænkelighed, at den romantiske Kjærlighed, som de næsten tilbede, hvormed de fylde deres Fantasi, og som afgiver Stof for utallige Digtere og Romanforfattere, der forherlige dens Glæder og Smerter paa Prosa og Vers — jeg indrømmer, at den er et Ideal, der har gjort Verden nogen Nytte; men jeg troer tillige, at Tiden nu er kommen til at undersøge dens Berettigelse til at nyde den Ærbødighed, man saa længe har vist den. At den under vore moderne Samfundsvilkaar afføder grufulde Tragedier, er Noget, man hver Dag i Bladene kan læse sig til. Og dog turde disse Tragedier overgaaes af andre, som man aldrig hører om, de tause Lidelser, der knække Modet og slukke Haabet. Selv om man indrømmer, at romantisk Kjærlighed undertiden bringer stor Lykke — ligesom der altid vil være Enkelte, der vinde i Lotteriet — saa kan selv dens ivrigste Forsvarere dog ikke negte, at der er Meget, der veier i den modsatte Vægtskaal. Men vi har hævet næsten til Rang af en Naturlov, hvad der dog i mange Tilfælde ikke er stort Andet end en Modesmag ligesom Snittet paa vore Klæder eller den Maade, hvorpaa vi sætte vort Haar, eller Omgangsformerne for vort selskabelige Samkvem . . . Og dog er det sandt, at Kjærligheden har sin virkelige Prøvetid efter Brylluppet, ikke før. Men vi behandle Ouverturen, som om den var selve Operaen. Vor Tid er i Sandhed meget taalmodig, ialtfald her hos os paa de britiske Øer, siden nogle af vore dygtigste Romanforfattere ere blevne saa dristige og saa sikkre paa deres Publikum, at de uden Skrupler forsvare enhver Extravagans i Opførsel, enhver Charakterens Forvildelse, forsaavidt den kan udledes fra en romantisk Forelskelse. Denne Følelse betragtes af Mange næsten som en ny Troesartikel.“

Forfatterinden, der gaaer grundigt til Værks, forfølger nu denne Troesartikel tilbage til dens historiske Udspring. Hverken i det gamle eller det nye Testamente finder hun svageste Antydning af en saadan erotisk Passion. Hun mener derimod, at den Første, hos hvem man kan finde denne Følelse udtalt, var en vis Antimachus fra Colophon, der levede paa Platos Tid og var en personlig Ven af ham. Denne Antimachus forfattede nemlig et meget smukt og rørende Digt ved sin Hustrus Død, hvori han for første Gang fremsatte den Tanke, at Kjærlighed til en Kvinde med Rette tør være Hovedinteressen i en Mands Liv.

Uglen udtaler sig dog skaansomt om denne hedenske Opfindelse; hun vil end ikke afskaffe den, da den er Udbyttet af et Ægteskab og ikke Indledningen dertil; men hun hævder med des større Strenghed, at det at være forelsket paa ingen Maade er nogen tilstrækkelig Grund til at gifte sig. Det Afguderi, der for Øieblikket drives med romantisk Kjærlighed, er efter hendes Mening kun et Overgangstrin til Udviklingen af noget meget Bedre. Og indtil det kommer, giver hun de unge Piger det Raad, at mistro deres Hjerte, bruge deres Forstand og aldrig at glemme, at unge Mænd ere store Skjelmer. En passende Mistillid til deres Yndlingspoeter vil heller ikke være afveien.

Hvad er det da for en Fremtidsudvikling, hun stiller i Udsigt? Jo, derom giver hun følgende Antydninger: Det sande kristelige Ideal med Hensyn til Forholdet mellem de to Kjøn maa det rimeligvis blive Fremtidens Sag at udvikle, og, naar det er fundet, vil det utvivlsomt vise sig at være ligesaa stort et Fremskridt fra Antimachus' Standpunkt, som hans var i Forhold til hans Samtids grove og uretfærdige Opfattelse af Forholdet mellem Mand og Kvinde.

DA LI-HUNG-CHANG KOM HJEM FRA EUROPA

Uglen har muligvis nok Ret i, at der affødes flere ulykkelige Ægteskaber af de moderne Forelskelsespartier end af den ældre Tids Praxis, hvor det var Faderen, der giftede sin Datter bort, og naar hun ivrer mod al den Forelskelses-Fantasi, hvormed man opflasker Ungdommen, vil muligvis nok en og anden Læge (Professor Howitz f. Ex.) nikke bifaldende; men det er alligevel svært at reformere overfor indgroede Onder. Digterne vil ikke opgive den romantiske Kjærlighed, fordi den een Gang er det frugtbareste og mangfoldigste Romanmotiv, og hvad de unge Damer angaaer, saa er det ogsaa et Spørgsmaal, om de vil finde sig i at vente til den bebudede Guldalder kommer. Mange vil sikkert foretrække at salvere sig forinden. Forøvrigt er der jo dem, der mene, at Udviklingen snarere bærer en anden Vei, idet de unge Piger, efterhaanden som de med den praktiske Udvikling af Kvindeemancipationen mer og mer blive erhvervsdygtige, vil kaste Vrag paa Ægteskabet som en uværdig Opgivelse af deres Frihed, og skal man dømme efter Tidens Tegn (ikke mindst i England), synes de snarere at faae Ret. I hvert Fald turde de christelige Idealer neppe have en saadan Magt over vor Tids Mennesker, som Forfatterinden synes at antage, og naar hun i samme Øieblik appellerer til de unge Pigers sunde Fornuft, næsten som om den kunde være Et med den antydede kristelige Udvikling, saa er det ganske vist meget engelsk, men ikke meget overbevisende.

Maurus.

I det „vildeste" Vesten

(Under Præsidentvalget)

Touristen: „Naa, hvordan er Stemningen her hos Dem? Vel ikke for Guld, men for Sølv?"

Indfødt Beboer: „Well, mestendels for Bly."

(Puck, New-York.)

Det stemmer

Huslægen (til lille Frits): „Kom nu, lille Frits, gjør nu ikke saadan et Vrøvl men tag dit Pulver som en Mand."

Lille Frits: „Saa gjorde jeg bare langt mere Vrøvl — De skulde blot se, hvordan Fader skaber sig, naar han er syg."

(Harpers Bazar.)

Et Brev om Koncerter

Kjære Frøken!

Tak for Deres venlige Brev, der, som alle Epistler fra Deres charmante lille Haand, glædede mig meget, men vilde have beredt mig en endnu større Nydelse, hvis det ikke indeholdt et Spørgsmaal, paa hvilket De vil have bestemt Besked af mig.

De ønsker at vide, om jeg anseer det for raadeligt, at De giver en Koncert i Vinter.

Grumme nødigt vilde jeg paadrage mig Deres Uvillie, men jeg kan ikke forsvare at sige Dem det lille „Ja", som De aabenbart saa gjerne vil høre af min Mund.

Kjære Frøken, tag mig det ikke ilde op! Jeg beder Dem — lad være med den Koncert! De vil ikke faae nogen Fornøielse af den, og Penge vil den ikke indbringe Dem. De skriver nederst paa fjerde Side, at De ved Deres Optræden haaber at kunne „faae nogle pæne Kritiker, der kan skaffe Dem Elever", og at samle en Sum Penge, for hvilken De vil reise til Udlandet og søge videre Uddannelse.

O sancta simplicitas! Dette er udlagt: De er utilgivelig indtagende, men ubeskrivelig naiv. Deres straalende smukke Øine, i hvis blaa Vande vi stakkels Mandfolk saa gjerne drukner os, er lidet seende, og Deres smaa fine Øren, der indbyder til at hviske søde Hemmeligheder, fornemmer Intet, naar De fra Deres Drømmes og Længslers solglitrende Høiland stiger ned i det Niveau, hvor Kjøbenhavns Gader ligger graa og grimme og lader sig passere af Tusinder brave Mennesker, der ikke lever af Brød alene, men ogsaa af Beuf og Baiere, og som paa Spørgsmaalet: „Holder De Ideens Fane høit?" svarer „Ja, — naar jeg faaer 2 Kr. Timen".

De kjender ikke Verden, kjære Frøken! Som jeg seer af Deres Brev, logerer Deres Legeme nu i Fru Petersens Pensionat i Nansensgade, men Deres Aand og Fantasi vugger sig i Dans gjennem lysere Egne. Og som *De* er, saaledes ogsaa en Mængde af Deres Søstre udi Eva.

Naar De om Aftenen har strakt Deres slanke Jomfrulegeme paa det hvide Lin og har trukket det stukne Silketæppe helt op under Hagen, tager Koglerierne, som Dagens Visitter, Promenader, Konditorkager, Dameskrædderinder, Theatre, Koncerter, Selskaber og Flirt holdt nede, fat med fornyet Kraft. Ærgjerrige Tanker, misundelige Følelser dukker op og faaer Hjertet til at banke, Øinene til at svide; en sofistisk Sammenligning med Veninderne falder naturligvis ud til Fordel for En selv; en smigrende Udtalelse, som inkompetente Folk er fremkomne med uden at tænke over det, bestyrker Selvtilliden. — — Saa har man Spillet gaaende.

I det mørke Jomfrubur, i den lune, bløde Seng, der er bestemt til Søvn, men er frodig paa Drømme, faar æsthetiske Kvindesjæle, de Anfægtelser af Forfængelighed, de Kriser af kunstnerisk Aspiration, som — efter Deres Brev at dømme — heller ikke *De* er gaaet fri for. *Fata Morgana* svinger sit Scepter.

Paa Himlen, der er høi, klar og dybblaa, skinner en jublende Sol, en elegisk Maane, tindrende Stjerner — helst det Hele paa engang; Naturen er smilende og lykkelig, og Deres Søstre som den. Der skyder Roser frem, hvor De sætter Deres Fod — Roser uden Torne, Roser med liflig Duft og stærke Farver; og Luften er fuld af Strengeleg og tusind Stemmers rene Klange, en sød Musik, der bølger over Mark og Skov, og som De synes bliver endnu sødere, da De oplader Deres Røst, fordi ogsaa De vil være med i det store Toneparadis.

Og fra alle Sider kommer Mænd og Kvinder med Beundring malet i hvert Træk frem imod dem, klapper i Hænderne, vifter med Lommetørklæder, raaber *Da capo!* og de unge Jomfruer med de sølvklare Stemmer eller den guldstrengede Luth neier dybt i de lange Kjoler og finder Favnen fuld af deilige Roser. Men naar Folkets Jubel er forstummet, og Skaren er forsvunden i de dæmrende Lunde, træder der frem et lille Optog af alvorlige Mænd, der alle seer gode og kjønne ud, og om hvilke det siges, at de ere meget vise. De holder lange Papirstrimler i deres agtede Haand og læser op En for En med høi og myndig Røst, hvad de har skrevet til de unge Kvinders Pris. Den Ene siger: „Frk. Johanne Rasmussen er en ualmindelig lovende ung Klaverspillerinde — —". Den Anden: „Fru Mette Hansen havde en usædvanlig heldig Debut som Sangerinde — —". Den Tredie: „En særdeles smuk Tone, fremskreden teknisk Dygtighed og et umiskjendeligt medfødt musikalsk Talent, det var de gode Egenskaber, hvormed en ung, os hidtil ubekjendt Violinistinde Frk. Frederikke Petersen debuterede i vort Koncertliv." Og den Fjerde, den Femte, den Sjette og Resten af de vise Mænd, hvis Kjortler har sorte Pletter ligesom Solen, fortsætter den samme dithyrambiske Tale, bøier sig i Beundring for de unge Kvinder, vandrer stille tilbage, derhen, hvorfra de kom, og venter i Længsel paa, at Tonerne atter skal klinge fra Streng og Strube, thi derved opholder *de* Livet.

Saa strømmer der til en stor Skare Jomfruer, der har hørt, hvad de vise Mænd sagde, og som nu, delende deres Beundring, trygler de unge syngende og spillende Kvinder om at lære dem deres høie Kunst. De flokkes om dem, river i deres lange Klædebon for at komme til, falder paa Knæ og rækker gyldne Skaale, fulde af dyre Skatte, imod dem for at opnaae deres Gunst. Og de unge Kvinder vælger Nogle ud af Skaren og tager dem til sig, men det er dem, der bringer

de største Gaver; de Andre gaaer sørgende bort og blander sig grædende i de vældige Hobe af nyfigne Mennesker, der staaer i en vid Kreds omkring og gjentager i dyb Beundring de vise, myndige Mænds Ord og lytter til Sangen og Strengelegen, der nu fra Solen staaer op bag Skoven, til den synker i Vestens Bjerge, gaaer saa frydelig og skjøn, at Himlens Fugle undres og tier.

Men i den stille Nat, naar Dagens Toner er forstummede, og Maanen seiler høit over Himlen, vandrer de unge Kvinder ene og drømmer om deres Lykke, og det bæres dem for, som mangler der dem Et endnu. Og da kan det hænde, at der træder en vakker Ungersvend frem fra Krattet, gaaer over den rosenhegnede Eng, falder en af dem tilfode og erklærer hende sin Kjærlighed, sigende: „Frk. Johanne (eller Frk. Frederikke) jeg elsker Dem;“ og de tager hinanden ved Haand og gaaer ind i de tause Lunde, og deres Lykke bliver fuldkommen, hvor Maanens Straaler spille i Kildens rislende Væld!

— — —

Saaledes drømmer unge Piger Natten før, de tager den fatale Beslutning at ville være „*Kunstnerinder*“ og paakalde Offentlighedens Opmærksomhed for deres „*Kunsts*“ formentlige Vidunderlighed. Grillerne næres maaske af aldrende Tanter og dunhagede Tilbedere, men de er derfor ikke mindre beklagelige. Og de Fleste af de unge Piger med de krusede Hoveder, de ferme Fingre og de høitflyvende Planer savner desværre en saadan god gammel Ven, som *De* har i mig, og hvis velmente Raad maaske turde være mere værd end baade Mosters og Fasters smigrende Dagligstueudtalelser om, at „hun ved Gud spiller og synger saa nydelig, at Magen ikke findes i Kongens Kjøbenhavn!“

Overfor Deres poetiske Drømme og sæbeboblestraalende Illusioner føler jeg mig, siden De saa direkte spørger, forpligtet til at optræde som den prosaiske Virkeligheds kjedelige Repræsentant og sige:

Veed De, at Koncerter, foranstaltede af Private, i Reglen giver Underskud, undtagelsesvis kan bære sig? At godt Besøg paa Koncerter ikke betyder Andet, end at saa og saa mange Hundrede Mennesker, der er forsynede med Fribilletter, ikke har kunnet finde noget Morsommere at slaa Aftenen ihjel med? At selv fremragende, bekjendte og yndede Koncertgivere som oftest kun ved at lade forære en Mængde Billetter væk kan se sig istand til at synge eller spille for et nogenlunde talrigt Publikum? Og at det nu er kommet saavidt herhjemme, at Folk tidt slet *ikke gider* benytte de Fribilletter, de faaer sendt ind ad Døren?

Veed De, at d'Hrr. Kritikere i den rigtige Sæsontid, hvor der er en, to, ja tre Koncerter pr. Aften, er saa kjede af Musik som Kat af Sennep og indvendig bander de ærede Koncertgivere, der uleiliger dem ud af deres hyggelige, lune Wigwam for at høre paa en Række mer eller mindre ligegyldige Præstationer, om hvilke de saa bagefter paa den Tid, hvor pæne Mennesker gaaer iseng, maa skrive nogle gnavne Ord, af hvilke Ingen har Glæde?

Veed De, hvor uhyre vanskeligt det er at faae Elever? Hvorledes der maa averteres, uden at det nytter Noget, søges, uden at man bliver den Heldige? Hvorledes De i det Høieste kan opnaae at give „grundig Undervisning“ for en Abonnementsplads i Dagmartheatrets 2. Etage hver fjerde Uge eller for Vask og Strygning af Deres lækre Linned?

Veed De alt det, og holder De alligevel fast ved Deres Forsæt?

Kjære Frøken! Vær ikke vred paa Bømanden, der med brutal Haand vælter Deres Legetøi og lægger Dynamit under Deres Luftkasteller! Undersøg Dem endnu engang; gransk Deres Hjerte og Nyre. Siig ikke til Dem selv: „Jeg har jo nu i 8—10 Aar spillet Klaver først med Professor Per, saa med Professor Poul, der begge hører til Stadens bedste Lærere; og jeg har været flittig i al den Tid, har øvet mig gjennemsnitlig 5—6 Timer om Dagen; saa maa jeg da kunne Noget, og hvorfor da ikke vise Folk det?“

Tal ikke saaledes til Dem selv, thi det kan Altsammen være meget rigtigt, men det er til Syvende og Sidst slet ikke *det*, vi spørger om. Det, hvorpaa det i første Række kommer an, er, hvorvidt De har *Talent* — og Talent *nok*.

Se nøie efter, om De eier den Kunstens evigt lysende Lue, der sætter Temperamentet i Brand og lægger Glød paa Bunden af Hjertet. Er det Lys, der flimrer for Deres Øie i drømmesvangre Nætter ikke snarere det lille Gasblus, De bruger til at varme Jernet, hvormed De krøller Deres guldgule Pandehaar, Strøget til Pryd og Herrerne til Glæde?

De skal se: omend De ikke bliver berømt og feiret som en stor Kunstnerinde, vil det neppe mankere, at der jo i en ikke for fjern Fremtid træder en vakker Ungersvend ud fra Krattet, falder Dem tilfode og erklærer Dem sin Kjærlighed.

Tro De mig, det vil gaa saaledes, og det vil ikke være saa galt. De vil da gjennemleve Chopins „Nocturner“ istedetfor at gjennemspille dem, og baade De og Verden vil vinde ved Byttet.

Men skulde min Spaadom ikke gaa i Opfyldelse, saa skriv mig blot til igjen. De vil da som altid finde mig til Deres Tjeneste og forhaabentlig istand til at svare Dem mere efter Ønske, end jeg denne Gang formaaer. Og dermed Levvel saalænge. Tænk paa, hvad jeg har raadet Dem til; tænk nu og da, naar Drømmene faaer Magt, ogsaa paa

Deres hengivne

Gustav Hetsch.

Hvad Europas Folk drikke

Vi bringe her en grafisk Fremstilling af hvormegen Alkohol, de forskjellige Folkeslag i Europa forbruge. Staterne ere indbyrdes proportionelt fremstillede som en Nationaltype. Glasset eller Tønden fremstiller proportionelt Forbruget pr. Individ.

Frankrig,
38,220,000 Indb. 4,08 Liter pr. Indiv.

Østerrig-Ungarn,
41,384,000 Indb. 3,50 Liter pr. Indiv.

Nord-Tydskland,
51,758,000 Indb. 8,25 Liter pr. Indiv.

Rusland,
108,143,000 Indb. 3,40 Liter pr. Indiv.

England,
39,134,000 Indb.
2,50 Liter pr. Ind.

Italien,
30,913,000 Indb.
1 Liter pr. Ind.

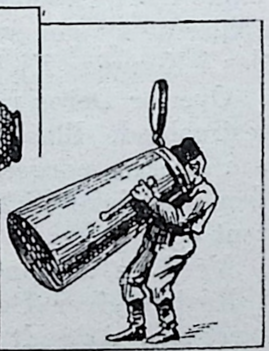
Spanien,
17,565,000 Indb.
2 Liter pr. Ind.

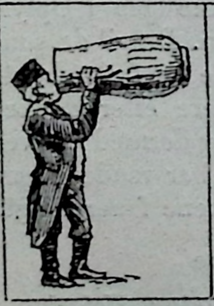
Belgien,
6,341,000 Indb.
4,50 Liter pr. Ind.

Sverige,
4,873,000 Indb.
4,15 Liter pr. Ind.

Holland,
4,795,000 Indb.
4,58 Liter pr. Ind.

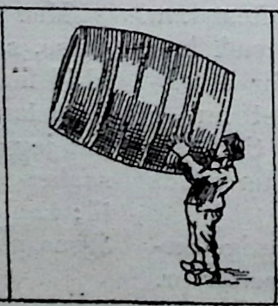
Baiern,
5,594,000 Indb.
2,45 L. pr. Ind.

Portugal,
4,712,000 Indb.
2,10 L. pr. Ind.

Schweiz,
2,917,000 Indb.
5 L. pr. Ind.

Danmark,
2,172,000 Indb.
8,85 L. pr. Ind.

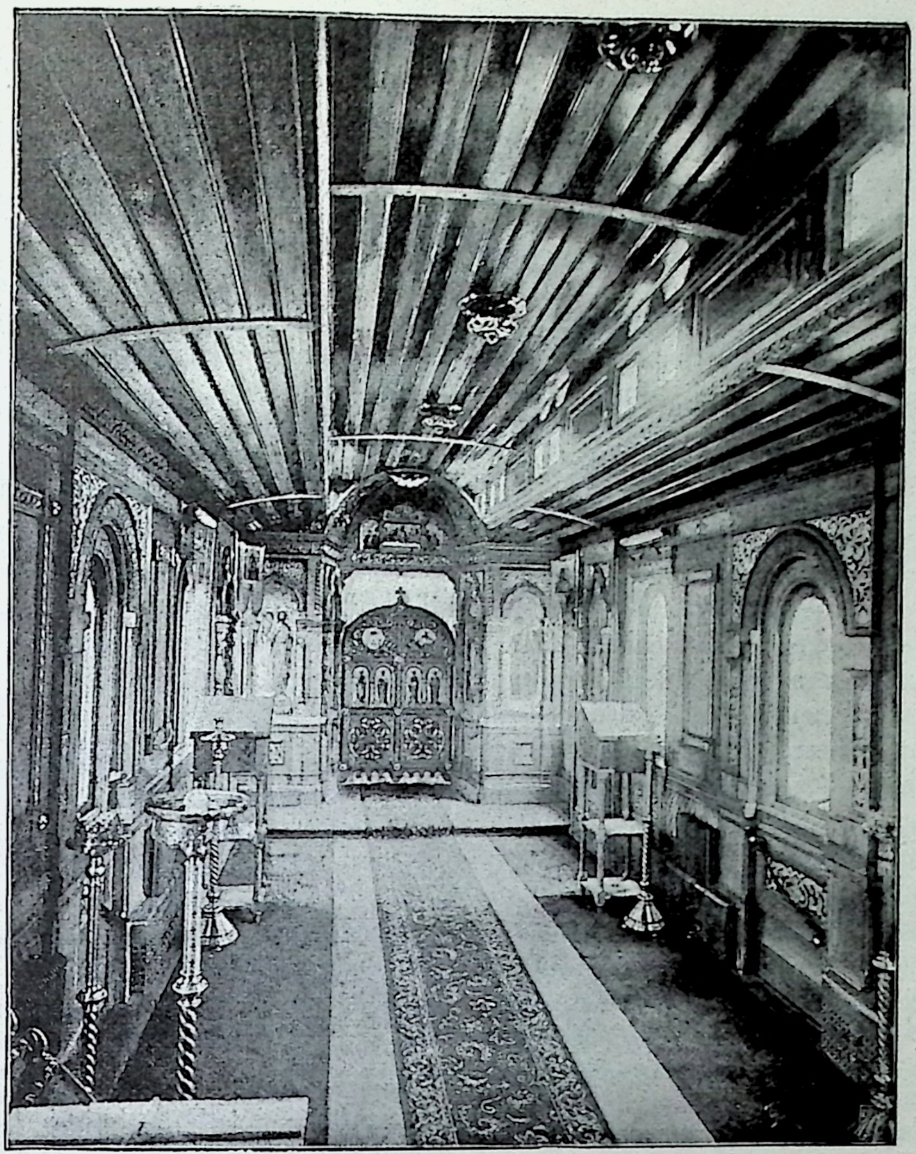
Finland,
2,380,000 Indb.
2,60 L. pr. Ind.

Würtemberg,
2,036,000 Indb.
2,50 L. pr. Ind.

Baden,
1,657,000 Indb.
3,77 L. pr. Ind.

DET INDRE AF KIRKEWAGGONEN

Den vestsibiriske Jernbane

For tre Aarhundreder siden trængte Russerne ind over det nordlige Asiens ukjendte Egne og naaede ved Hjælp af de store Flodsystemer snart lige ud til Stillehavets Kyster, saa at de i Løbet af neppe hundrede Aar havde bemægtiget sig Sibiriens udstrakte Landomraade, mere end 3 Gange saa stort som hele Europa, naar man ikke medregner Rusland. Vældige Strækninger dækkes ganske vist af Tundraer, og ikke for Intet rummer Sibirien Jordens koldeste Punkt, men der bliver endda god Plads til frugtbare Landskaber, hvis jomfruelige Jord rigelig lønner Nybyggeren hans Arbeide, og vidtstrakte Skove, der synes at indeholde uudtømmelige Rigdomme af Ved og Vildt; de talrige Floder indbyde til en lønnende Fiskefangst, og Bjergene huse sine Steder store Skatte af alle Slags Mineralier.

Det russiske Rige spærrede Sibirien fra al Forbindelse med Europa, hvor der hvilede Stilhed om dets Navn og herskede Ukjendskab til dets Forhold, men senere har Ruslands Erobringer i Centralasien i Forbindelse med Forholdene i Østen maattet henlede Opmærksomheden paa det mægtige asiatisk-russiske Rige, og med ikke mindre Opmærksomhed fulgtes Efterretningerne om de stedse stigende Skarer af Forviste, der maatte drage deres tunge Gang langt ind i Landet, hvorfra kun saa faa Spor førte tilbage. —

Et Telegrafanlæg, der af den russiske Regering fuldførtes 1872 gjennem Sibirien til den vigtige Krigs- og Handelshavn Wladiwostock ved Korea og ligeoverfor Japan, blev Forløberen for Banen, der hovedsagelig skal følge den samme Route. For os har dette Telegrafanlæg særlig Interesse ved dets Betydning for det store nordiske Telegrafselskab, og ikke alene i Wladiwostock men endog midt inde i Sibirien findes danske Telegraffunktionærer. Snart gjorde de politiske og vægtige kommercielle Hensyn det nødvendigt

at tilveiebringe en tidssvarende Færdselsaare for Vare- og Persontrafik, og fra 1886 har der været arbeidet, og der vil endnu længe blive arbeidet, paa det kæmpemæssige Foretagende, et Jernbaneanlæg, dobbelt saa langt som den kanadiske Pacifikbane, gjennem Stepper og mellem Bjerge, sine Steder i næsten fuldstændig ubekjendte Egne. Paa store Afdelinger af Banen finder der nu regelmæssig Trafik Sted, og den 15de Novbr. f. A. meldtes der fra St. Petersborg, at den *vest*sibiriske Jernbane var sat i direkte Forbindelse med den russisk-tydsk-nederlandske, den russisk-belgisk-franske og den russisk-østerrigsk-ungarske Jernbanetrafik.

Da Projekterne om en sibirisk Jernbane begyndte at antage fastere Former, var man i Rusland strax paa det Rene med, at Arbeidet maatte udføres stykvis ved Anlæg af flere enkelte Banestrækninger, der hver for sig kunde gjøre Gavn paa sit Sted og virke som Forbindelsesled mellem de naturlige Færdselsaarer, som Floder og Søer afgive. Om man end længe veg tilbage for de betydelige Udgifter, som en uafbrudt Skinnerække maatte foranledige, indsaae man dog Nødvendigheden af at frigjøre sig for de Hindringer, Færdselen paa Vandet og Omstændeligheder ved Vareomladning frembyder; da ogsaa den vanskelige Bjergbane sydom Baikalsøen, der i over 3 Maaneder af Aaret hverken lader sig befare med Skib eller Slæde, var planlagt, blev den uafbrudte Jernbaneforbindelse Maalet.

Fra Ruslands første asiatiske Baneanlæg, den transkaspiske Bane, der paabegyndtes 1880 af politiske Grunde udelukkende som Militærbane, var der gode Erfaringer for et saadant Anlægs civilisatoriske og kommercielle Betydning, og under en Misvæxt i de russisk-sibiriske Grænselande lod da Regeringen anlægge en Fortsættelse af Perm-Ekaterinenburg-Banen til Tjumen; den aabnedes 1886 af den russiske Trafikminister og fik trods sin ringe Længde stor Betydning ved at bidrage til en let Forbindelse mellem Wolga og den sibiriske Flod Irtisch og derved danne den første bekvemme Handelsforbindelse mellem Hovedpladserne i europæisk Rusland og dets asiatiske Besiddelser. Samme Aar fik den sibiriske Jernbane, hvis Udgangspunkt blev noget sydligere end ovennævnt, sit afgjørende Stød fremad, idet Czaren paa en Indberetning fra Guverneuren i Østsibirien skrev, at det nu var paa Tide at gjøre Noget for dette rige, men endnu uudviklede Land, og alle Kræfter lagdes strax ind paa at fremskynde de betydelige Forarbeider til Anlæget, der efter den i Febr. 1891 approberede Hovedplan falder i 6 Afdelinger.

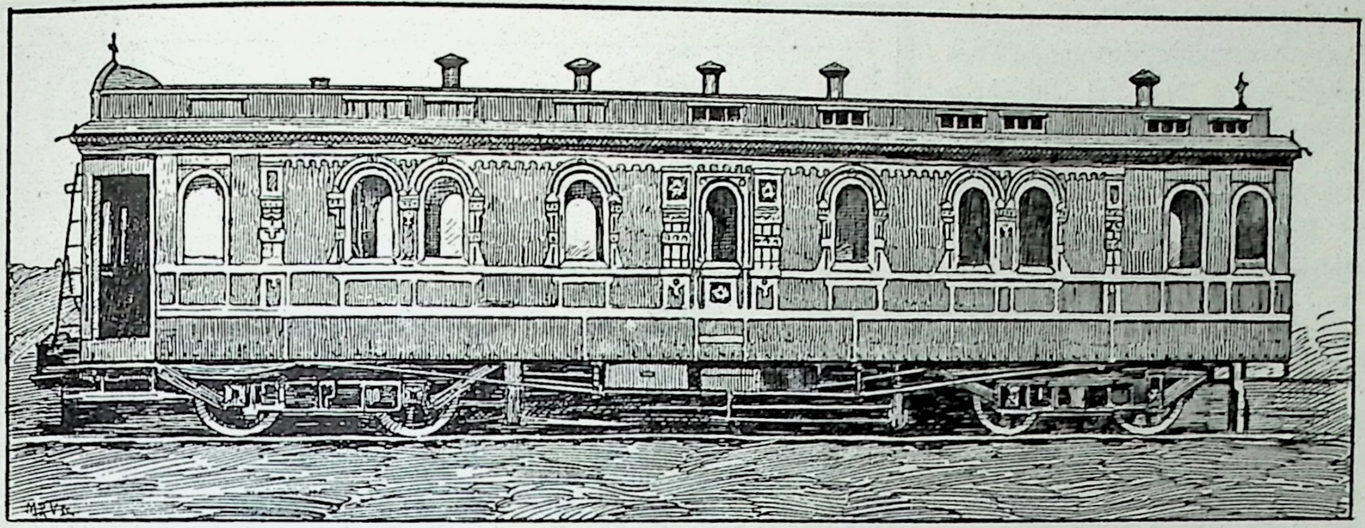
Ved Tscheljabinsk, der administrativt hører til europæisk Rusland, men ligger Øst for Uralbjergene, begynder den første Baneafdeling, den vestsibiriske Bane, der gjennem et fladt Steppeland fører til Byen Omsk ved Irtisch Floden, derfra ind paa den frugtbare Barabiniske Slette. Hinsides Ob-Floden bliver Terrainet opfyldt af Udløbere fra de skovrige Altai Bjerge, og da Forholdene have tvunget Hovedlinien i en noget sydligere Retning, maa selve Hovedstaden Tomsk nøies med en Stikbane til Potschitanskaja, som saaledes danner Endestationen for den vestsibiriske Bane. Paa denne Side Ob-Floden har Baneanlæget ikke stødt paa betydeligere Vanskeligheder, men Landskabernes Mangel paa Træ og Sten, tildels ogsaa paa Sand, har nødvendiggjort kostbare lange Transporter af disse uundværlige Materialier. Ved Floderne Irtisch og Ob benyttes i Sommertiden Dampfærger, medens om Vinteren Trafikken foregaaer paa selve Isen. Paa Resten af denne Bane frembød Jordbundsforholdene større Vanskeligheder, men til Gjengjeld fandtes tilstrækkeligt af Træ og Sten. Det nødvendige Jern har for hele Strækningen maattet leveres fra europæisk Rusland.

Den vestsibiriske Jernbane fortsættes af den noget kortere mellemsibiriske, der ventes fuldført inden Aarhundredets Udgang og naaer til Irkutsk ved den sydlige Vestkyst af den store bjergomkransede Baikalsø. Jernbroer føre over de mindre Floder, men ved Jenissei maa atter anvendes Dampfærge. Banen fører over lave Høider eller gjennem flade Egne, overalt med Overflod af Træ og Sten.

Baikal-Banen, fra Irkutsk til Myssowskaia, er den korteste af alle Afdelingerne, men med dens Fuldførelse har det endnu lange Udsigter. Medens de fornævnte tilsammen 3250 Werst lange Strækninger koste lidt over 100 Mill. Rubler, ere Omkostningerne ved den kun 300 Werst lange Baikalbane, der bl. a. kræver Anlægget af en $^1/_2$ dansk Mil lang Tunnel, anslaaede til ca. 25 Mill. Rubler, endskjøndt de talrige Broer overveiende skulle bygges af Træ.

Ikke mindre Vanskeligheder frembyder Fortsættelsen fra Myssowskaia til Strjetensk, den 1000 Werst lange Transbaikal-Bane. Gennem øde Skove fører Linien over Selenga Floden, videre gennem ufrugtbare Egne og delvis Saltstepper til Jablonowoi Bjergenes skovbevoxede og vanskeligt passable Høider, langs Schilka Floden og over Nertschinsk i et fattigt og sandet Landskab, der dog rummer store Rigdomme af Guld, hvis Udvinding beskjæftiger Tusinder af Forbrydere. Store Strækninger beboes af halvvilde Nomadestammer, og kun i 3 Maaneder af Aaret naaer Temperaturen i disse Egne over Frysepunktet, i den øvrige Tid maa Bygningsarbeider foretages med ophedede Murskeer.

Længst af alle Baneafdelingerne er Amurbanen fra Strjetensk til Grafskaia, hvorfra endelig den korte Ussuribane fører til Endepunktet Wladiwostock. Nedenstaaende charakteristiske Beskrivelse af disse fjerne og kun meget lidt kjendte

KIRKEWAGGONEN

Egne anføres efter et af det store nordiske Telegrafselskab udgivet Jubilæumsskrift.

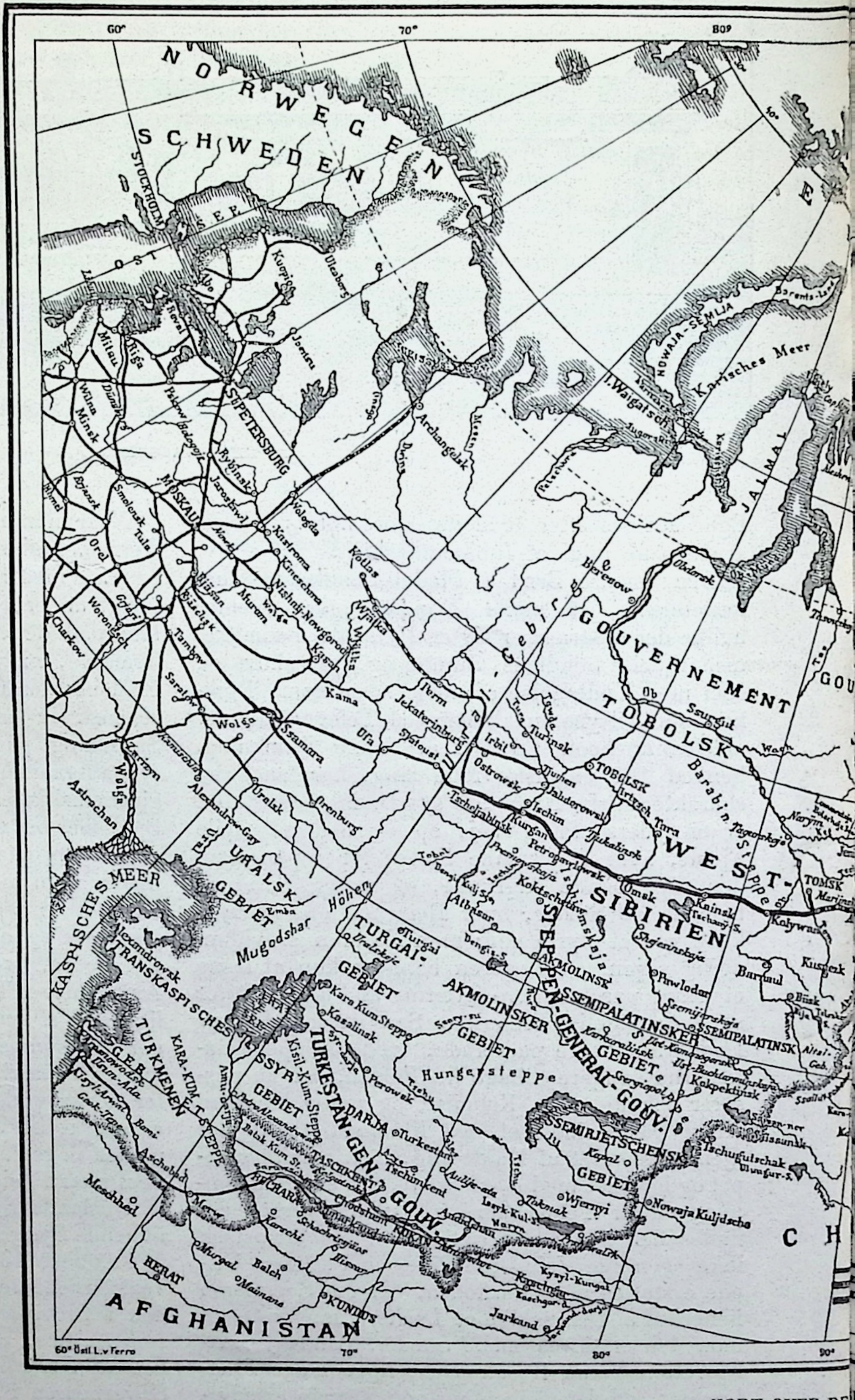
Den venstre Bred af Floden Schilka bestaaer fordetmeste af steile Klippevægge, ovenfor hvilke der udstrækker sig en Høislette, bedækket med tildels bundløse Sumpe og Fyrreskov, og som med Undtagelse af nogle sparsomme Blokhuse for Tilsynsmanskabet ved Telegraflinien er aldeles ubeboet. En Del af denne Strækning, henved 100 engelske Mile lang, har faaet det charakteristiske Navn „de syv Dødssynder.“ Det er en yderst farlig Vej, op og ned ad steile Fjelde, hvor den smalle Fodsti løber paa Randen af gabende Afgrunde, og mange Trækors betegne de Steder, hvor Reisende ere forulykkede ved at styrte ned; men Naturen er vidunderlig skjøn, og Jægeren behøver kun at løsne et Skud paa de store Sværme af Fuglevildt for at finde rigelig Ernæring. Saa snart „de syv Dødssynder“ ere passerede, træde Klippeformationerne længere tilbage fra Floden, der nu passerer enkelte smaa Kolonier, og under Navn af Amur træder ind i et stort Fladland, hist og her gjennemskaaret af Høidedrag, men iøvrigt sumpet og bevoxet med Naaleskove, der ere gjennemhuggede for Telegrafliniens Skyld. Overhovedet findes der lige fra Strjetinsk til Wladiwostock ikke egentlige Veie, kun Ride- og Fodstier. Veiene erstattes af Amurfloden, der om Sommeren befærdes af Dampskibe og Lægtere, om Vinteren, naar den er tilfrossen, af Slæder. Landsbyer, eller rettere smaa Kosakposter, ligge langs Flodbredden, og det mellemliggende Terrain er udyrket og tildels bedækket med Urskov, som af og til er nedbrændt paa lange Strækninger. Her kan man endnu møde en Indfødt, en Aratchon, der gaaer paa Jagt med Bue og Pile, men ellers er Landet mennesketomt, og Naturen har et yderst melankolsk Præg. Ved Tolbusin dreier Amur mod Sydøst, Landskabet bliver venligere, Ege- og andre Løvtræer fortrænge Fyrreskovene, Jordbunden bliver bedre, og Kolonierne langs Floden talrigere.

Naar man nærmer sig Blagowetschensk, bliver Terrainet udpræget Lavland, fordetmeste Sumpe og Eng med lidt Skov; denne Egn lider forfærdeligt under Flodens Oversvømmelser, og man kan paa de Mærker, som disse efterlade paa Træerne, maale Vandhøider paa 24 Fod over Flodens normale Høide. Omkring Blagowetschensk er hele Egnen Græsland; paa denne Strækning passeres den brede Flod Seja, der ogsaa foraarsager store Oversvømmelser. Derefter gjennemskjærer Amur med rivende Fart Chingan Bjergene, bedækkede med den skjønneste Skovvegetation, paa hvis anden Side Lavlandet atter træder frem med sine Oversvømmelser og deraf følgende Sumpnatur samt dennes Tilbehør af plagende og ondartede Insekter. Først henimod Kabarofka, hvor Ussuri Floden Syd fra styrter i Amur, hæver Terrainet sig atter. Her dreier endelig vor Vei syd over mod Wladiwostock og følger den sumpede Ussuri Dal, der paa begge Sider er bedækket med tæt Skov, Tilflugtsstedet for talrige vilde Dyr, bl. a. vældige Tigre. Dalen er stærkt udsat for Oversvømmelser, men desuagtet nogenlunde befolket, og saa frugtbar, at den, naar Floden engang reguleres, vil blive et af Ruslands rigeste Distrikter, ligesom de nærliggende Bjerge indeslutte store Mineralrigdomme.

I August 1896 løb det første Tog paa den vestsibiriske Jernbane ind til Tomsk, Hovedstaden i Provinsen af samme Navn, af Størrelse som Aarhus, og modtoges med stor Høitidelighed af Øvrigheden og andre Honoratiores med Guverneuren i Spidsen. *Mod Øst* paabegyndtes Anlæget i Mai 1891 i Nærværelse af Storfyrsttronfølgeren, der efter sin lange Reise lagde Veien hjem gjennem Sibirien. Ved et keiserligt Reskript var han bemyndiget til at foretage den høitidelige Grundstensnedlæggelse og udtrykke Czarens Ønsker om det store nationale Foretagendes Fremgang og Sibiriens fredelige Udvikling. Af de mellemliggende Baneafdelinger er endnu ingen fuldt færdig, og førend ind i næste

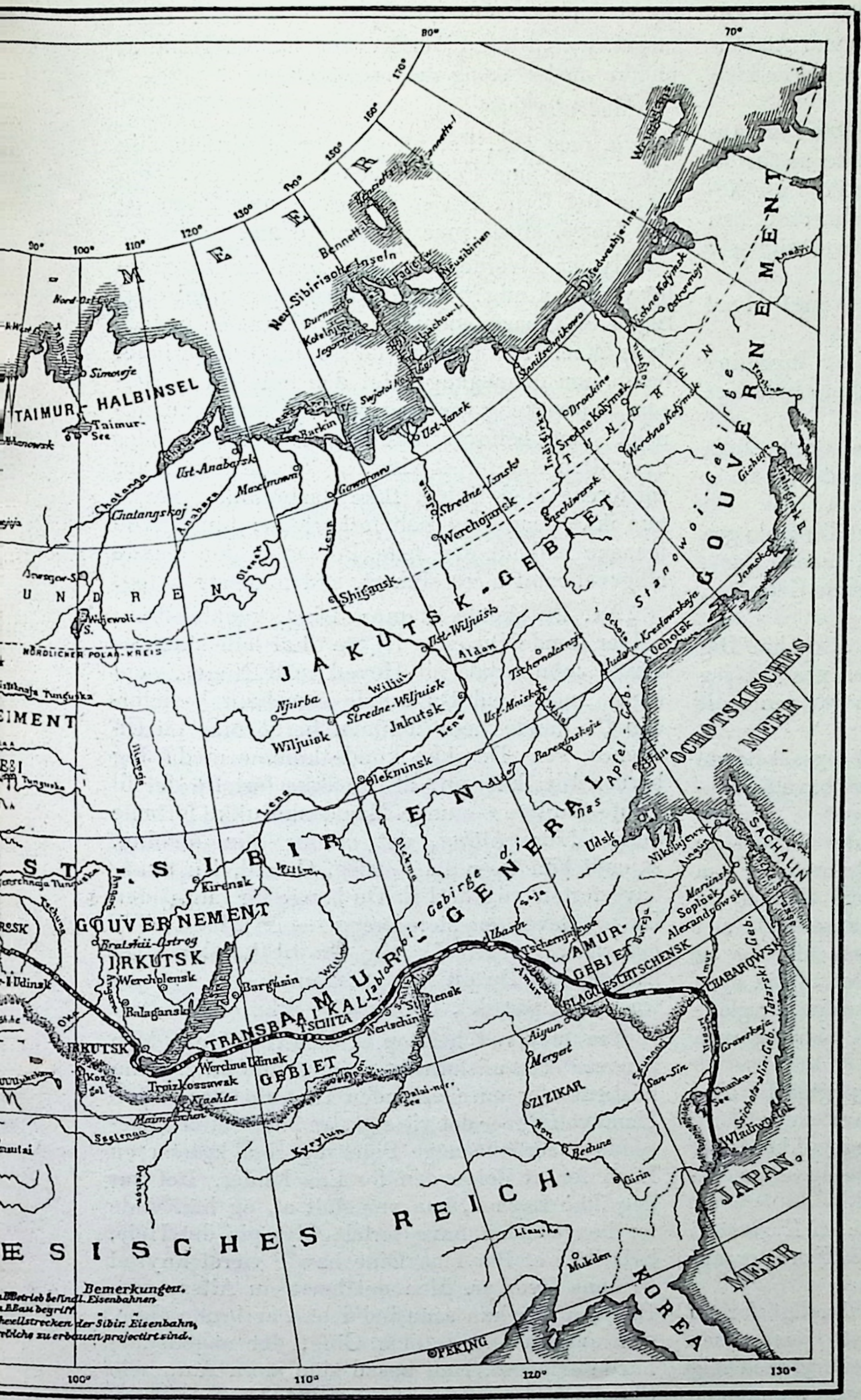
Aarhundrede vil Rusland ikke have overvundet de mange Vanskeligheder ved det fuldstændige Anlæg, der vil komme til at koste 350 à 400 Millioner Rubler.

Forrentningen af Anlægskapitalen bliver alene $12\frac{1}{2}$ Mill. Rubler aarlig. Til Gjengjeld vil Banen yde Rusland store direkte Besparelser ved Befordringen af Tropper og Forraad og derved, at den hurtige Forbindelse tillader en Formindskelse af Tropperne i Amurlandet og af Flaaden i de østasiatiske Farvande. Hovedvægten maa dog lægges paa de kommercielle og kulturelle Fordele, der paaregnes. For europæisk Rusland vil Sibiriens nøie Tilknytning øiensynlig blive af stor økonomisk Værdi, og Betydningen af den direkte Forbindelse med 400 Mill. Kinesere og 40 Mill. Japanesere, hvis Handel maa antages tildels at ville komme til at gaa over Rusland istedetfor at tage den længere og senere Vei gjennem Suezkanalen, kan neppe regnes ringe. Og for Sibirien selv vil Banen øiensynlig betyde Landets alsidige Udvikling, Fremhjælp af Handel og Industri og Forbedring af sociale Forhold. Til Belysning af dens alsidige Nytte kan anføres, at der er indrettet særlige til Gudstjeneste udstyrede Vogne, der stadig færdes paa saadanne Strækninger af Banen, hvor Bebyggelsen er for spredt til, at der har kunnet bygges Kirker. Den første af denne utvivlsomt mest moderne Form for Gudshuse indviedes i Sommeren 1896. Den er bygget med en Bekostning af 25,000 Rubler, indvendig beklædt med lakeret Træ, forsynet med et Alter af kunstfærdig udskaaret Egetræ og har naturligvis iøvrigt ingen Mangel paa rigt malede Helgenbilleder.

KORT OVER DE

Taxterne angives at blive overordentlig billige, Befordringen fra Moskwa til Wladiwostock, en Strækning paa ca. 1,300 danske Mil, skal kun komme til at koste 41, 62 og 103 Rubler for henholdsvis 3., 2. og 1. Klasse. Allerede nu konkurrerer Routen gjennem Sibirien med Hensyn til hurtig Brevbefordring med Søveien, og naar hele Anlæget bliver færdigt, skal man ad dette kunne gjøre Turen Jorden rundt i 40 Dage, og hele Reisen vil kun komme til at koste 1,600 Kr. Fra London naaer man over Ostende og Berlin i Løbet af 45 Timer til St. Petersborg, og befarer man den sibiriske Bane i hele dens Udstrækning, kan man 12 Dage efter Afreisen fra London være i Port Arthur ved det gule Hav. Herfra fø-

ISKE JERNBANE

rer det ny russisk-amerikanske Selskabs hurtigseilende Skibe i Løbet af 7 Døgn den Reisende til San Francisco, hvor Pacifikbanens komfortabelt indrettede Jernbane staaer til Raadighed. Der er uafbrudt Forbindelse lige til New-York og derfra let Adgang til Befordring med en transatlantisk Damper tilbage til London, der naaes den 40de Dag efter Afreisen derfra.

— De seneste Efterretninger fra Østasien bringe Meddelelse om Afslutningen af en russisk-kinesisk Traktat og dermed i Forbindelse staaende Dannelse af et stort østkinesisk Jernbaneselskab. Linien til Wladiwostock vil da rimeligvis blive lagt gjennem Mantschuriet fra et Sted paa Transbaika- til Ussuribanen, hvorved en Omvei spares og et vanskeligt Terrain undgaaes, men langt vigtigere er det dog, at Kina nu synes aabnet for den sibiriske Jernbane og russisk Indflydelse i det Hele taget, saa at Banens Aabning maaske vil foregaa i Nærværelse af det russiske Keiserpar, Chinas, Japans og Koreas Herskere.

P. Chr. Aarup.

Olympia

ROMAN I FEM BØGER

AF

R. E. FRANCILLON

(16. Fortsættelse.)

Det var aftvungen Hyldest; det satte hende pludselig istand til at udøve Magt og volde Smerte.

Medens hun gik, forsvandt det daarlige Humør tilligemed Hovedpinen, og hun begyndte at tænke paa andre Ting. Der var Maleriet — hun kunde jo selv, tænkte hun, have malet en ung Piges Ansigt og omgivet det med en Ramme af Bær og grønt Løv. Det havde hun beskjæftiget sig med, lige siden hun paa Tavlen „skrev en Senora“ for Tante Car'line. Vilde Jarlen virkelig huske sit Løfte og invitere Dem Allesammen til Beckfield?

Hendes Slotte løftede sig høiere og høiere og blev mere og mere taagede, da hun pludselig fik Øie paa Gerald, som kom slentrende henimod hende, medens han anrettede forfærdelige Nederlag paa Nelderne og Bregnerne langs Veien. Hun paatog sig uvilkaarligt en ligegyldig Mine, og betragtede ham med en Følelse af grusom Tilfredshed over, at det endog var lykkedes hende, som Alle og En-

hver ellers satte i daarligt Humeur, at sætte Nogen i daarligt Humeur for hendes Skyld. At hendes Offer var den hun holdt mest af, gjorde hendes Seir derfor mere fuldstændig.

Han fik snart Øie paa hende, afbrød sit Angreb paa Bregner og Nelder, og søgte nu for sit Vedkommende at lade som om der ikke var Noget i Veien. Men hun saae ham rødme, idet han kom nærmere, og smilede baade over sig selv og ham.

„Gerald! Hvor Du overraskede mig! Hvad bestiller Du her, ganske alene?“

„Hvad bestiller Du? Jeg bestiller Ingenting — og de er Allesammen saa Pokkers kjedelige derhjemme.“

„Hvad behager, Tante Car'line, Carry, Julia og Molly kjedelige? Naa, maaske de ogsaa er det.“

„Hvorfor sagde Du mig ikke, at Du vilde gaa ud, Olympia? Det pleiede Du altid, i gamle Dage. Vi kunde have gjort en af vore gamle Udflugter, og —“

„Nei Tak, jeg vil ikke risikere at drukne Dig igjen. Og saa er jeg ikke sikker paa, at jeg ikke ogsaa finder Dig kjedelig. Du var den mest Gnavne af dem Alle.“

„Ikke Spor. Og selv om det ogsaa havde været Tilfældet, burde det dog ikke have forbauset Dig.“

„Du var det alligevel — og det forbausede mig. Jeg troede, Du vilde have moret Dig paa paa det Bal, Du nærede saa store Tanker om forinden; og da Du kom der, dansede Du slet ikke, og da det var forbi, var saa alvorlig og høitidelig, som om Du havde været til din egen Begravelse. Jeg troede, at Søfolk altid var glade og fornøiede, hvor de saa var, men jeg maa have taget feil.“

„Som om en Sømand var forpligtet til altid at være en Grinebider! Du troer bestemt, at fordi jeg er Officier paa *Lapwing*, har jeg ikke Andet at bestille end at danse Hornpipe og skraa Tobak?“

„Ja, naturligvis — og at have en Kjæreste i hver Havn og bande. Hvormange Kjærester har Du, Gerald?“

„Snak — kan Du ikke tale alvorligt for en Gangs Skyld? Nu har jeg været hjemme saa længe, og Du har ikke talt ordentligt med mig eller været, som Du pleiede at være, undtagen dengang —“

Han brød af, da det ikke var muligt at klæde Episoden i Døren i Ord.

Hun begyndte allerede at fortryde, at hun drillede ham; men Gavtyven i hende var ikke saa let at jage bort.

„Jeg vidste ikke af, at Du satte saamegen Pris paa alvorlig Conversation, Gerald“, sagde hun alvorlig. „Jeg begynder virkelig at tro, at der er hændt Dig Noget, medens Du har været borte, og at Du har tabt dit Hjerte underveis. Ligemeget, jeg vil tale alvorligt. Jeg har en Høne at plukke med Dig, og det en stor.“

„Med mig?“

„Ja, med Dig. Før pleiede Du at fortælle mig Alt — alle dine Forlegenheder og Sorger. Men nu er det forbi. Nu er vi bleven ung Dame og ung Herre, altsaa maa jeg opføre mig derefter.“

„Hvad i Alverden skal det sige? Er Du virkelig vred paa mig?“ spurgte han, og et pludseligt Skjær af tilbagevendende godt Humeur lyste i hans Øine. Hvis hun havde isinde at drille ham, havde hun dennegang valgt den feile Pil — dersom hun virkelig var vred, var han mere end fornøiet. Man behøver ikke at være Kvinde eller over atten Aar for at vide, at Varme ikke lader sig forene med Kulde. Ikke destomindre havde hun ikke baaret sig helt forkert ad; hun havde maaske afskudt den feile Pil, men den havde alligevel ramt mere sikkert, end hun selv antog.

„Aa, Du skulde skamme Dig“, vedblev hun. „Hvor kunde Du have Hjerte til at lade stakkels Onkel John bryde sit Hoved med Noget, som ingen Anden end Du kunde sige ham — hvordan Du kunde være kommen hertil med en Diligence, som Du ikke kunde komme med? Jeg bryder mig ikke om, at Du ikke fortalte det til Tante Car'line — unge Mænd skal ikke fortælle deres Mødre Alting, det er nu min Mening, skjøndt hun troer det — men, Gerald, Du burde have fortalt mig det! Er Du bange for mig, siden Du er bleven en stor Dreng — en Mand vilde jeg sige? Og hvorfor tog Du til London? Og hvordan fik Du dit Ansigt skamslaaet? For jeg troer ikke paa det, Du fortalte, ikke et Ord.“

Han blev rød helt op til Haarrødderne. Men han var ikke misfornøiet med, at hun havde ham mistænkt for en eller anden Historie, der var en Mand værdig — det vil sige, en som det er upassende at fortælle unge Piger og som kræver en Løgn for at dølge den for Ens Moder. Det var dog ikke Løgnen, han var stolt af, og han vilde for længe siden have fortalt Olympia det Hele, hvis ikke et Par blaa Øine havde været knyttet til hans Eventyr. Men det hørte nu Altsammen Fortiden til; han saae ind i et Par brune Øine, som overgik alle de blaa Øine, der nogensinde havde existeret. Han besad sine atten Aars hele Standhaftighed — Troskab mod Øieblikkets Dronning.

„Olympia!“ udbrød han tilsidst, „Du er en Hex! Hvoraf veed Du det? Og er det det, der har ærgret Dig?“

„Deraf veed jeg det“, sagde hun og fremtog af sin Lomme et sammenkrøllet Stykke tyndt hvidt Papir, paatrykt store Bogstaver.

„Billetten til Phønix! Hvor i Alverden har Du faaet fat i den?“

„Troer Du, at jeg tog dine Klæder paa, uden

at se hvad de indeholdt? Aa, Du veed ikke af, hvilke Hemmeligheder jeg kan have fundet?"

„Jeg er voldsom glad over det, og over at Du har spurgt mig om det — jeg har ikke villet fortælle Dig det før, fordi Du ikke lod til at bryde Dig om, hvor jeg havde været eller hvad jeg havde foretaget mig. Ja, jeg tog til London med Tom Harris, som jeg har talt til Dig om."

„Storartet! Tænk bare, at have været i London og ikke buse ud med det strax, da Du kom hjem — London, som man læser og hører Tale om — det er mere end at have været Jorden rundt. Det er ligesom at se paa en Globus — men London! Du maa fortælle mig om det, hvert eneste Ord. Hvor var Du henne? — hvad har Du seet? Saae Du Tower? Der vilde jeg allerførst gaa hen, og forestille mig Lady Jane Grey; ikke fordi jeg bryder mig stort om hende — eller Dronningen af Skotland; hun var nu forresten ikke der. Saae Du Kongen? Eller Armeen? Eller —"

„Nei, jeg var blot paa Komedie. Det er Billetten."

„Ah, naar det var Alt, hvad Du har gjort, undrer det mig ikke, at Du ikke fortalte det til Tante Car'line! Var det kjønt? Hvad spillede de? Var det *Hamlet?*"

Gerald var ikke hurtig til at give en Skildring deraf. „Nei, det var ikke *Hamlet*. Det var ikke Shakespeare, eller Nogen af de Fyre. Det var, hvad de kalder en Ballet, hvor de danser, og den Slags Ting."

„Jeg forstaaer. At tænke sig, hvis Tante Carline vidste det — jeg maa fortælle hende det bare for Løier — jeg vil lade Billetten ligge, saa hun seer den. Naa, saa det er en virkelig Theater-Billet? Hvorfor lugter den ligesom Appelsinskaller? Det er mit Livs Drøm at se et Skuespil. Var det meget smukt?"

Det var igjen Olympia fra gamle Dage, og den sidste Rest af en Sky forsvandt fra Geralds Pande.

„Meget net — meget kjønt", svarede han, som om han var en gammel Theatergænger. „Der var en vidunderlig Bjørn, som jeg vilde ønske, Du havde seet, og en ung Pige."

„En Bjørn? Saa var det intet af de Skuespil, jeg kjender. Og hvad tog Du Dig for efter Theatret. I Byerne tager Folk sig altid Et eller Andet for efter Theatret."

Han blev igjen modfalden. „Naa — for at tale rent ud af Posen, Olympia — jeg kom i den værste Klemme, jeg nogensinde har været i, og jeg har været i adskillige."

„Jeg kunde nok tænke det!" sagde hun, stolt af sin gamle Elev i Gavtyvestreger. „Men hvad var det? — noget meget Slemt? — Noget, hvori jeg kan hjælpe Dig? Er det angaaende det sorte Plaster?"

„Aa, *det* var Ingenting — det skal jeg fortælle Dig bagefter. Jeg gik hjem med en Skuespiller, som jeg traf der, og blev blanket af i *Ecarté* —"

„*Ecarté?*"

„Kort, forstaaer Du; og jeg maatte laane en Femmer af Tom Harris for at kunne betale min Regning og komme hertil."

„Gerald — Du har været i daarligt Selskab, er jeg bange for!"

„Ikke Spor — jeg sad blot i et fordømt Uheld; og hvis Du havde seet den unge Pige —"

„Den unge Pige? — Mener Du Pigen med Bjørnen?"

„Har jeg ikke fortalt, at hun ogsaa var der? Naa, hvis Du havde seet hende, vilde Du strax have seet, at hun var saa god som Guld."

„Hvis Du havde læst saameget, som jeg har, vilde Du ikke tro, at enhver ung Pige er Fuldkommenheden selv, fordi hun seer ud til at være saa god som Guld. Var hun mørk eller lys?"

„Lys", sagde Gerald, idet han af en eller ubekjendt Grund ønskede, at han ikke havde omtalt den unge Pige.

„Spillede hun ogsaa Kort, ligesom Skuespilleren? Jeg stoler ikke paa disse blonde unge Piger, der se saa renvaskede ud. Hvor kan Du være saa fjollet, Gerald, at gaa med Folk af deres Slags og lade dem gjøre med Dig, hvad de vil? Jeg er overbevist om, at hun blot var malet."

„Nei, hun var ikke Olympia."

„Som om en Mand kunde vide det! Jeg pleiede at ønske, at jeg var blond, men det gjør jeg ikke længer. Jeg kan tænke mig, hvordan hun lo ad Dig bag din Ryg, da Du var gaaet."

Gerald rødmede igjen — han havde en ubehagelig Mistanke om, at det nok var muligt, skjøndt han ikke et eneste Øieblik havde troet paa en saadan Skam for hans Mandighed; og han troede endnu bestandig, at stakkels Ildflue var saa god som Guld — forhaabentlig med større Grund end hans Tro paa at være bleven gjækket af Lykken istedetfor af Monsieur Joseph Drouzil.

„Og hvem var der ellers?" spurgte hun.

Glad over at slippe bort fra det uheldige Emne med Ildfluen, fortalte han hende saa vidt og bredt om sit mærkelige Møde med deres Bekjendt, den gamle Soldat.

„Jeg gad vide, hvem han er", sagde hun. „Jeg husker ham saa godt — jeg var jo saa meget ældre end Du, veed Du nok. Og jeg husker, hvordan Onkel John saae ud, som om han var bleven skudt, da han saae ham — og hvordan han vilde kysse mig, og hvordan han lugtede af Brændevin og Tobak. Og Du kan ikke huske det, men det kan jeg, hvordan Tante Car'line forhørte sig om ham nede i Landsbyen, som om der var Ugler i Mosen — jeg husker det, som det var skeet igaar. Det er virkelig mærkeligt,

at Du skulde træffe ham igjen. Men hvad der var endnu mærkeligere var, at da han talte den Dag, syntes jeg at kunne huske ham fra før jeg blev født. Du har vel ikke sagt til Onkel John, at Du har truffet ham, Gerald?"

„Hvordan kunde jeg det, uden at fortælle ham —"

„Saa kan Du naturligvis heller ikke gjøre det nu, det er klart, medmindre Du vil tale rent ud af Posen om de tabte Penge og det Hele. Hvis jeg var i dit Sted, vilde jeg alligevel betro mig til Onkel John. Det er en anden Sag med Tante Car'line, og maaske er der Noget med Major Sullivan, som hun ikke maa vide."

„Hvad nyttede det, at fortælle det til Fader? Jeg vilde gjøre det, hvis jeg troede, at han vilde vende det Lodne ud, ligesom andre Fædre. Men Du veed, hvad han vil sige — ‚Saa, vær nu en god Dreng og plag ikke din Moder' — og saa vil han selv fortælle hende det, og der vil ligge et Hus. Men Spørgsmaalet er, hvordan jeg skal faae Tom Harris betalt? Han er en prægtig Fyr, seer Du, og vilde ikke kræve mig, saa jeg saa meget mere er nødt til at betale ham strax — han har ikke saa mange Femmere, stakkels gamle Tom."

Det var første Gang at Olympia havde hørt tale om Pengeforlegenhed i nogen Form. Men hun var paa Høide med Situationen.

„Hvad har Du givet for min Silkekjole, Gerald? Kunde Du sælge den igjen? Vilde Du faae fem Pund for den?"

„Ved Jupiter, Du *er* en Knop, Olympia? Men det kunde aldrig falde mig ind, selv om det ogsaa lod sig gjøre — og det er heller ikke, hvad jeg skylder Tom Harris, det er, hvad jeg har tabt: og det var mere end fem Pund. Hvordan jeg skal klare mig til næste Lønningsdag og bagefter, vil jeg lade mig hænge om jeg veed, jeg kan ikke bede Moder om Penge, uden at sige, hvormange jeg skal bruge og hvad jeg skal bruge dem til. Jeg vilde ønske, at jeg var Admiral."

„Jeg vilde ønske, at jeg var en Mand", sagde Olympia med et Suk. „Jeg vilde være Maler, og snart erstatte hele dit Tab og mere til."

„Det veed jeg, Du vilde gjøre — Du er den bedste Kammerat, jeg nogensinde har kjendt. Men det nytter ikke at ønske. Ved George, Olympia, jeg veed ikke, hvad jeg skulde gjøre uden Dig — jeg vilde ikke berøve Dig en Penny, men Du er den Eneste her, man kan betro sig til, og jeg er en Æsel, at jeg ikke har gjort det før. Og Du har ikke forandret Dig en Smule. Veed Du, jeg var ligesaa vild som — som"

„En Bjørn?"

„Ja, som en Bjørn, om Du vil, da Du ikke vilde danse med mig igaar Aftes men streifede om med det Flødeskjæg af en Lord."

„Aa, Gerald, hvor kan Du dog være saa tosset? Hvad kom det Dig ved? Og Lord Wendale er slet ingen Flødeskjæg. Jeg har aldrig truffet Nogen, som det morede mig mere at tale med — ikke engang i en Bog."

Geralds Træk formørkedes atter. „Du lader til at synes bedre om ham, end jeg gjør. Naa, han er jo Jarl; og jeg formoder han er, hvad nogle Fruentimmer vilde kalde smuk."

„Det gjør jeg. Og hvorfor skulde jeg ikke holde af at tale med en smuk Mand, ligesom Du af at spille Kort med en smuk Skuespillerinde? Der er blot det ved det, at Jarlen er en Gentleman, og den unge Pige var ingen Dame; det er den eneste Forskjel, jeg kan se."

„Pokker med Pigebarnet! Siig mig blot een Ting — hvem synes Du bedst om, Lord Wendale eller mig?"

„Din dumme Dreng! Naturligvis Jarlen — der er ingen Sammenligning. Han er ti Gange smukkere, og hundrede Gange mere beleven, og tusinde Gange alt Andet —"

„Og en Million Gange rigere, og bedre friseret og mere af en Landkrabbe. Godt, Olympia — Du skal have Tak, fordi Du sagde mig det."

Han saae paa hende saa bedrøvet, saa bebreidende, saa tankefuld, og dog med en saa mandig Bestemthed, at hun igjen blev blød om Hjertet.

„Og, som Du siger", sagde hun med en spottende Alvor, der fik ham til at tø op igjen, inden hun havde ophørt at tale, „naturligvis er der ikke noget mere Fængslende end en Landkrabbe, der krøller sit Haar.

„Troer Du virkelig, at der er Nogen, jeg holder mere af end den Eneste i hele Verden, som nogensinde har brudt sig om mig, siden jeg blev født? Er Du ikke min egen Dreng, Gerald, som jeg har kjendt fra Du var et Pattebarn og som har været mere for mig end tyve Brødre tilsammen? Du skal ikke føle dig krænket, fordi jeg træffer paa Nogen eller Noget, jeg synes om. Jeg har jo altid Dig."

Han havde tilgivet hende, men var ikke ganske tilfreds.

„Jeg vil foretrække at blive holdt af som Nummer to", sagde han, „eftersom den Første altid bliver sat tilside for den Anden. Men ligemeget; Du skal ikke sige, at jeg har forlangt, Du skulde opgive et Øiebliks Adspredelse for min Skyld. Men hvis Lord Wendale nu friede til Dig, Olympia, hvad vilde Du saa svare?"

„Naar Himlen falder ned, hvad vil jeg saa sige? Men nu siger vi stop med den Snak. Vi er hjemme."

„Vent et Øieblik; det har da ikke saadan Hast. Halløi! der er Fremmede; to Heste staaer udenfor og Gartneren holder dem! Hvem er det, der er kommen, Tom?"

„Saavist som jeg lever, Master Gerald, saa er det Jarlen i egen Person!" (Fortsættes.)

VESTKYST-FISKERE VED EN HAVBAAD

Redningsvæsenet i Danmark

De senere Aars mangfoldige Ulykker ved den vestjydske Kyst har givet Befolkningen ogsaa i andre Egne af vort Land et Indblik i det møisommelige og farefulde Liv, Fiskerne derovre maa føre, dels for deres egen økonomiske Existens og dels for at frelse Skibbrudne, hvad enten disse er fremmede Søfolk, der drives ind mod Revlerne, eller Kystboerne selv, der ikke kan slippe til Land gjennem Brændingen.

Som vore Læsere af Dagbladenes Beretninger vil vide, druknede Mandagen den 25de Januar en Redningsbaads hele Mandskab, tolv i Tal, paa Harboøre Strand, under Forsøg paa at redde nogle Kammerater, der laa i to Fiskerbaade nær Kysten og ikke turde vove den livsfarlige Landing.

Denne sørgelige Begivenhed har givet vort Redningsvæsen en trist Aktualitet Landet over, og vi har ment, at en Beskrivelse af Redningsvæsenets Virksomhed nu kunde have Interesse.

Ialt findes der her i Landet 51 Redningsstationer, nemlig 34 Baad- og Raketstationer (32 i Jylland og 2 paa Bornholm), 2 Baadstationer (i Jylland) samt 15 Raketstationer (10 i Jylland, 4 paa Bornholm og 1 paa Møen); desuden findes der 11 Bistationer, ved hvilke er anbragt Redningsbaad, som betjenes af Mandskabet fra en nærliggende Hovedstation.

I Aarene 1850—51 begyndte man herhjemme at ordne Redningsvæsenet efter det System, der endnu er i Anvendelse, og som Redningsvæsenets Formand, Hr. Konsul Andersen i Lemvig i en lang Aarrække har fuldkommengjort. Der byggedes Redningsbaade, som stationeredes rundt om paa vore Kyster, særligt paa Vesterhavskysten, og der anskaffedes til Stationernes Brug Raketkasteapparater med tilhørende Liner og Redningsstol.

Naar man nu seer paa et af Redningsvæsenets Danmarkskort, finder man, at Stationerne ligger med 1—3 Mils Mellemrum paa hele Kyststrækningen fra Aalbæk (Nord for Frederikshavn) til Skagen og fra Skagen til Blaavand. Endvidere seer man et Par Stationer paa Fanø, Læsø og Anholt samt sex paa Bornholm.

Altsaa falder Redningsvæsenets velsignelsesrige Virksomhed i langt overveiende Grad ved Jyllands Vestkyst. Her er det, at Revlerne strækker deres Stenkamme langs med Kysten som et naturligt Værn mod denne, der ellers vilde undermineres og bortskylles meget mere, end Tilfældet nu er, saafremt ingen Hindring brød Bølgerækkernes vældige Kraft, forinden Kystlandet blev naaet. Men de samme Revler ligger tillige som den største Fare for Skibsfarten, Man betænke blot, at Revlerne aldeles ikke, som gamle Beskrivelser pleier at fortælle, gaaer parallelt med Kysten og hverandre indbyrdes, altsaa at de have en nogenlunde konstant Form og Beliggenhed. Tvertimod. Revlerne dannes ved Ophobninger og bestandig Tilskylning af Sand, Sten, Vragdele, døde Sødyr o. L., og deres Retning er altid skraat ud fra Kysten mod Sydvest, idet de nemlig formes vinkelrette mod de herskende Vinde, der ere Nordvest, og altsaa bliver til kortere og længere, ofte milelange, parallele Udløbere paa Havbunden fra Landsiden. Men deres Længde og øvrige Form varierer stadigt. Kystboerne, som færdes Dag efter Dag ved Stranden eller paa Havet, hvis smudsiggraa Skumstriber angiver de nedenunderliggende Revlers Retning, er selvfølgelig altid à jour med, hvor Indseilingerne i det givne Øieblik findes mellem Revlerne. Men fremmede

UDSIGT MELLEM KLITTERNE TIL VESTERHAVET

Søfarende kjender ikke Kysten saa nøie, og har et Skib faaet Læk eller lidt Havari i rum Sø, en Damper mistet sin Skrue, en Seilbaad sin Mast eller sit Roer, og der saa støder vedholdende Paalandsstorm til eller Strømsætning og Snetykning og ingen hjælpende Skibe viser sig, kan Ilandsætning ikke undgaaes. Paa Toppen af en Bølge kan maaske baade en og to Revlekamme heldigt passeres, men inde over den inderste Revle, faa Snese Alen fra Kystbrændingen, maa Skibet uhjælpeligt støde an og sidde fast.

Nu gjelder det Livet for de stakkels Søfolk. Kommer Skibet til at staa med Bredsiden mod Søerne, saa disse uafladeligt slaaer imod Plankerne og vælter op over Rælingen, vil Kølen bore sig dybere og dybere ned i Havbunden og Skibet vil knage i alle Fuger, til det pludseligt sprænges, spaltes midt over, sønderslaaes og skylles som Vragrester op under Klitterne.

Ofte maa Kystboernes Hjælp være tilrede lige umiddelbart efter Strandingen, for at det skal kunne nytte noget. Det kan selvfølgelig hænde, at Skibets Stranding i Nattens Mørke ikke er bleven observeret fra Land, og at Skibsbesætningen derfor omkommer eller under usædvanligt heldige Omstændigheder selv kan frelse sig ind i egne Baade eller ved Svømning, hvis Strømmen langs Land ikke er altfor rivende stærk, men dette hører til Undtagelserne. Det skete jo desværre fornyligt, at en stor tydsk Damper „Concordia“ strandede i Jammerbugten og gik under med Mand og Mus, inden Kystboerne var kommen tilstede.

Som Regel har Strandfogden — for hver 1000—1500 Alen Strand er der en Opsynsmand af denne Betegnelse — eller hans Folk paa deres gjentagne Smaature ned til Stranden i rigtig Strandingsveir itide seet eller af Nødskud hørt et Skib i Betryk og faaet Formanden for nærmeste Redningsstation allarmeret ved løbende eller ridende Bud eller gjennem Redningsvæsenets eller Statens Telefon, der gaaer langs Kysten fra Station til Station.

I Hast samler Formanden, der ikke selv maa gaa i Baaden, sit Mandskab til Baadens og Raketapparaternes Betjening. En Redningsbaads Besætning er tolv Mand, der Alle er fast ansatte, paa Betingelser, vi nedenfor skal nævne. Man iler til Baadhuset, hvor Baaden stadigt staaer paa sin bredfælgede Vogn, parat til Udrykning. Otte—ti Heste spændes for Vognen med Baaden og Raketapparater og Liner paa, som i størst mulige Fart og med megen Besvær kjøres gjennem de dybe Sandhjulspor, der fører gjennem Klitregionen ned til Stranden. Langs Havstokken gaaer det saa mod det Sted, udfor hvilket det strandede Skib staaer. Saafremt Strandingen er skeet saa nær Land, at Raketten kan række ombord, bruges Baaden foreløbig ikke. Er det Nat, tændes der Strandingslys, for at man kan se ud over Havet, og man har da gjerne tillige Skibets Lanterner at sigte efter. Raketstativet opstilles ved Stranden eller den yderste Klitrække. Det er et understøttet, skraat opløbende Leie, hvori ligger en ca. halv Alen lang kileformet Jernraket, der er fyldt med Krudt og forneden fastgjort til en 2—3 Alen lang Træstok, Raketstokken, hvortil saa en i store Kasser omhyggeligt oprullet tynd Line er fastgjort. Lunten tændes, Raketten farer afsted i en vældig lysende Bue ud over Havet, henimod Skibet. Træffes Skibet ikke, maa en ny Raket affyres, maaske endnu En til, inden Forbindelsen er tilveiebragt. Til Raketstokken er fastbunden nogle smaa Trætavler med en paa tre Sprog affattet Indskrift, der kortelig veileder de Skibbrudne om Følgende: „Bind Raketlinen fast paa et høit, sikkert Sted ombord, hal den ind og gjør det med den tynde Line fra Land følgende tykke Redningstov paalideligt fast om Masteroden, i Vantet eller paa en Raa“. Sammen med Redningstovet indhales ombord en Line samt Redningsstolen eller Redningsbøien, der er et kransformet tykt Korkbelte ovenover et Net af Tov- og Træværk, i hvilket et Menneske kan sidde, med Benene paa hver Side af et Bundbrædt og med Armene slynget om Korkkransen. Paa Trætavlen hedder det endvidere: „Om det tykke Tov, der, behørigt fastgjort paa et høit Sted baade ombord og i Land, danner den frelsende Forbindelsestraad fra Døden til Livet, skal Redningsstolens Krog anbringes og en Mand sætte sig i Stolen, der ved Hjælp af Linen kan drages til Land paa Tovet og ombord igjen.“

Paa denne Maade er de Hundreder Gange en hel stor Skibsbesætning bleven bjerget, Mand efter Mand, rigtignok altid gjennemvaade og hyppigt forslaaede og stærkt forkomne. Men Livet er reddet. Og tørre Klæder, varm Mad og Drikke og omhyggelig Pleie i Redningsmændenes smaa Hjem giver snart de Skibbrudne deres Kræfter tilbage.

Kan imidlertid Raketapparaterne ikke benyttes, fordi Skibet er strandet for langt ude i Havet, eller fordi stærk Storm gjør det umuligt at træffe Skibet, maa Redningsbaaden ud. Redningsbaadens Ræling er omgiven af en svær Korkrand, har lufttætte Rum, saa den ikke kan synke, og er i Bunden forsynet med Ventiler, der tillader Vandet indefra at løbe ud, men ikke udefra at strømme ind. Paa dens Tofter er Plads til 10 à 12 Roere, der alle bærer Korkbelter paa Ryg og Bryst.

Med Stevnen lige mod Søerne skubbes Baaden udefter; saasnart den flyder, hopper Mandskabet inden Bords, støder fra Land med Stager og griber snart Aarerne for behændigt at kløve Vei gjennem Brændingen. Bedstemanden, den saakaldte Fører, staaer til Roers, og er man heldigt naaet udenfor Brændingen, hvor Bølgerne bryder fremefter i vældige Hvirvler og med enorm

Styrke, styres der mod det strandede Skib. Med den største Forsigtighed lægger Baaden til i Læ af Skibssiden, hvor Søen bryder mindst, Rebstiger fires ned, og under Fare og Anstrengelser bjerges Besætningen eller den størst mulige Del af den ned i Baaden.

Saa gaaer det mod Land, og der forestaaer nu en Tur gjennem Brændingen, som er det mest Farefulde ved hele Redningen. Det gaaer ikke an at skynde sig lige ind, som det bedst kan falde. Der maa gjøres Holdt umiddelbart udenfor Brændingen, skoddes (roes baglængs) kraftigt og ventes paa det beleilige Øieblik til at slippe ind. Og i Uveir er der kun faa beleilige Øieblikke. Et saadant indtræffer efter hver ottende Bølge. Lige efter otte hushøie brydende, jagende, brusende Vandkamme kommer der nemlig en niende, ganske lav Bølge, snarest en Bølgedal, hvor det er som Havet drog Veiret dybt og roligt nogle Sekunder, før det atter giver sig i mægtige Ryk og Støn.

Med den sidste af de otte Bølgekamme maa Baaden søge Land, baaret høit og trukket frem i voldsom Fart, roet af kraftigt førte Aarer, for at følge med.

Det Hele er kun Brøkdele af Minuters Værk. Gaaer det heldigt, staaer Baaden snart høit oppe i Strandens Skum, og Redningsfolkene springer ud og drager hastigt Baaden helt ind paa Land. Og saa er Faren overstaaet. Men hænder det, at Baaden kommer for sent med Bølgerækkernes sidste Kam og i Bølgedalen indhentes af de næstfølgende Vandmasser, fyldes den i et Nu og kan kæntre eller faaer Agterstavnen reist lodret op og Forstavnen boret nedefter — og saa er det ude med de fleste af Bjergerne. Eller med Alle. Thi i mange Graders Frost, som forleden Aften paa Harboøre, kan Folk fra Land ikke gaa ud i Havstokken, med Liner om Livet, for at faae fat i Kammeraterne og hive dem ind. Saa maa det modige, offentlige Baadsmandskab fryse ihjel, eller slaaes ihjel eller drukne. Og er der flere ikke Reddede tilbage ude paa det strandede Skib, skal der hidkaldes en anden Redningsbaad for at faae Resten indbjerget.

Heldigvis kæntrer en Redningsbaad dog kun yderst sjeldent. Hyppigere er det de usødygtige Fiskerbaade, som Kystforholdene uden Havn nøder vore fattige Fiskere til at benytte, der hvirvles om i Brændingen, hvor Mandskabet omkommer. Det var derved, der i Novbr. 1893 skete en saa omfattende Ulykke ved Agger og Harboøre, at ca. 50 Fiskere satte Livet til.

Foruden de ovenfor skildrede Methoder benyttes ogsaa undertiden et Kastedræg, udkastet fra Land, naar det gjelder om at bjerge Mennesker, der ligger og svømmer eller driver paa Vragstumper udenfor Brændingen og ikke ved egen Hjælp kan komme ind, paa Grund af den stærke Udstrøm og den nord- eller sydgaaende Flodsætning.

For at de Søfarende og Fiskerne paa Havet kan vide, udfor hvilket Sted af Kysten de befinder sig, har Redningsvæsenet ladet opsætte høie, forskjelligt formede Bavne paa Klittopperne, for at kunne underrette de paa Havet værende Fiskere om at der er ondt Veir i Vente — hvilket altid sees tidligere paa Land end paa Havet — er der paa Klitterne reist Signalstænger, bestaaende af en Mast med Tverraa, paa hvilken der om Dagen heises 1—3 Kurve, om Natten 1—3 Lanterner, der har følgende Betydning. 1: „Fare paafærde, pas paa!“ 2: „Tag Garnene ind, søg Land!“ og 3: „Forlad Alt, kom strax!“

I det sidste Aarstid har man, da Spørgsmaalet om sikkrede Vestkysthavne til Fiskeri, Handels og Nødhavnsbrug ikke foreløbig synes at skulle faae nogen Løsning, forsøgt at stationere en Damper ved en Fjordmunding, i dette Tilfælde ved Tyborøn Kanal, med det Hverv at bringe Skibe i Betryk, navnlig Kystens Fiskerbaade, der ikke kan lande for Brænding, en hurtig Hjælp. Damperen „Vestkysten“, Capitain Mortensen, der har Kulstation i Lemvig og Ankerplads ved Tyborøn Kanal bag Nissum Bredning, har i sin etaarige Virksomhed reddet over en Snes Mennesker fra Døden i Bølgerne ved at gaa ud i Havet og optage Fiskerbaadsbesætninger.

Ved Harboøreulykken forleden indbragte „Vest-

VESTERHAVS-BRÆNDING — ANDR. BEITER, RINGKJØBING FOT.

ANDR. BEITER, RINGKJØBING, FOT.

REDNINGSBAADEN SKAL KJØRES GJENNEM KLITTERNE

kysten" saaledes 12 Fiskere, bjerget fra de to faretruede Baade, til hvilke den nu kæntrede Redningsbaad var gaaet ud for at bringe Hjælp. „Vestkysten" kan, om Nissum Bredning ved Ledefyr og Vagerfyr gjøres trygt farbar om Natten, hjælpe Fiskerbaade, der ere i Betryk ca 4 Mil paa hver Side Tyborønkanalens Munding. Maaske er her en ny Methode i Fremmarch, der kan supplere vort ellers saa ypperlige og over hele Verden saa anerkjendte Redningsvæsen til Skibbrudnes Redning langs hele Vestkysten. Der vil sikkert inden lang Tid blive gjort Noget for at faae stationeret Dampere som „Vestkysten" baade i Jammerbugten, ved Thorsminde (Nissum Fjord) ved Nymindegab (Ringkjøbing Fjord) og ved Blaavand. Saa var Fiskerne dog adskilligt bedre betryggede i Udøvelsen af deres Hverv end nu. Og ved Tilfælde af fremmede Fartøiers Skibbrud kunde saadanne Redningsdampere ogsaa gjøre stor Gavn. Selvfølgeligt maatte der bygges Damperne et solidt Høfde- og Mole-Læ ved vedkommende Fjordmunding eller anden Station. Maaske kunde der saa i Fremtiden heraf tages Erfaringer og Initiativ til Havnes Anlæg paa Jyllands Vestkyst.

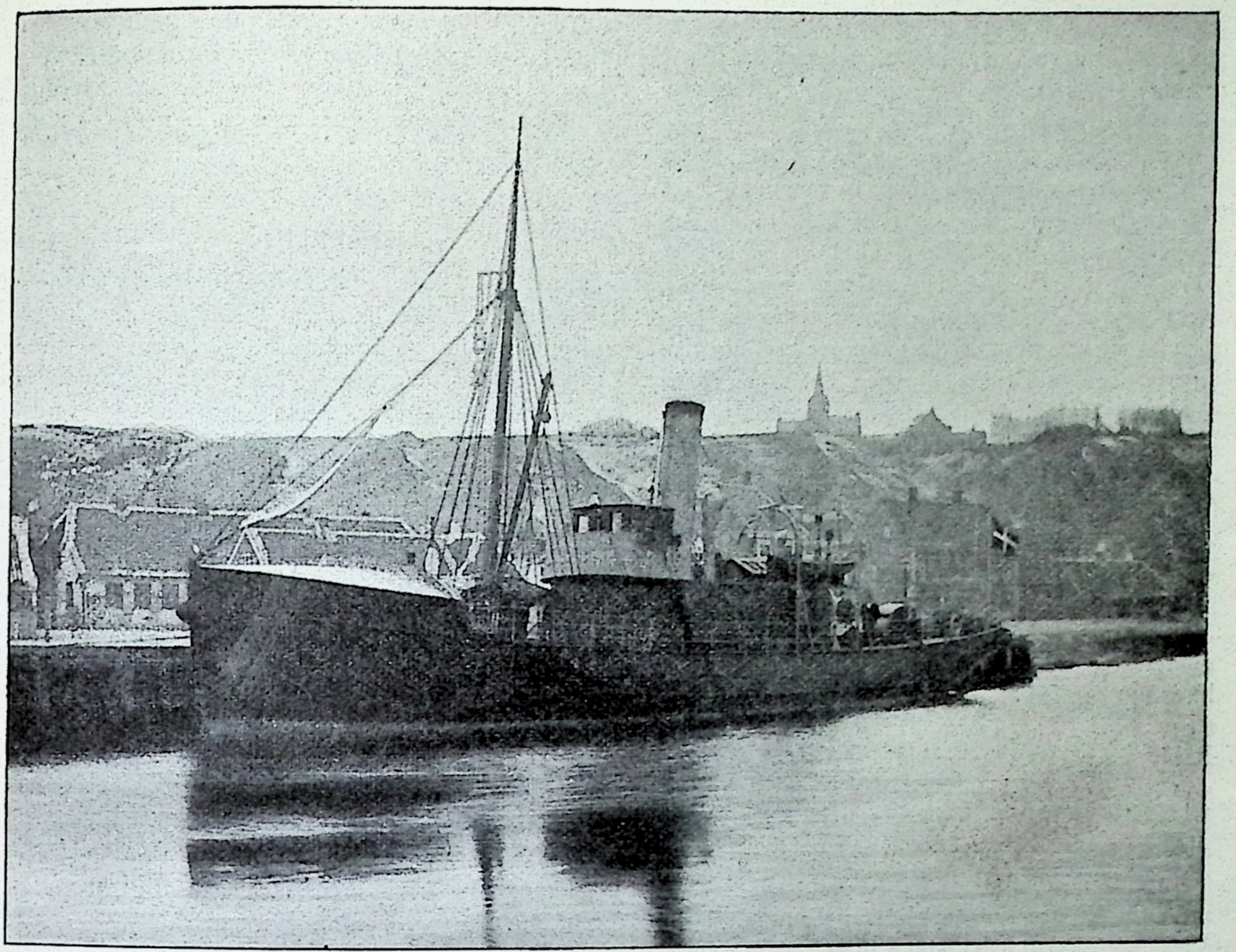
Siden 1851 har det danske Redningsvæsen reddet 6,466 Mennesker. Et stort Tal og mangfoldige Heltegjerninger nævnet med det Samme. Og Lønnen for Redningsarbeidet, der er 66 Kr. aarlig for Baadformænd, 48 Kr. for Mandskab ved en Baad og 30 Kr. for Mandskab ved Raketapparat, samt 6 Kr. for hver Baadøvelse (4 om Aaret) og Extrapræmier for hver Redning eller Redningsforsøg, er kun saare ringe, men fristende nok for fattige, modige Folk. Taknemmeligheden overfor Redningsfolkene bør derfor være saa meget des større.

Louis.

Efter Ulykken ved Harboøre bad Redactionen Hr. Konsul Andersen opgive os, af hvilken Konstruktion den kæntrede Redningsbaad var, om af engelsk (Peake's) eller amerikansk (Francis'), og modtog følgende Svar:

„I Anledning af æret Forespørgsel af 27de kan jeg meddele, at den ved Lilør den 25de d. M. kæntrede Redningsbaad var klinkbygget, synkefri og selvlænsende, leveret fra Orlogsværftet i Kjøbenhavn.

Baaden var saaledes ikke selvreisende efter Kæntring (engelsk System) ei heller efter Francis' Patent (galv. Jern).

FRIIS-SLÖCK, LEMVIG FOT.

REDNINGSDAMPEREN „VESTKYSTEN“ I LEMVIG HAVN

Folkevise

Silde ved Nat din kolde
blæser en Svend i Lur;
ryste maa Borgens Volde,
ryste maa Borgens Mur.

– Blæs ikke til at ryste
Hjertet ud af mit Liv;
gak og lad Gud Dig trøste,
nu er jeg Grevens Viv. –

Og er Du Grevens Kvinde,
var Du min Brud engang;
kort er jer Nat derinde,
ude er Natten lang.

Hvil i hinandens Arme,
kryst hinanden og kvæl!
Jeg blæser ud min Harme
og blæser ud min Sjæl.

Middelalderligt Motiv fra Flandern ved Thor Lange.

Billeder fra Indien

Der gives i hele Verden kun et eneste Menneske, som kjender Lotosblomstens Land i alle dets Hemmeligheder, med alle dets Skjønheder og Farer, og denne Mand er ikke Ministeren for Indien, ikke Vicekongen i Calcutta, ikke Vicekongens første Raadgiver, men en forhenværende Journalist og nuværende fabulerende Landstryger. Kun Faa veed, hvor *Rudyard Kipling* for Øieblikket opholder sig, Ingen er istand til at sige, hvor han imorgen vil opslaa sit Telt. Han har ikke lært *mange* Menneskers Lande og Skikke at kjende, som Odysseus, men *alle* Mennesker: Kipling er ligesaa godt hjemme i den gamle Verden som i den nye, han har hørt alle Sprog, krydset alle Have. Og alt det har han udrettet i tredive Aar! Kipling er vor Tids virkelige Vidunder: han er den mest berømte Fortæller i England, Amerika og de britiske Kolonier,* han har et Jernhelbred, Indtægter som en lille Konge og er alligevel en oprigtig Menneskefjende og Pessimist, den største Kulturforagter i Verden. Sine Landsmænds civilisatoriske Opgave behand-

* Paa Dansk foreligger: Engelskmænd i Indien, Fra Indien og Djunglebogen.

ler han som den største Humbug, Historien nogensinde har seet, og særligt det indiske Rige overdænges som det mest storartede Selvbedrag med uudtømmelig Spot.

I stille Tider, naar Risen og den Smule Hirse ikke vil trives for den indiske Landmand og Havnearbeiderne i Bombay ikke har stadigt Arbeide, for med den daglige Fortjeneste af et Par Anna* at opholde Livet, i saadanne paradisiske Tider morer den engelske Læser og kjære Læserinde sig over den dristige Digters kraftige Humor og frodige Fantasi — men det falder ikke et Menneske ind at søge et Korn Sandhed i Kiplings Fortællinger. Hungersnøden og Pesten kommer ofte igjen hos ham; men hvem troer paa disse rædselsfulde Ting, naar en Digter fortæller om dem? Nu i Anledning af Begivenhederne i Indien, bliver Profeten ganske vist ogsaa hørt i sit Fædreland, i enhver Avisartikel citeres Kipling, thi han har forudseet Alt, vidst Alt, advaret mod Alt, derfor er det let forstaaeligt, naar Kiplings nyeste Værk, den anden Bog fra Djunglen *(The second Jungle Book)* kommer det britiske Publikum som en Aabenbaring. Alt i denne Bog er nyt og overraskende, Stoffet, Formen, Stilen. Hvad der er, det maa være — det er en af Dogmerne, egentlig Kiplings Hoveddogma med Hensyn til Menneskets Forhold til Naturen; ligesaalidt som vi kan lægge blot en Tomme til vor Væxt, ligesaalidt er vi istand til ved Kultur varigt at forandre Grundbetingelserne for Jordbund og Klima. Indieren med alle hans vindende og frastødende Egenskaber er det, hvortil Indiens Sol og Regn har gjort ham, og det er en forfængelig Drøm hos Englænderne at ville europæisere Djunglernes Land. Og fordi dette er Tilfældet, fordi Naturen tilsidst seirer over alt Menneskeværk, fordi den uforfalskede Natur er det Sande, Varige, Evige overfor Hykleri og Selvbedrag, Civilisationens Op og Ned, derfor er Dyreverdenen det Høieste for Kipling, og hans sidste, maaske ogsaa hans bedste Værker ere hentede fra Livet i Djunglerne.

Kipling minder i sin Pessimisme og sin usædvanlige Begavelse om Jonathan Swift: den samme Menneskeforagt, den samme Spot, den samme uudtømmelige Fantasi i Skildringen af usædvanlige Forhold indtil den mindste Enkelthed, den samme Kunst, der giver enhver Opfindelse et Skjær af overbevisende Sandhed. Og ligesom det sidste Kapitel i „Gullivers Reiser“ fornedrer Mennesket til det laveste Væsen i Dyreverdenen, saaledes lader Kipling i „Djunglebogen“ et Menneskebarn komme imellem Djunglens Dyr, og vi fængsles af Digterens Fremstilling, indtil Bogen er tilende, og Trolddommen taber sin Virkning. Ethvert Forsøg paa at gjengive disse Billeder i formindsket Maalestok eller analysere dem, vilde være forfeilet; Kipling er aldrig let at analysere, Djunglehistorierne lade sig aldeles ikke forkorte. Men Meddelelsen af et og andet Stykke vil give Læserne et bedre Begreb om Kiplings Eiendommeligheder end nogen Analyse vilde være istand til.

* 1 Anna = ca. 11 Øre.

Vandfreden

Djunglens Lov, den alderældste i Verden, har sørget for alle mulige Tilfælde, der kunde indtræffe blandt Djunglefolket, og nu er deres Lovbog saa fuldkommen, som Tid og Sædvane har kunnet gjøre den. Naar I har læst de andre Historier om Mowgli — saaledes hedder det Inderbarn, det blev røvet af Dyrene — vil I ogsaa mindes, at han tilbragte en stor Del af sit Liv blandt Seeonee-Ulvene og blev undervist i Loven af Bjørnen Baloo. Og da Drengen blev utaalmodig over de bestandige Forskrifter, sagde Baloo til ham, at den lignede Lianen, der faldt ned over Ryggen paa Enhver og ikke lod Nogen undslippe. „Naar Du engang er bleven ældre, lille Broder“, sagde Baloo, „saa vil Du se, at hele Djunglen ialtfald er underkastet *een* Lov. Men det vil ikke være noget behageligt Syn.“

Og denne Tid indtraadte. Den begyndte, da Vinterregnen næsten helt udeblev, og Pigdyret Sahi meddelte Mowgli ved et tilfældigt Møde, at Bækkene begyndte at udtørres. Mowgli sagde til Baloo, hvad Sahi havde fortalt; Baloo saae alvorlig ud og mumlede: „Hvis jeg var alene, vilde jeg skifte min Jagtgrund, inden de Andre begynde at betænke sig. Men Jagten blandt Fremmede fører altid til Krig, og de kunde gjøre min Menneskeunge Fortræd. Vi maa vente og se, hvordan Bohwaen blomstrer.“ Men Bohwa-Træet, som Baloo holder saa meget af, kom ikke til at blomstre. De grønlige, crêmefarvede, voxagtige Blomster vare dræbte af Heden, inden de endnu vare fødte, og da Baloo stod paa Bagbenene og rystede Træet, faldt nogle ildelugtende Blomsterblade til Jorden, Tomme for Tomme listede Heden sig ind i Djunglens Hjerte: det blev gult, brunt og tilsidst sort. De grønne Planter i Kløfterne visnede og bedækkede Jorden som sønderbrudt Traadfletning; de skjulte Damme sank og tørrede ud, og de sidste Fodspor ved dens Rand vare som formede i Støbejern; Slyngplanterne med de saftige Ranker løsnede sig fra Træerne og døde ved deres Fod; Bambusrøret visnede og klirrede for Vinden, og selv Mosset skrællede sig fra Klipperne midt i Djunglen, indtil de vare ligesaa glødende som de nøgne Sten i den tørre Bæk. Fuglene og Aberne droge mod Nord, da Aaret begyndte, idet de forudsaae, hvad der vilde komme; Hjortene og Vildsvinene brød ind i de visne Kornmarker og døde for Øinene af Menneskene, der vare for svage til at dræbe dem. Chil, Glenten, blev fed, da der var fuldtop med Aadsler, og hver Aften bragte den Dyrene, der var blevne

for svage til at drage mod Nord, Budskab om, at Solen afsved Djunglen i tre Dagsreisers Omkreds. Mowgli, som aldrig før havde kjendt til Sult, levede af henstaaet Honning, gravede efter Insekter i Jorden og under Træernes Bark og berøvede Hvepserne deres Yngel. Jagtvildtet i Djunglen var Skind og Ben, og Bagheera, den sorte Panther, maatte jage tre Gange hver Nat og blev alligevel ikke mæt. Men Vandmangelen var det Værste, thi selv om Djunglefolket kun sjeldent drikker, saa drikker det til Gjengjeld tæt. Og Heden blev værre og værre og opsugede al Fugtighed, indtil endelig Hovedstrømmen, Waingunga, var det eneste Flodleie, som indeholdt en tynd Stribe Vand mellem de døde Bredder. Og da Hathi, den vilde Elefant, som lever i hundrede Aar og derover, bemærkede, at der midt i Vandet hævede sig den blaa, lange Kam af en Klippe, vidste han, at han havde seet „Fredsklippen", og han løftede sin Snabel og forkyndte „Vandenes Vaabenstilstand", saaledes som hans Fader havde gjort det for halvtresindstyve Aar siden. Hjortene, Vildsvinene og Bøflerne gjentoge hæst Raabet, og Glenten Chil fløi om i mægtige Kredse vidt og bredt og peb og skreg Proklamationen ud. Efter Djunglens Lov er der Dødsstraf paa at dræbe ved Landingsstederne, naar Vandfreden er forkyndt. Thi man drikker før man spiser. Djunglens Beboere kan komme godt eller daarligt ud af det, naar Jagtbyttet er ringe; men Vand er Vand, og naar der kun er een Kilde, hvor der kan hentes Vand, har al Jagt Ende, medens Djunglefolket er ifærd med at stille deres Tørst. Naar der er Vand nok, er det forbunden med Livsfare at opsøge Vandingsstedet; den unge Buk, der vovede sig ind i Vandfaldets drønende Larm, forat dens egen Støi ikke skulde høres, vidste, at den hvert Øieblik var udsat for at mærke Tigerens eller Pantherens Kløer i sin Ryg. Men nu kom de Allesammen, Tiger, Bjørn, Hjort og Bøffel, hungrige og kraftløse, hen til den indskrumpede Flod, drak det smudsige Vand og bleve staaende, altfor udmattede til at røre sig af Pletten. Paa den ene Bred, tætved Fredsklippen, stod Elefanten Hathi med sine fire Sønner, slunken og graa i Maaneskinnet, og vuggede sig frem og tilbage; lidt længere borte stode Hjortene og Raadyrene, endnu længere borte Bøflerne og Vildsvinene; men paa den modsatte Bred, hvor Træerne gik helt ned til Vandet, var en særlig Plads for de Kjødædende, Tigrene, Ulvene, Bjørnene og alle de Andre.

Hvordan en Landsby forvandler sig til en Djungle

En Dag gik der det Rygte gjennem Djunglen, at der i en vis Dal fandtes bedre Føde og bedre Vand. Vildsvinene, som gaa til Verdens Ende, for at faae et godt Maaltid, satte sig først i Bevægelse; saa fulgte Hjort og Raa og til dem sluttede sig de smaa Ræve, som leve af Døden blandt Hjorderne, og saa kom de vilde Bøfler fra Sumpene bagefter. Efter henved ti Dages Forløb krydsede Hjorte, Svin og Bøfler i to Miles Afstand omkring Landsbyen, de Kjødædende holdt sig ude ved Randen. Rundtom Landsbyen modnedes Kornet, og i Kornet sade Mænd paa *Machan'er*, en Slags Dueslag, der hvile paa høie Pæle, for at skræmme Fugle og Dyr bort. En mørk Nat kom Hathi, den vilde Elefant, med sine Sønner, og med deres Snabler sønderbrød de Machanernes Pæle, ligesom en Dreng knækker en Skarntydestængel, og Mændene, som faldt ned fra deres Sæde, hørte Elefanternes dybe Strubelyde og løb deres Vei. Da brød Hjortenes og Raadyrenes Fortrop ind i Kornet og Græsgangene, og Vildsvinene med de skarpe Hove fulgte efter, og hvad Hjortene skaanede, det ødelagde Svinene, og da Ulvenes Hyl hørtes, løb Hjorderne i vild Fortvivlelse frem og tilbage, nedtrampede den vilde Byg og nedbrød Kanterne af de Kanaler, som besørgede Markernes Vanding. Inden Tusmørket faldt paa, lod Kjødæderne, som hele Natten havde kredset om Hjorderne, en Udgang fri, og Hjorte, Svin og Bøfler forsvandt. Da Landsbyens Beboere om Morgenen vaagnede, saae de, at deres Høst var ødelagt. Det var Døden, hvis de ikke drog bort i rette Tid, thi de levede Aar ud og Aar ind af Haanden i Munden, og Hungerdøden var dem altid ligesaa nær som Djunglen. Da de sendte de tamme Bøfler ud paa Græs, fandt Dyrene Intet, da Vildtet om Natten havde ædt Alt, derfor søgte de ind i Djunglen og sluttede sig til deres vilde Kammerater. Inderne vare altfor modløse til at tænde Baal om Natten; næste Morgen var deres Ponyer dræbte i Staldene, det var Bagheeras, den sorte Panters Værk, og Hathi og hans Sønner havde gjort sig tilgode med Resten af Kornet. Da besluttede Mændene at leve af deres opsparede Sædekorn, indtil Regntiden kom, og derefter tage Arbeide, indtil de havde tjent saamange Annas, at de kunde kjøbe nyt Korn. Men medens Kornpugeren tænkte paa sine velfyldte Lader og glædede sig til de høie Priser, han vilde opnaae, rev Hathis skarpe Tænder det ene Hul efter det andet i Lerhytterne, hvori Kornet laa, og det kostbare Korn blev Ødelæggernes Bytte.

Nu greb Braminen Ordet, han havde bedt til sine Guder, uden at blive hørt. Maaske havde Landsbyen fornærmet en af Djunglens Guder? De sendte Bud efter Høvdingen for den nærmeste Gondstamme og bade ham om Raad. Gonderne ere omvankende smaa, sorte Jægere, som bo midt inde i Djunglen; de ere Indiens ældste Beboere. De spurgte Høvdingen, om hans Guder, de gamle Guder, vare vrede paa dem, og ved hvilke Offre, de kunde forsone de Fortør-

nede. Gondhøvdingen sagde Intet; men han tog en Ranke af det vilde Græskar op fra Jorden og hængte den op i Templet, lige for Ansigtet af Gudebilledet; saa udstrakte han Haanden i Retning af Veien til Kanhiwara og gik. Inderne forstode, hvad han mente. „Det vilde Græskar vil voxe der, hvor I har tilbedt Eders Guder. Jo før, I forlade Stedet, desto bedre." Han vidste, at kun de Hvide har Magt til at standse Djunglen, naar den først har sat sig i Bevægelse.

—*r.*

Motorcyclen

Den Tid er snart forbi, hvor man med Anstrengelse skal arbeide sig frem paa den almindelige Cycle, Motorcyclen vil inden mange Aar tage Luven fra den. Vore Gader og Parker — der til den Tid er aabnede af velvilligt Politi og Magistrat — ville prydes med luftigt lette Maskiner, der bære deres Eier behageligt og let afsted. Den anstrengte røde Farve vil forsvinde fra den unge Dames Kinder, der vil straale med sin naturlige Rødme.

Motorcyclen er Fremtidens Befordringsmiddel. Endnu er det kun Frankrig, England og delvis Nordamerika, der fabrikerer den, men det varer neppe længe før Fabrikker kommer op i hele Europa sammen med Prisernes Dalen. Hvor stor Efterspørgslen er i Frankrig, kan læres af følgende lille Anekdote:

Hr. N. vil kjøbe en Motorcycle hos et bekjendt Firma i Paris. Fabrikanten giver ham et Nummer i Haanden, Nummer 461.

„Hvad skal jeg med det Nummer?" spørger Kjøberen.

„Numret 461 garanterer Dem, at vort Firma vil levere Dem Motorcycle Nr. 461".

„Hvordan? Hvornaar?"

„Naa ja", siger Fabrikanten, „om en fire, fem Maaneder, indtil vi kommer til Nr. 461."

Med denne Besked maatte Kjøberen lade sig nøie. Senere, en Uge efter, kom en ny Kunde, han kunde blot faae Nr. 512 og var meget misfornøiet. Men paa Fabrikantens Raad gik han til Hr. N. og fik sit Nr. 512 byttet med hans 461 — mod en Duceur af 400 Francs.

Vi faaer elektriske Sporvogne; kommer snart Motorvognene, saa vil vore gamle Gaders Liv og Udseende forandres aldeles.

Den gamle Træcycle, som den berømte Linedanser Blondin i sin Tid brugte, da han kjørte over Niagarafaldet paa et Kabeltov, er i disse Dage bleven solgt i Paris for — 2 Francs.

I Amerika har de fundet paa den Ide at forsyne Gadefeiernes Opsynsmænd med Cycler. Amerika er et meget livligt Land; herhjemme behøvede Ladegaardslemmernes Opsyn neppe Cycler for at indfange deres Hjord.

Den, som begaaer en Dumhed, søger strax En, som har — forført ham dertil.

Kjærlighed gjør blind, Egenkjærlighed tillige døv.

At blive ældre gjør Intet, naar man blot ikke bliver gammel.

Original maa man være. Med Vand koges Oxekjød i ethvert Kjøkken; at lade det koge i Eau de Cologne, viser en destilleret Smag! Men saa maa man ogsaa lade som om det smager En.

Formen er hyppigt et svagt Væsens stærke Panser.

Kjøge

Man veed, at det er i Kjøge Bugt, at „de Danske pleier at holde deres Søslag“, som en tydsk Geografiforfatter har yttret, og desuden har de fleste Mennesker hørt Tale om „at se Kjøge Høns“; dernæst er det en bekjendt Sag, at der er Noget, som hedder „Kjøge Huskors“, og herved forbinder man Tanken om noget i høi Grad Fordægtigt. Adskillige af vore ærede Landsmænds Kjendskab til Kjøge strækker sig ikke her ud over. Jo, hvem der lider af literaire Tilbøieligheder, veed maaske fra Fru Gyllembourg og H. C. Andersen, at ligesom man overfor Verdensmænd fra en af Kongerigets sydligste Kjøbstæder pleier at indskyde: „Herregud, er De fra Rødby!“ saaledes fandtes der i sin Tid paa en Hotelrude i Kjøge indridset: „O Gud, o Gud, i Kjøge!“ Og dermed bliver Kjøge ganske naturligt af enhver Fuldblods-Kjøbenhavner betragtet som Indbegrebet af al Kjedsomhed.

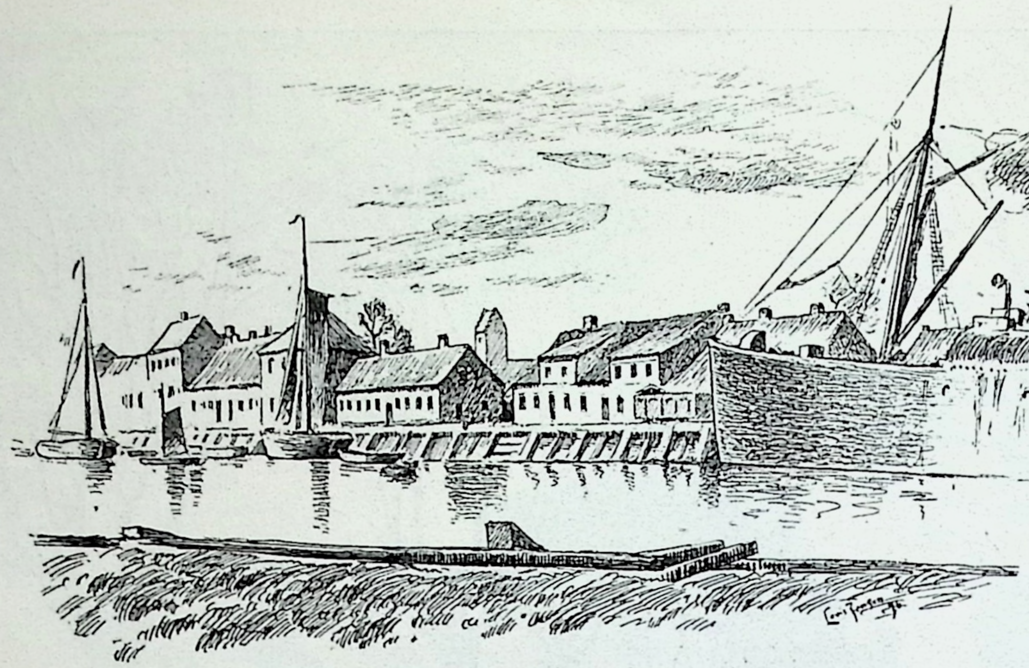
De 14 Dages Jernbanekort frister af og til Turisten til at holde en lille Frokostpause i Kjøge, for at denne By kan komme med paa Listen over de Byer, „hvor man har været“, og saa forlader han sikkert ofte Byen i Hui og Hast med det Indtryk, at den har de vigtigste Kjendemærker paa en typisk dansk Kjøbstad: den daarlige Brolægning og Frederik den 7des Statue paa Torvet. Akkurat ligesom i Pærekjøbing! Og det er meget tilgiveligt, at den hæsblæsende Turist fører et saadant overfladisk Indtryk med sig.

Slaaer man op i Galschiöts „Danmark“, vil man faae dette Indtryk bekræftet ved at læse Dr. Schandorphs Beskrivelse af Byen. Om Kjøges „Smule Havn“ skriver f. Ex. Dr. Schandorph: „Noget stort Liv seer man ikke dernede; det er kun mindre Skibe, der ligger fortøiede op mod det tjærede Bolværk. Kjøge hører neppe til de Byer, som Jernbanen tilfører Guldstrømme pr. Expres.“

Naar den upartiske Læser sammenholder disse forskjellige Omstændigheder, ligger det snublende nær at istemme Raabet: O Gud, o Gud, i Kjøge!

Og dog gjør man denne By skammelig Uret. Kjøge er tvertimod en eiendommelig lille By samtidig med, at den udvikler sig til en livlig og driftig Handelsstad.

Doctorens Bemærkninger om Kjøge Havn i 1891 passer for en Menneskealder tilbage, da han som ungt Menneske kom til Kjøge — hans Opfattelse af Byen er bleven staaende paa det samme Standpunkt, men Byen er løbet fra ham, uden at han vidste af det. Som talende Beviser for denne Paastand skal jeg i al Korthed anføre nogle enkelte Exempler. Nu losser der over 100 Dampere om Aaret i Kjøge Havn og deriblandt Skibe paa indtil 1800 Tons. Byen har et af de største Trælastoplag i Danmark, og Kulimporten anslaaes til 200,000 Tdr. om Aaret foruden ca. 10,000 Tdr. Kokes. Af Foderstoffer indføres 12 Millioner Pund Klid og Kager samt 50,000 Tdr. Mais (deraf dog 40,000 Tdr. pr. Bane). Kjøge har sit Petroleumsoplag, som tilføres direkte Ladninger fra Amerika o. s. v. Havnen har lige været underkastet en stor og kostbar Udvidelse, og

VED HAVNEN

allerede nu er der Planer i Gjære om Anlæg af et nordre Havnebassin for dybtgaaende Skibe, saaledes at store Maisladninger direkte fra Amerika kan flyde ind i Havnen.

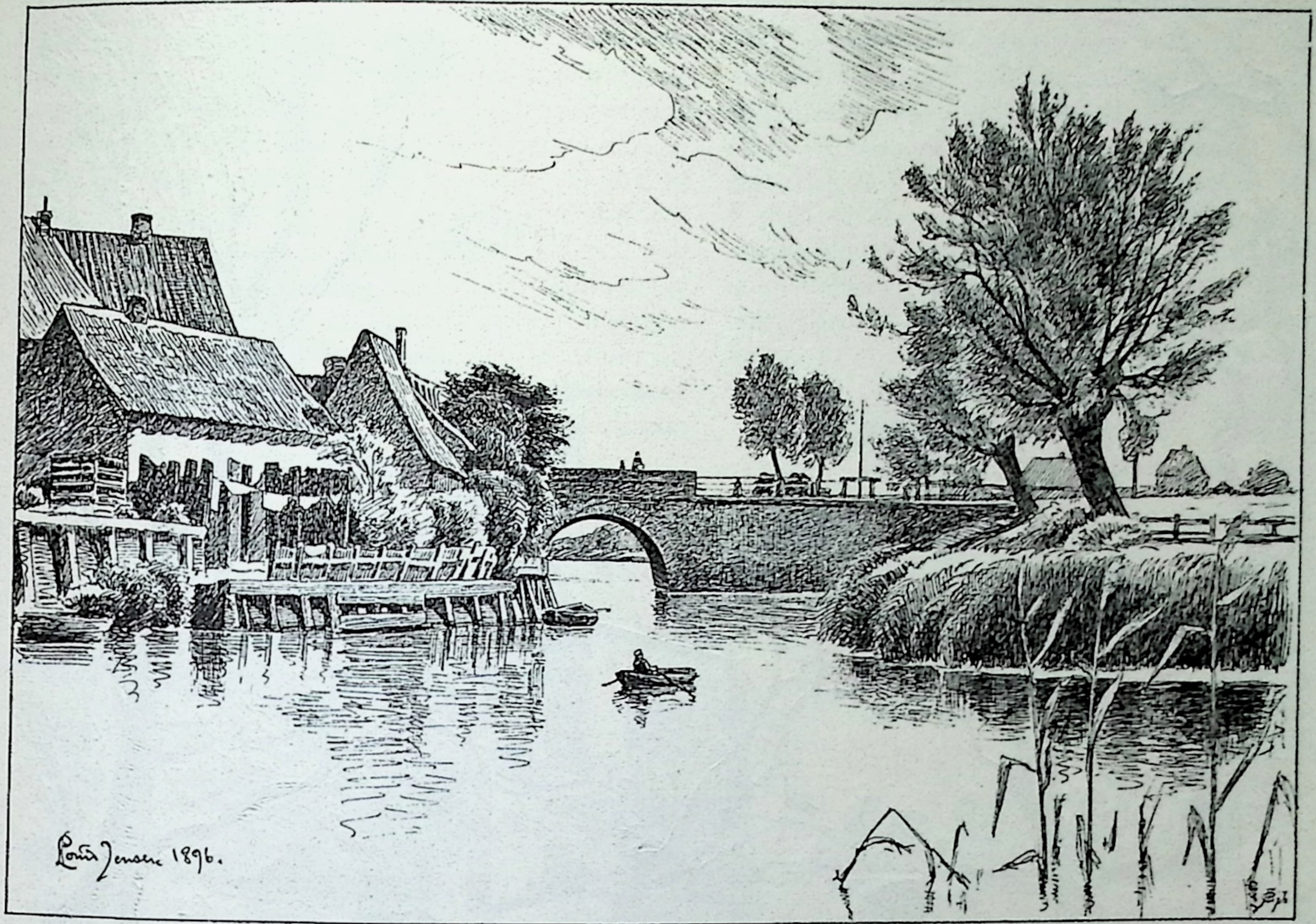
Oprettelsen af forskjellige Fabriker og industrielle Anlæg i Forbindelse med den stigende Trafik paa Havnen har bevirket et Opsving i alle Retninger. Folkemængden tiltager stærkt, og i de sidste Aar er der skudt et helt nyt Bykvarter op. I dette Aar er der fuldført og paabegyndt ca. 30 nye Byggeforetagender indenfor Kommunens Enemærker, og ligeledes i andre Henseender har man fulgt med. Kun ganske enkelte Byer i Danmark havde f. Ex. Telefon og elektrisk Lys før Kjøge. Byen har faaet udmærket Vand, og man er i Færd med at indrette Kloaksystem. Under saadanne Oprydninger er det ikke saa underligt, at Brolægningen lader Noget tilbage at ønske. Det kan jo ikke komme altsammen paa engang. Endnu fortjener det at nævnes, at Byen har faaet et stort, godt Theater, og at Hotelforholdene er meget tilfredsstillende.

Alt dette kan nu være meget godt, men hvad Kjøge har vundet paa den ene Side, har det tabt paa den anden. Den Ravnekrogens Poesi, der hvilede over Byen, inden Sydbaneanlæget blev paabegyndt, havde ogsaa *sin* Charme, og sammen med det vaagnende Forretningsliv begyndte desværre ogsaa Vandalerne at stikke Hestefoden frem. Ødelæggelsesværket, som har været i god Gang lige fra dette Aarhundredes Begyndelse, da Raadhuset blev „restaureret“, tog først rigtig Fart henimod Slutningen af Tredserne. I Halvfjerserne skulde hvert andet Menneske have forandret sin Façade, og saa maatte de udskaarne Knegte og de smaarudede Vinduer vige for Grundmur og store Butiksruder.

I de senere Aar er meget gaaet tabt, men

MØLLERNE VED KJØGE

AAEN

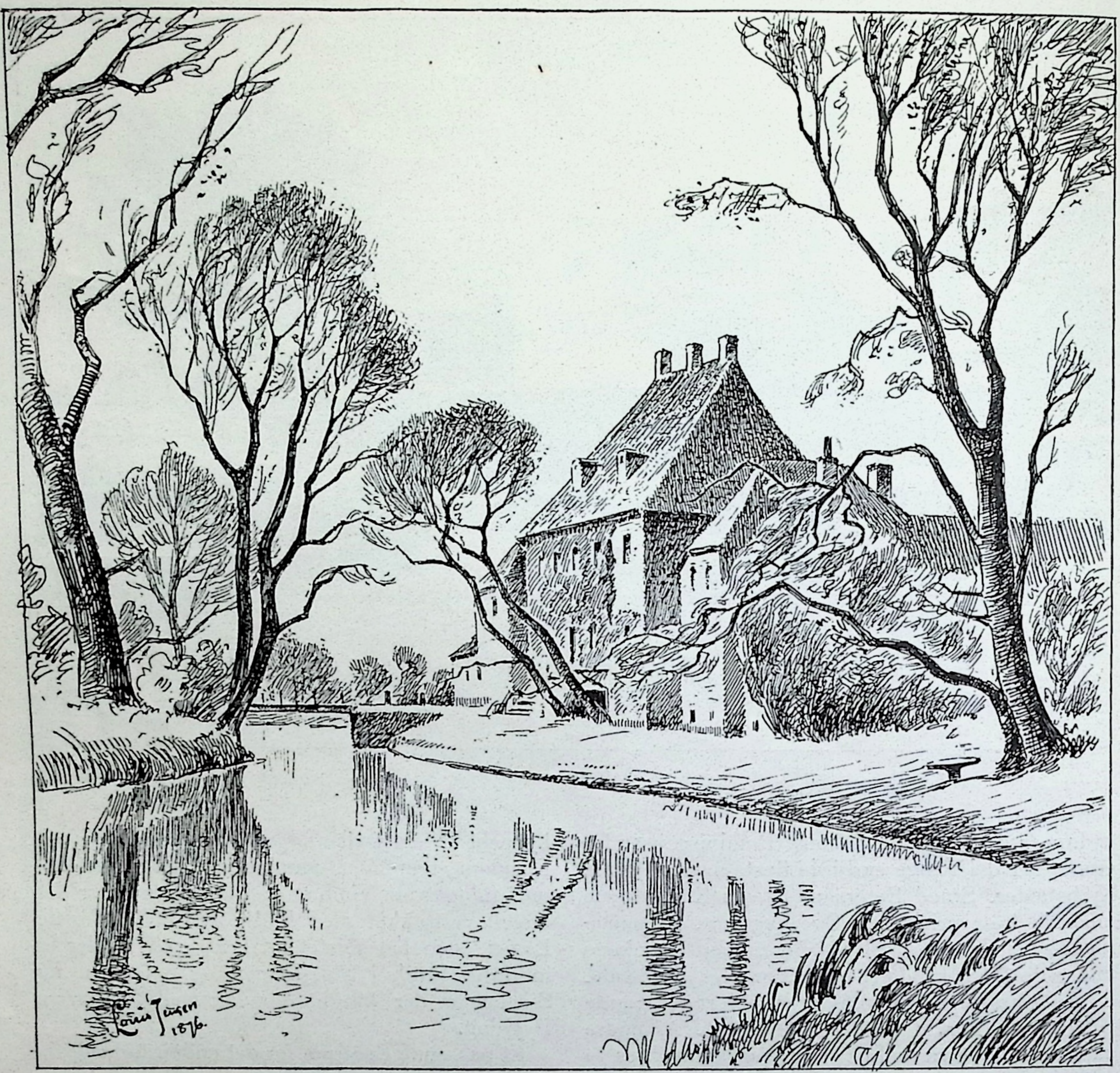
endnu er der dog mange flere Reminiscenser fra gammel Tid i Kjøge end i de fleste andre af vore Kjøbstæder. Smed Petersens Sted i Kirkestræde med sin fremspringende Overbygning, de smaarudede Vinduer og Stenbislaget med Bænkene under de store Lindetræer er særdeles tiltalende. Ogsaa foran Slagtermester Daldorphs gamle Gaard paa Torvet findes Lindetræer. Af andre gamle Bindingsværkshuse fortjener at nævnes to godt vedligeholdte gamle Eiendomme i Vestergade, Arbeidshuset og en gammel Kjøbmandsgaard i Nørregade o. s. v. Sidstnævnte Sted findes en Butik, hvis hele originale og ærværdige Tilsnit sætter Beskueren mindst 100 Aar tilbage i Tiden. I Farver Møllers Eiendom i Nørregade findes ud imod Gaarden en lukket Svale, men forskjellige „Forbedringer“, som er foretaget i den senere Tid, har skræmmet de nærmeste Omgivelser meget.

Af andre betydelige ældre Bygninger kan nævnes 1) Raadhuset, hvis Stil i Aarhundredets Begyndelse er bleven udvisket samtidigt med, at Bygningen overklistredes med et tykt Lag Puds; 2) den Bygning, der udpeges som tidligere Gobelinsfabrik, og hvorfra man (ligeledes i Aarhundredets Begyndelse) har nedtaget baade Spir og Fløie — nu er der intet Malerisk ved Stedet; 3) Apotheket, hvis Tag i Tredserne er gjort lavere samtidigt med, at man fjernede en stor og smuk Frontespice;* 4) Corfitz Ulfeldts Broders, Schoutbynacht Ulfeldts Gaard paa Nørregade, hvilken Eiendom er opført af Munkesten med Sandstensindfatninger om Vinduer og Døre, men nu er det Hele overtrukket med Puds; 5) Hotel „Norske Løve“, som har mistet sit Præg ved, at der er indrettet Butik i Stue-Etagen og opført en ny Sidelænge, der ikke harmonerer med den øvrige Bygning.

Et passende Centrum for det endnu forholdsvis gode Ensemble danner Byens smukke og anseelige gamle Kirke, som opførtes i Begyndelsen af det 14. Aarhundrede. Alteret og Prædikestolen er meget interessante og kunstnerisk udførte i Træskjærerarbeide. I Kirken er endvidere ophængt et Epitafium med et bibelsk Maleri af Carl van Mandern.

I Borgervæbningens Blomstringsperiode og i Diligencens Tid var der mere bred Humor og mere Poesi udbredt over disse Omgivelser, som rent ydre seet ogsaa dannede en mere stilfuld Ramme; men Verden bliver jo mere og mere moderne — Kjøge ogsaa. Byens Kneipeliv, som næsten havde en gammeltydsk Charakter, er ogsaa gledet ind i et andet Spor, efterhaanden som Stamgjæsterne er faldne væk; men det Galleri af udprægede Typer, som her fandtes, gjør man sig vanskelig noget Begreb om. Der har neppe været mange Sidestykker hertil indenfor de

* Apotheket har iøvrigt nogle meget smukke hvælvede Kjældere, som er særdeles godt vedligeholdte.

GL. KJØGEGAARD

danske Provinser i den nyere Tid. Det kunde have betalt sig for Dr. Schandorph i rette Tid at studere denne Side af det forsvundne Kjøge — maaske havde da denne fortræffelige, lune Iagttager samtidig tilegnet sig en rigtigere Opfattelse af Forholdene paa andre Omraader.

Foreningslivet frembyder dog endnu sine Eiendommeligheder. Naar Borgmesteren tager Ordet ved høitidelige Leiligheder i „Kjøge venskabelige Klub", høres Talen staaende af Borgerskabet — formodentlig en Tradition fra Frederik den 6tes Dage i denne 100-aarige Forening. Ved Haandværkerforeningens Gilder, hvor man samles om Punchebollerne og Sangbøgerne, gaaer det i den bølgende Tobaksrøg lystigt med Lavshistorier og Episoder fra „de gode gamle Dage".

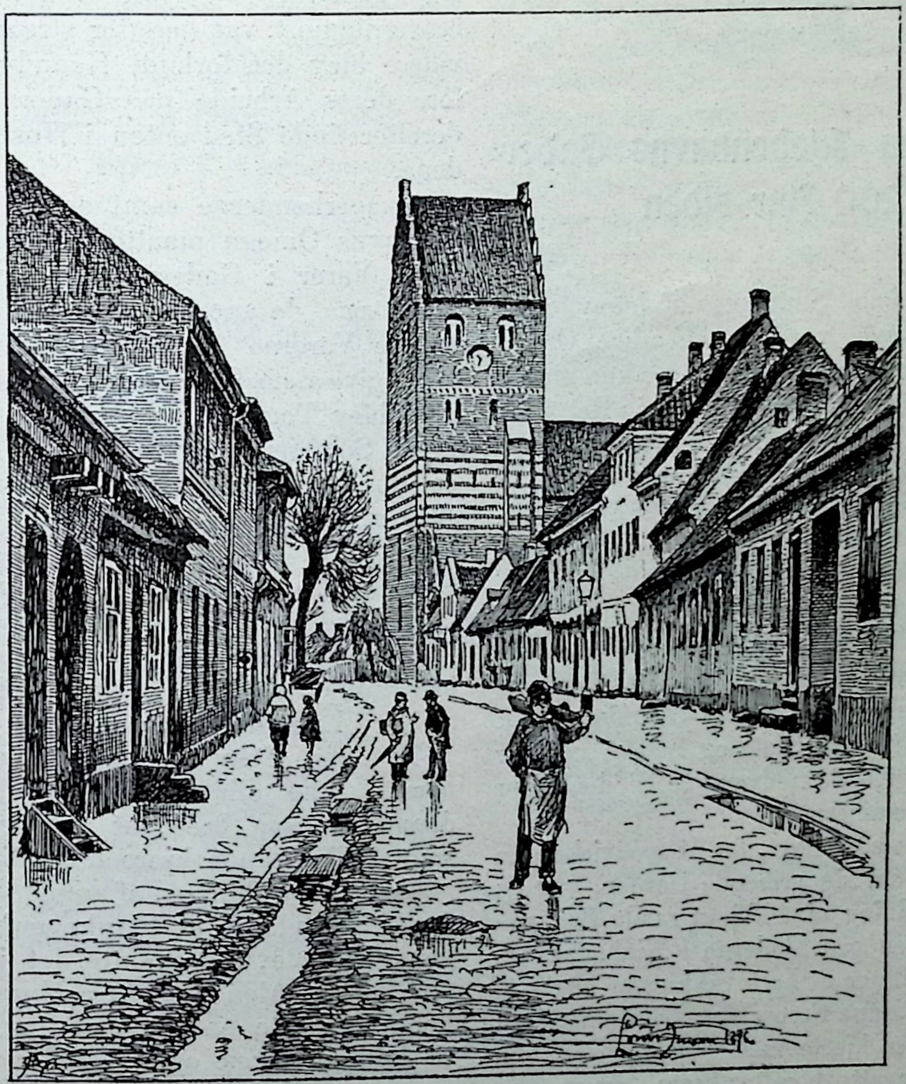
At Byens repræsentative Liv under en saa fremadskridende Udvikling antager fuldstændig civiliserede Former, er ret forstaaeligt, uagtet det endda ikke er saa mange Aar siden, at Byens samtlige Værtshusholdere (og det var *mange!*) ved Brændevinsskattens Fastsættelse i Byraadet mødte og — deltog i Diskussionen. Men den Gang var der rigtignok heller ikke det parlamentariske Sving over denne udmærkede Forsamling som nu.

Collegium politicums Træskhed gav sig iøvrigt et meget morsomt Udslag, da „Kandidaterne" paa et offentligt Møde i Anledning af et Byraadsvalg „interpelleredes" af Herodes og Pilatus om Alt mellem Himmel og Jord, og da det var under de stærke politiske Brydninger i Firserne, antog den kommunale Kammertone undertiden en lidt skarp Biklang.

Iøvrigt rummer Kjøge en fredsommelig, stræbsom og bypatriotisk Befolkning, som endnu no-

genlunde lever sit eget Liv. Men dette er vel kun et Tidsspørgsmaal! Naar en Kystbane fra Kjøbenhavn til Kjøge bliver etableret som et naturligt Led i den internationale, gjennemgaaende Forbindelse, saa bliver Kjøge kun fjernet en god halv Times Kjøretur fra Kjøbenhavn, og der er da Sandynlighed for, at Landliggerne fra det overbefolkede Nordsjælland tyer til Kjøge, som med sit friske Bølgeslag har gode Betingelser for at blive et yndet Badested. Det er desuden bekvemt beliggende for Udflugter til Gammelkjøgegaards smukke Aas, Lellinge, Billesborg Skov, Prambroen og Vallø. Ved kombinerede Jernbane- og Fodture kan man desuden paa en Dag henholdsvis besøge Gjorslev og Stevns Klint via Klippinge og Storeheddinge samt Bregentved, Gisselfeld, Hesede og Brødebæk Mølle over Olstrup og Haslev Stationer paa Sydbanen. Og selve Kjøge med sin venlige Beliggenhed ved Bugten og sin side, nederlandske Kyst med de mange Møller mod Nord vinder absolut ved nærmere Bekjendtskab. Har man først levet sig lidt ind i Forholdene, føler man sig ikke saa let opfordret til at udbryde: O Gud, o Gud, i Kjøge.

Frederik Opffer.

KIRKESTRÆDE

Ordenen paa Kjøbenhavns Gader for 200 Aar siden

Indtil henimod Slutningen af det syttende Aarhundrede var den offentlige Orden paa de kjøbenhavnske Gader kun meget maadelig, idet enhver Huseier tiltog sig Ret til at benytte den Del af Gaden, „der hørte til Huset“; de kjøbenhavnske Gader frembød derfor i hine Tider ofte et høist utiltalende Skue. Om Dagen tillod Haandværksmanden sig at arbeide paa Gaden udenfor sit Værksted, Brænde blev aflæsset, savet og hugget paa Gaden, og paa de lune Sommer-Eftermiddage og -Aftener disponerede Husbeboerne over Fortougene, hvor de efter endt Dagværk, siddende paa Husets Stenfliser, trak frisk Luft; ofte bragtes Stole og Bænke udenfor Huset for at afgive de nødvendige Siddepladser for Familiemedlemmerne.

Det viste sig nødvendigt, for at modvirke den mere og mere om sig gribende Uorden, ved en kongelig Forordning af 1683 at raade Bod paa „Uskikkeligheden paa Gaderne i Kjøbenhavn“.

Nedenstaaende er et kort Uddrag af nogle af de vigtigste af denne Forordnings Bestemmelser. Ingen Kusk, der kjørte med belæsset eller tom Arbeidsvogn, maatte herefter kjøre „umaneerlig fast“ paa Gaderne, saa at Syge i Husene kunde foruroliges eller Fodgængerne paa Gaderne tilføies Skade; ligeledes maatte ingen Kusk „af Modvillighed kjøre fra den ene Side af Gaden til den anden, da derved andre Vogne paakjørte kunde blive“. Forseelsen herimod havde til Følge, at den „Modvillige“, foruden at betale den tilføiede Skade, skulde erlægge 1 Rdlr. i Bøde, hvoraf den ene Halvpart tilfaldt Kjøbenhavns Politimester og den anden Halvpart Børnehuset; kunde den Skyldige ikke strax betale Bøden hensattes han uopholdelig i Raadhuskjælderen til Afsoning af Vand og Brød i to Dage og to Nætter.

Naar en Arbeidsvogn skulde aflæsse eller modtage Varer foran en Gadedør eller Port, maatte den holde sig saa nær Rendestenen, at anden Vognfærdsel i de den Gang snevre Gader derved ikke hindredes, den samme Bestemmelse gjaldt „Carosser“, der skulde afhente eller hjemkjøre Personer. Endvidere maatte „Brændeveed“ herefter ikke aflæsses paa Gaden men skulde strax bringes i Hus, i modsat Fald kunde det Offentlige tage det i Besiddelse.

Den gamle Uskik, at lade Arbeidsvogne, „Carosser“ og „Sluffer“ henstaa paa Gaderne om Natten, hvorved Færdslen i de kun daarligt brolagte og tarveligt oplyste Gader blev i høi Grad besværliggjort, var herefter strengt forbudt; endvidere blev det forbudt Haandværksfolk at udføre deres Arbeide paa Gaderne, dette skulde derefter finde Sted enten i Husene eller i Gaardene.

Amagerbønderne samt andre Bønder fra Kjøbenhavns Omegn maatte herefter ikke udsælge deres Varer i Gaderne, de skulde enten tage Stade paa de anordnede Torve eller ogsaa forhandle Varerne fra de Gaarde, som Huseierne vilde give dem Tilladelse til at kjøre ind i. Samtidig blev Torvetidens Varighed forlænget til Kl. 2 om Sommeren og Kl. 3. om Vinteren. Tillod en Bonde sig at forblive holdende paa Torvet efter at han havde udsolgt sine Varer, var Straffen den, at han — uden at der herfor ydedes ham Betaling — maatte bortkjøre et Læs Skarn.

Ingen Amagerbonde eller Arbeidsvogn maatte fremtidig kjøre over Høibro, hvorimod Holmensbro skulde benyttes. Det paahvilede Slotsvagten at have Indseende hermed.

Tømmer, Sten og andre Bygningsmaterialier maatte ikke aflæsses paa Gaden, medmindre denne var saa bred, at 3 Vogne magelig paa samme Tid kunde kjøre forbi hinanden.

Ved Nedbrydningen af gamle Bygninger skulde fremtidig opføres et Plankeværk i hele Bygningens Længde, dog maatte det ikke være mere end høist 2 Alen fjernet fra Muren. Overtrædelse heraf medførte en Bøde af 10 Rdlr., ½ Delen til Politimesteren og ½ Delen til Børnehuset; ved Reparationer paa Husenes Facader og Tage skulde Haandsværksfolkene fremtidig være ansvarlige for den Skade, de eventuelt tilføiede de Kjørende og Gaaende, og for at advare Folk skulde de „af Loftshullet eller Taget en Stang udstikke og deri i en Snor en Sten eller anden større Gjenstand hænge saa langt ud over Gaden og saa nederligt, at en gaaende Mand kan række derop til, med hvilket Tegn Enhver kan vide at se sig disbedre for og for Ulykke tage vare“.

De fra Husene udspringende, vandrette Ned-

løbsrender, skulde strax efter Forordningens Ikrafttræden forandres til parallelt med Husene løbende Render, saaledes at Regnvandet herefter ikke faldt i Hovedet paa de Forbigaaende.

Endvidere fik Slagterne strengt Tilhold om — mod en Straf af 2 Rdlr. — ikke at udkaste Indvolde af slagtede Kreaturer paa Gaderne.

Det paahvilede fra nævnte Aar — 1683 — Huseierne at holde Gaderne brolagte, og enhver Brolægningen tilføiet Skade skulde udbedres af Brolæggerlauget for vedkommende Huseiers Regning. Med Hensyn til Gadernes Oplysning efter Mørkets Frembrud blev der ogsaa truffet nærmere Bestemmelser; de gamle Gadelygter, der i Reglen vare forfærdigede af Træ og simpelt Metal, skulde herefter erstattes af Kobberlygter, der vilde være at opsætte paa „anstrøgne Stolper" paa de af Magistraten anordnede Steder. Huseierne skulde betale Lygternes Opsættelse og Vedligeholdelse, Husbeboerne Belysningen. Betalingen for hver enkelt Lygtes Forsyning med Olie eller Tran ansattes til 5 Rdlr. om Aaret.

Alfred C. Christensen.

Et formentligt Portrait af Philip Bastard

AF BURGUND, MALET AF LUCAS CRANACH

Et interessant Portrait, forsynet med Lucas Cranachs Mærke, en kronet, vinget Drage med en Ring i Munden, er for ikke lang Tid siden kommet for Dagen og erhvervet af Kommandanten paa Wartburg, Schlosshauptmann von Cranach, der nedstammer fra den berømte Maler og Samler paa Minder om denne sin Stamfader. Da Kommandant von Cranach antog, at Billedet muligvis kunde fremstille Kong Christiern den Anden af Danmark, sendte han et Fotografi af Portraitet til Kjøbenhavn for at faae konstateret, om det var en Fremstilling af denne Konge. Ved Sagkyndiges Undersøgelser viste det sig imidlertid strax, at det ikke kunde være Christiern den Andens Portrait, hvorimod der er Sandsynlighed for, at det kan fremstille en anden Person, som ogsaa har en vis Interesse for os Danske, nemlig Philip Bastard af Burgund, som førte Dronning Elisabeth til Danmark i Aaret 1515. I Rigsmuseet i Amsterdam findes nemlig et noget lignende Portrait, der, ifølge Havard: Histoire de la peinture hollandaise, Paris 1882, S. 39, antages at fremstille den nævnte Philip Bastard og at være malet af Lucas van Leyden, medens man senere (i Zeitschrift für bildende Kunst, Neue Folge VI, 1895 S. 199) har ment, at det er malet af Philip Bastards Hofmaler Jan Gossaert, kaldet Mabuse, død 1532. Bemeldte Philip, der, ifølge Allens Christiern II og nysnævnte Zeitschrift für bildende Kunst, sædvanligvis kaldes og undertiden endog selv skriver sig Bastarden af Burgund, fordi han var en uægte Søn af Hertug Philip den Gode, var født 1465; han var Admiral af Holland og Zeeland og Herre til Suytburg; han er dog ikke bekjendt for Krigsbedrifter, men derimod for sin Smag og Dannelse og sin elskværdige Karakter. Han elskede Guldsmede-, Maler- og Bygningskunsten, som han selv udøvede, idet han ved et længere Ophold i Rom havde havt Leilighed til at uddanne sig heri. Han var en Ven af Pave Julius den Anden og af Erasmus fra Rotterdam. I Modsætning til sine Samtidige var han afholdende fra stærke Drikke; derimod satte han stor Pris paa Damerne, og da han som ung havde en bedaarende Skikkelse og en frisk rødmosset Ansigtsfarve, oplivet af et Par mørke, fyrige Øine, var han ofte udsat for fornemme Damers Efterstræbelser og blev ikke saa sjeldent indviklet i livsfarlige Eventyr. Christiern den Anden viste ham under hans Ophold her stor Opmærksomhed; ved Formælingen paa Kjøbenhavns Slot den 12te August 1515 ledsagede han Bruden.* Dagen efter Formælingen var Philip den eneste af de Fremmede, som var indbuden til at overvære Kongeparrets Kirkegang i Frue Kirke, og ved det derefter følgende Gjæstebud paa Slottet overlod Kongen ham Ærespladsen og satte sig selv nedenfor, men, formodentlig til Gjengjæld for den ham saaledes beviste Udmærkelse, maatte Philip og de andre burgundiske Herrer inden Afreisen fra Danmark skriftlig gaa i Borgen for, at Medgiften skulde blive betalt. Kort efter sin Tilbagekomst fra Danmark blev han, uagtet han var uægte født og Kriger, valgt til Biskop i Utrecht, og 8 Aar senere gjensaae han i Nederlandene den Dronning, som han i sin Tid havde ført til Danmark, som landflygtig med sin Gemal og sine smaa Børn. Han døde 1524, 59 Aar gammel.

Paa Cranachs Billede bærer han den gyldne Vliesz Orden, som han havde faaet den 23de Januar 1501. Denne Orden er stiftet den 10de Januar 1429 af hans Fader Philip den Gode i Anledning af dennes Formæling med hans 3die Ægtefælle Isabella af Portugal, der blev Moder til Carl den Dristige.

Det vilde være ønskeligt, om det her nævnte af Lucas Cranach malede Billede kunde give Stødet til videre Forskninger af Sagkyndige om,

* Hendes med en usleben Safir prydede Bryllupsring, hvori er graveret de tre Kroner og Indskriften Ave Maria gr. ɔ: gratia pleua, blev funden i et kongeligt Chatol og afgiven til Kunstkammeret 1772, jvfr. Schlegels Samml. z. Dän. Geschichte II. 4 S. 46 — 48; den blev i Aaret 1824 afleveret fra Kunstkammeret til Rosenborg i en Elfenbensdaase, paa hvis Laag fandtes Pavens Portrait i Sølv med den pavelige Krone; efter i nogle Aar at være bleven opbevaret i Regaliekammeret, blev den ved Samlingens Omordning i Trediverne anbragt blandt Sagerne i den egentlige kronologiske Samling, hvor den endnu findes.

hvorvidt Portraitet i Amsterdam fremstiller den samme Person, og om denne da, som hidtil i Almindelighed antaget, virkelig er Philip Bastard.

Dr. P. Brock.

Olympia

ROMAN I FEM BØGER

AF

R. E. FRANCILLON

(18. Fortsættelse.)

SJETTE KAPITEL

Skjæbnen, som den foregaaende Aften havde været saa grusom imod Mrs. Westwood, var hende særdeles naadig om Morgenen. Da Lord Wendale blev meldt, var hun og hendes tre Døttre Alle hjemme, og Olympia afveien. Besøget var lidt for tidligt for Tilstanden i Dagligstuen, men det havde kun Lidt at sige i Sammenligning med Olympias heldige Fraværelse, da hun syntes at blive ligesaa farlig som ubehagelig. Husfruen i The Laurels kom altsaa ned med sit mest vindende Smil.

Hun modtog Jarlen med en heldig Blanding af Ærbødighed og Hjertelighed og hans exentriske Skygge, Forsyth, med en noget mindre heldig Blanding af Hjertelighed og Værdighed. Han satte hende i Forlegenhed. Hun troede at forstaa sig paa unge Mænd, og her var en, der til Omgangsven havde valgt en Mand, som ikke havde Noget tilfælles med Ungdom. Det var mere end forbausende, da det var vanskeligt at bestemme, hvilken Grad af Høflighed hun skulde udfolde overfor Forsyth — han kunde være en ligefrem Snyltegjæst, men det er ofte klogt at søge at vinde Snyltegjæster ligesaavel som deres Herrer. I Tvivl om hun skulde give ham en Finger eller fem, afgjorde hun Sagen ved at række ham tre.

Værten fra den foregaaende Aften og hans Ven kunde naturligvis ikke komme i Nærheden af The Laurels uden at spørge, hvorledes Mrs. Westwood og hendes Døttre befandt sig efter Ballet. Imidlertid indfandt de tre Søstre sig for at svare for sig selv, og gjorde dette med en elegant Undseelse, der fuldkomment tilfredsstillede deres Moder. Da de traadte ind, saae Lord Wendale forbi dem, som om han ventede paa en fjerde ung Dame, men da der ikke kom flere, nedlod han sig til en tom og ensidig Diskussion om Chorsangen i Kirken, til Fordel for Marian. Imidlertid henvendte Forsyth sig til Mrs. Westwood.

„Men hvor er min gamle Veninde fra Lyke-Skov?“ spurgte han. „Jeg haaber, at hun ikke er den Eneste, som har bragt Hovedpine med fra Beckfield?“

Lord Wendale sendte ham et taknemmeligt Blik.

„Aa, Olympia?“ sagde Mrs. Westwood ligegyldigt, men med en Forøgelse af sin instinktmæssige Mistro til Jarlens tjenstgjørende Mephistopheles. „Hun har det meget godt. Jeg haaber, at Deres Herlighed agter at opholde Dem i længere Tid paa Beckfield?“

„Jeg? De anseer mig sikkert for en daarlig Nabo, og jeg er bange for, at De har Ret. Vi maa herefter lære hinanden bedre at kjende, selv om jeg ikke bliver længe her — og jeg veed aldrig, hvor jeg er om tre Dage.“

Mrs. Westwood rødmede af Stolthed. „Jeg er overbevist om, at Deres Herlighed er den bedste Nabo i hele Verden.“

„Tvertimod, jeg er den allerdaarligste. Jeg hørte nylig, at De aldrig har seet det, jeg er mere stolt af end noget Andet i Verden — jeg mener naturligvis mine Malerier. Det er forfærdeligt at tænke sig, naar De boer saa nærved og Miss Westwood synes at interessere sig saameget for Malerier. En af de Aarsager, hvorfor jeg er kommen, var at bede Dem og min Ven Capitainen om at komme over en Dag, inden jeg reiser —“

„Aa, om hun gjør!“ udbrød Mrs. Westwood, gribende hans Indbydelse, næsten inden han kom frem med den. „Ikke sandt, Mariane? Hun har selv malet saa smukke Ting — Hoveder og Blomster. Det er altfor venligt af Deres Herlighed! Hun har i mange Aar længtes efter at se Malerierne paa Beckfield, men da Deres Herlighed var fraværende, turde vi naturligvis ikke vove det. Det er Marians Mappe, som Mr. — Mr. — nu seer i. Hvis Deres Herlighed vilde se paa Tegningerne, vilde De sikkert forbauses. Jeg blev anseet for meget dygtig, dengang jeg var ung Pige, men mine Ting kunde langtfra maale sig med Marians. Hvis Deres Herlighed vil være saa venlig at sige en Dag —“

Efterat Forsyth havde givet sin Ven Leilighed til at indføre Olympias Navn i Samtalen, var han vendt tilbage til Marians Mappe, ikke fordi Indholdet interesserede ham særligt, men fordi det var den Undskyldning for Taushed, der laa nærmest for Haanden. Han hørte paa, hvordan Mrs. Westwood havde stukket Lord Wendales Kort ved at spille Marian ud imod hans Olympia, da han vendte et nyt Blad i Mappen.

Pludselig døde Mrs. Westwoods stærke Stemme hen. Han var vendt tilbage til et andet Blad end det i Mappen, og dog vare de to Blade saa nøie sammenknyttede, at de dannede kun et.

Hans Øie faldt paa den halvfuldendte Skitse af et Ansigt — en Kvindes Ansigt; hvad Andet kunde vel have faaet en Mands matte Øie til atter at lyse? De fire Vægge i Mrs. Westwood Dagligstue aabnede sig, men viste ikke Gressford St. Mary, som laa bag dem. Han, Maleren For-

syth, fandt sig ridende henad en knudret Vei, med sin Lænestol forvandlet til en Hest, som bar dobbelt Byrde — ham selv og Utaalmodigheden, der sad bagved ham og drev ham frem. Han fulgte en Kvindes Ansigt, og det var det samme Ansigt, der saae paa ham fra Bladet i Marians Mappe. Inden Mrs. Westwood kunde fuldende sin Sætning, havde han bladet hver Blad tilbage i Mappen for tyve Aar.

Intet Under, at den unge Lord Calmont, som man ikke havde hørt Noget til, siden han for tyve Aar tilbage red bort fra Don Pedro Sanchez' *quinta*, havde været tabt for sin Familie og sine Venner. Han havde betraadt sit Daarernes Paradis gjennem Dødens Gab, som sjeldent giver sit Bytte fra sig igjen. Hin første Dags skarpe Ridt udstrakte sig til Uger og Maaneder, af hvilke hver Time var en ny Skranke mellem ham og Hjemmet. Selv om han ogsaa havde havt Evner, havde han ikke havt Mod til at skrive og forklare: „Jeg gjennemstreifer hele Fastlandet for at søge efter en ung Pige, som jeg har mistet paa min Bryllupsdag.“ De maa være mærkeligt skabte, som, midt i en Jagt paa Liv og Død, kan tage Pen, Blæk og Papir og nedskrive foruroligende Forklaringer, som forlængst ere overflødige. Først maa Slutningen komme og derefter Historien, som førte til den.

Det vilde virkelig være taabeligt af ham at sende sin ufuldendte Historie til England. Efter al Sandsynlighed vilde hans Søgen være endt, inden den havde passeret Atlanterhavet, og han vilde have en anden Historie at fortælle. Han maatte finde Spor, skjøndt de hidtil altid havde ført ham vild. Endelig, efter lang Omflakken, kom han til en lille By i Ny Granada. Og dog for første Gang i hans Liv, gik det op for en af de rigeste Mænd i Storbritanien, at i denne Verden maa selv Ens Drømme betales med klingende Mønt. Da han forlod *quinta*'en, var han kun daarligt forsynet med Penge, og nu havde han givet sin sidste Skilling ud.

Hvad skulde han nu gjøre? Han havde endnu sin Hest og sine Pistoler, og ved Hjælp af dem maatte han se at komme hen til et Sted, hvor han kunde skaffe Penge. Men dette vilde nøde ham til at afbryde sin Søgen; og selv om denne havde optaget ham mindre, hørte han ikke til dem, der opgiver en Sag, inden den er ført tilende. Han havde opgivet den Tanke, at Donna Olympia var bleven bortført af Røvere for at opnaae en Løsesum for hende. I saa Fald vilde man forlængst have hørt fra hende. Det lignede mere en Flugt, og han fortrød bittert at være taget afsted uden noget Forsøg paa at opdage, om Don Pedro ikke var bedre underrettet, end han gav det Udseende af. Han begyndte allerede at forstaa sig paa Verden, eller ialtfald paa den mandlige Del af den, for hans tabte Brud var naturligvis endnu bestandig en Engel. Men hverken Kjærlighed eller Erfaring vilde hjælpe ham til at fylde sine tomme Lommer, og selv hans Hjerte maatte hungre, medmindre disse kunde blive fyldte.

I denne Sindsstemning og disse pecuniaire Omstændigheder kom han til den lille By, hvortil han antog eller haabede at have fulgt sin Bruds Spor. Til hans Overraskelse var Veien imidlertid spærret af en anden Hindring. Der var lagt en Løbegrav over Veien, og foran Løbegraven laa en Barrikade af fældede Træer og Grene. Aldrig saasnart havde han holdt sin Hest an foran en Hæk, der vilde have standset den bedste Rævejæger, som nogensinde havde fulgt efter Beckfield Hundene, før to lurvede og pjaltede Mænd, væbnede til Tænderne med Knive og Pistoler, og iførte Noget, der skulde ligne en Slags Uniform, traadte frem, en fra hver Ende af Barrikaden, og, høist overflødigt, tilraabte ham et Holdt. Den Ene greb hans Hest ved Bidselet; den Anden løftede med umilitairisk Høflighed paa sin *sombrero*.

„Har De et Pas, Caballero?“

„Hvad behager, hvad vil I med et Pas? Er I Røvere — jeg mener Lykkeriddere — saa har jeg ingen Penge; er I Toldbetjente, saa har jeg Intet at fortolde; hvis det er Skik at forlange Pas af Den, der kommer til jeres By, saa er jeg en Fremmed og kjender ikke eders Love.“

„Det gjelder ikke her, Caballero. Enhver, Mand, Kvinde eller Barn, som kommer uden Pas, er en mistænkt Spion og bliver anholdt, enten han vil eller ikke.“

„Spion? Efter hvis Befaling? Er det en Lov i jeres By? Jeg maa sige, at den saa er meget ugjæstfri. Hvad kan I have at dølge?“

„Ifølge Ordre, Caballero, fra Generallieutenant Don Miguel de Flores y Matamores, herværende Pladskommandant under General Bolivar, Øverstbefalende i Frihedens Armee. Naar De er en Fremmed burde De ikke reise uden Pas i Krigstid.“

„Men hvem i Alverden skulde sige mig, om der er Krig eller Fred i jeres forunderlige Land?“

„Der er Noget i det, Caballero“, sagde Soldaten med en betegnende Berøring af den Del af hans Paaklædning, hvor hans Lomme maaske var anbragt. „Fred igaar — Krig idag. Egentlig skulde jeg og min Kammerat her føre Dem frem for Generallieutenanten som en Spion — og vi omgaaes ikke grumme mildt med Spioner. Men dersom —“ og han holdt Haanden frem med et høfligt Buk. „Vi ere Frihedens Soldater, Caballero — og Friheden er fattig —“

„Hvilket vil sige saameget som, at I vil bestikkes for at glemme jeres Pligt? Godt, for at I kan se, at jeg er en ærlig Reisende, er jeg ikke forsynet med det, der er mest nødvendigt for en Spion — jeg har hverken Pas eller Penge.“

„Hvordan?“ udbrød Skildvagten, idet han stolt rettede sig iveiret og snoede sine lange Moustacher. „Hvordan? En ærlig Reisende uden en *maravedi!* En ærlig Reisende tale om Bestikkelse til en Frihedens Soldat! De skal føres frem for Generallieutenanten og forsvare Dem for Deres Forsøg paa at bestikke Vagten. Stig af og aflever Deres Vaaben.“

Englænderens første Indskydelse var at gjøre Modstand; men trods Skinnet havde han dog ikke helt mistet sin sunde Fornuft. Han blev nødt til at stige af, med en Pistol for Øret, og at se sin Hest, hans eneste Ledsager i de forløbne Maaneder, blive ført bort, uden at vide, om han nogensinde fik den at se igjen. Hans Vaaben blev tagne fra ham og hans Lommer gjennemsøgte, til stor Skuffelse for dem, der havde fanget ham. Saa førte fire lurvede Frihedens Soldater ham hen til et midlertidigt Arresthus, hvor han maatte finde sig tilrette, indtil han skulde føres frem for Generallieutenanten. Under slige Omstændigheder er man altid forberedt paa det Værste; og efter hvad han allerede havde seet, var det ikke sandsynligt, at en ubemidlet Mands Forestillinger vilde blive taget for gode Varer i denne Del af Ny Granada. Enhver veed, hvad der gjøres ved Spioner. Hans Søgen efter Donna Olympia kunde let blive afbrudt paa en temmelig pludselig og uventet Maade.

Ikke fordi det var hans Agt at finde sig i det Værste uden Kamp. Under alle andre Forhold vilde et virkeligt Eventyr som dette have tiltalt ham overordentlig. Han vilde have stolet paa sit Held og betragtet denne Leilighed til at opleve Krigens Farer som Noget, han vilde mindes og tale om i Resten af sit Liv. Men saaledes at blive stoppet op midt i det mest lovende Spor, han hidtil havde fundet, det var en altfor bitter Skuffelse. Selv om han ogsaa slap fri i rette Tid, havde han mistet sin Hest og sine Vaaben og maatte fortsætte sin Søgen i et Land, der var hjemsøgt af Krig. Han kunde ikke dø, før hans Hverv var endt, og denne Tanke gjorde ham, der ellers med et modigt Sind vilde have mødt enhver Omskiftelse af Skjæbnen, næsten til en Kryster overfor Døden.

Men Skjæbnen havde ialtfald een Overraskelse for ham, som han, uagtet han søgte den, mindst af Alt var forberedt paa.

Efter i det Meste af en Time at have gaaet op og ned i det tomme Vagtlokale, overveiende Udsigterne til at slippe bort, hvis Generallieutenanten skulde vise sig at være en fornuftig Mand, og læggende Planer for det Tilfælde, at han skulde vise sig at være det Modsatte, og lyttende til den Samtale, der førtes mellem to Skildvagter, som for en Sikkerheds Skyld, var blevne opstillede udenfor, gik Døren op, og de samme fire lurvede Soldater, som havde eskorteret ham, viste sig igjen med en ny Fange.

Inden han tydelig saae hende, vidste han, hvem der var kommen. Døren blev igjen lukket.

„Olympia?“

Hvorfor kastede hun sig ikke i hans Arme? Han havde i et Nu glemt, hvor de befandt sig. Hun var ikke død, og den Tabte var fundet. Og dog — hun trak sig blot tilbage henimod Døren.

Han nærmede sig hende — hun strakte begge Hænder ud, som for at holde ham i Arms Længde fra sig. Derpaa lod hun Sløret falde og neiede, neiede dybt for ham.

„Senor Francis,“ sagde hun, „tilgiv, at jeg har voldt Dem saa megen Bekymring! Jeg formoder, at De nu vil tage tilbage til Buenos Aïres? Hils min Fader og fortæl ham, at jeg havde fundet en anden Vei til at undgaa Santa Fé end at gifte mig med Dem. Han vil forstaa det. Naar jeg siger Dem, at jeg er gift, er jeg overbevist om, at De vil tilgive mig. Vor Komedie er tilende, og nu vil vi være saa gode Venner som De behager.“

Han dreiede sig om paa Hælen og vendte sig bort, uden at sige et Ord. Komedien var tilende, og Tragedien var begyndt. Hun var sikkert ude af Stand til at forstaa det Saar, hun tilføiede ham: for Kjærligheden er Alt tilladt, og Den, som vinder, har Ret til at le. Hvilken Medlidenhed kunde hun føle med den uheldige Frier i hendes Skuespil, ham, der havde ladet sig benytte som et Redskab for hendes Fader? Hendes Filosofi kjendte ikke til en Kjærlighed som hans.

Men hvor stor en Taabe han end maa have været i hendes prægtige Øine, som hun selv i dette Øieblik lod spille paa bedste Maade, var han dog ikke saa taabelig at komme med Bebreidelser og Klager. Han lagde neppe Mærke til, at en anden Soldat traadte ind, og med et Buk sagde til hende: „Generallieutenanten tillader Dem og Deres Mand at passere“, hvorefter han fulgte hende ud fra Vagtlokalet. Han vidste neppe mere af det, da han selv af en unødvendig stærk Eskorte blev ført hen til et Hus, som ved det travle Liv udenfor og Flaget, der var anbragt paa det, betegnede sig som Generallieutenantens Hovedkvarter. Han vidste imidlertid, at han blev ført frem for en smuk, olivenfarvet Mand, der saae ud til at være den eneste Soldat i sin egen Armee, og som spurgte ham kort:

„Hvad er Deres Navn?“

„John Francis“, svarede han, ligesom en Maskine.

„Hvor kommer De fra?“

„Fra England.“

„Har De Papirer?“

„Nei.“

„Deres Ærinde her?“

„At blive indskreven i Frihedens Armee.“

Og saaledes blev Arvingen til Grevskabet Wendale, under Navn af John Francis, en fattig og haabløs Frivillig i Republiken Ny Granadas Tjeneste. Mindre end nogensinde havde han Tanke for eller

Midler til at skrive hjem. Hans Taushed var ikke unaturlig — den var uundgaaelig. Skjæbnen havde banlyst ham, og i ungdommelig Fortvivlelse og Selvforagt mente han, at Livet og dets Pligter ikke mere kom ham ved.

Krig, seet fra Geledderne, er i og for sig en Drøm. Han gjorde sin Pligt som Soldat i den blandede Armee, hvori han var bleven kastet hen. Men han levede, baade aandeligt og legemligt, fra Haanden og i Munden, og da han aldrig søgte Udmærkelse, var det en let Sag for Andre at drage Fordel af hans Fortjenester. Stolthed, den eneste ubetvingelige Lidenskab, forbød ham at kappes med saadanne Kammerater, selv for at vinde Hæder. Han var med i de store Slag ved Bojaca og Ayacucho, stadig som menig Soldat, og da Freden endelig blev sluttet, stod han som — Tigger. Saa, da hans Feber var bleven afsvalet ved en saadan Aareladning, fik han et Anfald af Hjemve. Han gik paa sin Fod til Lima, og tog derfra Hyre som Matros til Liverpool. Men selv da skrev han ikke hjem. Hvem skulde han skrive til efter saamange Aars Forløb? Hvad han havde at fortælle, maatte fortælles mundtligt eller slet ikke. Imidlertid, ogsaa han havde været i Arkadien, og selv om ogsaa Hjertet var borte, vare de Øine, som engang havde hersket der, endnu tilbage. Ikke engang bevist Falskhed kan dræbe Kjærlighedens Spøgelse — et Spøgelse kan ikke dræbes.

Ankommen til England fandt han, at den forsvundne Lord Calmonts Tilbagekomst vilde være det Samme som om Lynet slog ned i det store Hus i Beckfield.

Hans Fader var død — han turde ikke tænke paa, hvor meget eller hvor lidt hans egen Fraværelse kunde have at gjøre med en kraftig Mands tidlige Død. Hans Broder var, efter en Afgjørelse i Lordernes Hus, i Besiddelse af Titlen og Godserne, gift og Fader til en Søn og Arving: der var baade en ny Viscount Calmont og en ny Jarl af Wendale.

Kasuister kan have Argumenter nok for, hvorvidt den forsvundne Lord Calmont og virkelige Jarl af Wendale var berettiget eller ikke til at lade Andre lide for sin egen Daarskab. John Francis tænkte ikke længe over Sagen. I den Slægt havde der altid været en stærk Familiefølelse. Han var af Naturen ikke ærgjerrig, han var vant til et strengere Liv end en Arbeider paa hans egne Godser, og han hørte ikke til dem, der finde Trøst i en Krone. Han var død til Glæde for Alle, selv for Sagførerne: og at være død var det bedste, han kunde gjøre for sine Egne. Han maatte ligge, som han havde redet.

Beslutningen faldt ham ikke vanskelig, da han aldrig havde drømt om at komme til nogen anden. Men, uagtet det var let for en Gentleman at være ædelmodig, var det ikke let for en Mand, der led af Hjemve, at forvise sig selv fra Hjemmet. Hvis han blot kunde være taget til Beckfield og have sagt til sin Broder: jeg giver Afkald paa Alt — men det var jo umuligt. Bedømmende Andre efter sig selv, satte han sig i Broderens Sted og svarede med sine egne Ord. Der var kun een Maade, hvorpaa han kunde udføre sin Plan — streng Taushed. Han maatte naturligvis aflægge et ligesaa strengt Løfte om at leve i ugift Stand, som om han havde været Munk — men det havde Intet at sige. Han længtes efter Beckfield, ikke for at komme i Besiddelse deraf. Den eneste Indrømmelse, han tillod sig, var at forblive i England, hvor han, selv ukjendt, kunde følge Familiens Skjæbne. Forat tjene til sit Ophold kunde han udnytte det Talent for Kunst, der var nedarvet gjennem mange Generationer af Familien Calmont, og det han længe havde udøvet som Amateur. Og der var London. Og efterat han saaledes havde fundet Vei til det umættelige Ocean, hvor han kunde forsvinde mere fuldstændigt end i Prærierne, tilbragte han sine Formiddage med at udføre saadant Arbeide, som en Tegner kunde faae i hine Dage, og sine Aftener med at spille det bort, han havde tjent om Dagen. Hans Kammerater i Frihedens Tjeneste havde spillet som gale Mennesker, og selv den mest Sønderknuste maa have Tiden til at gaa. Stykkerne af et knust Hjerte have altid været udmærkede til at lave Terninger af, selv om de ikke due til nogetsomhelst Andet i Verden.

At have oplevet, hvad han havde oplevet, og at leve, som han havde levet, med Smalhans til Kok, vilde have været umuligt. Hans daglige Arbeide, hans natlige Sindsbevægelse, hans Kamp med Erindringen, hans Ensomhed fordrede Erketrøsteren — den fule Geist, som ikke adlyder noget *Vade reto*.

Det var paa den Maade, under Omstændigheder, der ikke behøve at udmales, at Spilleren John Francis blev Falskneren Francis, som vi i sin Tid traf paa Veien fra Weyport Fængsel. I et ubevogtet Øieblik, da han manglede Penge, trak han en Vexel til Fordel for en mere heldig Spiller paa en Bank, som gladeligt vilde have betalt den, hvis den havde kjendt de virkelige Forhold, og underskrev den med Navnet „Calmont", saaledes som han havde underskrevet sine Vexler i gamle Dage, naar han var ædru.

Men nu var det forsent at vende om. Han havde saamegen Selvfølelse tilbage, at Udsigten til Fængslet ikke skræmmede ham til at bryde en overlagt Taushed, som han hidtil havde baaret trods enhver tænkelig Fristelse. Der var intet Forsøg paa Heltemod eller Bevidsthed om et Martyrium i at lade sig dømme som Falskner fordi han havde dyppet sin Pen i Sandhed. Han var endnu saameget Gentleman, at han ikke vilde røbe sin Hemmelighed for at redde sin usle Ære. Det havde Intet at sige, hvad der blev af

PHILIP BASTARD AF BURGUND (?) — MALET AF LUCAS CRANACH

en vennelløs Mand. Men at staa frem og sige: „Jeg er Lord Wendale, der erklærer at have ført et Liv som en simpel Karl og nu omstøder Andres moralske Rettigheder, som jeg selv har anerkjendt, blot for at undgaa min fortjente Løn" — det lod sig ikke gjøre.

Men Kampen var endnu ikke forbi. Da Disciplinen i et Fængsel havde gjort ham ædru, kom Fristelsen tilbage i en ny Form. Han var bleven ældre: Troskaben imod Slægtninge, der ikke kjendte ham, var ikke længer saa varm. Det var een Ting at bære et uprøvet Martyrium modigt og med et ungt Hjerte — men det var en ganske anden Sag at imødese Verdens og Livets Oktober som en Martyr med alle Tornene og uden Kronen. Han følte en ubeskrivelig Længsel efter Hvile, selv med en Krone, han ikke brød sig om, til Hovedpude. Hvilken anden Pude kunde han finde? At vælge mellem Ædelmodighed og Rigdom falder mindre svært ved at træffe et Valg mellem Ædelmodighed og Hvile.

Det var dengang, da den løsladte Fange, idet han gik henad Stendæmningen, kastede en Sten mod den Vragstump, der syntes at forestille ham selv, Levningen af et menneskeligt Fartøi, som var gaaet under. Hvis Stenen ramte Vragstumpen, vilde han fastholde sin Beslutning — i modsat Fald vilde han opgive den. Forsynet, til hvem man henvender Løfter, kan ogsaa løse En fra dem.

Men Forsynet lod sig ikke bevæge — som vi veed, var Strømmen for stærk. Det tjener til Ære for ham, at han ikke bestræbte sig for at ramme feil og saa kalde sin Feilen for Skjæbnens Haand. Da han nu igjen var forpligtet til sit Taushedsløfte, kunde ikke engang Kirketaarnet i Gressford St. Mary, som han ikke havde seet i fjorten lange Aar, ikke engang dets Klokker, skjøndt enhver Tone i deres Klang var et Minde, friste ham, uagtet han for at komme hjem igjen forgjæves søgte Arbeide paa sine egne Marker — uagtet han tog imod Almisse af sin Neveu og, plaget af Sult, blev drevet til at stjæle et Brød fra en Undergiven, som vilde ladet ham dø af Sult.

Han fik sin Belønning. Da hans egen Brodersøn, for hvis Skyld han, skjøndt uafvidende og ukjendt, havde valgt at give Afkald paa en ærlig Mands Navn, kom ridende i hele sin Ungdom og Skjønhed, blev Hjemveen hos ham til en uendelig Ømhed. Uagtet hele Retten var paa hans Side, og selv om han ogsaa havde følt sig som en fri ærlig Mand, kunde han aldrig af Bayards Saddel have kastet den unge Mand, som for ham representerede Alt, hvad der var blevet tilbage af hans tabte Hjem. Og da den samme unge Mand, den Eneste i hele Verden, strakte Haanden ud imod den fattige Forbryder — da var hans Hjerte ved at sprænges, og han svoer den Mand, hvem han gav langt mere, end han nogensinde kunde modtage, ubrødelig Kjærlighed og Troskab. Han følte sig selv taknemmelig, som Givere altid pleie.

Og nu, her i en Fremmeds Dagligstue, i en Skolepiges Tegnemappe, laa foran ham Billedet af det Ansigt, der havde været Aarsag i alt dette.

Fortsættes.

John Gabriel Borkman paa det kongelige Theater

„I som indtræde lader Haabet fare“ kunde man passende sætte som Motto over Ibsens sidste Drama. Selv de Kritikere, der have ransaget Ibsens senere Stykker for i dem at finde et enkelt forhaabnigsfuldt Glimt med en Iver, som om Menneskehedens virkelige Fremtidsudsigter stod i et eller andet hemmelighedsfuldt Forhold til de ibsenske Analyser, selv de maa denne Gang „lade Haabet fare“.

Men saa er der jo rigtignok en Trøst, som er betydelig simplere og en hel Del mere nærliggende, hvis den ikke var saa gudsjammerlig prosaisk og ligefrem, og med et Slag omstyrtede alle de ræsonnerende Filosofers dybsindige Kommentarer, den, som Ibsen gjentagne Gange med haardnakket Paastaaelighed synes at ville paatvinge et bekymret Publikum. „Mine Stykker“, siger Forfatteren, „har slet ikke Noget med Tendens at bestille, det er ikke allegoriske Omskrivninger eller symbolske Luftspeilinger, det er simpelthen Virkelighedsskildringer altsammen.“

Aha, det lettede! Man aander befriet igjen, beroliget ved en autentisk Forsikkring om, at det slet ikke ligger i Digterens Hensigt — foreløbigt i det mindste — at ville tage Menneskelivet af Dage ved et psykologisk Experiment. Han er ingen Schopenhauer eller Hartmann, der forkynder Tilintetgjørelsen.

HR. EMIL POULSEN
SOM JOHN GABRIEL BORKMAN

Men ganske vist kniber det med at komme sig af sin Forbauselse. Man har nu engang vænnet sig til at betragte Ibsen som et Modsigelsens Tegn, som den filosofiske Sfinx, der med løftet Blik stirrede ud over Realismens flade Mark mod de evige Stjerner, og gav end ikke disse Stjerner nogen særdeles lovende Tydning, de gav dog Tilværelsen en vis Vidde. Man har vænnet sig til i Ibsens Personer at se Repræsentanter for Digteren selv eller dog for visse Sider af hans Væsen, og man har undertiden formet denne Opfattelse som en Bebreidelse. Og mens saa mange Hjerner i høi Spænding granskede disse Stykker for at finde Løsningen paa den formentlige Mystik og udgrunde, hvad det er Digteren denne Gang i sit hieroglyfiske Hyrdebrev har villet lægge Menneskeheden paa Sinde, saa forlyder det Gang paa Gang, at Digteren overfor interesserede Spørgere betoner sine Stykkers rent objektive Charakter. „Mine Stykker er ikke doctrinaire“, udtalte han ifjor overfor en Amerikaner, der oftere havde Leilighed til at samtale med ham. „De skildre Livet, saaledes som jeg seer det*.“

Hans Syn er imidlertid af en saadan Beskaffenhed, at det paa en særegen Maade omformer og omfarver Alt, hvad der kommer indenfor dets Observation, saa at, hvad det skaber, faaer mere Magt og Glød ved Skildringens subjektive Styrke end ved det objektive Mennestudium. Hans Personer sees altid kun i eet Forhold, under en bestemt Synsvinkel; det er kun en enkelt lille Del af deres Sjælsliv, der bliver saa at sige elektrisk belyst, mens alt det Øvrige bliver liggende i fuldstændigt Mørke.

Dette Forhold besværliggjør paa særegen Maade den sceniske Fremstilling af disse Stykker. Skuespilleren føler sig paa fremmed Grund, og han bliver usikker. Han tør ikke behandle disse Personer som almindelige Hverdagsmennesker, han har seet og kjendt, det vilde være at drage dem nedad, ja, hvad mere er, det vilde være at rive dem ud af den Sammenhæng, hvori de høre hjemme. Bygmester Solness er ikke nogen almindelig Christiania-Bygherre, han er en filosoferende Bygmester i overnaturlig Størrelse, ligesom de Huse, han bygger, ikke er almindelige Kottager, men Hjem for Mennesker. Og saaledes med alle Ibsens Figurer. De filosoferer langt mere og helt anderledes over Tilværelsens Vilkaar, end der i Almindelighed filosoferes baade i Christiania og Kjøbenhavn. Heller ikke John Gabriel Borkman hører hjemme i noget almindeligt Borgersamfund. Han er ikke en Mand, der regner med de sædvanlige Samfundsværdier, og hvis Ærgjerrighed lader sig afspise med de sædvanlige Anerkjendelser. Han føler sig stadig stillet i Forhold til intet mindre end Menneskeheden, han sammenligner sig med en Napoleon, der er bleven lamskudt i sit første Slag, og han eier en urokkelig Tro paa sin Bestemmelse, der ikke giver Seirherren fra Arcoles meget efter. En saa fantastisk Selvovervurdering findes vistnok ikke sjeldent hos dristige Vabanque-Spillere, der have gjort en glimrende Bankerot, den træffes maaske

* Review of reviews. Jan. 1897.

endogsaa ret hyppig af den, der har Leilighed til at anstille sine Studier paa Sindssygehospitaler og Straffeanstalter, maaske ogsaa nu og da udenfor dem. En saadan hjernesyg Stakkels Høihedsvanvid og Storhedsfantasier vilde dog kun være medynkvækkende i den Forstand og i det Maal, hvori al menneskelig Liden er det, men neppe noget passende Stof for en Tragedie. Hans Tankers ørkesløse Dreien i den samme snevre Ring vilde neppe for nogen Digter, end sige for en Skribent med Henrik Ibsens Fordrindringer til sig selv, fremstille sig som et Emne af passende Vægt til deraf at forme et stort Skuespil.

Man maa da søge et andet Udgangspunkt, en anden Forklaring. John Gabriel Borkman er et Skuespil, hvori Tingene og Menneskene betyde noget Andet end det, de udgives for, og hvori det Udvortes, alt det, som danner Handlingens nødvendige Form og Ramme, er det afledede, det sekundære. John Gabriel Borkman — denne Mand, der har hørt Malmen synge i Bjergets dybe Skakter af Længsel efter at tjene Menneskene — har aldrig været nogen almindelig Directeur for en norsk Kredit- eller Landmandsbank og hans Fallit har ikke været nogen almindelig Besvigelse, der kommer ind under Straffelovens Paragraf den og den. Nei, hans Bedrag har været af ideel Natur, i første Linie et Selvbedrag. Han er en Legemliggjørelse af selve det menneskelige Magt- og Ærebegjær, der i sin vilde Jagt efter Maalet løber Lykken forbi, som i Kampen for det formentlig Store, det, der skal tjene hele Menneskeheden, glemmer det tilsyneladende Smaa, det, hvoraf Livet dog skal leves og Lykken spindes. Eller for at sige det med et simpelt Ord, han er det Menneske, der vilde vinde den ganske Verden, men tog Skade paa sin Sjæl. Om denne „Skade paa Sjælen" handler Ibsens Skuespil, derfra stiger den Hjertekulde, der breder sig dræbende ud over Stykket, og derfra kommer den Ishaand, der tilsidst griber John Gabriel om Hjertet og drager ham med sig over i det Ubekjendte.

Men alt Dette, der paatrænger sig Sindet med uhyggelig Magt under Læsningen af det fast byggede Skuespil, hvorledes skal det udtrykkes med Scenens Midler? Hr. Emil Poulsen, der drager Stykkets tungeste Læs ved Fremstillingen af den Mand, om hvis Skjæbne Skuespillet væsentlig handler, har muligvis ved at anlægge en Maske, der minder om Digterens egne, kjendte Træk, villet antyde Figurens subjektive Charakter. Men det lykkes ham ikke at overtyde Tilskueren om det, der er den nødvendige Forudsætning for Stykkets Forstaaelse, at John Gabriel Borkman er et Geni af virkelig Rang, en Mand, der har havt Ret til at tale om en Opgave; thi alt Det, der under Læsningen let forflygtiges og føier sig ind under den digteriske Intention, det fremtræder i Scenens stærke Lys med en grel Skarphed, der forstyrrer Illusionen. Den Ensomhed, der dog væsentlig er af aandelig Art, den omsættes her i grov Udvorteshed som en Adskillelse i to Etager, gjennemført med en i det daglige Liv umulig Konsekvens. Tusinde smaa næsvise Spørgsmaal, der ikke paatrænge sig saa stærkt under Læsningen, hvor man beherskes af Grundstemningen, melde sig uvilkaarligt ved Opførelsen og kaste et underlig barokt, undertiden halvkomisk Skjær over Forhold og Personer. Hr. Emil Poulsen tør i Virkeligheden ikke individualisere stærkt; thi i saa Fald mister Skikkelsen det Præg af skyggeagtig Uhygge, der er dens Grundcharakter, og John Gabriel Borkman synker ned til en almindelig Dumrian og Forbryder. Og det Samme gjelder hans Medspillende; de har alle afdæmpet deres Spillemaade og afsløifet en Del af den altfor paatrængende Virkelighed for at undgaa Parodiens Skjær. Dog lykkedes det dem ikke at gjøre Stykket levende, de satte ingen Sind i stærk Bevægelse over de menneskelige Skjæbner; thi det viste sig umuligt at gjøre dem troværdige. Saa pusler dette Gammelmandsstykke, hvis Hovedhandling spiller mellem tre gamle Mennesker, stilfærdigt afsted igjennem fire lange Akter, og da John Gabriel vandrer ud i Snenatten for at dø den Død, der er nødvendig for at faae en dramatisk Afslutning paa det Hele, føler man det, som om dette rent patologiske Fænomen paa en eiendommelig Maade faldt udenfor det Heles Plan.

Skuespillerne havde sikkert nedlagt et stort Arbeide i Indstuderingen, og det kan umuligt bebreides dem, at de ikke formaaede at give det Kjød og Blod, der er født i Abstraktionens Sfære. Havde de spillet stærkere til, med mindre Blik for Helhedsvirkning og mindre Hensyn til Totalforstaaelsen, vilde de naturligvis let have opnaaet større Enkeltvirkninger. Men lige saa lidt som man i en oehlenschlägersk Tragedie tør anvende et altfor skarpt Naturstudium, som er Forfatterens Stil fremmed, lige saa lidt taales det i disse Ibsens sidste spekulative Stykker. Dog fik John Gabriel Borkman paa Scenen, især i sidste Akt, et vist Skjær af godlidende Ynkværdighed, som sikkert laa udenfor Digterens Intention; men som paa en vis Maade var det Menneskeligste i hele Præstationen, og naar man gjenkalder sig den, vil man huske ikke Ismennesket Borkman, men det let fjottede Udtryk af Faderfryd, hvormed Gubben i sidste Akt betragter sin Søn, da han troer i ham at have fundet Virkeliggjøreren af sit Livs brudte Forhaabninger.

Den Monotoni, som charaktiserer Borkmans Rolle, præger i ikke synderlig ringere Grad de to Kvindeskikkelser. Fru Eckardt er henvist til en entonig Udfoldning af Had og Bitterhed overfor Manden, der har ført Vanære over Familien. Hun gav dette med tilstrækkelig Naturtroskab, uden

just at uddybe ved at lægge til af sit Eget. Fru Hennings, der kæmpede under den Vanskelighed, at Publikum hverken forstod eller delte hendes Sympathi og Beundring for Borkman, spillede noget udvendigt, og Olaf Poulsen tøilede i Lydighed mod Stykkets Grundstemning sit Lune stærkere end Publikum havde ventet eller rigtig syntes om, uden at de lidt farceagtige Løier hvormed han i Afskedsscenen anbefaler sig, rigtig formaaede at bøde paa Savnet af den befriende Komik, man havde ventet sig i Opgjøret med Borkman.

A. I.

Modellen

Model-dukken er — selvfølgelig en Pariseropfindelse, og dens Oprindelse ligger mere end 400 Aar tilbage. Thi allerede i Dronning Anne af Bretagnes Inventarium og Kasseregnskab finder man følgende Udgiftspost:

> „Item 7 *livres tournois* for en dobbelt Eftergjøren af *en stor Dukke*, som tilhørte denne Dame (Dr. Anne) og blev sendt til Dronningen af Spanien.

Den spanske Dronning, som modtog Dukken, var Kong Ferdinand den 5tes Gemalinde og blev født 1750. Saadan en paa Reise værende Dukke betragtedes næsten som en stor Person. Den nød Priviligier og Forrettigheder, som ikke altid Gesandterne fik, for den blev der skabt en hel speciel Folkeret. En anonym Forfatter fra det 18. Aarhundrede skriver:

„Man veed, at under den blodige Krig mellem Frankrig og England — paa Addisons Tid, som omtaler det — tilstod Ministrene ved Hofferne i Versailles og St. James af et Galanteri, der ikke er Historien uværdig, uindskrænket Reisepas til den store Dukke, der tjente de engelske Damer til Model og var en efter de nyeste Moder paaklædt og friseret Figur. Midt under de heftigste Fjendtligheder fra begge Sider var denne Dukke den eneste Gjenstand, som blev respekteret af Vaabnene. — —"

Denne historiske Dukke var lavet ligesom de nuværende billigste Trædukker og Masker, som endnu anvendes af Hattemagerskene i Paris til at sætte Kundernes Hatte paa: en kun rudimentær udarbeidet Næse, vidt opspilede Øine, kun antydede ved et Par sorte Streger, rødmalede Kinder og en unaturlig lille Kirsebærmund. Kroppen af Papiermaché eller Pap blev modelleret med Haanden og ikke som nu støbt i Former. I den lange Tid siden har selvfølgelig Fabrikationen af Modeldukker gjort store Fremskridt, og Anvendelsen er bleven hyppigere. I vore Dage har Dukken i den altomfattende Pariser „Damemodehandel" en dobbelt Anvendelse: den tjener til Udstillingsgjenstand og Skilt. Desuden er det efter Parisersalonen Skik at man medgiver ethvert fra Paris udsendt Toilette en ganske lignende Miniaturmodel, som sidder paa en Dukke. Nu er da Dametoiletterne og Modelunerne blevne saa komplicerede og lunefulde, at man ofte lader en hel Brugsanvisning følge med en saa tilsyneladende let fattelig Toiletgjenstand som f. Ex. en Hat. Og saadan en Modeldukke er bedre end den længste Beskrivelse.

Da de første „Mantes" for flere Aar siden fra Salonerne i Paris sendtes til Kalkutta — de var af Hensyn til Klimaet af letteste Stof, — glemte man at sende Modeldukken med. Og et helt Aar — hvor frygteligt — bar Kalkuttas Modedamer dette Overstykke ligesom den spanske Mantille — kastet over Hovedet! Først da Dukken kom med ved næste Sending, saae de deres Feiltagelse og skammede sig formodentlig mere end Eva i Paradiset.

Dukken selv har, som selvfølgelig er, sin vexlende Mode i Henseende til Størrelse, Udførelse o. s. v. Den sidste Ide i denne Henseende er virkelig overraskende. Guy Tomel ved „Journal des Débats" spurgte en stor Modeskaber og Exportør i Rue de la Paix, om han stadig lod følge „Mannequins" med sine Sendinger. „Ja", svarede Toilettefyrsten, „det er absolut nødvendigt. Blot ubehageligt, at de ikke altid kunne tale Bestemmelsesstedets Sprog!" Journalisten mente nu, at Nutidens Dukker vare fonografiske, som kunde tale hele Sætninger og tiltraadte Reisen med en fuldstændig Toilettebeskrivelse, Brugsanvisning og Regning i Livet. Men den store Skrædder fortsatte: „Jeg maa for Øieblikket have En, der kan portugisisk, men har ingen." Guy Tomel sagde, at han jo blot behøvede at være saa venlig at tale Portugisisk i Fonografen. Skrædderen, der var aldeles optaget af Forretningssager, overhørte det og sagde videre: „Men det ubehageligste er, at de undertiden ikke komme hjem igjen. De bliver i de fremmede Lande — og gjøre et rigt Parti!"

„Hvad for Noget?" udbrød Tomel forbauset, „naa, med en portugisisk Bajazzo!"

„Aldeles ikke", sagde Skrædderen, „aldeles ikke med en Bajazzo, men med Mænd comme il faut. Paa den Vis har jeg allerede mistet to i Brasilien —"

Og nu opklaredes Misforstaaelsen: de Modeldukker, der for Tiden sendes ud fra de første Pariserhuse som Modens Lærerinder ere — rigtige unge Piger af Kjød og Blod!

A propos den høie Hat

Vi har modtaget følgende Opsats:

Ærede Redacteur.

Idet jeg griber til Pennen, gjør jeg det kun daarlig Tid og har jeg altid havt et bedre Mund- end Skrivetøj, det har Frederik, min Mand, som er Kopist i Finansministeriet, kongeligelig Embedsmand, altid sagt, naar han kom hjem efter to om Natten mange Gange. Idet jeg griber til Pennen hænger alle vore tre Værelser fulde med Tøj paa Snore, fordi jeg er nødt til at hjælpe paa Frederiks Gasje og har Fransk, Vask og Strygning og jo derfor daarlig Tid, jeg sidder med 6 Chemiser, der ikke er vaskede, og skriver mellem to Pund Marselje, og Evfrosyne er en nederdrægtig Tøs, der ikke er til at faa Spor Hjælp af, men er Sorg for os alle, som har en Kæreste og læser „Hver 8de Dag“ førend jeg selv kan skynde mig og ta den.

Idet jeg da griber til Pennen, er det en meget Sag der lagde mig paa Hjærtet ogsaa Amalie, min stakkels Søster, der er i Huset siden Manden løb væk fra hende til Amerika, for saadan er de. Det er Artiklen om *den høje Hat* forleden, da den kom syntes jeg og Amalie vi havde faaet nok af al det om Mændene i Bladet, skal der aldrig staa noget om os, det næste bliver vel om deres Strømper og Underbuxer. Ærede Redacteur, er De ogsaa med til at holde paa Kvinden, naar hun vil opad? Har vi ingen Ting lavet i denne Verden? Jeg sidder med otte Børn og forsørrer de halve. De er nok en ældre Herre, men ingen Kone, for Frederik fik aldrig Lov til at regere et Blad med Mandfolkene alene. De har aldrig havt et Paartræt, som jeg længes saa forfærdeligt efter, af Fyrstinde Sjimæj der løb bort med denne hersens Musikant, eller blot en anden bekendt Kvinde i Nutiden. Eller hvorfor omtaler De ikke for Exempel Paraplyerne? Jeg har en dejlig Bomulds ude i Klædeskabet, som har været min Mormors og er storartet, den er allenfals bedre end Frederiks sorte Sylinder, som Peter Lodvig og Hjalmar har kørt Slæde med mange Gange paa Gullet om Somren og Vinter, som han ellers kun tar frem til Begravelser.

Naar jeg griber til Pennen, skal jeg sige Dem, ærede Redacteur, at jeg aldrig finder mig i saadan noget. Da Frederik begyndte at gaa paa Kneipe, som vi havde været gift i fire Aar, saa græd jeg først mine modige Taarer, men saa sagde jeg til mig selv: „Gaar Frederik ned i „Under Hatten“, saa kan jeg saamænd gaa i „Paraplyen“, og saa gik vi hver sit Sted som Ægtefolk jo ofte gør og jeg kommer der endnu af og til.

For ikke sandt, ærede Redacteur, en Paraply er ligesaa nyttig en Ting som en høj Hat? Ellers maa jeg sige „Hver 8de Dag“ af til næste Kvartal. Med megen Højagtelse

ærbødigt

Mariane Ludwigsen,
Fransk, Vask og Strygning.
Strygehjærnet, Vesterbro.

Med megen Glæde har Redactionen modtaget dette Brev, da det viser, hvor langt vort Blad er trængt ned. Med ligesaa stor Glæde imødekommer vi en høitæret kvindelig Abonnents Ønske om at høre lidt om Paraplyerne, der jo dog — tør vi nok sige — ogsaa benyttes noget af Mændene. Vi have allerede udsendt vor kulturhistoriske Medarbeider, der med et i Sandhed beundringsværdigt Mod gik til sit Hverv. Desværre har vi ikke seet ham i flere Dage, saa vi ere allerede betænkte paa at bede Opdagelsespolitiet om Assistance. Han havde 17 Kroner og 34 Øre i Sølv, Seddel og Kobber paa sig. Til Beroligelse for vore Læsere tjener imidlertid, at vor Medarbeiders noget ramponerede Paraply er bleven funden under Snestormen forleden i en Snedrive foran Betelskibet.

Red.

En daarlig Sammenligning

Han: „Min Kjærlighed til Dem er som det stormfulde Hav!“

Hun: „Netop derfor føler jeg mig saa utilpas!“

×

Et dunkelt Øieblik

Clara: „Det lyseste Øieblik i dit Liv var vel den Gang, da Henrik friede og bad om din Haand?

Anna: „Det lyseste, siger Du. Nei, Du tager feil! I det Øieblik var der ikke Spor af Lys i Stuen!“

×

For nogle Aar siden blev Stationsforstanderen paa en afsides liggende indisk Jernbanestation angreben af en Tiger, der var bleven dristig og vild paa Grund af Sult. Den forskrækkede Assistent, der var den eneste Tilstedeværende foruden Forstanderen, løb øieblikkelig til Telegrafkontoret og telegraferede: „En Tiger er ifærd med at sønderrive Stationsforstanderen. Maa jeg bede om de fornødne Ordrer!“

×

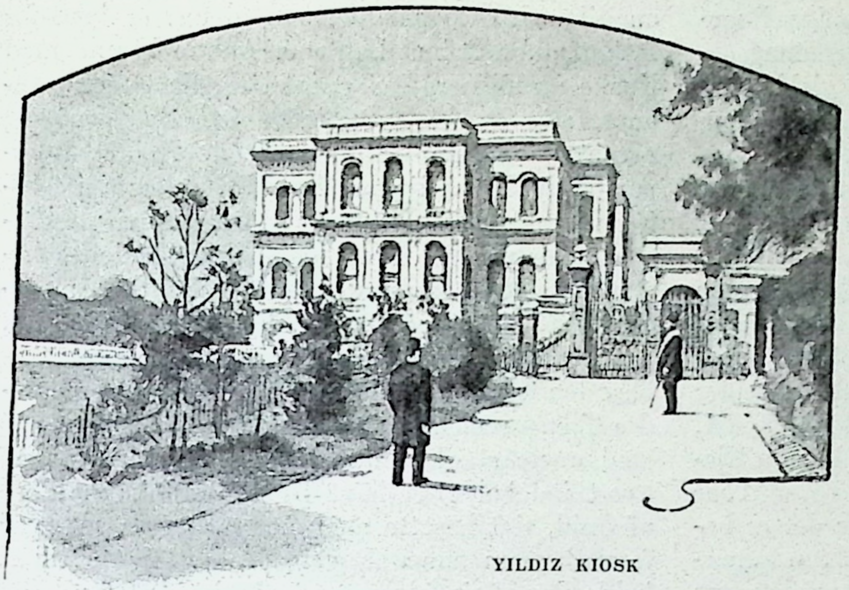
Jacob: „Du, Hans, jeg vilde gjerne give en Krone for at vide, hvad Du tænker paa nu.“

Hans: „Det er saamænd ikke saa meget værd.“

Jacob: „Virkelig. Ikke det“.

Hans: „Nei, jeg tænkte jo kun paa Dig.“

Abdul Hamid, de Troendes Behersker

YILDIZ KIOSK

I de senere Aar lever Abdul Hamid, de Troendes Behersker, i en fuldstændig Indespærring i Yildiz Kiosk, en Sommervilla, hvor hans Forgænger Abdul Azïz pleiede at tilbringe nogle Uger i Sommerheden. At bo der til Stadighed var intet Øieblik faldet ham ind, da selv de vældige Paladser Beschiktash og Dolma Bagtché var for smaa for hans Harem alene.

Kun om Fredagen forlader Abdul Hamid Yildiz Kiosk, naar han begiver sig til Moskeen. Hvis man ønsker at overvære Ceremonien, maa man skaffe sig Tilladelse hos en af de fremmede Magters Gesandter. Har man først den, er Adgangen fri til Dolma-Bagtché-Veien, der er omgiven af Platantræer, og hvor en broget Menneskemængde allerede skynder sig afsted i Retning af Yildiz Kiosk. En stor, klodset Sporvogn skramler hen ad Veiens Midte, mens en sort Dreng løber foran og blæser paa sit Horn til ikke ringe Forargelse for nogle ældre, korpulente Muselmænd, der blive nødte til at springe tilside for dette forbandede, frankiske Kjøretøi. Hvor man ellers vender sit Blik, seer man Støv, Hunde og Tiggere i en omtrent ligelig Blanding. Tiggerne ere af det mest afskyvækkende Udseende. Med deres forvredne Ansigter og blinde Øine, deres visne Lemmer eller uhyggelige Armstumper minde de saare lidt om Mennesker. Kaster man en Almisse til dem, gaa de raskvæk paa Hovedet i Rendestenen efter den og opføre der et ubændigt Slagsmaal. Ved Indgangen til Slotsgaarden foran Yildiz anmodes man om hurtigst muligt at forføie sig ind, medens et Hornsignal giver Tropperne Ordre til at træde an. De opstille sig i to Linier tvers over Gaarden hen til Moskeens Indgang, medens en anden Militairkordon holder Tilskuerne i passende Afstand.

Nu falder det militaire Musikkorps ind med en tyrkisk Nationalmelodi. Der kommer Bevægelse i de grønne Grene i den Allé, der fører op til Slottet. Snart viser der sig en dobbelt Række Officerer tilfods, fulgt med et kort Mellemrum af alle Hærens og Flaadens Paschaer, ligeledes gaaende. Saa kommer Abdul Hamid selv, ridende paa en gammel, graa Araber, der danser i Takt til Musiken, medens dens guldbroderede Sadeldække og øvrige Ridetøi funkler i Solen. Sultanen er beskedent klædt i en Uniform, der falder i løse Folder over hans noget magre Skikkelse. Han er af Gjennemsnitshøide, spinkelt bygget, hans Ansigt er temmelig langstrakt og dets Udtryk melankolsk. Han besvarer de traditionelle Hyldestraab med den almindelige, tyrkiske Hilsen. Naar han naaer Moskeen, staaer han af og gaaer ind. Paa et givet Hornsignal forlader han den kort efter igjen, stiger tilhest og vender tilbage til Yildiz. Den ene Haand har han gjemt under Brystet paa sin Frakke. Rygtet vil vide, at han har en Revolver gjemt i den for det Tilfælde, at en Snigmorder skulde gjennembryde den militaire Bevogtning. Abdul Hamids hele Ydre udtrykker forøvrigt snarere indesluttet Tungsind end blodtørstige Tilbøieligheder.

Det var i Yildiz-Parken, at Sultan Hamid modtog den tyske Keiser. Han modtog ham ved Kaien og førte ham til et lille Havehus, han havde ladet indrette for ham. Ikke en eneste Gang under Keiserens Besøg ledsagede Sultanen ham udenfor sin Port.

Abdul Hamid er mindre optaget af sit Harem end hans Forgængere. Hvert Aar modtager han en Tribut af tscherkessiske og georgiske Slavinder; men de overdrages uden Omstændigheder til hans Moder, der leder deres Opdragelse, indtil de siden formæles med ham.

Ligesom Paven indtager Sultanen i Reglen sine Maaltider i Ensomhed. Hans Bord er anbragt foran et Buevindue, hvorfra han har Udsigt over Bosporus. Kun ved særlige Leiligheder, naar han modtager Besøg af kongelige Personer eller Gesandter og deres Hustruer, udfoldes der en europæisk Luxus i Anretningen.

Sultanen drikker kun Vand, der bringes til Yildiz i Tønder og under Iagttagelse af minutieuse Forsigtighedsregler. Hans Kost er overordentlig simpel og bestaaer mest af Grøntsager, der serveres i forseglede Sølvfade.

Abdul Hamid er en ihærdig Arbeider. Han under sig kun faa Timers Søvn og tilbringer nu og da hele Natten med Pennen i Haanden, beskjæftiget med at gjennemgaa officiel Korrespondance og underskrive de forskjellige Regerings-Aktstykker. Han underskriver personlig enhver Udnævnelse, hvad enten det gjelder en Guverneur eller den mest underordnede Hofembedsmand.

Som de fleste Østerlændere staaer han tidlig op. Naar de i hans Religion foreskrevne Bønner og Tvætninger er gjennemgaaede — Sultanen er meget strix i Troessager — drikker han en Kop Kaffe og ryger nogle Cigaretter — ryge gjør han i Virkeligheden hele Dagen. Klokken ti modtager han sine Ministres Beretninger og arbeider derpaa alene med sine Secretairer til Klokken 1, da han spiser Frokost. Saa foretager han en Kjøretour i Yildiz-Parken eller lader sig ro en Tour paa Søen i en forgyldt *caique*. Naar det er besørget, vender han tilbage for at indtage Forsædet i Statsraadet eller modtage de fremmede Gesandter.

Først ved Solnedgang indtager han sin Middag. Aftenen tilbringer han undertiden i Selamlik (Modtagelsesværelserne), hvor han modtager Besøg af Paschaer og Generaler. Hyppigere forsvinder han dog i Haremet for at tilbringe Aftenen med sine Hustruer, sin Moder og sine Børn.

Abdul Hamid har altid været meget utilgængelig for Europæere med Undtagelse af nogle udvalgte faa. Ved de sjeldne Leiligheder, da unge europæiske Damer have været indbudne som Gjæster ved Sultanens Bord, har han ufravigeligt foræret dem en prægtig Araber, hvad der saa rigtignok maatte anerkjendes ved en passende *bakshish* (Drikkeskilling) ved Modtagelsen. I de senere Aar er Sultanen imidlertid bleven for nerveus og melankolsk til at ville se Europæere ved sit Bord udenfor den strengt diplomatiske Kreds.

En Amerikaner, der var ansat ved det engelske Gesandtskab i Konstantinopel, fortæller om et Besøg, han aflagde engang hos de Troendes Behersker:

„Jeg havde faaet Ordre til at indfinde mig hos Sultanen alene. Naturligvis var han ikke virkelig alene, men omgivet af en Hofmarchal, en Speider og en tjenstgjørende Officer. Ved saadanne Audienser er han som Regel usynlig, idet han ved en Mellemvæg er adskilt fra den Besøgende; og Samtalen foregaaer da paa den Maade, at Hofmarchallen overbringer Sultanen den Besøgendes Meddelelse, idet han hurtig forsvinder igjennem en Dør, der aabnes og lukkes efter ham af en Eunuch. Under Iagttagelsen af de samme Forsigtighedsregler overbringer han igjen Sultanens Svar, og saaledes fortsættes Samtalen videre, indtil Stoffet efterhaanden er udtømt, hvad der under saa kombinerede Omstændigheder tager Tid.

Ved en anden Leilighed var jeg heldigere. Jeg var med i et diplomatisk Selskab, der bestod af den amerikanske Gesandt, den amerikanske Konsul, en Tolk og et Selskab af Officerer fra en amerikansk Orlogsmand, som dengang laae for Anker udfor Dolma Bagtché. Aabne Vogne med Kuske og Tjenere i Sort med rigelig Guldbesætning førte os fra Pera langsmed Bosporus og derpaa op ad den temmelig steile Høide, hvorpaa Yildiz Kiosk ligger. Det Forværelse, i hvilket vi først blev indførte, var forholdsvis beskedent, udstyret med et billigt Meublement, bestaaende af nogle pralende franske Stole, forgyldte Speile og et Bord i Midten. En lille Flok Tjenere betragtede os med mørke Blikke. Saa blev den traditionelle Kaffe bragt ind, og nogle andre Tjenere med sorte Frakker og Fez kom ind med nogle stærkt slidte Læderfuderaler, hvoraf hvert indeholdt et havt Dusin Kaffekopholdere af Guld, rigt besatte med smaa Juveler. De var formede som smaa Æggebægre og tjente til at holde Porcellainskopperne i, da de vare for hede til at man kunde holde dem i Hænderne. En overordnet Tilsynshavende holdt skarpt Øie med dem, mens vi drak Kaffen, der var temmelig slet, og da vi var færdige dermed, talte han dem høit og udstødte et dybtfølt Lettelsens Suk, da han fandt Tallet rigtigt. Derpaa blev der budt Cigaretter om -- ligeledes af en temmelig inferieur Kvalitet. Efter en Ventetid af omtrent en Time blev vi ført gjennem en Korridor ind i et meget større Værelse, der var meubleret paa lignende Maade. En Dobbeltdør blev aabnet og midt i den viste Abdul Hamid sig, meget mørk og bleg med sin krumme Næse, sine trætte, sorte Øine og hvide Kvindehænder. Han ligner i Virkeligheden Armenierne af den bedre Klasse, kun at Næse og Mund hos dem er kraftigere udviklede. Paa den ene Side havde han en Ceremonimester, paa den anden en tjenstgjørende General. Vor Tolk tog Plads bag Ceremonimesteren og tilhviskede ham de Besøgendes Navne. Sultanen gav den amerikanske Gesandt Haanden, og de udvexlede nogle konventionelle Komplimenter. Derpaa rakte han Haanden til de Forenede Staters Konsul og nogle faa af de høiststaaende Officerer. Os Øvrige affærdigede han med et Buk, hvorpaa vi defilerede forbi ham ind i et tredie Værelse, og derfra gjennem en Korridor førtes ud til vore Vogne og befordredes hjem. Det er overflødigt at bemærke, at enhver af de tjenstgjørende Hofembedsmænd fik deres rigelige *bakshish*."

Abdul Hamid nærer en halvt ulykkelig Kjærlighed til Elektriciteten. For nogle Aar siden lod han i Parken ved *Yildiz Kiosk* indrette et lille Theater, der var forsynet med elektriske Lamper. Men en Dag, da han saae Arbeiderne grave Fordybninger i Haven for deri at nedlægge de Traade, som skulde sætte Theatret i Forbindelse med Maskinrummet, blev han betænkelig og be-

falede, at Ledningen skulde anbringes synligt paa Stænger over Jorden, da han frygtede, at de ellers vilde blive benyttede til at frembringe en Explosion! Han har ogsaa havt en elektrisk Baad paa en lille Sø i Parken, en engelsk Dog-Cart, der bevægedes ved Elektricitet, og en lille elektrisk Sporvogn, udstyret med blaat Atlask og Guldforsiringer. Den bevægede sig ligesom dens Eiers Politik i en Cirkel. Det siges dog, at Sultanen aldrig vovede sig til at bestige noget af disse Kjøretøier, ligesom han ogsaa har forbudt Anlæget af Telefoner i Konstantinopel af Frygt for, at de skulde blive benyttede til morderiske Anslag.

Med Hensyn til personlige og dynastiske Spørgsmaal er Abdul Hamid næsten Monoman. Paa alle andre Omraader er han intelligent og paa sin noget tunge Maade interessant. Men en Skygge, ja mindre end en Skygge er nok til at vække hans Mistanke. Og i Mangel af en virkelig Anledning vil hans ophidsede Fantasi give ham Stof nok, og hvad ikke den gjør, det besørges af en Hær af Speidere. En Kop Kaffe kan jo være tilstrækkelig til at gjøre Ende paa de Troendes Behersker. Det er da forstaaeligt, at han er stærkt nerveus med Hensyn til, hvem der laver den.

Selv i vor frygt- og pietetsløse Tid, der skaanselløst sønderriver ethvert Hemmelighedens Slør, vedbliver der derfor endnu at svæve en vis ikke netop hyggelig Mystik om Abdul Hamid og „Paladssystemet“. Hvis Nogen vovede at give en uforbeholden Skildring deraf og vedblev at bo i Konstantinopel, vilde der ikke blive Fred at finde for ham — ialtfald ikke paa denne Side af Graven. Og selv om Skildringen var holdt i de almindeligste Træk og indskrænkede sig til en Omtale af Sultanens Børn, hans daglige Ridetour i Parken, hans Forkjærlighed for Naaletræer osv. — vilde der dog vedblivende ligge en Vanskelighed i at skaffe et passende Illustrationsstof. Hvis der blev offentliggjort en Tegning fra det Indre af Paladset, vilde tyve Speidere strax underrette Hs. Majestæt om, at den var bestemt til at vise Snigmordere Vei, og Hs. Majestæt vilde tro dem.

At der iagttages en ikke mindre Hemmelighedsfuldhed med Hensyn til hans Harem, er bekjendt nok, og meget af den øvrige Hemmelighedsfuldhed turde vel stamme derfra. Selv naar Haremsdamerne en Gang imellem er ude at lufte sig, stræber man at omgive dem med en Mur af Bevogtning. Saaledes fortæller en Fremmed om et Møde, som Tilfældet skjænkede ham med Haremsdamerne: Jeg var paa Veien hjem fra Therapia til Konstantinopel og var netop hensunket i mine egne Tanker, da jeg blev en Støvsky vaer, som langsomt nærmede sig mig. Strax efter standsede en Forridertrop omkring mig, der med voldsomme Gestus og underligt pibende Stemmer søgte at forklare mig Noget. Det er ikke behageligt pludseligt at finde sig omgivet af et halvt Hundrede ibenholtsorte Røvere, der alle ere bevæbnede, og som øiensynligt ere ophidsede over Noget. Tilsidst begreb jeg, at de ønskede at faae mig tilside, jeg dirigerede da min Hest tilbage til en lille Høi, der var ved Siden af Veien og ventede der. Først kom der et nyt Optog af Eunuker i sorte, stramtsluttende Frakker med opstaaende Kraver og Fez. Saa fulgte det huslige Tjenerskab i livlige Dragter og derpaa en Række Vogne. I den første sad en yndefuld, blond Tscherkesserinde med to smukke Drenge. Hendes Slør *(yashmak)* var skjødesløst kastet tilside, for at hun friere kunde indaande Luften, og hun skottede til mig med et skalkagtigt Smil, som om hun gottede sig over, at hendes Vogtere havde været klodsede nok til at lade mig være Tilskuer ved hele Processionen. Hun var overordentlig smuk, med lige, hvide Tænder, gyldent Haar og blaa Øine og iført en Slags gjennemsigtig Støvkaabe af skinnende Silke. Derpaa kom en Vogn fyldt med mørke Houris'er, der Alle havde slaaet deres Slør tilside, og pludrede sammen som Børn. En af dem holdt en Blomst til sine Læber med en komisk Gestus. Jeg talte femogtyve aabne Vogne og en lukket. Den Sidste var omgivet af en særlig Bevogtning af skjægløse Sorte, der holdt sig saa tæt op til Vognen, at det var umuligt at se, hvem der var i den. De Fleste af Eskorten skulede uhyggeligt til mig, da de passerede, og efterlod mig indhyllet i en Støvsky, der ganske berøvede mig Synet af denne brogede Procession. Det var kun en lille Del af Hoffets Damer, der vendte tilbage fra en Udflugt til et af Sommerpaladserne. Da forstod jeg Grunden til „Abdul den Fordømtes“ dybe Tungsind.

Den tyrkiske Kvindes Lod, selv naar hun finder Optagelse i Sultanens Harem, er ikke altfor misundelsesværdig. Hendes Liv fra Vuggen til Graven kan inddeles i tre Afsnit: Barndommen, den modnere Alder og Alderdommen. Naar hun fødes, indføres hun i Tilværelsen gjennem en Række mystiske Skikke og Ceremonier, der strax vilde gjøre det af med Enhver, hvis Konstitution var mindre seig end man i Reglen finder den hos et almindelig tyrkisk Barn. Har hun først gjennemgaaet denne Ildprøve, er der neppe Fare for, at noget Andet skal skade hende. Naar hun da har naaet en Alder af syv-otte Aar, har hun en Verdensdames hele Sikkerhed. Der bliver da bundet Guldmønter i hendes Haar og hun bliver proppet til Overflod med Mælk og Syltetøi og Ris, at hun maa blive Houris med et maanerundt Ansigt. Hun iføres en bølgende, mangefarvet Klædning, der vilde se forrykt ud i vort tilrøgede Klima, men som har en ubeskrivelig Virkning under Østens rene Himmel. Hendes Fingerspidser males med orangefarvet Henna, hendes Haar farves, og naar hun har naaet en Alder af fjorten eller femten

Aar, bliver hun høitidelig iført sin *yashmak* — et smukt Slør af blødt, hvid Musselin, som fuldstændigt dækker hendes Ansigt — blot med Undtagelse af Øinene — naar hun ønsker at unddrage sig paatrængende Fremmedes Blik.

Barndommen er den mest tiltrækkende Del af en tyrkisk Kvindes Liv. Hvis hun er smuk og hendes Familie ønsker, at hun skal gjøre Fremgang i „Verden", bliver hun — kort efter at have anlagt Sløret — overgivet til Sultanen og indføres med mystiske Skikke og Ceremonier i hans Harem. Der bliver hun, indtil hun fjernes derfra af Døden eller af sin — Gemal.

DEN HØIE PORT

Ada

De var to sjeldent smukke Søstre — Karoline og Ada — sexten og sytten Aar gamle.

Karoline var den yngste. Hendes nøddebrune Øine og den lille krusede Mund med de hvide, blinkende Tænder lo altid. Hun var svai og smidig, havde et pragtfuldt mørkt Haar og en livsvarm, klædelig Rødme paa sine unge, runde Kinder. Hun var ferm, livlig og snaksom.

Ada var noget helt Andet. Hun var lidt høiere og slankere og lidt sartere. Der var noget Madonnaagtigt ved hendes lysblonde Hoved med de rene, vemodige noget aflangt tegnede Ansigtslinier. I en Alder af tolv Aar havde hun under en slem Sygdom ganske mistet sin Hørelse. Dette havde været bestemmende for hendes hele senere Udvikling, og hun var bleven meget indadvendt og religieus. Al den Lytten-til og Snakken-med, som efterhaanden uddanner andre unge Piger af det gode Selskab til *Verdens*damer, havde hun ganske naturligt altid været stillet udenfor. Der var Omraader, paa hvilke hun ligefrem var helt uvidende. Hendes Raisonnementer var barnligt dybsindige. — Men langt i hendes lille, smukke og gode Sjæl levede der en Verden af tyste, alvorlige og inderligt kjærlige Tanker.

Adas Mund talte kun daarligt for sig, men i hendes store, dybe, ubeskriveligt graa Øine stod der at læse et Sprog, som var saare rigt.

Netop da de to Søstre var en sexten-sytten Aar gamle, blev der præsenteret en ung Mand i Familien. Faderen havde truffet ham i Forretningslivet og i Klubber og bad ham en Dag med hjem til sin Kone og Døttre.

Den første Gang, han kom, sad Ada i det inderste Kabinet og broderede. Gjennem Portièrerne saae hun ham staa og tale med Moderen og Karoline inde under Prismelysekronen i den tæppebelagte Dagligstue. Saa satte de sig alle Tre i Bevægelse og kom ind imod hende.

Idet Ada saae ham skride igjennem Portièren og komme nærmere, følte hun en stærk og besynderlig Svimmelhed gribe sig.

Han var høi og lys, med et stort, tilspidset, lyst Fuldskjæg og med et kjækt og venligt Smil om Munden.

Han bøiede sig bukkende ned over hende, tog hendes Haand og sagde Noget til hende, som hun ikke forstod.

Hun vilde just til at sige ham, at hun ikke kunde høre. Saadan almindelige Sætninger, en lille Smule Tale pleiede hun da at kunne overkomme, men nu slog Stemmen pludselig Klik for hende og vilde slet ikke lystre.

„Pl . . . ptl . . ."

Hun stammede. Med et ulykkeligt Blik saae hun op til Moderen, der hurtig gav sig til at forklare. Hans Øine, der et Øieblik havde hvilet uforstaaende paa hende, lyste atter venligt og smilende imod hende.

Men saa skjød der hurtigt en hed Rødme op i hendes Kinder, medens Moderen, der stod og klappede hende paa Haaret, vedblev at tale for hende.

Fra den Dag kom den unge Mand der ofte i Huset. Han var munter og elskværdig og forstod saa godt at passiare med dem Allesammen — ogsaa med Ada. En hel Del af hvad der blev fortalt, pleiede hun at kunne læse sig til paa de Talendes Læber, hvis Bevægelser hun uafbrudt fulgte med sine store, levende Øine. Naar det alligevel kneb for hende, og der var Noget, som hun ikke fattede, blev der skrevet op paa en lille Tavle, hun altid havde i Nærheden af sig.

Nu begyndte der at foregaa en Forandring med begge de to unge Piger. Karoline blev mere livlig, Ada mere alvorlig. Naar Karoline gik og trallede inde i alle Stuerne, sad Ada og saae stirrende og drømmende hen over sit Broderi og ud ad Vinduet.

En Eftermiddag, da den unge Mand var ventet, gik Ada flere Gange hen foran Speilet i Dagligstuen og glattede paa sit smukke blonde Haar. Karoline, der lige havde været inde at tage en anden Kjole paa, sad henne i en Lænestol og saae forskende paa hende.

„Ada! Ada!" raabte hun og gik hen til hende.

Ada vendte sig.

„Du gaaer og pynter Dig! Nu er Du saamænd fin nok!" sagde Karoline.

Ada stod med et spændt Udtryk og betragtede Søsterens Læber.

„Er det for Hr. Borgens Skyld, at Du pynter Dig? tilføiede endelig Karoline.

Men da blev Ada flov og fornærmet paa en gang.

„Nn . . . nn . . . nei", stammede hun og rystede ivrigt paa Hovedet.

Derpaa gik hun ind og satte sig i en Krog i Kabinettet og var ikke omgængelig mere den Dag.

Den unge Hr. Borgen og Karoline blev hurtig rigtig gode Venner. De havde altid saa meget at tale om. Deres glade, frie Væsen gjorde Livet let og lyst for dem og nærmede dem til hinanden.

Men jo mere de kom hinanden nær, desto mere fjernede Ada sig fra dem Begge.

SULTAN ABDUL HAMID

Hun sad nu saa ofte alene inde i Kabinettet med Hænderne i Skjødet og Tankerne kredsende vidt omkring, at Moderen spurgte:

„Ada! . . . Ada! . . . Hvad spekulerer Du paa?"

Ada svarede ikke paa Spørgsmaalet. Hun saae bestemt paa Moderen og sagde saa meget dybsindig:

„Mo'r . . . Kjærlighed er besynderlig . . . Man skal være meget forsigtig med Kjærlighed . . . det er meget alvorligt . . ."

Moderen smilede og klappede hende paa Kinden.

En anden Dag tog Ada sin Moder ved Haanden og trak hende med hen til Portièren, hvorigjennem man kunde se Karoline og Borgen sidde inde i Dagligstuen lige over for hinanden og meget stille.

„Mo'r! . . . De har en Hem'lighed! . . . de To har en Hem'lighed!" hviskede Ada og saae helt høitidelig og beklemt ud.

Nogen Tid efter blev Karoline og Borgen forlovede, og der var stort Gilde hjemme.

Ved Bordet blev der holdt mange Taler, og navnlig talte Faderen varmt for sin Svigersøn. Stemningen var meget animeret, og Alle vare glade.

Kun var der Ada, som var nedtrykt. I lang Tid havde hun allerede gaaet og pylret og seet daarlig og bekymret ud. Nu i Aften sad hun der ved Bordet i en helt hvid Silkekjole, smuk som en Fe, men med et lille sygt Smil om Munden og meget bleg.

„Ada seer saa daarlig ud", sagde en af de fremmede Damer.

„Ja, hun har paa det Sidste ikke været rigtig vel", svarede Moderen og saae bekymret paa sin Datter. „Hun har jo heller aldrig været stærk siden den slemme Sygdom."

Adas store og i Aften saa forunderlig, glødende Øine fulgte anspændt de Talendes Læber.

Da man reiste sig fra Bordet, kom Karolines Kjæreste og vilde i Overgivenhed kysse Ada til Velbekomme. Men da skubbede hun ham heftigt fra sig og blev stærkt sindsbevæget. Al hans og Søsterens forenede Snakken-godt for hende hjalp slet ikke, og da Karoline sluttelig lagde Armene om hendes Hals, kom hun til at græde og maatte gaa ind i Sovekammeret.

En halv Times Tid senere kom Moderen ind for at se til hende.

Hun laa ganske stille derinde paa en Puf, i

sin hvide Silkekjole, med lukkede Øine og foldede Hænder.

„Ada! . . . Ada! . . . vær nu flink og kom ind til os Andre!“ kaldte Moderen.

Ada lukkede sine store Øine op, og der laa ligesom en Ild af Smerte langt derinde i dem.

„Jeg er saa ond, Mo'r! . . . saa ond! saa ond!“ stammede hun. „Nu be'r jeg til Vorherre, at jeg dog maa blive bedre . . .“

Moderen lagde sig bedrøvet paa Knæ foran hende og tog hendes Hoved ind til sit Bryst.

„Stakkels lille, gode Ada“, hviskede hun. „Min stakkels lille Pige.“

Ada hulkede.

Lauritz Petersen.

Fruen: „Der gives Øieblikke, hvor jeg virkelig gjerne vilde være en Mand!“

Herren: „Hvornaar, maa jeg spørge?“

Fruen: „Naar jeg gaaer forbi en Modehandlerindes Vindue og tænker ved mig selv: Hvor lykkelig kunde jeg dog ikke gjøre min Frue, hvis jeg kjøbte hende en ny Hat!

×

Gjæsten (til Opvarteren): „Bring mig et Par Vittighedsblade!“

Opvarteren: „Undskyld — de læses allesammen i Øieblikket! Men kunde jeg maaske ikke for en Gangs Skyld selv servere Herren nogle Vittigheder!“

×

Farvel Tunnelkys!

Amerikaneren: „Det er dog vidunderligt, hvor Civilisationen stadig bestræber sig for at forhøie Menneskenes Velvære.“

Europæeren: „Ja — a, unægtelig; men hvorledes —“

Amerikaneren: „Jo, tænk blot, hvor anstrengende en Bryllupsreise tidligere var med alt det Kysseri i mørke Tunneller! Men nu paa min sidste Udflugt i saadan Anledning finder jeg til min Glæde alle Tunneller oplyste med elektrisk Lys!“

×

Mabel (kommer just tilbage fra Europa): „Jane, jeg er forlovet med syv Hertuger, en Marquis, elleve Grever og ni Grander af allerførste Rang.“

Jane (forbauset og misundelig): „Hv-a-d?“

Mabel: „Ja — og alt det i en eneste Person. Han er nemlig Spanier, maa Du vide.“

(Truth)

×

Søsteren: „Hvorfor gifter Du dig ikke med den Dame?“

Broderen: „Jeg havde nok Lyst, men uheldigvis lider hun af en organisk Talefeil.“

Søsteren: „Hvordan det?“

Broderen: „Hun kan ikke sige ‚Ja‘.“

(Tit-Bits)

Domenico Tiburzi

ET LIV SOM BRIGANT

FORPAGTERGAARDEN „LE FORANE“

„Saa frit et Liv, det fører vi, et Liv saa fuldt af Lyst“ har han kunnet synge i over femogtyve Aar, den fortræffelige Gamle, som vort Billede forestiller i en noget vanskelig og for ham høist fatal Situation, men tilsidst har dog Skjæbnen indhentet ham. Hvem Tiburzi var, der efter at være bleven skudt og sat op af et Træ, blev fotograferet? Den berømteste — man kan ikke sige mest berygtede — Brigant i det moderne Italien, som drev sit Uvæsen i den vilde Egn mellem Rom og Toskana og i Maremmerne, et levende Stykke Romantik, der fra den gode gamle Tid naaede ned i vort nøgterne fin de siècle. Med det Røverpak, der fanger Postkuske, udplyndrer sagesløse Veifarende, og leilighedsvis ogsaa lader et stakkels Offer stikke ned, havde Tiburzi, paa hvis Hoved der var sat en Pris af 10,000 Francs, intet fælles. Nei, han var en „social Institution“, Personificeringen af Justits og Politi i Egne, hvor aldrig eller sjeldent en Gendarm sætter sin Fod.

For at forstaa Tiburzis Virksomhed maa vi kaste et Blik paa hans Liv. Den 29. Mai 1836 døbte i Følge Celleres Kirkebøger dette Steds Præst Radicelli Sønnen af den brave Landmand Tiburzi og gav ham Navnet Dominico. Og som „Domenichino“ streifede den unge Tiburzi viden om og gjorde sin ærlige Fader mange Sorger. Dog blev han tredive Aar gammel, førend han opdagede sit Talent og skjød et Menneske. Han blev fængslet, men atter frigivet af de pavelige Myndigheder. Først ved den nye Æras Begyndelse (1870) finder vi den fra Røverlærling til Svend Avancerede i Cornetos Bagno, fra hvilket han undløb i 1872 sammen med sin trofaste Ven Biazini. Og nu begynder Domenico Tiburzis virkelig glimrende Brigantkarriere, nu lægger han, ganske vist med Ild og Sværd, Grunden til sit kommende Herredømme, „Regno di Tiburzi“, som efterat Domenichinos Autoritet først var bleven anerkjendt af Store og Smaa, ja selv af Embedsmændene, blev til et „Fredsrige“.

Rigtignok gik der en lang Række blodige Kampe foran denne idylliske Tilstand. Men i Tidens Løb kom der følgende faste Forhold mellem Tiburzi og Maremmerbefolkningen: de store Grundeiere betalte ham med Øvrighedens Vidende en aarlig Afgift, som i enkelte Tilfælde

gik høit op i Tusinderne, hvorfor han sikkrede dem den absolute Sikkerhed paa Gods og Liv og det i en Egn, der før hjemsøgtes af smaa og store Røverbander („latitanti"), og hvor Staten faktisk var magtesløs. Var de Store tilfredse med denne Tilstand, var de Ringe saa meget desto gladere, da Tiburzi uddelte sine Skatte med rund Haand, hjalp dem, der bad om Hjælp, og i Virkeligheden spillede Rollen som et allestedsnærværende retfærdigt Forsyn.

Det Liv, Tiburzi førte med sine Trofaste (han havde aldrig mere end 5, 6, saadanne om sig), var en harmonisk Blanding af Romantik og moderne Livsnydelse. Snart holdt han Hof i Hvælvingerne i Flækken Castro, som 1649 blev ødelagt paa Innocenz den 10des Befaling, snart i Slottet Roccaccias vedbendkransede Ruiner, der tidligere hørte til Republiken Siena, snart i alle Slags Huler eller Avlsgaarde. Ja, saa lidt generede han sig for Myndighederne, at han i den saakaldte Lamoneskov, 3 Kilometer fra Farnese, lod bygge en Gaard, hvor han holdt egen Forvalter og Forraadskammer for sin Bande. Her gav han stundom „Diners", ved hvilken det gik lystigt til. I et andet Hus i Skoven, det saakaldte „Casetta di Nardo", havde den nye Rinaldini ogsaa en „Rosa", eller, hvad mere er, hele to af Kaliber, som med blød Haand strøg den gamle Bjørn Regeringssorgerne af Panden, Noget, der ikke forhindrede ham i som en ægte Paschanatur ogsaa paa andre Steder at have galante Eventyr, skjøndt en kjær Ægtefælle sad og ventede paa ham i Byen Farnese. De kjærligste Baand knyttede iøvrigt Tiburzi til sin i og om Cellere boende Familie: alle sine Brødre, Neveuer og øvrige Slægtninge hjalp han til Velstand. Var der Bryllup, Barnedaab eller blot Dødsfald, strax viste den gode Onkel sig i egen Person for at gratulere, bringe Foræringer eller bede et „De profundis". Ofte — men da altid i borgerlig Dragt og med Briller paa — gjorde han Reiser til Rom, ja endog til Udlandet. Saaledes kom han som god Patriot ved Kongeparrets Sølvbryllup til den evige Stad, og den foregaaende Sommer havde han sammen med sin Neveu og Tronarving Fioravanti tilbragt ved Rivieraen og i Paris.

Tiburzi var en Levemand og blev Offer for denne Lidenskab eller Tilfældet. Rolig og stille fornøiet havde den gode Mand foretaget en Inspektion af sit Rige sammen med sin tro Fioravanti og træt og tørstig indkvarteret sig hos Forpagteren paa „Le Forane". Da paa engang halsede Hundene løs — udenfor staa Mænd, Gendarmer, som dundre paa Dørene med deres Geværkolber — og nu udvikler der sig en rasende Kamp, indtil den gamle Brigant er skudt og Herberget stormet. Fioravanti lykkedes det at undslippe i Mørket og Forvirringen.

Hos den Døde, der aldeles ikke seer ud som en Brigant, men snarere som en landlig Godsbesidder, fandt man et helt Arsenal af Vaaben, samt et Forraad af alle mulige og umulige Gjenstande, deriblandt Sæbe, flere Kamme og — et Skrivetøi. Intet Under altsaa, at Professor Lombroso, hvem man har sendt den Gamles Hjerne, i denne har opdaget alle Tegnene paa — Hædersmanden, *„uomo onesto"*.

Hans Barth.

DOMENICO TIBURZI. FOTOGRAFERET EFTER DØDEN

Den største Klokke i Verden

Verdens største Klokke er nylig bleven støbt i Cincinnati i De forenede Stater i Amerika. Denne Klokke veier 3000 Pund, er forneden 8 Fod bred og er 7 Fod høi. Knevelen alene veier 700 Pund. Klokkemetallet bestaar af 78 Procent Kobber og 22 Procent Tin, hvilken Legering først blev støbt i Barrer paa 120 Pund hver, forinden Støbningen af selve Klokken kunde begynde.

DR. A. BERTILLON (DOBBELTBILLEDE)

Dr. Bertillons System til Identifikation af Forbrydere

PROBLEMET om at kunne identificere Forbrydere er urgammelt, og Forsøgene paa en Løsning heraf svarede selvfølgelig til Menneskenes Kulturstandpunkt i Tidernes Løb. Allerede Kineserne tog deres Tilflugt til Fingeraftryk; de aftrykte nemlig i Vox Hudfuren i Tommelfingerens Underflade. I Europa har man i gamle Dage benyttet Brændemærkning, senere Personbeskrivelse, der endnu er i Brug i mange Lande, og i de sidste 50 Aar Fotografering. Desuden gjorde man Forsøg med Gibsaftryk af Underkjæberne eller Ørerne tilligemed en nøie Beskrivelse af Øinene eller et eller andet Ansigtstræk. Men alle disse Forsøg viste sig utilstrækkelige, Signalementerne vare meget vanskelige at optage og den hele Fremgangsmaade kostbar og omstændelig.

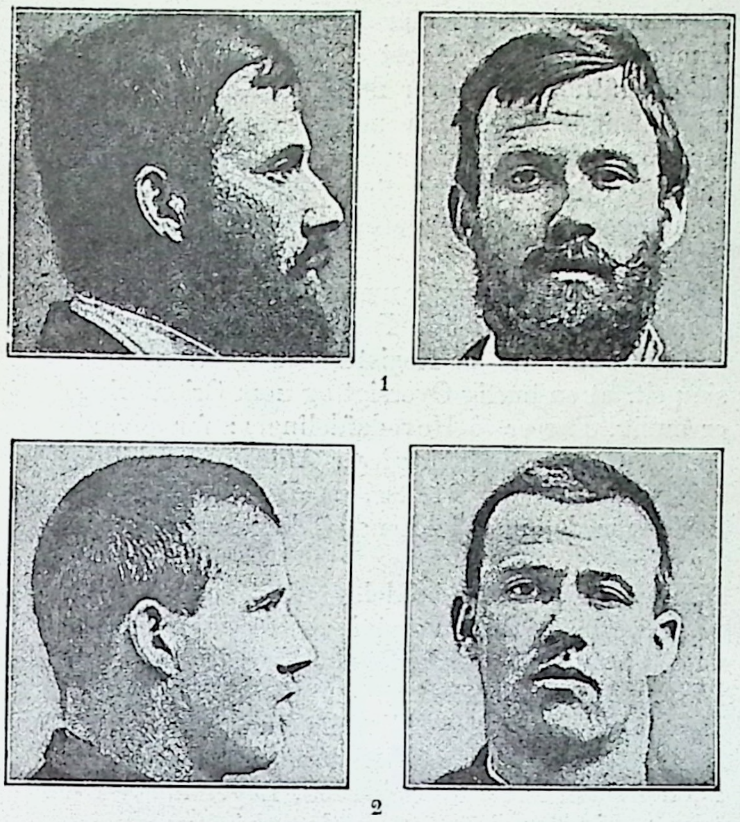
Spørgsmaalet om et praktisk System til Identifikation blev imidlertid stadig mere brændende, eftersom Tiden gjorde Fremskridt i alle andre Forhold. De professionelle Forbrydere er jo, som den nyeste Statistik viser, blevne til en stor Fare for det ordnede Samfund. I Frankrig gaaer saaledes 90 Procent af de professionelle Tyve uopdagede omkring. I Kampen mod disse Mennesker har Samfundet kun *et* sikkert Middel, nemlig Uskadeliggjørelsen. Men for at kunne gjøre en professionel Forbryder uskadelig, maa man kunne gjenkjende ham, selv om han hemmeligholder sit Navn eller optræder under falsk Navn. Naar en Forbryder igaar er bleven løsladt fra Tugthuset f. Ex. i Paris, eller, hvad der vil sige det Samme: at han er bleven sluppen løs mod Samfundet, og han saa imorgen begaaer Indbrudstyveri i Marseille, da maa man kunne fastslaa hans Identitet, selv om han negter at opgive sit Navn. Thi kun paa denne Vis er det muligt paany at faae ham dømt til mangeaarig eller endog livsvarig Fængselsstraf. Men det gjelder ogsaa om at befri Folk, som ellers paa Grund af deres ofte slaaende Lighed med eftersøgte Forbrydere er udsatte for Forvexling, fra den triste Mulighed at komme i langvarig Varetægtsarrest, medens Undersøgelsen staaer paa.

Her er det da, at man benytter Dr. Bertillons System, det anthropometriske Signalement.

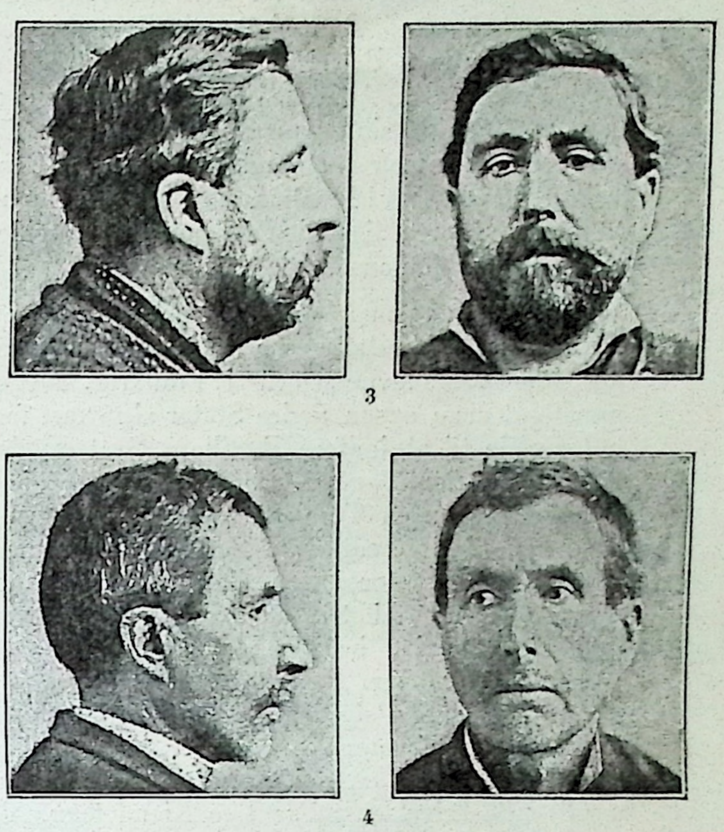
Dr. *Alfons Bertillon*, en ung parisisk Læge, fik i Aaret 1879 følgende, iøvrigt nærliggende Ide: „Det er en bekjendt Sag, at det ikke er muligt i Planteverdenen at finde to ganske ens Blade; thi Naturen gjentager sig ikke. Saaledes forholder det sig ogsaa med Menneskene. Jo omhyggeligere vi anstiller en Sammenligning, desto flere Forskjelligheder ville vi finde, i det Ydre eller Indre, i Knokkelbygning, i Muskulatur, Aarenet, Ansigtsudtryk, Bevægelser o. s. v.“

Herpaa grundede han sit System. Han besluttede at maale og beskrive Forbryderne. Maalingen med dertil indrettede Instrumenter af enkelte Legemsdele og Beskrivelsen af andre Organer

Personers Identitet til Trods for Billedernes betydelige Ulighed

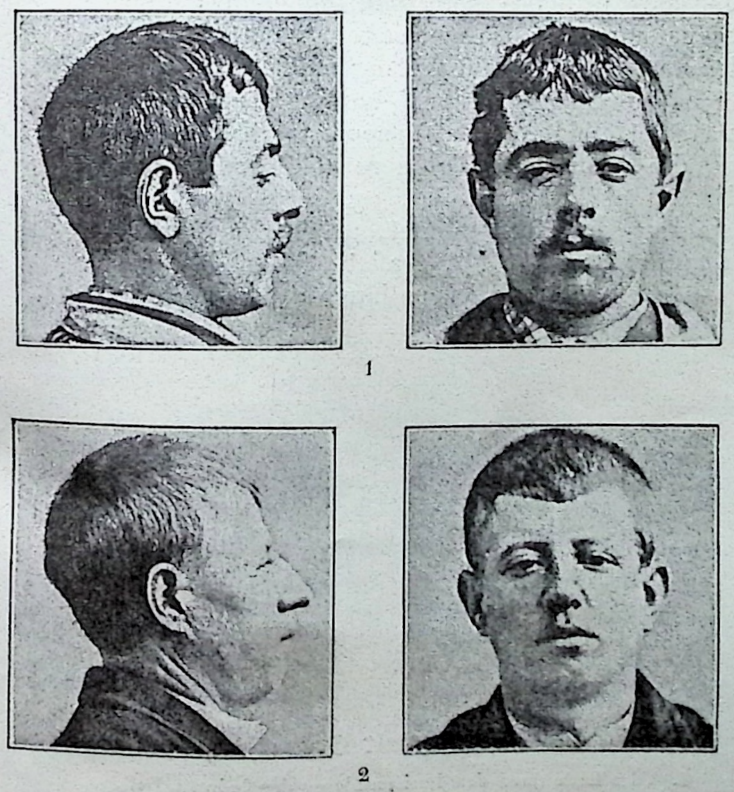

Nr. 1 og 2. Samme Person med og uden Skjæg (Profil og en face-Billed).

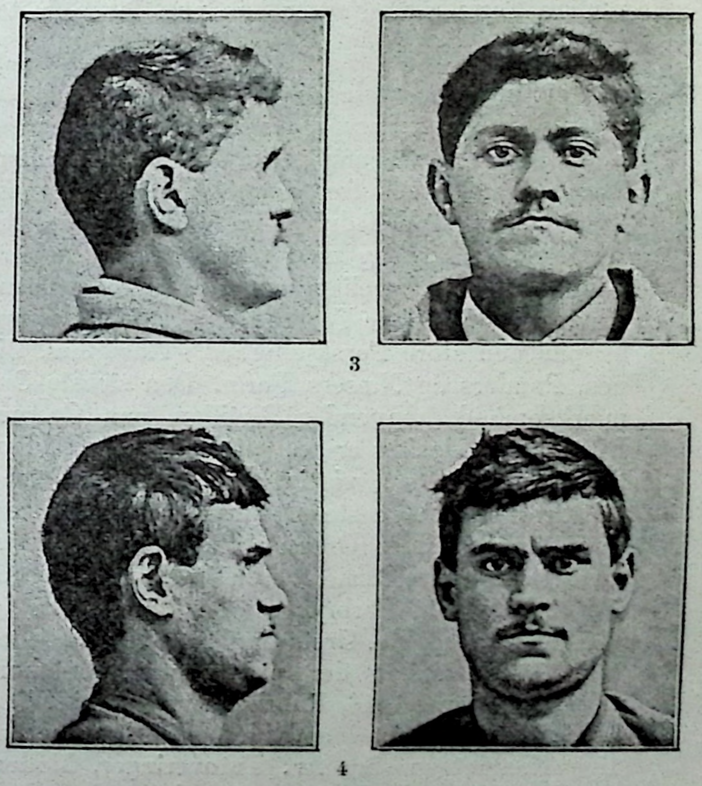

Nr. 3 og 4. Samme Person med og uden Skjæg, med 5 Aars Mellemrum.

Ikke-Identitet til Trods for Billedernes store Lighed

Nr. 1 og 2. To forskjellige Personers Lighed paa Grund af ens Hovedform (Tartarhoved).

Nr. 3 og 4. To forskjellige Personers Lighed paa Grund af fremstaaende Underkæber.

efter deres Farve og Form skulde tilsammen danne det anthropometriske Signalement. I Aaret 1885 fremsatte Bertillon for den internationale Fængselskongres i Rom dette sit System, der 1893 udkom som Bog i to Oplag og strax blev oversat paa Tydsk. Allerede i 1882 henvendte den franske Regering sin Opmærksomhed paa Bertillons Opfindelse, og der oprettedes snart et Centralbureau i Paris til Identifikation efter Bertillons Methode, senere ligeledes i Nancy, Marseille, Lille, Nizza, Toulouse og Bordeaux.

Da Fremgangsmaaden var ganske simpel og let at lære, Omkostningerne ringe og de Erfaringer, der var blevne gjorte i Frankrig, meget gunstige, saae ogsaa andre Stater sig snart foranledigede til at indføre Bertillons System, der fik Navnet *Bertillonage.* Først var det Belgien, der var bleven en Tumleplads for de fra Frankrig flygtede internationale Forbrydere, dernæst de Forenede Stater i Amerika, samt Rusland, Rumænien, Flertallet af de sydamerikanske Republiker, Tunis, britisk Indien og nogle af Schweiz' Kantoner. Og nu for nylig har ogsaa Preussen besluttet sig til at indføre Bertillonagen.

Bertillons Signalement bestaaer 1) i Maaling af Legemet, 2) i en nøiagtig Personbeskrivelse og 3) i Beskrivelsen af særlige Kjendetegn. Til Maaling af Legemet bruges et særligt dertil konstrueret Maaleapparat, men til Beskrivelsen maa benyttes Sprogets Ord. Som Supplement til vort daglige Omgangssprogs almindelige Betegnelser (stor, middel, lille, proportioneret o. L.) har Bertillon imidlertid opstillet en hel Skala af Udtryk, hvorved Legemsdele og Ansigtsorganer af alle mulige Former og Farver kan paa det Nøieste betegnes.

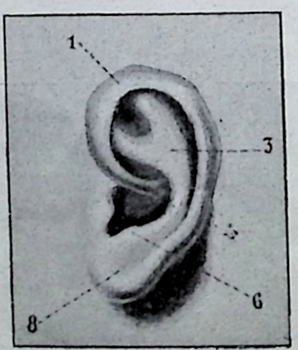
Han inddeler saaledes Øinene i syv Grupper efter Regnbuens Farver, Næsens Form betegnes paa tre Maader: Grundfladen, Ryggen og Roden, Panden beskrives efter dens Høide, Skraaning og Bredde. Til Veiledning for Begyndere existerer der en Lærebog med et kunstnerisk udført Album af omhyggeligt ordnede farvede Øien-Tavler og en Række Forbrydertyper som Exempler paa den store Forskjellighed i Ansigters, Øines, Panders og Næsers Form. Den største Opmærksomhed henvender Bertillon paa Ørerne. Efter hans Mening er paa et Fotografi til Identifikation Intet saa vigtigt som Ørernes Form; thi Øret er det eneste Organ, som i Modsætning til alle andre Organer ikke forandrer sin særegne Form fra Barnealderen til Oldingealderen. Til et Billede af Forbryderen *en face* slutter sig altid et Profilbillede. Ørets Vigtighed som Kjendetegn sees af, at der paa Signalementskortene findes anført 16 Rubriker med forskjellige Øreformer. Har man endvidere enkelte mærkelige Kjendetegn som Ar, Tatoveringer, Modermærker e. L., beskrevne efter deres Størrelse, Udseende og Sted saa er Signalementet færdigt.

Man samler nu blot sammen paa den Slags Signalementskort, til man har af dem i Ti, ja Hundredtusindvis. I Aaret 1895 eiede det parisiske Centralbureau over 200,000 Kort. En saadan Mængde Kort maa naturligvis registreres, saa man i den kortest mulige Tid og med fuldstændig Sikkerhed kan finde det Signalement, man søger, eller konstatere, at det ikke findes i Samlingen.

Vanskeligheden ligger nærmest i at gjøre Kort-Samlingen overskuelig. Bertillon har dog forstaaet at indrette sit Register saa overraskende simpelt, at en hurtig Oversigt og nem Orientering er mulig. Der er to Hovedafdelinger: for Mænd og for Kvinder. Indenfor hver Afdeling udskilles saa Personer under 21 Aar, da disse endnu ikke ere udvoxede og udelukkende inddeles efter Ørets Bygning.

Alle øvrige Kort inddeles efter selve Legemets Beskaffenhed. Først inddeles efter Hovedets Længde i tre Afdelinger, hvoraf hver Del igjen, efter Hovedets Bredde, deles i tre Afdelinger. Hver af disse ni Afdelinger deles da i Underafdelinger, efter Mellem-Fingerlængden, Fodlængden, Underarmslængden, Legemets Størrelse, Lillefingerens Længde, Irisfarven og endelig Ørenes Længde. De forskjellige Grupper sættes paa aabne Cartons, som lægges i Hylder paa Væggen. Naar man da søger et bestemt Kort, tager man først fat paa Afdelingen for Hoved-Længde og derpaa i Rækkefølge de øvrige Afdelinger. Saa naaer vi til den sidste Række, som maa indeholde det søgte Signalement, saafremt vedkommende Person allerede tidligere er straffet og maalt.

Af særdeles vigtig Betydning er Systemet, naar det gjelder om at opspore flygtede, allerede maalte Forbrydere. Tidligere holdt man sig udelukkende til Fotografiet, og det skal da ikke sjeldent være forekommet, at en Opdager i sin Lomme har havt Fotografiet af den Forbryder, han eftersøgte, og hvem han nu passerede paa

Et normalt Øre

1. Ydre Liste (med den horisontale og den lodrette Del), 3. Indre Liste, 6. Antitragus og 8. Ørelappen.

Gaden uden at kunne gjenkjende. Bertillon anbringer nu ved Siden af Fotografiet et Identifikations-Billede af Forbryderen, og Opdageren kan ikke nøies med at bære Billedet i sin Lomme; han maa indprente sig Billedet i Hukommelsen, kunne beskrive det, lære selve Personen at kjende. Identifikations-Billedet bestaaer af et omhyggeligt Udvalg af de Eiendommeligheder og særegne Træk i Forbryderens Signalement, som let huskes, og det tjener til, at Opdageren bevarer et saa charakteristisk Billede af den Eftersøgte, at det bliver ham muligt at gjenkjende ham, strax naar han seer ham. Hvorledes dette Identifikations-Billede stilles sammen, faaer man Besked om i Lærebogens udførlige Forskrifter.

Skal imidlertid Bertillons System fuldkommen opfylde sin Hensigt, maa det ikke alene indføres i alle europæiske Stater, men ogsaa blive internationalt i den Forstand, at der ved Siden af den enkelte Stats Centralbureau maa oprettes et internationalt Archiv og Oplysningsbureau. Saa kan man først træde virksomt op mod de internationale Forbrydere. Denne Tanke, der først er udtalt af Professor *v. Sury* og fremsat som en Resolution paa den i Paris afholdte internationale Fængselskongres, vandt ogsaa Kongressens fulde og enstemmige Billigelse.

L.

Eiendommeligheder ved Øret og Beskrivelsen heraf

1. Ydre Listes horisontale Del flad.

2. Ydre Listes horisontale Del meget stor.

3. Ydre Listes lodrette Del meget lille.

4. Ydre Listes lodrette Del meget stor.

9. Antitragus vandret.

10. Antitragus udhulet.

11. Antitragus udbuet.

12. Antitragus forenet med Helix.

5. Ørelappen kiledannet.

6. Ørelappen frithængende.

7. Ørelappen meget lille.

8. Ørelappen meget stor.

13. Nederste Del af „indre Liste“ udhulet.

14. Øverste Del af „indre Liste“ fremhævet.

15. Øverste Del af „indre Liste“ mangler.

16. Øverste Del af „indre Liste“ meget lang og stærk.

Melanchthons Firehundredaarsdag

DEN 16de Februar var det firehundrede Aar siden, at Philip Melanchthon blev født, og hvis der er Grund til at mindes de Mænd, der have efterladt sig blivende Spor ikke blot i Historien, men i selve Udviklingen, vil denne Dag, ogsaa her i Norden, være en Mindedag af Rang.

Og dog er det saaledes, at medens Luther for den almindelige Bevidsthed endnu tegner sig som en mægtig Skikkelse i Historiens Forgrund, en Type for den Tidsalder, hvori han levede og virkede, saa er Melanchthon ligesom gledet bort, udvisket — bleven staaende som et Navn, hvortil knytter sig Forestillingen om en uhyre Lærdom, men hvis historiske Betydning interesserer mindre. Dette hænger ganske nøie sammen med Lovene for historisk Erindren; thi mens den dristige Handling taler et Sprog, der forstaaes til alle Tider, saa skifter Tænkningen og Lærdommen Form fra Generation til Generation og teologiske og filosofiske Systemer tale et Sprog, som kun tilfulde forstaaes af Samtiden for derpaa hurtigt at overføres til Historiens Kuriositetskabinet, og deres Betydning indskrænke sig til som Overgangsled at optages i Udviklingens nye Former.

PHILIP MELANCHTHON

EFTER KOBBERSTIK AF ALBRECHT DÜRER

Men naar dette maa siges om Melanchthons Skribentvirksomhed i Almindelighed, saa er der et andet Felt, paa hvilket hans Virksomhed har sat sig blivende Spor. Som Ordner og Organisator har han for Aarhundreder givet den lutherske Kirke dens Grundlag, og selv om dette har undergaaet Opfattelsesforskydninger, saa kan det dog ikke negtes, at det i Tidernes Løb har været Sammenholdsbaandet mellem de lutherske Kirkesamfund, og man tør sikkert sige, at den lutherske Reformation neppe havde faaet den faste og blivende Skikkelse og de langt rækkende Virkninger, den fik, om ikke Melanchthon havde staaet Luther ved Siden. For saa vidt kan man sige, at Melanchthons historiske Betydning ikke er ringere end Luthers, og at lige saa lidt som Reformationen var kommet istand uden Luthers Ildhu, lige saa lidt vilde den formodentlig være bleven bragt ind i faste Former, om ikke Melanchthons rolige og omfattende Dømmekraft og gjennemtrængende Lærdom havde staaet Luther ved Siden.

Allerede som ung var Melanchthon et Vidunder af Lærdom. Hans Moder, der ledede hans Opdragelse, var en nær Slægtning af den store Humanist Johannes Reuchlin, der gav Drengen Navnet Melanchthon, hvorunder hele Verden nu kjender ham, en græsk Oversættelse af hans Døbenavn Schwarzerd. I Reuchlins Skole indsugede han snart en Viden, der var langt ud over hans Alders naturlige Maal. Da han i en Alder af tolv Aar fra sit Hjem i Baden kom paa Høiskolen i Heidelberg, var han allerede vel forberedt, endogsaa i Græsk, hvad der dengang var sjeldent. I en Alder af 15 Aar bliver han der Baccalaureus i de frie Kunster; men da han derpaa ansøgte om at blive Magister blev han afvist paa Grund af sit barnlige Udseende.

Og da han endelig i en Alder af 17 Aar havde erhvervet Magistergraden optræder han som Foredragsholder over Virgil og Terents og udgiver en græsk Grammatik. Som andre af den Tids fremragende Lærde følte ogsaa han en Trang til at omspænde hele sin Samtids Viden, hvori Teologien indgik som et med de andre Videnskaber ligeartet Led. Han var hjemme i Datidens Jura, Medicin, Mathematik og Astronomi; men hans Astronomi udelukkede ikke en levende Tro paa Astrologiens Beregninger, ligesom han var forvisset om, at man af Linierne inden i Haanden kunde læse sig de menneskelige Skjæbner til.

I Kampen mellem sin Onkel Reuchlin og Mun-

kene stod han paa den Førstes Side og forsynede ham med Vaaben fra sit Rustkammer. Da han i Følge en Kaldelse af Kurfyrst Frederik den Vise holdt sit Indtog i Wittenberg i 1518 rystede man der paa Hovedet ad den ny Professor, der saae ud som en Dreng; men snart samlede han om sig Tilhørere i tusindvis, af alle Aldere og Stænder, og det varede ikke længe, før hele Tydskland lyttede til hans Stemme, naar han drog til Felts mod Samtidens videnskabelige Barbari. „Udødelige Gud“, udbryder den lærde Erasmus fra Rotterdam, „hvilke Forhaabninger indgyder ikke denne unge Mand, denne Dreng!“ Snart udbryder Luther om ham: „Denne lille Græker overgaaer mig ogsaa i Teologien“. Og da han under sit Ophold paa Wartburg erholdt de første Trykark af Melanchthons *„Loci communs“*, hvori den evangeliske Troeslære for første Gang var fuldt udviklet, og som blev optrykt over firsindstyve Gange i Melanchthons Levetid, udbrød han: „Skrid Du lykkelig foran og vær Hersker. Om jeg ogsaa gaaer til Grunde, taber Evangeliet dog intet; thi Du overgaaer mig nu deri.“

Forgjæves søgte man at lokke ham bort fra Wittenberg; fra nu af stod han uadskillelig ved Luthers Side. I de bevægede Kampaar, som nu fulgte, udfoldede Melanchthon en uhyre Virksomhed. Overalt var han til Rede med Hjælp og Raad. Hans Arbeidskraft syntes ingen Grænser at kjende. Han undte sig aldrig mere end fem Timers Nattero, og begyndte at arbeide om Morgenen Klokken to. Og da det gjaldt om at fastslaa Reformationens endelige Form, var det Melanchthon, der tog Arbeidet paa sine Skuldre, idet han affattede den augsburgske Konfession, som i 1830 blev forelagt Keiseren og Rigets Befuldmægtigede, og det var ogsaa ham, som forsvarede den. Forældet som dette Forsvarsskrift maa synes fra et Nutidssynspunkt, vil det dog let forstaaes hvilken Betydning det havde for sin Tid, og saa sandt som Udviklingen nu og fremdeles gaaer fremad mod friere og aandeligere Betragtning af Religionens Indhold og ikke i en Kurve tilbage til Opgivelsen af den individuelle Tænkefrihed og til Rom, saa staa ogsaa vi i Gjeld til dette Skrift. Modstanderne vilde da ogsaa hellere forhandle med „den brølende Løve“ (Luther) end med „den snedige Ræv“ (Melanchthon).

Og dog var denne store og lærde Teolog ikke i Tidens Løb de strenge Lutheranere streng nok. Man bebreidede ham hans Eftergivenhed overfor de Reformerte, paa samme Tid som de Reformerte klagede over, at han ikke var eftergivende nok. Keiseren forlangte ham udleveret, fordi han i ham saae „et ondt og giftigt Gemyt“ og betragtede ham som en Hovedhindring for den af ham forlangte Religionsfred og Rigsenhed.

Og skjøndt Aaret 1555 bragte den augsburgske Religionsfred, bragte den dog ikke Melanchthon nogen Fred. Den gamle og af mange Storme bøiede Mand vedblev at være et Bytte for Teologernes Raseri (Udtrykket er hans). Dertil kom, at Vennekredsen i Wittenberg var opløst. Hans Medarbeidere og Støtter havde Døden berøvet ham.

Døden kom derfor for ham som en Befrielse, da han hensov den 19de April 1560. Hans Støv blev stedet til Hvile i Slotskirken i Wittenberg ved Siden af Luthers, og han blev fulgt til Graven af et Ligfølge, som man ikke havde seet større i Wittenberg.

Med Kong Christian den tredie af Danmark stod Melanchthon i en levende Brevvexling som Raadgiver og Meddeler. Hans Breve til ham er i Virkeligheden en Slags Dagbog over forefaldende Begivenheder i Tydskland. Niels Hemmingsen var en Discipel og Ven af Melanchton, det var ved at følge ham og Nadverlæren, at han faldt i Unaade og maatte tage sin Afsked fra Universitetet.

Dr. N.

Olympia

ROMAN I FEM BØGER

AF

R. E. FRANCILLON

(19. Fortsættelse.)

Ligesom Kalifen, paa Engelens Bud, oplevede alle Begivenheder i et Liv paa tre Snese og ti Aar i det korte Øieblik, han dyppede sit Hoved ned i et Vandbassin, saaledes drog hele denne Historie med fornyet Liv forbi den Mand, som nu kaldtes Forsyth, inden hans pludselige Udbrud fik Mrs. Westwood og hendes Døttre til at vende sig om. Men da de fire Par Øine vare fæstede paa ham, havde hans Taushedsvane gjenvundet sin Magt. Det dæmpede Udbrud havde ikke efterladt blot en Dirren af hans Læber, og Ingen havde seet det opflammende Lys i hans matte Øine.

„Det er ganske godt gjort“, sagde han koldt. „Jeg ventede ikke at finde en Kunstbroder, eller rettere sagt en Kunstsøster i Gressford.“

„Han er altsaa Kunstner“, tænkte Mrs. Westwood, glad over at kunne anbringe den gamle Herre paa hans virkelige Plads i Samfundet og rette sin Optræden overfor ham derefter. „Jeg var vis paa, at han ikke kunde tilhøre Aristokratiet. „Aa ja, virkelig“, sagde hun, „det er en af Marians Tegninger. Jeg vidste nok, at De vilde blive overrasket.“

„Miss Marians?“ spurgte han, tvivlende og skuffet. „Er det muligt —?“

„Lad mig se“, sagde den store Kjender.

„Ja — meget god, virkelig meget god — udmærket. Maa jeg gratulere Dem, Miss Marian. Forsyth er vanskelig at stille tilfreds, og jeg er endnu vanskeligere."

Men han talte ogsaa kjøligt. Han var ikke kommen for at rose Marians Tegninger. Den unge Dame rødmede; men det vilde se saa taabeligt ud at gjøre Forklaringer om en ubetydelig Tegning, og hendes Moder vilde ikke synes om, at hun sagde: „Det er ikke min, det er min Cousine Olympias." Hun fik ikke Leilighed dertil. Men naar findes der Leilighed til Skriftemaal i slige Tilfælde, saafremt den ikke kommer af sig selv?"

Det var Olympias og Geralds Komme, der, ved at bortlede Opmærksomheden, forhindrede Miss Pender i at øve Retfærdighed. Det var en almindelig Begivenhed, men det Almindelige havde denne Morgen en Tilbøielighed til at udvikle sig til noget Ubehageligt. Mrs. Westwood vidste meget godt, hvem Jarlens Besøg egentlig gjaldt; Olympia vidste det ligeledes, og Gerald havde sine skinsyge Formodninger. Det var alt Andet end en almindelig Formiddagsvisit, uanseet at Besøgeren var en Jarl. For to Dage siden vilde Mrs. Westwood have sunget: *„Nunc dimittis"* for en slig Ære; nu bad hun: „Blot de Fremmede vilde gaa". Hun ærgrede sig over Olympia af to Aarsager: dels fordi hun var bleven saa længe borte, i Betragtning af hvem der havde været hendes Ledsager, og dels fordi hun var kommen saa hurtigt tilbage, i Betragtning af hvem hun vilde træffe derhjemme. Disse to Forseelser vare dobbelt utilgivelige, fordi man ikke kunde tilgive den ene, uden at den anden blev utilgivelig.

Olympia saae det bekjendte tvære Udtryk i Tantens Ansigt, og dette forøgede hendes gode Humør. Hendes Stjerne var denne Formiddag i Opgang. Hun var ved at vinde Magt. Hun var aldeles sikker paa Gerald, og næsten sikker paa Jarlen. Forsyth var hun ikke slet saa sikker paa. Hun kunde ikke blive den pinlige Tanke kvit, at han i sit stille Sind lo ad hende, og det lagde et Tryk paa hende. Havde hun vidst, at han ogsaa var inde i Dagligstuen, vilde hun ikke have skyndt sig saa meget med at komme, uden at være forberedt.

De Fremmede bleve til Frokost. Mrs. Westwood anbragte Enhver ved Bordet med en Omsigt, som Olympia gjennemskuede og besluttede at kuldkaste, saasnart som muligt. Lord Wendale sad mellem Fruen i Huset og Marian; Olympia paa samme Side mellem Forsyth og hendes Onkel; Gerald mellem sine tre Søstre paa den modsatte Side af Bordet; han var ikke misfornøiet med, at Olympia hverken sad ved Siden af eller blot kunde sees af Jarlen. Hun fandt Forsyth mere ubehagelig end ellers; ikke alene, at han ikke forsøgte at fortsætte Samtalen fra den foregaaende Aften, men han skjænkede hende ikke mere Opmærksomhed, end om hun havde været af Sten. Han talte med Capitainen om Ørredderne i Bækken, og kun i enkelte henkastede Ord. Efter Frokosten, da de Allesammen gik ud i Haven, gjorde Mrs. Westwood ogsaa sine Sager meget godt. Der er altid en Maade til at lede Tilfældet, og hun var ingenlunde ubevandret heri. Lord Wendale kunde, trods sine Anstrengelser for det Modsatte, ikke ryste Mrs. Westwood og Marian, som hun holdt under sine Vinger, af sig, Olympia kunde heller ikke slippe bort fra Forsyth. Det var, som om han og hendes Tante havde sluttet Forbund med hinanden. Capitainen antog, i sit Hjertes Enfold, at Intet vistnok vilde interessere Godseieren mere end at se sig om paa The Laurels, og sluttende sig til Sammensværgelsen forenede han de forskjellige Grupper til en og trak af med dem under sin Ledelse. Olympia benyttede Leiligheden til at blive tilbage, og vilde just smutte ind i Huset igjen, da hun opdagede, at hendes gamle Herre fra Dammen endnu gik ved Siden af hende.

„Hvad i Alverden skal jeg stille op med ham?" tænkte hun, idet hun forgjæves ventede paa, at han skulde bryde Tausheden. „Dersom jeg siger, at det er en smuk Dag, vil han bestemt ikke sige Andet, end at vi faaer Regn. Blot *han* vilde sige, at det er en smuk Dag, saa vilde jeg svare, at jeg hader smukke Dage. Ligemeget, hvis han vil tale, maa han begynde, ikke jeg."

Men han plagede sin Ledsagerinde ved at bevare sin Taushed. Han kunde ikke have været mere taus, hvis han han havde lidt af Forlegenhed. Da han pludselig talte, blev hun helt forlegen.

„Miss Westwood", sagde han, „da jeg bladede i Mappen, der laa paa Bordet i Dagligstuen, saae jeg tilfældigt Tegningen af et Ansigt. Deres Moder —"

„Min Tante, mener De", afbrød hun ham hurtigt.

„ — sagde, at Marian havde tegnet det — men hun tog feil. Det var af Dem."

„Det er nok muligt. Men jeg er kjed af, at jeg har ladet det ligge, saa en virkelig Kunstner fik det at se, Det er vist meget daarligt?"

„Ja, er det et Portrait?"

„Et Portrait? Nei — hvem skulde det være et Portrait af? Det er blot Noget, jeg har taget ud af mit eget Hoved. Og naar det er saa daarligt, hvorfor spørger De mig saa om det."

„Jo — men det maa først være kommet ind i Deres Hoved, inden De kunde tage det ud igjen deraf. Hvis det ikke er er Kopi, maa De have seet et Ansigt, der lignede det. Ingen har endnu frembragt et nyt Ansigt, og vil heller ikke gjøre det. Jeg er Maler, som De veed, og interesserer mig for hvad der kommer ind og ud af

Folks Hjerner, hvor daarligt det end er. Hvor har De seet det Ansigt? Tænk Dem om.“

„Jeg skulde saa gjerne sige Dem det, hvis jeg blot vidste det.“

„Saa De veed det virkelig ikke? Umuligt.“

Hun rødmede, for hun havde let ved at blive fornærmet. „Hvorfor skulde jeg sige, at jeg ikke vidste det, naar det ikke var Tilfældet? Jeg tegnede det for Morskabs Skyld, og jeg har aldrig tænkt paa om det var godt eller daarligt gjort, før nu“.

„Tilgiv mig — jeg mente blot, at det lød saa utroligt. De maatte have studeret det Ansigt nøie, antog jeg, for at gjøre det saa virkeligt. Lord Wendale har sagt mig, at De aldrig har seet et Maleri, og selv om De ogsaa havde, er det ikke sandsynligt, at De vilde have frembragt et, som var mig ubekjendt — og, som sagt, jeg kan ikke tro, at De skulde være et større Geni end Rafael.“

Lo han nu igjen ad hende? Hun begyndte at blive vred for Alvor.

„Og derfor“, vedblev han, uden at ændse den dybe Rødme paa hendes Kinder, „kom jeg til det Resultat, at De et eller andet Sted maatte have seet det Ansigt, og at det maatte have fæstet sig i deres Hukommelse — at De, maaske uden at kjende det, maatte have grublet over og drømt om det — at naar De tog Blyanten frem, var det altid det Ansigt, der kom — at det efterhaanden antog Form og Udtryk under deres Haand, indtil, da den første — Fremmede, som nu jeg, saae det, følte han, at det maatte være en virkelig Kvinde, ikke blot et Fantasibillede, men En, De havde seet. Det var blot det, jeg mente.“

Et nyt Tonefald i hans Stemme lod hende føle, at nu lo han ikke ad hende, hvad hans Ord end betød. Hun begyndte at føle Interesse, og, skjøndt hun ikke forstod, hvad han sagde, forekom Mr. Forsyth hende dog ikke slet saa enfoldig.

„Er det virkelig saa besynderligt?“ spurgte hun. „Jeg troede ikke, at der var noget Mærkeligt ved det. Jeg mindes ikke, at jeg tegnede Andet end det Ansigt, hvergang jeg tog en Blyant i Haanden og tegnede, hvad der faldt mig ind. Jeg troer, De vilde finde Snese af det, hvis De saae i mine Gjemmer.“

„Det er netop, hvad jeg tænkte. Hvad er det Første, De kan mindes?“

„Har han en Skrue løs?“ tænkte hun og saae sig om efter Hjælp, hvis det skulde behøves. Hun havde dog læst, at selv en virkelig Gal ikke gjør Fortræd, naar man blot føier ham, og hun svarede:

„Det Allerførste? Aa, det veed jeg ikke — jeg har altid drømt saameget om Natten, at jeg om Ting, der ligge langt tilbage, ikke med Sikkerhed veed, om de er virkelige eller blot Noget jeg har tænkt. Der var nu min Ankomst til England.“

„Aha, De er altsaa ikke født i England?“

„Jeg kom fra New-York; det pleiede Onkel John at fortælle, naar jeg spurgte ham om, hvorfor jeg tænkte saameget paa Havet. Og naar jeg læste om Indianere og store Skove og om Kampe, syntes jeg at kjende det Altsammen, inden jeg læste derom; og saadan er det ikke med andre Ting. Det Første, jeg mindes? Jeg vilde sige, det var at blive forfulgt af vilde Mænd med Buer og Pile — hvis det ikke har været en Drøm.“

„Men der er ingen Skove i New-York, og ingen Indianere.“

„Er der ikke? Saa tager jeg sagtens feil.“

„Miss Westwood“, sagde han tilsidst efter en Pause, „jeg har Lyst til at gjøre et Experiment. Jeg vil prøve Deres Hukommelse. Hvor gammel er De?“

Det var et eiendommeligt Spørgsmaal at gjøre en ung Dame, men hele Tonen i hans Conversation havde allerede faaet hende til at tage Alt, hvad han maatte sige, som noget ganske naturligt. Desuden vilde hun strax have opgivet sin Alder til Enhver, hvis hun blot havde kjendt den. Hun var endnu ikke gammel nok til at skamme sig over aldrig at have havt en Fødselsdag.

„Det veed jeg virkelig ikke.“

„Saameget desbedre. Det giver større Spillerum for mit Forsøg. Jeg har for mig et Billede, der har en vis Lighed med Deres. Hvis jeg har Ret i min Formodning, vil jeg male et andet, og blive ved, indtil De seer det ligesaa tydeligt som jeg. Vi er ikke i The Laurels. Vi er ikke engang i Gressford; vi ere længere borte end i Beckfield. Vi er paa et Sted — hvad skal vi kalde det? Maaske har det intet Navn. Denne Græsplaine, vi staaer paa, udvider jeg til en umaadelig stor grøn Kreds, hvis Kant mødes med Himlen. De hvide Skyer over os drage bort; vi ere under et umaadeligt blaat Hvalv, med Solen som Vindue, gjennem hvilket vi opfange et Glimt af en gylden Himmel bagved. De troer næsten at høre Guldet risle, idet det strømmer igjennem. Men selv dette er stille. Alt er seet, Intet hørt. Jeg spørger ikke, om De mindes et saadant Sted — De, som har tilbragt hele Deres Liv i Gressford — men —“

„De mener, om jeg nogensinde har været der i Drømme?“

„Det har De altsaa?“

„Tidt og mange Gange. De fortæller mig en af mine egne Drømme.“

„Har De nogensinde læst om et saadant Sted?“

„Nei, aldrig. Jeg aner ikke, hvor det er.“

„Og naar De drømmer om at staa paa et saadant Sted, siig mig, hvad der saa skeer. Jeg

kjender til Drømme, og jeg kan undertiden tyde dem."

Hun saae med store Øine paa ham; hun begyndte at blive glad over, at Tante Caroline havde lagt Byrden af den gamle Maler paa hendes Skuldre, nu da han afmalede hendes gamle Drømmebilleder for hende.

„Saa vil De sige mig, hvad mine betyder?" udbrød hun ivrigt. „Aa, der er tusinde vidunderlige Ting. Det var kun, da jeg var yngre, at jeg pleiede at drømme — nu gjør jeg det sjeldent. Jeg var bange for at fortælle Dem, hvad jeg drømte om, det er Altsammen saa forunderligt; og man kan ikke tale om, hvad man føler, saaledes som det staaer at læse i Bøgerne. Hvis jeg havde Farver og kjendte til Brugen af dem — men hvad Nytte er det til? Man kunde ikke male en Regnbue. Og saa er der Menneskene — "

„Originalen til Deres Tegning?"

„Ikke altid. De pleiede at tale i Ord, som jeg vidste hvad betød, skjøndt jeg ikke kunde forstaa dem."

„Lad mig se — det maa naturligvis være Vers, som et Barn kan huske. ‚*Al salir del sol dorado.*'"

„Mr. Forsyth, De er en Hexemester."

„Virkelig. Og hvorfor?"

„Det er de samme Ord, jeg har hørt."

„Har jeg ikke sagt, at jeg kunde tyde Drømme? De siger, at Mrs. Westwood ikke er Deres Moder. Kan De huske hende, eller Deres Fader?"

Hun blussede igjen, rede til at kæmpe paa sin gamle Slagmark, uagtet der endnu ikke var rettet noget Angreb. „Min Fader var Soldat", sagde hun, „og han giftede sig med en Dame i Amerika, og de ere døde — det er Alt, hvad jeg veed."

„Husker De ikke et Navn som Sanchez? Nei, det gjør De naturligvis ikke; Børn husker ikke Efternavne, og De hedder selv Olympia."

„Aa", udbrød hun ivrigt: „De mener da vel ikke, at De veed mere om mig end Onkel John og Tante Car'line?" Hendes Hjerte begyndte at banke; hun vidste ikke, hvad der kunde komme til hende fra ham, som hun nu begyndte at betragte med den Sky, der er knyttet til Hemmeligheder.

„Nei — jeg veed Ingenting", svarede han kort. Han var en taus Mand; der undslap ham ikke et Ord, som han bagefter vilde fortryde. „Siig mig, føler De Dem lykkelig her?"

„Aa, jeg vilde være meget lykkelig, hvis jeg kunde gjøre som jeg vilde. Alting er blot saa smaat og snevert her, naar jeg læser og tænker paa, hvor stor Verden er, med saa meget at føle og udrette, og at der aldrig møder mig Noget. Men det er dumt at tale til Dem om Sligt", afbrød hun sig selv. „De mener, at Folk skal sidde roligt med Hænderne i Skjødet og vogte deres Faar, og vente paa, hvad der vil komme; som om der nogensinde kom Noget til The Laurels, undtagen Slagteren og Bageren. Jeg vilde give Alt for at være en Mand!"

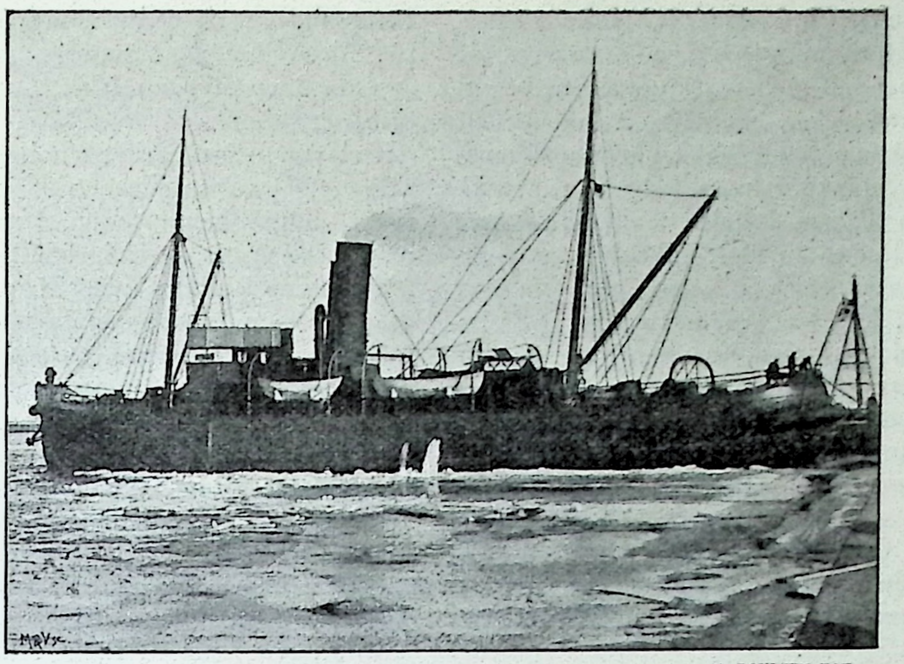
„Det er klart, at hun er ærlig", tænkte Forsyth. „Hvor besynderligt vilde det være, hvis Skjæbnen alligevel havde bestemt en Forbindelse mellem en Jarl af Wendale og en Efterkommer af Don Pedro Sanchez!" Han kunde næsten tænke sig igjen siddende i *quinta'ens* Paradishave. Men der var een Forskjel; og han blev vemodig stemt ved Tanken paa sin tabte Ungdomselskede, da han hørte, at hun — thi hende maatte det have været — havde betraadt Sandhedens Palads, hvortil Veien fører gjennem Graven, og havde efterladt sig En, hvis Øine var de samme, men i hvilke det var umuligt for ham at opdage Spor af Falskhed, hvor mistroisk han end var overfor talende Øine.

Ja — Olympia Westwood var Olympia Sanchez' Datter — det var klart. Hendes Fader havde udentvivl været en af de utallige engelske Eventyrere i General Bolivars Fremmedlegion. Dette forklarede Don Pedros Datters skyndsomme Flugt og hans sidste Møde med hende i Ny-Granada. Olympia Westwood var langtfra et fuldstændigt Sidestykke til Olympia Sanchez; men hun var det levende Billede af det, hendes Elsker i sin Tid havde troet Olympia Sanchez at være.

Det er i saadanne Øieblikke, at man tilgiver; og Forsyth tilgav. Han sad ved Siden af sin egen Ungdom, ikke i Drømme men i Virkeligheden; og denne Tanke fik Blodet til at rulle raskere gjennem hans Aarer, ligesom en Slurk af det Bæger, der gjorde Faust ung paany.

Hvad Olympia angaaer, følte hun voxende Interesse for sin Ledsager, ikke mindst fordi han og hans Ord havde fort alle hendes Tanker viden om. Hans stundom skarpe Ord havde tvunget hende til at udtale sig aabent, ligesom det er det kolde og haarde Staal, der slaaer Gnister af Stenen. Hun var kjed af det, da hendes Onkel, i Spidsen for Resten af Selskabet, vendte tilbage, og Lord Wendale, opgivende alt Haab om et Fornyelse af sit Bekjendtskab med Olympia denne Dag, ærgerlig flygtede bort fra Mrs. Westwood og Marian tilbage til Beckfield.

(Fortsættes).

V. POULSEN FOT.

ISBRYDEREN „SLEIPNER"

Med „Sleipner" paa Isbrydning

Sleipner var, som bekjendt, Navnet paa Odins vældige ottefodede Hest, og vor moderne Nutid, hvis Maskiner eier meget af de gamle Hedningeguders gigantiske Vælde, har taget dette Navn i Brug. Der ligger en symbolsk Betydning i Navnet Sleipner, anvendt som det er paa det kjøbenhavnske Havnevæsens nye, kolossale Isbryder. Denne Baad er den største og stærkeste Isbryder, der for Tiden virker. Dens eneste Overmand er den Isbryder, bestemt til den russiske Havnestad ved det japanske Hav Wladivostok, som det danske Skibsbygningsværft „Burmeister & Wain", nu har omtrent færdigbygget.

I tidligere Aar maatte vi herhjemme i Sundet nøies med den bekjendte Isbryder „Bryderen", som tilhører „Det forenede Dampskibsselskab". Denne Baad udførte ogsaa et betydeligt og beundringsværdigt Arbeide. Det skulde fryse mere end almindelig haardt, naar *den* maatte opgive at holde en Rende aaben mellem Kjøbenhavn og Malmø. Men da saa Frihavnen var taget i Brug og det for Renommeets og Konkurrencens Skyld gjaldt om selv i den strengeste Frost at kunne udstede Bulletinen: „Sundet passabelt!" anskaffede Havnevæsenet „Sleipner", en Bryder af ny og meget stærk Konstruktion.

Sleipner er konstrueret af Hr. Ortmann ved Orlogsværftet. Den løb af Stabelen i December 1895 og begyndte sin Virksomhed for to—tre Uger siden. Dens Længde er ca. 150 Fod, Bredden 40 Fod, dens Dybtgaaende under Isbrydning indtil 23 Fod Agter og 13 Fod For. Hastigheden er 13 Knob, den usædvanligt svære Maskines Styrke ca. 2500 indicerede Hestes Kraft, Besætningen 25 Mand, deraf en halv Snes Fyrbødere.

Det, der gjør Skibet særlig kvalificeret til Isbrydning, er først og fremmest dets fysiske Modstandsevne. Pladerne ere særligt tykke og Spanterne ere stærkere og staa tættere sammen end i almindelige Dampskibe. Dernæst er det selve Skibets Form: ikke høi og skarp, men bred og rund, med indadbøiet Stævn baade For og Agter. En Isbryder skal nemlig ikke saameget gjennemskjære Isen som løbe op paa den og knuse den ved den enorme Tyngde, hvormed den presser Isen ned og itu. En vigtig Omstændighed er det derfor, at Skibet kan lægges saaledes paa Vandet, at Agterskibet gaaer dybt og Forstavnen reiser sig høit op. Denne Stilling er den bekvemmeste for Brydningen; thi saa kan Skibet først rigtig løbe op paa Isen og knuse den.

For at kunne tilveiebringe denne Skibets Skraastilling findes der i dens Last anbragt fire store vandtætte Jernkasser, de saakaldte Vandballast-Tanke, der tilsammen kan rumme flere Hundrede Tons Vand. Alle Tankene kan paa faa Minuter fyldes eller lænses ved Hjælp af et Maskinpumpeværk. Skal altsaa Forstavnen gjøres høitliggende, lænser man blot For-Tanken og fylder Agter-Tanken.

En anden speciel Konstruktion ombord paa Sleipner er den saakaldte Tørbrønd. For at forstaa dennes Virkemaade maa først bemærkes, at Skibets Ror ligger saa langt inde som muligt under den indrundede Agterstavn, og at Skibets

store, meget stærke Skrue ligger et Stykke længere inde under Agterrundingen. Hænder det nu, at Isflager kommer ind mellem Skruebladene og giver dem Beskadigelser, hvis Art og Omfang det var heldigst at faae undersøgt og eventuelt repareret med det Samme, i hvert Fald uden at Skibet behøvede at gaa i Dok, da benytter man Tørbrønden. Det er en stor, firkantet tæt Jernkasse, som fra sit Stade i Agterlasten, lige over Skruens Leie, kan sænkes ned gjennem Skibsbunden, saa den (Kassen) kommer til at omslutte Skruen. Derpaa presser en Luftpumpe alt Vandet ud af Beholderen, i hvilken nu flere Arbeidere uden Fare kan stige ned med deres Værktøi for at bese Skaden og udbedre den. Denne sindrige Opfindelse er i Sleipner anvendt for første og eneste Gang. Opfinderen var en ældre Konstruktør paa Helsingørs Skibsværft. Hans Navn var Olsen. Desværre døde han, før han saae sin Opfindelse taget i Brug.

Hermed har vi givet den nødvendige Beskrivelse af Sleipners Skrogs Konstruktion og gaaer nu over til selve Skibets Indretning med Rum, disses Udstyr o. s. fr.

Da Skibet jo ikke skal afgive Plads til Lastrum eller er beregnet paa Passagerfart, vil man forstaa, at der ikke er knebet paa Bekvemmelighederne for Besætningen. Alle Kahytter findes under Dækket. Agterude fører en bred Trappe ned til en særdeles rummelig Forstue, ved hvis ene Ende den store Salon ligger, og paa hvis Sider der er Værelser til Havnecapitainen og til Skibets Capitain og dets Næstkommanderende. Alle Lofter er hvidlakerede, Væggene er af imiteret Fugleøietræ og Meublerne af Mahognitræ. Polstringen er lækker og Betrækket fint, fyldigt, brunt Plyds. Paa begge Sider af Midterskibets Maskinrum løber der lange Gange, med Døre ind til Smaalukafer, hen til Agterskibets Forstue. Omkring denne ligger Folkenes Køierum, der er store og ganske nette. Hele Skibet er oplyst med elektriske Glødelamper og opvarmet ved Dampledninger.

Under Kahytsdækket har man saa Lasten med Vandtankene og Trosse- og Kabeltovsrummene o. s. v. Her ligger f. Ex. Slæbetov paa indtil 5—6 Tommers Tykkelse.

Øverste Dæk har ikke fast Lønning, men et stærkt aabent Jernrækværk, hvorigjennem Vand og Is let kan gaa baade ind og ud. Kommandobroen, med Bestiklukafet og Styrerummene, er toetaget, og øverste Bro rækker derfor betydeligt op over Dækket. Heroppe har Capitainen og Lodsen samt Ratdreieren og undertiden en af Styrmændene Plads. Og herfra er Udsigten og Oversigten ypperlig.

Sleipners Capitain er Hr. *Vilh. Petersen*, tidligere mangeaarig Fører af „Carl Heckscher“, „Hafnia“, „Jylland“ og andre store Fragtdampere i udenrigs Fart. Som Lods benyttes Hr. *H. Petersen*, som 1ste Styrmand fungerer for Tiden Hr. *Bay-Schmith*, Premierlieutenant i Marinen, og som 2den Styrmand Hr. *Sørensen*, der ellers er Strømbetjent.

Det var i disse Herrers behagelige Selskab, at „Hver 8. Dags“s undertegnede Medarbeider samt vor Fotograf, begge forsynet med Hr. Havnecapitain *Drechsels* skriftlige Tilladelse, i en tidlig Morgentime ombord paa Sleipner dampede ud gjennem den isfyldte kjøbenhavnske Inderrhed for af Selvsyn at erfare, hvorledes dette mægtige Jernlegeme arbeidede med at bryde Isen. Hensigten med Skibets Virksomhed er den dobbelte: At holde Sundtrafiken aaben paa Kjøbenhavn saa længe som mulig, navnlig ved stadig at bore Render, samt at hjælpe indefrosne eller i Drift værende Skibe ud af deres farlige Besæt og at indbugsere dem til Kjøbenhavn eller til Helsingør, — efter hvad Helsingørboerne lidt jaloux siger: „Naturligvis *helst* til Kjøbenhavn!“

Indenfor Trekroner var Seilløbet fyldt af lutter smaat sønderbrudte Isstumper, den saakaldte „Grødis“, som ikke generede vor Fart synderlig meget. Boven kløftede sig Vei igjennem Isbrokkerne uden stærke Lyd, næsten som om vi gik i „blødt Vand“, og agterude hvirvlede vor kraftige Skrue Vand og Is sammen til en hvid skummende Blanding, som snart efter jevnedes ud igjen og samledes i den Bane, vi havde brudt, saa at vor Vei blev aldeles sporløs.

Men udenfor Trekroner mødte vi Flageisen. Den var sine halvanden Kvarter tyk og var i Drift for en stærk Nordenstrøm. Snart var det enkelte store Flager, der kom drivende imod os, snart en vidstrakt Samling sammenfrosne Smaaflager, som lagde sig tvers for vor Route.

Men Sleipner gjorde ikke Omveie for at smutte ind i de smalle aabne Vandstriber, som hist og her fandtes. Med hævet Hoved gik den løs paa den spærrende Is. Og Stød paa Stød jog igjennem Skibet, for hver Flage der brødes. Snart stod Forstavnen høit op i Veiret, og man hørte da Iskanten briste i smaa skarpe Knæk. Derefter lød der Brag paa Brag, naar hele Forskibet med sin uhyre Vægt knuste Ismasserne under sig og langt fremefter og ud til Siderne og tvang sig gjennem de brudte Flager ned i sin almindelige skraatreiste Flydestilling.

Enkelte Gange hændte det, at vi kom ind i Is, som havde skudt sig sammen i dobbelt eller flerdobbelte Lag og som Sleipner ikke ligestrax kunde „tygge“, som Capitainen udtrykte sig. Saa slog han „bak“ omtrent en Skibslængde, stoppede op et Øieblik og gav derpaa Ringeordre ned i Maskinen til den mest mulige Kraft fremefter. Sleipner foer da lynsnart hen imod Ishindringen, ind i den, op paa den, ned igjennem den. Det bragede, drønede, dundrede forude. Vand sprøitedes op over Stævnen, og Isflager slyngedes langt ud til Siderne. Og den hurtigt

roterende Skrue skabte et Kølvand, der sydede og bruste som en Havbrænding.

Under en saadan Isforcering opholdt vi os ude i Forskibslasten i Mellemrummet mellem en af Vandballast-Tankene og den stærke indrundede Stævn, omtrent lige indenfor Vandgangen. Det gav pludseligt saa haardt et Stød og flere i Følge, at vi maatte holde os fast for ikke at falde om. Det dirrede og durede i det svære Skrog, man havde en Fornemmelse som om Jernvæggen spaltedes og Isen og Vandet brød ind. Kunde Pladerne da ogsaa holde denne Tørn ud? Jo, det *gik* virkelig — og gik godt. Nu klukkede Vandets Bølger om Boven. Vi gik op paa Dækket og videre endnu: op paa Kommandobroen. Der saae vi, at vi nu var naaet gjennem Isen og seilede i aabent Vand.

Capitainen fortalte os, at der Dagen iforveien havde været fast Is i hele Sundet fra Kjøbenhavn til Helsingør og fra Malmø til Helsingborg. Men en forandret Vindretning, et Omslag fra Sydost til Nordvest, samtidig med at Vinden voxede til stiv Kuling, havde foraarsaget Nordenvande og Isdrift sydpaa. I Løbet af denne Dag vilde Sundet nordfor Amager blive isfrit! Dette slog ogsaa til.

Nogle Dage før Vinden sprang om, havde sydlig Vind og Strøm sat Isen fra den nederste Del af Sundet i Drift mod Nord, og over en halv Snes Dampskibe, som var gaaet ud fra Kjøbenhavn, mødte mellem Trekroner og Middelgrunden de fremvældende Ismasser, der skruede sig op om Skibssiderne, indesluttede alle de modstræbende, men evneløse Kolosser og tvang dem ud af Kurs og ind i svært Besæt. Da var „Sleipner“ og dens mindre Kolleger „Bryderen“ og „Grane“ kommen til Hjælp, med Fare for selv at blive siddende fast i Isen. Omsider var det dog lykkedes at bjerge alle Dampskibene ud af deres faretruende Stilling og ind til Kjøbenhavn. Men der var neppe et eneste Skib, som ikke havde lidt en eller anden Molest under Isens haarde Pres. End ikke Sleipner var gaaet fri. Under Arbeidet med at udbugsere en betrængt Damper af Isen havde Sleipner faaet slaaet et Stykke af sin stærke Agterskanseklædning ind. Medens Sleipner nemlig arbeidede sig frem og havde Damperen paa Slæb agterude ved et svært Kabeltov, standsede en høi Isskruning pludselig dens Fart, og Damperen, der gik i Sleipners Rende, løb ustandset ind paa Isbryderens Agterstavn.

Den Slags Smaauheld er naturligvis for Intet at regne, hvor det gjelder om at bjerge en stor Besætning og et kostbart Skib med Ladning. Og i sin korte Virketid har Sleipner udført saa store og gode Bedrifter, at dens Nytte og Uundværlighed fuldt ud er konstateret. I første Række er det selvfølgelig Sleipners egne ypperlige Egenskaber som stærk og praktisk bygget Bryder, der har gjort den anvendelig paa den mest tilfredsstillende Maade. Men dens omfangsrige Skrog maa selvfølgelig under vanskelige Isforhold manøvreres med den kyndigste Omsigt og af den sikkreste Haand, om Alt skal gaa godt baade for Sleipner selv og for de Skibe, den skal bjerge. Og det maa siges, at Capitain Petersen gjør Indtryk af at være den rette Mand paa den rette Plads. Han er et hurtigt Hoved, rask i Vendingen og en erfaren Skibsfører, der paa sine mange og lange Farter har klaret adskillige vanskelige Situationer. Hans smukke, kvikke Ansigt og hele spænstige Figur tager sig lige godt ud paa Kommandobro som i Salon. Paa Kommandobroen føler man hans klare Intelligens og ualmindelige literaire Dannelse som en flatterende Baggrund for hans godt funderede Sømands-Viden, og i Salonen giver et let Anstrøg af Sømandens uforfalskede Djervhed og Lune hans komplette Verdensmandsvæsen en yderligere Charme. Første-Styrmanden, Pr.-Lieutenant Bay-Schmith, er i al sin aabne Jevnhed og kvikke Intelligens en fortræffelig Pendant til Capitainen.

Vor Tur er først endt hen paa Eftermiddagen. Vi har da passeret Hveen, hvor store Isbjerge havde kammet sig op over Revet, været oppe ved Helsingør og Kronborg og lidt længere rundt i Sundet for at kigge efter Is. Paa vor Tilbagetour var Isen drevet endnu mere mod Syd. Den havde Fart ad Østersøen til, og, hvis en stærk Søndenstrøm ikke atter sætter den herop eller haard Frost atter iudtræffer, vil Sundet norden for Amager, naar denne Artikel læses, være isfrit og Sleipner ligge og hvile ud og dens Besætning have gode Dage, til næste Tørn skal tages.

Louis.

Alene

Jeg sidder ene i min dunkle Stue,
mens Blæsten udenfor sig sagte vaander,
ret som en Sværm af brødetunge Aander,

og stirrer i Kaminens matte Lue,
som danser over halvt udbrændte Gløder,
og mangt et flygtigt Billed Tanken møder.

Af Mørket frem, i Ensombedens Tynge,
med Fortids Minder svæver Skygger stille,
i deres Tryllekreds de tæt mig bilde.

Tæt flokker sig om mig den tause Klynge,
mens ud de strække deres klamme Hænder,
og Ordet, som dem fjerner, ei jeg kjender.

Brudt er min Magt, de tættere sig trykke
til mig, ret som en fyrig Elskerinde,
imens de jager op hvert blegnet Minde,

hvert Minde lyst om svundne Dages Lykke,
hver Boble straalende, som maatte briste,
men hviske Trøsten: os Du ei skal miste.

Al. Schumacher.

V. POULSEN FOT.

ISBRYDNING PAA INDERRHEDEN

Kreta

I.

MIDT ude i Middelhavets østligste Bækken, hvor 3 Verdensdele danne dets Kyster, ligger Øen Kreta, hvis Navn i denne Tid gjenlyder Verden over. Det er Fortsættelsen af den standende Strid mod Tyrkerherredømmet, som har været ført, saa langt den tyrkiske Halvmaane har været plantet paa europæisk Grund, der her udkæmpes, og medens mægtige Flaader ere samlede ved Øens Kyster for at søge den almindelige Fred bevaret og i givet Tilfælde at skride ind til Varetagelse af de forskjellige Landes Interesser, ville vi her i Ord og Billeder fremdrage Eiendommelighederne ved den lille Ø, der nu ved Foraarets Frembrud i disse Egne atter har været prisgivet de vildeste Optrin og anarkiske Tilstande for derefter at afgive en veritabel Krigsskueplads.

Kreta, der danner ligesom Afslutningen for det græske Øhav, er den største og smukkeste af alle Øerne. Oldtiden gav den Rang som Fødested for Plutus, Rigdommens Gud, og dens berømteste Forfatter omtaler Øen som et smilende og frugtbart, tætbefolket Land, medens Araberne ved deres første Erobringstog her troede at have fundet det af Koranen forjættede Land, som flød med Mælk og Honning. Og hvad enten man færdes langs Kysten eller i Dalene mellem Bjergene i det Indre, træffer man Vidnesbyrd om den tidlige høie Kultur, som herskede her. Dybt ned i Klipperne er udhulet Brønde, langs Bjergsiderne har der været banet Vei for Vandledninger fra Kilderne til de gamle Byer, uhyre Stenbrud have været bearbeidede for Byggematerialier og Kysterne fremvise Ruiner af Havneanlæg, Alt tause Vidner om en vindskibelig Rigdom. I lige Linie gjennem hele Øens Udstrækning, 33 Mile lang, løbe Bjergene; indelukket mellem deres Folder eller omsluttet af steile Skraaninger mod Havet ligge dybe Dale eller jevne Flader, sine Steder næsten uden Forbindelse med det øvrige Land, og disse isolerede Strøg afgive en farlig Kampplads for Brydningerne mellem europæisk Kultur og asiatisk Herredømme.

Som Udgangspunkt for en nærmere Beskrivelse af Øen vælge vi Byen Kanea. Den er Øens vigtigste Handelsplads, beliggende paa den vestlige Del af Nordkysten, hvori to Halvøer danne en stor Bugt og afgive Plads for en fortrinlig Havn. Byen rummer godt en halv Snes Tusinde Indbyggere, næsten Halvdelen Muhamedanere, men den mangler det tiltalende Udseende, der i lang Afstand kjendetegner saa mange af Tyrkiets Byer, Egnen domineres af de hvide Bjerges mægtige Mur, der rækker gjennem hele denne vestlige Del af Øen. Seet fra Kanea tage de sig ikke

KRETENSISKE INSURGENTER

saa prægtige ud, som deres Høide og Udstrækning kunde lade formode, da Bjergene mangle smukke Konturer og fremtrædende eller originale Former. I den forbausende klare Luft kan Øiet langt op følge Vandskyllenes Udhulninger i Klipperne og se de afrundede Toppe gruppere sig bag hinanden. Efter de nyeste Beskrivelser er Omegnen ved Kanea rig paa Oliventræer, ved Aarhundredets Midte derimod var her goldt og bart, Bjergsiderne skovløse men Markerne kantede med mægtige Aloetræer. Hele Beliggenheden og Naturen havde noget afrikansk ved sig og hertil bidrog yderligere en Fellahby ved Kaneas Mure, hvor ægyptiske og syriske Bønder, der oprindelig vare komne til Kreta som Soldater, havde bosat sig paa Strandbredden afsondret fra Byen i lave hvide Huse med Tage af tørrede Blade og næsten uden Vinduer.

Omtrent et Par Timers Reise Vest for Kanea ligger Landsbyen Platania, der har faaet sit Navn efter de smukke Plataner, der omgive den, og snart efter skyder Bjergmassen ud i en lang ufrugtbar Spids, der afsluttes i Forbjerget Spada og danner Skjellet mellem Kaneabugten og Kisamosbugten. Helt inde i den sidstnævnte Bugt byggede Venezianerne i sin Tid den endnu existerende Fæstning ved Byen Kisamos-Kastelli, der længe bød Tyrkerne Trods, men hvor disse senere selv har maattet søge Tilflugt langveis fra. Yderst mod Nordvest findes ellers ikke Byer, neppe nok Veie. Fra en Sti, som selv Mulæsler mange Steder maa passere med forsigtige Skridt, seer man den lille Ø Grabusa, ligeledes bekjendt fra Øens Historie gjennem alle Tider. Vanskeligst er Passagen ved Bjergpasset, som Beboerne paa deres Sprog have døbt „den daarlige Trappe". Høie Vægge af en smuk rødagtig Klippe falde lodret ned i det dybe blaa Vand. I nogen Frastand skulde man neppe tro at et Egern eller en Gjed ved at hage sig fast i Stenenes Ujevnheder kunde komme frem langs Skrænterne. Alt er her fremmedartet og gribende, Klippernes Farve, deres besynderlige og vilde Former, de utallige Fremspring og skarpe Spidser, og den Tanke paatrænger sig, at et eneste Feiltrin styrter den Vandrende redningsløst i Afgrundens Dyb.

Men der er ikke langt til smilende Landskaber, hvor Dalens Bund huser en rolig Aa, de smaa hurtige Bække bringe frugtbar Væde til det tætte Græstæppe, men hvor først og fremmest Olivenskovene, saa prægtige som intet andet Sted, præge Landskabet. De massive Stammers rige og mangfoldige Forgreninger rage høit i Veiret som et Udtryk fra Kraft og Elegance, Skade kun, at den kretensiske Bonde, der har saa liden Uleilighed af Oliventræets Kultivering, kun forstaaer at indvinde en Olie, der for største Delen alene er anvendelig i Industrien.

Gjemt mellem Bjergenes steile kratbevoxede Skraaninger ligger største Delen af Distriktet Sfakia, hvis Hovedstad er Byen af samme Navn paa Sydkysten. Denne Egn er saa fuldstændig som vel muligt udstyret fra Naturens Haand som Tilflugtssted for en overvunden Race og forfulgt Religion, og her har den græske Befolkning derfor holdt sig mest ublandet. Paa den smalle Fodsti er ingen Plads for Angribernes Skare, men udenfor Stien maa de klattre blandt sønderrevne Klippeblokke og løse Sten, hvor Fodfæstet svigter, medens Sfakioterne staa godt beskyttede bag Træstammer og føre en sikker Bøsse. Her mellem Bjergene er Vinteren kold og Sneen ligger længe. Størstedelen af Beboerne, der her have Marker og Vinbjerge, eie desuden Olivenlunde ved Kysten og drage derned i October Maaned. De, der blive tilbage, maa proviantere og belave sig paa ofte i lang Tid at være fuldstændigt afspærrede fra Omverdenen. Andensteds findes vel dybere Dale og høiere Tinder men neppe saa snevert et Pas. Det er ingen Dal, men kun en snever Revne, der fører ned til Kysten, og saa smal er den, at man paa sine Steder kan naae fra den ene Klippevæg til den anden. I det fugtige Dyb naaer Grønsværet en overordentlig stor Frodighed og bedække hver Klipperevne, stedvis hænger vilde Figentræer ud over Kløften og naaer med deres Skygge den anden Væg, saa Snevringen bliver et Dyb med mørke, ubestemmelige Farver. Hvor Skrænten viger længere til Siden, prydes den af Cypresser og Fyrretræer som naae til Bækkenes Bredder. Men naar Sneen smelter eller Regnskyl faae Bækkene til at svulme, er Porten lukket, Forbindelsen med Kysten spærret.

Den mellemste Del af Kreta bedækkes ikke saaledes som den vestlige af en bred Bjergmur. I dens Midte hæver Idabjerget sig 7500 Fod med talrige Udløbere fra sin Grund, og denne Del af Øen faaer saaledes sit Præg af disse Bikjæder og de deraf indesluttede Dale. To Byer ere af Betydning, Retimo og Kandia, begge paa Nordkysten. Retimo har en god men forfalden Havn, i dens Nærhed ligger en mægtig Kalkstensgrotte, der minder om en af de sørgeligste Episoder fra Frihedskrigen. Midt i en Klippevæg har Menneskehaand i Oldtiden hugget Indgangen til Grotten, der har været helliget til Gudsdyrkelse, som det sees af Resterne af de romerske Indskrifter, man kan finde under Jord og ophobede Sten. Grotten er meget dyb, overalt viser sig nye Sale og Gallerier i en Uendelighed. Her havde under de Kampe den græske Frihedskrig ogsaa her affødte over 300 Kristne søgt et Tilflugtssted. Det var navnlig Oldinge, Kvinder og Børn; men der var dog raske Mænd nok til at forsvare den snevre Aabning. Da Flygtningerne vare provianterede, kunde Tyrkerne have faaet Lov at vente længe paa Tilfredsstillelsen af deres Hævntørst. Men da Vinden en Dag blæste med Voldsomhed mod Aabningen til Grotten, samlede de Alt hvad de havde af Brændbart i

deres Nærhed og tændte Ild. De ulykkelige Kristne flygtede til Grottens fjerneste Krog, men den truende Røg naaede dem, og Alle uden Undtagelse kvaltes. Atten Dage ventede Tyrkerne udenfor, saa sendte de en Fange derind, der havde stor Møie med at overbevise dem om, at der ikke længer fandtes Levende tilbage. De ventede 3 Dage, før de turde vove sig derind for at plyndre Ligene.

Skilt fra Havet ved en lille Bjergkjæde og indesluttet mellem denne og Idas Udløbere ligger Kretas største og eneste noget betydelige Slette med Ruiner af mægtige gamle Byer. I disses Nærhed findes i Bjergsiden prægtige Udhulinger, der af Traditionen betegnes som frygtelige Labyrinter, men i Virkeligheden er store Stenbrud, der have ydet Byggematerialier til de gamle Byer. Over 100 Alen maa man krybe derind, derefter sænker Jordsmonnet sig noget, men vidt omkring er Vandringen endnu meget trættende, da man ikke kan gaa opreist, Gallerierne, der alle ere i lige Linier og støttes af firkantede Piller, synes tidligere at have været ret høie, men Bundfældninger fra Vandet, der hist og her drypper ned fra Hvælvingen, og navnlig Guanoen fra utallige Flagermus, der bebo dette fugtige og lune Tilflugtssted, have i Tidernes Løb ophobet et tykt Lag og endog stoppet nogle Gallerier mod videre Fremtrængen. Enkelte Steder skjelner man endnu i Kalkstenen Hjulsporene fra Vogne, der have været benyttede i Stenbruddene. Her har engang 500 kristne Familier havt et sikkert Tilflugtssted. Om Dagen gik Mennesker og Husdyr udenfor, men naar Natten brød frem søgte Alle tilbage til Grotten, der sikkredes ved Vagtposter i den snevre Indgang. Tyrkerne bortførte undertiden nogle Faar eller en Forvoven, der var gaaet for langt bort fra Tilflugtsstedet, men selve Grotten vovede de ikke at angribe, og Beboerne indrettede sig ret bekvemt, der brændte stadig Lamper derinde, der afholdtes Gudstjeneste, ja en Plads i Skjæringspunktet for flere Gallerier afgav endog en Dansesal.

Fra Labyrinthen fører en Dagsreise over Idas østlige Skraaninger til Kandia, Øens Hovedstad, med 1200 Idb., mest Muhamedanere. Deres gamle Fæstningsværkers store Omfang, er altfor stort til den lille By. Husene ligge spredte med Marker og Haver og Gaderne ere ikke saa befærdede som Kaneas.

Ligesom Ida-Omraadet har mere aabne og lettere tilgjængelige Dale end de hvide Bjerges Land, saaledes er Egnen i Øens østligste Del lettere tilgjængeligt end den midterste. Bjergene sænke sig her, og Øen indsnevres, saa den ved Mirabella-Bugten ikke er 2 Mil bred.

Det er et frugtbart Land, hvis Rigdom yderligere øges ved et Svampefiskeri, men frembyder iøvrigt Intet af særdeles Interesse.

P. Chr. Aarup.

Solskjermen og Regnskjermen

ILLUSTRATIONER AF ALFR. SCHMIDT

DET er et gammelt Ord, men kan godt taale at gjentages, fordi det er saa sandt: Hvad vi til Stadighed har om os af Personer eller Ting, der er os til Nytte og Hygge, det skjønner vi ikke paa, skjænker det ingen Opmærksomhed, — førend vi miste det. Et Pengetab bringer ikke sin Mand i saa stort Raseri, som den skjønne Morgen hans Skjorteknap springer af; en ubesvaret Kjærlighed afficerer ikke Kvinden saa stærkt som Opdagelsen af, at hun mangler en Naal i sit Toilette.

Denne medfødte Ligegyldighed skyldes det, at man almindeligvis i det Høieste skjænker Tilblivelsen og Stoffet af de Ting, der netop i Øieblikket behøves af en selv, en Tanke. Hvordan vore Forfædre, endsige da deres igjen, klædte og førte sig fra selve Dragten til Skospændet, det er den store Mængde lige saa ligegyldigt som Forfædrene selv, og kun en ren Tilfældighed bringer den til en ganske løs Kjendskab derom. Og dog er det klart, at Dragt og Brugsgjenstande, udsprungne som de er af en Slægts Vilkaar og Smag, netop derfor er en fortræffelig Maalestok for Opfattelsen af Fortiden. Det vil dog neppe kaldes en frugtbringende og klar Opfattelse, at tænke sig Gracchernes Moder med værdige Hængekrøller og sort Silkekjole, Cæsar med Ordner og Generalsuniform eller Karl den Store i keiserlig Kyrasérdragt.

Overfor selve Klædedragten og dens Historie er der i de sidste hundrede Aar kommen en varm Interesse og opsamlet et ikke ringe Materiale rundtom i Museerne, vende vi os derimod til alle de Smaating, der i vore Dage er et anstændigt, civiliseret Menneske nødvendige, bliver det derimod ret vanskeligt at følge Udviklingen, særligt fordi Afbildningerne helt ind i Middelalderen først og fremmest har været helliget selve Menneskets Person, hans dermed forbundne Klæder og

hans Vaaben. De fredelige Attributer følger kun med i sjeldnere Tilfælde. Og nogen egentlig planmæssig Beskrivelse af dem foreligger først med den nyere Tids Handelsbøger.

Hvorfra stammer Solskjermene — Regnskjermene, vil vi se, er en senere Opfindelse? Det er rimeligt at antage, at de ikke har noget egentlig Fædreland, men er opstaaede rundt om, hvor der blot var en vis Kultur og Trang til Velvære. Saa nær ligger jo Naturens Vink. Der er ikke noget stort Spring fra at søge Ly for den hede Sol under Træernes Skygge til at bryde et Blad af, benytte det til det visner og saa siden efterligne Bladets Form i et varigere Stof.

Den første Omtale af Solskjermen findes i det chinesiske Skrift Tsjeü-Li fra det 11te Aarhundrede før Christus; men den har utvivlsomt været brugt længe forinden i China, hvor den — som næsten alt Andet i Chinas Kultur — har den samme Form og Stof den Dag idag. Ogsaa den japanske Solskjerm er af lignende Alder og Stabilitet. Medfølgende Billede er en stor Sjeldenhed; det er malet 1890 af den altfor tidligt afdøde Kunstner Mo-Tjiu, trykt paa haandgjort Papir fra det keiserlige Officin i Tokio og udlaant til vort Blad af Japans Kultusminister. Tegnene paa Billedet er at tyde saaledes: „Gamle Hr. Kina gjør forgjæves Tilnærmelser til Frøken Japan.“ Med andre Ord, Billedet er allegorisk og udtrykker poetisk den Folkestemning, der i Japan gik forud for den berømmelige Krig med China.

I British Museum er der Basrelieffer fra Assyrien, og i Amsterdam fra det Indre af Java, der vise Solskjermens Brug i fjerne Tider og Egne. Blandt de uvurderlige Skatte af Relieffer og ubeskrevne Lertavler, der siden 1842 er førte til Europa fra Mesopotamien, findes blandt Andet paa et Relief fra Assurbanipals Palads denne Konge i Festdragt, ledsaget af en Tjener, der holder en Solskjerm frem over ham. Skjermen har talrige Ribber og en svær Dupsko, men seer ellers ud til at være af samme Form og Størrelse som Nutidens Parasoler. Solskjærmen var hos Assyrerne et kongeligt Prærogativ og gik som saadant senere over til de persiske Konger, og derfra til de hellenistiske Dynaster før Romertiden.

Det omtalte Relief ansees i Reglen for at være den ældste orientalske Afbildning af Solskjermen, men ikke destomindre er det ved en meget bekjendt Orientalists Elskværdighed lykkedes os at faae fat i et Brudstykke af en gammel Papyrus, som den lærde Mand fandt hos sin Urtekræmmer, hvor det var svøbt om nogle ægyptiske Dadler. Hverken Urtekræmmeren eller Orientalisten kunde strax tyde Bladet, men senere fandt de ud, at det var: en ung Pige, der kjøber Ost til Frokosten. Der var nogen Heldning henimod Møllestene, men det Apparat, der hang paa Væggen over Disken saae bestemt ud som en antik Ostekniv. Senere hen tydede Forfatteren af disse Linier det imidlertid derhen, at det var den ældste Afbildning af Solskjerme, der existerer. Hovedmotivet, som baade Urtekræmmeren og den Lærde siden tiltraadte, er dette, at man vist heller ikke i Ægypten gik med Oste paa en Pind over Hovedet, som den fjernere Skikkelse paa Papyrusbladet.

Foruden paa enkelte etruskiske Vaseafbildninger træffe vi siden Solskjermen i Brug hos Grækerne fra omkring Aar 500. Den saakaldte „Skiadeion“ (Skyggegiver), der var konstrueret som Nutidens Parasoller og til at slaa ned, benyttedes af Kvinderne; Mænd ansaae det den Gang, ligesom i senere Tider, for blødagtigt og Luxus. I Reglen brugte Kvinderne dog „Tholia“, en flad Straahat, kun de Fornemste brugte Skiadeion, og da især ved Fester, hvor en Terne eller Slave gik bag ved og holdt Skjermens lange Bambusrør; Stoffet var, som Apuleios meddeler, Silke.

Det interessante græske Folkelivsbillede, der medfølger, skyldes Apelles, den græske Malerkunsts Fader. Ikke sandt, den Gang var der Alvor i Kunsten, man søgte ikke at besmykke sin Tomhed ved Symbolisme, endsige da at tjene Penge ved at lægge Vind paa Humor, en Vare, der aldeles ikke bør taales i virkelig Kunst, og da Gudskelov ogsaa herhjemme sætter sine faa-

tallige Udøvere i Klasse med Revue- og Varietékunstnere. Det naturtro Billede griber lige ind i den græske Guldalder, idet det forestiller Perikles' første Møde med Aspasia. Sujettets Tid er netop det Øieblik, der gaaer forud for Perikles' lidenskabeligt opblussende: „Goddag!" og Aspasias stilfærdige Svar: „Jeg er ei skjøn, ei Frøken!" Som bekjendt var det disse skjæbnesvangre Ord, der gav Anledning til den trojanske Krig. Den Solskjerm, Aspasias Tjener medfører, blev senere udgravet i Hisarlik af Schliemann og findes nu i Berlin. I Baggrunden paa Billedet seer vi i sin Tønde Diogenes, den bekjendte Filosof. Hvad han ellers levede af, veed man ikke rigtigt; men da det nu siges om ham, at han søgte efter Mennesker, formoder Nogle, at han var ansat ved Opdagelsespolitiet. Efter lang og tro Tjeneste fik han Alderdomsunderstøttelse og kunde saaledes lige lade være at sulte ihjel. Af sær Naade fik han imidlertid af Regeringen Lov til at ligge i et Vinfad paa aaben Gade, skjøndt det ellers stred mod Oldtidspolitiets upartiske Ledelse og strenge Ordenssans. Her havde saa den stakkels Gamle en lille Bifortjeneste ved at laane sin Lygte ud til sene Nattevandrere. Billedet fremstiller Diogenes lige efter Visens Ord „vranten og stolt, knurrende paa de Unge".

Efter dette Forsøg i pragmatisk Historieskrivning er vi kommen bort fra Skjermens Historie, og gjenfinder først Traaden paa Opdagelsernes Tid; Middelalderen hjalp sig næsten uden Skjerme, i Syden brugte man Baldakiner og udspændte Tæpper eller som i Norden Kutter og bredskyggede Hatte. Har der været en Regn- eller Solskjerm ved Karl den Stores Hof, som Rygtet vil, er det, som Keiseren selv, noget ganske Enestaaende. Men efter Opdagelsen af Søveien til Indien finder vi omkring 1520 i Portugal ikke alene Solskjermen (chapeo de sol), men ogsaa den nye, solidere Form, Regnskjermen (chne chuva). Brugen stammer sikkert fra Indien, og den nye Handelsartikel kom snart efter til Spanien og Italien. I det sidste Land skattes den moderne Betegnelse „Parasole", medens Regnskjermen døbtes „Ombrella" (herfra Englændernes Betegnelse); først i Frankrig, hvortil Regnskjermen kom fra Italien i Begyndelsen af det 17de Aarhundrede, opstaaer Ordet „Para pluie" ɔ: Regnskjerm, af *parer* og *pluie*.

Den fransk-italienske Paraply, der kom til England omkring 1615 og noget senere benyttes hist og her i Tyskland, var en meget mærkelig Gestalt, som det kun var for velhavende Folk at have; thi den kostede 45 á 60 Francs, en stor Sum i de Tider. Skaftet var af Eg, Bøg eller Palisander og 1,20 Meter langt. Det vældige Betræk af Huder, ferniseret Papir eller groft Silke var spændt ud over 10 solide Fiskebensripper af 80 Centimeters Længde. Skeden var af Kobber, svær og lang, og foroven endte Uhyret i en „Hat" med en stor Kobberring, som man slæbte den om i. Et komplet Familiemeubel, uopslideligt og arveligt i Generationer!

Langsomt kun aftog Dimensionerne og Vægten, endnu vore Bedsteforældres „Bomuldspeter" var ikke at foragte. Til de nordiske Lande, hvor man alt i det 17de Aarhundrede begyndte at bruge Parasoller, kom Paraplyen sent, først til Bergen, hvor Prokansler Pontoppidan i 1747 omtaler dens Brug og raader til at indføre den i Christiania. Som bekjendt har Bergenserne ogsaa Paraplyer nødigt! Efter Midten af Aarhundredet kommer de i Brug i Danmark og Sverige, endnu paa Holbergs Tid var de det ikke.

Særlig Frankrig gik fra forrige Aarhundrede i Spidsen for Skjermfabrikationen. Omkring 1780 brugtes som Modestof Silketøiet „Gros-de-Naples", og desuden gult, frugtgrønt eller rødt Taffetas. Empiretiden syntes bedre om røde, blaa og blomstrede Farver, omkring 1825 møder vi de myrte-

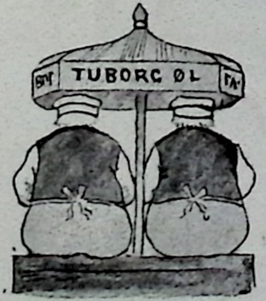

grønne og for første Gang de sorte Kulører, der næsten udelukkende benyttes til Paraplyer.

Tyverne og Trediverne i dette Aarhundrede er Blomstringstiden for „Familieparaplyen", hvis Nytte aabenbart stod i Forhold til dens Omfang. Hvilket idyllisk Billede, hvor Fatter og Mutter og alle Poderne trods den øsende Regn drage tørre og glade hjem fra Frederiksberg, hvor de saae Slottet og Svanerne og den høitelskede Familie!

Oppe paa Rosenborg, i Krogen af et Skab staaer upaaagtet en gammel falmet Bomuldsparaply. Ingen lægger Mærke til den; men den har tilhørt gamle Frederik den Sjette, som benyttede den Aar ud og Aar ind, i Regn og Sol. Han var saa glad ved den, men den var jo ogsaa som et Symbol paa den landsfaderlige Omsorg, „der alene vidste". Under det jevne, nøisomme Dække, nøisom for Munden og nøisom for Aanden, levede alle de smaa og store Børn, trygge som under selve Himlens store Hvælv, visse paa, at Godt og Ondt fik sin retfærdige Belønning og Straf ogsaa her paa Jorden.

Med Midten af dette Aarhundrede forandredes Regnskjermenes Form fra den plumpe, uskjønne til spinklere, elegantere og lidt mindre solide. Det er Opfindelsen af forskjellige Stelkonstruktioner af Staal (Frankrig) og Anvendelsen af Halvsilke i Steden for Bomuld (Gloriaparaplyen). Paris og London er for Øieblikket Hovedbyerne for Skjermtilvirkning, Paris tager sig særligt af Parasollerne og de fineste Paraplyer, London af de praktiske, billigere. Ogsaa Manchester, Glasgow, Lyon, Milano og New-York have et stort Marked. I det 2det Keiserdømmes Tid brugtes „Knækparasollen" med Skaftet til at slaa sammen og et meningsløst lille Dække; de danner nærmest Overgangen til Dukkeparasollen. „Entoutcas'en" er ogsaa en fransk Opfindelse, der endnu anvendes her og der. Den nyeste Form for Parasoller er de saakaldte „Volants", skrøbelige, men smukke og gracieuse, prydede med Baand, Sløifer og brogede Bouketter. En speciel dansk Afart af Entoutcaserne er den populaire rødhvidstribede „Tuborgparaply". Den ligner de klassiske Skjerme deri, at de kun benyttes af høitstillede Personer; den har desuden den Skavank, at den ikke er uigjennemtrængelig for enhver Slags Fugtighed.

Blandt alle de Millioner af Skjerme, der i Tidernes Løb har kastet Skygge over Jorden, er der kun to, der ikke er gaaet navnløs i Graven igjen. Den ene er Napoleons Paraply, den anden Foldals i „John Gabriel Borkmann".

Af de mange Mærkværdigheder ved Napoleon er der ogsaa den, at alle de smaa Mennesker og smaa Ting, der knytte sig til hans Person, i vore Dage synes næsten at skulle fordunkle selve Manden. Empirebegeistringen er i Halvfemserne svulmet saadan tilveirs, at der ikke gives den Vaskekjælling i Byen, der ikke med Lethed har slugt General Jenesaisquois Memoirer paa Originalsproget. Alt, hvad Kong Midas rørte ved, blev til Guld, Alt, hvad Napoleon rørte ved, blev til Guld — for Forlæggere.

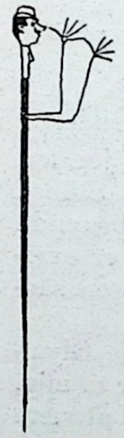
Altid bøiende os for vox populi, har vi sikkret os Meissonniers berømte Maleri „Napoleon au parapluie", næstefter Kongen af Skytiens Tiara det værdifuldeste Stykke i Louvre. Den store, men nedbøiede Feltherre sidder hensunken paa sin Hest i Slaget ved Waterloo, ubevægelig, kun nu og da opfangende en Kugle i sin Paraply. Det var den, der var Aarsag til, at Keiseren ikke nogen Gang blev saaret i Rusland, Tydskland eller Belgien; han havde nemlig faaet den af Josephine, som syede den til ham, inden hun drog til Malmaison. Om dette Øieblik ved Waterloo fortæller General Mirabeau: „Han sad længe saadan, skjøndt jeg to Gange vovede at hviske høit til ham: „Sire, De udsætter Dem for Fare!" Han rørte sig ikke; først efter 18 Minutters Forløb sukkede han høit: „J'ai faim" og dreiede Hesten hjem mod Leiren.

Saa er der Foldals Paraply, der velvilligst er bleven os overladt af en bekjendt Skuespiller, der var ganske glad ved at slippe den, for ikke at knække den aldeles paa et Par Kritikeres Rygstykker. Denne Skjerm seer endnu tarveligere ud end høisalig Kong Frederik den Sjettes, og enhver ordentlig Husmoder vilde uvægerligt smide den ud, — og dog! I Tredserne og Halvfjerdserne var den rank og stolt, og mange var de, der søgte Ly og færdedes under den. Saa fik den en Dag sit Knæk, den blev „overkjørt". Fra den Tid var den kun en Skygge af det tidligere, men det sørgelige var, at den selv stadig troede, at den var hel og holden som før. Saae den hen paa sit falmede Dække, sagde den: „Det er det store, det er det mystiske!" Og den sagde det med saadan en Overbevisning, at mange omkring den var nærved — ja troede derpaa. Ellers stod den i en mørk Krog oppe i en gammel Sal og tænkte paa alt det Lys og Guld, den skulde fange, naar den kom i Solen igjen. Stakkels, overkjørte Gamle!

Saa er der ikke — jo, der er endnu „Sporvognsdamen med Paraply" — hende kjender De, ikke sandt? Det er øsende Regn, og Sporvognen er lige sat i Gang, da Conducteuren maa standse den og tage en svær, midaldrende Dame op, der

staaer inde paa Fortovet og vinker med en Taske. Hun kommer ind i Vognen, hvor der er endnu to, tre Pladser tomme og beder en yngre Herre reise sig, og Damen placerer sig saaledes, at hun lægger Snippen af det vaade Overstykke over sin Naboerskes Knæ og taber den dryppende Paraply over paa Gjenboen. Pludselig farer hun op: „Gud, Conducteur, jeg sagde Dem jo, jeg skulde af ved Nr. 90!" Det oplyses, at der endnu er fem Minuter dertil, hvorpaa hun gaaer tilbage, men opsøger denne Gang en ny Plads, hvor hun lige kan kile sig ind mellem To, der nu faaer deres Del af det vaade. Vognen holder tilfældig ved Nummer 86, just som Damen underholder Conducteuren med at betale sine ti Øre med en Tikroneseddel, men der er ikke Tale om, at hun vil af der. „Jeg sagde 99, saa De veed vel nok, hvad De har at gjøre, ellers kan man jo klage!" Ved Nr. 90 kommer hun af, og Vognen sættes igang. Conducteuren hører høie Raab om at standse, ringer, og op kommer Damen paany, styrter ind i Vognen og tager sin Taske, der laa paa hendes første Plads, drypper ud igjen og raaber til Afsked spydig til Conducteuren: „Gud, hvor Folk kan være tankeløse!" Og saa aser Hestene videre.

Der er rigtignok een Paraply endnu, og den har „alle Godtfolk i Byen" kjendt fra de var ganske smaa. Men det er dog for farlig en Sag, at henlede Opmærksomheden paa den lige i Slutningen af Fortællinger. Derfor: sat sapienti!

C. Arctander.

Der gives kronisk Mavekatarrh, men ingen kronisk Lykke.

×

Gravskrift over en Xantippe:

Han var udstridt.

×

I det første Skibbrud kan et Talent lide Skibbrud.

×

Klokken kalder Folk til Kirke, men gaar ikke selv derind.

(Russisk Ordsprog.)

Olympia

ROMAN I FEM BØGER

AF

R. E. FRANCILLON

(20. Fortsættelse.)

SYVENDE KAPITEL

„JOHN", sagde Mrs. Westwood til Capitainen, omtrent en halv Time efter at de Fremmede vare gaaede, „jeg veed ikke, hvad man skal gjøre med Olympia. Hvad det dog er for et Navn - - jeg vænner mig aldrig til at sige det, om jeg saa blev hundrede Aar. Jeg er ved at tabe Magten over hende."

„Umuligt, min Kjære. Hun er jo kun et Barn."

„Jeg kan behandle de fleste Mennesker, John —"

„Du kan godt sige alle Mennesker, min Kjære."

„Men der er Maade med Alting, og derfor er der ogsaa Maade med Ens Pligt. Det er skammeligt."

„Hvad er skammeligt, Carry?"

„Vil Du fortælle mig, John, at Du ikke kan se, hvad der foregaaer lige for Næsen af Dig? Vil Du fortælle mig, at Du ikke har seet, at Olympia har sine Garn ude efter Lord Wendale?"

„Ih bevares, nei! Men han har jo ikke talt et Ord med hende, i al den Tid. Hvordan kunde han ogsaa det, naar han var optaget af det, jeg viste ham?"

„John! Naar har Du hørt mig sige, at Lord Wendale løb efter Olympia? Jeg sagde, at Olympia løb efter Lord Wendale. Alt hvad jeg kunde gjøre var at holde hende borte fra ham. Og saa er der Gerald — Ingen har nogensinde kaldt *mig* blind, og det vilde ikke være hendes Skyld, hvis han ikke ogsaa blev tosset. Jeg forsikkrer, at jeg er bange for at tabe ham afsyne, naar det Pigebarn er i Nærheden."

„Hvad for Noget?"

„Jeg tænkte nok, at Du tilsidst vilde blive overrasket. Mærk mine Ord, John —"

„Jeg kan ikke tro det — jeg vil ikke tro det. Fordømt, hvis det er sandt — jeg vilde ikke have det for en hel Million."

Mrs. Westwood studsede ved, at hendes magelige Husbond kunde blive saa ivrig over Noget — saa meget desto bedre.

„Jeg vil ikke haabe det! Men hvis der skulde hændes Noget, kan Du ikke lægge hele Skylden paa mig; det er det Hele."

„Ved Jupiter, Caroline. Jeg vilde før se dem i deres Grav, end høre Dig sige, at der er en Mulighed for at det kunde ske."

„Det glæder mig, at Du seer det i det Lys, John — det glæder mig virkelig. Jeg vilde ønske, at vi kunde sende hende et eller andet Sted hen, medens Gerald er her — for ikke at tale om Lord Wendale."

„De ere jo voxede op sammen fra Børn af — hvem kunde ogsaa have anet det?“ Mrs. Westwood spilede Øinene mere og mere op, da han begyndte at gaa op og ned ad Gulvet i et Sindsoprør, som selv fra hendes Synspunkt syntes overflødigt. „Gud Fader bevares! — Hvor vidt er det gaaet?“

„Naa, John, jeg haaber ikke, at der er noget videre endnu — men unge Mænd blive saa let paavirkede. Det er bedst at passe paa, det er det Hele — og eftersom Du er saa meget imod det —“

„Imod det? Jeg vilde før skjære Halsen over paa mig selv, det er hele Sagen. Hvorfor —“

„Og derfor, John, har jeg tænkt paa, hvad hun skulde tage sig for, hvis der tilstødte Dig eller din Broder George Noget. Og da hun isaafald maatte sørge for sig selv, forekommer det mig, at hun burde begynde at lære Noget. Andre Pigebørn tager ud som Gouvernanter, naar de er langt yngre, og skjøndt jeg ikke vilde have hende til at lære et af mine egne Børn Bogstaver, hvis jeg havde et Barn i den Alder, saa er det naturligvis en ganske anden Sag med Folk, der ikke kan give høi Betaling.“

„Men Kjære, Du vilde gjøre mig en sand Tjeneste! Ligemeget hvad — hvis der er en Mulighed for det Du siger; send hende hen hvor Peberet groer. Men jeg kan endnu ikke tro det.“

„John, har Du nogensinde seet mig tage feil?“

„Min Kjære, hvis Du har Ret vil jeg gaa ud af mit gode Skind, hvis hun bliver en Time længer her i Huset.“

Og saaledes havde Mrs. Westwood, der var altfor overrasket over sin hurtige Seier til at anvende flere Ord, ikke Andet at gjøre end at udføre den Forvisningsordre, hun havde modtaget. Hvad kunde have bevæget hendes Mand, der elskede Olympia, ialtfald ligesaa meget som sin egen Søn, til saa hovedkuls at dele hendes Bekymringer for Gerald? Hun var næsten ærgerlig over at maatte udføre hvad der snarere var en Andens Villie end hendes egen. Hun kunde kun trøste sig ved at gjøre sit Hovedslag saa offentligt som vel muligt og kjøre sit store Skyts frem mod Olympia i Nærværelse af hele The Laurels.

Hun offrede sjelden et Smil paa sin egen Familiekreds, men aldrig havde hun seet saa bister ud som idag. Det var Julia, som uafvidende affyrede det første Skud.

„Veed I af“, sagde hun, henvendt til hele Selskabet, „at der er kommet en Fremmed til den Sorte Prins.“

„Nei virkelig?“ sagde Capitainen adspredt.

„Jo. Jeg hørte det af gamle Mrs. Wicken. Det er endda en Officier — en Major Sullivan. De troer, at han er ude for at hverve. Skulde vi ikke bede ham herhen, Mama?“

„Major Sullivan?“ udbrød Gerald hurtigt og saae hen paa Olympia.

„Sullivan?“ sagde Mrs. Westwood. „Det hed jo den Mand, der reddede Gerald, dengang Olympia vilde drukne ham i Dammen. Jeg glemmer aldrig Navne, aldrig, skjøndt jeres Fader var meget nær ved det, hvorfor veed jeg ikke.“

Capitainen drak et Glas Vin, og Gerald, som erindrede at Majoren havde kaldt ham sin gamle Ven, saae at Faderen ikke var ganske sikker paa Haanden.

„Hvad, er Majoren her?“ sagde han nerveust. „Ja, han er naturligvis ude at hverve; naturligvis. Men at tage ham herhen, det er noget Andet, ikke sandt, min Kjære?“

„Noget ganske Andet“, sagde Mrs. Westwood bestemt, idet hun for en Gangs Skyld var enig med sin Herre og Mester — „militaire Herrer er ikke Allesammen passende Bekjendtskab for en Familie med unge Piger, naar de kommer uden tilbørlig Anbefaling. Du kan naturligvis godt besøge ham, John, og se hvorvidt man kan omgaaes ham. Ikke fordi jeg har nogen Fordom mod Majorer — jeg hader Fordomme, og jeg har kjendt Majorer i Clifton, som var rigtig vakkre Mennesker — men de var paa Pension. Jeg vil blot ikke have det udspredt over hele England, at en ung Mand ikke kan komme til Gressford, uden at der kastes Garn ud efter ham. Det er skammeligt; og det veed Du, John, ligesaa godt som jeg.“

„Mama!“ lød det i Chor, „hvad mener Du?“

„Jeg veed, hvad Tante Car'line mener“, sagde Olympia.

„Lad mig høre, hvad mener jeg?“

„At jeg gjerne vil være Grevinde af Wendale.“

„Garnene er nok bedre kastede, end jeg troede“, sagde Mrs. Westwood, og dyb Stilhed fulgte efter hendes Ord. Kampen var begyndt.

„Snak, Moder“, sagde Gerald. „Jeg er overbevist om, at Olympia ikke tænker paa en saadan Taabelighed.“

„Vær ikke for sikker paa det“, sagde Olympia roligt og alvorligt. „Vent, til han frier til mig, saa faaer jeg at se. Jeg kunde godt lide at være Grevinde. Men ligemeget, jeg vil vente og se Majoren først, inden jeg tager en Beslutning.“

Gerald drog et Suk af Lettelse. Han kunde i hendes Øine læse den Spøg, som laa bag hendes Ord. Men Mrs. Westwood vilde ikke have Sagen endt med en Spøg, og hun saae Farven svinde fra Olympias Kinder — et sikkert Tegn paa, at hun var ved at opnaae de Fordele, en kold Natur har overfor en heftig.

„Jeg har aldrig hørt Noget saa dumt!“ udbrød hun skarpt. „Som om Lorder og Majorer vilde se til saadant et Barn som Dig! Er der Noget, jeg hader, saa er det unge Piger, som altid har Hovedet fuldt af unge Mænd. Jeg er glad over, at det er kommet frem; sandelig meget glad. Jeg veed, hvad jeg har at gjøre. Din Onkel husker,

hvad vi talte om lige før Middag, ikke sandt, John?"

„Jeg — jeg, min Kjære?"

„Ja. Og Du sagde, at hvis Olympia ikke teede sig anderledes, maatte hun bort herfra."

„Det var Dig, der sagde det, min Kjære. Men, naturligvis, saafremt, seer Du —"

„Hvad — har *Du* sagt det, Onkel John?" spurgte Olympia, medens han ledte efter Ord, med et Udtryk og en Stemme som Cæsar, da han saae sin Ven blandt sine Fjender. Capitainen hang med Hovedet, og der herskede atter Stilhed.

Men Gerald vilde ikke finde sig i en saadan Scene. Han havde Retfærdighedsfølelse — en Dyd, de fleste Mænd lærer tilsøes — og den var krænket. Han vendte sig imod Moderen med sin dybeste Røst og sit mest mandige Udtryk.

„Jeg veed ikke, hvad der gaaer af Jer Allesammen", sagde han, „medens jeg har været borte. Her er altid Spektakler. Jeg kjender Olympia bedre end nogen Anden, og jeg vil ikke have hende mishandlet; ikke om hun saa vilde gifte sig med alle Jarler i England og Hertugerne med."

Det var rene Ord; det var et Pust af ærlig Søluft i dette Hus med smaa Tanker og Bagateller. Olympia sendte ham et taknemmeligt Blik, der forpligtede hendes Forkæmper til herefter at staa hende bi gjennem Tykt og Tyndt.

„Seer Du!" sagde Mrs. Westwood med en triumferende Mine, henvendt til Capitainen. „Sagde jeg det ikke nok? sagde jeg ikke, at selv Gerald er ikke sikker under Tag med Olympia?"

Gerald blev blodrød. Mrs. Westwood havde sagt adskillige Dumheder i sit Liv, men det var den største Dumhed, hun endnu havde sagt.

„Du er uretfærdig, Moder", begyndte han varmt. „Jeg —"

„Naa, saavidt er det kommet? Jeg skal sættes irette af min egen Søn! Han vil optræde imod mig for en ung Piges Skyld, der vilde kaste Øine til en Kuldrager, hvis der ikke var nogen Anden i Nærheden! Du har maaske ovenikjøbet isinde at gifte Dig med hende — en Pige uden en Skilling, det kunde ligne en Dreng som Dig at være hendes Nødanker, naar hun ikke kan faae sine Majorer og Lorder."

Vi har seet Olympia blive vred — men vi har aldrig seet hende saa oprørt som nu. Hun var bleven beskyldt for kold Beregning — hun var bleven kaldt en simpel Lykkejægerske. I alle de Bøger, hun havde læst, var Sligt bleven betragtet som en umaadelig Haan og Spot. Men det Skud, der havde oprørt hende, gjorde pludselig Gerald haard og alvorlig. Han saae hendes funklende Øine og hans Hjerte svulmede — han begyndte at faae en Forestilling om det Liv, hans gamle Legekammerat havde ført paa The Laurels, medens han var borte, og han tænkte ikke paa, at hun selv kunde have havt nogen Skyld deri.

„Moder", sagde han ivrigt, „jeg troer, Du er uretfærdig — jeg maa sige det. Olympia er den bedste Pige af Verden, og jeg — jeg var et Asen, om jeg sad her uden at sige det."

„Stakkels Dreng, stakkels Dreng!" sukkede Mrs. Westwood, med ironisk Medlidenhed. „Jeg seer, hvordan det forholder sig, men det er kun Indbildning, jeg veed det, og det vil tabe sig, naar Du har seet en eller to andre unge Piger. Men — jeg har en Moders Pligt, og den maa jeg opfylde. Jeg seer godt, at Du er saa ærgerlig, at Du ikke kan tale, kjære Olympia, medmindre det er af Skam — og jeg haaber, det er Tilfældet. Jeg antager, Du veed, at en Pige som Du, der er saa uheldig ikke at eie en Skilling, maa sørge for sig selv? Medmindre Du har isinde at lade Andre sørge for Dig. Din Onkel er fuldstændig enig med mig i, at det er paatide, at Du tager herfra. Jeg har gjort min Pligt og givet Dig en Opdragelse som en Dame, hvilket er mere end en almindelig Tante ved Giftermaal vilde have gjort: og nu er det paa Tiden, at Du viser din Taknemmelighed ved at tage ud som Gouvernante. Din Onkel vil imorgen tage over til Melmouth og se, hvad der kan gjøres."

Olympia sagde endnu ikke et Ord; hun saae paa sin Onkel, der undveg hendes spørgende Blik. Mrs. Westwood var saa overbevist om, at hun baade havde Retten og Fornuften paa sin Side, det vilde ikke falde let at overbevise hende om det Modsatte.

„Det er altsaa for min Skyld, at Du vil jage Olympia bort?" sagde Gerald. „Jeg kan ikke finde mig i det — det vilde Ingen, der havde Spor af Mandshjerte, finde sig i. Det maa Du ogsaa kunne indse, Moder. Du maa kunne indse, at der kun er een Ting at gjøre. Hvis hun gaaer, maa jeg ogsaa gaa."

„Gerald", sagde hans Moder skarpt, „hold din Mund, medmindre Du vil fri til hende lige for mine Øine."

Han sprang op og skød sin Stol bort. „Det betyder, at hvis Olympia gaaer, maa jeg ogsaa gaa. Hun skal ikke tage ud som Gouvernante eller slide og trælle for min Skyld, saalænge jeg har mine to Hænder." Og idet han talte om sine Hænder, lagde han den ene af dem paa Ryggen af sin gamle Legekammerats Stol, som om han allerede vilde forsvare hende mod hele Verden.

„John", sagde Mrs. Westwood, „maaske Du vil sidde og se Slutningen paa denne Kjærlighedshistorie. Jeg gaaer min Vei; jeg veed, hvad jeg skylder mig selv og mine Døttre."

„Gerald", begyndte Capitainen med blegt Aasyn, „din Moder har Ret — fuldkommen Ret; sæt Dig paa Øieblikket ned og — og — lad os ikke høre mere af den Slags. Olympia, min Kjære, jeg er meget kjed af det; Du troer det naturlig-

vis ikke; men det er — det er — kortsagt, din Tante har fuldkommen Ret, og Du *maa* reise."

Olympia var stolt af sin Stridsmand, der selv i hendes fordringsfulde Øine var optraadt som en Mand. Det var hvad hendes Helte vilde have gjort, og hun glemte, at han kun var en Dreng.

„Godt, Onkel John", sagde hun i en rolig Tone, „naar *Du* siger det, saa reiser jeg. Jeg behøver ikke lang Tid til at pakke sammen."

„Pakke sammen? Naa, naa; det haster da ikke saa stærkt, min Kjære. Vi maa først se os om; jeg maa tage over til Melmouth — —"

„I vil altsaa jage Olympia bort, fordi I er bange, fordi jeg finder, at hun er den bedste Pige under Solen? Godt", vedblev Drengen, der var næsten halvt saa forstandig som den stakkels Pige, han forsvarede, „kom saa med; naar Du skal afsted, følger jeg med. Olympia, jeg hverken kan eller vil finde mig i det, og hvis Du vil tage mig, — vi har altid holdt sammen, veed Du nok — skjøndt Du er altfor god til mig, vil de faae at se, at Du ikke bryder Dig en Døit om Lorder og Majorer, og saa —"

„Du almægtige Gud!" udbrød Mrs. Westwood overrasket, som hun sagtens kunde være, over dette uventede Frieri. „I er gale Allesammen. John, hører Du ikke? Er Du bleven tosset? Olympia, jeg kaster Dig paa Porten lige paa Øieblikket, som Du staaer og gaaer, hvis Du ikke siger Nei."

Naar den reneste Ridderlighed havde fremkaldt Spørgsmaalet, gav en uimodstaaelig Fristelse Svaret. Uden at tøve et Øieblik, vendte Olympia sig om imod Gerald og sagde:

„Hvorfor skulde jeg sige Nei, Tante Car'line? Gerald har bestandig været Alt for mig. Jeg vil sige Ja og Tak til."

Og saaledes, i et ubehersket Øieblik, blev Gerald og Olympia, neppe vidende om de stode paa Hovedet eller Benene, forlovede.

Hun var bleven ført afsted i en Hvirvelvind, da hendes Tunge, som let forklarligt ved denne Leilighed, havde for Skik, at løbe forbi hendes Hjerte, som var altfor livligt for hendes Hjerne. Der var det Romantiske i Situationen, den overraskende Seir over Tante Car'line, den pludselige Bristen af Familiebaand, som løste hende fra enhver Pligt selv overfor den krysteragtige Deserteur, hendes Onkel John, hendes fuldstændige Uvidenhed om Betydningen af det Skridt hun havde gjort, med Hensyn til Geralds Fremtid, Ialtfald, nu var det gjort, og det var neppe sandsynligt, at enten hun, eller Gerald vilde trække sig tilbage.

Gerald selv havde neppe betænkt hvad han gjorde, da han ellers, hvor ung han end var, maatte have tøvet, inden han gjorde et saa gyseligt Spring. Mrs. Westwood sad forfærdet — Pigebørnene saae ud, som om de skulde synke i Jorden. Men et uhørt Mod syntes at vaagne hos Capitainen. Han reiste sig pludselig fra Bordet, væltede sin Stol og feiede to Vinglas i Gulvet.

„Ge-Gerald!" fremstammede han, da hans Tanker i Modsætning til Olympias, løb hurtigere end hans Tunge, „hvad Pokker er det, Du gjør? Vil Du strax sige, at Du ikke mener Noget med det, ellers, saavist som jeg er din Fader, skal — skal Du komme til at fortryde det. Ved Jupiter!" brummede han, idet han fortvivlet satte sig ned igjen og aftørrede sin Pande, „det er forfærdeligt at tænke paa! Det er det mest forfærdelige, jeg har hørt tale om i hele mit Liv!"

„Hvad er forfærdeligt?" spurgte Gerald, med det modigste Ansigt, han kunde sætte op. „Hvorfor skulde jeg ikke gifte mig med Olympia?"

„Hvorfor? — Kjære Caroline — aa, tal Du til ham, hvis han ikke bryder sig om mig."

„Din Fader mener", sagde Mrs. Westwood, talende i en kold og afmaalt Tone til Armstagen — „din Fader mener, at hvis Du vil gifte Dig med den Pige, maa Du gjøre det som Tigger. Han kan ikke selv sige det, da Pengene er mine, derfor overlader han det til mig. Du har fuldkommen Ret, John. Datteren af den Vagabond af en Broder skal ikke faae en Skilling af mine Penge, nei, aldrig — At hjælpe min egen Søn til at ægte Datteren af en Vagabond, det var jo net! Jeg vil før sende ham til en Galeanstalt, og det gjør jeg maaske ogsaa."

Gerald var baade varm og bleg. „Jeg har min Stilling", sagde han. „Tal ikke paa den Maade, Moder — lad os tale roligt om det. Du kan ikke vente, at jeg skal gaa fra, hvad jeg har sagt."

Olympia var aldels ikke oplagt til at være ædelmodig, og selv om hun ogsaa havde været det, vilde Omtalen af hendes Fader have ødelagt det Hele.

„Din Stilling!" sagde Mrs. Westwood. „Den indbringer Dig tyve Pund og elleve Shillings om Aaret."

„Saa maa jeg søge en anden, der indbringer mig mere."

Mrs. Westwood slog fortvivlet Hænderne sammen — naar hendes Argument til Lommen slog feil, hvad skulde hun saa sige eller gjøre? Hun saae paa sin Mand — ikke fordi hun ventede nogen Bistand fra den Side. Hvad kunde han gjøre, naar det var slaaet feil for hende?

„Saa søg en anden", sagde Capitainen, uden at møde hendes Blik, „og reis til Bloksbjerg!"

Han slog med knyttet Haand i Bordet. „Og reis til Bloksbjerg — det er Ordet! Og lad mig aldrig høre mere tale om det."

(Fortsættes.)

Kongen og Eneboeren

AF SADI*)

OVERSAT AF ARTHUR CHRISTENSEN

En from Mand i Syrien havde tilbragt mange Aar paa et øde Sted i Bøn og Forsagelse, idet han ernærede sig af Træernes Blade. Kongen i Landet besøgte ham engang og sagde til ham:

„Hvis Du ønsker det, vil jeg indrette en Bolig for Dig i Byen, for at Du mere bekvemt kan foretage dine Andagtsøvelser og Andre kan nyde godt af din Velsignelse og efterligne din fromme Levevis.“

Eneboeren syntes ikke om dette Forslag, men de tilstedeværende Stormænd anmodede ham om for Kongens Skyld at tage ind til Byen for nogle Dage og prøve, hvorledes den nye Bolig var; hvis det da skulde vise sig, at hans kostbare Tid spildtes ved Selskab med Andre, havde han jo frit Valg. Det berettes, at Eneboeren virkelig kom til Byen, og at man her indrettede en lille Villa, der tilhørte Kongen, til hans Modtagelse. Det var et Sted, der maatte fryde Hjertet og henrykke Sjælen:

Som en Piges Kinder Roser røde,
som en Kvindes Lokker Hyacinther,
som nyfødte Børn saa friske, bløde,
saae man Blomster midt i barske Vinter.

Strax efter hans Ankomst sendte Kongen ham en fortryllende deilig Pige:

Som Paafuglen straalende, skjøn som en Engel,
som Maanen i Glans og som Solen i Glød,
naar frommeste Helgener saae hendes Aasyn,
Afholdenheds Løfte paa Stedet de brød.

Og sammen med hende kom en underskjøn Slave. Eneboeren begyndte nu at nyde lækkre Retter og klæde sig i smukke Dragter, han begyndte at faae Smag for Frugter og vellugtende Sager og at finde Behag i Beskuelsen af Slaven og Pigen. Thi — som Filosoferne siger — de Skjønnes Lokker lænker den Vises Fod og besnærer hans Fornuft.

Kort sagt, den Magt, der havde behersket hans Liv, begyndte at svækkes, saaledes som man siger:

Naar Den, som vil trænge i Kundskaber ind,
og Den, som vil tale med Renhed i Sind,
med verdslige Lyster sig giver i Kast,
han hænger som Fluen i Honningen fast.

En Gang fik Kongen Lyst til at besøge ham, og han fandt ham i en helt forandret Tilstand: hans Ansigtsfarve var hvid og rød, hans Krop var blevet fed, og han laa magelig henslængt i Puder og Brokade, medens den skjønne Slave stod ved hans Hoved og viftede ham med en Vifte af Paafuglefjer. Kongen glædede sig over den gode Tilstand, hvori han fandt ham, og de talte med hinanden baade om det Ene og det Andet. Tilsidst sagde Kongen:

„Der er to Slags Mennesker, jeg sætter Pris paa: de Lærde og de Fromme.“

Den tilstedeværende Vezir, der var en verdenserfaren Filosof, udbrød:

„Venskabets Lov fordrer, at De gjør vel imod begge disse Klasser men paa forskjellig Maade: giv de Lærde Penge, for at de kan forøge deres Kundskaber, men giv Intet til de Fromme, for at de kan vedblive at være fromme.“

*) Scheikh Musliheddin Sadi fra Schiraz levede i det trettende Aarhundrede, paa den Tid, da den mystisk-religieuse Retning, som kaldes Sufismen, var herskende i den persiske Litteratur. Han var selv et charakteristisk Exempel paa disse Sufier med deres eiendommelige, halvt religieuse, halvt verdslige Naturel, han levede som omvandrende Dervisch, optaget af Reiser og Pilgrimsfarter, og nedlagde sine Livserfaringer og personlige Betragtninger i flere Digterværker, hvoraf de mest bekjendte er Gulistan (ɔ: Rosenhaven) og Bostan (ɔ: Lysthaven), og som trods deres Ensidighed og moraliserende Tendens stadig skattes høit af Østerlænderne, der som bekjendt ynder at faae praktisk Livsvisdom meddelt i en let og underholdende Form.

En Sporvogn

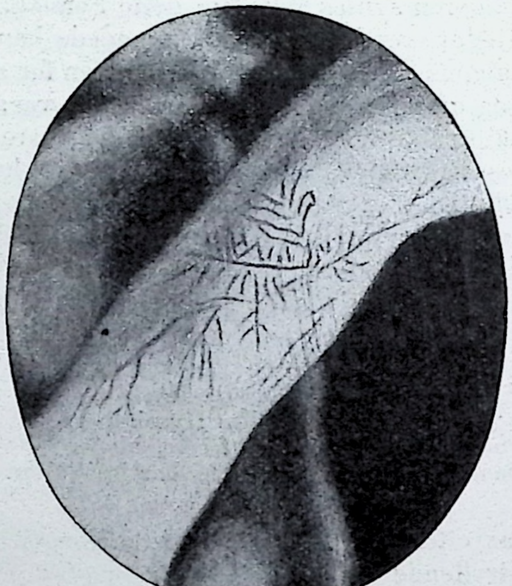
En Sporvogn, ved hvilken Hestene kjøre med bag paa, turde vel høre til den omvendte Verden, men findes dog i Virkeligheden i en By i den nordamerikanske Stat Colorado. Sagen forholder sig saaledes: Sporveislinien passerer en længere Strækning, der omtrent paa en Fjerdingvei skraaner jevnt opad til en Høide, og derefter sænker sig til det tidligere Niveau. Opad Bakken maa Hestene gjøre god Fyldest, men Belønningen venter dem, naar Toppen er naaet. Her spændes de fra, anbringes i en særlig dertil indrettet Vogn, der ved Bakkens Fod er heftet bag Sporvognen, og nu kjører denne alene med en Mand ved Bremsen nedad Skraaningen, saaledes som vor kjøbenhavnske Sporvogn fra Vestre Kirkegaard til Hovedstationen, men med den Forskjel at denne gjennemløber en meget kortere Strækning og ikke afgiver det komiske Syn at medføre sine fornøiede Heste som Sporvognspassagerer.

Fotografier af Lyn — Lynet som Fotograf

I vore Dage er der Ingen eller Intet, der undgaaer Fotograferne. Selv et Fænomen som Lynet, der i tidligere og langsommere Tider unddrog sig nærmere Iagttagelse, bliver nu saa at sige ført til Bogs i et Utal af fotografiske Gjengivelser, der nøiagtig fæste Billedet af dets underlig lunefulde og omflakkende Løb med Sort paa Hvidt eller vel rettere med Hvidt paa Sort. Det gamle Zigzaglyn, hvormed vore Forfædre slog sig tiltaals, er derved bleven sat ud af Historien. Blandt de tusinder af Fotografier, der foreligge, saa vel fra faglige Fotografer som fra Amatører, findes der ikke et eneste, der fremstiller et Zigzaglyn, saaledes som man finder dem paa mangfoldige Malerier. Den engelske Maler Turner var den første, der malede Lynet, saaledes som det virkelig seer ud, som en lysende Traad. Denne Traad eller Linie bevæger sig aldrig længe ligefrem, men bugter sig stadig ud og ind og grener sig, saa at det Billede, der frembringes, ofte faaer en slaaende Lighed med Grenenettet i et Træ.

Et andet eiendommeligt Fænomen ved Lynet er de saakaldte Lyntatoveringer, der i mange Aar have sysselsat videnskabelige Iagttagere. Dette Fænomen blev først gjort offentlig bekjendt af Professor Andreas Poey paa Havana, der i 1861 udgav en lille Afhandling, hvori han fremdrog det meste af et halvthundrede Exempler paa Tilfælde, hvor Lynet havde fotograferet forskjellige Gjenstande paa det menneskelige Legeme. Man har Exempler paa, at Træer, Fugle, Køer og mange andre Gjenstande er blevne tegnede af Lynet. I 1825 blev en gammel Sømand, som sad og bødede en Skjorte ved Foden af Skibsmasten, dræbt af et Lynnedslag, og da Liget blev afklædt, fandt man paa hans Ryg ganske tydeligt Billedet af en Hestesko — en nøiagtig Gjengivelse af en Hestesko, som var naglet fast til Skibsmasten. Paa en anden Sømand, der ligeledes blev dræbt ved Lynnedslag, fandt man Skibets Navn tydeligt afbildet paa hans Bryst. Men det mærkeligste Tilfælde af saadanne Lyntatoveringer er det, der fortælles om sex Faar, der i 1712 blev dræbt af Lynnedslag ved Bath i England. Da Skindet blev flaaet af Dyrene, fandt man nemlig indvendigt derpaa en Afbildning af en Del af de landskabelige Omgivelser. Vort Billede viser efter Fotografi den Tegning, Lynet

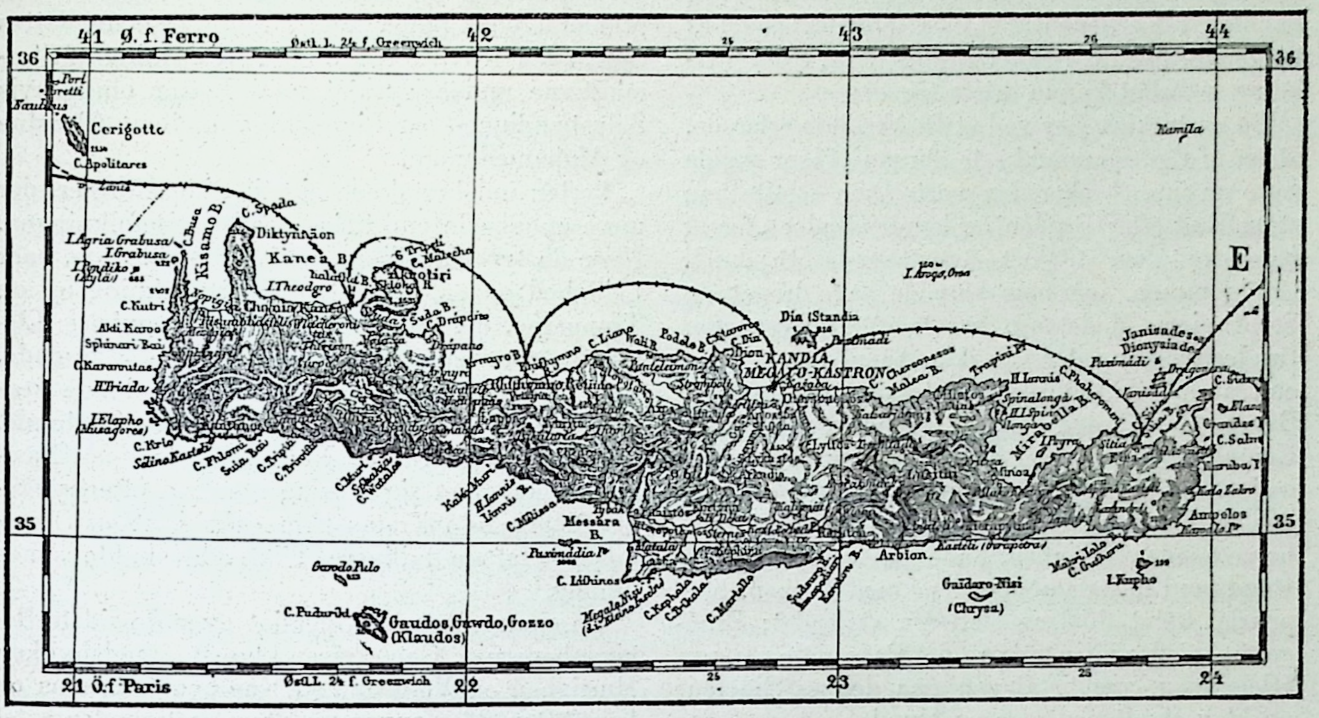

har frembragt paa en Drengs Arm. Drengen stod ved et Takstræ, da Lynet slog ned, og blev kastet omkuld paa Veien. Man kunde fristes til at antage, at Tegningen paa hans Arm var en Afbildning af Træet. Det er imidlertid sandsynligt, at det er det elektriske Fluidum, der har frembragt disse Forgreninger, og da man ingen Afbildninger har af de ovennævnte Exempler paa Lyn-Fotografier, er det jo muligt, at de bero paa en feilagtig Forklaring, og at Lynet i Virkeligheden aldrig for Alvor har forsøgt at konkurrere med Fotograferne.

Maurus.

Ung Mand, der har faaet sin første Plads:
„Se saa, nu gifter vi os, nu kan jeg føde en Kone, naar hun har Penge."

(Jugend.)

KORT OVER KRETA

Kreta

II.

Det er i det Foregaaende anført, at Kreta havde en høi Blomstringsperiode i Oldtiden, der dog hidtil ogsaa har været Landets eneste. Øen, der er 3 Gange saa stor som Fyn, var efter den græske Indvandring delt i en Mængde Smaastater, hvis krigerske Indbyggere laa i stadige indbyrdes Feider, drev en udstrakt Skibsfart og Handel men ogsaa et frygtet Sørøveri. Romersk, arabisk og græsk Herredømme fulgte hinanden gjennem Tiderne, indtil Venezianerne i deres Magtperiode toge Øen i Besiddelse. Den behandledes som en fjern Koloni, det gjaldt om at drage saa stor materiel Fordel af som muligt, men der maatte store Offre og strengt Regimente til for at holde Befolkningen i Ave. Dens bedste Tilflugtssteder, Provinserne Sfakia og Lassiti, lagdes fuldstændig øde, og et helt Aarhundrede igjennem var det under Dødsstraf forbudt at dyrke Markerne der. Da Tyrkerne i Midten af det 17. Aarhundrede angreb Øen og erobrede den efter lange Kampe, der varede næsten 25 Aar og sluttede med, at Venezianernes sidste Holdepunkt, Kandia, jevnedes med Jorden, blev den muhamedanske Annextion mange Steder hilst med Glæde; saa haardt havde det tidligere Herredømme været, at denne ny Herskers Aag ikke kunde ventes at blive værre. Over hele Øen bredte Tyrkerne sig, ikke alene i Byerne, der dukkede ogsaa allevegne smaa Tyrkerlandsbyer frem mellem de Christnes, og ved vort Aarhundredes Begyndelse var Halvdelen af Befolkningen Tyrkere i det Mindste af Navn. Ydmygede under Tyrkernes voldsomme Fremfærd og mistvivlende om Fremtiden saae mange af Beboerne ingen anden Udvei end at give sig dem fuldstændigt i Vold og antage deres Tro; men selv om de søgte Moskeen istedetfor Kirken, tabte de ikke Præget af deres Oprindelse, og det tyrkiske Sprog, der falder vanskeligt for en græsk Tunge, fik kun ringe Fremgang og har aldrig havt Overhaand. Skjøndt Tyrkerne paa Fastlandet foragtede disse Nytyrkere, der ikke opgav deres tidligere Forkjærlighed for Vin, troligt fulgte den tyrkiske Skik at holde Harem, men ellers indskrænkede Koranens Anvendelse til nogle tomme Ceremonier, bleve de saa overmodige og grusomme Undertrykkere for deres christne Stamfrænder, som det hele tyrkiske Rige har at opvise. Alle Tyrkerne paa Øen indskreves i et af de 4 Janitsjar-Regimenter, som garnisonerede

paa Øen, og i denne Egenskab skaltede og valtede de ganske som de lystede, og ingen Christen var sikker for sin Jord, sin Eiendom eller sin Familie. I Nærheden af Kanea forefaldt saaledes Følgende, der tilstrækkeligt illustrerer, hvad Tyrkerne ustraffet kunde driste sig til:

Da en tyrkisk Bey ved et Drikkegilde erfarede, at en af Egnens smukkeste christne Piger skulde ægte en ung Græker den næste Dag, sendte han strax Bud efter Bruden og hendes Fader „for at lykønske dem til det forestaaende Bryllup". Brudgommen, som maaske vilde have dristet sig til at gjøre Modstand, var taget til Byen efter Brudegaven, og der var ikke Andet for at gjøre end at adlyde. Skjælvende traadte de frem for Beyen, der til den unge Pige henvendte grove Komplimenter, hvoraf hvert Ord var en Fornærmelse. Ulykkeligvis for hende, bidrog Forvirringen og Rodmen kun til end yderligere at fremhæve hendes Skjønhed, Faderen, der gjorde Modstand mod at lade hende alene med Tyrken, blev pryglet halvt ihjel og Datteren skjændet; Brudgommen, der uden at ane det Passerede var paa Hjemveien, mødte Beyen paa dennes Ridetour og blev skudt ned som en Hund.

Under alt dette forfaldt Øen mere og mere, og Opstande, der forsøgtes, undertryktes stadig; kun Sfakioterne, i de hvide Bjerges vanskeligt tilgængelige Egne, undgik Voldsherredømmet, ligesom Venezianerne i sin Tid havde ladet dem i Fred mod en Tribut. De kraftige og smidige Gedehyrder, der foretrak Mælk for Vinen, vare drabelige Bueskytter, krigslystne og frihedskjærlige. Tyrkerne tilbød dem forgjæves fri Udøvelse af deres Religion og Haandhævelse af deres Selvstændighed mod at hjælpe med til Venezianernes Fordrivelse, de modsatte sig den tyrkiske Okkupation og indgjød de nye Herrer saa stor Respekt, at de et Aarhundrede igjennem ikke affordredes anden Tribut end Levering af Is fra deres Bjerge til de forskjellige Pasjaer, nogen fuldstændig Underkastelse, som af alle de andre „Vantro" paa Øen, forsøgtes ikke. Deres Krigslyst tilfredsstillede Sfakioterne ved indbyrdes Feider, der havde den Fordel at holde deres Kampdygtighed vedlige, og hertil kom en til det yderste gjennemført Blodhævn, der helt op til vort Aarhundrede gjorde en naturlig Død til en ligefrem Sjeldenhed i Sfakia. Engang blev dog deres Hjemstavn hærget af Tyrkerne, det var efter at Sfakioterne i 1770 have reist en mislykket Opstand Øen over til Gjenopreisning af den græske Nationalitet. Da lykkedes det Fjenden ved Vold og List at trænge ind mellem deres Bjerge, for dog snart efter at forlade dem, men belæssede med Bytte og medførende deres Hustruer og Døttre.

Kretas nyere Historie har været en uafbrudt Række Kampe. Den græske Frihedskrig 1821 bragte Tyrkerherredømmet til at vakle, og nye Plagerier og tunge Skatter bragte atter 1858 et vulkansk Udbrud. Ikke ti Aar efter stod atter Alt i lys Lue, og Tilknytningen til Grækenland proklameredes under stærk Deltagelse fra dettes Side. Men Kreta forblev efter Beslutning af Stormagterne under Tyrkiet mod Løfter om en vis Selvstændighed og Ligestilling mellem Christne og Muhamedanere.

Porten indskrænkede sig til Skinreformer, der mere ophidsede end tilfredsstillede Befolkningen. Hvor de tyrkiske Tropper viste sig, blev de, naar Leilighed gaves, angrebne af Befolkningen, og Tropperne, der tildels bestod af irregulære Elementer, hævnede sig ved at skjænde og brænde, hvor de kom hen. Saaledes ere Forholdene vedblevne med stadig Uro og dæmpede Opstande, indtil nu den græske Nationalfølelse paa Fastlandet har givet sig Udslag i en saa eftertrykkelig Deltagelse i Kretas Frihedskrig, at en Opretholdelse af de tidligere Tilstande skulde synes umulig.

En sammentrængt Oversigt over de sidste Begivenhedernes Gang viser klarest, med hvilken Hurtighed og Voldsomhed Kampen udbredes og føres. Den 26. Januar meldtes Uroligheder i det Indre af Øen til Kandia, og ved Begyndelsen af Februar brød Kampen ud omkring Kanea. Den 4. rasede Kampen i Byens Gader, den 5. lagde en vældig Ildebrand over Halvdelen af de Christnes Huse i Aske. Fyldte Oliefade gav Ilden rigelig Næring, medens Vandmangel hindrede Mandskabet fra de fremmede Krigsskibe i Slukningsarbeidet, og over 700 Flygtninge førtes i Løbet af faa Dage til Milos. Kanea besattes af Tyrkerne, medens det nærliggende Haleppa forsvaredes tappert af de der indesluttede Christne. Den 8. Febr. heistes der det græske Flag, og Kretas Forening med Grækenland proklameredes høitideligt, og allerede den 12. skete det Samme i alle Byerne i Provinserne Kydoria, Apokorona, Sfakia, Selino og Kissamo. Den 10. Febr. fandt flere heftige Fægtninger Sted, og de Christnes Angreb paa Kanea indlededes den 13. To Dage forinden havde de mange fra det Indre tilstrømmede Muhamedanere angrebet de Christne i Heraklion og plyndret deres Huse, og 1500 Flygtninge søgte Natten til den 13. bort derfra med en Damper til Syra, medens græske Krigsskibe ilede til Hjælp. Den 7. Febr. lettede endvidere 2 græske Skibe med 700 Mand Anker i Piræus, og den 8. fulgte et Transportskib til Heraklion. Den 9. mobiliseredes hele den græske Flaade, og den 11. afseilede 7 græske Skibe under Kommando af Prins Georg for med alle Midler at hindre Landsætning af tyrkiske Tropper. To Dage senere overførtes græske Tropper til Øen, der toges i Besiddelse i den græske Konges Navn, efter at Grækenland havde tilkjendegivet Magterne, at det ikke kunde forblive en uvirksom Tilskuer til Begivenhederne paa Kreta.

Hermed var i Realiteten etableret Krigstilstand mellem Grækenland og Tyrkiet, selv om en formel Erklæring derom fattedes, og Forholdene ført ind i et nyt Spor, hvis Resultat for Øieblikket ikke lader sig overse særligt ved interesserede Stormagters indbyrdes Uenighed.

P. Chr. Aarup.

En Ægtemand

NOVELLE AF ALBERT GNUDTZMANN

I.

Bogholder Taagerup havde havt sit ugentlige Lhombreparti. Det havde gaaet temmelig varmt til, der var blevet drukket nogle flere Toddyer end sædvanlig, Apothekeren havde været fuld og krakilsk, og det var kommet til et Mundhuggeri mellem ham og Værten, saa de Andre havde maattet lægge sig imellem. Det var begyndt med Gud veed hvad og var tilsidst streifet ind paa huslige Forhold, som Taagerup nu engang meget daarlig taalte, at Nogen blandede sig i.

Derfor følte han sig nu anstrengt, ophedet, oprevet. Det var tilmed ikke frit for, at han følte sig lidt usikker paa Benene. Det maatte bestemt komme af Nervøsitet.

Det var virkelig heller ikke saa underligt, om Bogholderens Nerver efterhaanden blev noget medtagne. Foruden at være Bogholder i Sparekassen var han Byens Fornøielsesraad og mest yndede Dilettantskuespiller. Og alle disse tre Funktioner var nok hver for sig istand til at tage paa en Mand.

Det regelmæssige skjægløse, lidt for kjødfulde Ansigt blussede, og de sirligt ordnede Kunstnerlokker klæbede tungt til Panden. Taagerup slog et Par Slag henover Gulvet, han var slet ikke oplagt til at gaa i Seng, han følte, at det var ham umuligt at sove for det første.

Skænderiet med Apothekeren trængte sig stadig ind i hans let slørede Bevidsthed. Ja, naturligvis havde Apothekeren paa en vis Maade Ret. Det *var* latterligt, at han, Taagerup, Verdensmanden, Skjønaanden, Atheneren mellem disse Barbarer, skulde være gift med rent ud sagt Barber Jensens Datter fra Torvet. For tyve Aar siden vilde han med Foragt have afvist Tanken om, at han nogensinde skulde faae en Kone, der spiste Sauce med Kniven og sagde „ligge“ for „lægge“. Men derfor var det lige ufint af Apothekeren at stikle til ham, fordi han i sin Tid havde gjort sin Pligt, nu da Ulykken engang var der.

Nei, han vilde give det Hele en god Dag. Ikke bryde sig om hverken Apotheker eller nogenting. Derimod vilde han spise tilaften.

Taagerup havde nemlig den Vane at tage sig et lille Aftensmaaltid ud paa Natten, naar han havde været længe oppe. Denne Extra-Aftensmad bestod af marineret Sild med Smørrebrød, Øl og Genever, hvilke Sager hans Kone havde Ordre til hver Aften at anbringe i Hjørneskabet, inden hun gik til Ro. For Taagerup var Maaltidet efterhaanden blevet en Nødvendighed. Det svale Øl og Silden virkede dulmende paa Nerverne, og i det Hele taget forfriskede dette Maaltid Sindet som et moralsk Styrtebad.

Han aabnede Skabet og rakte Haanden ind efter Anretningen. Som de Kvinder dog ogsaa forstod at sætte Alting saadan, at det næsten var umuligt at faae fat i det! Han ragede med Haanden inde i det mørke Skab, væltede nogle Glas, saa et af dem gik itu, lod en Ed stryge fra Leveren, tog Lampen og lod dens Lys falde derind.

Du milde Skaber! der var jo ingen Aftensmad!

Aldrig før var dette hændet i Bogholder Taagerups Praxis. Den uhyggelige Opdagelse virkede i Øieblikket ganske overvældende paa ham. Han maatte sætte sig lidt i Sofaen for at sunde sig.

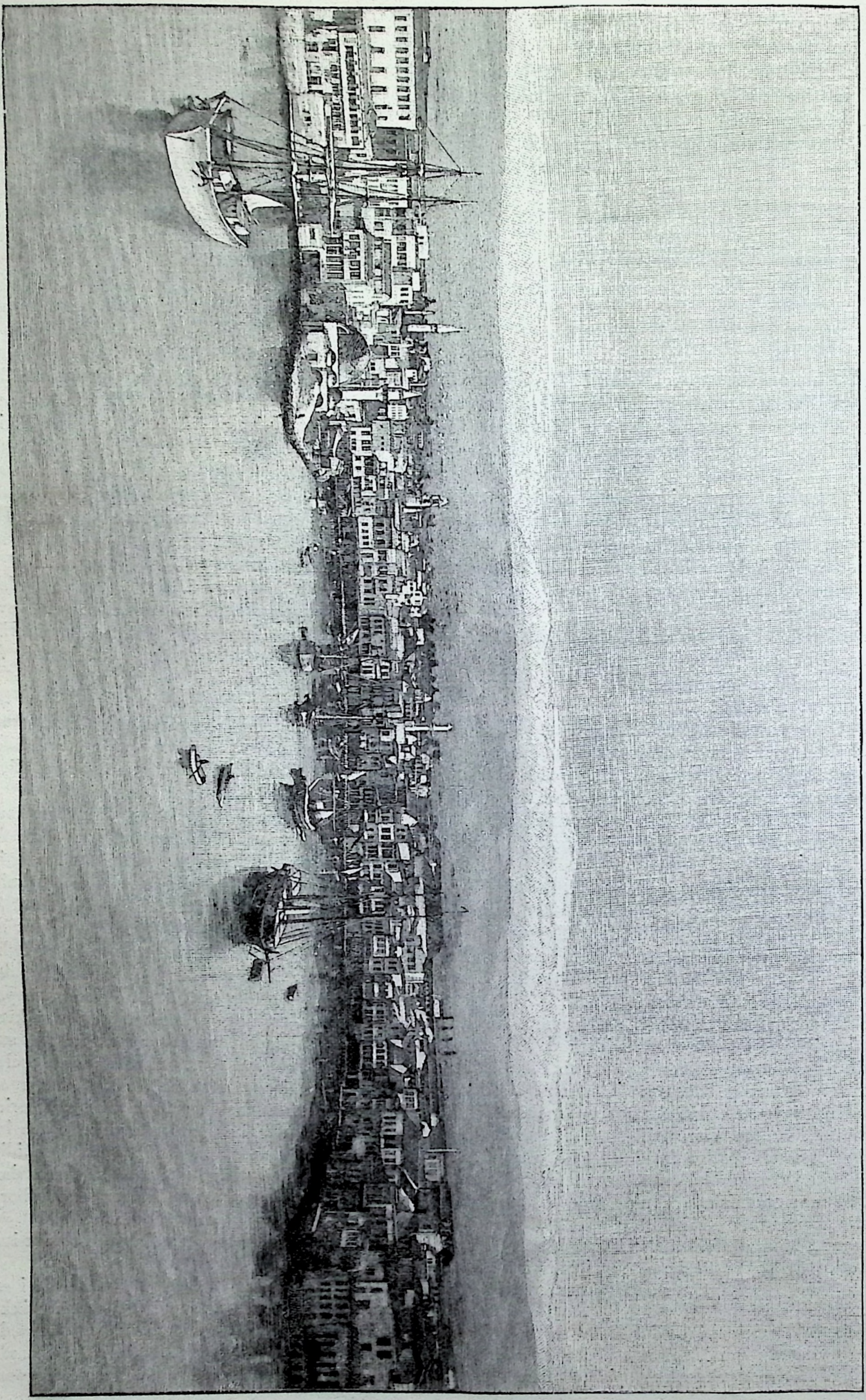
Hans første Indskydelse var den strax at ile ind i Sovekammeret, vække sin slumrende Mage og udtømme sin uendelige Harmes Skaaler over hendes syndige Hoved. Hvorefter hun naturligvis vilde blive nødt til at staa op af sin Seng for at oprette det forsømte.

Men denne Plan blev snart opgivet igjen. Han vilde paa den Maade altfor hurtigt have skudt sit Krudt op. Naar Salven var affyret og Maden paa Bordet, vilde Kristine kunne sove videre ligesaa rolig, som om intet var hændt.

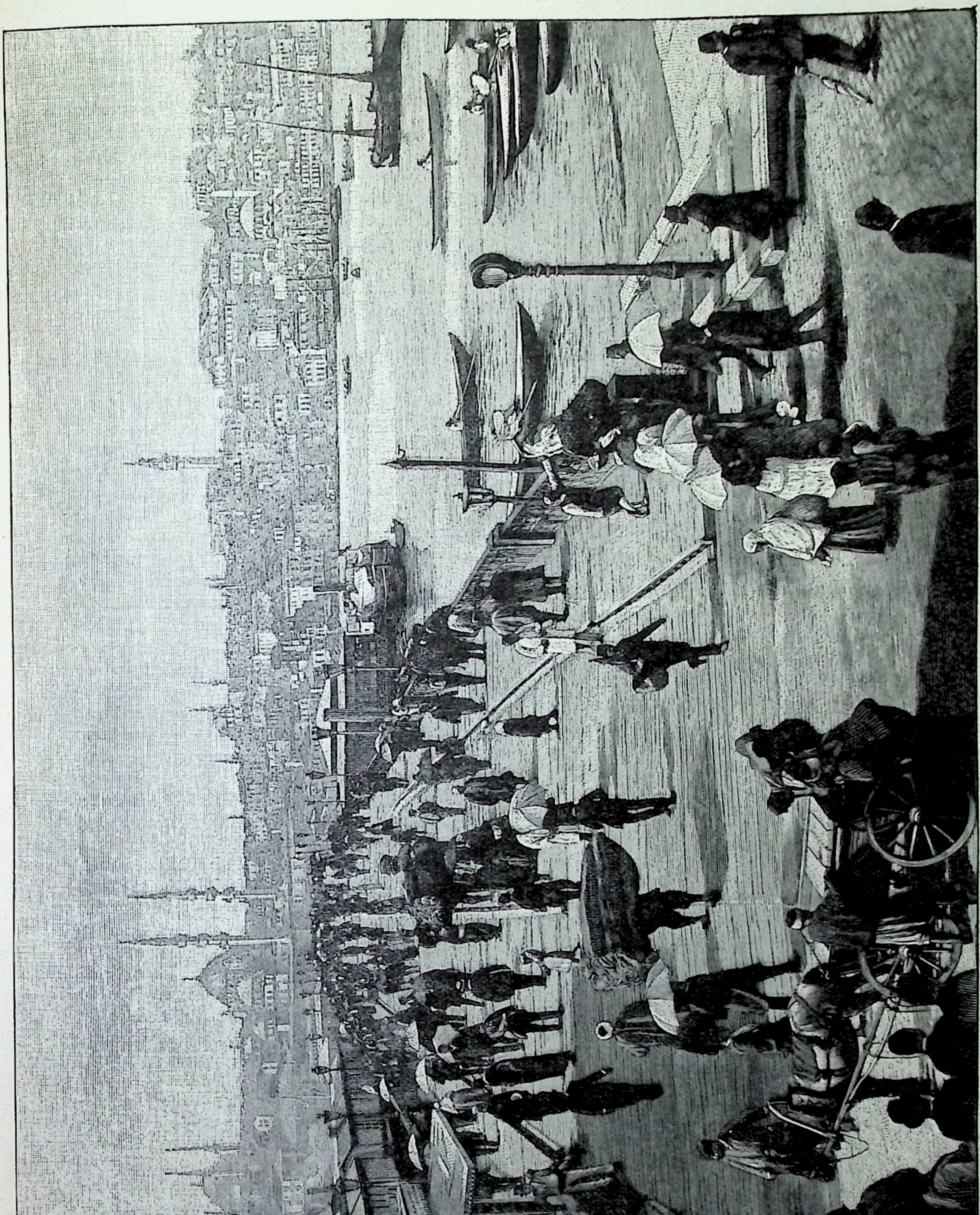
Nei! man maatte benytte et langsomt martrende Middel. Nu *vilde* han slet ikke have Aftensmad. Han vilde gaa i Seng og lade som ingenting. Imorgen tidlig, naar han vaagnede, skulde det først gaa løs. Saa var Kristine afskaaret fra at gjøre sin Forseelse god igjen, følgelig vilde Samvittighedskvalerne blive langt værre og holde sig længere. Muligt var det jo ogsaa, at han den næste Dag vilde føle sig lidt ilde tilpas ovenpaa den Historie. Ja, det var næsten aldeles sikkert, at han maatte blive syg. Naar man førte et saa oprivende Liv som han, maatte man absolut have lidt kraftig og nærende Kost at staa imod med, ellers kom der den Dag, da Maskineriet ikke mere vilde virke. Han følte virkelig den inderligste Medlidenhed med sig selv, samtidig med at han med Vellyst tænkte sig, hvordan denne Brødes vidtrækkende Følger skulde bore sig ind i hans Kones Samvittighed.

I denne Stemning tog han Lampen og gik ind i Sovekammeret.

Fru Taagerup laa paa Ryggen og døsede i en tung og besværet Søvn. Synet var egentlig ikke smukt. Hun laa med aaben Mund og pumpede Luften ind med en hvislende Lyd, mens den runde Opstoppernæse stod lige i Veiret. Hendes havana-

KANEA, SEET FRA SØSIDEN

GALATA-BROEN I KONSTANTINOPEL

brune Haar var næsten helt skjult af Natkappen, kun foran i Panden, hvor det stak frem, kunde man se, at det maatte være tyndt og glansløst. Hendes Ansigt saae ud til engang at have været ganske friskt og kjækt, men nu var det magert, bekymret og furet, og derved traadte den for store Mund endnu mere frem end før. Hænderne laa foldede paa Dynen, de var upleiede og grove af strengt Slid.

Taagerup holdt Lampen op over hende og betragtede hende med et Othelloblik. Hun foer op af Søvnen og saae paa ham med forvildede, fraværende Øine.

Han kæmpede et Øieblik med sig selv. Skulde han blive sit Forsæt tro og vente med Opgjøret til næste Dag? Men saa blev Fristelsen ham for stærk til at lade det løbe af Stabelen strax, og han begyndte med en uveirssvanger, af Bevægelse sittrende Gravrøst:

„Du har ikke sat Mad ind til mig iaften."

Kristine svarede ikke. Hun syntes ikke at forstaa.

„Du har ikke sat Mad ind til mig", gjentog han endnu mørkere.

Uforstaaelig Mumlen fra Sengen.

Nu blev Taagerup vred for Alvor. Om det var Meningen, at han ikke mere skulde have nok at spise i sit eget Hus? Hvor meget hun i Grunden mente at kunne tillade sig? Det var jo en overmaade let Maade at være gift paa, saadan at ligge og dovne i Sengen, mens man lod sit Hjem skjøtte sig selv og sin Mand sulte trods hans skrøbelige Helbred og hans oprivende Virksomhed o. s. v. o. s. v.

De magre Hænder havde febrilsk boret sig ned i Dynen under denne Straffetale, og en stor, hed Taare banede sig Vei ned ad Fru Taagerups Kind. Da hendes Mand var færdig, sagde hun ynkeligt:

„Du maa ikke være vred, Taagerup. Jeg er saa syg. Det kom saadan over mig, da Herrerne var kommet, og saa gik jeg hen og laa mig. Men aldrig saa saare var jeg kommet i Seng, før det begyndte da saa grusselig at ture i Hovedet, saa jeg kunde saamænd ikke have reist mig, om jeg havde villet. Men nu er det bedre, nu sidder det bare og piner i Brystet, saa nu skal jeg nok . . ."

Hun gjorde et Forsøg paa at staa ud af Sengen men faldt øieblikkelig tilbage paa Puden, helt borte i et Hosteanfald.

Taagerup saae, at der ikke var Noget ved den Ting at gjøre. Men da han følte sig dybt krænket over hendes Adfærd, holdt han dog et længere moralsk Foredrag for hende om, hvordan det var hendes Pligt mod ham at passe paa sit Helbred. Det var hensynsløst af hende at blive syg.

Derefter tændte han sig en Cigar, som han røg inde i Soveværelset, mens han klædte sig af. Den skarpe Røg trængte ned i Kristines Hals og fremkaldte Hosteanfald, men det lagde Taagerup ikke Mærke til.

Da han var kommet i Seng, var det med en Følelse af at have vist sig ualmindelig overbærende og menneskekjærlig. Men alligevel kunde han længe ikke falde i Søvn. Kristines Hoste syntes at tage til, og den blev mere og mere hæs og skrattende. Hver Gang han var ved at falde hen i en behagelig Døs, skræmte denne brutale, grimme Lyd ham op igjen.

Tilsidst maatte han alvorligt anmode hende om at være lidt mere stille. Det hjalp, Kristine kvalte Hosten i Puderne, og Taagerup fik endelig Ro.

II.

Næste Morgen var det omtrent ved det Samme med Kristine. Alligevel stod hun op. Taagerups havde ingen Pige, og der maatte jo nødvendigvis gjøres istand og lægges i Kakkelovnen, saa der kunde være hyggeligt og varmt, til Husets Herre kom op.

Det var ikke saa ganske let at faae udslettet Sporene af Spillepartiet. Der var spildt Toddy paa Bordet, og rundt omkring var der strøet Cigaraske, saa Gulvet maatte vaskes over. Desuden maatte Glassene tørres af, Jettonerne sorteres, Spillekortene pakkes omhyggeligt ind og lægges i Presse. Bagefter maatte Fru Taagerup i den klingrende Frost ned til Bageren efter Brød. Og saa skulde der jo laves Kaffe, og Taagerup holdt nok af, at hans Piber hang stoppede, til han kom op.

Da den syge Kone var færdig med Alt dette, kunde hun ikke staa paa sine Ben mere. Hun maatte strax i Seng igjen.

Taagerup, der af Hensyn til sine Nerver holdt af at ligge lidt længe, havde imidlertid fuldendt sit altid meget omstændelige Morgentoilette. Han var denne Morgen noget mildere stemt og ikke uvillig til at bestræbe sig for at glemme sin Kones hensynsløse Adfærd Dagen forud, saafremt hun vilde love Bod og Bedring. Men da han saae hende komme ind i Soveværelset for at lægge sig igjen, blev han bleg af Harme. En saadan Forhærdelse kunde gjøre en Engel rasende.

Han begyndte at bebreide hende hendes Adfærd. Men da Kristine laa og rystede af Febergysninger, indsaae han snart, at hans Ord var spildte.

Lidt efter kunde man høre ham slaa Entrédøren haardt i efter sig. Han var gaaet paa Kontoret.

Da han ud paa Eftermiddagen kom hjem igjen, mødte der ham en ubehagelig Overraskelse. Der var ikke varmt i noget af Værelserne, og i Spisestuen var Bordet ikke engang dækket endnu.

Oprørt i sin Sjæls Inderste ilede han ind i Sovekammeret for om muligt dog at vække den sidste Rest af denne sløve Samvittighed.

Men Kristine var ikke modtagelig for nogetsomhelst. Hun laa i stærk Feber og kjendte ham ikke.

Han bøiede sig ned over hende for at udforske, om der dog ikke skulde være saa megen Bevidsthed, at hun i det Mindste kunde sige ham, hvordan han skulde bære sig ad med at faae lidt Mad. Men Alt var forgjæves. Af og til aabnede hun ganske vist Læberne og stønnede nogle Ord frem, men af enkelte løsrevne Ord kunde Taagerup skjønne, at hun talte i Vildelse.

Det var deres Barn, hun fantaserede om — deres lille Pige, som var død.

Taagerup blev helt blød om Hjertet ved det. Herregud, at de ogsaa skulde miste hende! Havde hun levet nu — det havde dog været som et Glimt af Sol i hans graa, oprevne Tilværelse. Han syntes, han kunde se hende for sig, som hun vilde være kommet til at se ud, hvis hun havde naaet at blive voxen. Hun vilde naturligvis være blevet ham opad Dage: smuk, elegant og feteret!

Paa engang slog en Tanke som et Lyn ned i ham: sæt nu, at Kristine ogsaa døde! Det løb ham koldt ned ad Ryggen ved Tanken. Tænke sig at skulle have et fremmed Menneske i Huset, som ikke kjendte hans Vaner! Hun vilde med unænsom og brutal Haand sønderrive det lune og fine Net af Velvære, som Kristine trods Alt havde vidst at spinde ham ind i ved med ængstelig Samvittighedsfuldhed at udforske hans mindste Ønske, endnu før det blev udtalt — selvfølgelig kun skyldige Afdrag paa den Taknemmelighedsgjeld, som hun stod i til ham, fordi han overhovedet havde været ædelmodig nok til at gifte sig med hende, men dog altid en Sum af Behageligheder, som han kun meget daarligt kunde undvære. Om hun nu døde . . .

Han rystede den ubehagelige Tanke af sig og gik hen i Klubben for dog at faae lidt Middagsmad.

Der var næsten tomt i Lokalet. Kun inde fra Billardstuen hørtes der Stemmer, og i Skjænkestuen med de havarerede Møbler og den ramme Øllugt stod en fedtet Opvarter og spiste Smørrebrød ved Skjænken, mens han pillede sig i Næsen og studerede den lokale Avis.

Taagerup kunde ikke lade være at sammenligne dette utiltalende Rum med sin egen hyggelige Spisestue. Der skulde han nu have siddet og nydt sin gode Mad. For Kristine sørgede altid for, at der ialtfald var noget godt til *ham.*

Han bestilte sig en Beuf, ventede en halv Time, fik den omsider. Sendte den Fedtede ud igjen med Kartoflerne, som var uspiselige. Fik langt om længe nogle andre men sendte nu den Fedtede ud med Beuffen, for at faae den varmet, da den var blevet kold i Ventetiden.

Endelig kunde han begynde at spise. Beuffen var forfærdelig, men desperat, som han nu var bleven, satte han sig for, at den *skulde* ned.

Mere end Halvparten fik han dog ikke Bugt med. Tanken om, at der maaske kunde være Fare for Kristines Liv, ødelagde hans Madlyst.

Desuden var han kommet i Tanker om, at det dog vist var bedst at faae fat i en Læge, og nu fik han ingen Ro, før han havde været hos sin Huslæge, og denne havde lovet at se hen til hans Kone i Eftermiddagens Løb. Paa Hjemveien gik Taagerup hen til Rullemandens Kone, der boede lige overfor, og som pleiede at gaa tilhaande i hans Hus, naar der var større Selskaber. Han maatte dog have En, der kunde tage sig lidt af ham og give ham lidt Aftensmad. Konen fulgte strax med.

Da han kom hjem igjen, lod det til at være lidt bedre med Kirstine. Taagerup begyndte allerede saa smaat at haabe paa, at det skulde drive over for denne Gang. Men da Lægen kom, blev han revet ud af alle Illusioner. Det var Lungebetændelse, Kristine led af, og det vilde rimeligvis tage lang Tid, inden hun blev rask igjen — om hun da ellers blev det nogensinde.

Det var et haardt Slag for den stakkels Bogholder. Han saae i Aanden sit Velvære ødelagt for lang Tid, sin Mad vanrøgtet af ukyndige Hænder, sine Vaner kuldkastede, Hjemmets Atmosfære ødelagt af Medicinlugt, kortsagt hele Bouketten taget af Tilværelsen.

Han fik allerede en Forsmag paa denne beske Skaal ved Aftensbordet. Rullemandens Kone havde glemt at sætte Snaps frem, og Theen var kogt. Han fandt kun en ringe Tilfredsstillelse i at give hende en forsvarlig Overhaling. Og da han den Aften gik i Seng, var han fuldstændigt paa det Rene med, at han var et af de blodigst forurettede Mennesker i Verden.

Næste Dag ved Frokosten var Æggene haardkogte istedetfor blødkogte, Kaffen tynd og Fløden sur. Dette bragte atter hans Harmes Bæger til at flyde over. Han kaldte Rullemandens Kone ind og foreholdt hende i de mest indtrængende Udtryk det syndige Levned, hun vandrede i.

Men til hans uendelige Overraskelse og Forbløffelse svarede Konen ganske tørt:

„Naar jeg kan drikke Kaffen, saa kan Herren vel ogsaa. Man kan vel inte være baade Sygeplejerske og Kogekone paa en Gang — det kan man vel inte — vel? Naa, men saa kan Herren vel ogsaa nok tage det, som det kan falde, for hvis Herren inte kan det, saa kan Herren jo gaa i Kykkenet selv og se, om at det saa bliver bedder!"

Denne resolute Optræden knækkede øieblikkelig Taagerups moralske Overlegenhed. Uden at sige et Ord spiste han videre, og da han skulde

i Sparekassen, listede han sig ganske sagte bort. Men fra nu af tog Rullemandens Kone fuldstændigt Styret. Hun bestemte, hvad han skulde have til Middag, og hendes Evne til netop altid at finde Noget, som han ikke kunde lide, var forfærdelig. Hun unddrog ham egenmægtigt en stor Del af de smaa Behageligheder, han var vant til, Aftensmad ud paa Natten var der ikke mere Tale om, og vilde han ryge, maatte han selv stoppe sin Pibe. Forsøgte han engang imellem at kny, blev hans Forsøg paa Opposition øieblikkeligt standset med en Henvisning til, at Konen først og fremmest maatte passe den Syge, og hvis han ikke var tilfreds med, saadan Huset blev styret, saa kunde han jo selv prøve, om han kunde gjøre det bedre.

Saadan gik der otte Dage — Dage, Taagerup betragtede som makulerede Sider af sit Livs Bog, et stygt Kapitel, som han gjerne havde sprunget over, om han havde kunnet.

I disse otte Dage blev Kristine hverken værre eller bedre. Taagerup var mange Gange om Dagen inde for at se til hende. I Begyndelsen var det med tunge Støvler, der knirkede, saa at Kristine vaagnede, hvis hun var faldet i Søvn. Siden tog han sine Morgensko paa, naar han skulde derind, og det endte med, at han listede sig ind til hende paa Hosesokker.

Tillige blev hans Besøg i Sygeværelset længere og længere. De første Dage gik han strax krænket bort igjen, naar hun handlede imod hans Ønske ved ikke at vise Tegn til Bedring. Men nu kunde han sidde hele Timer ad Gangen ved hendes Seng, og jo mere syg hun var, des blidere blev han.

Saa var det en Aften, da hendes Tilstand lod til at have forværret sig. Taagerup havde siddet ved hendes Seng en Timestid. Nu sad han ved Vinduet i Dagligstuen og saae ned paa Gaden.

Det var Skumring, og Lygterne var netop blevne tændte. De stod med saa store Mellemrum, at de egentlig kun tjente til at vise, hvor mørkt der var paa Gaden. Store vaade Sneflokke dansede fredeligt ned fra den lave, smudsiggraa Himmel og tøede paa de toppede Brosten. Gaden var ganske tom. Kun nu og da kom der en enlig Fodgænger med Kraven oppe om Ørerne og Hænderne begravede i Lommerne.

Taagerup, der var i en blød, lyrisk-melankolsk Stemning, syntes, at dette var som et Billede paa selve Livet. En graa, trist Gade med langt Mellemrum mellem Lyspunkterne, hvor man maatte vandre ti Timer for at finde lidt Adspredelse i den ellevte.

Det ringede paa Entréklokken. Han gik selv ud og lukkede op. Det var et Bud fra En af Byens største Handlende, der havde Forretning i hvide Varer. Kjøbmanden hørte til Taagerups Herremiddags-Omgangskreds, og da han saae Budet, klarede hans Ansigt op i et stort Smil. Altid et lille Lyspunkt!

Til hans store Forbauselse var Brevet imidlertid adresseret, ikke til ham men til hans Kone og bar Kjøbmandens Firmanavn. Taagerup nærede imidlertid ingen Betænkelighed ved at bryde og læse det.

Brevet lød saaledes:

MEDDELELSE

Til	Fra
Fru Kristine Taagerup.	*J. P. Jørgensen & Ko.*

Grundet paa, at vi i de sidste Dage Intet har hørt fra Dem, tillade vi os at anmode Dem om at remittere det Manchetlinned, som var overgivet Dem til Syning, da vi maa beklage ikke at kunne vente længere. Deres Tilgodehavende for forrige Maaned, Kr. 16,75, vil kunne hæves paa vort Kontor.

Med Agtelse
J. P. Jørgensen & Ko.

Det Brev var for Taagerup som et Lynglimt, der i et Nu oplyste hele hans Tilværelse med sit skarpe og ubarmhjertige Lys. Han havde aldrig tænkt over, hvorledes Kristines knappe Husholdningspenge kunde forslaa til at skaffe ham alle de Smaabehageligheder, som han hver Dag nød. Nu stod det ham paa en Gang klart. Naar han var ude, sad Kristine oppe og syede . . .

Han var næsten vred paa hende for det. Hele Byen maatte jo kjende dette Forhold, eftersom det overhovedet ikke var muligt at holde Noget skjult der i Byen. Og at Byen vidste det var det Samme som, at den talte derom. Kristine kunde gjerne have tænkt paa, hvor ydmygende det maatte være for ham.

Men efterhaanden skød der ganske andre Tanker op i ham. Billede paa Billede fra hans Ægteskab trængte sig frem og brød gjennem hans Villies kolde Panser.

Han saae Kristines ydmyge Taknemmelighed paa Bryllupsdagen, fordi han havde givet hende sit Navn. Og han saae denne Taknemmelighed fortone sig hele deres Ægteskab igjennem i en Række af daglige Opoffrelser, som han havde taget imod som en skyldig Tribut uden at offre en Tanke paa, om de var Tak eller Paaskjønnelse værd. Kun en eneste Gang havde hun klaget, det var ved deres Barns Død, da Sorgen et Øieblik overvældede hende. Men siden havde hun taalt alle Tilsidesættelser uden at kny.

Og nu saae han hende sidde de lange Nætter og sy Linned for En af hans Omgangsvenner, bare for at han ikke skulde behøve at opgive nogen af sine Ungkarlevaner.

Bogholderen kunde ikke holde det ud længere. Han følte en brændende Trang til frisk Luft.

Saa tog han sit Overtøi paa og gik.

III.

Lidt udenfor Byen boede Byens Kæmner, der hørte med til Taagerups faste Lhombreparti.

Derhen styrede Bogholderen nu sine Skridt. Frosten var taget til, og det var desuden begyndt at blæse, saa Sneen bed i Ansigtet som Piskeslag, men det brød han sig ikke om.

Da han kom, var Kæmneren ifærd med at tage sig en lille Lur. Taagerup kjendte denne Lur, han vidste, den betød, at Kæmneren skulde ud om Aftenen. Ved nærmere Eftertanke randt det ham da ogsaa i Hu, at der netop den Aften skulde være Assemblee i Klubben.

Det var første Gang, Taagerup havde svigtet ved en saadan Leilighed.

Han maatte vente en rum Tid, inden hans Ven vaagnede. Endelig blev han lukket ind i Soveværelset, hvor Kæmneren stod og gjorde Toilet.

Han blev modtaget med et Fryderaab.

„Hvad Pokker, er det Dig, gamle Dreng! Hvor har Vorherre havt Dig i den sidste Tid?"

„Min Kone er syg — meget syg", sagde Taagerup stille.

Kæmneren gjorde en Grimace. *Det* forekom ham øiensynlig at være en *for* tarvelig Udflugt.

Taagerup vedblev:

„Jeg kommer for at bede Dig gjøre mig en Tjeneste. Du sagde fornylig, at Du havde lovet at skaffe en lønnet Regnskabsfører til Savværket."

„Ja — kjender Du Nogen?"

„Den Plads maa Du give mig."

„Ja men Kjære — det er s'gu Slid. Og kun halvtreds om Maaneden."

„Jeg veed det. Men jeg kan vel ialtfald nok bestride det i min Fritid?"

Det kunde han naturligvis nok, men Kæmneren havde alligevel en hel Del Indvendinger at gjøre. Det passede aldeles ikke for en Mand, som han, det vilde lægge altfor stærke Baand paa hans Selskabelighed, det vilde kortsagt gjøre et stærkt Skaar i Gemytligheden indenfor den lille Kreds, hvis selskabelige Brændpunkt han var.

Men Bogholderen viste sig saa urokkelig, at han tilsidst maatte give efter. Da Taagerup gik, var han antaget.

Dagen efter lod han sit Skrivebord flytte ind i Soveværelset. Der sad han nu Time efter Time med Savværkets Regnskaber. Han afbrød kun sit Arbeide, naar han skulde give Kristine Medicin eller lægge Puderne tilrette om hende. Den Bestilling havde han nemlig selv overtaget, mens Rullemandens Kone havde faaet sit Virkefelt indskrænket til Kjøkkenet.

En Dag hen paa Foraaret var Kristine for første Gang ude. Hun gik ved sin Mands Arm en Tur ud i Anlæget, hvor de første Vintergjækker og Krokus netop var begyndt at spire frem.

Folk lagde Mærke til, at hun ligesom var kommet til at se yngre ud, skjøndt hun endnu var bleg og mat efter Sygeleiet. Men hvad der vakte endnu mere Sensation var, at ogsaa Taagerup var forandret. Han var pillen og ulastelig som før, men hele det dandymæssige Præg var forsvundet. Den elegante Levemand syntes forvandlet til en skikkelig Slider, der paa Ugens ene Dag helligede sig til Familielivets Glæder for at kunne tage des bedre fat de andre sex.

Heraf uddrog da den forstandige Almenhed den triste Moral, at naar en dannet Mand gifter sig med en tarvelig Kvindeperson, bliver han altid draget ned til hendes Standpunkt, aldrig hun hævet op til hans.

Og med denne Betragtning var Taagerup slettet af Listen over Byens toneangivende Navne.

Rodemesterinstitutionen

FRA DE ÆLDSTE TIDER INDTIL VORE DAGE

RODEMESTERINSTITUTIONEN gaaer saa langt tilbage i Tiden, at dens første Oprindelse end ikke kan paavises. Allerede i Middelalderen fandtes der her i Kjøbenhavn særlige af Øvrigheden udvalgte Mænd, som for „Byens Borgeres Vel" havde at indkræve Skatter og deslige, men om de Regler, hvorefter Skatterne i hine Tider paalignedes, savne vi nu paalidelige Efterretninger.

Kjøbenhavn var ifølge afdøde Raadstuearkivar, Dr. Nielsens Bog om Kjøbenhavn i Middelalderen vistnok inddelt i „Fjerdinger", og for hver af disse „Fjerdinger" var der udnævnt en Tilsynshavende, den saakaldte „Fjerdingsmand". Disse „Fjerdingsmænd", der omtales flere Gange i kjøbenhavnske Skrivelser fra det fjortende og femtende Aarhundrede, bl. a. fra Erik af Pommerns og Christopher af Bayerns Tid, vare saaledes Kjøbenhavns ældste og første Skatteopkrævere.

Efter Erik af Pommerns og Christopher af Bayerns Dage udviklede Byen sig stærkt, og allerede under Christian I var man betænkt paa en Omordning af Forholdene, men først henimod Slutningen af det femtende Aarhundrede under Kong Hans traadte den nye Ordning om Stadens Inddeling i „Rodemaal" i Kraft, og samtidig afløste den nye Betegnelse "Rodemester" den tidligere „Fjerdingsmand". Rodemesterinstitutionen,

der daterer sig fra Aaret 1493, er saaledes af meget gammel Oprindelse, idet den alt har mere end 400 Aar paa Bagen.

I en gammel Rodemester Skraa fra Aaret 1606 finder vi Oplysning om, at Byen den Gang var inddelt i 8 „Rodemaal" eller Kvarterer, og i Prof. Rasmus Nyerups: „Beskrivelse af Kjøbenhavn" findes de i Kjøbenhavn ved det 17de Aarhundredes Begyndelse værende Kvarterer anførte som: Øster-, Vester-, Nørre-, Strand-, Snarens-, Klædebo-, Frimands- og Kjøbmagerkvarter. I hvert af de anførte Kvarterer var ansat 2 edsvorne Rodemestre, som udnævntes af Magistraten, altsaa havde Kjøbenhavn under Christian IV et Antal af 16 Rodemestre, hvilket maa siges at være ret rigeligt for en By, der efter de datidige Optegnelser kun havde c. 20,000 Indvaanere.

Udnævnelsen til Rodemester skete i gamle Dage ved „borgerligt Ombud", og det maa ansees som givet, at en Rodemester den Gang havde langt større Myndighed og Indflydelse i det offentlige Liv end nutildags. Som Rodemestrenes nærmeste Foresatte stod en Rodemester — Oldermand, hvem Rodemesteren „i alle Punkter hørig og lydig skulde være", og med hvem han skulde konferere i alle vanskelige Sager. Det paahvilede Rodemestrene ikke alene at paaligne, men ogsaa at inddrive Skatterne, ligesom Alt med Hensyn til Soldaternes Indkvartering hos Borgerne ogsaa skulde ordnes af disse. Ligeledes hørte det til Rodemestrenes Arbeide at holde Mandtal over Indbyggerne, saaledes at Oldermanden til enhver Tid kunde vide, hvor stort et Antal Indvaanere, der boede i enhver Rodemesters Distrikt. Det synes ogsaa at fremgaa af forskjellige Indberetninger, at Rodemestrene have ført Tilsyn med Tyenders Af- og Tilmeldinger, og dette staaer vel ogsaa i nøie Forbindelse med, at Rodemestrene ifølge deres Instrux altid skulde vide, hvor stort et Antal Personer, der opholdt sig i ethvert Hus; endvidere skulde Rodemestrene tilsige Folk „til Byens Arbeide", og at disse Folk hovedsagelig udtoges af den mindre bemidlede, ikke skattedygtige Klasse, er en naturlig Selvfølge, Rodemestrene havde jo herved et Middel til at lade de Personer, der ikke vare skattepligtige, paa en nem Maade „arbitrairt" betale deres Skat.

I Tilfælde af Ildebrand skulde Rodemesteren indfinde sig med 2 Læderspande for at deltage i Slukningsarbeidet, og under sine jevnlige Besøg hos Borgerne skulde han skaffe sig Underretning om, hvorvidt der i Gaarden fandtes Brønde, samt tilholde Huseierne, saasnart Ildsvaade udbrød i Byen, med Kridt at skrive et stort Kryds paa Husets Port, for at Brandsvendene kunde se, hvor der var Vand at faae til Sprøiterne. Tilsynet med at Brandstiger og Brandhager i Gaarden vare i forsvarlig Stand paahvilede ogsaa Rodemestrene, og naar de af Rodemesteren paapegede eventuelle Mangler ved Brandredskaberne ikke øieblikkeligt udbedredes af vedkommende Huseier, skulde Rodemesteren herom indsende Indberetning til Stadthauptmanden.

I Rasmus Nyerups Optegnelser om Rodemestrene findes følgende kuriøse Bestemmelse:

„To Gange om Aaret havde Rodemestrene Lov til at holde Adelsstevne og gjøre sig lystige for de Brødepenge, de havde i deres Sparebøsser, som da aabnedes. Men ingen anden Slags Drik end Øl var tilladt, og det skulde i Forveien indlægges i det Hus, hvor de havde deres Forsamling, saa at de intet uden Huset maatte lade hente ved Gjekkeløb med Bjeldekanden langs Gaderne. Hvem og i samme Drik spilder mere Øl end med en Haand bedækkes kan, bøde til Lauget 4 Sk."

I Aaret 1609 fik Rodemestrene yderligere Tillæg til deres omfattende Arbeide, det paalagdes dem nemlig tilligemed Kæmneren, Byfogden og Byskriveren „at have Tilsjun med, at alle Skurer og Bislage, som gik ud over Rendestenen, bleve flyttede indenfor Rendestenen, uden det kunde være paa de Steder, som Byen det kan taale, og da Byen derfor at befredige, det er, give aarligt Jordskyld deraf."

Der synes at have været et Tilknytningspunkt mellem Kjøbenhavns gamle Borgervæbning og Rodemesterinstitutionen, ialtfald stod begge de nævnte Institutioner indtil Midten af det syttende Aarhundrede direkte under Magistraten. Efter Beleiringen organiseredes Kjøbenhavns Borgervæbning efter Frederik III's Initiativ som et særskilt Korps, der herefter stilledes under Kommando af Stadthauptmanden, og Korpsets 10 Kompagnier inddeltes efter de daværende 10 „Rodemaal", saaledes at ethvert Kompagni fik sin Capitain, der var forpligtet til at tage Bolig i den ham tildelte Rode. Ved Aaret 1663, da denne Ordning traadte i Kraft, var der altsaa i Kjøbenhavn 10 Kompagnier Borgervæbning og 10 „Rodemaal", hvert med 2 Rodemestre.

I Ludvig Holbergs: „Dannemarks og Norges geistlige og verdslige Stat" findes følgende Antegnelse angaaende Kjøbenhavns Indvaanere: „Saavidt den Militaire Disciplin angaaer, haver Stads-Hauptmanden Myndighed over Borgerskabet at udnævne Under- og foreslaae Hans Maiestæt Ober-Officerer; Staden er inddelt i 12 Kvarterer, nemlig Nørre-, Klædebo-, Frimands-, Kjøbmager-, Øster-, Strand-, Snarens-, Vester-, Rosenborg-, St. Anna Østre-, St. Anna Vestre- og Christianshavns Kvarterer". Heraf fremgaaer det altsaa, at Kjøbenhavn i Midten af det 18de Aarhundrede var blevet forsynet med 2 nye Kvarterer og da havde ialt 24 Rodemestre.

Denne Inddeling af Kjøbenhavn vedvarede lige til Slutningen af forrige Aarhundrede, først da tilkom det 13. Kvarter — Udenbyes Vester-Kvar-

ter — og noget senere det 14. Kvarter — Udenbyes Klædebo-Kvarter, — saa at vor Hovedstad ved Begyndelsen af indeværende Aarhundrede havde 28 Rodemestre til at indkræve Skat. Kjøbenhavns Indbyggerantal var da (1801) ifølge Rodemestrenes egne Opgivelser 100,975.

Ved Raadhusplakat af 5. Juli 1871 tilkom der paa Grund af Voldenes Sløifning atter 3 Kvarterer, nemlig de 3 Voldkvarterer: Vester, Øster- og Nørrevoldkvarter, hvorved Kvarterernes Antal steg til 17.

Omtrent samtidig hermed deltes de fleste Kvarterer i Underafdelinger, der fik den gamle Betegnelse: Roder.

Siden 1870 har Kjøbenhavn udviklet sig med rivende Fart; i nævnte Aar havde Byen: 181,291 Indbyggere, i 1877: 215,000; i 1880: 234,850; i 1885: 280,054; i 1890: 312,859 og i 1895: 333,714 Indbyggere, eller med andre Ord Kjøbenhavns Indbyggerantal er ikke langt fra at være fordobblet i de sidste 25 Aar.

For Øieblikket er Byen inddelt i 25 Ligningsdistrikter, der omfatter ialt 69 Roder. Til at forestaa Skatteopkrævningen i disse 25 Distrikter er der ansat 42 Rodemestre, som ikke have fast Gage men lønnes med 2 % af de Skatter og Afgifter, de opkræve. Rodemestrenes nærmeste Foresatte er nu Skatteinspecteuren, under hvem ogsaa det omfattende Skattekontor sorterer.

Under Skatteinspecteuren er henlagt dels Varetagelsen af de Sager, der henhøre under det tidligere Skattekontor, dels de Forretninger vedrørende Paaligning af Indkomstskatten, for hvis Udførelse Magistraten efter Lov 1. April 1887 skal drage Omsorg.

Sluttelig skal kun anføres, at Oppebørselen ved Rodemestrene i Aaret 1895 udgjorde: 8,876,051 Kr. 10 Øre.

Alfred C. Christensen.

Karl Mantzius og „Mestersangerne“

Det kongelige Theater har i denne Saison, som i mange foregaaende, hævdet sine gode, gamle Traditioner: embedsmandsagtig Langsomhed og statsunderstøttet Uvirksomhed; der er hos Direktionen en beundringsværdig Omsorg, en rørende Omhu for Personalet, en Angst for at overanstrenge Skuespillernes Stemme og Hjerne og for at kaste sig paa Hovedet ud i Tidens oprivende Nyhedssyge. Adskillige Skuespillere kjæles der for til den Grad, at de slet ikke udsættes for Lampelyset og Publikum. Betegnende for denne Hygieine har da været, at Direktionen først i Januar, den femte Theatermaaned, vovede at slippe sine Reconvalescenter løs paa en stærkere Kost end „Mellem Brødre“, „Der var en Gang“ etc., nemlig Wagners „Mestersangerne“; men den har man da ogsaa nok været en 8 Aars Tid om, og mange ere døde, medens der toges en lille Bid her og der. Hvad der ellers er bleven rørt i Saisonen 1896-97 er Balletten „Coppelia“, opdaget i 27aars Alderen og „John Gabriel Borkmann“, der *maatte* spilles.

Godt, at Wagner viste sig paa vor Scene igjen og gid han maa blive i Repertoiret. Hans Stilling overfor Direktionen har i lange Tider, som en Musikkritiker udtalte, været den, „at man kun hørte Wagner gjennem Ennas Operaer.“ Nu maa det siges, at Wagner og da særligt „Mestersangerne“ ikke er lige at løbe til, og at der var arbeidet ihærdigt fra Personalets og især fra Kapellets Side; men Førsteopførelsen, der led under Ufærdighed og bristende Stemmemidler — Simonsen selvfølgelig undtagen — blev kun den Succes, den blev, ved Karl Mantzius' Udførelse af Beckmesser. Der skete det Særsyn, at Skuespilleren bar en Opera.

Karl Mantzius blev født i Kjøbenhavn 1860 (20 Febr.), paa en Tid, hvor hans Faders, „Gamle Mantzius“' Kunst var i rig Udfoldelse. Sønnen, der fra lille havde Theaterinteresser, udviklede sig med ærbødig Respekt og Forstaaelse af Faderens myndige Kunst under hans Veiledning. Aaret før Faderens Død (1879) blev han Student fra Mariboes Skole og studerede med Iver Filologi, skjøndt Lysten til Scenen stedse var levende — han var en meget skattet Kraft i Studenterkomedier — og næredes i en munter Ungdomskreds, der bestod af senere Theaterfolk som Julius Lehmann, Poul Nielsen og Martinius Nielsen. 1882 drog han til Paris, hvor han studerede Sprog og Theater under Konservatorielærerne Got og Delaunay, og var nær ved sine Studiers Maal, Magisterkonferens i Fransk, da han fik en Opfordring fra det kongelige Theater herhjemme til at optræde. Han vendte hjem, læste med Olaf Poulsen og debuterede 1ste September 1883 som Jeronimus i „Erasmus Montanus.“ Skjøndt denne Gammelmandsrolle aldeles ikke laa for den unge, livlige Kunstner, var man dog strax mærkelig klar paa de Evner, der stedse præge hans Spil. Schandorph skriver saaledes i „Morgenbladet“ om Debutanten: „Intelligens og Studium var tilstede i rigt Maal; ikke en Replik, ikke en Gestus var forkert.“ Og kort efter omtales hans anden Rolle — Etatsraad Reinhardt i en umulig Enakter „I sidste Øieblik“ — med Anerkjendelse af hans Evner overfor det Sære, Ondskabsfulde, Bizarre, og det udtryksfulde Ansigt. Den 28de October 1888 betegner Mantzius' store Gjennembrud som en af vore intelligenteste Skuespillere, den Dag han udførte Magister Rosiflengius i „Det lykkelige Skibbrud.“ Han gjorde det Vovestykke at gjøre den pukkelryggede Skribent

ung, jevnaldrende med Modsætningen Philemon, og gjennemførte det saaledes, at han gav nyt Blod i de klassiske Aarer.

Men snart efter forlod han Nationalscenen, hvor han, som Mange før og efter, kun daarligt paaskjønnedes og holdtes nede for gamle Kræfter, og gik til Dagmartheatret, der dengang var i fuld Forvirring og Opløsning. I Tremandsdirektionen Riis-Knudsen, Julius Lehmann og Mantzius var han Administrator og optraadte sammen med sin talentfulde Hustru, født Rosenberg, i mange Roller. Allerede i Saisonen 1889—90 vendte han imidlertid tilbage til det kongelige Theater, hvor hans Kunst alene hører hjemme. Han benyttedes fra nu af ofte, og Publikum vil blandt Andet mindes hans Udførelse af Mefistofeles i Goethes Faust, Adjunkten i „Deklarationen", og Forvalteren i „Gulddaasen".

HANSEN & WELLER FOT.

HR. KARL MANTZIUS SOM BECKMESSER I „MESTERSANGERNE"

Saasnart Mantzius viste sig i „Mestersangerne", var det Skuespilkunsten, der lyslevende for en Gangs Skyld traadte frem i Operaen, der her, som andetsteds, kun undtagelsesvis har dramatiske Kræfter. Bortseet fra Frøken Dons ere vore Opera-Sangere og Sangerinder Marionetter. Som Regel er Sangen selvfølgelig saa væsentlig i Operaer, at man let seer bort fra alt Andet; men Wagners Operaer kræve absolut Spil. Det er maaske Idealet, at de Optrædende kun „illustrere" Orkestrets Musik; særlig „Mestersangerne", der er saa fuld af Lune og Humor og kræver saa meget stumt Spil, Dramaets vanskeligste Fase. Beckmesser, Repræsentanten for alt det Gamle, for den indskrumpede, med Regler og Mærker indregistrerede Sangkunst, var ret en Tumleplads for Mantzius' tørre, skærende Stemme og skarpe, pointerende Mimik. Og han lyste da ogsaa op i de Andres udtryksløse Sang og stive, theatralske Attituder.

Original strax i første Akt, udfoldede Mantzius i i Serenadescenen i næste Akt et bizart Udtryk for Galdesyge og indeklemt Arrigskab; de pudsige Anstrengelser, Beckmesser gjør for blot at faae Lov til at synge og senere for at synge regelret uden „Mærker", var sammenstillet med Hans Sachs' freidige, malmfulde Toner, af stor komisk Virkning. Beundringsværdig var foruden den ret store Stemmes distinkte Udtale, den Lethed, hvormed Skuespilleren stod overfor det uvante Moment, et stort Orkester. Og hvor velgjørende klogt og interessant var ikke den store stumme Scene i Hans Sachs' Hus, hvor Beckmesser, gul og blaa af Gaarsaftenens Prygl, humper op og ned, pinende sig selv med sin Forlibthed og vanskelige Mestersang. Sidste Akt bragte den

barokke Scene, hvor Beckmesser stables op paa Græstørven for under megen Besvær at aflevere sin stjaalne Sang. Da den sølle Fyr, sveddryppende, med strittende Haar og stive Øine stammede sit „Englene kviddred og svang sig mod Sky“ forplantede Skoleungdommens Latter paa Scenen sig over hele Theatret.

Mantzius' Kunst er Reflektionens, den dybe Reflektions, der undertiden synes at være Inspiration. Den grundes paa et flittigt, omhyggeligt Studium af Theaterkunst og Mennesker. Den gjør Karl Mantzius til en af de værdigste Repræsentanter for Skuespillerstanden og lover rigt for de kommende Aar.

C. A.

Olympia

ROMAN I FEM BØGER

AF

R. E. FRANCILLON

(21. Fortsættelse.)

OTTENDE KAPITEL

Da Forsyth og Lord Wendale den Formiddag forlode The Laurels, syntes Ingen af dem at være oplagt til at tale.

„Af alle de Hunkatte, jeg nogensinde har seet, er den stakkels Westwoods Kone den mest afskyelige“, havde Jarlen sagt efter ti Minuters Taushed. Forsyth sagde Ingenting — hans Hjerte var opfyldt af den mærkelige Opdagelse, han havde gjort for en halv Time siden, og han ønskede at være alene. Det var først efter andre ti Minuters Forløb, at han sagde:

„De tager vel tilbage til Beckfield?“

Lord Wendale nikkede, og af en Filantrop at være sporede han sin Hest temmelig stærkt.

„Saa vil jeg sætte min Hest ind i den Sorte Prins og gaa en Tour ind i Gressford Skov. Jeg vil tage en Studie der, og det er netop den Belysning, jeg har ventet paa.“

„Som De vil“, sagde Jarlen kort. „Det er mig ganske det Samme.“

Forsyth satte sin Hest i Stald og gik ind i Gressford Skov, men han tog ikke nogen Studie af Lys og Skygge. At han havde mødt Donna Olympias Barn en halv Mil fra det Hus, hvori han selv var født — det var sandelig eiendommeligt nok til at optage ham i de første Timer. Det undrede ham, at han ikke havde gjenkjendt Dryaden i Skoven, hvor umuligt det end havde været — han sammenlignede Udtrykket og Stemmen hos den nuværende Olympia med Olympia fra for tyve Aar siden. Saadanne Tilskikkelser førte aldrig til Noget — hvad skulde dette føre til? Saa tænkte han paa sin Neveu; hvis denne Olympia lignede sin Moder i Andet end paa Øinene, maatte den Medlidenhed, han den foregaaende Aften havde følt med Gerald, ogsaa udstrække sig til Neveuen. Skulde en Anden af Familien falde i saadan en Snare? „Jeg gad vide“, tænkte han ved sig selv, „om jeg var bleven Fader til en anden Olympia, der havde mere eller mindre Lighed med den unge Pige i The Laurels, hvis jeg var staaet frem for hendes Moder med en Krone paa Hovedet og Beckfield i Haanden? Det faaer En til at tænke paa, at Tingene ere bedst som de ere. Stakkels Don Sanchez! — han maa have havt en slem Tid, inden jeg kom.“ Han spøgte med sig selv, men den Mand, der havde offret sig for Kunst og Guld, ikke fordi han elskede dem, men fordi han maatte have Noget at leve for, følte, at der endnu stod hele Kamre tomme i hans Hjerte.

Han vilde ikke tage tilbage til Beckfield den Aften. Naar han var ude paa Landet, havde han for Skik at streife om, som han lystede, saa at hans Fraværelse en Nat eller to faldt ganske naturligt. Han ønskede ikke før Tiden at blive indviet i Jarlens voxende Tilbøielighed for hans smukke Naboerske. Hans Neveu var det eneste menneskelige Væsen, han havde Kjærlighed for, og han maatte gjøre sig underrettet om langt mere, inden han vidste, hvordan han skulde benytte sin Indflydelse i en saa delikat Sag. Derfor tog han et Værelse hos Peter Pigot og sov saa trygt, som han pleiede, tiltrods for en dyb Snorken, der lød gjennem Væggen.

Han kunde ikke godt besøge The Laurels før Middag, derfor gik han igjen ud i Gressford Skov for at slaa Tiden ihjel med i Virkeligheden at studere Lys og Skygge. Det Sted, hvor han første Gang havde mødt Olympia Sanchez' Barn, havde en stærk Tiltrækning for ham. Han satte sig paa den samme Vindfælde — den havde ligget der i al den Tid — hvorfra han havde seet Dryaden i hendes Løvgemak. Nu var der imidlertid intet Ansigt i Rammen. Men medens den gamle Maler sad og tænkte paa det Billede, han allerede havde fæstnet paa Lærred, hørte han Lyden af Stemmer inde mellem Træerne.

Der er Øieblikke, da selv det mest hæderligste Menneske ikke kan modstaa Fristelsen til at lure. Dette var et af dem; thi det var Olympias Stemme, han hørte gjennem Løvet.

„Nei; hvis Nogen skal reise, maa det være mig.“

„Min kjære Pige, Du veed ikke, hvad Du siger. Du er kun en Pige — jeg er en Mand. Jeg vilde skamme mig for mig selv. Det er mig, der maa arbeide, Du maa arbeides for.“

„Jeg veed, at jeg er en Pige, desværre! Men —“

„Desværre, Olympia?“

„Aa, det er naturligis ikke det, jeg mener. Jeg mener —„

„Jeg troer ikke, at Du veed selv hvad Du mener. Hvilken Ide, at jeg skulde blive hjemme og have mine gode Dage eller gaa tilsøes, som om

Ingenting var hændt, medens Du trællede i Melmouth!"

„Santa Fé!" tænkte Forsyth ved sig selv; det var et Held, at jeg kom ad denne Vei."

„Men jeg vilde slet ikke trælle, Gerald. Jeg laa vaagen hele sidste Nat og udtænkte en Plan — virkelig en god, der vil indbringe os flere Penge, end Du kan tjene i mange Aar, hvis det er sandt, hvad Tante Car'line sagde om din Gage, og hvis man virkelig ikke kan leve af tyve Pund om Aaret."

„Det viser, hvad Du kjender til Forholdene i Livet; men din Plan?"

„Veed Du, hvad Onkel siger — at Folk, som maler Malerier, tidt faaer flere hundrede Pund? Saae Du ikke det Maleri, Lord Wendale viste mig paa Ballet —"

„Lord Wendale er et Asen."

„Skam Dig Noget! Nu er Du nok ikke jaloux? Naa, det var malet af den grimme lille gule Mand, som var hos os igaar."

„Det faaer man for at lure", tænkte Forsyth, men han rørte sig ikke.

„Det er et smukt Maleri, siges der. Jeg spurgte Onkel John, og han sagde, det vilde ikke undre ham, om han havde faaet ti Pund for det. Tænk bare, Gerald, ti Pund!"

„Og sæt det ogsaa var ti Millioner, hvad har det at gjøre med din Plan? Du vil da ikke stjæle det og gaa med det hen til en Pantelaaner."

„Snak! Det var ikke Andet end Hovedet af en ung Pige, og der var ikke meget ved det; jeg kunde gjøre det lige saa godt. Jeg vil tage hen til en eller anden stor By, som t. Ex. Melmouth, og leie et Hus og male Malerier og sælge dem for ti Pund; og saa kan vi gifte os, og Du kan opgive Søen, for saa vil vi naturligvis være sammen."

Den grimme lille gule Mand havde seet og hørt mange mærkelige Ting i sit Liv, men dette overgik dem alle. Han havde aldrig hørt saa vild en Plan til at tage Verden med Storm, selv ikke da han tjente i Frihedens Armee.

„Olympia, sikke noget Tøieri! Hvad kjender Du til at male? Og desuden —"

„Det var Mr. Forsyth selv, som gav mig Ideen."

„Saa maa Mr. Forsyth være forrykt, det er Alt hvad jeg kan sige. Hvad kan Du have sagt til ham, at han kunde raade Dig til at leie et Hus i Melmouth uden at eie en Skilling? Og selv om Du tjente et hundrede Pund om Ugen, troer Du, at jeg vilde leve af Dig."

„Hvorfor ikke? Det kommer jo ud paa Et. Jeg vilde gjerne leve af Dig."

„Veed Du ikke, at der ikke er noget mere Skammeligt for en Mand end at leve af sin Kone? Og selv om det ikke var Tilfældet, hvem i Melmouth vilde give Dig Tipunds-Sedler, hvergang Du trængte til dem?"

„De vilde ikke give mig dem; de vilde kjøbe. Ligemeget man kan jo forsøge det. Hvis jeg træffer Mr. Forsyth igjen, vil jeg spørge ham, hvordan jeg skal bære mig ad."

„Jeg vil virkelig ikke have, at Du skal gjøre noget af den Slags."

„Du *vil* ikke have det?"

„Nei — jeg vil ikke have det. Jeg kjender Verden, Olympia — jeg har været den hele Verden rundt, og Du har aldrig været udenfor Gressford. Du maa blive her og forliges med Moder, og jeg vil tage til London. Nu er jeg kjendt der, og det er Stedet, hvor der er Noget at gjøre. — Jeg vil opsøge Tom Harris, og han skaffer mig nok Et eller Andet. Det er en prægtig Fyr, han, og saa tro som Guld."

„Jeg kan ikke blive her, Gerald. Tante Car'line vil æde mig."

„Snak. Kan Du ikke indse, at naar jeg er borte, vil hun være glad ved at have Dig under sit Opsyn? Og hvad skulde jeg gjøre, hvis jeg ikke vidste, at Du var velforvaret, hvor Du er?"

„Den gamle Historie", tænkte Forsyth. „Manden længes efter at drage ud i Verden, og kalder det Selvopoffrelse — han beder Kvinden sidde roligt hjemme og bære alle de virkelige Sorger, og vil have, at hun skal finde det hyggeligt og være ham høist forbunden for hans Ædelmod. Han lader imidlertid til at være en flink Fyr — lad os høre, hvad hun nu vil sige."

Et dybt og hørligt Suk. „Din Plan er ikke saa god som min; men ligemeget. Hvor længe troer Du, Du vil være om at tjene en Formue i London? Et Aar?"

„Aa, det veed jeg ikke — man bliver ikke rig i et Nu, men vi behøver ikke at være rige til en Begyndelse. Jeg kan finde Noget i Løbet af en Dag — eller lad os sige en Uge, og det vil give En Tid at se sig om og vælge. Jeg maa sørge for min Afsked af Tjenesten, og Tom Harris laaner mig nok saameget, at jeg kan leve en Ugestid eller to. Og saasnart vi har faaet Noget gifter vi os ligestrax, og saa har vi det for os selv."

„Jeg troer ikke, at Folk nogensinde er bleven gifte i Løbet af en Uge, Gerald."

„Naa, ligemeget, saasnart vi kan. Og Du vil være mig tro, medens jeg er borte, vil Du — selv om det vare flere Uger —"

„Selv om det varer i Aar! Jeg vil være som Tom Harris — tro som Guld."

Det var som en Oversættelse til Engelsk af den gamle Historie, uden saameget som en Forandring af Navne. „Som Moder saa Datter", tænkte Forsyth med et Suk. „Min Neveu maa saasnart som muligt kureres for sin Tilbøielighed. Han er ældre nu, end jeg var dengang, men Øinene er ligesaa klare og Stemmen er sødere — og jo ældre Manden er, desto yngre er Taaben, ialtfald indtil han er ligesaa grim og gammel og

saa gul som jeg. Naa, nu har jeg hørt tilstrækkeligt; og det er stygt at spille Spion -- ialtfald naar man har hørt Alt, hvad man vil vide."

„Stakkels Pige!" sagde han til sit forrige Selv, idet han tænkte, ikke paa vor Olympia, men paa den Olympia, han ikke havde hørt mere til. „Jeg staaer i Gjeld til hende. Forholdene maa have været slemme for hende, naar hun kunde bedrage En, der, som hun maa have vidst, elskede hende saa høit. Hvor hun maa have hadet mig! — og og at tænke sig, at det skulde tage mig over tyve Aar at opdage, at hun havde Ret og jeg Uret! Olympia med sine Tipunds-Malerier, unge Westwood med sin Formue tjent i en Uge, er et Par Solon'er for mig. Jeg maa paa en eller anden Maade jevne Veien for dem. Mrs. Westwood har nok isinde at spille samme Rolle som den nedrige gamle Humbugmager Don Pedro. Altsaa -- Ah, jeg har det! Siden Gjelden, som det lader til, kan betales med Penge, kan jeg betale den fuldtud, og dog forblive ukjendt. Altsaa —"

Hans Tilgivelse var fuldstændig. Kun Mættelse kan forvandle Kjerlighed til Had, og den Lidenskab, som var udbrændt ubesvaret, kunde ikke efterlade Andet end Skamfuldhed for ham selv og Tilgivelse for hende. Dette pludselige Møde med Olympia Sanchez' Datter, som selv var Heltinden i en ny Kjærlighedshistorie, havde forsonet ham med Mindet om den behagelige Del af hans Daarernes Paradis; det var heller ikke let at skjelne imellem idags Indflydelse paa igaar eller igaars Indflydelse paa idag. Thi, uagtet han troede det, kan igaar aldrig vende tilbage; og selv om den ogsaa synes at vende tilbage frisk og med den gamle Skjønhed, faaer man en Mistanke om, at medens Hænderne ere Esaus, er Røsten Jakobs.

Hans Tanker vare naaede til „altsaa", som Udtryk for en uudtalt Beslutning, da han kom til den Sorte Prins, hvor han blev holdt høit i Ære. Der bad han om Pen, Blæk og Papir og skrev et Brev i Gjæstestuen, som altid var tom indtil Aften.

Beckfield ved Melmouth.

„Kjære Herre!

Jeg behøver ikke at gjøre Forklaringer, hvorfor jeg vil gjøre det, jeg har isinde. Som De veed, betragter man mig som Særling, nok til at skrive *‚stet pro ratione voluatas'* over Alt hvad jeg foretager mig. Jeg har fundet en Arving, men Sagen er den, at jeg vil gjøre hende til det paa min egen Maade. Det er en ung Dame, Miss Olympia Westwood, Datter af en Fader og Moder, som døde etsteds i Amerika. Derom maa jeg skaffe mig nærmere Oplysning, men De maa sørge for, hvad De udentvivl kan, at Arven — lad os sige 10,000 Pund — som jeg ønsker skal tilflyde hende strax, ikke faaer Udseende af at komme fra mig. Hvis Alt forholder sig som jeg antager, maa hun bringes til at tro, at den hidrører fra hendes Moder, som hun ikke kjender Noget til. Hendes Slægtninge her maa naturligvis vide Besked, men det skal jeg nok besørge. Jeg kommer ikke til Byen i den første Tid ellers vilde jeg se op til Dem — jeg skriver nu for at bede Dem tænke paa, hvorledes Sagen kan arrangeres paa bedste Maade for at svare til mine Hensigter. Det maa gjøres strax og med største Discretion. Miss Westwood skal giftes om kort Tid, og hverken hun eller hendes Forlovede maa ane, at hun har Penge, og heller ikke maa Nogen kunne slutte sig til, at jeg har særlig Interesse for hende. De er omtrent paa Alder med mig, saa De veed, at baade Træer og Mennesker har deres Luner i Høst. Jeg beder Dem svare mig strax og forbliver Deres hengivne

Walter Forsyth.

G. King, Esq., Lincolns Inn Fields."

Da han var færdig med Brevet, skulde han have en Konvolut, og mens han gik hen til Skjænken for at faae en, lod han Brevet ligge aabent paa Bordet forat tørres. Konvoluten var ikke saa let at faae fat i, som et Glas Cognac og Vand vilde have været, og da han kom tilbage, fandt han Pladsen foran Kaminen optaget, ligesom for ti Aar siden, af et Par brede Skuldre og en omfangsrig Krop, der gav ham Følelsen af at have gjort det Samme under de samme Forhold en halv Snes Gange forud. Det lod til, at han, selv indtil de ubetydeligste Enkeltheder, skulde leve sit Liv to Gange, inden han døde.

Den bredskuldrede Mand vendte sig om, saae paa ham og førte sin Pegefinger op til Skyggen af sin halvt militaire Hue — selv Huen saae ikke ud til at være en Dag ældre.

(Fortsættes).

Shakespeare — Bondefanger

Det er den allersidste „Opdagelse!" Men vi blive ikke overraskede mere. Vi have i de sidste Aar faaet saameget at vide om Alt hvad Shakespeare var og foretog sig, at vi nu ere forberedte paa det Værste. Almindelige Mennesker ere ganske vist endnu af den Mening, at vi have fuldkommen tilstrækkeligt i det, vi med Sikkerhed veed: at „Romeo og Julies" Digter først fristede Livet som underordnet Skuespiller, indtil han som Dramatiker overstraalede alle sine Kollegaer, og disse prosaiske Mennesker

forstaa ogsaa ganske godt, hvordan han uden Universitetsdannelse, det vil sige, uden at have kjedet sig ved saa og saa mange Forelæsninger og skulket fra saa og saa mange Forelæsninger, tilegnede sig saa omfattende Kundskaber, at han synes at være hjemme paa alle Felter af aandelig Virksomhed.

Men det er godt nok for os Hverdagsmennesker uden Skarpsindighed og Fantasi; genialt anlagte, dybtskuende Naturer læse ganske andre Ting ud af Digterens Værker. Naar man i al Korthed skal sammenfatte de sidste Aars Opdagelser, saa var Shakespeare for det Første ikke Shakespeare, men Bacon, dernæst var han overhovedet ingen Person, men et hemmeligt Selskab, dernæst Handskemager ligesom sin Fader, Sagfører (derfor de mange Hentydninger til juridiske Ting), Afskriver (sandsynligvis hos den virkelige Digter, hvis herlige Værker han har stjaalet), Matros (hvorfra ellers de slaaende Sømandsudtryk?) Bueskytte (for ramte han ikke altid i Centrum?) Ny-Platoniker og endelig Jesuit.

Man skulde tro, at denne Mangesidighed maatte tilfredsstille selv det mest fordringsfulde Menneske; kan man forlange endnu mere af et enkelt Menneske? Selv om den visse Shakespeare ikke har skrevet de berømte 37 Stykker, var han alligevel et Geni: naar man som Handskemager og Matros bliver en saa dygtig Afskriver, at Verden er trehundrede Aar om at komme efter Gavtyvestregen, saa har man fortjent evig Beundring.

Men Shakespeare var mere end alt dette. Som Mr. W. G. Thorpe har opdaget og meddelt i en nylig i London udkommen Bog (*The Hidden Lives of Shakespeare and Bacon*), har Shakespeare erhvervet sig sin betydelige Formue ikke ved at spille Komedie og endnu mindre ved sine Digtninge (nei, naturligvis!) men ved en Slags indbringende Bibeskjæftigelse: Shakespeare var Bondefanger i sine ledige Timer!

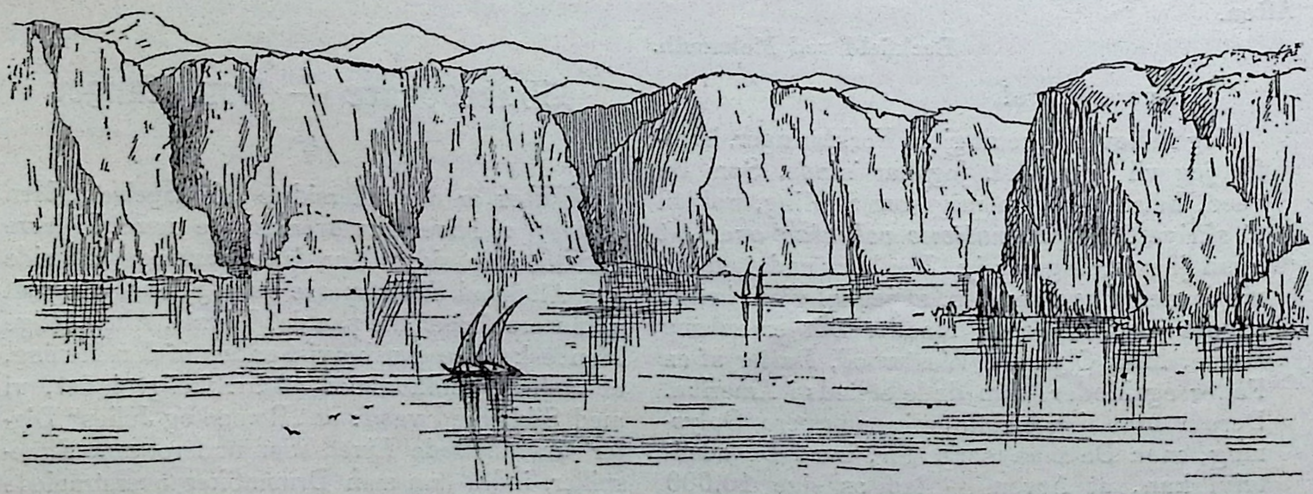
Da han nemlig kom til Hovedstaden blottet for Kundskaber og Midler, indrettede han en Spillebule, som særlig var beregnet paa brave Folk fra Landet og londonske Haandværkere. For lettere at vinde disse Smaafolks Tillid, mødte han klædt som Arbeider, og af det, han fralokkede sine Offre, levede han og hans Familie og han kjøbte sig det ene Stykke Jord efter det andet i Stratford og Omegn. Det var i Begyndelsen af hans Løbebane; senere hævede hans Geni sig fra Landboerne og Haandværkerne op til Sønnerne af en høi Adel, og især *en* rig Arving blev frygtelig plukket af Shakespeare.

Og Beviserne? Mr. W. G. Thorpe har hele tre — det ene mere slaaende end det andet.

For det Første: „Hvem kan bevise det Modsatte?“ udbryder han pathetisk. Ja, hvem kan det? Ikke jeg. For det Andet: En af Shakespeares Samtidige, en sikker Sir John Harrington, taler i et af sine Værker om en Mand, hvis Navn af Hensyn ikke skal nævnes, der i tarvelig Klædedragt blandede sig mellem Landboere og spillede med dem; samme Mand havde ogsaa mere end et Vildttyveri paa sin Samvittighed. Ved unge Menneskers Ruin opholdt Bondefangeren sin forsultne Familie“. Det er soleklart: Ingen Anden end Shakespeare havde i sine unge Dage været Krybskytte, ingen Anden end Shakespeare havde en forsulten Familie, *ergo* var Shakespeare den Bondefanger, Harrington fortæller om. Men det tredie Bevis er det mest originale. Hidtil var det Skik, af visse techniske Udtryks Fremkomst i Shakespeares Værker at slutte sig til dennes Forhold til det paagjeldende Fag. W. G. Thorpe gjør det omvendt. Netop fordi der i Shakespeares Digtninge saagodtsom ikke forekommer Hentydninger til Kort- og Terningspil, var Forfatteren eller Afskriveren Shakespeare Spiller, thi — man taler ikke gjerne om Strikken i hængt Mands Hus!

Hele den dannede Verden maa være Mr. W. G. Thorpe yderst taknemmelig for hans ligesaa aandrige som uomstødelige Hypothese.

John.

FRA SYDOSTSIDEN AF KRETA — FRA EN SKITSEBOG

V. POULSEN FOT.

Metropolitanskolen

„Disciplina sollerti fingitur ingenium“ — sagde vor gamle Rector, og saa slog han Knips med Fingren for at indprente os uvorne Drenge det klassiske Citat, som pryder Frontespicen paa Metropolitanskolens langstrakte Façade.

Metropolitanskolens Historie taber sig helt tilbage i den graa Middelalder. Men dengang kaldtes den *Vor Frue Skole* eller for at tale Latin *Schola beatae Virginis*. Det var nok den Roskilde-Bisp Peder Sunesøn, som var Mand for, at Kjøbenhavn fik sin første Latinskole. Den havde sit Lokale i Graabrødreklostrets store Bygningskomplex, en mægtig Firkant, som nu begrænses af Graabrødretorv, Klosterstræde og Walkendorfsgade, og som sorterede under Domkapitlet ved Frue Kirke. Det var Skolens katholske Periode, og om den har Historien intet Ord at mæle.

Det næste Stadium falder i den danske Reformations Barndomsdage. Klostret blev nedrevet eller omdannet til en Lemmestiftelse, og „Peblingerne“ havde foreløbigt intet Husly. Da bestemte Kongen, at en Brandtomt ved Frue Kirkegaard skulde bruges til Opførelsen af en ny Latinskolebygning, og paa denne Plet — hvor nu Soldins Stiftelse ligger mellem Dyrkjøb og Skindergade — havde saa Metropolitanskolen sit Hjem i mere end halvtredie Hundrede Aar. Bygningen var kun ussel og Skolen daarligt aflagt; dens første Velgjører var en Adelsmand Niels Lange, som i 1562 skjænkede et „calefactorium“, en stor Jernpande og de nødvendige Penge til Kul, for at Hørere og Disciple ikke som før skulde fryse om Vinteren. Flere Gange maatte man nedrive eller ombygge Skolen, saaledes efter den store Ildebrand i 1728. I 1795 var Bygningen igjen i Fare, men det var dog først Bombardementet, som lod den blive Luernes Bytte. I nogle Aar maatte man nu hjælpe sig med Lokaler rundt om i Byen, indtil den nuværende Bygning paa Hjørnet af Kannikestræde i 1816 blev indviet i selve Majestætens Nærværelse med Sang og Tale af den daværende Rector, den stive Latiner, Professor Nissen.

Metropolitanskolen er en ret anseelig, men ingen smuk Bygning — dertil minder den for meget om de andre offentlige Bygninger fra Frederik VI's og Danmarks trange Dage. Det er den

samme antikiserende, rene og snorlige Stil, som ganske vist passer meget bedre til en Latinskole end f. Ex. til en kongelig Toldkammerbygning, men dog altid lader Betragteren kold ved sin spartanske Mangel paa nogen Art af Decoration eller Prydelse. Kun de høie Nicher med sine sex-Alens Vinduer i øverste Etage søger at bringe en Smule Liv i den langlivede gulbrune Skolebygning.

Kigger man indenfor, vil man heller intet Øieblik være i Tvivl om, fra hvilken Periode den nuværende Metropolitanskole skriver sig. Den mægtige Dobbelt-Trappe, som fra Stueetagen fører op til første Sal, de høiloftede Skolestuer og den rummelige Solennitets-Sal hører alle hjemme i en Tid, da man ruttede med Plads og ikke regnede med Kvadrattommer. I de senere Aar, efter at Forf. af disse Linier har forladt Metropolitanskolen, hvor han — for at tale Holbergsk — „fik paa sin Rumpe", har man nok ogsaa af Hensyn til de stadig voxende Kuld af aspirerende Minervasønner indrettet Klasseværelser i Stueetagen, hvor den gamle Rector havde en hel Suite Værelser til privat Beboelse. Der skal efter Rygtet endogsaa være indlagt elektrisk Lys. Men alle disse „Innorationer" er ikke i gammel Metropolitaner Aand. De hvidkalkede Vægge vare som et Memento om at forene den høieste Aandsdannelse med catonisk Strenghed og Nøisomhed i Livsvaner. Der var Noget ved Metropolitanskolen, som mindede om en ældre bureaukratisk Kontorchef med velbørstet sort Frakke og ulastelig hvide Flipper. Og elektrisk Lys til daglig Brug! — Nei! Den eneste Gang, man indlod sig paa den Vidtløftighed at oplyse Metropolitanskolen, var ved det aarlige Julebal, og da betegnede fire Lysekroner med Olielamper i Solennitetssalen et Non plus ultra af Belysningskunst.

Ogsaa den rummelige Gaard har noget ærværdigt ved sig ved det mægtige Lindetræ, som kneiser i dens Midte, og som formodentlig er lige saa gammel som Skolen. Det var obligatorisk at „gaa i Gaarden" i Frikvartererne, og Klasseværelserne inspiceredes paa det nøieste for at hindre mulige Efternølere i at blive tilbage, som foretrak at anvende de stipulerede ti Minuter til et høist fornødent Blik paa den følgende Times Pensa fremfor at trække frisk Luft under Linden. Det hændte dog ikke sjeldent, at man med Held undgik Inspectors vagtsomme Øine, smuttede op ad Trappen og gjemte sig i et Skabeværelse, eller bag de bredfløiede Kakkelovnsskjerme, indtil Faren var forbi.

Gymnastikhuset blev nu og da ogsaa anvendt til alvorlige Studier i Frikvarteret. Den lille Bygning, opført 1833 paa Initiativ af Kongen, i hvem Gymnastiken havde en varm Ven, ligger ganske idyllisk i en særdeles velholdt og pyntelig lille Have, „egentlig Rectors" hvis Guldregn og Syrener gjør et dobbelt malerisk Indtryk i Forhold til Skindergadens gamle Baghuse, som vender ud til den. Adgangen til den var egentlig forbudt, men øverste Hold saae man gjennem Fingre med, og det er maaske endda ikke saa faa Cigaretter, som i det „lange Kvarter" er blevet røget her i Rectors Lysthus.

Ellers laa Gymnastikhuset os Metropolitanere mest paa Hjerte henimod Juletid, naar den aarlige Komedie skulde løbe af Stabelen indenfor dets Vægge. Da blev det ret anseelige Theater, som baade havde Sufflørkasse og 3 (tre!) Decorationer, opstillet, og vi spankulerede op og ned ad Brædderne. Dette Theater var med Rette vor Stolthed, og det var Skolens utrættelige *maître de plaisir*, Overlærer S., som ved fælles Bidrag fra alle Eleverne havde faaet det anskaffet. Baade Jerndorff og Emil Poulsen har vundet deres første Sporer paa Metropolitanskolens Scene, og vort Hold var ihvert Fald ikke bange for at give os i Lag med store Opgaver — „Gjenboerne" syntes os en Leg. Og saa Juleballet efterpaa! hvor følte man sig ikke i sin første Livkjole, især naar man som Komitémedlem havde et blaat Skærf over, saa bredt som en Elefantridders! Beværtningen var jo kun tarvelig — skaaret Smørrebrød, 5-Øres Kager og Biskop, de ældre Elever trøstede sig dog under Ballet med diverse „Baiere" nede i Custos' Privatleilighed —, men man morede sig godt, navnlig naar man var saa heldig her at gjøre sine første Erfaringer i Kjærlighedens rige Kapitel.

Skolens anden aarlige store Begivenhed var naturligvis Examinerne, der maaske ikke var Gjenstand for samme Kjærlighed, men vel nok for samme Interesse som Julekomedien. Var Sindet iforveien en Smule høitidelig stemt i Anledning af den forestaaende Ildprøve, maatte de bredliniede Omgivelser gjøre deres til at holde Spændingen vedlige. Kvarteret ved Frue-Plads hører til de stille i Kjøbenhavn. Lærdommen vil ikke gjerne forstyrres af Vognrummel og har derfor sat Jernkjæder for begge Ender af Pladsen — og navnlig kan her en Sommeraften være næsten uhyggeligt stille. Men stemningsfuldt var det alligevel, naar man i Examensfeber sad inde i Solennitetssalen og i bange Forventning betragtede Lindetræets grønne Blade, der fik en svag Bronzetone af Aftensolen. Man ønskede, at man sad oppe i dets Grene mellem Graaspurvene og sammen med dem kunde flyve ud over Skolemuren, ud til høi, blaa Himmel, ud paa Landet — ud til Sommerferien, som vinkede i det Fjerne!

Nu gaaer der andre Drenge i Metropolitanskolen, og nu er der andre Lærere end i min Tid — kun en eneste af den gamle Stok er tilbage — „Slægt skal følge Slægters Gang". Tidens Bestræbelser gaa jo i Retning af det Humane, og det er vel sandsynligt, at den nuværende Skoleslægt i mange Henseender har det bekvemmere og mageligere end den, jeg har tilhørt.

Overlærer Krebs fortalte, at det i hans Skoledage gik den Discipel ilde, som ikke huskede paa klassisk Latin at raabe: „Heu, me miserum!" naar han faldt og stødte sig. Det var i Tyverne, og siden den Tid har den strenge Skoletugt maattet vige Punkt for Punkt, samtidig med at Fordringerne er blevne mindre og mindre. Det var ved Begyndelsen af Firserne, at det store Spørgsmaal om Skolehygieinen trængte sig frem. Man undersøgte Elevernes Øine, man maalte og synede dem, og Resultatet blev det meget glædelige for Eleverne, at Lektiernes Mængde formindskedes.

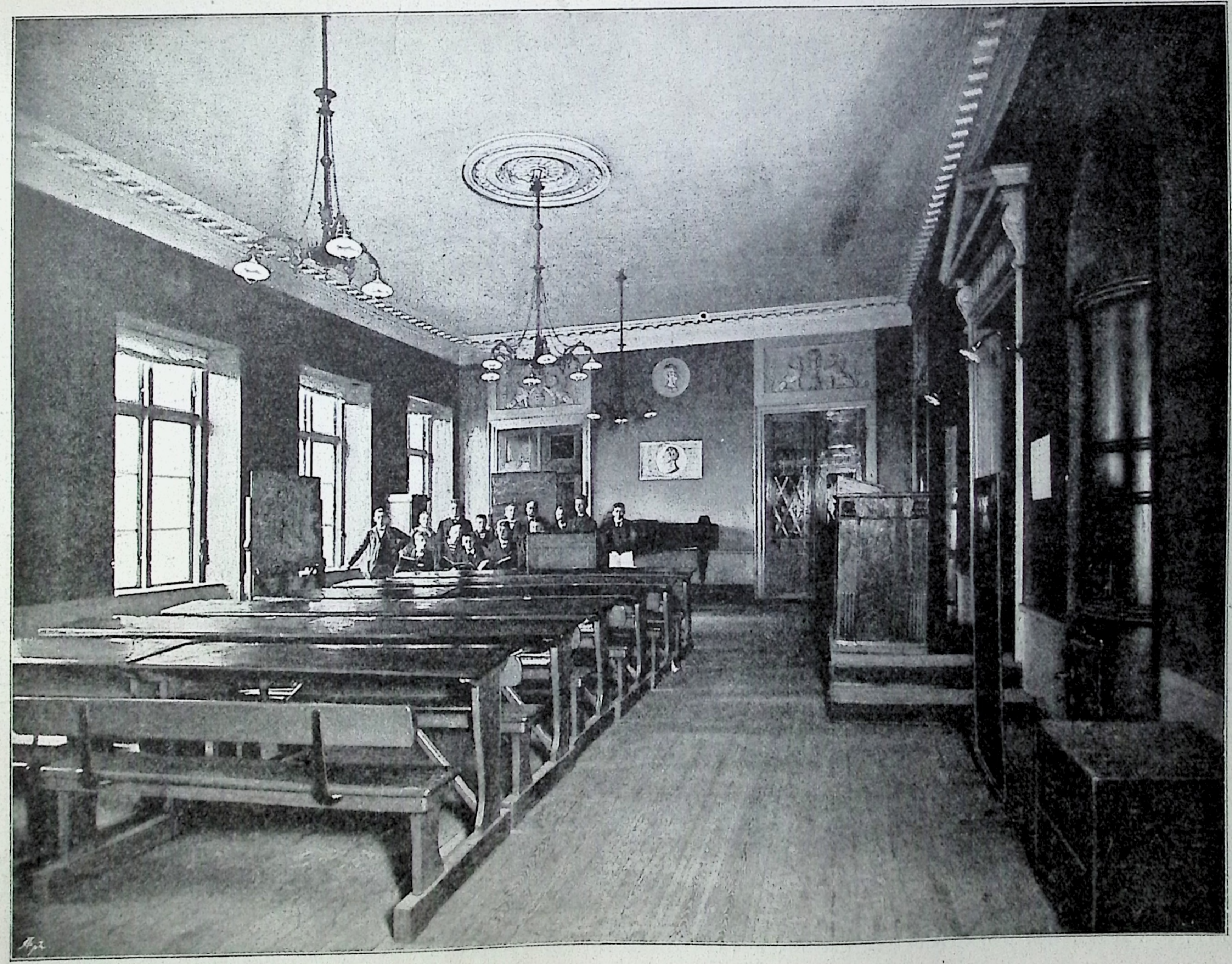
Det vilde blive en lang Liste, hvis man vilde notere Navnene paa alle de betydelige Mænd, som Metropolitanskolen har sendt ud i Livet, eller nævne Navnene paa de duelige og opoffrende Folk, som har viet deres Liv til den trættende Lærergjerning bag de gule Mure. Dens to populæreste Elever er vel nok *Hostrup* og *Holger Drachmann* blevne, men man kan ellers søge mellem Jurister, Præster, Læger, Skuespillere o. s. v., og man vil finde Folk nok, der har gjort deres gamle Skole Ære. Og gid den gamle Frue Skole altid maa faae Fornøielse af den Ungdom, der i Barndomsdagene søgte Ly under dens ærværdige Traditioner.

En gammel Metropolitaner.

Minder fra Kreta

Det første Indtryk, man faaer af Kreta, naar man nærmer sig Øen, er en stor Skuffelse. Er det virkelig den deilige frugtbare Ø, som allerede prisedes af Digterne for snart 3000 Aar siden, Øen med de hundrede Stæder og med de yndefulde Egne, hvor Zeus bragte den af ham røvede Europa hen, da han havde seet hende i munter Spøg imellem sine Jevnaldrende paa den syriske Kyst? Ja Kysten seer malerisk nok ud med de høie steile Fjelde, som falde brat af mod Havet*. Men forgjæves speider man længe efter en menneskelig Bolig eller efter et grønt Træ. Sydkysten fremfor alt med sine hvidlige eller rettere graalige Bjerge seer saa overmaade ugjæstmild ud. En uafbrudt Mur danner dog Bjergmassen ikke. Omtrent hver halve Mil aabner der sig en smal Fjelddal med bratte Sider, hvorigjennem en Bæk, naar den engang imellem har noget Vand, kan lade sit Indhold flyde ned i Havet. Kun paa eet Sted paa Sydkysten bliver Øen lidt mere venlig. Det er omtrent midt paa Øen, hvor Sydkysten, istedetfor som ellers at strække sig fra Øst til Vest, pludselig gaaer fra Syd til Nord. Her aabner sig, inderst i Vinklen en lille Slette, Messara-Sletten, der gjennemstrømmes af den „hellige Flod". Her laa det ældgamle Gortyna, berømt bl. A. af sine gamle Love, som Professor Gertz har tolket; her vil man snart opdage en hel Del Oliventræer og gjemt mellem dem nogle Huse og Smaabyer, ofte omgivne af Indelukker med Træer med mørke glinsende Blade; det er Orange- og Citrontræer. Vil man gaa iland her, hvilket kan lade sig gjøre, naar det er stille Veir eller fremfor alt ikke Vestenvind, vil man snart se, at man befinder sig i den bedste Del af Kreta. Vi ere paa det bredeste Sted af Kreta; der er godt otte Mile tvers over Øen. En stor Spids hæver sig i Midten; det er Ida-Bjerget eller Psiloriti, „det høie Bjerg", som det hedder nu i vore Dage. Rundt om det er der en hel Del mindre Sletter og Dale, som delvis, ja rigtignok kun delvis ere dyrkede. Der er mange Oliventræer, men dette saa berømte og nyttige Træ er ligesaa lidt her som andre Steder synderlig imponerende. Det ligner nærmest vort Piletræ med sin lave knudrede Stamme og sine smalle Blade. Der er derfor kun ringe Skygge under det og man bliver slemt skuffet, naar man efter en Vandring i en brændende Sol vil søge Kjølighed under et Oliventræ. Skyggen er saa tarvelig, og man faaer slet ikke noget forfriskende Pust under et Oliventræ. I den Henseende ere Orange- og Citrontræerne bedre, de tykke tætsiddende Blade give en virkelig Skygge; men de ere heller ikke meget store Træer, saa at de ligesaalidt som Oliventræerne se imponerende ud. Bedst af alle ere Figentræerne; under dem er en behagelig Friskhed, ikke at tale om de lædskende Frugter, vel at mærke naar man først har faaet Smag paa dem; thi paa Forhaand ere ikke alle Fremmede Venner af Figen. Da Oliventræerne give saa sparsom Skygge, og der i Regelen er temmelig langt imellem dem, er der ofte plantet Vinstokke imellem Træerne. Det Hele seer allevegne meget tørt ud, og gaaer man her en tidlig Foraarsdag mellem Vinstokkene, vil man, naar man ikke veed bedre Besked, høilig tvivle om, at de tørre Stubbe nogensinde kunne blive til Noget. Hvor forbauset bliver man ikke, naar man et Par Uger efter kommer igjennem den samme Egn, og seer, at de tilsyneladende helt visne Stokke har skudt lange friske Skud med lyse kraftige Blade og ere ifærd med at sætte Blomster, og det uagtet det slet ikke har regnet, og Alt seer lige tørt ud! Jordbunden maa have en uudtømmelig Kraft; og den samme Naturkraft maa vist ogsaa ligge i Jorden i alle de Strækninger, hvor der nu voxer Lavendler og andre tørre Planter; naar blot Forholdene vare lidt mere betryggende, og man ikke, som man nu har været vant til siden 1669, da Tyrkerne tog Kreta fra Venetianerne, hver Dag var udsat for at blive et Hovedkortere, naar det behager de tyrkiske Herrer. Bjergene, som i Afstand se nøgne ud, ere dog ikke allevegne helt blottede for al Vegetation. Skove

* Se Billedet Side 160.

V. POULSEN FOT.

METROPOLITANSKOLEN — SOLENNITETSSALEN

METROPOLITANSKOLEN — PAA LEGEPLADSEN

V. POULSEN FOT.

i den Forstand, som vi tage Ordet, er der neppe nogensteds; og Træer — hvad vi ville kalde Træer — er der heller ikke mange af. Oppe i Dalene paa de store Bjerges Skraaninger, vil man engang imellem se en gammel Eg, eller en ældgammel Platan eller et Kastanietræ, men der kan være en halv Times Gang imellem dem, saa det er meget langt fra, at de danne en Skov. Af og til seer man en lille Gruppe Cypresser. Krat er derimod endel af; det bestaaer af Buske, og nogle af dem ere af og til saa store, at man, naar man kryber ind under dem, kan faae Skygge paa en hed Sommerdag, ja lidt Ly mod en Regnbyge; thi hvor sparsom Regnen er til daglig Brug, saa kan det ogsaa regne og det ret artigt. Derfor er der ofte Vand i de større Bække og Smaafloder, og ved deres Bredder ere Buskene mere yppige og skyggefulde end andre Steder; men ellers ere Vandløbene de fleste Steder tørre en Del af Aaret, og paa Kreta som andre Steder i Tyrkiet og Grækenland ere de tørre Bække de bedste, ja mange Steder de eneste Veie. Regner det engang, og Bækkene fyldes med Vand, ja saa bliver man hjemme eller søger ind et eller andet Sted, indtil det atter bliver Tørveir, og Vandet er løbet til Havet. Andre mere ordentlige Veie ere meget sparsomme, og det maa være meget besværligt at komme frem med Artilleri paa Øen. Husene ere paa Kreta mest smaa; Vinduer ere naturligvis meget sjeldne og erstattes af firkantede Huller med Træskodder for. Men forøvrigt seer man rundt om paa Øen en hel Del nettere Huse i italiensk Stil, Minder fra den lange Tid, da Republiken Venezia var Øens Herre, og da Kreta var langt mere folkerig og blomstrende end i vore Dage under Tyrkernes Herredømme. Selv nu er det ikke saa let at komme iland paa Kreta, da Tyrkerne lægge En mange Hindringer i Veien, og det er vist gaaet Flere som det engang er gaaet Undertegnede, ikke at faae Lov til at færdes paa Øen, fordi Passet ikke var viseret specielt for Kreta. Men slige Bryderier er man saa vant til paa tyrkisk Territorium, hvor man mere end een Gang har truet mig med, at jeg ubarmhjertigt vilde blive skudt, naar jeg vovede at gaa uden Pas, godkjendt af de stedlige Autoriteter.

Valdemar Schmidt.

De ere ilde farne, som kun forstaa at fordrive Tiden med det, man kalder Tidsfordriv.

Naar Mennesker i materiel Henseende forstode at komme ligesaa godt ud af det med Tidt som i aandelig Henseende, stod det langt bedre til i Verden.

Der er Mange, som aldrig tog paa Landet om Sommeren, naar det ikke kostede Penge.

Sultanens Yndling

(IZZET BEI)

Konstantinopel, i Slutn. af Februar.

En mærkelig By, opfyldt af endnu mærkeligere Mennesker. Medens Krigens blodige Spøgelse banker paa deres Porte, uendelige Troppeafdelinger marchere fra de paa afsides Høider liggende Kaserner til Banegaarden, Ammunition og Uniformer kjøres bort fra Arsenal og Fabriker, svinger Folket af den lavere Klasse sig i den galeste Fastelavnshvirvel: fra tidlig Morgen tumle mandlige og kvindelige Masker sig i Gaderne, hele Bander i de naragtigste Dragter drage under nervesønderrivende Musik af en gjennemhullet Tamburin, et Par forstemte Violiner og en vanvittig Lirekasse gjennem Pera og Galata, som Avantgarde to, tre maskerede Kvinder tilhest, iførte gamle lasede Toreadordragter, som Bagtrav en Skare hinkende og forfrosne Tiggere, der paa deres Tintallerkener indsamle milde Gaver fra Fodgængerne, der standse forbausede. Aldrig før har vi seet den nøgne Elendighed i en saa uhyggelig Skikkelse, aldrig før har en saadan Afgrund af menneskelig Fortvivlelse og Usselhed opladt sig under en afskyvækkende Farces Kappe! Det er Carnevalet i de dybeste Lavninger af Constantinopels ikkemohammedanske Befolkning. Hvilken Modsætning til Moslims samtidige Fest, Ramazan, under hvilken Koranen i en hel Maaned paalægger de Troende det strengeste Afhold fra Mad og Drikke om Dagen og kun tilstaaer dem et tarveligt Maaltid om Aftenen! De Fattigste saavelsom de Rigeste følge dette Bud, i Ministerierne, blandt de høie Embedsmænd, i Sultanens Palads møder man kun hine eiendommelige, gustne Ansigter, i hvis Træk Sulten graver sine Furer og paa hvis Pande er leiret de mørke Skygger af en mismodig Stemning. Den knurrende Mave lammer deres aandelige Styrke og hensætter dem i en Tilstand af Sløvhed og Ligegyldighed, der lægger en trykkende Atmosfære omkring dem, en Atmosfære, der opfylder den moderne Europæer med en Blanding af Forbauselse, af Beundring, af Gaadefuldhed, næsten af Skræk . . .

I en saadan Stemning træde vi ind hos Izzet Bei, Sultanens bekjendte og meget omtalte Yndling, den Mand, om hvem Sagnet gaaer, at han næstefter Padischahen er den mægtigste Mand i Landet; hans Forgemak er altid opfyldt af en Forsamling af høitstaaende Paschaer, fremragende Generaler, høie Embedsmænd og andre Beier og Effendier, og alvorlige Mennesker og latterlige Snobber beile i samme Grad til hans Gunst, hvorved Diplomater og Ministre, forudsat at de have Held med sig, opnaaer mere i et Kvarter end i Maaneder, maaske tillige i Aar ad de langsommelige, bureaukratiske Stier. Men det er heller

ikke saa let at faae Foretræde hos Izzet Bei. Tre, fire Gange, undertiden oftere, maa man foretage den lange Kjøretour fra Pera til Jildyz-Kiosk* inden man staaer overfor Sultanens Secretair, thi enten er den almægtige Izzet netop hos sin Herre, som undertiden fører timelange Konferencer med ham, eller ogsaa er der allerede i Venteværelserne — der er nemlig flere saadanne — en tyve, tredive Mennesker, af hvilke allerede en Del har været tilstede fra Morgenstunden af, og man kan da let regne ud, hvormange Timer man maatte tilbringe her, inden man naaede sit Maal, medens *„le ver rongeur“*, den nagende Orm venter udenfor, nemlig Vognen, der koster saa og saamange Pjastre i Timen. Ved Indgangsporten til Jildyz-Kiosk modtager en Politimand, bag hvilken der regelmæssigt strax dukker en anden op, Visitkortet, derefter kommer en Officier, som undersøger Legitimationer og Anbefalinger, og først da kan den Indtrædende uhindret fortsætte sin Vei. Forbi det prægtige Chalet, som i sin Tid husede det tydske Keiserpar under dets Besøg hos Sultanen i Constantinopel, kommer man ad en Grusvei til en enetages Pavillon, hvis grønne Persienner giver den et sommerligt Anstrøg. I Forsalen en Række bevæbnede albanesiske Livgardister, en Legion Gummigalocher, uden hvilke man som bekjendt aldrig maa betræde et fornemt tyrkisk Hus, og en ildevarslende Rigdom af Overfrakker. Idag er bl. Andre ogsaa nogle tydske Brigadegeneraler i tyrkisk Tjeneste blandt de Ventende, det røber allerede de nordtydske Aviser, som stikke op af Lommerne i deres rødforede Uniformsfrakker. Med livlige Gestus erklærer Izzets Tjener, at han ikke veed hvorlænge Ventetiden denne Gang vil trække ud. Det er ikke morsomt at vente, og ikke engang den sædvanlige sorte Kaffe og Cigaretter, som ellers hører med ved ethvert Besøg, forkorter Tiden, da det nemlig er Ramazan, man faster og man ryger ikke. Til Gjengjeld søger en af de Tilstedeværende at trøste de øvrige Ventende med den Oplysning, at enhver af Izzets Gjæster, som bliver her til efter Kl. sex, faaer fra det keiserlige Kjøkken serveret en Diner, som for Ikke-Tyrkeren foruden de fortrinligt tillavede Retter krydres med udmærkede Vine. Men da Klokken lige slaaer et, taber Udsigten til en saadan Sultandiner Kl. sex hurtigt sin Tillokkelse.

Og endelig sidde vi alligevel paa en med rødt Silke betrukken Stol overfor Izzet. Dette Værelse, i hvilket det orientalske Spørgsmaal faaer ligesom haandgribelig Form, er tarvelig elegant. Røde Silketapeter og Gardiner, Meubler af sort Træ — sandelig, vi har aldrig tænkt os det orientalske Spørgsmaals Milieu saa indbydende. Ganske vist er det først i de sidste Uger, at det har anlagt et saadant Toilette; før den Tid beboede Izzet et tilstødende Rum, der, uagtet det var knap sex Alen langt og fire Alen bredt, samtidigt var hans Sove- og Arbeidsværelse og Spisestue: dets kalkede Vægge savnede enhver Prydelse, og man saae ikke Andet end en Seng, to Skriveborde og et Par af de mest uundværlige Meubler. Det fortælles, at Izzet Bei af en vis Overtro i lang Tid ikke havde været at formaa til at ombytte det næsten fattige Værelse, hvori han arbeidede i Begyndelsen af sin Carrière, med en Leilighed, der svarede til hans Stilling. De fire nøgne Mure i det beskedne Værelse saae ham stige op fra Trin til Trin; her tog han Ophold, da han, den tidligere Præsident for den blandede Handelsret, paa Grund af en Konflikt med en fremmed Diplomat blev afskediget og tildelt Sultanens Secretariat; her oprandt hans Lykkestjerne, her tilkæmpede han sig den mægtige og indflydelsesrige Stilling, som han for Øieblikket beklæder, og i hvilken han var klog nok til at afslaa alle Titler og Æresbevisninger, som tilbødes ham, for vedblivende at være den jevne Izzet Bei, paa hvis Visitkort der ikke staaer Andet end: Hans Majestæt Sultanens Secretair. Og dog — han er alt Andet end jevn, denne syriske Araber, som allerede i sit Ydre røber betydelig Intelligens og aandelig Bevægelighed. Den henved femogfyrretyveaarige Mands lille, uanseelige Krop bærer et stort af sort Fuldskjæg indrammet Hoved med skarpt tegnet Profil, en bred og aaben Pande og kloge og snu Øine. Han modtager den Indtrædende med den fornemme, velopdragne Østerlænders Høflighed, for strax efter at fordybe sig i sine Aktstykker, fra hvilke han af og til seer op og kaster et prøvende Blik paa Gjæsten, som om han af dennes Billede forud vil søge Oplysninger om Charakteren. Først efter en Pause indleder Izzet Samtalen med nogle konventionelle Spørgsmaal, lader Øiet til Afvexling igjen hvile paa Aktstykkerne, hører saa tilsyneladende deltagende paa et til ham rettet Spørgsmaal eller — overhører det, naar han nemlig ikke vil svare. Ja, hvis denne Mand vilde og turde tale, kunde han udentvivl levere et interessant Kompendium af alle de Faser, som de forskjellige politiske og andre Spørgsmaal gjennemgik, hvis Udgangspunkt i de sidste Aar Constantinopel var og som undertiden holdt Verden i ængstelig Spænding eller voldte den alvorlige Bekymringer. Men sikkert i langt høiere Grad end ellers hos Mænd i hans Stilling gjelder for ham Ordet: at Hemmeligheden er Borgen for Resultatet; især for det personlige Resultat . . . Thi hvormeget man end fra de forskjelligste Sider gjorde sig Umage for at indtage Sultanen mod Izzet, hvor heftig ogsaa Modstanden og de Strømninger vare, der kæmpede mod Izzet, saa har Ingen dog hidtil formaaet at rokke Padischahens Tillid til ham. Det lykkedes ikke Nogen, at berøve ham Sultanens Gunst eller indskrænke Magten af hans Indflydelse. Hans Fjender udtalte aabent, at Iz-

* Stjernekiosken.

zets Jernhaand var skjult bag denne og hin Aktion, der udgød Strømme af Blod — men hvad gavnede det dem og hvad skadede det ham?

Ganske vist, Fremtoninger som Izzet Bei, dukker kun frem i Orienten, de trives kun i det mystiske Halvmørke, i en autokratisk Herskers Palads, i hin duftfyldte Atmosfære, hvori den sløve Menneskeaand har dannet sig en Verden efter sin egen, besynderlige Fantasi, en Verden saa helt afvigende fra den barske Virkelighed, dens Ideer og dens Krav. Izzet Bei er en ægte orientalsk Figur, saaledes man hyppigt troer at have mødt i Tusind og een Nats Eventyr. Men det vilde være ubilligt, i Billedet af denne Mand at glemme hine Træk, som dog paa den anden Side bringe ham os rent menneskeligt nærmere, men ogsaa tildels give en Forklaring for hans Stillings Urokkelighed. Izzet besidder en Arbeidsevne uden Lige. Fra Morgen til langt ud paa Natten, ofte lige til Daggry sidder han ved sit Skrivebord og arbeider. Alle Aktstykker, som strømme sammen fra Sultanens udstrakte Rige, gaa igjennem hans Hænder, inden de komme til Padischahens Kabinet. Izzet, der har et prægtigt Hjem i Stambul, seer ofte ikke sin Familie i hele Uger, han, den rige Mand, giver Afkald paa alle Livets Bekvemmeligheder og Glæder, for med urokkelig Ro at spille sin store Rolle: Rollen som Virtuosen, der bliver saa henreven af sin Kunst, at han ikke længer hører hverken Mængdens Bifald eller Hyssen.

J. K.

Olympia

ROMAN I FEM BØGER

AF

R. E. FRANCILLON

(21. Fortsættelse.)

„Aha — der har vi igjen den lille gamle Skolelærer! Det glæder mig at se Dem. De husker nok Major Sullivan — Fader Tid kan ikke faae Bugt med en gammel Soldat. Vil De have en Snaps? Og hvordan har min Lord Wendle det?"

Forsyth saae et Øieblik nerveust paa sit aabne Brev — men det lod til at ligge paa samme Sted som før.

„Tak, Major Sullivan", svarede han, „jeg drikker aldrig Noget — og hvis De vil besøge Lord Wendale, kan De træffe ham paa Beckfield. Hvad i Alverden kan en Fyr som han altid have at gjøre paa et Sted som Gressford?" tænkte han, da han taus lagde Brevet sammen og forlod Stuen.

Aldrig saasnart havde Døren lukket sig, før Majoren i et helt Minut lagde to Fingre paa Siden af sin Næse, og derpaa, idet han stod op, sagde høitideligt til sig selv:

„Det rare Menneske! Hvis han er Den, jeg antager ham for, saa er der et Ben at gnave!"

TREDIE BOG

Skjønheden og Uhyret

FØRSTE KAPITEL

Gerald Westwood sad atter i den lange mørke Caféstue i Covent Garden, hvor han for et Par Uger siden var kommet for at se sig om i Livet. Det var et Liv af en anden Art, han nu var kommen for at søge — ikke dets Adspredelser, men Midlerne til at betale for dem.

Noget af det stædige Blod hos hans Moders Forfædre, Smith'erne — en resolut engelsk Race, som Alle og Enhver veed — maa være bleven blandet med det lidenskabelige Blod hos Olympias Elev. Efter en endelig Kamp havde han stolt udtalt sin urokkelige Beslutning om at opgive sin Stilling og bane sig Vei i London med sin høire Arm. Mrs. Westwood lod intet Argument ubenyttet for at forebygge denne Galskab — men forgjæves. Hun sagde, at han var det dumme Offer for et listigt og daarligt Pigebarn. Hun spottede ham med hans glatte Drengeansigt, og stak sin skarpe Hage iveiret, naar han kjækt talte om Alt, hvad han vilde gjøre. Hun truede ham med Arveløshed og med den forlorne Søns Svineføde. Slige Udtalelser, skjøndt baserede paa praktisk Klogskab, havde naturligvis samme Virkning som at puste til Ilden. Det var ikke sandsynligt, at han vilde lade sig skræmme af Trudsler eller af Tvivl om sin Evne til at udrette alt det han havde Villie til at gjøre. Hans Fader forsøgte mere beroligende Midler; men Capitainen kunde neppe have Held med sig, naar det var mislykkedes for Capitainens Hustru.

„Gaa saa", sagde Mrs. Westwood tilsidst, trøstende sig med Tanken om, at han ialtfald vilde blive skilt fra Olympia. „Naar Du er naaet til Svineføden, vil Du komme tilbage paa dine Knæ og tilstaa, at jeg alligevel havde Ret og at jeg havde sagt Dig det forud." „Han maa ved Sult tvinges til Lydighed, John", sagde hun siden til sin Mand, med romersk Værdighed.

„Javist saa, min Kjære", sagde Capitainen sørgmodig. Og dermed var det i Orden.

„Og Du vil ikke give ham saameget som en Penny, John."

„Ikke en Døit. Stakkels lille Fyr! Og jeg vil strax tage over til Melmouth — det vil sige imorgen — og se om jeg kan opsøge en Plads til Olympia."

Gerald, der lige havde saamange Penge paa Lommen, at han kunde komme til Tom Harris, tog altsaa en lønlig Afsked med Olympia, omfavnede sine forbløffede Søstre og trykkede Faderens Haand, inden han forlod The Laurels. Da han

tog Haanden til sig, fandt han en Fempundsnote i den.

„Det er alle de rede Penge jeg har, min Dreng,“ sagde Husfaderen, der eiede femtenhundrede om Aaret, med et dybt Suk og i en Tone, der vilde have rørt en Sten. „Din Moder vilde ikke synes om det, hvis hun vidste det, og Du maa ikke vente en Skilling mere — det har jeg lovet hende. Jeg kunde blot ikke udholde den Tanke, at Du skulde undvære din Middagsmad, det er det Hele.“

Gerald var ligeved at græde.

„Det kunde jo blive godt Altsammen,“ begyndte han ivrigt, „dersom —“

Men Capitainen var borte, og Gerald havde ikke Andet at gjøre end stikke sin Kapital i Lommen og skynde sig hen til Diligencen, der holdt i den Sorte Prins, paa Veien til London. Olympia saae efter ham fra Vinduet — hans Moder var bleven paa sit Værelse og havde ikke sendt ham saameget som en Hilsen. Han aabnede sit Felttog med et tungere Hjerte og en stærk Følelse af at have forsyndet sig, end han i de sidste Dages Sindsbevægelser havde tænkt sig Muligheden af, og det skjøndt han var ligesaa stolt og modig som før. Med fem Pund paa Lommen følte han sig langt bedre udrustet til at indtage London. Han anede ikke, hvilken ulykkelig Pengesum han bar paa. Hvis han havde været klog, skulde han have vexlet Sedlen, kastet fire Sovereigns, sytten Shillings og sex Pence i den første Grøft han kom til, og være kommen til Covent Garden med lige en halv Krone.

Idag var han rig; imorgen vilde han begynde at spare og lægge Beslag paa sin Ven. Altsaa spiste han en god Middag, forlangte sin Flaske Vin som en Gentleman og følte sig skikket til Alt, hvad der maatte tilbyde sig — saalænge det ikke krævede Arithmetik, eller Bogholderi, eller fremmede Sprog, eller at staa bag en Disk, eller Tjenerarbeide, eller Skriveri, eller Kapital, eller særlige Kundskaber, eller særlig Dygtighed. Med disse Undtagelser var der ikke Noget, han ikke var rede til at tage fat paa. Dette var tilstrækkeligt for en enkelt Aftens Overveielser. Han endte med at være rigtig fornøiet over sine Udsigter, satte sig ind i Rygeværelset og saae paa Lykken, idet hun antog Skikkelse af de blaa Skyer fra en Cigar.

Den næste Morgen tøvede han ikke med at opsøge sin Ven Tom Harris, der nu befandt sig i sin Families Skjød — den Troldmand, som skulde fange Lykken for ham og række ham den med stækkede Vinger. Tom var lige bleven færdig med en noget sen Frokost og begyndte med at trække Gerald hen til en Billardstue, hvor han pleiede at slaa Formiddagen ihjel. Det var der, hvor de vare alene, at Gerald betroede sig til Vennen.

„Tom, gamle Ven“, begyndte han, „jeg er i Klemme, og jeg vilde gjerne have Dig til at hjælpe mig ud af den.“

„Med Fornøielse. Hvad er det? Hvem er hun?“

Gerald rødmede, idet han blev forbauset over sin Vens Skarpsindighed.

„Du har truffet det. Jeg er forlovet — jeg skal giftes.“

„Hvad for Noget!“

„Der er ikke Noget at gjøre, Tom. Det er sandt.“

„Det er ganske vist en Klemme! Jeg har aldrig været saa vidt. Naa, hvad saa, men det er alligevel at gaa for vidt. Du vil naturligvis gjerne ud af den Re'elighed. Det kan undertiden falde vanskeligt. Det Værste er, at det er skeet ude paa Landet — der er de saa stikne paa det, og de har *Allesammen* Mødre. — Det er en gal Historie!“

Gerald begyndte at blive forlegen.

„Men det er slet ikke saadan, Tom. Det er min egen Cousine, Tom, og jeg vil slet ikke af med hende. Jeg har isinde at gifte hende, og det er mine Egne, der ikke er for det.“

„Du har baaret Dig ad som et Asen, Westwood, det er soleklart. Hun har vel Penge? Løb saa væk med hende, jeg skal nok være din Forlover.“

„Hun har ikke en Skilling.“

„Saa, kjære Ven, er der kun to Ting at gjøre. Enten gifter Du Dig med hende, eller Du gjør det ikke. Mit Raad er — Du gjør det ikke. Men Du vil naturligvis gaa efter dit eget Hoved — det gjør Folk altid. Skal vi have os et Parti?“

„Naa, det vil vi nu ikke disputere om. Jeg maa gifte hende, og Spørgsmaalet er blot, hvordan jeg skal bære mig ad?“

„Lad mig se; der er nok Noget, der hedder Lysning —“

„Vær nu alvorlig, Tom. Det er meget alvorligt for mig. Jeg er bleven uenig med hele min Familie over det, og jeg er helt ilde faren. Kort og godt, jeg er smidt paa Porten og maa sørge for mig selv og en Kone i Tilgift — nu, lige med det Samme. Det er derfor jeg søger din Hjælp. Hvad skal jeg gjøre? Naturligvis forlader jeg Tjenesten —“

Tom Harris standsede midt i et Stød.

„Fanden heller!“ sagde han. „Saa er Du kommen til den Urette, er jeg bange for. Hvis Du var smuttet fra en Politibetjent, kunde jeg have sagt, hvordan Du skulde klare Ærterne — jeg kunde have hjulpet Dig ud af Fedtefadet med Fruentimmer — det er jeg Mand for — og det vilde jeg ogsaa have gjort, for jeg er din Ven. Men Du har ødelagt din Fremtid. Du vil gifte Dig med en Cousine, der er saa fattig som en Kirkerotte. Din Familie har fuldkommen Ret, Westwood. Jeg vil ikke blande mig i det.“

„Tom! Du troer bestemt, at jeg er en Tosse, men Du kan da gjerne give mig et Raad.“

„Nei, sandelig om jeg vil. Jeg vil ikke hjælpe et Menneske med at løbe Panden mod en Mur. Se saa — nu vil jeg ikke spille længere, jeg skal træffe et Par Kammerater om en halv Time og maa nu gaa. Apropos, der er Ebbe i Kassen for Øieblikket, gamle Ven — jeg vil ikke minde Dig, men Du har vel ikke glemt, at Du skylder mig en Femmer?"

Gerald tog sin forkrøllede Fempundsnote frem og gav den til Mr. Harris — ikke længer Tom Harris.

„Der", sagde han bittert, „gaa Du hen til dine Kammerater. Jeg skal ikke uleilige Dig mere." Tom stirrede paa ham men tog mod Pengene. Hvordan skulde han vide, at der ikke var flere?

Gerald havde betalt een Gjeld, men det var paa Bekostning af en anden — der var hans Middag igaar, hans Flaske Vin, hans Seng, hans Frokost og hans Cigar. Der er bleven talt saameget om Skammen ved det første Besøg hos en Pantelaaner, men da Gerald skilte sig ved sit Gulduhr, tænkte han altfor meget paa Venskabs Ubestandighed til at finde Plads for personlig Skamfuldhed. Hun skammede sig over hele Verden.

Han betalte sin Regning med en Mine som en Millionær, og slog sin gamle Bekjendt, den automatiske Opvarter, paa Skulderen. Efterat have truffet Aftale om, at hans Kuffert kunde blive staaende i Hotellet, indtil han sendte Bud efter den, gik han med nogle faa Pence paa Lommen ud for at se sig om efter Et eller Andet, der kunde sætte ham istand til at ernære en Kone.

Hvis Mrs. Westwood blot kunde have kigget i hans Lommer, vilde hun strax have slagtet Fedekalven; eller, hvis det kunde ansees for overdrevent, have sendt Bud til Slagteren efter mindst et extra Pund Steg til den næste Dag.

Hun kunde sandelig ikke have anet den blotte Mulighed af at det var hans Hensigt bogstaveligt at dø af Sult, før han vilde vende hjem som en slagen Mand.

Intet giver En Følelsen af at være meget energisk uden overhovedet at udrette Noget, som det, at gaa Gade op og Gade ned. I City føler selve Dagdriveren sig som en virksom Mand, han skynder sig afsted og bilder sig ind, at han ogsaa tager Del i den forbihastende Mængdes Travlhed. Sømandens Instinkt førte ham ned til Vandet.

Det var Aften, og siden Frokost havde den unge Mand ikke nydt Andet end et Glas Øl i Billardstuen, medens det skjændigt var mislykkedes for ham at udfinde, hvordan han skulde gjøre det første Skridt i den indviklede Kunst at faae Noget at bestille. Hans Udsigter til at faae Føde og Husly, blot for en eneste Nat, vare mere end tvivlsomme. Selv hans svage Regnekunst var tilstrækkelig til at lære ham, at han havde handlet lidt overilet ved at betale Tom Harris — Mr. Tom Harris — det Hele paa engang. Havde han staaet ligesaa alene i Verden som han stod alene i London, kunde han have taget Hyre som Matros, naar han ikke ombord paa et Handelsskib kunde faae en Plads, der var mere passende for hans Fødsel og Opdragelse. Men nu maatte han tænke paa Olympia — hun maatte ikke være forlovet med en simpel Matros. Det var maaske nødvendigt at tage Beskjæftigelse ved hvad han kunde faae en Dag eller to, medens han saae sig om efter noget Bedre, men han maatte ikke glemme, at Olympia var en født Dame.

Der var i Øieblikket ikke mange Tegn til Arbeide omkring ham, da Pakhusene vare lukkede. han stod saagodtsom ganske alene i Udkanten af et af Værfterne og stirrede ned i Floden. Der er dog ingen Grund til Frygt, han var meget langt fra at tage et fortvivlet Spring ud i den store Kanal. Han tænkte blot paa Hjemmet og tvivlede om, hvorvidt en Middag, bestaaende af Grøntsager, var at foretrække for en saftig Steg, selv om der var Misstemning tilstede. Medens han var saaledes optaget, blev han tiltalt af en gemytlig ung Mand, hvis Arm bar en Færgemands Skilt.

„Ønsker De en Baad, Herre?"

„Nei Tak. Er det Deres Baad, den derhenne?"

„Det er det, Herre. De skulde tage den — jeg sætter Dem over i et Øieblik, hvis De ikke vil vente paa Selskab."

En Tanke gjennemfoer Gerald ved Synet af Baaden og Færgemanden — den Mand havde neppe behov at negte sig et Glas Øl, saalidt som Brød og Ost. Det var netop den Slags Arbeide, han kunde udføre, og det vilde ikke være nogen Nedværdigelse at ro paa Floden i et Par Dage, medens han saae sig om efter Noget, der passede bedre for Olympias Ægtefælle.

„De tjener vel godt ved dette her?" spurgte han.

„Gud velsigne Dem, Herre, nei — med Broerne og de ny Dampbaade er vores gode Dage forbi — Bunker af Arbeide og lidt at fortjene."

„De seer alle Slags Folk, formoder jeg?"

„Gud velsigne Dem, Herre! — Alverdens Mennesker — men med Forlov at spørge, er De ikke Søofficier? Det faldt mig ind, Herre — jeg lærer saamange Slags Mennesker at kjende."

„Det troer jeg nok", sagde Gerald fraværende, idet han tænkte paa, hvordan han bedst kunde faae Alt at vide vedrørende en Færgemands Bestilling, uden at overraske Manden ved at gaa lige til Sagen. Han vilde spørge om, hvad Manden tog sig for — og han spurgte:

„Hvilke er de mærkeligste Mennesker, De seer?"

„Det er vanskeligt at sige, Herre. Kineserne er et løierligt Folkefærd, og det er Franskmændene ogsaa. Men Deres Velbaarenhed vilde aldrig kunne gjætte, hvad der er de løierligste Væ-

sener, jeg har færget over i mine Dage — og det er just det Selskab, jeg nu venter paa. Han bliver sat over hver Aften —"

„Og hvem er det?"

„Det vilde De aldrig kunde gjætte, Herre. Naa, hvad troer De saa det er — en Mand eller et Fruentimmer?"

„En Mand?"

„Hahaha! Nei."

„Et Fruentimmer da?"

„Nei, heller ingen Fruentimmer!"

„Saa giver jeg fortabt."

„Det tænkte jeg nok, Herre. Det er en Bjørn! De har bestemt aldrig før hørt Tale om en Bjørn i en Baad."

„En Bjørn?" gjentog Gerald og spilede Øinene op.

„Ja, Herre — en Bjørn. Hvis Deres Velbaarenhed vil vente et Minut, vil De faae ham at se, og hvis De vil tage med over — det er mærkeligt, hvordan han kan te sig ligesom et Kristenmenneske. I Begyndelsen skjøttede jeg ikke om saadan en Passager, men det er nysseligt at se, hvor roligt han forholder sig i Agterstavnen. Og der har vi ham, Herre, han dreier lige omkring Hjørnet —"

Og Gerald vendte sig om og saae et Selskab bestaaende af Tre, komme nedimod dem. Den Ene var Oscar, den Anden var Monsieur Drouzil, og den Tredie var — Ildfluen.

ANDET KAPITEL

Da Forsyth havde besørget sit Brev, vendte han tilbage til Beckfield og indrettede sin Ankomst dertil saaledes, at han kunde tage Lord Wendale i hans Paaklædningsværelse inden Middag. Han havde noget meget Alvorligt at tale om, og uagtet den halve Time inden Middag er de mest uheldige tredive Minuter af hele Døgnets fireogtyve Timer til en alvorlig Samtale, var det den eneste Leilighed han havde. Han følte sig forpligtet til at beskytte sin Slægtning, Velgjører og Ven mod at gjøre sig til Nar for en Olympia, saaledes som hans Onkel i sin Tid havde gjort. En af dette Navn var sandelig nok for Familien Calmont.

Jarlen var ikke i godt Humeur.

„Aa, er det Dem, Forsyth?" sagde han, fra Sofaen. „Har De kjendt Magen til Ærgrelse? Min Æsel af en Tjener har slaaet det Krus istykker, jeg havde med fra Venedig. Jeg vilde ikke have havt det for nogen Pris. Herefter skal jeg selv tørre mit Porcellain af. Alt er rent forkert siden det forbistrede Bal. De gjorde fuldkommen Ret i at stikke af igaar, Beckfield er ikke et Sted, hvor man kan være. Der er en forbistret Provinsatmosfære over det, som jeg hader og afskyer."

Forsyth smilede med medlidende Deltagelse.

„Jeg er fuldkommen enig med Deres Herlighed", sagde han. „Naar agter De at tage ind til Byen?"

„Byen er ligesaa gal. Der er en forbistret Londoneratmosfære over Byen."

„Meget sandt", sukkede Forsyth.

„For Pokker, Forsyth, De er ligesaa gal som Polonius med hans ‚den ligner en Kamel' og ‚ganske som en Hval'. Naa, jeg haaber, De har fundet Gressford Skov mere interessant end Beckfield."

„Betydeligt mere. Jeg traf ikke alene Egern og Kaniner men oplevede ogsaa en lille Roman."

„Bah! — der gives ikke Noget af den Slags."

„Maaske ikke; og dog var det en Samtale mellem to Elskende."

„Hvad? — Phyllis og Corydon?"

„Ja virkeligt. Phyllis og Corydon vilde gjerne giftes — det er maaske ikke meget idyllisk men særdeles hæderligt. Uheldigvis er der grusomme Forældre iveien. Hun har ingen Penge, han ikke heller — det er ialtfald arkadisk. Hvad troer De saa Phyllis roligt foreslaaer? At hun vil drage til Mantinea — Melmouth, mener jeg — indrette et Atelier og male Fantasiportræter for ti Pund Stykket, for at Corydon ikke behøvede at bestille Noget. Hun bildte sig ind at være en Rival til Apelles. Naa, Kjærligheden har opfundet Maleriet, ialtfald Silhouetter, saa det vil maaske lykkes ligesaa godt for hende under dens Inspiration som for en gammel Pebersvend foruden denne. Men Corydon, der lod til at være en stikken Fyr —"

„Pokker tage Deres Phyllis og Corydon! De mener da ikke — De taler da ikke om Miss Westwood?"

„Hvilken Miss Westwood? Saavidt jeg veed er der hele fire."

„De andre Tre er ingen Westwood'er. Og selv om de ogsaa var, har De talt længe nok med hende til at vide hvem jeg mener."

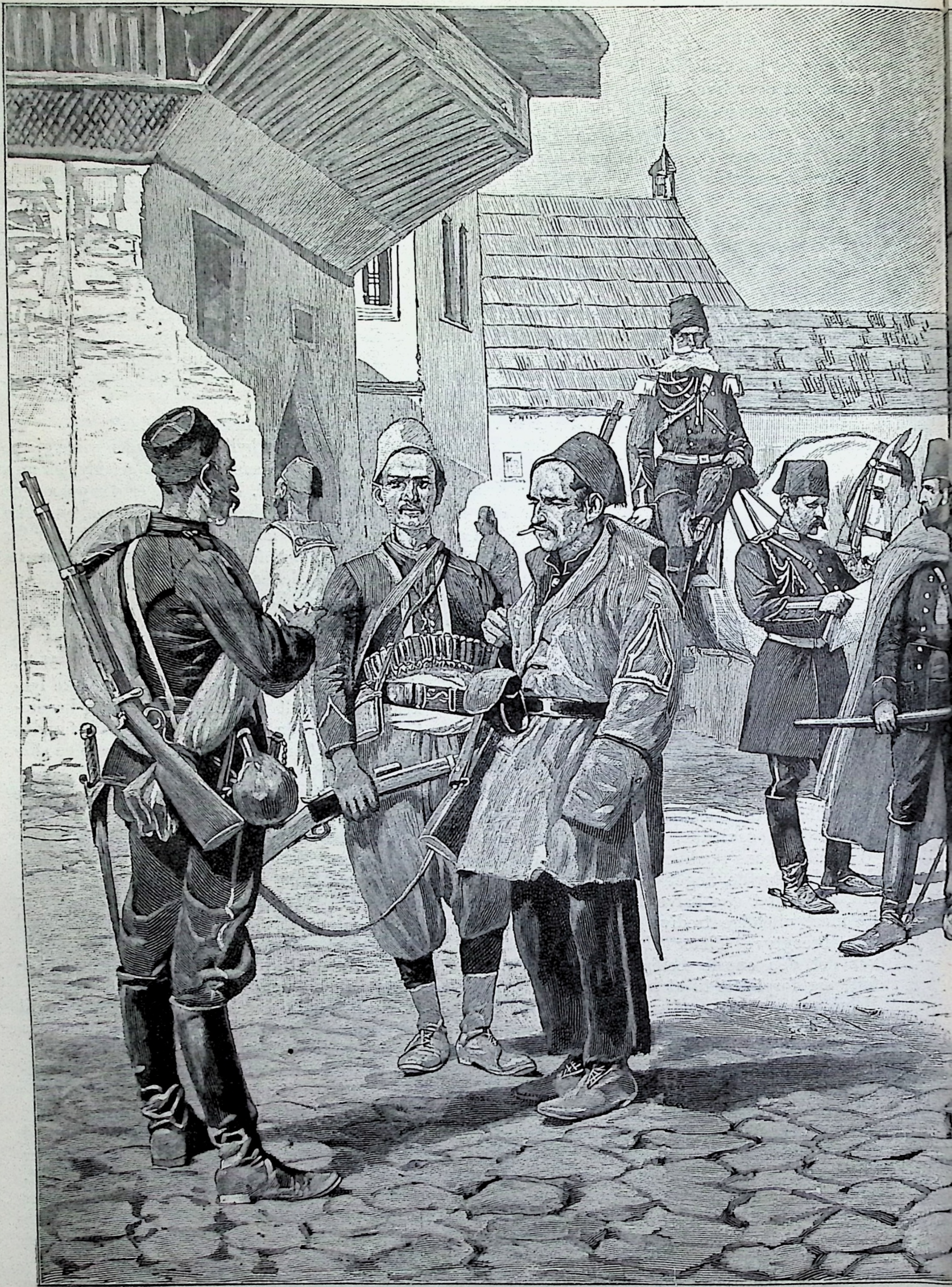
„Naa, godt, Phyllis var Miss Olympia, og Corydon var Fætteren."

„Hvad! — De har hørt hende sige alt det til den Lømmel? Jeg har knap seet paa ham. Men lad mig fortælle Dem, at unge Piger af hendes Lige kan ikke bryde sig om Drenge af hans Kaliber. Det er unaturligt — umuligt!"

„Men, i Venus' Navn, af hvad Grund?"

„Jeg har altid troet, at De havde mere sund Fornuft. Det er stik imod al Physologi. Hun er den eneste unge Pige, jeg nogensinde har truffet, der havde et Par Lod Hjerne — og De hører daarligt, veed De nok, Forsyth; det er en dum Indbildning, der kommer af at være indespærret paa et Sted som The Laurels."

„De lader til at nære stor Interesse for denne lille Idyl. Jeg var overbevist om, at dens Naivitet vilde more Dem."

Matros. Officier af Sultanens Livgarde.
Feltartillerist. Kurdisk regulær Infanterist. Redifsergent. Generalstabsofficier. Officierer a

TYPER FRA DEN

nfanteri og Flaaden. Kavallerist. Sultanens Livgarde. Spillemand i Gardejægerne. Linieinfanterist.

HÆR OG FLAADE

„Forsyth, jeg har altid troet, at De havde een stor Feil, og nu veed jeg det. De har ingen Ridderlighed — intet Høisind — ikke Begreb om Selvopoffrelse. Jeg veed godt, at disse Dyder ikke er moderne nutildags, men jeg er kommen forsent til Verden."

„Det behøver De neppe at fortælle mig, Mylord", sagde Forsyth bittert. Det var lidt haardt at høre af den Mand, for hvis Skyld han havde givet Afkald paa en Krone og en Formue, at han ikke havde Begreb om Selvopoffrelse: saadanne Naalestik, skjøndt uforsætlige, havde han neppe forudseet. „Hvem Andre end De", spurgte han, selv tilspidsende Forholdenes Ironi, „vilde vente at finde Ridderlighed hos En, som —"

„Hvor tidt har jeg ikke sagt, at det netop er hos Folk som Dem, at jeg venter at finde det — Folk, som deres egen Vanskjæbne faae til at se stort paa Alt? Og dog kan De — netop De — med koldt Blod se en ung Pige som hende knyttet til en Lømmel, der ikke engang forstaaer at læne sig opad en Dørkarm, og som har hele det Kahytspræg over sig, der for mig er værre end Pibeleer! At tænke sig en ung Pige som Miss Westwood knyttet for hele Livet til en Lømmel af en podagristisk Lieutenant paa halv Sold, der ikke har mere Sans for Kunst, eller Literatur, eller Skjønhed, eller store Ideer, end hans eget Træben!"

„Ja — det har man hørt før. Og ikke desto mindre, er det dog et Spørgsmaal, om et Træben ikke har ligesaa megen Betydning for et lykkeligt Ægteskab — forudsat at der existerer noget Saadant — som Kunst og Literatur og Ideer?"

„Og De kalder Dem Kunstner?"

„Jeg beder om Forladelse — jeg kalder mig Maler. Men der er den Vanskelighed — hvad kan vi gjøre? De vil da ikke foreslaa at bortføre denne Prinsesse for Ridderligheds Skyld? Tilgiv mig; jeg kjender Deres Ridderlighed i det, den har gjort for mig. Men det forekommer mig, at det at gifte sig med en ung Pige for at frelse hende fra en podagristisk Lieutenant paa halv Sold er en baade ufuldkommen og betænkelig Forholdsregel. Egentlig burde De gifte Dem med Alle, da De ved at gifte Dem med En sætter Dem ude af Stand til at frelse en Anden, som maaske er bestemt til at gifte sig med to Træben istedetfor et. Og dernæst, hvis Ridderlighed skal være den eneste Rettesnor, vil De saa lade dem, der allerede er gifte og saaledes ere værst farne af Alle, uden Beskyttelse?"

„Det er ikke Noget til at spøge med, Forsyth. Jeg har i den sidste Tid tænkt meget over nogle af Pligterne ved min Stilling, som jeg er bange for at have tilsidesat temmelig meget for at offre mig for andre. For en Mand i min Stilling er en Hustru ligesaa nødvendig som en Kareth for for en Læge."

„Aa, naar De seer det fra den Side, at en Grevinde er ligesaa nødvendig for en Jarl som en Kareth for en Læge, det er en anden Sag. Det var Paavirkningen af høiere Motiver, jeg sigter til."

„Tro ikke, at jeg er bleven betagen ved det første Syn af et Par smukke Øine. Det er jeg forlængst ud over. Jeg taler i fuldt Alvor, Forsyth, seet fra et rent fornuftigt Standpunkt. Jeg har altid været tilbøielig til hvad Folk kalder en Mesalliance. Man burde altid vælge sin Ven blandt dem, der staaer lidt over En selv, og sin Hustru blandt dem, der staaer lidt under En selv. Jeg kan ikke følge Reglen for Vennens Vedkommende, men det kan jeg, hvad Hustruen angaaer. Naa, hvilke Egenskaber bør jeg søge hos en Hustru? Hun maa være en Dame — hun maa ikke være af høi Rang — ikke være rig — hun maa være lidt yngre end jeg — maa høre hjemme i mit eget Grevskab — ikke være ødelagt af Verden — have Sans for Kunst — sympathisere med min egen Stilling —"

„Og fremfor Alt være koparret?"

„Koparret? Hvad i Alverden mener De med det?"

„Husker De ikke, hvad Talleyrand sagde til Mirabeau? Jeg mener fremfor Alt, En som hedder Olympia Westwood."

„Snak. Jeg mener blot, at jeg kun har truffet en eneste ung Pige, der opfylder alle disse Betingelser."

„‚Hvor behageligt det dog er at være et fornuftigt Væsen‘, staaer der i en Bog, ‚eftersom det sætter En istand til at finde eller tilveiebringe en Grund for Alt, hvad man har isinde at gjøre‘!"

„Pokker ogsaa, Forsyth, De gaaer forvidt. Naturligvis maa jeg tænke paa, hvad der er fornuftigt for mig og ædelmodigt overfor hende. Hvis det ikke var for absurd, skulde jeg næsten tro, at De havde en eller anden personlig Grund til at snakke mig fra at gjøre noget Klogt. De har sandelig talt længe nok med hende —"

„Det er Kjærlighed paa første Blik — det er Skinsyge og det Hele! Og det er Deres alvorlige Mening at bryde Deres Lanse med en god og hæderlig ung Mand for en Skjønhed, som De knap kjender — uden Rang — eller Formue — eller fornemme Forbindelser —"

„Det er utaaleligt. Jeg vil ikke høre længere paa Dem. Hvert Ord, De siger, bestyrker mig i mit Forsæt. Jeg kjender den unge Pige, jeg kan læse i ethvert Ansigt som i en Bog, og hendes er aabent. Og hun skal ikke opoffres for denne Midshipman. Hvad angaaer Rang, saa har Jarlen af Wendale nok for To; og hvad Formue angaaer — jeg vilde skamme mig over at tænke paa Sligt, hvis jeg var en Arbeider paa Landeveien."

„Saa siger jeg ikke Mere. Naa," tænkte han ved sig selv, „maaske er det bedst at lade Sagen gaa sin egen Gang. Jo før han hører sin

egen Dom desto bedre, og jo før faaer jeg at vide, om Klangen af Olympias Stemme er ægte Guld eller kun Bedrag."

(Fortsættes.)

Da Lysekronen i det kongelige Theater faldt ned

I disse Dage kan det kongelige Theater paa en Maade feire et Slags Jubilæum, det er nemlig den 21. Marts 50 Aar siden, at Lysekronen faldt ned i Theatrets 2det Parket.

Denne — heldigvis i det kongelige Theaters Historie enestaaende — Begivenhed fandt Sted ved Aftenforestillingen Søndagen den 21. Marts 1847. Forestillingen, der den Gang begyndte Kl. 6, bestod af Dumanoir og Dennery's 5-Akts Lystspil: „Don Cæsar de Bazan", og Huset var godt besat. Første Akt, hvis Handling foregik paa et Torv i Madrid, var lige spillet tilende, og Tæppet gik ned; umiddelbart derefter skulde Theatrets mægtige Lysekrone, som saalænge Tæppet var oppe, var heiset op paa Loftet, atter nedfires, og da var det, at det skjæbnesvangre Uheld indtraf.

Til at betjene den svære Lysekrone var der ifølge Theatrets Reglement altid beordret 4 Mand, 2 paa hver Side af det paa Loftet anbragte Heiseværk. Tilfældet vilde imidlertid, at de 2 Mand kom forsent til at være behjælpelig ved Nedfiringen, og de 2 tilstedeværende Mænd mente derfor, at de nok kunde paatage sig Arbeidet og derved skaane deres Kammerater for Ubehageligheder og en større Mulkt. Men Kronens store Vægt oversteg langt deres Kræfter, de saae sig ikke istand til at standse Heiseværket paa det sædvanlige Sted; med rivende Hurtighed faldt Lysekronen ned i 2det Parket, hvor den bibragte 5 paa 3die Række værende Personer flere større og mindre Kontusioner.

Af de Tilskadekomne vare de 4 saa haardt medtagne, at de, efterat Theatrets Læge var kommen tilstede, strax maatte kjøres til Hospitalet, mellem disse var en kjøbenhavnsk Bagermester Creemer med Hustru og Svigerinde. Den femte Tilskadekomne, Sognepræst Nielsens gamle Moder, var ikke mere medtaget, end at hun, efterat være undersøgt af Lægen, kunde kjøres til sit nærliggende Hjem for der at tages under Lægebehandling.

At Ulykken ikke fik et langt større Omfang, skyldtes hovedsagelig den Omstændighed, at Nedfiringen, paa Grund af den mangelfulde Betjening, lod vente paa sig et Øieblik, saaledes at adskillige Theaterbesøgende allerede havde søgt ud i Foyeren og derved undgik Katastrofen.

Naturligvis opstod der øieblikkelig Panik i Theatret, og Publikum søgte hurtigst muligt mod Udgangene, da det — som rimeligt var — befrygtede en Ildebrand. Men udover det alt anførte skete der dog ingen videre Skade. Kort efter gik Tæppet op, og det blev fra Scenen tilkjendegivet Publikum, at Forestillingen selvfølgelig ikke kunde fortsættes, samt at de Tilstedeværende ved Theaterkassen kunde faae deres Penge tilbage.

Saasnart Theatret var rømmet, foranstaltede Politiet og Brandvæsenet, assisteret af andre tilkaldte Sagkyndige, en omfattende Undersøgelse af Theatrets Loft, Heiseværket og Lysekronens Kjæder; det viste sig da, at hele det til Op- og Nedfiringen fornødne Apparat var i fuldstændig forsvarlig Tilstand, og at Ulykken udelukkende var opstaaet ved den af Maskinpersonalet udviste grove Forsømmelighed, — en Forsømmelighed, der let kunde have draget langt alvorligere Følger efter sig.

De paa Hospitalet indlagte Tilskadekomne vare Alle i Løbet af temmelig kort Tid restituerede.

En Gjentagelse af denne Katastrofe vil vanskelig kunne tænkes i vore Dage, dels fordi Lysekronen under Forestillingen ikke heises op og ned — Lyset dæmpes kun —, dels fordi Theatrets nuværende Lysekrone er anbragt i 2 Sikkerhedskjæder, der ere saa solidt afballancerede, at selv om den ene skulde springe, vilde den anden være mere end stærk nok til at bære den store Vægt. Forøvrigt undersøges det hver Aften, forinden Forestilligens Begyndelse, om Sikkerhedskjæderne ere i fuldt betryggende Stand.

Alfred C. Christensen

Tyrkiets Militairmagt

I Tyrkiet har Pengemangel og Modstand fra Gammeltyrkernes Side hindret en gjennemført Reorganisation af Hæren efter den russisk-tyrkiske Krig. Ligesom i Grækenland er der her almindelig Værnepligt, der dog ikke udstrækkes til de Christne, som derimod maa erlægge en Krigsskat. Værnepligten indtræder med det 21. Aar og varer ialt 20 Aar, deraf 3 à 4 Aar i den staaende Hær (Nisam), 2 à 3 Aar i Reserven (Ihtijat) 8 i Landeværnet (Redif) og 6 i Landstorm (Mustafiz), for Marinens Vedkommende dog 12 Aar, 8 i aktiv Tjeneste og 4 i Reserven. Den staaende Hær naaer herved en Styrke paa omtrent 210,000 Mand,

der ved Indkaldelse af Reserven kan bringes op til en Feltarmee paa ca. 530,000 Mand, hvoraf imidlertid kun Halvdelen vil være ordentlig uddannet og den ene Fjerdedel saa mangelfuldt, at den kun egner sig til Erstatningstropper. Paa samme Maade forholder det sig med de cirka 600,000 Mand Redif-Tropper, der hvert andet Aar indkaldes til 4 Ugers Øvelse. Af disse er kun en mindre Halvdel, og af de ca. 360,000 Mand Mustafiz kun Halvdelen fuldstændig uddannet, saa at Tyrkiets samlede Krigsmagt, der paa Papiret anslaaes til 1,490,000 Mand, tæller 710,000 godt uddannet Mandskab, 130,000 mindre godt og 650,000 utilstrækkelig uddannet.

30 Militairskoler, deraf 2 af høiere Grad, uddanne henved 15 pCt. af Officierskorpset, Resten tages blandt Underofficiererne, der særlig er stærkt repræsenterede i Infanteriet. Uddannelsen af Reserveofficierer er ikke naaet videre end til at være projekteret.

Den staaende Hær, der aldrig naaer den normerede Fuldtallighed, er delt i 7 Armeekorps med Stabskvarter henholdsvis i Konstantinopel, Adrianopel, Monastir, Erzerum, Damaskus, Bagdad og Iemen, samt de 3 selvstændige Divisioner Hedschas, Tripolis og Kreta.

Flaademateriellet er meget forældet, men tæller 18 Panserskibe med 151 Kanoner og 42 andre Fartøier foruden 30 Torpedobaade med 86 Kanoner. Flere af dem have dog i de senere Aar været under Ombygning, medens andre ikke ere færdigbyggede.

Ap.

PAPPA-MALEKOS

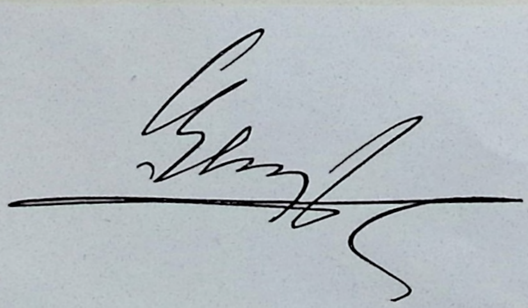
Pappà=Malekos

LEDER AF OPSTANDEN PAA KRETA

Som en af Hovedlederne for Opstanden paa Kreta nævnes Pappà-Malekos, en kretensisk Græker af geistlig Stand, der allerede under Opstanden i Sommeren 1896 gik i Spidsen for sine Landsmænd med Krucifix og Bøsse i Kampen mod Tyrkerne. Ikke alene i sin Hjemstavn har han en vidtrækkende Indflydelse, men ogsaa iblandt de rige patriotiske Grækere paa Fastlandet, der støtte Bevægelsen med Penge, nyder han megen Tiltro, og i Athen har han talrige Forbindelser. Det var ogsaa ham, der fra Frankrig, hvor han selv for nylig har været i den Anledning, besørgende Indkjøb af Vaaben og Ammunition. Vort Billede viser ham i Kretensernes Nationaldragt, dog uden Kappe og Fez, men med deres sædvanlige Bevæbning Bøssen i Haanden og den ladte Pistol i Beltet.

Ap.

P. Petersens Bogtrykkeri

Hellenernes Konge

En Sommereftermiddag i Frederik den VII.s Dage gik en ældre, adstadig Herre ned ad Amaliegade. Gaden laa fornem stille som altid, og han saae sig forbauset om, da der hørtes en Klirren tætved ham. Det var en Dreng, der stod ude paa Gaden og behændigt strittede med Sten henimod nogle smaa Kjælderglugger. Forarget fik den pæne, gamle Mand fat i Knegten og ruskede ham dygtigt. „Hvad er det, Du der staaer og bestiller? Tag Dig bare i Agt, min Dreng — — hvad hedder din Fa'r?“ Drengen: „Det er min Fa'r, der skal være Konge.... !“

Om denne Anekdote er sand, faaer staa hen; men den handler allenfals om den samme Person, som for Øieblikket — om man tør tale saa formasteligt — stritter med Sten mod Stormagternes Glashus. Drengen fra dengang kom hurtigere til Ære og Værdighed, ja en Del mere, end Nogen anede; han udviklede sig gjennem mange Aars Erfaringer til en dygtig og charakterfuld Personlighed, men den lille Historie passer alligevel ikke saa daarligt paa ham.

DRONNING OLGA

Prins Vilhelm blev født Juleaften 1845 og levede i sin Barndom sammen med sine Søskende i Forældrenes jevne, rolige Hjem i Amaliegade. Han blev bestemt til at være Søofficier, kom paa et Par Togter og maatte læse flittigt, thi ingen af vor gamle Konges Børn har faaet en Proforma-Opdragelse. Prinsen kom paa Søkadetakademiet og tog en flink Overgangsexamen, kun gik det nok ikke saa godt i Fysik. 1863 var Vendepunktet for hans Slægt, der fra de borgerligt vante Forhold skulde blive en af de mest bemærkede Fyrsteætter i Europa. Prinsesse Alexandra blev forlovet med Prinsen af Wales, og blandt Andre var Prins Vilhelm med til Bryllupet i London. Her var det, at Lord Russell henledte sin Regerings Opmærksomhed paa ham som Kandidat til den græske Throne.

Saa hurtigt gik man tilværks, at man fik alting klappet og klart uden endnu at have hørt den danske Konges, Prins Christians og hans Søns Mening om Sagen. Den engelske Gesandt i Athen, Lord Elliot, tilstillede Nationalforsamlingen der en Note, der den 30. Marts valgte Prins Vilhelm til Hellenernes Konge, og strax afgik en Deputation til Kjøbenhavn. Og dog var det intet Under, at man der nærede store Betænkeligheder over at sende et 18-aarigt uerfarent Menneske til Grækenland, der paa den Tid var i det vildeste Anarki. Et Soldateroprør havde jaget en skikkelig, elskværdig Konge bort, Nationalforsamlingen var uden Myndighed i Landet og splittet i Partier, der med Vaaben bekæmpede hinanden i Athens Gader, medens Embedsmænd dræbtes eller joges ud i Landet, hvor Officierer og Underofficierer af Hæren huserede som Røvere.

I Slutningen af April kom den græske Deputation til Kjøbenhavn og modtoges med Venlighed af Myndighederne og en sympathetisk Forbauselse af Mængden, der saae den gamle Søhelt Kanaris rulle om i Wienervogn med græske Skjørter og snehvidt Kæmpeskjæg. Ogsaa Dimitrios Grivas, der havde reist Oprøret i Nauplia mod Kong Otto var med, og de blev den 6. Juni modtagne paa Christiansborg Slot af Frederik den VII, der sad i en høitidelig Forsamling af Kongehusets Medlemmer og Landets Embedsmænd. Her bifaldt Kongehusets Chef det foretagne Valg og lykønskede Prins Vilhelm som Kong Georgios den I. Hovedbetingelsen for Valgets Antagelse var, at England afstod sit Protektorat over de Ioniske Øer, og den nye Konge saaledes kunde møde sine nye Undersaatter med Krav paa Sympathi. Paa Christiansborg Slot var det, at Frederik den VII holdt nogle faa Afskedsord til den Bortdragende, hvori han ligesom gav sit eget politiske Testamente. Han sagde: „Inden Du forlader dette Sted, vil jeg endnu give Dig et hjerteligt og velment Raad med: Lad det

stedse være din Stræben at vinde og bevare dit Folks Kjærlighed! Jeg vil ikke rose mig dermed; men det er af Erfaring, jeg taler, naar jeg siger, at deri bestaaer en Konges sande Lykke. Hold fast paa dit Lands Forfatning, stræb stedse at skaffe den Anerkjendelse og sørg for, at den bliver overholdt! Naar Du gjør Dig dette til Regel, vil det gaa Dig og dit Land vel!"

Hvordan den unge Prins har været tilmode overfor det Nye, Store, der viste sig paa hans Bane? Ja, han har selvfølgeligt seet lyst og forhaabningsfuld paa det, som man gjør, naar man er atten Aar. En Dag, nogen Tid før hans Afreise, gik han sammen med en ung Søofficier fra den gamle Banegaard, og Talen faldt naturligt nok paa Grækenland.

„Men hvordan mener De", spurgte Søofficieren, „at De kan klare de indviklede Forhold; det maa dog vist blive svært!"

„Aa", svarede Prinsen, „naar den Otto har holdt sig i tredive Aar, kan jeg vel ogsaa!"

Det maatte ialtfald forekomme en livlig Natur som en Befrielse fra at være fordømt til at gaa om og være „Prins Ditogdat" i et lille Land og aldrig faae Noget at tage fat paa. Man mindes herhjemme fra de samme Dage en morsom Udtalelse af Prins Vilhelm, der med Henblik paa et aldrende, meget gammeldags Medlem af Kongehuset udbrød: „Hellere den Første i Grækenland end Ferdinand den Anden i Danmark!"

11te Juni forlod Kanaris og Grivas Kjøbenhavn; den 27de erklærede Nationalforsamlingen Georgios den 1ste for fuldmyndig, og han drog hjemmefra den 17. September. Af politiske Grunde besøgte han først St. Petersborg, London og Paris og kom den 30. October seilende ind i Piræus, ledsaget af sin politiske Raadgiver, Grev Sponneck († 1888). Den samme Dag holdt han sit festlige Indtog i Athen, hvor Folket ombølgede ham jublende og begeistrede, svang deres Sabler og fyrede deres Bøsser af. Kong Georg stod ængstelig smilende mellem dem Alle, hilste og hilste, trykkede snart En, snart en Anden i Haanden. Det var hans første Møde med den fyrige, sydlandske Folkestemning, der rækker Haanden den ene Dag og støder den bort den næste.

KRONPRINS KONSTANTIN, HERTUG AF SPARTA

Foruden Sponneck havde Kong Georg i sin allerførste Regeringstid sin Farbroder Julius hos sig, men denne forlod hurtig Landet med ringe Sympathi, og da Sponneck i December 1865 ogsaa drog bort fra sin anstrengende Post — man paaskjønnede den blandt Andet ved at skyde ind gjennem hans Vinduer — fik Kongen hele den tunge Regeringsbyrde paa sine Skuldre, den, han som faa konstitutionelle Monarker har maattet bære med eget Ansvar og har baaret i 32 Aar.

Og mange tunge Tider har der været for Kong Georg i de Aar, Tider, hvor han uden Hjælp fra sine korruperede Embedsmænd og uden Erkjendelse fra sit iltre Folk alene har maattet styre Statens Skib gjennem Finansnødens Skjær og Stormagternes hensynsløse Indblandinger. Hvorvidt Prins Vilhelm den Dag paa Christiansborg Slot ret forstod „den folkekjære Konges" Ord, — han har altid syntes at handle derefter. Streng konstitutionel har han vaaget over Forfatningen og er aldrig traadt dens Rettigheder for nær, men samtidigt har han været istand til at træde op og handle, hvor Evnen og Villien glippede hos de talløse Ministre, der har vexlet under hans Regering. Den nuværende Minister Delyannis havde for et Par Aar siden et stærkt personligt Sammenstød med ham og brugte meget uærbødige Ord. Det hindrede slet ikke Kongen i at tage ham til Minister paany, da Kammerets Afstemning fordrede det. Om han nu og da har følt sig træt og maaske har ønsket at lægge Regeringen i en yngre Haand, hvad Under er det; men det er stedse blevet ved Ønsket. Han har følt sin Pligt overfor det Folk, han var bleven knyttet til, offret det langt og ihærdigt Arbeide, og naaer vel engang at faae dets fulde og endelige Paaskjønnelse.

Rundt om i Riget har man Ærbødighed for Kong Georg og en høi Grad af Respekt for hans personlige Kraft og Mod; hans Billede, slet eller godt udført, hænger i Stuen hos den fattigste Bjergboer, og kommer der en Fremmed ind, som

PRINS GEORG

siger, at han er fra Danmark, smiler Bonden, peger op mod Kongens Billede, gjør Korsets Tegn og sætter sin bedste Mad frem. Stor Popularitet giver det Kongen, at han saa utvungent og frit færdes omkring i Befolkningen, giver sig i Tale med Alle og Enhver og hører paa deres Besværinger, Noget der ikke altid har været farefrit, hvorom enkelte Attentater vidne. En Aften i Vinteren 1882 spaserede Kongen som ofte før i Piræus, da han pludselig blev anraabt af en Skildvagt, han var kommen nær til: „Hvem der?“ Soldaten kjendte ikke Kong Georg i Mørket, og da denne ikke svarede strax, skød han paa ham og saarede ham let. Stor var Mandens Skræk, da han siden fik Sammenhængen at vide og blev kaldt op paa Slottet. Her takkede Kongen ham for hans Paapasselighed og gav ham en Medallie.

Store kulturelle Fremskridt har Grækenland gjort under Georgs Regering, og Kongen har med Omhu vaaget over Fuldførelsen af de nationale Arbeider, hvad enten det var Jernbaner, Landeveie, Skoler eller Kanaler (Korinthertangens Gjennemskjæring), det dreiede sig om. Og saavidt muligt, har Grækerne selv været brugt til disse Arbeider; særlig har Kongen undgaaet ethvert Skjær af Protektion overfor Danske, Noget der i høi Grad har været anerkjendt af hans Folk, der under Kong Otto saae Tydskere i Mængde strømme til. Hvor dansk Kultur har kunnet hjælpe den græske frem, der har Kong Georg indkaldt Landsmænd, saaledes ved Beplantning af Heder i Livadien og Attika og til hans Mønsterlandbrug paa Landgodset Tatoï.

Men en af Kong Georgs store Glæder er det, hvergang et dansk Krigsskib ligger for Anker i Piræus. Han kommer da altid selv om Bord og hilser paa Officierer og Mandskab. Mange smukke Minder har Officiererne og Kadetterne fra Familiemaaltider oppe paa Slottet i Athen, og mangt et Minde om en hyggelig Juleaften staaer for de danske Matroser, som fik Vin og Frugter sendt fra Kongen ned til deres Juletræ ombord. Oftest hændte det, at han selv og hans Familie kom ombord Helligaftenen og deltog i al deres Alvor og Spøg.

Naar Landets Tilstand har tilladt det, har Kong Georg reist en Del omkring i Europa, ligesaa meget for at støtte sit Rige ved personlige Samtaler med udenlandske Politikere, som for sin Fornøielse. Baade herhjemme og i Paris kendes hans livlige, vindende Væsen og det venlige Ansigt, hvis stærkt buede Øienbryn giver det et jovialt, gemytligt Præg. Gangen er hurtig, Hatten bæres let paa skraa. Herhjemme opholder han sig gjerne hos sine aldrende Forældre, især naar hele Familiekredsen er samlet; og naar han vender hjem, er det med den Vished, at der er en gammel Fader og Moder og to Søstre, der særlig i Farens Stund følge ham med den mest trofaste Hengivenhed.

Franskmændene, der sværme ligesaa meget for fyrstelige Personer, og hvad dertil hører, som for Revolutioner, berette om Kong Georg, at han en Gang i Paris, hvor han deltager med Glæde

PRINS NIKOLAUS

i Livet, har udtalt, at „hvis han ikke var Konge i Grækenland, vilde han helst af alt være Borger i Republiken.“ Disse Ord passe godt til Hellenerkongens frisindede og intelligente Anskuelser. Han er for klog en Mand og for moderne en Aand til at se Kongedømmet som en eneste saliggørende Statsform. En Gang var der en europæisk Monark, som havde holdt en lang Tale om sin Slægts Storhed og sit Folks sørgelige Ulydighed. Kong Georg, der paa den Tid var her i Kjøbenhavn, kom til at tale med en Videnskabsmand om denne Begivenhed. „Hvad er det nu egentlig, han har sagt?“ spurgte Kongen. Ja, det var da saadan og saadan. „Hvordan mener han vel?“ spurgtes der atter. Den Adspurgte svarede som Diplomat kun: „Han mener, Deres Majestæt, at han er Konge — af Guds Naade!“ „Nei, det vil han da ikke bilde Folk ind i vore Dage!“ Det var Kongens Svar.

Kong Georg fører et lykkeligt Familieliv, jevnt og fordringsløst som hans Barndomshjem, med en kjærlig Hustru og dygtige Børn. Han ægtede Dronning Olga (Datter af afdøde Storfyrst Konstantin Mikhailowitsch af Rusland og hans endnu levende Hustru Alexandra af Sachsen-Altenburg) den 27de Oktober 1867, da hun kun var 16 Aar (født 3die Sept. 1851). Med hende har han havt otte Børn, hvoraf to Døttre ere døde, Olga ganske lille og Alexandra i 21-aars Alderen. Det var en stor Sorg, da denne døde; hun havde ægtet Storfyrst Paul Alexandrowitsch og gjort sine Forældre til unge Bedsteforældre, da en Søns Fødsel kostede hende Livet. Kongens ældste Barn er Konstantinos, Hertugen af Sparta, „Diadoken“ som Grækerne kalde ham; han blev født 2den Aug. 1868 og blev i Daaben døbt efter sin Morfader; men i Navnet Konstantinos ligger der mere: et stort, historisk Minde, et Haab, der lever i hele Folket. Han er Brigadegeneral, svært bygget som alle sine Søskende og har et venligt, om end stilfærdigt Væsen. 1889 ægtede han Sofie, Keiser Wilhelm den 2dens næstyngste Søster, der har født sin Mand tre Børn, Georgios (9 Juli 1890), Alexandros og Helena. De urolige Tider nu er tunge og alvorlige for Kronprinsesse Sofie, hendes Stilling minder levende om Dronning Caroline Amalies, da den slesvigholstenske Bevægelse begyndte; men ogsaa hun veed, at hun har faaet et nyt Fædreland og vil vide at faae Folkets Velvillie. Prins Georg (født 24de Juni 1869) er den Prins, hvis Navn er paa Alles Læber, stærkest og inderligst i Grækenland, men ogsaa med Sympathi Verden over. Hos os har vi havt ham i længere Tid, og kjende hans store, herkuliske Skikkelse, med det freidige Ansigt og de godmodige, rolige Øine. Hans Lyst har været Søen, fra han var ganske ung, og Faderen bestemte ham derfor til Marinen, hvor han nu er paa sin første farlige Post. Men først skulde han gaa en alvorlig Skole igjennem, det var Faderens Villie; og Kong Georg talte personligt med de Mænd her i Landet, hvem Sønnens Uddannelse betroedes, og paalagde dem i ingen Henseende at gjøre Skjel mellem Sønnen og hans Kammerater. Vellidt og velseet blev Prins Georg mellem disse, hjælpsom og god, som han var. Kun sjeldent stak Prinsen op i ham, men da kunde han maale sin Mand fra Top til Taa. Og alle hans Lærere ere enige om at give hans Lærelyst og Iver en saa uforbeholden Ros, som det sjeldent bliver en Prins til Del.

Kongens tredie Søn, Prins Nikolaos, født 21. Juni 1872, staaer ved Artilleriet; han har været en Tid i Frankrig til Manøvrer og roses for sit alvorlige Væsen og smukke Ydre. Endnu er der to Sønner, Andreas (født 1882) og Kristoforos (født 1888) og en Datter, Maria (f. 1876), der er forlovet med en russisk Storfyrste, Jurij Michailowitsch, Dronning Olgas Fætter.

I Athen og paa Sommerslottet Tatoï fører det græske Kongehus et lykkeligt Familieliv; Dronning Olga er en fortræffelig Husmoder, der baade i Hjemmet og udenfor lyser op med sit elskelige Ansigt. Som hun er en omhyggelig Moder for sine Børn, saaledes færdes hun med Kjærlighed blandt Athens Fattige og har givet Initiativet til Hospitaler og mange velgjørende Arbeider.

Ikke ethvert Land kan rose sig af at have en saa sund og dygtig Herskerslægt, som Grækenland. Vi Danske haabe, at der efter den alvorlige Krise nu endelig maa komme rolige Aar, hvor den ældre Generation af Kongehuset kan vinde Folkets fulde Tillid og den yngre forstaa at bygge videre paa en alvorlig Opdragelse og voxe ind i det unge Fædrelands Hjerte.

X.

Athen

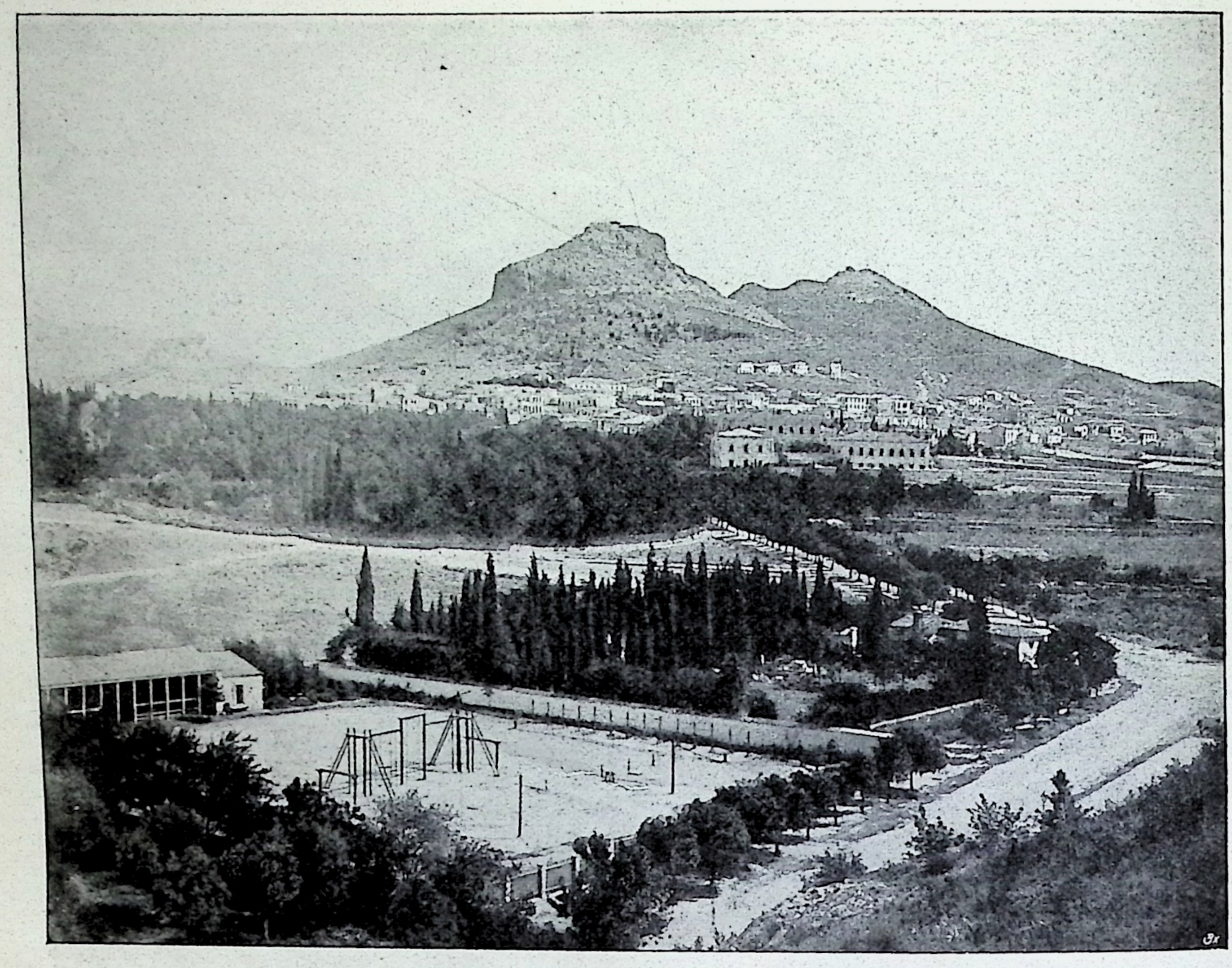
I den sidste Maaneds Tid have Alles Øine været rettede imod Grækenlands Hovedstad; Alle, som i det Hele taget bryde sig om hvad der foregaaer i Verden, have hver Dag vendt Blikket imod Athen, for at se, hvad Beslutning man her monne tage; thi det er jo ikke meget langt fra, at Krig og Fred i hele Verden for Øieblikket afhænger af, hvad man bestemmer sig til i Athen. Det er længe siden, at Athen sidste Gang indtog en saa fremskudt Stilling paa Verdenshistoriens Skueplads. Men Athen har virkeligt engang før været det Midtpunkt, som Alle saae hen til. Det er snart 2400 Aar siden. Dengang stod Athen og Grækerne, ligesom nu, ene overfor hele den øvrige Verden; og det endda med den Forskjel fra nu, at for 2400 Aar siden vare Datidens fem eller sex Stormagter gaaede op i en eneste Universalmagt, Perser-

SLOTTET I ATHEN

riget, der var Grækerne ligesaa fjendsk og hadsk som Tyrkerne ere vor Tids Grækere. I vore Dage seer det dog ikke fuldt saa slemt ud for Grækerne; thi om end Politik og Frygt for Forviklinger fjerner Nutidens Stormagter fra Grækenland, have de dog Alle i Hjertet ikke saa lidt tilovers for Grækerne og deres Ønsker. Athen var maaske i hin fjerne Tid en hel Del mindre, end den er nu; men til Gjengjeld havde Byen dengang indlagt sig store Fortjenester af Menneskeheden, dens Udvikling og Fremgang; og noget saadant kan ikke med Grund siges om Athens Borgere i vore Dage. Dengang havde Athen en virksom kraftig Adel, som havde drevet det af Naturen tørre og stenede Attika saa godt op, som i det Hele muligt; og denne Adel var tillige rede til at vove Livet i Kamp for Fædrelandet. Borgerne i Byen udmærkede sig ved Vindskibelighed og Flid, og Kunst-Industrien stod dengang paa et høiere Trin her end de fleste andre Steder. Paa Kunstens Omraade havde Athens Borgere vist en skabende Kraft, som i det følgende Tidsrum efter Perserkrigene skulde frembringe de skjønneste Skikkelser, som Kunst i det Hele har dannet her paa vor Jord. Digtekunsten udfoldede sig ligesaa mangfoldigt som de bildende Kunster. I Athen havde man i de Aartier, der gik forud for Perserkrigene, samlet Hellenerfolkets skjønneste Folkesange, Homers Digte, og gjort dem til hver Mands Eie. Beaandede af disse Digte og af de mange Oldsagn fra Heltetiden, vare Athens Digtere dengang ifærd med at skabe de tragiske Mesterværker, som neppe kunne siges at være stillede i Skygge af deres Efterfølgere i noget Land. Denne aandelig fremskudte Stilling, som det lille Athen dengang indtog, havde ogsaa til Følge, at Athens Medbeilere i Grækenland, selv det stærke velorganiserede Sparta, stillede sig ved Athens Side, da den lille By vovede at trodse den mægtige Perserkonge og vedblev at fortsætte Kampen, uagtet Perserne truede med at knuse den lille Modstander under en Millionhærs Fødder. Det nuværende Athen har slet ikke nogen af disse Fortjenester at vise hen til. Nærmest betragtet er Byen i mange Henseender kun en Art Kopi af andre europæiske Hovedstæder.

Det nuværende Athen er meget forskjelligt fra det Athen, hvis Borgere i Juni 1822 sluttede sig til deres Landsmænd, der havde reist sig imod Tyrkerne, og ved en rask Daad satte sig i Besiddelse af Akropolis, den mærkelige, i Oltiden til en Fæstning omdannede Klippe, der hæver sig 156 Meter over Havfladen og omtr. 90 M. over den forbiflydende lille Flod Ilissos's Vandspeil,

KONGENS HAVE MED LYKABETTOS I BAGGRUNDEN

hvis man i det Hele kan tale om Vandspeil af en Flod, der det meste af Aaret slet ingen Vand har. Dette Athen, der reiste sig mod Tyrkerne, saae nærmest ud som en tyrkisk By med krumme og snevre Gader, mørke og uhyggelige. De bedste Huse vare beboede af velhavende Tyrker, som eiede de fleste Jorder i Landskabet Attika; deres Huse vare tre, mindst to Etager høie med fremspringende Udbygninger, med faa, helt tilgittrede Vinduer ud til Gaden. Ved Husene var der gjerne Haver med Cypresser, Orange- og Citrontræer og med Løvhytter, ud mod Gaden vare de omgivne af høie Mure. Men een Ting maa man rose Tyrkerne for, de havde sørget at lede Vand i rigelig Mængde fra Bjergene ind til Byen til deres Huse og Haver, hvor der var mange Springvand og Vandbassins. De af Grækere beboede Huse vare lidet anselige. Ud mod Gaden var der kun faa Vinduer, og Vinduesruderne i Byen har man vist først i Aarhundredet meget hurtig kunne tælle. I Regelen nøiedes man med firkantede Aabninger eller Luger, godt dækkede med Skodder for at holde ikke blot Solens brændende Straaler, men ogsaa ubudne Gjæsters røverske Hænder borte. Forretningskvarteret, om man kan bruge et saa moderne Udtryk, var paa ægte østerlandsk Vis en Bazar, hvor de Handlende sad i en lille, fortil aaben Bod midt imellem deres Varer eller stod bag en simpel Disk. Oppe paa Akropolis var der endel tyrkiske Huse, og her laa den tyrkiske Besætning, som dog ikke var meget talrig. De tyrkiske Huse paa Akropolis vare ofte byggede ind i de herlige Ruiner fra Oldtiden, og mange af Oldtidens Pragtbygninger havde efterhaanden maattet synke i Grus, fordi Tyrkere vilde bruge dem som Materiale til Istandsættelse af Fæstningsmure og Bastioner. Der var i det Hele dengang 8—10,000 Mennesker i Byen, men om end de bedste Eiendomme vare i tyrkisk Besiddelse, saa havde dog den græske Befolkning ved Flid og Vindskibelighed forstaaet at slaa sig igjennem og faae lidt tilovers hvert Aar, ved Salg af Oliven fra deres Smaahaver og af Honning fra deres Bistader osv. Det aandelige Liv var ingenlunde udslukt. Man havde ikke helt glemt den glimrende Fortid. Da Lord Elgins Agenter 1801—3 ubarmhjertig slog løs paa hvad levnet var af Verdens fineste og mest harmoniske Bygninger paa Akropolis, harmedes patriotiske Grækere i Athen derover, og de hvilede ikke, før de gjennem deres Landsmænd i Konstantinopel fik udvirket, at Sultanen lod den mægtige

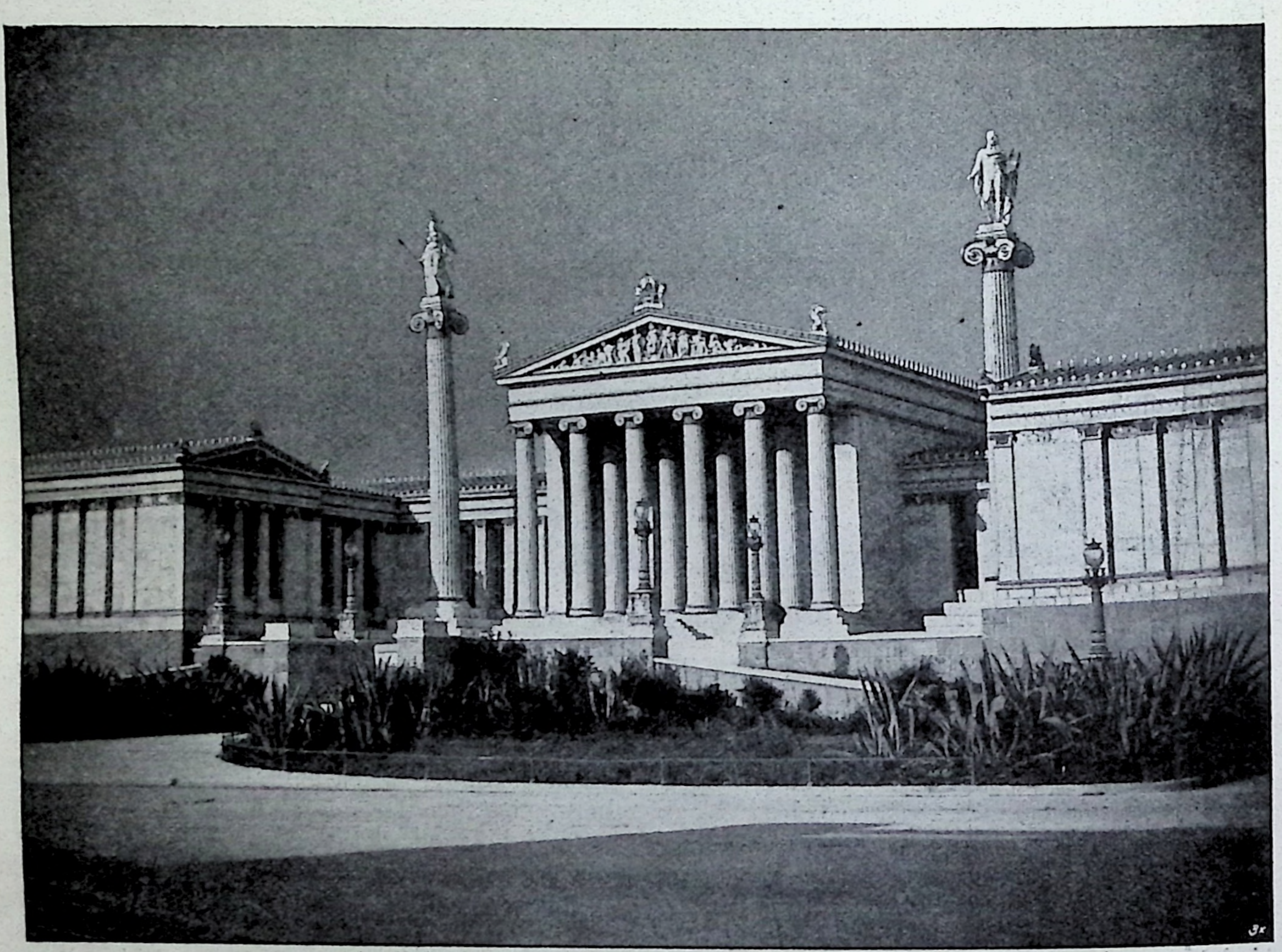
HOMONOIAPLADSEN

Britiske Afsending betyde, at han nu havde faaet gamle Stene nok; thi den Fermân, Sultanen havde givet Lord Elgin, lød paa, at han maatte „borttage nogle gamle Sten fra Athens Akropolis og føre dem til sit Hjem.“ 1812 ved den Tid, da vor Landsmand P. O. Brøndsted bereiste Grækenland (1810—13), havde der i Athen dannet sig et patriotisk Selskab, Musavennerne, som taaltes af Tyrkerne, og som her, ligesom lignende Forbindelser paa andre Steder, virkede i Stilhed, men ikke uden Held, paa at vække den Stemning hos Grækerne, som en halv Snes Aar senere (1821) førte til Grækernes Reisning imod Tyrkerne. 1827 lykkedes det Tyrkerne, tildels ved græsk Forræderi, at tage Akropolis tilbage, og var det 1822 gaaet ud over Tyrkerne, som maatte redde sig ved Flugten, gik det nu ud over Grækerne, som maatte søge Tilflugt paa Øerne, især Salamis og Ægina, eller paa Peloponnes, hvis de vilde være sikkre paa Livet. Byen laa nu et Par Aar næsten øde, og kun faa Huse havde Beboere, men 1829 begyndte man at vende tilbage, og da Londonner-Protokollen af 3. Febr. 1830 havde gjort Grækenland til en selvstændig Stat, og der ved Overenskomsten var indrømmet de tyrkiske Grundeiere Ret til at sælge deres Eiendomme, begyndte Grækerne fra alle Egne at kjøbe Grunde i Athen eller Marker i Omegnen. Nye Huse reiste sig snart, men endnu Nytaarsdag 1835, da den unge Kong Otto holdt sit Indtog i Athen for der at fæste Bo, var Byen endnu ikke synderligt mere end en Hob Grusdynger.

Men siden 1834 har Athen udviklet sig storartet og er nu en smuk By, uden Sammenligning den smukkeste i Grækenland. De gamle, krumme snevre Gader Nord for Akropolis omkring Bazaren ere endnu til, men der er fremstaaet mange brede og lige Gader. Nogle af dem ere anlagte snart efter at Athen blev Hovedstad, saaledes Hermesgaden, der fører fra Jernbanestationen paa Piræusbanen op til Grundlovspladsen (Syntagmapladsen), hinsides hvilken Slottet hæver sig. Terrænet stiger hele Veien, saaledes at Slottet, en firkantet, ikke særdeles smuk, men ingenlunde uskjøn Bygning, opført af den tydske Architekt Gärtner 1834—38, præsenterer sig fortrinligt. Den ene af de fire Fløie var i Kong Ottos Tid blevet omtrent ubeboelig. Efter hvad man fortæller, havde man ikke passet paa Kloakerne, som vare løbne ind under Huset og forpestede Luften i Værelserne; men Kong Georg sørgede for, at Skaden

helt blev fjernet, og denne Fløi er nu ligesaa god som de andre. En anden lige og temmelig bred Gade er Æolosgaden, som fører fra Æolostaarnet, „Vindenes Taarn“, der er fra det 2det Aarh. før Kr., imod Nord og fortsætter sig i Patissiagaden, og Veien til Landsbyen Patissia. Fra Grundlovspladsen fører en anden bred Gade, Stadion, imod Nordvest tvers over Patissiagaden til Enighedspladsen (Homonoiapladsen), som danner Midtpunktet i et helt Net af nye brede regelmæssige Gader Disse lange lige Gader have foret smagfulde og pyntelige og langt at foretrække for de kaserneagtige, kjedelige fem Etagers Huse, hvormed alle europæiske Stæder i vort Aarhundrede lyksaliggjøres i saa rigt Maal.

Nutidens Athen har, foruden de almindelige Privathuse, ikke faa Pragtbygninger at opvise, af hvilke de allerfleste skyldes græske Rigmænd, som i fremmede Lande have samlet sig en Formue og ikke have vidst noget bedre end at anvende dem til deres Stammelands Hovedstads Forskjønnelse og Landets Nytte. Bygmestrene

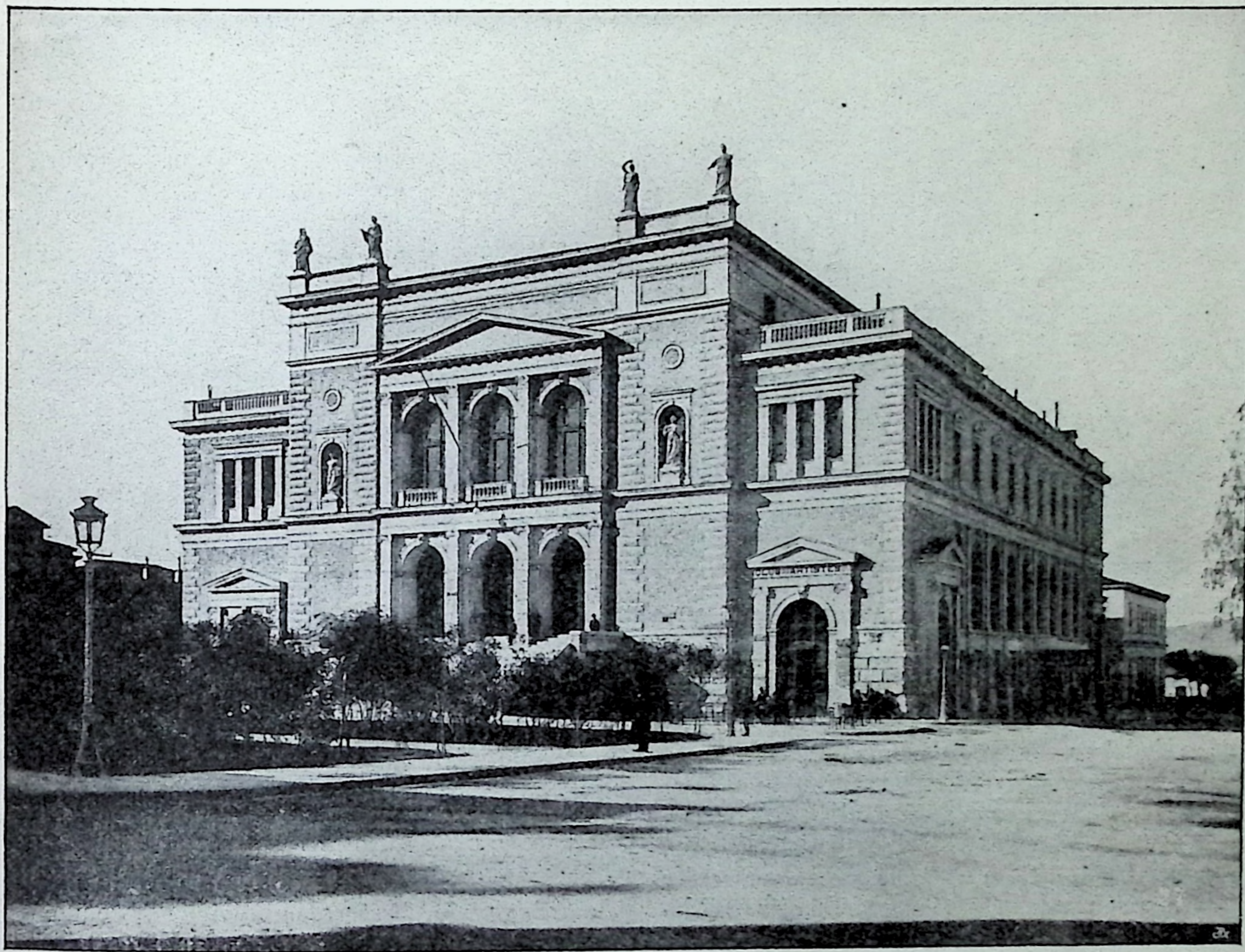

VIDENSKABERNES AKADEMI I ATHEN

øvrigt en Ulempe. Det regner kun sjeldent i Athen, og Solen brænder og tørrer stærkt. Blæst er heller ikke sjelden, saa at de fleste Gader, da de ikke ere brolagte, men macadamiserede, meget ofte ere hyllede i tætte Støvskyer, der gjør det rent umuligt at se fra den ene Ende af Gaden til den anden. Man kan derfor heller ikke gaa ret mange Skridt paa Gaden, uden at Ens Støvler blive helt graa af Støv. Derfor findes der i hvert Hotel hos Portieren en Ugle eller Støvekost, som er i travl Virksomhed hele Dagen med at fjerne Støvet af Gjæsternes Støvler, naar de vende tilbage. Husene i Athens Gader ere ikke særdeles høie, have heller ikke mange Vinduer, ere i det Hele for de skjønneste af alle disse Bygninger have været danske, idet de nemlig skyldes Brødrene Christian og Theophilus Hansen. En af de smukkeste Bygninger i Athen er Universitetet, opført af Chr. Hansen 1837, Façaden har en smuk ionisk Søilehal. I Udsmykningen af Universitetet har Mesteren forstaaet at efterligne den antike Polykromi paa en meget heldig Maade. Nær Universitetet ligger Videnskabens Akademi, den pragtfuldeste Bygning i Athen, opført i klassisk Stil af Theophilus Hansen 1859—85 paa Bekostning af Baron Sina i Wien. Den samme patriotiske Græker havde allerede 1842 ladet Theophilus Hansen opføre Observatoriet paa Nymfehøien og

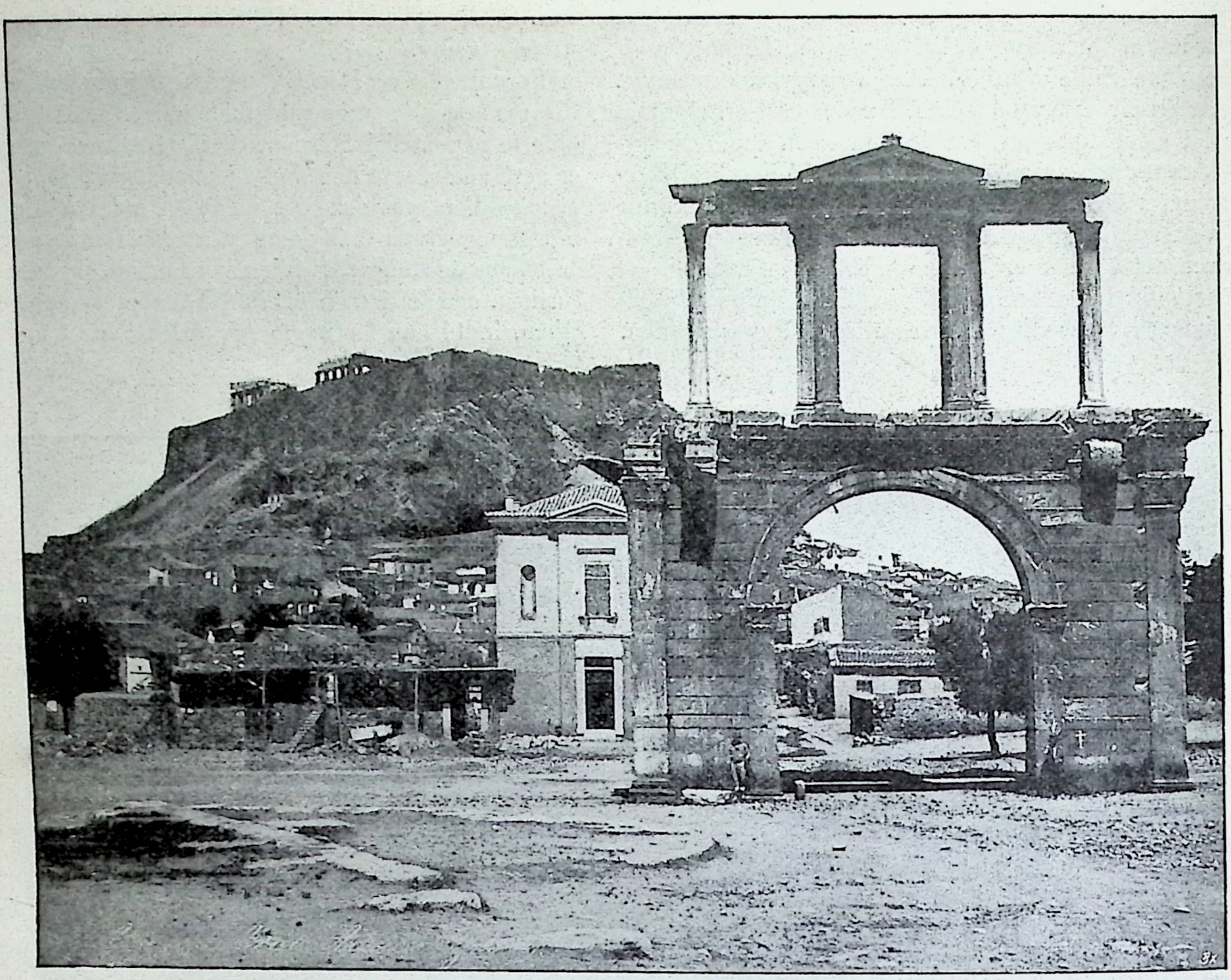
ene baaret alle Udgifter. Videnskabernes Akademi er helt bygget af pentelisk Marmor med ioniske Søileforhaller, skulptursmykkede Gavle, og en rig Anvendelse af Farver og Forgyldning. Til sit Udgangspunkt har Hansen taget Propylæerne paa Akropolis. Af andre offentlige Bygninger, bekostede af patriotiske Grækere, kunne vi nævne Bibliotheket, der ligger tæt ved Universitetet og nær Videnskabernes Akademi, og som fornylig er opført paa Bekostning af Vallianos i Marseille; Polytechnion i Patissiagaden, kes. De olympiske Lege 1896 bekostedes af Grækeren Averov.

Foruden disse i Regelen smukke Bygninger finder man ogsaa mange smagfulde Privathuse, ofte opførte af pentelisk Marmor. Særlig fremtrædende er det Palads, som den som Gjenopdager af Troja og som den energiske og heldige Finder af de rige Kongegrave i Mykene verdensberømte og høit fortjente Heinrich Schliemann har ladet bygge i Athen, og som i en længere Aarrække var hans Hjem, indtil han for nogle Aar siden døde tem-

THEATRET I ATHEN

opført 1862 paa Bekostning af to Grækere fra Epiros, der dengang helt stod under Tyrkiet. Ved Siden heraf ligger Nationalmuseet, opført 1871—89 paa Bekostning af Bernadakis i St. Petersborg. Udstillingsbygningen i Nærheden af Slottet er bekostet af Zappas. Theatret er bekostet af Syngros, som tillige har ladet opføre det store ny Museum i Olympia, og som under et Ophold her i Kjøbenhavn for nogle Aar siden gjorde sig fortjent af Danmark ved at skjænke betydelige Summer til forskjellige velgjørende Institutioner her i Landet. Varvakion, en Opdragelsesanstalt i Stadiongaden, er stiftet af Varvamelig pludselig paa en Reise i Italien. Blandt Privathusene findes der ogsaa nogle, der skyldes vor Landsmand Theophilus Hansen. Paa Pladsen lige neden for Slottet byggede han saaledes et Hus for den franske arkæologiske Skole, men da Grundens Værdi efterhaanden steg meget betydeligt, solgte Skolen Huset, der nu er omdannet til det fortrinlige Hotel de Grande-Bretagne, og Skolen byggede sig et nyt Hjem nærmere Nationalmuseet. I Nærheden af Slottet findes flere andre smagfulde Privathuse, ikke faa af hvidt Marmor. Eiermændene er Grækere, der have samlet Penge i Udlandet, og som henleve deres sidste Dage i

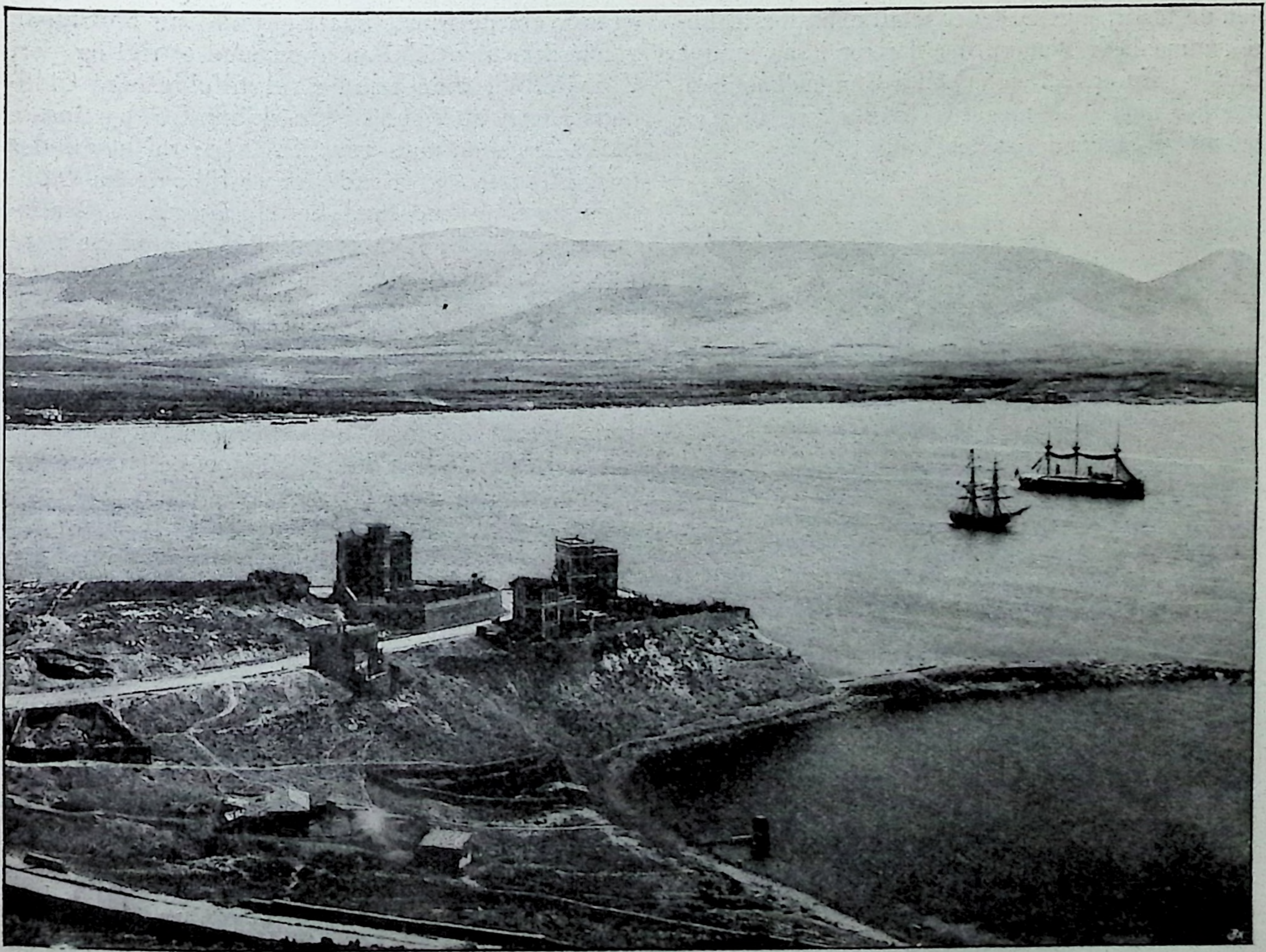

AKROPOLIS MED HADRIANSBUEN I FORGRUNDEN

Athen. Mange, der kjende lidt til Livet i Athen, ville maaske finde, at de bringe et stort Offer; thi den Slags Nydelser, som andre europæiske Byer frembyde, som oftest i Overmaal, har Athen ikke meget af. Athen har sikkert nok nu et Theater, men det stod længe ufuldendt, inden Syngros tog sig af det. Større skyggefulde Haver er der ikke mange af; den største og smukkeste er Kongens Have ved Slottet; efter den kommer den botaniske Have ved Veien til Eleusis. Paa Kirkegaardene er der ogsaa endel Træer. Paa Billedet med Lykabettos til Baggrund seer man forrest en Kirkegaard og noget længere tilbage Kongens Have. Udenom Byen er der anlagt flere Alléer, men de ere ikke meget skyggefulde, da man er nødt til at plante Træer med smalle, lidet saftige Blade; andre Træer holde ikke ret vel ud i det tørre Klima. Omegnen omkring Athen er stenet, tør og støvet. Paa Bjergene voxer næsten kun Krat. Man maa helt ud til Kong Georgs Villa Dekelia eller Tatoï, naar man vil se en virkelig Skov, men den skyldes udelukkende Kongen. Formen af Bjergene, som man seer fra Athen, er meget smuk, og Belysningens Farvepragt er storartet. Men hverken denne Landskabets eiendommelige Skjønhed eller de herlige Levninger af Oldtidens Kunst formaa i Regelen at holde de Fremmede ret længe i Athen, naar de ikke medbringe særlig kunstnerisk Interesse og Kundskaber. I Regelen finder Touristen Ruinerne altfor medtagne af Tidens Tand, og de Fleste lade det gode Indtryk, de faae af de formfuldendte Bygningsværker og Skulpturer forstyrre og udviske af de mange Rifter og Defekter. For Athens stadige Beboere ere Kafeerne den bedste Adspredelse. Der er mange, og de ere altid fulde. Her diskuteres Dagens Begivenheder og brændende Spørgsmaal, og man sidder her længe hver Dag; men derfor forsømmes ikke alt Arbeide. De fleste Grækere ere nemlig i Regelen flittige og arbeidsomme, ligesom de ere nøisomme og sparsommelige. Ellers havde det ikke været muligt for saa mange Grækere, uden mindste Driftskapital at arbeide sig op til Velstand, ja at samle store Formuer. Det er ikke blot Athen, saadanne heldige Grækeres Gavmildhed kommer tilgode. Rundt om i Provindserne seer man noget lignende. Ja selv paa de græske Øer, der endnu ere i Tyrkernes Besiddelse og i andre af Grækere beboede tyrkiske Landsdele gaaer det til paa lignende Vis. Store

Summer skjænkes af Grækere i Udlandet til almennyttige og velgjørende Foranstaltninger. I Ægypten boede Meddeleren af disse Linier længe i et Hus, der tilhørte en Græker fra den tyrkiske Ø Teos; han var kommet til Ægypten som en fattig Dreng; men som Kjøbmand i en ægyptisk Kjøbstad høit oppe i Landet, havde han tjent saa godt, at han for endel Aar siden havde givet $^{1}/_{2}$ Million Francs til Grundlæggelse af en høiere Skole paa sin Fødeø Teos, og i den Tid, vi jevnligt mødtes, gav han $^{1}/_{2}$ Million igjen, denne Gang til en Pigeskole paa Teos. Thi Tyrkerne giver naturligvis ikke en Øre til deres græske Undersaatters Opdragelse.

Saadanne Exempler paa patriotiske Opoffrelser kan man anføre i Hobetal; men man maa rigtignok heller ikke overse Medaillens anden Side, der ikke er saa glimrende. Det er let at paavise mange flere Exempler paa det lige Modsatte. Er der end Mange, som frivillig bære de Byrder til Samfundets Gavn, som burde bæres af alle Borgere i Forening, saa er der til Gjengjeld uendelig mange Gange Flere, som egentlig kun tænke paa, hvorledes de kunne faae saa meget ud af Statskassen som muligt til egen Fordel, helst mod saa lidt Arbeide som muligt. Grækenland har hvad man kalder en parlamentarisk Forfatning, og det føles i alle sine Konsekvenser og Eftervirkninger ved hvert Ministerskifte. En ny Minister har altid forud lovet alle de Embeder, der staa under ham, bort til dem, der skulle hjælpe ham paa Taburetten, eller til dem, som de anbefale. Alle hidtilværende Embedsmænd jages bort, endog Budene, og Folkene, som feie Gaden udenfor Ministeriet maa vige for nye. Naturligvis gjør den Slags Folk saa lidt Arbeide som muligt, og ved Leilighed søge de at gjøre sig deres Pladser saa indbringende, som det vel kan lade sig gjøre. De vide ret vel, at det Hele er forbi den Dag, da Ministeriet maa vige Pladsen. Den, der ønsker at vælges til Deputeret, maa ligeledes afgive store Løfter om at skaffe Embeder o. desl. til sine Hjælpere. Bliver han valgt, maa han se at indfri sine Løfter, thi ellers bliver han aldrig valgt paany, og hans gamle Venner ville blive hans uforsonligste Fjender. Det personlige Hensyn og egennyttige Formaal spille en Hovedrolle; Hensyn til Almenvellet, til Folkets Tarv komme først i anden Linie. Man kan derfor let forstaa, at der altid er Lavvande i Statskassen, og at de Laan, som man har været istand til at opdrive i Udlandet, snart blive opbrugte. Heller

PIRÆUS MED UDSIGT OVER BUGTEN VED PHALERON

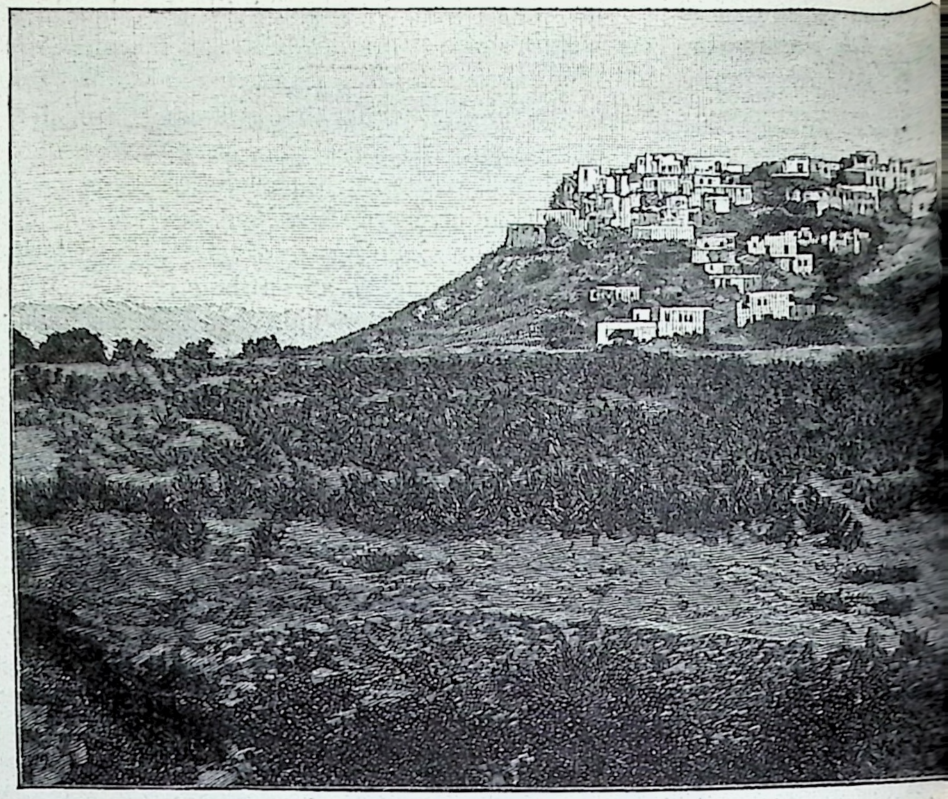
ikke i Handelsforhold kan man prise Grækeren særdeles høit. Man maa altid være paa sin Post; thi Grækeren glemmer aldrig sin egen Fordel og kan ved Leilighed være meget ubarmhjertig imod den, han har faaet i sin Magt. I Omgang med Fremmede er han i Reglen høflig og artig, men man maa aldrig forlange altfor store Tjenester af en Græker, selv om han forsikkrer En om, at man helt kan disponere over ham. Det kan endog hænde en enkelt Gang, at man møder alt Andet end Forekommenhed hos de Grækere, man støder sammen med. Spørger man paa sine Vandringer om Vei kan det hænde sig, at man faaer det Svar:

„Nei, det vil jeg ikke sige Dig“.

„Hvorfor vil Du ikke det?“

„Fordi jeg ikke har nogen Fordel af at give Dig Oplysning om Veien.“

Men det er dog sjeldnere, at det gaaer En saaledes. Meddeleren af disse Linier, der har færdedes meget omkring i Grækenland, ofte tilfods og ene, har Intet at beklage sig over, men tvertimod paa de forskjelligste Steder mødt den største Forekommenhed. Tiggeri, der florerer i saa mange Lande i Europa, fremfor Alt i Gammelkastilien, mærker man ikke meget til hverken i Athen eller andre Steder i Grækenland.

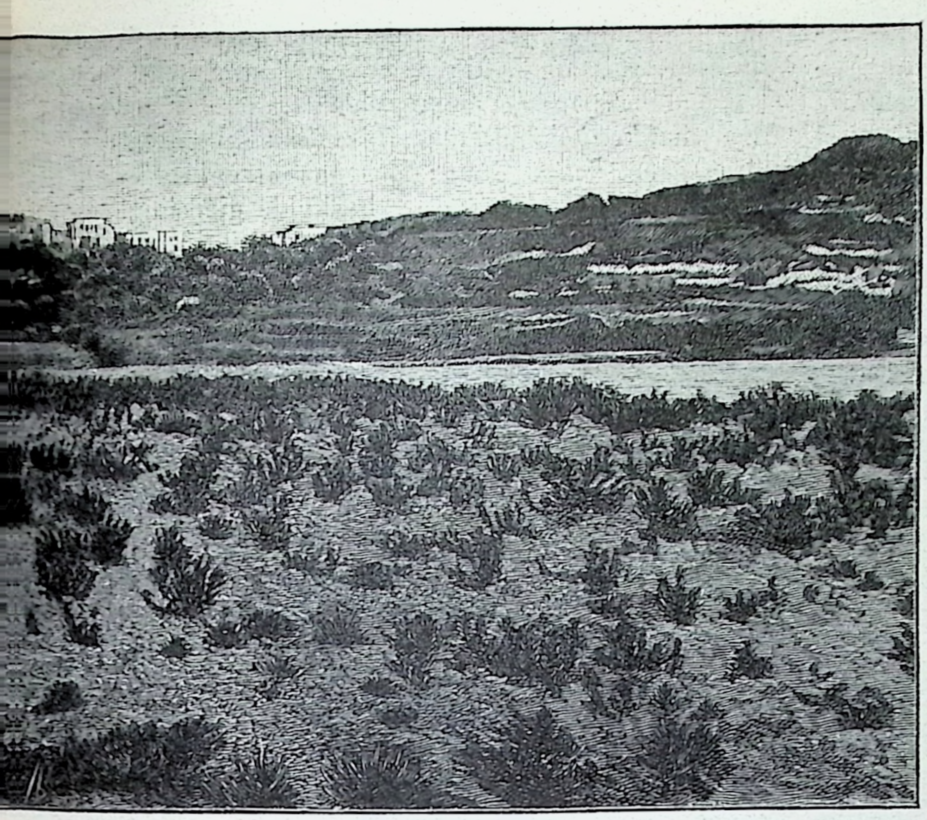

PLATANIA, HVOR OBERST VA

THEODOR DELYANNIS, GRÆSK MINISTERPRÆSIDENT

Til Athen kommer der aarlig mange Fremmede, og selv om de Fleste snart skynde sig bort igjen, vende ikke saa helt Faa hjem med et rigt og stort Udbytte. Vil man nemlig ret tilfulde lære Oldtidens Kunst at kjende i sin skjønneste og fineste Skikkelse, maa man gaa til Athen; thi her finder man Blomsten af hvad der er tilbage fra Oldtidens høieste kunstneriske Udvikling. I Nationalmuseet finder man ikke blot Schliemanns store rige Fund fra de ældgamle Grave i Mykene, som han henfører til Agamemnon og hans Slægt, men som muligvis tilhører en endnu ældre Tid; man seer her ogsaa en rig Samling af Billedhuggerværker fra den græske Kunsts bedste Tidsrum. Hertil kommer nu Akropolis, den gamle Borg, der i Athens bedste Tider helt indviedes til Guderne, og som i vore Dage, efterat Udgravningerne her nu ere afsluttede, idet man overalt er naaet ned til Klippebunden, er bleven omskabt til et helt stort Museum. Her seer man Parthenon, Pallas Athenes fornemste Helligdom, som reiste sig i Perikles's Dage, desværre en Ruin siden 1687, da Morosinis Bombe faldt midt i Tyrkernes Krudtmagasin, og da Explosionen rev hele Midten af denne Oldtidens kosteligste Perle bort. Paa Akropolis seer man endvidere Levningerne af det fine og smagfulde Erechtheion, af Indgangsbygningen, Propylæerne, og af det lille Niketempel, som laa helt knust og spredt paa Jorden, men som Chr. Hansen stillede op igjen. Rundt om paa Pladsen ligger Tusinder af Brudstykker; men de mest Interessante af de ved Udgravningen fundne Skulpturer og Oldsager ere samlede i et paa

...DE LANDGANG PAA KRETA

Pladsen opført, i sin Art enestaaende Museum. Nedenfor Akropolis rundt om i den gamle By findes ogsaa interessante Oltidslevninger, det velbevarede harmoniske Tempel, som man kalder „Theseustemplet", og som stammer fra Tiden snart efter Perserkrigene; det ovenfor omtalte „Vindenes Taarn"; den saakaldte „Diogenes's Lygte", et Mindesmærke, som en vis Lysikrates reiste i Alexander den Stores Dage til Minde om sin Seir i en Væddekamp, o. s. v. Efterat Athen var kommet under Romerne, gik Byen jevnt tilbage, men Keiser Hadrian søgte atter at give den mærkelige By, som Verden skyldte saa uendelig meget, ny Glans. Han byggede udenfor den gamle Stad, „Theseus By" en hel ny By, han kaldte Hadrians By. Den Port, han opførte imellem disse to Byer, staaer endnu; man seer den paa et af Billederne, hvor Akropolis med Ruinerne af Parthenon danner Baggrunden. Vil man have en god Oversigt over Athen og Akropolis maa man stige op paa Lykabettos, det 277 Meter høie spidse Bjerg, som hæver sig Nordøst for Kongens Have, og som man seer paa et andet Billede. Til Havet er der fra Athen en lille Mil. Her ligger Havnestaden Piræus, der har udviklet sig stærkt; den har nu henved 40,000 Indbyggere, imedens der i Athen skal være 110,000. Øst for den Halvø, hvorpaa Piræus ligger, breder den store Bugt ved Phaleron sig, som man seer paa et andet Billede. Ved denne Bugt ligger et meget besøgt Badested, som ved en Dampsporvei er forbunden med Athen. Til Piræus fører der desuden ikke mindre end to Jernbaner, da den Bane, der fører fra Athen til Peloponnes, begynder i Piræus.

Kong Georg har i de 34 Aar, han har styret Kongeriget Grækenland, havt en vanskelig Tid paa mange Maader. Grækerne have nemlig store Tanker om sig selv og deres Dygtighed; og deres patriotiske Begeistring er ikke forbunden med tilsvarende Besindighed. Naar en Ulykke skulde ramme, vilde de Allerfleste let strax raabe paa Forræderi og i det Hele søge Grunden alle andre Steder, end hvor den virkelig ligger. Men Kong Georgs Undersaatter have, hvad Parti de end tilhøre, alle den største Respekt for deres Konge og ere altid villige til at anerkjende hans Klogskab og Besindighed. Ikke sjeldent hører man fornuftige Grækere henkaste en Yttring om, hvor heldigt det vilde være for Landet, om Forfatningen havde tilsikkret Kong Georg større Myndighed til at gribe ind i de saa lidet heldige Partikampe.

Valdemar Schmidt.

Kongeriget Grækenland og det europæiske Diplomati

For første Gang i længere Tid har Europas Folk faaet en stor Fællesinteresse i den græske Sag. Raabene fra Krigsskuepladsen give Gjenlyd udover de store og smaa Lande; der holdes Foredrag, foretages Pengeindsamlinger

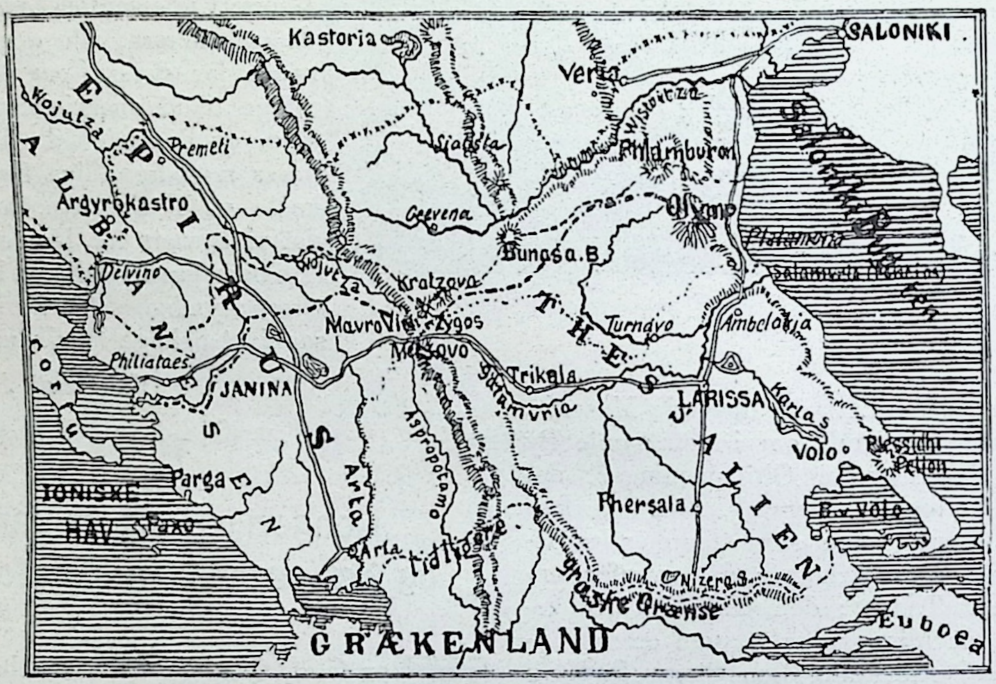

FLAADECAPITAIN REINECK

og Demonstrationer, og de værdige engelske Parlamentarikere sende trøsterige Ord til Athen. Aviserne tale Spalte paa Spalte om Situationen, fra Salonerne til Kafeerne har Grækenland afløst Veiret som konversationelt Indledningsmiddel, endog — eller selvfølgelig — er Lyriken med i mer eller mindre Byronske Toner.

Hvordan opstaaer en saa stærk sympathisk Bevægelse i de forskjelligste Folk? Ikke udfra den Fries ædle Følelse overfor de Undertrykte i al Almindelighed. Se blot hen til den 2den slesvigske Krig, til Englands Vold mod Portugal i det sydafrikanske Grænsespørgsmaal. Der skabtes ingen Folkeslagenes Sympathi; selv den armeniske Bevægelse løb hurtig ud i en engelsk Partipolitiks Proklamationer. Nei, det filhelleniske Røre bunder langt dybere. Det er de europæiske Folkeslags „Længsel mod Øst“, en moderne Korstogstrang. Ikke saadan at forstaa, at det er en religieus Bevægelse; Religionen spiller en vis Rolle deri, men det er den urgamle, stedselevende Sympathi for den moderne Kulturs Barndomsland, en Følelse, der er arvet fra Slægtled til Slægtled, snart bevidst, snart ubevidst. Og den voxer sig stærk og bæres frem ved Nordboens Higen efter Sol og prangende Blomster, af Vandringsdriftens Rester og Ungdommens Lyst til Daad. En Kulturens Hjemve.

Gaaer der en Følelsesbølge gjennem Folkene, blive Diplomaterne strax urolige; belærte af Erfaringen veire de Proklamationer og Barrikader.

---- Den af Grækenland ønskede Grænse.
-·-·- Af Berlinerkongressen foresluaede Grænse.
x.x.x. Det græske Sprogs yderste Grænse.
···· Af Berlinerkonferencen fastsatte Grænse.

Bare Ro og Fred, saa kan de sidde og pusle til Stadighed med deres kloge, nøiagtigt stemmende Tal og Beregninger; men Følelse, saa slaaer Mathematiken øieblikkelig Klik. Saadan er det ogsaa gaaet denne Gang; Europas kloge Hoveder sidde til Spot og Spe og beskylde gjensidigt hinanden for, at Misèren skyldes Feil i hans Regnskab. Der konfereres og konfereres for at bevare den lykkelige Guldalder, vi lever i af Diplomatiets Naade; forgjæves, Fiaskoen er der, grelt belyst af hvinende Buestrøg fra den ubehændige, nerveuse Haand ved Spree.

Menigmand forarges over Diplomatiets Fremfærd. Alt, som det passer hver især, taler man om Humanitetens Krænkelse eller om Christnes Vold mod Troesbrødre. Det skyldes den naive Misforstaaelse, som ganske naturligt ligger hos Staternes enkelte Individer, at den politiske Moral er den samme som den borgerlige. Intet mindre; den politiske Moral er og vil altid vedblive at være den Stærkestes, Næverettens. Religion, Ethik eller hvad Følelse, der nu nævnes kan, er ubrugeligt Maal i Politik, Staternes Magtmiddel i Kampen for Tilværelsen. Ordnes et politisk Forhold efter Folkefølelsen, skyldes det blot en tilfældig politisk Konstellation, og Historien viser, at nye Konstellationer snart kunne forandre Folkenes „vundne Resultater“.

Den Misstemning, der nu hersker mod den europæiske Koncert i det græske Spørgsmaal, er ganske den Samme, der nu og da har reist sig i Aarhundredets Løb, og det moderne Grækenlands Historie viser da ogsaa Gang efter Gang, hvorledes Diplomatiets Forhold til og Methode overfor Folkenes Ønsker er ganske den samme. Landet nyder den tvivlsomme Fordel at være skabt af Diplomatiet, der hvorsomhelst det har

været Moder er nedkommet med uheldige Skabninger. Før Folkeracerne paa Balkanhalvøen enten have naaet deres fulde Villie eller ere slaaede ganske ned, før faaer Diplomaterne ingen Hvile.

Før 1771 kan der ikke tales om nogen græsk Bevægelse i større Forstand. I de 300 Aar de gamle helleniske Lande havde staaet under Halvmaanens Flag havde der vel været talrige lokale Uroligheder, stærkt nærede under Venezias evige Strid med Tyrkerne; men den store græske Befolkning levede inde i Bjerglandet som fattige Hyrder eller paa Kysterne og Øerne som rige Kjøbmænd uden nogen national Bevidsthed. Dels var Raceblandingen med Slaver og Tyrker meget stor — undtagen paa Smaaøerne — dels var de Herskendes Fordringer nogenlunde lempelige, særligt i det vigtige Religionsspørgsmaal. Men 1771 foretog Feodor Orlof under Katharina den Andens første Tyrkerkrig et Søtogt til Morea, landede ved Itylon i Lakonien og gav derved Signalet til en almindelig græsk Opstand. Inden Aarets Udløb var Morea imidlertid oversvømmet og udplyndret af albanesiske Tropper, der fordreve Orlof, og ved Freden i Kutsjuk-Kajnardsji 1774 overlod Rusland selvfølgeligt Grækerne til deres Skjæbne. Men disse havde faaet Øiet op for, at der var en mægtig Haand udenfor Tyrkiet, der ved Leilighed kunde række dem, og dette i Forbindelse med Fanarioternes Utilfredshed, der voxede under Tidens vaagnende Frihedstrang, gjorde, at Racekrigens Tid var indvarslet.

Fanarioterne var oprindelig Betegnelsen paa Grækerne i Konstantinopel, der her boede i et eget Bykvarter, Fanarion; derfra fulgte Navnet med de rige græske Kjøbmænd, der bosatte sig rundt i det tyrkiske og christne Europa. Grækernes første nationale Digter, Thessalieren Rhigas, blev ogsaa deres første Martyr; efter en mislykket Revolte (sammen med Alexander Mavrokordatos den Ældre) blev han henrettet i Juni 1798. Paavirket af Rhigas Ideer om Fællesvirken stiftede Kjøbmanden Skuffas i Odessa den første „Hetærie“ (Broderskab) i Aaret 1814. Organisationen bredte sig hurtigt fra By til By og rummede snart alle de velhavende Grækere i Tyrkiet, særligt i Donauprovinserne. Her udbrød da ogsaa det store Oprør i Jassy den 7. Marts 1821 under Alexander Hypsilantis' Førelse. Og rundt om reiste Grækerne sig; først kom de ned fra Moreas Bjerge og anfaldt den mohammedanske Befolkning, lidt efter rustede Øerne deres talrige Handelsflaade og begyndte at hærge paa Tyrkiets Kyster. Hypsilantis skrev til de europæiske Fyrster, der vare samlede paa Kongres i Laibach, men fik et høist unaadigt Svar. Det var midt i den hellige Alliances gyldneste Dage, de christne Souveræner saae med Afsky de Græskes Indgreb paa Sultanens Majestæt og overlod Rebellerne til deres Skjæbne. Efter Hypsilantis' Fordrivelse og det store Grækerblodbad i Konstantinopel forlagdes Oprørets Skueplads helt til Morea, Livadien og Øerne i Arkipelagos. Nationalforsamlingen i Piadha udstedte Uafhængighedserklæringen den 13. Januar 1822, og Krigen førtes med stor Grumhed fra begge Sider, for Grækerne heldigt tilsøes, men kun saa som saa tillands, da man manglede dygtige Anførere. Nu begyndte en levende Bevægelse i de europæiske Lande, hvor begeistrede Mænd talte de kæmpende Grækeres Sag; filhelleniske Komiteer med Zürich som Centrum samlede store Pengesummer ind, og fra England, Frankrig, Tydskland og Amerika strømmede Frivillige til. Paany henvendte man sig til Europa; men Kongressen i Verona var ogsaa optaget af at hævde den legitime Ret, og Metternich forsikkrede Tyrkiet om Østerrig-Tydsklands Sympathi.

1825 søgte Porten med et afgjørende Slag at knuse Oprøret; den 24. Februar landede Ibrahim Pascha med sine 20,000 Ægyptere paa Morea, og Grækerne tabte nu Plads efter Plads. Alle Byer og Huse nedbrændtes, alle Fanger huggedes ned, og Regeringsmyndighederne flygtede over paa Øen Ægina; Øerne brandskattedes af tyrkiske Flaader, og da Messolonghi faldt den 22. April 1826, stod den græske Sag paa sit kritiske Punkt. Da greb Europa til. England var nemlig blevet bange for, at den nye russiske Keiser Nikolai den I omgikkedes med Planer om at anfalde det optagne Tyrki fra Nord, og Premierminister Canning fik derfor Forhandlinger istand i St. Petersborg. Trods Metternichs ivrige Bestræbelser — han kaldte Konferencen „et Væv fuldt af Løgn og Urimelighed“ — blev Stormagterne i det saakaldte „Londonske Pacifikationsforslag“ i Juli 1827 enige om, at Grækenland skulde være en autonom Stat, skatskyldig til Tyrkiet. Grækerne, der havde valgt Kapodistrias til Republikens Præsident, svarede mange Tak til Konferencen, men den høie Port bad Diplomaterne passe deres egne Affærer og ikke dens. (Tiderne have forandret sig noget!)

England var dog af Frygt for at støtte Ruslands Planer neppe gaaet med til alvorligere Skridt, hvis ikke Cannings Død i August havde givet de engelske Filhellenere stor Medbør, og hvis Fyrst Metternich ikke havde udfordret det med officielt at støtte Portens afvisende Ord. De tre Magters Flaade, ialt 26 engelske, franske og russiske Skibe, der havde ligget omkring i Middelhavet, forenede sig under Codringtons Overledelse og lagde sig udenfor Navarinobugten, hvor den tyrkisk-ægyptiske Flaade — 126 store og smaa Skibe — laa parat til at hjemsøge de græske Øer. Endnu var Porten afvisende, endnu tøvede Magterne; Slaget ved Navarino, der den 20. Oktober 1827 ruinerede Tyrkiets hele Sømagt, skyldtes kun den Tilfældighed, at et ægyptisk Skib misforstod et engelsk Skibs Manøvre

og begyndte Kampen. Det var ingenlunde Diplomaternes Mening at gaa længere end til en truende Demonstration, og Codrington fik en meget daarlig Modtagelse af sin Regering og Magterne beklagede „denne uheldige Begivenhed"; men det gav kun Porten forøget Mod, som selve Slaget havde givet Grækerne det. Med Ruslands Krigserklæring til Tyrkiet og Ibrahims Fordrivelse fra Morea ved Franskmændene var gunstigere Tider komne for disse Sidste, 1829 fik Magterne Grækenland erklæret for en autonom Stat med en til Porten skatskyldig Fyrste; men den 3. Februar 1830 forandredes Forholdet efter Ruslands Seir over Tyrkerne; Vestmagterne og Østerrig, der frygtede Ruslands Indflydelse i en autonom Stat, fik Grækenland gjort uafhængigt, rigtignok med en sydligere Nordgrænse end oprindelig bestemt, nemlig fra Zeitunbugten mod Øst langs Floden Sperkhaios over til Akheloos' Munding udfor Kefallenia. Dette var Grækerne ikke tilfredse med, og Prins Leopold af Coburg (senere Leopold I af Belgien) afviste Kronen paa Grund af den stærke Misstemning derover, som ogsaa kostede Præsident Kapodistrias Livet.

Den 17. Marts 1832 blev Prins Otto af Bayern den nye Stats Konge, efterat Stormagterne havde omreguleret Nordgrænsen, der fra nu af strakte sig fra Midten af Volobugten mod Øst langs med Othrysbjergene til Artabugten mod Vest. Ottos Regering (1832—62), der indledede med en forhadt tydsk Invasion og fortsattes af en elskværdig, aldeles holdningsløs Konge og hans smukke, intrigante Dronning (Amalie af Oldenburg) betegnes af en lang Række indbyrdes Stridigheder og Oprør, evig Pengenød og stadige Indblandinger af de skinsyge Stormagter, der vexelvis paakaldtes af de mange Partier, der delte det politisk umyndige Folk. Et Exempel paa Englands hævdvundne politiske Brutalitet frembyder Aaret 1850, hvor Lord Palmerston benyttede en portugisisk Jødes Pengereklamationer overfor den græske Stat til at vise denne sin Vrede over fransk og russisk Indflydelse. Admiral Parker blokerede Piræus, opbragte 200 græske Handelsskibe og tiltvang sig en større Pengesum, førend de andre Stormagter kunde blive enige om, hvordan de skulde hjælpe Grækenland. Atter 1854, under Krimkrigen, blokeredes Piræus, denne Gang af begge Vestmagterne, der vilde forhindre den opstaaede russiske Sympathi i at faae praktiske Udslag.

Misfornøielsen med den ubehjælpsomme Kong Otto steg Aar for Aar, skjøndt Stormagterne nu og da lod deres Bankier flikke paa hans Throne; der skete Attentater paa ham og hans Dronning, og tilsidst maatte han, uden at en Haand rørte sig for ham, forlade Landet og drage hjem til Bayern, hvor han døde i Bamberg 1867. Kronen blev tilbudt Prins Alfred af England (nu Hertug af Sachsen-Coburg), men efter Stormagternes Overenskomst 1832 om, at ingen af deres Fyrstehuse skulde besætte Grækenlands Throne, maatte han afslaa Tilbudet, og den danske Prins Wilhelm blev derpaa valgt den 30. Marts 1863 — Georgios den I. — og bragte ved sin Thronbestigelse de ioniske Øers Forbindelse med Kongeriget. Kong Georg har havt bedre Held end sin Forgænger, men hans Regering over det halvasiatiske Folk har været en Kjæde af Skuffelser og Lyspunkter mellem hinanden. Landets forarmede Tilstand og Folkets store panhelleniske Ønsker paa den ene Side og Stormagternes idelige Indblandinger paa den anden har gjort hans Throne alt andet end misundelsesværdig. Allerede i August 1866, da det næstsidste Oprør paa Kreta udbrød, fik Kongen Magternes Kjærlighed at føle. Kretenserne erklærede Øens Forening med Kongeriget, og talrige Grækere drog afsted til Hjælp, aldeles som nu. Tyrkerne landsatte Tropper paa Kreta, Frankrig og Rusland raadede Tyrkiet til at afstaa Øen; men England kom strax til og i Forening med Bismarck fik det en Konference i Stand i Paris, hvor Grækenland blev tvungen til Afvæbning, og Porten fik Lov til at „pacificere" Kreta (1869).

Da Ruslands Krigserklæring til Tyrkiet kom i 1877, brød den nationale Brand atter ud i Kongeriget. Med den ældgamle Søhelt Kanaris i Spidsen for Ministeriet samledes Penge ind til Hærens Udrustning, Tropper leiredes paa Thessaliens Grænse, og Grækerne i Tyrkiet erklærede, at de „var rede". Lord Beaconsfield lod da sin Gesandt meddele, at gik Tropperne ind i Thessalien, vilde engelske Skibe løbe ind i Piræus og sende Soldater til Athen. Inden nogen Afgjørelse var falden, kom Vaabenhvilen i Adrianopel (31. Jan. 1878) og forbedrede Tyrkiets Stilling, saa det kunde sende Tropper til Thessalien, hvor 12,000 Grækere under General Sutzos vare rykkede ind. Atter lagde Magterne sig imellem med et Magtsprog, Grækenland trak sin Hær tilbage i Haab om Landvinding ved den kommende Fredsslutning; men ved Freden i San Stefano (3. Marts) saae Grækerne sig aldeles tilsidesatte af Rusland, der kun tog sig af sine — halvt om halvt — Vasalstater mod Nord, Noget, der den Dag i Dag gjør, at Grækerne ikke se videre mildt til Rusland, der jo ogsaa vil komme dem paatvers, naar det gjælder Panhellenismens Maal: Konstantinopel.

Paa den paafølgende Berlinerkongres fandt Grækernes Ønsker kun liden Anklang, ja, man negtede endog at lade deres Udsendinge overvære Møderne. Takket være Frankrig fik dog Udenrigsminister Delyannis og Gesandten Rangabé Adgang til Forhandlingerne, da den græske Sag kom for den 29. Juni. Efter flere Timers Konference blev Magterne enige om at acceptere den franske Befuldmægtigede Waddingtons Forslag, England og Tydskland kun nødigt, men med

Henblik paa Rusland. Efter dette Forslag bestemtes Kongerigets Nordgrænse til en Linie, der fulgte Floderne Salamvria og Kalamas. Dog skulde Beslutningen ikke dikteres Porten som Fredsbetingelse, men man — anbefalede den til Udførelse og overlod de to interesserede Lande at forhandle desangaaende. Resultatet blev selvfølgeligt, at Tyrkiet, der skulde miste sine to største Byer mod Syd, Larissa og Janina, ikke gjorde det ringeste Skridt, og Grækenland appellerede for døve Øren til Stormagterne i en Note af 21. Marts 1879.

Saa indkaldtes den græske Reserve, Porten drog Tropper sammen i Thessalien, Minister Kumunduros gik af og afløstes af Trikupis, der fik en alvorlig Notevexling med England. Her gik imidlertid Beaconsfield af, og Gladstone, der kom til Roret den 28. April 1880, tog sig af Grækernes Sag og fik sammenkaldt Berlinerkonferencen den 16. Juni 1880. Atter blev det Frankrigs Grænseregulering, der toges tilfølge, denne Gang gaaende fra Øst ved Floden Mavrolongos' Munding henover Olympos' og Pindos' Toppe til Floden Kalamas og følgende til dennes Udløb i Adriaterhavet. Grækenlands og Portens Gesandter blev der slet ikke taget Notits af, saaledes oversaae man fuldstændig en Note, hvori Gesandten Brailas forelagde Reguleringen efter Grækenlands Skjøn. Konferencens Resultat overraktes den tyrkiske og græske Regering den 16. Juli, blev antaget af Grækenland, men naturligvis afslaaet af Porten.

Hermed var Magternes gode Villie atter spildt. Diplomatiet begyndte nu paany sin gamle Virksomhed i at forhindre Grækenland i at anfalde Modstanderen og smigre, lokke eller true det ulykkelige Tyrki. Gladstone vilde imidlertid have en Ende paa den syge Mands Forhalinger, og Gambetta lovede aabent at støtte Grækenland med Officierer og Ammunition, hvis Tyrkiet vedblev at vægre sig; paa den anden Side modsatte Tydskland og Østerrig sig enhver Tvangsforanstaltning. I Begyndelsen af 1881 antog Porten et Forslag om en Konference i Konstantinopel, og her gik den (30. Marts) ind paa at afstaa til Grækenland Thessalien Syd for Salamvria og af Epeiros det mindre Stykke Sydøst for Arta. Grækenland erklærede sig herefter tilfreds og i November toges det nye Land (13370 □ km. med 300,000 Indbyggere) i Besiddelse.

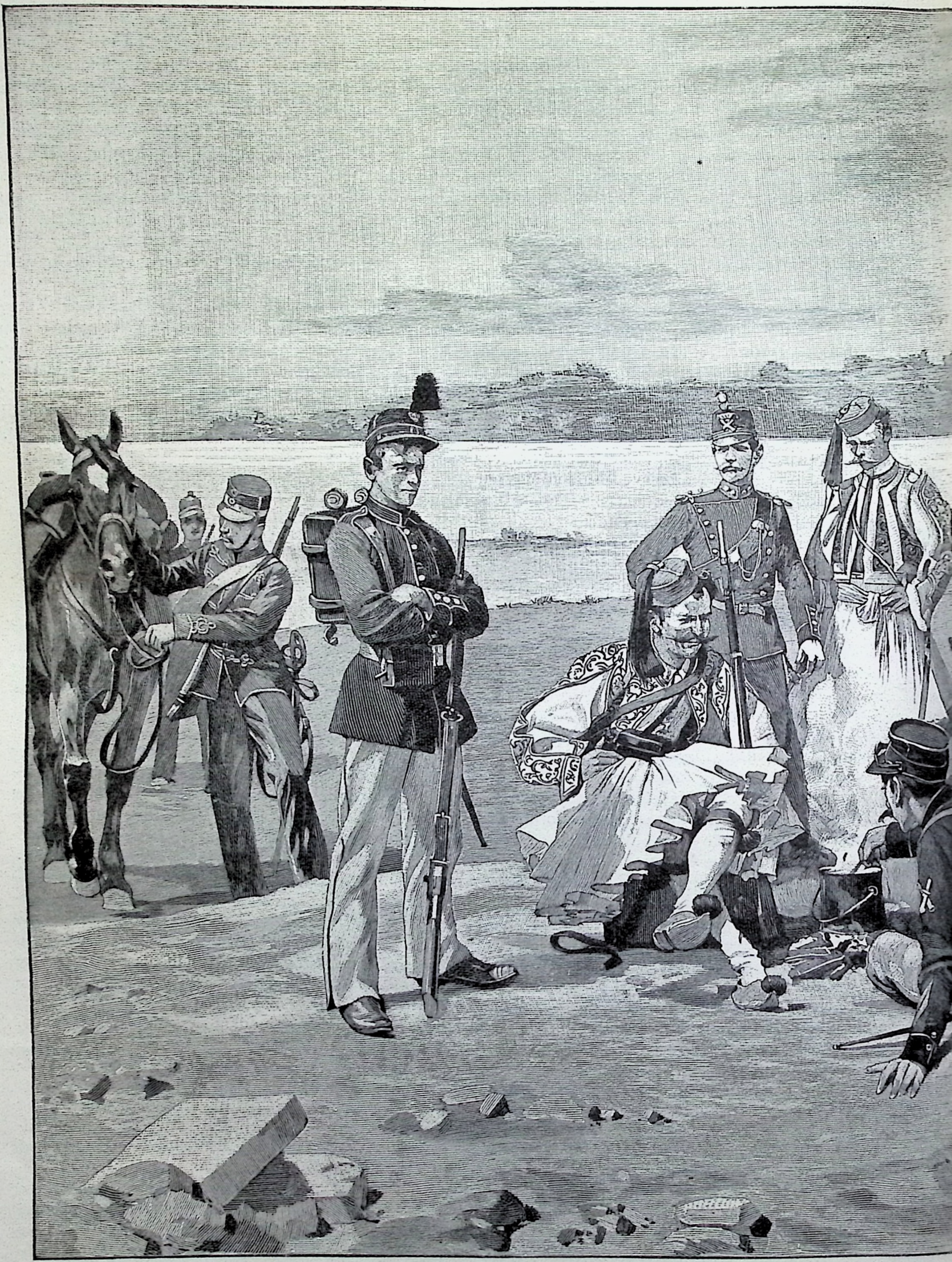
Den sidste venlige Erindring Grækerne har fra Stormagterne, stammer fra 1885, hvor Oprøret i Østrumelien og dettes Sammenslutning med Bulgarien (18. Septembr.) vakte et stort Røre i Kongeriget, hvor man med Ængstelse følger hver Landvinding, de slaviske Balkanfolk opnaa. Regeringen maatte atter følge Folkestemningen, indkalde Reserven, udruste Torpedoer og laane 24 Millioner Drachmer af Nationalbanken. Øieblikkeligt stillede Stormagterne med en bestemt Fordring om Afrustning, der ved Ultimatum af 26. April 1886 forlangtes inden otte Dage. Premierministeren, Delyannis, turde ikke give efter for Magterne, og deres Skibe seilede da fra Sudabai paa Kreta til Phaleronbugten. Englands, Østerrigs, Tydsklands og Italiens Gesandter forlode Athen, Piræus blokeredes, Delyannis faldt for Trikupis. Denne var ikke bunden og gav efter for Magterne, der den 7. Juni hævede Blokaden.

Hvad Resultatet vil blive af Krisen i 1897, er aldeles ikke til at overskue; det lader til at blive en almindelig Grækeropstand i de tyrkiske Provinser, og overfor en saadan staaer Porten — med de slaviske Folk, Armenierne og det ungtyrkiske Parti i Ryggen — ret værgeløs. Men Magterne er der, har allerede begyndt og vil ogsaa fortsætte, som de stedse har gjort, kun med deres egne modstridende Interesser for Øie. Og disse ere ikke Grækernes; der er lang Vei til Konstantinopel, og Hellenerne komme neppe først.

—r.

Ny-Hellas i Uniform

Grækenlands Armee, som allerede foran Vukolis-Fortet paa Kreta har prøvet Kræfter med Tropper af den ældste staaende Hær i Europa, den osmanniske, er egentlig efter Anciennitet den næstyngste Hær i den gamle Verden. Hvis Bulgarien ikke var der med sin knap nitten Aar gamle Armee, vilde den helleniske være den yngste Stridsmagt, uagtet der allerede er forløbet 65 Aar siden dens effective Organisering. Selv den belgiske Armee, som blev organiseret medio 1830, er ældre end den græske. Ganske vist strække Forløberne til en hellenisk Nationalhær sig ti Aar længere tilbage i Tiden. Allerede i 1821 vare de tappre men udisciplinerede Skarer af Mainoter, Palicarer, Klephter, Hydrioter og Solioter bragt til en vis organiseret Sammenslutning og i Forening med de af Tydskere, Franskmænd, Italienere, Englændere og Polakker bestaaende Afdelinger af Philhellenere bleven sammensmeltet til en stor Helhed, som tilsyneladende adlød samme Overkommando. Men Amalgameringsprocessen viste sig at være forfeilet. Skjøndt det ved Stormagternes Intervention var lykkedes at afværge den fælles ydre Fjende, bragte Soldatesken, som nu var berøvet sit Hovedkampobjekt, Tyrkerne, Landet i en Tilstand, der paa et Haar lignede et tøilesløst Anarki. Saa fattede de kyndige Statsledere den Beslutning at give den nye Stat en regulær Armee og formere den fuldstændigt efter europæiske Skabloner og Linier. Organisationsprojektet blev drøftet og fastslaaet i Wien, og saaledes skete det, at den græske Armees egentlige Vugge stod

Kavallerist. Infanterist (Galla). Jæger. Officierer af Bjergartilleriet og Jægerne.

H

TYPER FRA DEN GI

nggenieur. Matros. Infanteriofficier.

æsser. Infanterist (Feltpaaklædning). Feltartilleri.

KE HÆR OG FLAADE

i Palæet paa Wiener Ballplatz. Metternich, Talleyrand, og „Lord Firebrand"* vare Fødselshjælpere hos denne militære Nyfødte, og den populære „Münchener Kindl" stod Fadder. Sønnen af den philhelleniske Bairerkonge Ludvig I., Prins Otto, var jo udseet til den første Konge i Ny-Hellas. Fra den unge Monarks Hjemland rekruteredes derfor de første Kadrer for den kgl. græske Armee. Chevaux-léger-Regimenterne Kong og Prins Max, Infanteri-Regimenterne Otto, Pappenheim, Wilhelm og Nr. 11 leverede de første Stammer, som bleve formerede i Argus og Nauplia. Hærrafdelingerne fik gamle helleniske Benævnelser. Regiment hed *Chiliarchi*, Bataillon *Pentakontarchi*, Kompagni *Hekatontarchi*. I Spidsen for Hæren stod en „Strategos", hvem en anden General med Titel „Taktikos" var adjungeret. Kapitainen hed Mirarch. Den første helleniske Strategos, General v. Hertling, giver i sine Dagbøger en meget pudsig Skildring af hvordan de gode Münchenere, Augsburgere og Regensburgere skikkede sig i den nye Hærs fremmede Ramme. En skikkelig Passauer Philhellener bad sin Kapitain om Forskud med følgende charakteristiske Ord: „Meld' gehorsamst, Herr Mirarch, i hätt' so an prachtvoll'n Durst, und kan luckerten Lepta in der Taschen. I thät' recht schön um a paar Drachmen Vorschuss auf meine Monatsgage bitt'n."

Men Bairerne følte sig ikke tilfreds paa Grækenlands klassiske Jordbund. Deres Nationaldrik, Øllet, var ikke til at faae for Penge, og Vinen, selv den allerbedste Cyprier, smagte dem ikke. De droge snart hjem. Saa blev der igjen flittigt organiseret under franske Officierer. Grækenland fjernede de fremmede Elementer og nationaliserede sin Hær mere og mere. For Øieblikket præsenterer den græske Armee ikke alene i Styrke men ogsaa efter sin indre Gehalt en virkelig Magtfaktor paa Balkanhalvøen, som en Armee, der ganske vist siden dens Oprettelse i Trediverne ikke har nogen egentlig Krigshistorie, men i hvis Rækker den gamle Befrielseshærs Aand og Fædrelandskjærlighed lever og bevares i Traditionen.

Den græske Armee gjør ogsaa tilligemed Bulgariens det gunstigste Indtryk af alle Balkanstaternes Hære. Den bestikker ved rask Holdning og militair Optræden. Forøvrigt kan den unge Hær bestaa sin Prøve selv overfor en strengere Fagmands kritiske Blik. Uniformen er smagfuld og minder om sit franske Forbillede. Keppi, enradet Vaabenfrakke med Bataillonsnummeret paa Skulderstropperne, graablaa Benklæder med røde Passepoils, det er Grundtypen, som kun er underkastet faa Afvigelser. Artilleriet er noget rigere udstyret, Kavalleriet, som forøvrigt er den græske Armees svage Side, er klædt i lyseblaa Husardragt. Passerer man Fronten af et hellenisk Infanteriregiment, bliver man ligefrem forbauset over at se saamange prægtige Hoveder. Folkene have næsten gjennemgaaende dristigt formede Profiler, funklende Øine og en kraftig Legemsbygning. Bjergboerne og Folkene fra Peloponnes rage sædvanligt et Hoved op over deres Kammerater fra det græske Kystland og de joniske Øer; men netop disse, især Corfioterne og de fra Zante, som med Stolthed kalde sig *„fior' di Levante"*, ansees i Forening med Athenienserne som Eliten i Intelligens og Mod blandt det uniformerede Hellas. Vi har endnu ikke omtalt en anden Eiendommelighed ved Hæren, om det hovedsagelig fra det Indre af Landet rekruterede Jægerkorps *„Evzonerne"* eller, som de før hed, „Akropolisterne". Dette Korps er Ny-Hellas' Stolthed. I Modsætning til deres europæisk uniformerede Kammerater ere de iførte det samme fantastiske Kostume som Stridsmændene i den første græske Befrielseshær. Deres Uniform har et ganske theatralsk Udseende. En høi Palicarhue med blaa Kvast sidder kjækt paa Snur, en Supravest med lange, nedhængende Ærmer omslutter Overkroppen, et krinolineagtigt, stærkt pibet Skjørt naaer fra Hofterne ned til under Knæet, saaat en saadan Evzonertrop, bagfra seet, ligner en Bataillon Balletdamer. Brogede Gamacher og Snabelsko med store Duske paa Næserne fuldstændiggjøre Dragten. Martialske Overskjæg ere næsten forskriftmæssige i denne Trop, og det er yderst sjeldent at se en skjægløs Jæger. Den Bataillon, der, naar vi ikke tager feil, bærer Nummeret 3, nyder særlig Anseelse. De ere selv stolte af deres Udskrivningskreds; thi disse Evzoner kunne med Rette sige om sig selv: „Vi ere *Spartanere.*" Hver Eneste af dem er en uforfalsket Landsmand af salig Leonidas. De betragtes som den bedste Trop, som et Slags Gardekorps og nyder ganske særlig Anseelse. At de har forsvoret deres Forfædres historiske sorte Suppe har forhaabentlig ikke gjort noget Afbræk i deres Krigsdygtighed. *Ad vocem* Suppe! Den græske Armee har allerede i mange Aar hørt til den bedst forpleiede paa hele Fastlandet. Istedetfor Suppe faae de rigtignok en Slags Pilaw, som heller ikke er til at kimse ad, den saakaldte Kastradina, ca. 300 Gram Bedekjød med Ris. De faae ogsaa udleveret Vin. Derhos er den græske Soldat, ligesom hans præsumtive Modstander, den tyrkiske, Nøisomheden selv. Der gives sikkert meget faa Drankere i den græske Armee, og naar det hændes, at Smalhans er Kok, spænder den uniformerede Hellener sit Livbelte ind og lader sig, om saa skal være, nøie med en Haandfuld Ris og Oliven. Egentlige Krigsbedrifter har Ny-Hellas' Armee endnu ikke havt Leilighed til at udføre. Et ungt Officierskorps, som bestaaer af Nationens bedste Elementer og har udmærket Uddannelse, er Læremester for disse Soldater. Det unge Hellas har paa de mest klassiske og historisk berømte Manøverpladser i Verden theoretisk søgt at lære det, som det nu ønsker at øve i Praxis. Paa Valpladsen ved Marathon kan der sikkert ogsaa læres moderne Krigskunst, et mere idealt Objekt for Defiléforsvar end Passet ved Thermopylæ gives der vel ikke, og hvor kan man øve sig bedre i Skovfægtning og spredt Fægtning end — i Poseidons hellige Lund.

C. W.

* Palmerston.

Balkanstaternes Fremtid

(FRA VOR SÆRLIGE KORRESPONDENT)

Budapest, d. 15. Marts.

Europas Diplomati og Presse blive ved at tale om Kreta og tænke paa Balkanstaterne. Kreta? Men det har Grækenland erhvervet. Tyrkerne selv beder kun om at slippe fri for Øen, blot paa en Maade, der ikke gaaer ud over deres Forfængelighed. De veed meget godt, at det autonome Kreta ikke vil tøve med at erklære Foreningen med Grækenland. Det er de forberedte paa. Men man maa ikke forlange af dem, at det skal se ud, som om de have afstaaet Øen af Frygt for den helleniske Hær eller at være vegne tilbage for græske Trudsler.

Nei, der er meget at gjøre der. De engelske og italienske Filhellenere sprænge aabne Døre, naar de tale om Kreta.

Det, som inderst inde foruroliger Stormagterne, er de Følger, som Grækenlands Triumf — en Erobring ved Hjælp af Europas Taushed eller af et Plebiscit — absolut vil fremkalde hos de andre Folkeslag paa Balkanhalvøen. Aviserne i Belgrad blive ved med at ophidse Folkestemningen og besværge Regeringen at „benytte den gode Leilighed.“ I Sofia er det Kabinettet Stoiloffs officielle Organ, som lover, at Bulgarerne skulle holde sig rolige paa den Betingelse, at Europa vil betale dem og skrive denne Klogskab paa deres Konto.

Hos os veed man det meget godt, og Horanszky, Føreren for den moderate Opposition, beskjæftiger sig ikke mere med Grækerne; i sin Interpellation til Kabinettet har han spurgt om der er blevet agiteret „i Balkanstaterne“, „om der har været Spørgsmaal blandt Stormagterne om Bevægelser, som kunde ophidse Halvøen“, og om der var taget Bestemmelser for det Tilfælde, at en Aktion, der gaaer ud paa at forandre Status-quo, skulde udbryde.

Baron Bánffy, den ungárske Ministerpræsident, har svaret, at der hidtil „ikke har været Tegn paa Halvøen, som kunde indgyde Bekymring“, at „Stormagterne have den faste Beslutning og den mest alvorlige Stræben efter at hævde det tyrkiske Riges absolute Integritet og Balkanhalvøens territoriale Status-quo.

Den ungarske Ministerpræsident tilføiede, at han ikke havde noget Kjendskab til Oprettelsen af et Balkanforbund. Dette blev sagt Fredag den 12te Marts. Samme Dag meldte "Mir“, Kabinettet Stoiloffs officielle Organ, i en ledende Ar-

KONG ALEXANDER AF SERBIEN

FYRST FERDINAND AF BULGARIEN

tikel om den fuldkomne Forstaaelse mellem Bulgarien, Serbien og Montenegro.

Baron Bánffy kunde nu sikkert nok ikke have beskjæftiget sig dermed i en Avisartikel, selv om han havde havt Kundskab derom, og skjøndt Bladet havde Ord for at være officielt. De smaa Balkanstater ere i lige saa høi Grad enige som Stormagterne, saa længe det gjelder Fred og Ro. Men *deres* „Koncert" vil ikke være stort mere bevendt end den europæiske, som de gjerne gjør sig lystige over, i det Øieblik det bliver nødvendigt at skride til en Omarbeidelse af det geografiske Kort. Forsaavidt som Bulgarerne, Serberne og Montenegrinerne ikke ere enige om Maaden, hvorpaa de skulle dele Bjørnens Skind, forsaavidt kunde Baron Bánffy rigtignok sige, at Existensen af et Balkanforbund er lidet rimelig.

Det dreier sig her om meget sammensatte Forhold, og da det er første Gang jeg har den Ære at behandle Æmnet i Deres Tidskrift, maa det vel være mig tilladt at behandle det en Smule indgaaende. Jeg skal forsøge at give et samlet Overblik, en sammentrængt Fremstilling deraf.

En fransk Lærd sagde fornylig, at de forskjellige Dele af Balkanhalvøen vare skilte fra hinanden ved uoverstigelige Hindringer, at Syd og Nord af Halvøen ikke repræsenterede et naturligt splittet Hele, at hverken Veirliget eller Lethed til Samfærdsel stræbte hen mod at forene „Donaubonden" med Rumelioten, og at Olympos, som afslutter en vældig Kjæde af Bjergrygge, var ligesom en Grænsepæl sat af Naturen for at afmærke Grækenlands Fordringer." En af mine bulgarske Venner, Deleff, gav den franske Lærde følgende træffende Svar: „Hvad for noget! De taler om Schar-Dagh, Vardar og Maritza! Mener De dermed, at De vil standse foran Vogeserne? Skal Le-Hâvre og Marseille, Nancy og Nantes opgive at række hinanden Haanden?"

De geografiske Grænser? For Lille-Grækenlands Vedkommende er det ganske vist Olympos. Men naar Hellenerne tale om Stor-Grækenland, finde de, at „de geografiske Krav" ikke alene omfatte Epirus, Thessalien, Thrakien, Makedonien og Arkipelagos, men desuden og først og fremmest Lilleasiens Kyster. Reclus har Uret i sin Tro paa, at Havet danner en geografisk Grænse. Nei, Havet selv vil ikke i mindste Maade standse Grækernes Drømmerier. Den geografiske Grænse, som vi skulle afsætte, den skal være ikke et Bjerg, ikke en Flod, et Hav, men den eller den Linie, som skal betegne, at her er Grænsen mellem det og det Land, — det er ganske ligefrem. Men det er endnu ikke det. En orientalsk Diplomat, som blev udspurgt af den omtalte Franskmand, tilstod Tyrkerne Albanien, men tog Makedonien fra dem. En Stat erhverver en Provins her og et District der, ret som en Stormand kjøber Godser, nu lidt i sit eget Land, nu lidt i Udlandet. Det generer slet ikke Kandestøberne. Et Blad i Athen, betitlet „Mémorial diplomatique" har fuldkommengjort dette nye System. Han har udfordret mit Blad til et Kapløb om at lave et nyt Forbundsarrangement i Europa: et Forbund mellem Grækenland og Ungarn mod Tyrkiet, Rumænien, Rusland og — Østerrig. „De veed" sagde min gode Kollega, „at Østerrig tænker paa Forræderi mod Jer. Det har lovet at give Siebenbürgen til Rumænien, dersom Eleverne i Vallakskolerne Metrovo og Vlakho-Klissuva forpligte sig til at udlevere det Nøglerne til Makedonien."

Næst efter Geografien vil det være Religionen, som vil bestemme de fremtidige Grænser paa Balkan, Muhammedanere og Christne, kort og godt! Serbien, Bulgarien og Grækenland vil ganske simpelt gaa ind paa at være tyrkiske, blot de omvendes til Mohammeds Lære. De Christne ere næsten uden Undtagelse „Pravoslavni", orthodoxe. Fordum adlød de Alle hans Hellighed Patriarken i Konstantinopel, hørte Alle til den oekumeniske, det vil sige almindelige Kirke. Ak, denne skjønne Enhed existerer ikke mere! Vi have Rumæniens og Serbiens uafhængige Kirker, det bulgarske Exarkat; Serberne i Tyrkiet gjøre allerede Krav paa Patriarkatet i Ipek, og ogsaa Vallakerne ønske at have deres egen Patriark.

En Gang havde Balkanfolkene ganske vist kun een Religion. En serbisk Forfatter, Branislav Muschitsch, fortæller os den rørende og frygtelige Legende om den smukke Taschula, Djeladin-begs Kone, i Okhrida. Taschula blev kjøbt af Begen og kom til at elske sin Mand med dyb og inderlig Kjærlighed. Da hun fik en Søn, fordrede hun, at han skulde være Christen, men Begen negtede det. Taschula, som havde glemt baade sit Fædreland og Slægt, vilde ikke offre sin Religion. „Hellere vil jeg se min Søn død end Mohammedaner", sagde hun. Sønnen døde pludselig. Legenden selv vover ikke at sige det, men den lader os føle, at Taschula dræbte sin Søn.

Overalt løsgjorde man sig for de græske „Pappa"er. Slaverne i Makedonien indkaldte bulgarske Præster og sagde sig løs fra Exarkatet. Alt gaaer godt, man feirer Messen paa Slavisk; men saa finder de bulgarske Præster paa snart i den, snart i den Landsby at ville undertrykke „Slava"en, Serbernes nationale Fest. Folket gjør atter Mytteri, jager de bulgarske Præster væk og kalder Pappaerne tilbage fra Konstantinopel fra Phanare.

Grækerne paakalde de tyrkiske Myndigheder for at hævde deres Overherredømme, forat kue de orthodoxe Dele af Folket, som er blevne skismatiske. Og en græsk Journalist, min Ven Nikolaïdes, skrev i sit Blad: „Vi have fordum kaldt Tyrkerne til Konstantinopel, forat denne By ikke skulde falde i Bulgarernes Hænder. Dersom vi kunde, vilde vi gjøre det om igjen. Takket være

Tyrkerne ere vi endnu i Live, med Bulgarerne havde vi været døde og begravne."

Omkring 1890 lød der et frygteligt Raab: „Makedonien er i Fare!" Alle Tyrkiets Venner: Grækerne, Serberne og Montenegrinerne underrettede Sultanen om Stambulow og hans Folks Tyranni. Ha! „Bulgarerne, disse Tatar-Uralere, vil aabne Skoler for at undergrave Fanarioternes Herredømme. De vil gyde Olie blandt Slovenerne, prædike den orthodoxe Tro paa Bulgarisk."

„Og det civiliserede Europa seer paa Alt dette med korslagte Arme", udbrød en græsk Journalist. Det sølle Europa! Ja, nu staaer det ikke mere med krydsede Arme, det har Krydserne dernede. Men dog er Grækerne ikke tilfredse!

Striden begynder at blive hidsig. „Navnet Bulgar kommer af *vulgaris*", siger Oberst Dragachevitsch. „Og Jeres", faaer han til Svar, „kommer af *servus*, foragtelige Slaver, som I ere!" Disse Konklusioner ere lige saa fortræffelige, som hvis man sagde, Keiseren af Persien hed Shah, fordi Ægypterne tilbade Katten (le chat).

I 1839 nævnede en bekjendt Geograf som Balbi ikke saameget som Navnet Bulgarer, og nu gjenlyder hele Halvøen af krigerske Hyl mod Bulgarerne.

Og Kampen føres ikke med Fløielshandsker. En serbisk Præst i Podgorac (ved Okhrida) døer, og Serberne anklage den bulgarske Propaganda for at have myrdet ham.

GREV GOLUCHOWSKI
ØSTERR.-UNGARSK UDENRIGSMINISTER

Larmen giver Gjenlyd i de mest afsides Kroge af Halvøen, selv i Dalmatien. Her er det Serberne og Kroaterne, der nappes paa Grund af Gundulitsch. Sagen har Intet med Dagens brændende Spørgsmaal at gjøre; Grunden til at jeg fremhæver den, er, at den er saa typisk. Grev Gundulitsch, den bekjendte Forfatter af *„Dubravka* (fra Ragusa) *og Osman"*, skrev sine første literære Arbeider, der havde Krigen mod Tyrkerne til Emne, paa jugo-slavisk. Han var Katholik, men kaldte sig altid for Serber. Serberne foranstalte da ogsaa en Indsamling for at reise ham en Statue. I sidste Øieblik faae Kroaterne Lyst til at have Del i dette Arbeide og sende 500 Gylden. De modtages med aabne Arme som Brødre. Men saa paastaa Kroaterne, at Gundulitsch hører dem til. Man kommer op at skjændes, den lokale Øvrighed giver sit Besyv med, og beder de serbiske Udsendinge om at kradse af Dagen før Indvielsesfesten og Monumentet afsløres under stadig Raaben og Skrigen: „Leve Kroateren Gundulitsch!" Og saaledes blev Gundulitsch Kroater uden at ane det, ligesom Jourdain skrev Prosa uden at vide det. Lad os alligevel haabe, at Kroaterne og Serberne vil holde op med at være enige i Dalmatien og saa søge Forening med Kroatien, det vil sige med Ungarn, for saa at sige sig løs derfra og forbinde sig med Bosnien, Gammel-Serbien, siden med Dsjumadistriktet, derpaa med Montenegro og endelig med Makedonien indtil Saloniki. Det er indviklet, det er langvarigt og brydsomt, Geografien giver sig ganske høit, men saadan skal det nu være, det proklameres i en Hoben jugoslaviske Aviser.

Nu er der til Exempel Albaneserne, som ligge paa den alfare Vei. „Stakkels Arnauter", sagde en serbisk Journalist til mig, „der engang var Duschan den tappres trofaste Slaver!" Mine gode Geografer have gladelig udslettet dem. Serberne have for deres Part taget Nord-Albanien til Schkumbi, den græske Syllogos i Athen har bemægtiget sig Epirus og ere naaet frem til samme Schkumbi. Stakkels Arnauter! Det dobbelte Tryk driver dem mod Øst, men her spærrer Bulgarerne dem Veien og tager Tetovo, Dibra og Okhrida fra dem. De Ulykkelige have intet Andet at gjøre end at styrte sig ud i Adriaterhavet.

Alt dette vil nu ikke sige, at man har gjort dem Uret. Alt, hvad der hænder i Kystlandet Nord og Syd for Schkumbi, et Mord, et Tyveri, øieblikkeligt afslører man Albaneserne og haler dem ved Ørerne frem for det europæiske Areopag. I Marts 1891 beskjæftigede den serbiske Skuptschina sig meget med dem. General Leschyanin bemærkede da: „Veed De hvad, naar Albaneserne røve, gjør de intet Andet end Gjengjeld. Det er os, der have begaaet den store Feil, at jage dem ud af den Egn, vi have faaet i 1878."

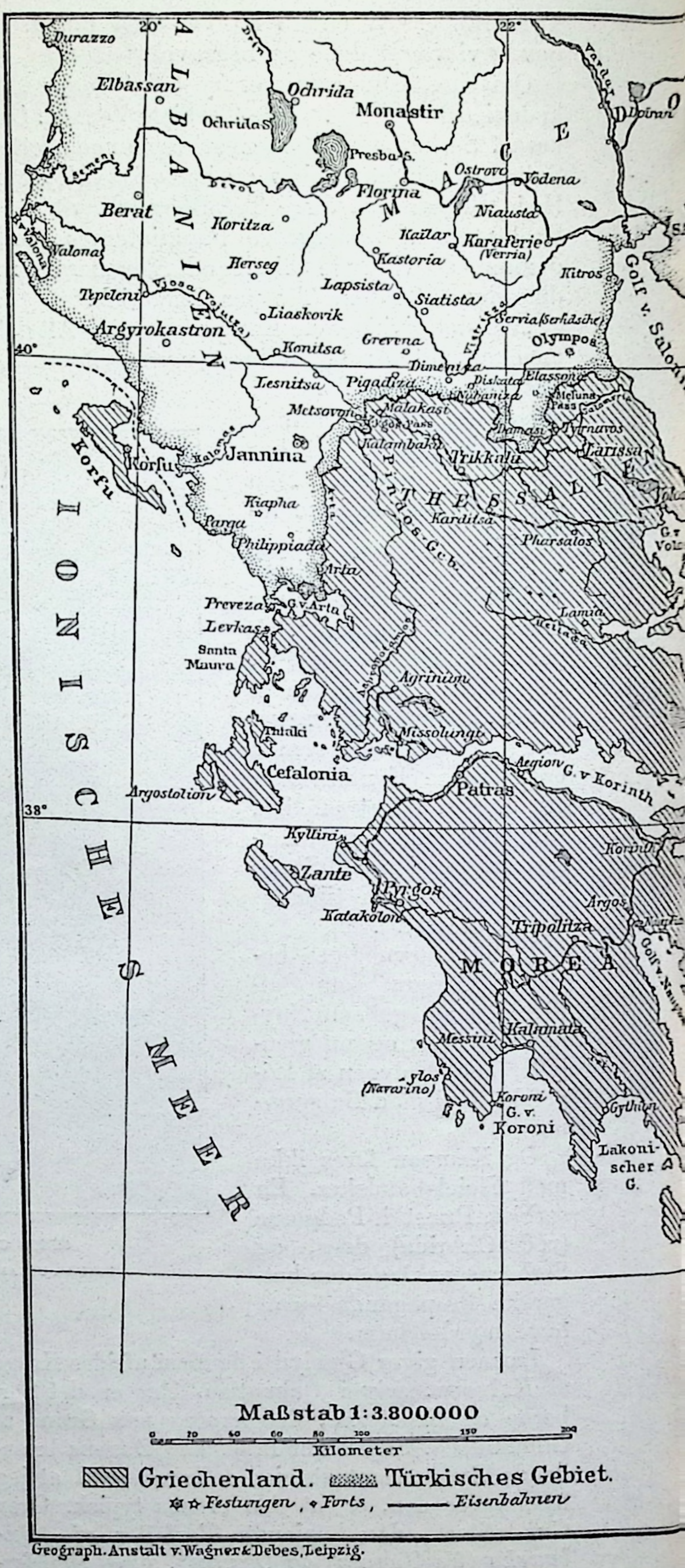
Albaneserne kom ogsaa blot for at se til de-

res Eiendomme, der vare blevne exproprierede. Saa blev man i Belgrad betænkt paa at indforskrive montenegrinske Kolonister til Toplitza. Man haabede, at Crnagoras Børn skulde kunne lægge en Dæmper paa *jus talionis*. Men de to Stammer af Bjergfolk, *similis simili gaudet* bleve enige om at falde over de serbiske Bønder! Og den serbiske Regering har havt Møie med at gjenoprette Roligheden.

Jeg behøver ikke nærmere at udbrede mig om Arnauternes krigerske Egenskaber, men blot sige, at denne Stamme ikke alene er tapper, men ogsaa intelligent. Den har givet Tyrkiet et Dusin Storvizirer, en Sinan-Pascha, som trængte gjennem Yemen og førte Halvmaanebanneret lige til Sumatra, en Kjuprili, der førte Tyrkerhæren for Wiens Porte. Mohammedanere eller Christne er de altid dog Albanesere. De bekæmpe Fanarions Præster og Serbiens Lærere; de har deres store Digter, Girolamo di Rada, to literaire Foreninger, af hvilke den ene udgiver et rumænsk Blad i Bukarest, den anden et italiensk i Catanzaro. I Albanien selv benytter de det tyrkiske Skriftsprog, men de forsøge nu paa at skabe et eget Alfabet, og en ung Mand i Cavalla er ifærd med at lave en Ordbog over det albanesiske Sprog. „Nazione Albanese" fortæller os, at han har samlet 50,000 Ord. Et Nul mer eller mindre betyder jo ikke saa meget.

Dette Blad klager bittert over Berlinerkonferencen, som overlod en stor Del af Nordost-Albanien til Serbien, et vigtigt Stykke af Sydlandet til Grækenland og den albanesiske By Dulcigno til Montenegro. Og den giver „tyrkiske Rænker" Skylden for det triste Resultat! Den har opdaget, at det er af bare Høimodighed, Sultanen har givet Afkald paa disse Landsdele. Men Herregud! Logik og Fornuft mangler aldeles i denne mærkelige Drømmenes Verden, der hedder Balkanhalvøen. Jeg taler nu blot om Journalisterne, hvad Folket angaaer, er det ganske fornuftigt. Da de første Gang opdagede, at man vilde bygge en Jernvei fra Mitrovitza til Üsküb, greb de til Vaaben, forat hindre denne Krænkelse af Fædrelandets Jord; men nu kappes de albanesiske Stormænd om Jernbanekoncessioner ligesaa godt som Europas Deputerede.

Albaneserne hade Slaverne, men først og fremmest afskyer de Grækerne. Det sidste er et fælles Træk hos Balkanhalvøens Folkeslag. Det er ikke mere Tyrken, der er Bussemanden, idetmindste ikke ham alene. I Ljuben Karaveloffs Fortællinger er Skurken og Rænkesmeden den græske Tsjorbadsji; Bulgareren Stoyan, som forelskede sig i en smuk Grækerinde, er Hovedpersonen i en gribende Historie, hvor den hæderlige Mand faaer Afsky for sin ryggesløse Kone og tilsidst dræber hende sammen med hendes Elsker, Diakonen. Tyrken er Repræsentanten

ORIENTERINGS-KORT OVER KONGERIGET GRÆKENLAND

for den absolute Retfærdighed, thi den osmanniske Domstol gjør Hævneren æreløs.

Da den tyrkiske Regering i April 1894 udstedte Berater (Kaldsbreve) til de bulgarske Biskopper i Veles og Nevrokop, fordrede Patriar-

E 'TILSTØDENDE DELE AF DET EUROPÆISKE TYRKI

katet, at Sultanen skulde give de bulgarske Prælater en anden Dragt, og at Khalifen skulde erklære de orthodoxe bulgarske Biskopper for skismatiske.

Sultanen tiltroede sig ikke Autoritet nok til at dømme i en ren og skær kanonisk Uoverensstemmelse hos de Christne. Man gjorde ham saa til Tyran, Patriarken erklærede Kirken i Fare, befalede Helligdommenes Lukning og de orthodoxe Præster ikke at funktionere. Og alt det, fordi Mohammedanernes Overhoved havde negtet at afgjøre et christent Religionsspørgsmaal, at sætte Skismatikerstemplet paa den ene Christen overfor den anden. Er det ikke den omvendte Verden?

Ganske fornylig var det Serbere og Grækere, der sloges om en Kirke i Üsküb. Begge Parter paastod sig i Flertal. Den høie Port greb til en anden Udvei og erklærede, at Majoriteten i Eparkiet var — bulgarsk.

Unyttigt at sige, at denne Afgjørelse har gjort Bulgarerne glædesstraalende. Dr. Stoiloff, Ministerpræsidenten i Sofia, har fundet sig foranlediget til, overfor den samlede Landdag, at udtrykke sin dybe Anerkjendelse for hans keiserlige Majestæt Sultanens aarvaagne Høimodighed, (en kostelig Anerkjendelse, fordi den er saa sjelden); han har udviklet Folkerettens elementære Principer for de Deputerede med de Ord, at Kabinettet i Sofia aldeles ingen Berettigelse havde til at beskjæftige sig med Tyrkiets christne Undersaatter, hverken bulgarske eller andre. Dette er ganske rigtigt og ganske retfærdigt; ogsaa Serbiens, Bulgariens, Grækenlands, Montenegros og Rumæniens Ministre tøve da heller ikke med at gjøre sig til Tolke for Klagerne fra deres „Stammefrænder" i Tyrkiet og give den høie Port venskabelige og velmente Raad. Ulykkeligvis ere disse Raad saa heterogene og Størstedelen for Øieblikket saa modstridende, at det er aldeles umuligt at tage dem tilfølge. Nu, om nogensinde, er der Aarsag til at huske Fortællingen om Møllersønnen, der tog sig for at gjøre hele Verden og sin Fader tilpas.

Man maa nu sige, at de mest snedigt affattede Raad komme fra Sofia. I 1894, da den høie Port havde givet de omtalte Berater til de bulgarske Biskopper i Veles og Nevrokop, gav Stambulow den høie Port det venskabelige Raad at oprette nogle christne makedoniske Regimenter for at udvide sin Militærmagt. Han føiede til, at han i paakommende Tilfælde var rede til at stille den bulgarske Hær under Seraskieratets Overkommando. Det følger af sig selv, at Stambulow blev anklaget for Høiforræderi. Man bebreidede ham høilydt at have villet „føre sit Land tilbage under Osmannernes Aag".

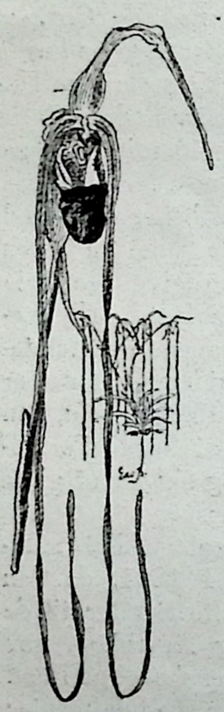
Tyrkerne vare mere klarsynede end Oppositionens Journalister i Sofia. De afsloge det smukke Tilbud, thi de forstod strax, at Stambulow tilsigtede et Coup, at han vilde ind i den tyrkiske Hær for senere at gaa ud af den, dragende de christne makedoniske Regimenter med sig. De forstod, at Stambulow var den Største af alle Panbulgarer.

(Fortsættes).

Armand Sasvári.

Orchidée=Udstillingen

ORCHIDEEN er en af de mærkeligste Planter, der findes paa Kloden, dens Form og Voxemaade, de mest forskjelligste Vilkaar hvorunder den lever, den Pragt den udfolder ved sine Blomster, som optræder i de mest bizarre og vidunderligste Former og Fremtoninger, at de næsten ere umulige at beskrive med Ord, taler tilstrækkelig derfor. Nogle ligne spraglede tropiske Sommerfugle, Andre store glinsende Edderkopper og saadan i en Uendelighed, Nogle ere baadformede, Nogle ligner Træsko eller hænger i lange Tjavser og Laser. Slægten findes saa godt som overalt, svagest repræsenteret i de koldere Egne, mere righoldig og pragtfuld jo længere man kommer mod Syd, indtil den kulminerer ved sine fantastiske Former i de fugtige dampmættede Urskove, hvor den optræder i begge Slægten's Hovedformer: Jord- og Luftorchidéer. I den sidstnævnte Form findes den høit oppe i Urskovens ældgamle Træer, hvorhen Fuglene eller Vinden har ført Frøet. Deroppe lever den kun af den Smule vissent Løv, der i Tidernes Løb formuldet har samlet sig i Grenhjørnerne og paa Træernes knudrede Bark, og ikke mindst af Luftens Fugtighed, som optages af de talrige Luftrødder. Det kunde synes umuligt, at saa pragtfulde Blomster kan udvikles og holde sig ved saa lidt Næring, men Plantens Stængler ere tykke kjødede og har i Blomstringstiden Reservenæring nok til den mest forslugne Blomst. Naar Blomstringstiden er forbi tager Bladudviklingen og Dannelsen af Reservenæring til det næste Kuld Blomster fat. Herhjemme findes som sagt kun faa Orchidéer, men selv disse have de eiendommelige Egenskaber, som charakterisere alle Orchidéer: de besynderlige Blomster. Det er imidlertid alle Jordorchidéer, som med Besvær kan findes i enkelte Moser og paa fugtige Steder, især den plettede Gøgeurt: Orchis maculata; men ofte maa man springe fra Tue til Tue for at faae den lille violette Blomst, hvilket giver et svagt Begreb om hvor møisommeligt og farefuldt et Arbeide det er at samle Orchidéer i Troperne; kun de Indfødte, som ere vante til at svinge sig fra Gren til Gren kan hente Skattene ned, som skal smykke Europæerens Saloner og Drivhuse. Orchidéen er en nyere Blomst, først indført til Europa for ca. 150 Aar siden, det var den saakaldte Vanilleplante, Vanilla planifolia, hvis Frugter leverer det fine Krydderi, senere er det gaaet Slag i Slag med Indførslen, indtil nu da ca. 5000 Arter kjendes, men sikkert findes der endnu flere i de endnu ukjendte Egne af Troperne. Det er særlig England, der har ført an med Orchidé-Kultiveringen, og store have de Summer været, som passionerede Plante-Elskere have offret paa at skaffe de prægtigste Arter, og mangen en dristig Samler har tjent sig en Formue derved, man har endog betalt en enkelt Plante med 300—400 Pund Sterling, heldigvis gaa kun faa saa høit i Pris. I London og forresten overalt i Europa findes mange Handelsgartnere, som udelukkende befatter sig med Orchidéer og et Besøg i deres Drivhuse gjør den livligste Fantasi til Skamme, og man bøier i dybeste Ærefrygt for Naturens Underværker. I Paris' Blomsterbutiker seer man strax, at Orchidéerne indtager en fremragende Plads, ved Præsident Carnot's Begravelse blev der anvendt for over 60,000 Fr. til Orchi-

CYPRIPEDIUM CAUDATUM

CATTLEYA MOSSIÆ

DENDROBIUM MACRANTHUM

déer. De derboende Rigmænd har store Samlinger at fremvise, særlig et Besøg paa Baron Rotschilds Landsted, naar Orchidéerne staa i bedste Flor, betaler sig. Paa den østerrigske Keisers Sommervilla i „Lainzer Thiergarten“, en Mils Vei fra Wien, dekoreres Værelserne udelukkende med Orchidéer fra Schönbrunns Driverier. Kort sagt, overalt i Europa vil Touristen finde righoldige Samlinger omkring i Storbyerne af denne tropiske Pragtblomst.

Herhjemme er den kun lidet kjendt, enkelte Arter har dog fundet Vei til vore Blomsterhandleres Vinduer, og enkelte Privatfolk kan rundt omkring i Landet fremvise mer eller mindre righoldige Samlinger, men det store Publikum kjender dem knapt, ja mange veed neppe nogensinde at have set dem, man kunde spørge hvad er Grunden, ja det er de forholdsvis høie Priser man maa betale for dem, der afskrække Blomsterhandlerne til at forhandle dem. Kvindernes Orchidé-Udstilling, som i disse Dage har været afholdt, har bidraget til at lade det kjøbenhavnske Publikum stifte Bekjendtskab med nogle af de fornemste Arter af Orchidéen, og Samlingen var, naar man tager Hensyn til den tidlige Aarstid, særdeles righoldig, især var der en større Samling af den smukke Cypripedium-Art, en Jordorchidé, hvor det ene Kronblad er omdannet til en tøffelformet Læbe, hvorfor den ogsaa kaldes Venussko; af den maa nævnes C. Lowii, hvoraf hosstaaende Tegning er en Gjengivelse, C. Rotschildianum, som er en særlig smuk Form og en af de mere kostbare, af Andre lagde man Mærke til C. Boxallii med den stærkt glinsende, ligesom lakerede Blomst. Alle Cypripedier ere grønlig brune af Farve, paa faa Undtagelser nær, som C. bellatulum, der har en nydelig lille hvid brunplettet Blomst. Af Dendrobier fandtes der ligeledes mange smukke Former. Dendrobium crassinode med sine nedhængende Stængler, besatte med de deilige rosabrogede hvidgule Blomster, B. superbum, som ogsaa gaaer under Navnet D. macranthum med lyspurpur Blomster, D. Hildebrandi med grønlig-hvide Blomster; den mest kjendte er dog D. nobile, hvis Blomster er hvide med rosa Tegninger. Cattleya Trianei med de rosa violette Blomster, den mest kjendte Orchidé herhjemme, var ogsaa repræsenteret, en

CYPRIPEDIUM LOWII

anden — C. citrina — med stærkt gule Blomster, vakte megen Opmærksomhed. Af Lycaste Skinneri var der et meget smukt Exemplar, hvor Midten af den lysrosa Blomst havde en meget dyb carmin Farve. Af de pragtfulde Odontoglossum var O. Alexandræ, den man lagde strax Mærke til, opkaldt efter Prinsessen af Wales, som efter Sigende er en stor Ynder af den. Den er hvid med enkelte brune Prikker i Midten. O. Edwardii med violette Smaablomster i store Klaser og endelig O. Harryanum med smukke gule brunstribede Blomster. Af Masdevillea fandtes den lille røde M. ignea. Denne Arts Blomster er meget morsomt udrustet med lange Haler, eller Følehorn ligner de snarere; selve Blomsten er flad, og ligner paafaldende et Insekt med lange Følehorn. Af den sommerfugleagtige Phalaenopsis var P. amabilis den, som udmærkede sig ved sin rene hvide Farve. Den fineste af dem Alle var vel Saccolabium bellinum, en ganske lille Orchidé med nydelige smaa Blomster, hvor gult, hvidt og violetpurpur dannede et pragtfuldt Hele.

CHYSIS BRACTESCENS

Det var vel kun faa af den store Orchidé-Slægt, men det var nok til at faae et godt Begreb om den store Variation, den indeholder. Man er sikkert blevet overrasket ved at se de mange besynderlige Former, og dog, hvis man saae alle de forskjellige Orchidéer, der findes, under Et, vilde man maaske knibe sig i Armen og spørge: „Er dette Fantasi eller Virkelighed.“ Hosstaaende Tegning af Cypripedium caudatum viser bedst, hvor vanvittig næsten Blomsten kan være formet. Maatte nu Udstillingen føre til at vi med Tiden kunde faae en aarlig Orchidé-Udstilling med Planterne hentede fra vore egne Drivhuse og ikke som denne Gang fra Udlandet.

Edv. Bentzen.

Olympia

ROMAN I FEM BØGER

AF

R. E. FRANCILLON

(23. Fortsættelse.)

MEDENS Gerald vandrede om i Londons Gader, havde Olympia Fortrædeligheder, mod hvilke hans vare for Intet at regne. Hun var den, der var bleven tilbage.

The Laurels havde aldrig været noget livligt Hus, men nu vilde det falde vanskeligt at finde et mere trist nærmere end Weyport Fængsel. Capitainen gik omkring og lod som han fløitede, medens han grundede over, hvorfor en fredsommelig Mand skulde have saamange Bryderier og Ærgrelser. De tre Frøkener Pender stak Hovederne sammen ligesom forskræmte Kyllinger, forundrede over den besynderlige og uforsvarlige Fordærvelse, der vovede at sætte sig op mod deres Moders Villie. Mrs. Westwood havde foreløbigt lukket sig inde paa sit Værelse, og tilkjendegav derved, at hun var sønderknust. Olympia følte sig knuget under Vægten af en forfærdelig Forbrydelse. Hendes eneste Omgangsfæller skyede hende, hendes Onkel undveg hende frygtsomt, hun var Skyld i Tantens Martyrdom, alt dette bevirkede, at hun, som havde levet alene i hele sit Liv, først nu blev klar over, hvad det vil sige at være alene. Hun havde været Aarsagen, og ikke den uskyldige Aarsag i, at Gerald var bleven forstødt fra Hjemmet og havde maattet opgive den Stilling, han havde valgt af egen Tilbøielighed, og at hele Huset var ulykkeligt. Hun kunde ikke engang skrive til sin vordende Ægtefælle, da selv hun kjendte nok til Verden for at vide, at Adressen „Gerald Westwood, Esq., London eller andetsteds" vilde være lidt for svævende.

Hun havde ikke engang Mod til at bære sine Bekymringer ud i sit gamle grønne Fristed, hvor Træerne og Blomster nu kun vilde skjænde paa hende. „Aa", tænkte hun atter og atter, de hundrede Gange paa Dagen, „gid jeg var en Mand og Gerald en Kvinde!" Det syntes ligesaa unaturligt som beklageligt, at hun, den ledende Aand af de To, skulde være nødsaget til at være den passive Part og sidde roligt og lade ham arbeide for hende. Hun følte sig saa skamfuld derover, at hun ikke kunde se Nogen ind i Øinene, ikke engang Bregnerne og Nelderne, som gjorde hende tilskamme ved at gjøre deres Pligt fuldtud.

En aaben Krig vilde have været langt at foretrække for den trykkende Fred, der herskede ved Middagsbordet den Dag. Ikke engang Suppen afbrød Capitainens stadige Fløiten, og hans Hustru var ikke tilstede forat kalde ham til Orden. Han havde ikke mistet sin Appetit, da han hørte til dem, paa hvem Ubehageligheder have samme Virkning som Bittere; men han havde et saa bedrøveligt Udseende, at Olympia, da de andre Pigebørn være gaaede ind i Dagligstuen, tog Mod til sig og gik hen til ham. Hun vilde sige Noget, der passede til Situationen og udbrød:

„Jeg *er* saa bedrøvet, Onkel John."

„Naturligvis, naturligvis; det er jeg ogsaa, min Kjære. Jeg vilde ikke have havt det for tusinde Pund." Og han flygtede ud af Stuen, uden at give hende Leilighed til at sige et eneste Ord mere.

Da hun laa vaagen om Natten, fattede hun imidlertid en bestemt Beslutning. The Laurels var aabenbart ikke længer noget Sted for hende, hun vilde have sin Onkel til strax at tage til Melmouth og søge den første den bedste Gouvernanteplads til hende, eftersom hendes mere ærgjerrige Plan lod til at være røget i Lyset. Om Morgenen rettede hun altsaa et resolut Angreb paa Capitainen i selve hans Fæstning, Arbeidsværelset, hvor hun traf ham sagte fløitende over en Regnskabsbog, som han hastigt lukkede i og gjemte i en Skuffe, da hun traadte ind.

„Naa, det er Dig?" udbrød han. „Jeg troede, at det igjen var din Tante."

Hun bemærkede, at hans Øine vare rødkantede, som om han ikke havde faaet mere Søvn end hun.

„Jeg vilde gjerne tale med Dig, Onkel John. Du veed, at Tante Car'line mener, at jeg bør sørge for mig selv. Gjør det i Orden, saasnart Du kan, jeg er parat til at tage afsted endnu iaften, om Du vil."

Han saae uroligt, men taknemmeligt paa hende. „Det er maaske det Bedste. Jeg vil tale med din Tante —"

„Nei — gjør det ikke; eller siig ialtfald ikke, at Ideen kommer fra mig. Hun vil tro, at jeg har isinde at gjøre et eller andet Galt. Gjør det paa egen Haand, uden at spørge Tante Car'line. Naar vil Du tage til Melmouth?"

Hun burde have vidst, at hun ligesaa godt kunde have bedt ham om at flyve til Maanen som at kjøre til Melmouth uden at spørge Tante Car'line.

„Ja, ja, min Kjære; der er jo Tid nok, Tid nok, seer Du. Men din Tante maa vide det, seer Du. Du skal bare opgive at tænke paa Gerald, saa er Du en god Pige. Ved Jupiter, I veed ikke, hvad I gjøre, Du og han. Det er — det er forfærdeligt. Jeg veed godt, det er ikke din Feil, min Kjære. Det er min; men hvordan Pokker kunde jeg ogsaa vide?"

„Din Feil? Hvordan din Feil, Onkel John?"

„Ligemeget, min Kjære." Og han begyndte at fløite igjen.

„Men hvis Du blot vilde sige mig Grunden, saa maaske —"

„Hold din Mund! Nei, det mener jeg ikke; men naar En seer et Fængsel paa den ene Side,

og paa den anden — Gud hjælpe mig, jeg gaaer fra Forstanden, og det er intet Under. Har Du aldrig havt Lyst til at tage Ildrageren og slaa Hjerneskallen itu paa et Menneske? Hvis Du ikke har det, saa har jeg. Nei, min Kjære, Du skal ikke se saa forskrækket ud; jeg mener ikke din."

„Et Fængsel, Onkel John? Seer Du et Fængsel?"

„Vorherre bevares, nei. Har jeg sagt, at jeg saae et Fængsel? Naturligvis — jeg mente — naa, man kan jo se Weyport fra Klitterne. Saa, gaa nu; jeg har travlt."

„Har Du — har Du hørt fra Gerald?"

„Ikke et Ord."

„Og Du *vil* se om en Plads til mig? Det er mig ganske ligegyldigt hvilken."

„Det er godt, min Kjære. Der er jo Tid nok. Vi maa ikke skynde paa din stakkels Tante. Hun er helt snavs. Hun har ikke havt Søvn i sine Øine sidste Nat, og det har jeg ikke heller."

„Tilgiv mig, Onkel John."

„Det er godt, min Kjære, det er blot en fordømt Historie, det er det Hele. Naa, hvad er der nu løs?" spurgte han uroligt, da Tjeneren kom ind med et Visitkort paa en Sølvbakke. „Hvad Pokker skal jeg nu gjøre? Se her, min Kjære. Og din Tante ligger i Sengen, og jeg er i min gamle Jakke! Hvor er Carry, Julia og Molly? I Skole? Gid Pokker havde Skolen! Jeg kan ikke tage imod ham, det en given Ting. Hvad skal vi nu gjøre?"

„Men hvem er det, Onkel John?"

„Gud fri mig, se her — Jarlen af Wendale."

„Kunde vi ikke sige, at der Ingen var hjemme?"

„Det er sandt; Tak skal Du have, min Kjære. Siig, at jeg er gaaet ud, William. Eller siig Du det, min Kjære. Han kommer maaske i Forretninger, og hvis det er meget vigtigt, kan Du jo lade mig det vide paa en eller anden Maade, saa skal jeg sørge for at komme. Vil Du det, min Kjære? Du gjør mig en stor Tjeneste, gjør Du."

Olympia var sandelig ikke oplagt til at tage imod Jarlen, men Bevidstheden om at have forsyndet sig i det Store, forpligtede hende til at være yderst føielig i det Smaa. Hun begav sig langsomt paa Vei til Dagligstuen, uden saameget som at kaste et Blik i et Speil. Maaske vilde Mrs. Westwood ikke have været slet saa daarlig, dersom hun havde vidst, hvem der nu ganske alene skulde tage imod Jarlen.

Lord Wendale havde denne Morgen Held med sig. I Betragtning af den store Familie i The Laurels, kunde han neppe have ventet ikke at træffe Andre hjemme end Olympia. Han havde forberedt sig paa en vanskelig Legen Skjul med Mrs. Westwood, og at have fundet Veien saa aaben, kunde betragtes som et heldigt Omen.

Olympia rødmede og neiede; Jarlen bukkede smilende. Han var allerede i sit Es.

„Jeg beklager", begyndte han mindre af Hensyn til Sandheden end for en Høfligheds Skyld, „at Mrs. Westwood ikke er rask. Jeg haaber, at Skylden ikke er min — Ballets mener jeg?"

„Paa ingen Maade. Jeg er kjed af, at de Allesammen er gaaet ud — min Onkel og de Andre; men han bad mig om at sige, at hvis det var en Forretningssag —"

Han smilede: hun var aabenbart ingen Mester i den Kunst at sige høflige Løgne.

„En Forretningssag? Nei, jeg vilde blot se herind paa Veien, og", vedblev han, „spørge Dem, naar De vilde komme og se mine Malerier. Jeg bliver her ikke længe, og jeg maa selv vise Dem om. Naar vil De komme?"

„Det veed jeg ikke. Det maa De aftale med Tante Car'line og de Andre. Jeg reiser ogsaa snart — maaske allerede imorgen."

„De — reiser — imorgen?"

„Det haaber jeg."

„Det er virkelig Deres Mening?"

„Ja. Aa", begyndte hun, mere livligt, idet hun pludselig kom i Tanker om, at en Samtale med en stor Mand som Lord Wendale var en Leilighed, der ikke maatte forsømmes, „maaske De kan sige mig Noget, jeg gjerne vil vide. Det er bestemt, at jeg skal være Gouvernante, men —"

„Hvad behager, *De* Gouvernante?" spurgte han, idet han saae paa Ansigtet og Skikkelsen, som han ikke kunde forbinde med nogen Stilling lavere end en Throne. „Det er da ikke Deres Alvor, Miss Westwood?"

„Jo, det er. Hvorfor ikke?"

„Fordi — fordi De ikke ligner en Gouvernante?"

„Hvordan seer de da ud?"

„Saa maatte De skjule Deres store Øine bag blaa Briller, slaaes med dumme Børn — den Tanke er gyselig. De mener da ikke, at De er nødt til at arbeide for deres Ophold?"

„Hvorfor skulde jeg gaa med blaa Briller? Og hvorfor skulde jeg ikke arbeide? Men rigtignok vilde jeg foretrække noget Bedre end det, hvis det lod sig gjøre. Jeg vilde gjerne være Maler, blot jeg vidste, hvordan jeg skal bære mig ad."

Lord Wendale huskede paa Forsyths Idyl. Det var altsaa sandt, angaaende hendes Fætter, Midshipman'en, og han følte baade Harme og Misundelse mod den unge Mand, paa hvem denne unge Pige havde kastet sin Tilbøielighed. Men han kunde ikke tro, at hun havde skjænket ham sit Hjerte. Var han, Lord Wendale, ikke i Nærheden? Men Existensen af en Rival var mere end nok til at lægge Ved til Ilden. Han havde altfor længe været vant til, at Alt skulde gaa efter hans Hoved, og efter Alt, hvad han havde sagt til Forsyth, var det for ham ligesaa meget et Ønske som en Æressag at seire. Han vilde ikke finde sig i at blive overtrumfet af en Midshipman. Hvis Kjærlighed paa første Blik er

usædvanlig, er Tilbøielighed paa første Blik, eller endogsaa forinden, nok til at erstatte den; og, som Forsyth havde bemærket, var Jarlen et af disse lykkeligt anlagte Mennesker, der kan finde ophøiede Motiver for Alt, hvad de have Tilbøielighed til at gjøre. Der gives ikke større Slaver af deres Lidenskab end Selv-Analytikerne; og en Mesalliance med hele dens Romantik kunde ikke Andet end tiltale En, der var stolt af at forbause Verden med sine Fremskridtsideer. Han, der havde udkaaret en interessant Forbryder til sin Hjertensven, vilde sagtens ogsaa kunne vælge en interessant Gouvernante til sin Hustru.

„Jeg veed ikke, hvordan jeg skal bære mig ad", havde Olympia sagt, kun lidet anende, hvad der foregik bag de Øine, der betragtede hende saa nøie. Det var neppe hendes Skyld, at hendes egne Øine, ligesom Olympia den Førstes, havde for Skik at sige en hel Del mere end hun vidste af.

„Det troer jeg nok! Hvordan i Alverden skulde en ung Pige som Dem vide, hvordan man bryder sig Vei i Livet? Tænk ikke paa det. Kvinder af deres Art opfylder deres Livsopgave ved at være smukke og indtagende og kun det; ved at inspirere Andre til at udrette noget Stort."

Hun gjorde store Øine. Det var en ny Opfattelse af Livet, og dens Anvendelse paa hende forbausede hende ikke lidt. Saa var hun altsaa virkelig smuk. Hun havde i den senere Tid nok havt en Anelse derom: og, naar det udtaltes af en Autoritet som Lord Wendale, maatte det være sandt. Hun rødmede af Stolthed, og det var ikke af falsk Beskedenhed, at hun ikke vidste, hvad hun skulde svare.

„Veed De, at De er den smukkeste Kvinde, jeg nogensinde har seet?" spurgte Lord Wendale varmt, idet han tænkte at have berørt hendes svage Side — maaske tog han heller ikke helt feil heri. Var hun ikke den samme Olympia, som i sin Tid havde stjaalet Fløde for at blive smuk? „Og endnu mere, siden jeg saae Dem — siden vi talte sammen foran Billedet fra Deres Barndom — forekommer det mig, som om jeg havde kjendt Dem i hele mit Liv. Ah, man tager aldrig feil af den medfødte Sympathi mellem to Sjæle." Hun havde aldrig hørt en saadan Tale før, skjøndt hun tidt havde læst derom, og den gjorde sin Virkning. Hvor kunde hun Andet end taknemmeligt slaa Øinene op og slaa dem ned igjen, paa en Maade, der kun tillod een Fortolkning. Blegheden havde forladt hendes Kinder, og hun var endnu smukkere end paa Beckfield; og Lord Wendales Tilbøielighed voxede til Kjærlighed.

Han kom nærmere. Hans Frieri gik noget hurtigt, naar man seer hen til, at det først var anden Gang, han talte med hende; men hvorfor skulde han tøve, naar hun lod til ikke at være utilbøielig, og naar han havde taget sin Beslutning? Han følte allerede, at der mellem ham og hende kun laa en Skranke af et uudtalt Ord, som det ikke vilde tage lang Tid at sige.

Hvert Minut, der gik, overbeviste Lord Wendale mere og mere om, at hun vilde blive en Grevinde, som en Jarl Cophetua ikke behøvede at skamme sig over; og mere tydeligt end den anden Lord Wendale havde sagt det til den anden Olympia udtalte han Ordet.

„Naar jeg sagde Sympathi," sagde han i en dæmpet Tone, „mente jeg noget langt mere end Sympathi. Kan De forstaa, hvad jeg mener? Jeg er sikker paa at De gjør det."

„Sympathi," sagde Olympia, selvfølgelig dybt interesseret i en Samtale, der syntes at svæve høit over The Laurels, „er meget vidunderlig. Men ligesom de fleste Ting, jeg har læst om — den kommer aldrig til Gressford."

„Hvor kunde en ung Pige som De vente at finde Sligt i et Hul som dette, hvor alle Mennesker ere Kjødhoveder og Bønder. De er en af de Naturer, som maa vente at gaa igjennem Livet uden Sympathi, medmindre Tilfældet fører Dem sammen med den ene Mand, der er født til instinctmæssig at forstaa alle Deres Tanker og Følelser. Jeg tvivlede ligeledes om nogensinde at finde En, der kunde sympathisere med mig, indtil jeg mødte Dem. Vi interesserer os for de samme Ting, vi har samme Smag, samme Anskuelser, samme Følelser, — uden hinanden staa vi alene i Verden."

Forskjellen mellem en Jarl af Wendales Ensomhed og en Olympia Westwoods Ensomhed var hende ikke paafaldende — hendes Kinder blussede og hendes Øine lyste af Stolthed og Glæde.

„Er det sandt? Har jeg fundet en Ven — en virkelig Ven?"

„En Ven! Naar to Mennesker som os have opdaget, at de ere Venner — at de ere skabte for hinanden — det er ikke Venskab — det er Kjærlighed, Olympia!"

Et Øieblik stod hun forbauset, uden at have læst den store Cyrus, havde hun et Begreb om, af Kjærlighed følger en bestemt Regel og at, selv om den ogsaa er bleven til ved første Blik, fordrer Tilstaaelsen af den dog nogen Tøven.

„De burde ikke blive overrasket over, at jeg siger Dem det saa pludseligt. Se — nu er det sagt. Intet er pludseligt, naar der er Sympathi tilstede. Vi have kjendt hinanden, inden vi blev fødte. Men, for Himlens Skyld svar mig — svar mig strax: vi To behøver ikke at vente."

Hvad kunde hun gjøre eller sige? Naturligvis stod der, som sædvanligt, tre Veie aabne for hende. Hun kunde have besvaret sit andet Ægteskabstilbud ved at sige: „Jeg er Dem meget forbunden, men jeg er forlovet." Eller hun kunde, mere kløgtigt, strax have sagt „Ja", i Betragtning af, at Gerald ikke var Andet end Gerald, medens Jarlen var en Jarl. Eller hun kunde have

henvist sin fornemme Beiler til Capitainen. Men at vælge en af disse Veie fordrede Aandsnærværelse: og det gik med hendes Reflectionsevne som med Lord Wendales Kammertjener — han var altid ved Haanden, undtagen naar man havde Brug for ham.

Han tydede naturligvis hendes tause Forlegenhed paa den Maade, der passede ham bedst, og tænkte ikke paa, at En, der saa let kunde skifte Elskere med et Øiebliks Varsel, ikke var værd at vinde. Hun lod ham tage hendes Haand, knap vidende at hun gjorde det, saa optaget var hun af den meget prosaiske Anstrengelse for at finde Noget at sige. At den største Mand i hendes Verden skulde sige til hende, Olympia, at han elskede hende, tredie Gang han saae hende — anden Gang han talte med hende! Var hun vaagen, eller drømte hun? Som sædvanligt, kom hendes Ord først, selv inden hun havde faaet Tid til at klare sine Tanker.

„Er det Deres Mening, at De vil gifte Dem med mig? Aa, hvad *vilde* Tante Car'line sige?"

„Dersom De vil have mig, Olympia." Det sagde han, men hans Tone mente: „Jeg agter at gjøre Dem den Ære."

Et herligt Syn viste sig for hende.

At hun saa pludseligt skulde forvandles fra den fattige Slægtning til Fruen paa Beckfield — til Grevinde — til en saadan Jarls Hustru! Det var overvældende, og hendes Ærgjerrighed snappede efter Maddingen, ligesom en Fisk efter en Flue. Hun med Tante Car'line for sine Fødder, det vilde være et ikke mindre prægtigt Syn! Hun vilde naadigt tilgive sin Tante; en saadan Triumf vilde være en fuldkommen tilstrækkelig Hævn. Og hvilken fornem Dame hun vilde blive; hun saae sig øieblikkeligt i samme Stilling som alle de fornemme Damer, hun havde læst om, hun saae sig præsiderende ved Tourneringer, forsvarende Slotte, omgiven af et Hof, optrædende ganske som alle hendes Heltinder, baade i gamle Dage og i Nutiden. Alle Skolebørn i Beckfield skulde have en Festdag — Kirken skulde have et nyt Orgel — og Gerald — —.

Der styrtede hele Herligheden sammen.

Hun drog Haanden til sig og hang skamfuld med Hovedet. Der var een Ting, hendes Heltinder aldrig havde gjort og aldrig kunde gjøre. De kunde ikke svigte en fattig Mand, selv om det gjaldt et Keiserdømme. Hun huskede paa, hvad Gerald havde opgivet for hendes Skyld — sit Hjem tilsøes og tillands, sin Fader og Moder — Altsammen for hendes Skyld; og her stod hun og hørte paa en anden Beilers Ord, inden han havde været borte i to Dage.

Hvorfor dømmer man Mænd eller Kvinder saa strengt for Mangel paa Troskab, naar det undertiden er saa forfærdelig vanskeligt at være tro? Jarlen var en Mand, som hun ikke kunde hade, som hun let kunde tro at hun elskede, og som tilbød hende Opfyldelsen af alle hendes Sjæls Ønsker: og alt dette ventede man at hun skulde give Afkald paa af Hensyn til en Forbindelse, som Alle fordømte. Havde hun været en Selv-Analytiker som Lord Wendale, kunde hun med Lethed have fundet hundrede gode Grunde til at bryde sit Ord. Gerald vilde være en meget daarlig Helt, hvis han søgte at fastholde en Forbindelse, der vilde forhindre et saadant Ægteskab. Han var altfor ung til at hans Hjerte skulde briste derved. Han var for det Første Fætter — det vil sige, hun kunde, hvis hun vilde, anse det for urigtigt at gifte sig med ham. Den venlige Sympathi, Lord Wendale talte om, har ypperlige Rettigheder. Hun kunde gjøre Gerald mere Godt som hans Beskytterinde end som hans Hustru. Freden vilde blive gjenoprettet i The Laurels. Sognet, Grevskabet, Kongeriget, Verden var vel tjent med saadan en Grevinde, som hun vilde blive. Lord Wendales Lykke maatte man ogsaa tænke paa. Men, hun var ingen fornuftig Pige.

„Aa, hvad kan jeg gjøre? hvad kan jeg sige?" spurgte hun, idet der lige begyndte at vise sig Taarer i hendes Øine, fordi hendes prægtige Slot var styrtet sammen. „Jeg er saa bedrøvet! Aa, Lord Wendale, hvis De blot vidste — jeg vilde sandelig gjerne gifte mig med Dem, hvis jeg kunde, men jeg kan ikke."

„Hvad behager!" udbrød han med en Forbauselse, mod hvilken hendes ikke betød noget. „Jeg be'er Dem, spil ikke Komedie med mig — jeg ønsker, at De skal sige *Ja* og med det Samme!"

„Det vilde jeg saa gjerne. Men det lader sig ikke gjøre. Jeg vilde ønske, at De aldrig havde seet mig, hvis De virkelig bryder Dem om mig."

„Olympia! De veed ikke, hvad De siger. Har jeg overrasket Dem. Ønsker De en Dags Betænkningstid?"

„Nei, det er ikke det. Hvis De kom igjen om et Aar, vilde jeg svare ganske det Samme."

Han talte ikke sin Sag — han tænkte paa Midshipman'en og rynkede Panden.

„Der er kun en eneste Ting, der kan faae Dem til at drømme om at sige *Nei*," sagde han. „Og det er Noget, der ikke maa virke forstyrrende. Nei, lad mig tale ud", sagde denne flydende og sammenhængende unge Mand, der ikke vilde opgive den Vane at fuldende sine Sætninger, selv naar Lidenskaben havde faaet Overhaand. „Jeg har hørt Noget — og jeg siger Dem ligestrax, at jeg ikke tillader Nogen, hvem det end maa være, at overtale Dem til at kaste Dem hen."

„De mener Gerald?" spurgte hun og begyndte at føle sig bange for en Elsker der, i Modsætning til alle hendes Mønstre, lod til at bede hende kaste sig for hans Fødder istedetfor at kaste sig for hendes.

„Gerald — naa, er det Fyrens Navn? Saa antager jeg, at jeg mener Gerald. Det kan da ikke

være Deres Mening, at offre Dem og mig for en Dreng?"

Hun havde gjort store Øine før, men nu bleve de endnu større.

„Hvis De siger, at det er Deres Mening", vedblev han, medens han gik hastigt frem og tilbage, „siger jeg, at det kan det ikke være. Der kan have været en Børneforelskelse — det er saa almindeligt; man kan ikke vente, at Ens Hustru aldrig har havt lidt Flirt. Men at det er mere, kan jeg ikke tro. Saadanne Vildfarelser begaaes hver Dag, indtil den Rette kommer. Jeg vil knæle for Deres Fod, hvis De ønsker det; men jeg gaaer ikke herfra, før De har sagt *Ja*, før De har adlydt deres eget Hjerte."

Hvis han havde været i Besiddelse af Tante Car'lines Erfaringer, vilde han have bemærket et Blink i hendes Øie, som allerede havde bragt de opsamlede Taarer til at forsvinde. Han tog meget feil af den blide Olympia, naar han troede, at det var den rette Maade til at bevæge hende til at modtage selv en Dronnings Krone. Han saae imidlertid kun Rødmen og Tausheden og rettede et nyt Angreb paa hendes forræderiske Ro.

„Nei, jeg gaaer ikke, om jeg saa skal blive her et helt Aar. Hvem er Deres Fætter, at han skulde skille os ad? Jeg saae ham paa Beckfield, hvis det var den unge Mand, der ikke vidste, hvor han skulde gjøre af sine Hænder og sin Skinsyge. Han bestemt for Dem! Han vilde aldrig være istand til at forstaa Dem, eller den mindste Stump af Dem, ikke i hundrede Aar. Jeg antager næsten, at selv Ordet ‚Kunst' er Græsk for ham. Deres Ægtefælle maa have en Aand, der hæver sig over Tjære og Trosser. Tænk paa, hvad vi kunde udrette i Forening — hvad vi kunde gjøre for Kunsten — for vore Medmennesker — for alt det Store, som giver Livet Værd —"

„Ja! Jeg skal giftes med Gerald; og naar De hører det, vil De maaske ikke tale ringeagtende om ham i min Nærværelse", udbrød hun, idet hun i et Nu mistede al sin Forlegenhed. „Jeg vil ikke være falsk; og jo ringere Tanker man har om ham, desto stærkere føler jeg mig knyttet til ham. Jeg har aldrig havt Andre end ham, og nu har han ingen Andre end mig. Men der er sandelig ikke megen Sympathi imellem os, naar De taler ilde om et ungt Menneske, fordi han er fattig, og troer, at jeg vil staa og høre paa det."

Han var ikke alene skinsyg, men hendes Optræden nu viste ham, at hun var mere attraaværdig, end han havde tænkt; og han var nærved at skamme sig for sig selv, fordi han havde taget saa grundigt feil. Selv nu kunde han ikke tro, at hendes Indignation kom af Kjærlighed til Gerald: hun vilde udentvivl være traadt ligesaa tappert i Skranken for enhver Fraværende, tænkte han. „Tilgiv mig!" sagde han ivrigt. „Jeg kjender ikke Deres Fætter — men naar en Mand elsker, som jeg gjør det, kan han ikke vælge og vrage sine Ord. Jeg forstaaer Dem godt — De ansaae Dem for bunden til denne — denne — unge Mand. Jeg agter Dem: tro i een Ting, tro i Alt. Men jeg giver ikke fortabt. Jeg tillader ikke dette Offer. Tænk paa — naar De ønsker Deres Fætter alt Godt, tænk saa paa, hvor langt bedre det vil være for ham at have en Jarl af Wendales Indflydelse i Ryggen end at være lænket til en Hustru — han skal faae et Skib, naar han har tjent længe nok — han ender med at blive Admiral. Tænk paa, hvad han vil miste, hvis De holder ham bunden — tænk, hvad han vil opnaae ved at De bryder et Baand, som kun Deres tankeløse Løfte knytter Dem til — som Deres Hjerte for længesiden har brudt."

„Hvad — De vil have Gerald til at sælge mig? Jeg vil gjøre Alt for den stakkels Dreng, men han maatte hellere sulte ihjel end gjøre Noget, som var lumpent."

„Olympia!" sagde han ærgerlig, „De maa være gal — troer De, at En af mit Navn, en Calmont, vilde foreslaa noget Lumpent — vilde forlange af en Anden, hvad der vilde vanære ham selv? Hvad jeg foreslaaer, kan aldrig være lumpent. Naa, hvis De foretrækker at ødelægge Gerald, at knuse Deres eget Hjerte, at gjøre tre Mennesker ulykkelige for hele Livet, Altsammen for en taabelig Betænkelighed — jeg vil give Dem fem Minuters Betænkningstid, og hvis De siger *Nei*, saa —."

„Hvad vil der da ske, hvis jeg siger *Nei!*"

Et saadant Forslag lød som en Trudsel, og han saae, at hun opfattede det saaledes.

„Jeg mener, at jeg ikke spørger to Gange —"

„Og jeg mener, at jeg ikke siger *Nei*, naar jeg mener *Ja* — det er det Hele. Jeg har lovet at være Gerald tro, og jeg vil være ham tro. Naar jeg ikke vil give efter for Tante Car'line, er det ikke sandsynligt, at jeg vil give efter for Dem. Jeg beklager, hvis De holder af mig, men jeg troer ikke, at det vil blive af lang Varighed. Og hvad mig angaaer, er det ligesaa let at sige *Nei* som at sige Abc."

Det havde ikke været sandt — men nu var det sandt. Hun var mere stolt af at have afslaaet en Krone for Troskabs Skyld, end hvis hun var bleven kronet som Dronning i Nærværelse af en hel Legion Tante Car'liner.

Hvad Lord Wendale angaaer, kunde han neppe endnu tænke sig, at det var en virkelig ung Pige, der ikke alene havde givet ham en Kurv men havde gjort det næsten med Ringeagt. Ikke alene Kjærlighed men Forfængelighed havde modtaget et frygteligt Saar.

„De vil fortryde det", sagde han i en Tone, der syntes at mene: „og jeg skal nok sørge for det."

Hun svarede ikke, thi hun havde ikke mere at sige. Lord Wendale havde modtaget hendes Svar — hvorfor tog han det ikke og gik? Den selvbevidste unge Mand stod foran den unge Pige, som om det var ham, der ikke vidste, hvad han skulde sige eller gjøre — om han skulde blive eller gaa. Det var utænkeligt, at han havde faaet en Kurv, og dog følte han, at selv om han ogsaa stod her i tusinde Aar, vilde han kun faae tusinde *Nei* for alle sine Kvaler.

Til Lettelse for dem Begge traadte Mrs. Westwood huldsalig ind i Stuen. Hun var bleven jaget ud af sit Skjul ved den Efterretning, at Capitainen havde været saa gyselig dum at arrangere en virkelig *tête-à-tête* mellem Olympia og Jarlen, og hun var ilet ind paa Skuepladsen.

Lord Wendale satte strax et smilende Ansigt op, men Olympia gjorde intet Forsøg paa at gjenvinde sin tabte Livlighed. Mrs. Westwood maatte have været blind, hvis hun ikke havde seet, at der var foregaaet noget Usædvanligt blandt Musene, medens Katten var borte.

(Fortsættes.)

Tydske Ølkrus-Mærker

ØLKRUS
MED CAPRIVI SOM MÆRKE

Alle Veie i Tydskland føre til München, hvorfra Øllet kommer, og alle Veie i München føre til „Löwenbräu Keller", hvor man faaer et Mærke paa sit Ølkrus. Denne Kjælder er meget bekjendt og søgt, om end neppe saa berømt som Hof-Bryghuset, hvor den bayerske Geistligheds særlige Bryg udskjænkes i skummende Kvart- eller Halvpottemaal til Folkets brede Lag. Men „Löwenbräu Keller" er den mest eiendommelige. Den bestaaer af en vældig Hal, der er prydet med stedsegrøn Plantevæxt og forsynet med en Mængde Smaaborde og Stole, hvor Gjæsterne sidde ved deres Øl i munter Samtale. Der hersker altid en god Tone. Den største Del af de mange Gjæster gjør et solidt, velhavende Indtryk. Og saa er der, som sagt, Mærkerne paa Ølkrusene. Det er det originaleste ved det Hele.

BISMARCK

Et saadant Mærke er simpelthen en ca. fire Tommer stor Dukke, strikket af Uldgarn og fastgjort paa en lille Metalknap øverst paa Krusets Hank. Gjæsterne anbringe selv deres respektive Mærke paa deres Krus, saa at de kan være sikkre paa at faae det samme Krus igjen, naar det har været ude for at blive fyldt paany. Og Krusene fyldes og tømmes flittigt i „Löwenbräu Keller" i München.

Der existerer selvfølgeligt en stor Mængde forskjellige Mærker. De er næsten allesammen Karikaturer af bekjendte Personer, der i Øieblikket er aktuelle, hvad enten det nu er Folk, som den hele Verden taler om, eller blot lokalt bekjendte Mennesker. Trods Karikeringen har imidlertid alle Dukkerne en slaaende Lighed med Originalerne.

Af de mange Figurer, blandt hvilke findes baade Keiser Wilhelm, Czar Nicolai og Shahen af Persien, Politikere som Caprivi, Ahlwardt, Windthorst og Eugen Richter samt stedligt kjendte Mennesker som en smuk Opvartningsjomfru fra Omegnen, har vi valgt at gjengive tre. Først og fremmest Bismarck. Læg Mærke til, hvor fortræffeligt Ansigtets Charakter er truffet og

LIEUTENANT BRUSEWITZ

Kroppens Form holdt nøie til Originalens. At endvidere de uundgaaelige tre historiske Haar findes paa Skaldepanden, er jo selvfølgeligt. Betragt dernæst Lieutenant von Brusewitz! Hans Navn var fornylig paa Alles Læber. Han havde i en Duel dræbt en civil Borger. Hr. Brusewitz er sikkert noget af en militair Bølle, og man mener, at hans Modstand var uden Skyld i det Sammenstød, der for ham endte saa trist. Den offentlige Mening kom ogsaa kraftigt til Orde imod Lieutenanten og fordrede ham straffet, men endnu er der ingen Dom falden. Man vil da forstaa, at Lieutenanten fremstilles i en udfordrende Stilling med et bistert Blik og med Mustachen struttende vildt og vredt ud til Siderne. Endelig præsenterer vi Pater Kneipp, der for Tiden er en af de hyppigst karikerede Mænd i Tydskland. Han hedder aldrig andet end „Fatter Kneipp!“ Som en Hentydning til hans Theori om, at alle nervesvage Mennesker kan kureres ved en Tidlang at promenere med bare Fødder i Morgenduggen, bærer han selv Morgenslobrok, har bare Fødder og er forsynet med en Vandkande. Man vil heraf kunne forstaa, at Ølkrus-Mærkerne i den gamle Münchner-Kjælder give Anledning til mangen lystig Skjemt. Opfindsomhed i Valg af Mærke, tilligemed dettes bedst mulige karikerede Lighed med Originalen er derfor Gjæsternes Bestræbelser. Hver ny vellykket Figur tjener i flere Dage til fælles Morskab.

PATER KNEIPP

CYCLENDE DAME

Modebrev

Se, nu er det Foraar og Knopperne springe ud,
Fugle bygge Rede og Skoven den staaer Brud.
Alt, hvad af Liv der veed
Drømmer om Kjærlighed!

Ja, nu har vi snart den forunderlige Tid, der kaldes Foraar! Efter Vinterens Kulde og Sne nyder man den fugtig bløde Luft, der nok gjør Lemmerne matte og trætte, men til Gjengjeld stimulerer Aanden og Tankerne, saa man synes, at man kan udrette det Utrolige. Og saa kommer Drømme, thi Foraaret er Drømmenes Tid. Alt dette Anelsesfulde og Ufærdige i Naturen, som lige staaer paa Spring til at udvikles og udfoldes, har en sær Virkning paa Menneskers Nerver. Den samme Ting gjentages hvert Aar, og dog synes den altid ny; de samme Længsler og Drømme komme igjen, og selv om man blev skuffet forrige Aar, saa tænker man: „Dette Foraar vil blive anderledes.“ Deilige Fantasi! Uden Dig vilde Livet være tørt og kjedeligt. Men for Kvindernes Vedkommende tør jeg nok sige, at Foraaret ogsaa har et meget jordisk og praktisk Krav. De seer paa de brogede Blomster, der dufte i Solen og de tænke: Hvilken Dragt skal jeg iføre mig for at blive saa nydelig som mulig?“ Butiksdøre aabnes og lukkes for geskæftige unge Damer, og Dameskræderinden slider baade Dag og Nat for at kunne opfylde alle sine Løfter. Men gaaer man ned ad Asfalten, kan man se Klynger af Fruer og Frøkener, der staa udenfor de pyntede Butiksvinduer og ikke veed, hvad de skal vælge, og til disse, der endnu ikke har bestemt sig, vil jeg gjerne give et lille Vink om hvad en Dame, comme il faut, bør bære i Foraaret 1897.

Til Promenadebrug egner fint Klæde sig bedst. Nederdelen skal være saa kort, at den ikke berører Jorden, og dens Vidde maa ikke overstige 6 eller 6½ Alen. Bagbredden samles i dybe Læg. Til denne Nederdel bæres en tailormade Trøie med Reyers, og indenfor en rynket eller læget Vest, som kan varieres i det Uendelige. To Farver vil regere dette Foraar, Purpurfarvet og Grønt, men heldigvis faae vi saa mange Schatteringer og Afskygninger, at der vil blive Noget for enhver Smag. Boleros synes, hvis jeg maa

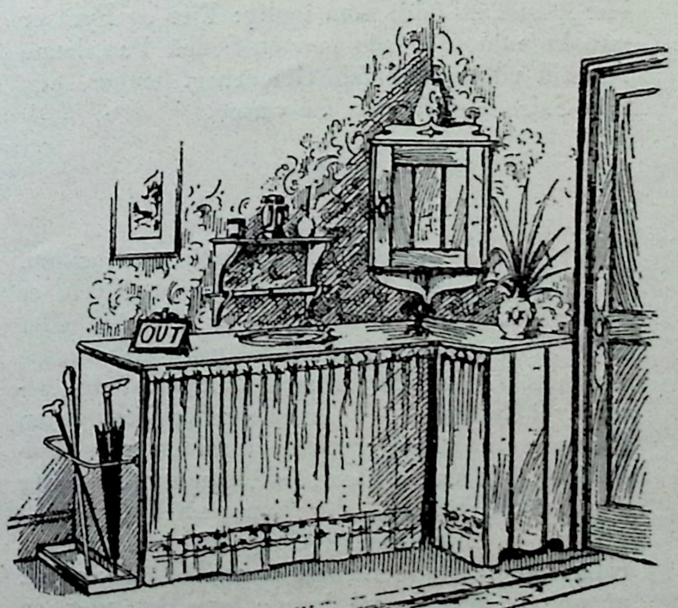
MODEDAME MED HUND

tillade mig en Paradox, at have et langt Liv, kun skal Ryggen nu være stram og fastsluttende, og Forstykkerne alene løse og aabentstaaende. En nydelig Pynt, som vil blive brugt meget, er Skjærf, der slynges om Livet og ender bagtil i lange nedhængende Ender besatte med Frynser, eller de knyttes paa Siden. Istedetfor Sløifen kan man ogsaa stikke Enderne af Skjærfet gjennem et Spænde paa venstre Side af Livet, hvilket er af en nydelig og gratieus Virkning. Ærmerne blive stadigt strammere og Puffene mindre. Istedetfor det korte Puf, kan Ærmet besættes med to eller tre korte Garneringer eller Strimler, enten forarbeidede af samme Stof som Kjolen eller af Silke og Fløiel.

Cashmir, det Stof, som vore Mødre elskede paa Grund af dets Blødhed og ladylike Udseende og som i flere Aar har været ude af Mode, er igjen en vogue, men længere hen paa Saisonen, naar Varmen indtræffer, vil det blive afløst af Grenadine, Muslin, Gaze og Kniplingsstof, der egner sig udmærket til de draperede Nederdele, thi en Nederdel, der ikke netop hører til en tailormade Dragt, skal være besat med Rucher, flere Rækker Silkebaand, Broderi eller Possementarbeide. Overtrøierne skal være ganske korte og helst af samme Farve som Spaserekjolen. Nogle Fløiels Blusejakets har lige vist sig i Horisonten. De ere stramme i Ryggen, Forstykkerne løse og Ærmerne de saakaldte Biskopærmer. De hægtes paa venstre Side, langs hvilken er syet Silkesløifer. Et Belte om Livet fuldender denne fixe Trøie.

„Jeg bærer min Hat, som jeg vil“, er en Verselinie, som man meget ofte hører, og Damerne kan iaar tilføie: „Og jeg pynter den, som jeg vil“, thi større Variation paa Hattepyntens Omraade end nu, vil det være vanskeligt at opvise. Det er blot et Par Aar siden, at Hattene i Marts og April, ja, selv i Mai, holdtes i mørke, douce Toner, men nu straale de i alle Regnbuens Farver og er pyntede med kulørt Fløiel, Chiffon, og fremfor Alt, mange Blomster. Men netop fordi Udvalget er saa mangfoldigt, gjelder det om at være forsigtig og diskret i sit Valg. Jeg har seet Hatte, der vilde faae et nogenlunde ærekjært Fastelavnsris til skamfuldt at trække sig tilbage i Skyggen, saa fantastisk og spraglet var Pynten. Ved Valget af Hattepynt maa man passe nøie paa, at Farverne staa godt sammen. Violer benyttes meget og tager sig allerkjæreste ud blandet med Sort, en anden Schattering Lilla eller en blød grøn Farve. Hatteskyggerne skal være mellemstore, Pullene høie og bløde. En høirød Hat, pyntet med Valmuer, er meget klædelig, kun maa den bæres til et meget enkelt Kostume i douce Farver, for Exempel Sort, Graat eller Drap.

Nu, da næsten enhver Kvinde er Cyclerytterske, gaaer det heldigvis mere og mere op for Bevidstheden, at der til dette Brug maa holdes en særlig Dragt. Den Kvinde er klog, der til Cyclebrug bærer saa lidt Undertøi som mulig: En Uldtrøie, Combinations, et meget lavt Korset, Knæbenklæder af Serge eller Klæde og en kort Nederdel af samme Tøi. Livet kan enten være stramt, i Blusefaçon eller en Coat med aabne

CYCLESKAB

Det kretensiske Spørgsmaal I.

(Punch, London.)

Fru Europa: „Go'e lille Hund, go'e lille Hund! Slip det Ben der. Lad mig faae det!"

Forstykker, men jeg synes, at et Liv, som det her paa Billedet, er klædeligst. Hatten maa svare til Dragten i Farve; en Togue eller Sømandshat er kjønnest, og skal der bruges Slør, maa dette være ganske tarveligt og glat; i det Hele gjelder det for en Dame, der kjører paa Cycle, at være klædt saa stilfuldt som mulig; Fjer og Pynt er ganske ude af Plads paa en Sadel. Paa denne Aarstid vil jeg anbefale Gamacher, længere hen paa Saisonen blive de for varme.

Et Cycleskab

Hvor man efter Brugen skal sætte sin Maskine, er et brændende Spørgsmaal, thi en Cycle er sikkert ikke nogen Pryd for en Forstue eller Gang. Jeg troer derfor, det vil være af Interesse for mine Læserinder, at se Tegningen af et hjemmelavet Cycleskab, der er let at eftergjøre og som baade er praktisk og kjønt og fuldstændig skjuler hele Maskinen. Den medfølgende Skitse viser Formen af Skabet, der kan sættes fast i et Hjørne af en rummelig Gang eller et Skabeværelse. Hele Arrangementet er saa let og simpelt, at enhver Kvinde vil kunde lave det uden en Snedkers Hjælp. Først maa der skaffes nogle lange Brædder til at forme Overdelen af Skabet med og nogle kortere, som benyttes til den Side af Skabet, der er i rette Vinkler. Skabets øverste Brædt holdes oppe med smaa Stivere, der med Mellemrum er fastsatte paa Brædtets Underside; ingen Pille maa sættes i det Hjørne, hvor Skabet dreier, da det ellers er umuligt at rulle Cyclen ind i sin Stald. Skabets to Ender maa laves af Brædder, medens hele Forsiden er komponeret af Creton eller Sergegardiner, der naae Gulvet. Smaa Ringe er syede i Gardinet og en tynd Messingstang fastgjort til Topbrædtet, saa at det let trækkes for og fra. Førend man begynder paa Skabet, kan man stille Cyclen op ad Væggen og saa bygge Skabet rundt om den, man har da fuld Garanti for, at Størrelsen vil passe. Skabets ene Ende kan kompletteres med et hjemmelavet Parapluiestativ, Mage til det, der findes paa Tegningen og et lille lukket Skab bør hænges op i Hjørnet til Nødvendighedsgjenstande, saasom: Olie, Støveklude, Værktøi o. s. v. En lille Hylde til Pumpen og Lygten er baade nyttig og pyntelig og saa er det rart, at have alle de Ting, der hører til Cyclen, samlede paa et Sted.

Ellis.

Det kretensiske Spørgsmaal II.

(Punch, London.)

Fru Europa (til den lille Kretenser): „Græd ikke, min lille Dreng. Jeg vil bede den rare venlige tyrkiske Politibetjent om at blive her og passe paa Dig!"